

14 septembrie
2012

Nr. 193-197

Anul XIX
(4231-4235)

MONITORUL OFICIAL

AL REPUBLICII MOLDOVA

moldpres

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA este un produs protejat legal și dă dreptul MOLDPRES de a-i autoriza reproducerea ori crearea altor produse derivate numai de către abonați, potrivit contractului de abonament, cu obligația acestora de a-l folosi în limitele prevăzute de contract, de a nu-i distorsiona conținutul și de a menționa obligatoriu sursa „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Orice altă formă de utilizare a produsului în scopuri de multiplicare și difuzare este interzisă. MOLDPRES își rezervă dreptul de a lua măsurile necesare în cazurile în care nu se respectă prevederile legale de utilizare a produselor sale.

EDITOR: Agenția Informațională de Stat “Moldpres”

Director general Vladimir DARIE

Monitorul Oficial al Republicii Moldova

Redactor-șef Simion ROPOT

Editorul și redacția: 2012, Chișinău, str. Pușkin, 22, Casa Presei, et. 3.

Numărul de înregistrare 475. Certificat de înregistrare a mărcii nr. 12578.

Abonamentele se pot contracta la orice oficiu poștal. Indicele de abonare 21128. Tirajul total 5468.

Telefoane: Editorul 23-34-28, fax 23-26-98; Secretarul general de redacție: 23-44-41; e-mail: monitor@moldpres.md

Redactorii: 23-23-09; Publicații ale agenților economici, avize, pierderi de acte: tel. 23-35-86, tel./fax 23-34-39; e-mail: mo@moldpres.md

Publicitate: tel. 23-37-26; e-mail: marketing1@moldpres.md

Cont nr. 225139709, cod EXMMMD22436, BC “Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A., filiala nr. 11.

Cont nr. 222472202165, cod BSOCMD2X722, BC “Banca Socială” S.A. interrațională.

Chișinău, Agenția Informațională de Stat MOLDPRES.

Cod fiscal 1003600071952. Tiparul: Editura “Universul”, str. Vlaicu Pircălab, 45, mun. Chișinău. Comanda nr. 6855.

“Monitorul Oficial al Republicii Moldova” nu poartă răspundere pentru veridicitatea avizelor publicate.

Acele oficiale pot fi publicate în alte ediții periodice numai cu trimitere la “Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

*Beneficiază de reduceri la abonarea ediției
«Monitorul Oficial al Republicii Moldova»
pentru a doua jumătate a anului 2012.*

Perfectează abonamentul la sediul
AIS «Moldpres», str. Al. Pușkin 22,
Casa Presei, et.1, bir.1, de unde
vei prelua personal fiecare ediție.

Cunoașterea legii te avantajează!

PARTEA I

Legi, hotăriri ale Parlamentului Republicii Moldova, decrete ale Președintelui Republicii Moldova

660. Decret pentru promulgarea Legii cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (nr. 294-VII, 13 septembrie 2012).	3
661. Lege cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (nr. 114, 18 mai 2012).	3
662. Decret pentru promulgarea Legii insolvenței (nr. 295-VII, 13 septembrie 2012).	27
663. Legea insolvenței (nr. 149, 29 iunie 2012).	27
664. Decret pentru promulgarea Legii privind piața de capital (nr. 298-VII, 14 septembrie 2012).	84
665. Lege privind piața de capital (nr. 171, 11 iulie 2012).	84
666. Decret pentru promulgarea Legii concurenței (nr. 299-VII, 14 septembrie 2012).	132
667. Legea concurenței (nr. 183, 11 iulie 2012).	132

Plasarea publicității în ediția
„Monitorul Oficial al RM”

**Tel. : (+373 22) 23 37 26
(+373 22) 23 23 72**

PARTEA I**Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova,**
decrete ale Președintelui Republicii Moldova**660 D E C R E T****pentru promulgarea Legii cu privire la serviciile de plată
și moneda electronică**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii
Moldova,
Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Se promulgă Legea nr. 114 din
18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda
electronică.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA**Nicolae TIMOFTI****Nr.294 -VII. Chișinău, 13 septembrie 2012.****661 L E G E****cu privire la serviciile de plată și moneda electronică**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 319 din 5 decembrie 2007, precum și Directiva nr. 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 267 din 10 octombrie 2009.

Capitolul I**DISPOZITII GENERALE****Articolul 1.** Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează activitatea prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică, condițiile și modul de licențiere a acestora, regimul de transparentă a condițiilor de prestare a serviciilor de plată, de emisie și de răscumpărare a monedei electronice, drepturile și obligațiile prestatorilor de servicii de plată, ale emitenților de monedă electronică în contextul prestării serviciilor cu titlu profesional, drepturile și obligațiile utilizatorilor de servicii, supravegherea prudențială a prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică.

(2) Prezenta lege are scopul de stabilire a unui cadru legal uniform pentru promovarea activității eficiente și competitive pe piața de prestare a serviciilor de plată, de emisie și de răscumpărare a monedei electronice și pentru protejarea drepturilor și intereselor legitime ale utilizatorilor serviciilor de plată și ale deținătorilor de monedă electronică.

Articolul 2. Domeniul de aplicare a legii

(1) Prezenta lege se aplică prestatorilor de servicii de plată pentru activitatea de prestare a serviciilor de plată, precum și emitenților de monedă electronică pentru activitatea de emisie a monedei electronice.

(2) Prezenta lege nu se aplică:

1) operațiunilor de plată efectuate exclusiv în numerar direct de la plătitor către beneficiarul plății, fără intervenția

unui intermediar;

2) operațiunilor de plată efectuate de la plătitor către beneficiarul plății printr-un reprezentant comercial sau agent comercial împuternicit să negocieze ori să efectueze vânzări sau achiziții de bunuri sau de servicii în numele plătitorului sau al beneficiarului plății;

3) transportului fizic, realizat cu titlu profesional, de bancnote și de monedă, inclusiv colectarea, procesarea și livrarea acestora;

4) operațiunilor de plată care constau în colectarea și livrarea de numerar, fără caracter profesional, în cadrul unei activități caritabile sau nonprofit;

5) serviciilor în care numerarul este furnizat plătitorului de către beneficiarul plății ca parte a unei operațiuni de plată, la cererea expresă a utilizatorului serviciilor de plată, imediat înaintea executării unei operațiuni de plată printr-o plată efectuată în vederea achiziționării de bunuri sau servicii;

6) operațiunilor de schimb valutar de tip numerar contra numerar în cazul în care fondurile nu sunt păstrate într-un cont de plăți;

7) operațiunilor de plată bazate pe oricare dintre următoarele documente, prin care prestatorului de servicii de plată i se solicită să plaseze fonduri la dispoziția beneficiarului plății:

a) cecuri pe suport de hârtie conform Convenției de la Geneva din 19 martie 1931 de stabilire a unei legi uniforme privind cecurile;

b) cecuri pe suport de hârtie similare cu cele menționate la lit. a) și reglementate de normele de drept ale statelor care nu sunt părți la convenția menționată la lit. a);

c) titluri de credit pe suport de hârtie conform Convenției de la Geneva din 7 iunie 1930, care stabilește o lege uniformă privind cambialele și biletele la ordin;

d) titluri de credit pe suport de hârtie similare cu cele specificate la lit. c) și reglementate de legislația statelor care nu sunt părți la convenția menționată la lit. c);

e) vouchere pe suport de hârtie;

f) cecuri de călătorie pe suport de hârtie;

g) mandate poștale pe suport de hârtie conform definiției Uniunii Poștale Universale;

8) operațiunilor de plată efectuate în cadrul unui sistem de plăți sau de decontare a operațiunilor cu valorile mobiliare între agenții de decontare (bănci sau depozitare

centrale), între contrapărțile centrale, casele (sistemele) de compensare (clearing) și/sau Banca Națională a Moldovei și alți participanți la sistem, pe de o parte, și prestatori de servicii de plată, pe de altă parte;

9) operațiunilor de plată legate de administrarea activelor și a valorilor mobiliare, inclusiv a dividendelor, a veniturilor sau a altor sume distribuite, a rambursărilor sau a vânzărilor, efectuate de persoanele indicate la pct. 8) ori de societăți de investiții, bănci, organisme de plasament colectiv sau societăți de administrare fiduciară a investițiilor, care oferă servicii de investiții, ori de orice alte organizații imputernicite să aibă în administrare fiduciară instrumente financiare;

10) serviciilor oferite de prestatorii de servicii tehnice, care contribuie la prestarea de servicii de plată fără ca aceștia să intre în orice moment în posesia fondurilor ce urmează a fi transferate, inclusiv la stocarea și procesarea datelor, servicii fiduciare și de protecție a datelor cu caracter personal, autentificarea datelor și persoanelor, acordarea rețelilor de comunicații și tehnologiilor informaționale, furnizarea și menținerea terminalelor și dispozitivelor folosite pentru serviciile de plată;

11) serviciilor bazate pe instrumente, inclusiv valorilor monetare stocate pe instrumente preplătite cu scop predefinit, care pot fi folosite pentru a achiziționa bunuri sau servicii doar în localurile folosite de emitent ori, în baza unui contract comercial cu emitentul, în cadrul unei rețele limitate de prestatori de servicii, indiferent de locația geografică a acestora, ori pentru o categorie limitată de bunuri sau servicii. Asemenea instrumente pot include carduri preplătite pentru comunicații, petrol, transport public etc.;

12) operațiunilor de plată executate prin intermediul oricărui dispozitiv de comunicații electronice, digital sau informatic, în cazul în care bunurile sau serviciile achiziționate sînt livrate și urmează să fie folosite prin intermediul unui dispozitiv de comunicații electronice, digital sau informatic (ziare electronice, muzică, tonuri de așteptare etc.), unde operatorul poate aduce o valoare intrinsecă acestor bunuri și servicii sub formă de acces, distribuție și de căutare, cu condiția ca operatorul de servicii de comunicații electronice, digitale sau informatice să nu acționeze doar ca intermediar între utilizatorul serviciilor de plată și furnizorul bunurilor și serviciilor;

13) operațiunilor de plată efectuate între prestatorii de servicii de plată, inclusiv agenții de plată sau filialele acestora, în nume propriu;

14) operațiunilor de plată efectuate între o întreprindere dominantă și o întreprindere dependentă a acesteia sau între întreprinderile dependente ale aceleiași întreprinderi dominante, fără intervenția, în calitate de intermediar, a unui prestator de servicii de plată altul decît o întreprindere care aparține aceluiași grup;

15) serviciilor de retragere de numerar prin intermediul unui automat bancar, oferite de prestatori acționînd în numele unuia sau al mai multor emitenți de carduri și care nu sînt parte la contractul-cadru cu clientul care retrage banii dintr-un cont de plăți, cu condiția ca acești prestatori să nu asigure alte servicii de plată dintre cele enumerate la art. 4 alin. (1).

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

agent – persoană juridică care furnizează servicii de plată în numele și pe contul unei societăți de plată (*agent de plată*); persoană juridică care distribuie sau răscumpără monedă electronică în numele și pe contul unei societăți emitente de monedă electronică (*agent al societății emitente de monedă electronică*);

administrator – membru al consiliului, al organului

executiv, al comisiei de cenzori a societății de plată/societății emitente de monedă electronică, conducător al filialei sau al agentului, precum și persoană a cărei funcție, conform structurii interne a societății respective, include exercitarea atribuției de reprezentare, de sine stătător sau împreună cu alte persoane, a societății la încheierea actelor juridice direct legate de desfășurarea activității de bază a societății;

autentificare – procedură care permite prestatorului de servicii de plată să verifice utilizarea unui instrument de plată specific, inclusiv elementele de securitate personalizate ale acestuia;

beneficiar al plății – persoană care este destinatarul fondurilor ce au făcut obiectul unei operațiuni de plată;

cod unic de identificare – combinație de litere, cifre ori simboluri specificate utilizatorului serviciilor de plată de către prestatorul de servicii de plată (codul IBAN, codul BIC, numărul cardului etc.) și care urmează să fie furnizată de utilizatorul serviciilor de plată în scop de identificare, fără ambiguitate, a altui utilizator al serviciilor de plată și/sau a contului său de plăți pentru o operațiune de plată;

consumator – persoană fizică care, în cadrul contractelor de servicii de plată, acționează în scopuri altele decît cele legate de activitatea de întreprinzător sau profesională;

cont de plăți – cont deținut în numele unuia sau al mai multor utilizatori ai serviciilor de plată, folosit pentru executarea operațiunilor de plată;

contract-cadru – contract de servicii de plată care reglementează executarea unor operațiuni de plată individuale și succesive și care poate conține obligația și condițiile privind constituirea și utilizarea unui cont de plăți sau a unui instrument de plată specific;

control – una din următoarele situații în care o persoană:

a) deține mai mult de jumătate din drepturile de vot într-o persoană juridică (întreprindere dependentă);

b) are dreptul de a desemna sau elibera mai mult de jumătate din membrii consiliului, organului executiv sau de control al unei persoane juridice (întreprindere dependentă);

c) are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra unei persoane juridice (întreprindere dependentă), indiferent dacă este sau nu acționar/asociat sau membru al acesteia în virtutea contractului încheiat cu acea persoană juridică (întreprindere dependentă) sau a unor prevederi din contractul de constituire ori din statutul acesteia, în cazul în care legislația aplicabilă persoanei juridice (întreprinderii dependente) îi permite acesteia să fie supusă unor astfel de contracte sau prevederi;

d) este acționar/asociat al unei persoane juridice (întreprindere dependentă) și mai mult de jumătate din membrii consiliului, organului executiv sau de control ale acelei persoane juridice (întreprinderi dependente), aflați în funcțiile respective în anul financiar precedent și pînă la data de întocmire a situațiilor financiare consolidate anuale, au fost desemnați numai ca rezultat al exercitării dreptului său de vot. Această prevedere nu se aplică în situația în care o altă persoană juridică are față de întreprinderea dependentă drepturile prevăzute la lit. a), b) sau c);

e) este acționar/asociat al unei persoane juridice (întreprindere dependentă) care controlează singură, în virtutea unui acord încheiat cu alți acționari/asociați ai acelei persoane juridice (întreprindere dependentă), mai mult de jumătate din drepturile de vot în acea persoană juridică (întreprindere dependentă);

f) poate în alt mod, după aprecierea autorității de supraveghere competente, să exercite sau exercită în fapt influența dominantă asupra luării deciziilor legate de activitatea unei persoane juridice (întreprindere dependentă);

curs valutar de referință – curs valutar folosit ca bază de calcul pentru schimburile valutare și care este furnizat de prestatorul de servicii de plată sau provine dintr-o sursă publică (cursul oficial al leului moldovenesc sau cursul valutar al băncii atît timp cît acesta provine dintr-o sursă publică);

dată a valutei – dată de referință folosită de un prestator de servicii de plată pentru a debita sau a credita fondurile dintr-un/într-un cont de plăți în cazul în care la contul de plăți nu se calculează dobîndă; dată de referință pentru calcularea dobînzii aferente fondurilor debitate dintr-un sau creditate într-un cont de plăți; în cazul remiterilor de bani – dată la care fondurile sînt disponibile beneficiarului;

debitare directă – serviciu de plată (instrument de plată) pentru debitarea contului de plăți al plătitorului în cazul în care o operațiune de plată este inițiată de beneficiarul plății pe baza consimțămîntului acordat de către plătitor beneficiarului plății, prestatorului de servicii de plată al beneficiarului sau prestatorului de servicii de plată al plătitorului;

filială – subdiviziune separată a societății de plată sau un punct de lucru, altul decît sediul acesteia, dependent(ă) juridic de societatea de plată și care efectuează direct toate sau unele din activitățile unei societăți de plată;

fonduri – bancnote și monede, mijloace bănești în cont și moneda electronică;

grup – grup de întreprinderi care constă dintr-o întreprindere dominantă și întreprinderi dependente ale acesteia, precum și persoane juridice în care întreprinderea dominantă sau întreprinderile dependente ale acesteia dețin o participațiune, precum și:

a) întreprinderile care sînt conduse împreună în temeiul unui contract încheiat cu una dintre întreprinderi sau în temeiul unei dispoziții din contractul de constituire sau din statutul fiecărei întreprinderi; sau

b) întreprinderile în care consiliile, organele executive sau de control ale acestora sînt formate în cea mai mare parte din aceleași persoane, care sînt în funcție în cursul exercițiului financiar și pînă la data la care sînt întocmite situațiile financiare anuale consolidate;

instrument de plată – dispozitiv (dispozitive) personalizat(e) (cardul de plată, telefon mobil etc.) și/sau orice serie de proceduri (tehnice – coduri PIN, TAN, alte tipuri de coduri, login/parolă etc. sau funcționale – transferul de credit, debitarea directă) convenite între utilizatorul serviciilor de plată și prestatorul de servicii de plată și folosite de utilizatorul serviciilor de plată pentru a iniția un ordin de plată;

legături strînse – situație în care două sau mai multe persoane:

a) sînt legate prin relații de participare, adică deținere, directă sau prin control, a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul unei întreprinderi sau persoane juridice;

b) sînt legate prin relații de control; sau

c) sînt în permanență legate de una și aceeași persoană terță printr-o relație de control;

mijloace de comunicare la distanță – mijloace care pot fi folosite pentru încheierea unui contract de servicii de plată fără prezența fizică simultană a prestatorului și a utilizatorului serviciilor de plată;

monedă electronică – valoare monetară stocată electronic, inclusiv magnetic, reprezentînd o creanță asupra emitentului, care este emisă la primirea fondurilor (altele decît moneda electronică), în scop de efectuare a unor operațiuni de plată, și care este acceptată de o persoană alta decît emitentul de monedă electronică;

operator (administrator) al sistemului de plăți – persoană juridică sau persoane juridice responsabile juridic pentru funcționarea unui sistem de plăți;

operațiune de plată – acțiune, inițiată de plătitor sau de

beneficiarul plății, de depunere, transferare sau retragere de fonduri, indiferent de alte obligații existente între plătitor și beneficiarul plății;

operațiune de plată individuală – orice operațiune de plată, alta decît cea singulară, care intră sub incidența unui contract-cadru;

operațiune de plată singulară – operațiune de plată executată în afara unui contract-cadru sau a cărei executare nu intră sub incidența unui contract-cadru;

ordin de plată – dispoziție a plătitorului sau a beneficiarului plății adresată prestatorului său de servicii de plată pentru executarea unei operațiuni de plată;

participațiune – dreptul de proprietate la capital sau dreptul de vot într-o întreprindere sau persoană juridică;

participațiune calificată – participațiune directă sau indirectă într-o întreprindere sau într-o persoană juridică ce reprezintă cel puțin 10% din capitalul sau din drepturile de vot ale acesteia ori care face posibilă exercitarea unei influențe semnificative asupra administrării întreprinderii sau a persoanei juridice respective;

persoană – persoană fizică sau juridică, asociație sau grup de persoane care acționează în mod concertat, înregistrate ca atare sau nu;

persoane care acționează în mod concertat – persoane aflate în situația în care fiecare dintre ele decide să exercite drepturile lor legate de participațiunea dobîndită sau pe care urmează să o dobîndească în conformitate cu un acord implicit sau explicit încheiat între persoanele respective. Criteriile pentru determinarea activității în mod concertat, în sensul prezentei legi, sînt stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

plătitor – persoană care este titularul unui cont de plăți și care autorizează un ordin de plată (inițiază sau permite executarea unui ordin de plată) din acel cont de plăți sau persoană care dă un ordin de plată în cazul în care nu există un cont de plăți;

rată a dobînzii de referință – rată a dobînzii folosită ca bază de calcul pentru determinarea dobînzilor, care urmează să fie aplicate și care provine dintr-o sursă publică ce poate fi verificată de ambele părți ale unui contract de servicii de plată;

remitere de bani – serviciu de plată în cadrul căruia se primesc fonduri de la plătitor fără crearea unui cont de plăți pe numele plătitorului sau al beneficiarului plății, cu scopul unic de a transfera o sumă corespunzătoare beneficiarului plății sau unui alt prestator de servicii de plată care acționează în numele beneficiarului plății, și/sau în cadrul căruia fondurile sînt permise în numele beneficiarului plății și sînt puse la dispoziția acestuia;

reputație bună – totalitate a informațiilor despre o persoană care confirmă profesionalismul, buna-credință, integritatea și posedarea altor calități care dau asigurări că persoana respectivă, în calitate de acționar/asociat sau de administrator, va activa în conformitate cu legea și nu va prejudicia siguranța și credibilitatea societății de plată/societății emitente de monedă electronică. Exigențele privind reputația bună, cunoștințele și experiența se stabilesc în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

sistem de plăți – sistem de transfer de fonduri care funcționează în baza unor norme comune (reguli, proceduri, contracte etc.), formale și standardizate pentru procesarea, compensarea și/sau decontarea operațiunilor de plată;

societate de plată – societate comercială, alta decît banca, furnizorul de servicii poștale sau societatea emitentă de monedă electronică, ce deține licență, în conformitate cu prezenta lege, pentru prestarea serviciilor de plată;

societate emitentă de monedă electronică – societate comercială, alta decît banca, ce deține licență, în conformitate cu prezenta lege, pentru emiterea monedei

electronice;

suport durabil – instrument (suport de hîrtie, CD-ROM-uri, DVD-uri, hard discuri ale calculatoarelor personale, pagini de internet etc.) care permite utilizatorului de servicii de plată să stocheze informații adresate personal acestuia, într-un mod accesibil pentru consultări ulterioare și pentru o perioadă de timp adecvată scopurilor informației respective, și care face posibilă reproducerea exactă a informațiilor stocate;

terminal de plată în numerar (terminal cash-in) – dispozitiv automatizat pentru primirea de la plătitor (persoană fizică) a numerarului, care funcționează în regim autonom, fără prezența fizică (participarea) a persoanei fizice împuternicite a prestatorului de servicii de plată;

utilizator al serviciilor de plată – persoană care folosește un serviciu de plată în calitate de plătitor, de beneficiar al plății sau în ambele calități; persoană care este deținător al monedei electronice;

zi lucrătoare – zi în care prestatorul de servicii de plată al plătitorului sau al beneficiarului plății implicat în executarea unei operațiuni de plată desfășoară activitatea necesară pentru executarea operațiunii de plată.

Capitolul II

SERVICIILE DE PLATĂ ȘI PRESTATORII DE SERVICII DE PLATĂ

Articolul 4. Serviciile de plată

(1) Servicii de plată se consideră oricare din următoarele activități:

1) serviciu legat de depunerea de numerar într-un cont de plăți, precum și toate operațiunile necesare pentru funcționarea unui cont de plăți;

2) serviciu legat de retragerile de numerar dintr-un cont de plăți, precum și toate operațiunile necesare pentru funcționarea unui cont de plăți;

3) executarea de operațiuni de plată, inclusiv transferul de fonduri într-un cont de plăți deschis la prestatorul de servicii de plată al utilizatorului sau la un alt prestator de servicii de plată:

a) executarea de debitări directe, inclusiv de debitări directe singulare;

b) executarea operațiunilor de plată printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător;

c) executarea transferurilor de credit, inclusiv a transferurilor programate;

4) executarea operațiunilor de plată în cazul în care fondurile sînt acoperite printr-o linie de credit pentru un utilizator al serviciilor de plată:

a) executarea de debitări directe, inclusiv de debitări directe singulare;

b) executarea operațiunilor de plată printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător;

c) executarea transferurilor de credit, inclusiv a transferurilor programate;

5) emiterea și/sau acceptarea cardurilor de plată și a altor instrumente de plată;

6) remiterea de bani;

7) executarea operațiunilor de plată în cazul în care consimțămîntul plătitorului pentru executarea unei operațiuni de plată este exprimat prin intermediul oricăror dispozitive de comunicație electronică, digitale sau informatice, inclusiv prin intermediul terminalelor de plată în numerar (terminale cash-in), și în cazul în care plata este efectuată către operatorul sistemului sau al rețelei informatice sau de comunicație electronică ce acționează exclusiv ca intermediar între utilizatorul serviciilor de plată și furnizorul bunurilor și serviciilor.

(2) Activitatea de prestare a serviciilor de plată și alte activități suplimentare prevăzute la art. 25 alin. (1) lit. a) și b) reprezintă activități pe piața financiară.

Articolul 5. Prestatorii de servicii de plată

(1) Persoanele juridice care au dreptul de a presta servicii de plată (în continuare – *prestatori de servicii de plată*) sînt:

a) băncile care activează în conformitate cu Legea instituțiilor financiare;

b) societățile de plată;

c) societățile emitente de monedă electronică;

d) furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea poștei;

e) Banca Națională a Moldovei (în continuare – *Banca Națională*) – în cazul în care nu acționează în calitate de autoritate a politicii monetare sau în calitate de altă autoritate publică;

f) Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor (în continuare – *Trezoreria de Stat*).

(2) Prestatorii de servicii de plată nu controlează legalitatea, realitatea și oportunitatea operațiunii în legătură cu care prestează serviciul de plată sau emit moneda electronică, dacă legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și legislația valutară nu prevăd altfel.

Articolul 6. Interdicția privind prestarea serviciilor de plată de către alte persoane

Persoanele care nu sînt prestatori de servicii de plată în sensul art. 5 nu au dreptul să presteze serviciile de plată prevăzute la art. 4 alin. (1).

Articolul 7. Serviciile de plată permise prestatorilor de servicii de plată

(1) Băncile și Banca Națională au dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art. 4 alin. (1).

(2) Emitenții de monedă electronică (alții decît cei indicați la alin. (1) din prezentul articol) au dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art. 4 alin. (1), cu excepția pct. 4).

(3) Trezoreria de Stat are dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art. 4 alin. (1) pct. 1)–3).

(4) Societățile de plată au dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art. 4 alin. (1), cu excepția pct. 4).

(5) Furnizorii de servicii poștale au dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art. 4 alin. (1), cu excepția pct. 4). Furnizorii de servicii poștale nu au dreptul de a accepta (a atrage) depozite ori alte fonduri rambursabile, în sensul Legii instituțiilor financiare. Orice fonduri primite de la utilizatorii serviciilor de plată în scop de prestare a serviciilor de plată nu reprezintă un depozit sau alte fonduri rambursabile, în sensul Legii instituțiilor financiare, și nici monedă electronică, în sensul prezentei legi.

(6) În cazul în care furnizorul de servicii poștale prestează sau are intenția de a presta servicii de plată în conformitate cu alin. (5) din prezentul articol, prevederile capitolului III, cu excepția cerințelor de constituire specificate la art. 9, se aplică în mod corespunzător și furnizorului de servicii poștale.

Articolul 8. Moneda serviciilor de plată

(1) Pe teritoriul Republicii Moldova, serviciile de plată se prestează în monedă națională.

(2) Serviciile de plată pot fi prestate în valută străină de către prestatorii serviciilor de plată cu respectarea Legii privind reglementarea valutară și a prezentei legi.

(3) Emiterea, distribuirea și răscumpărarea monedei electronice pe teritoriul Republicii Moldova se realizează doar contra lei/în lei moldovenești.

(4) Moneda electronică se emite și se utilizează pe teritoriul Republicii Moldova ca echivalent al leului moldovenesc. Nu este permisă emiterea și utilizarea monedei electronice pe teritoriul Republicii Moldova drept echivalent al valutilor străine sau al altor valori variabile.

Capitolul III
CONSTITUIREA, LICENȚIEREA ȘI ACTIVITATEA
SOCIETĂȚILOR DE PLATĂ

Secțiunea 1. Constituirea și licențierea societății de plată

Articolul 9. Constituirea societății de plată

(1) Societatea de plată poate fi constituită sub formă de organizare juridică de societate pe acțiuni sau de societate cu răspundere limitată și, dacă prezenta lege nu prevede altfel, cade sub incidența legislației ce reglementează activitatea societăților comerciale.

(2) Pot fi fondatori și acționari/asociați ai societății de plată persoane fizice și/sau persoane juridice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova. Nu poate fi fondator sau acționar/asociat al societății de plată persoana juridică în proces de lichidare sau de insolabilitate și nici persoana căreia i s-a impus restricția legală de a constitui o societate comercială.

Articolul 10. Obligatorietatea licenței

(1) Persoana care intenționează să presteze servicii de plată în calitate de societate de plată este obligată, înainte de a începe să presteze servicii de plată, să obțină licență de activitate.

(2) Societatea de plată are dreptul să presteze numai serviciile de plată prevăzute în licență.

Articolul 11. Autoritatea competentă de a elibera licențe

Banca Națională este investită cu dreptul exclusiv de a elibera și a reține licențe societăților de plată.

Articolul 12. Capitalul propriu

(1) Societatea de plată trebuie să dispună, la momentul depunerii declarației de eliberare a licenței, de un capital propriu în cuantum de:

- a) cel puțin 350 000 de lei – în cazul în care prestează numai serviciul de plată menționat la art. 4 alin. (1) pct. 6);
- b) cel puțin 900 000 de lei – în cazul în care prestează numai serviciul de plată menționat la art. 4 alin. (1) pct. 7);
- c) cel puțin 2 200 000 de lei – în cazul în care prestează serviciile de plată menționate la art. 4 alin. (1) pct. 1)–3), 5) sau toate serviciile permise societății de plată conform art. 7 alin. (4).

(2) Capitalul propriu este format din:

- a) capital social subscris și vărsat, cu excepția acțiunilor preferențiale cumulative;
- b) rezerve legale, statutare și alte rezerve;
- c) profituri ale exercițiilor financiare anterioare, rămase după distribuție conform hotărârii organelor competente.

(3) Aporturile la capitalul social/acțiunile se depun/se plătesc integral în formă bănească atât la formarea, cât și la majorarea acestuia.

(4) Nu pot servi drept sursă de formare sau de majorare a capitalului social al societății de plată mijloacele obținute de potențialii acționari/asociați ai societății de plată din împrumuturi (credite bancare) sau din alte mijloace atrase, inclusiv din avansurile utilizatorilor de servicii de plată și ale persoanelor terțe.

(5) Persoana juridică are dreptul să plătească acțiunile/să depună aporturile la capitalul societății de plată în formă bănească, în limitele capitalului său propriu (ale activelor nete), care nu poate fi mai mic decât capitalul său social.

Articolul 13. Capitalul reglementat

(1) Capitalul reglementat al societății de plată nu trebuie să fie mai mic decât valoarea necesară conform alin. (2) din prezentul articol și conform art. 12.

(2) În orice moment al desfășurării activității, societatea de plată trebuie să dispună de un capital reglementat (CR) care va fi cel puțin egal cu rezultatul obținut în urma următoarei modalități de calcul:

$$CR = (a+b+c+d+e) \times k,$$

unde:

- a – reprezintă 4% din tranșa de VP până la 87,5 milioane lei;
 - b – 2,5% din tranșa de VP peste 87,5 milioane lei și până la 175 milioane lei;
 - c – 1% din tranșa de VP peste 175 milioane lei și până la 1750 milioane lei;
 - d – 0,5% din tranșa de VP peste 1750 milioane lei și până la 4375 milioane lei;
 - e – 0,25% din tranșa de VP peste 4375 milioane lei.
- VP – valoarea plăților egală cu 1/12 din valoarea totală a operațiunilor de plată executate de societatea de plată în anul precedent.

Coeficientul *k* este următorul:

- 0,5 – în cazul în care societatea de plată prestează numai serviciul de plată menționat la art. 4 alin. (1) pct. 6);
- 0,8 – în cazul în care societatea de plată prestează numai serviciul de plată menționat la art. 4 alin. (1) pct. 7);
- 1 – în cazul în care societatea de plată prestează oricare dintre serviciile de plată menționate la art. 4 alin. (1) pct. 1)–3), 5) sau toate serviciile permise societății de plată conform art. 7 alin. (4).

(3) Periodicitatea, forma și conținutul rapoartelor privind cuantumul capitalului se stabilesc în actele normative ale Băncii Naționale.

(4) În baza evaluării procesului de gestionare a riscului, a bazei de date privind riscurile de pierderi și a mecanismelor de control ale societății de plată, Banca Națională poate să solicite societății de plată să dețină o sumă de capital reglementat cu până la 20% mai mare decât cea care ar rezulta din aplicarea modalității menționate la alin. (2) sau să permită societății de plată să dețină o sumă de capital reglementat cu până la 20% mai mică decât cea care ar rezulta din aplicarea modalității menționate la alin. (2).

Articolul 14. Declarația pentru eliberarea licenței

(1) În scop de obținere a licenței pentru activitatea de prestare a serviciilor de plată, persoana care intenționează să presteze servicii de plată în calitate de societate de plată (solicitant) depune o declarație în scris la Banca Națională.

(2) La declarație se anexează următoarele documente și informații referitoare la solicitant:

- 1) copia legalizată de pe contractul de constituire și de pe statut;
- 2) extrasul din registrul de stat al persoanelor juridice, eliberat nu mai târziu de o lună până la data de depunere a declarației;
- 3) documentele ce atestă depunerea capitalului propriu conform art. 12. Pentru societatea în proces de constituire se anexează confirmarea băncii privind înregistrarea aporturilor la capital în conturile bancare provizorii;
- 4) declarația privind proveniența mijloacelor din contul cărora sînt făcute aporturile pentru acțiunile subscrise, respectiv, participațiunile, sau din contul cărora acestea sînt achiziționate;

5) descrierea amănunțită a activității solicitantului și rapoartele financiare confirmate de auditul extern pentru ultimii 3 ani de activitate sau pentru perioada existenței societății (dacă această perioadă este mai mică de 3 ani), cu excepția societății de plată în proces de constituire;

6) planul de afaceri care include cel puțin descrierea detaliată a tipurilor de servicii preconizate a fi prestate, identificarea riscurilor la care se expune sau poate fi expusă societatea de plată (inclusiv filialele, agenții de plată, persoanele către care se externalizează operațiunile), bugetul estimativ pentru primii 3 ani de activitate financiară, bazat pe calcule realiste, resursele disponibile pentru desfășurarea activității;

7) procedurile de desfășurare a activității în calitate de societate de plată, cuprinzînd activitățile solicitantului, ale

filialelor și agenților de plată ai acestuia, inclusiv:

a) structura organelor de conducere și nivelul responsabilității lor;

b) sistemele și procedurile de identificare, gestionare, monitorizare și raportare a riscurilor la care este sau poate fi expusă;

c) mecanismele de control intern, inclusiv procedurile administrative și contabile;

d) procedurile de control intern privind măsurile necesare pentru a se conforma obligațiilor prevăzute de legislația în domeniul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;

e) măsurile privind asigurarea continuității și siguranței la prestarea serviciilor de plată;

f) organizarea și gestionarea sistemelor informaționale, inclusiv modul de protecție a informației și a datelor cu caracter personal ale utilizatorilor de servicii de plată;

8) descrierea structurii organizatorice a societății, inclusiv informația privind filialele și agenții de plată dacă se preconizează utilizarea acestora, condițiile și acordurile de externalizare preconizate, precum și participarea la un sistem de plăți național sau internațional;

9) lista acționarilor/asociațiilor și acțiunile/participațiunile deținute în capitalul solicitantului, informațiile și documentele referitoare la acestea care conțin date conform actelor de identitate/actelor de înregistrare;

10) lista persoanelor care dețin participațiunea calificată, datele și documentele referitoare la acestea;

11) lista persoanelor cu care solicitantul are legături strânse, datele și documentele referitoare la acestea;

12) lista administratorilor solicitantului, datele și documentele referitoare la aceștia;

13) lista subdiviziunilor sau locurilor unde solicitantul va presta servicii de plată, inclusiv a filialelor și agenților de plată ai acestuia;

14) lista auditorilor interni, a societăților de audit sau a auditorilor întreprinzători individuali.

(3) În sensul alin. (2) pct. 7) lit. a)–c) și pct. 8), solicitantul furnizează o descriere a sistemului său de control intern și a dispozițiilor organizatorice adoptate în vederea luării tuturor măsurilor rezonabile pentru a proteja interesele utilizatorilor de servicii de plată și pentru a asigura continuitatea și fiabilitatea în prestarea serviciilor de plată.

(4) La depunerea declarației de eliberare a licenței, solicitantul își asumă răspunderea pentru actualitatea, plenitudinea și veridicitatea informațiilor și documentelor prezentate.

(5) Banca Națională poate solicita prezentarea de documente și informații suplimentare pentru a verifica plenitudinea și veridicitatea documentelor și a informațiilor prezentate conform alin. (2).

Articolul 15. Decizia privind eliberarea licenței

(1) Licența pentru activitatea societății de plată se acordă dacă sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:

1) solicitantul este societate comercială în formele prevăzute la art. 9 și are sediul înregistrat în Republica Moldova;

2) solicitantul deține capital propriu prevăzut la art. 12;

3) proveniența mijloacelor din contul cărora sînt făcute aporturile pentru acțiunile subscrise, respectiv participațiunile, sau din contul cărora acestea sînt dobîndite este transparentă și legală;

4) solicitantul dispune de sisteme de conducere sigure pentru activitatea sa de prestare a serviciilor de plată, care includ:

a) o structură organizatorică clară;

b) delimitarea responsabilităților bine definită, transparentă și coerentă;

c) proceduri eficiente de identificare, gestionare, monitorizare și raportare a riscurilor la care este sau ar putea fi expus;

d) mecanisme de control intern adecvate, inclusiv proceduri administrative și contabile sigure, proceduri de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Structurile, procedurile și mecanismele prevăzute la lit. a)–d) vor fi cuprinzătoare și adaptate la natura, extinderea și complexitatea serviciilor de plată prestate;

5) planul de afaceri și bugetul estimativ pentru primii 3 ani de activitate financiară demonstrează că solicitantul este capabil să utilizeze sisteme, proceduri și resurse adecvate necesare pentru desfășurarea activității în calitate de societate de plată;

6) solicitantul dispune de măsuri adecvate și sigure pentru protejarea fondurilor utilizatorilor serviciilor de plată și a instrumentelor de plată utilizate;

7) administratorii se bucură de o reputație bună și au cunoștințe și experiență adecvate pentru a presta servicii de plată, precum și corespunzătoare naturii, extinderii și complexității activității;

8) Banca Națională, ținînd cont de necesitatea de a asigura administrarea stabilă și prudentă a societății de plată, este încredințată că persoanele care dețin participațiunea calificată în capitalul solicitantului au reputație bună și calități necesare.

(2) În situația în care există legături strînse între societatea de plată și orice alte persoane, Banca Națională acordă licență numai dacă legăturile respective nu împiedică exercitarea efectivă a atribuției ei de supraveghere.

(3) Banca Națională eliberează licență numai dacă actele legislative și normative sau actele administrative ale unei țări terțe care reglementează activitatea unei sau a mai multor persoane cu care societatea de plată are legături strînse sau dificultățile legate de aplicarea acestor acte nu împiedică exercitarea efectivă a atribuției ei de supraveghere.

(4) În scop de luare a unei decizii privind declarația de eliberare a licenței, Banca Națională are dreptul să consulte alte autorități publice competente din țară și din străinătate.

(5) Societatea de plată trebuie să întrunească condițiile prevăzute la art. 12–14 pe întreaga perioadă de valabilitate a licenței.

Articolul 16. Respingerea declarației de eliberare a licenței

(1) Banca Națională poate respinge declarația de eliberare a licenței pentru desfășurarea activității în calitate de societate de plată în cazul în care:

a) constată că solicitantul nu întrunește condițiile prevăzute la art. 15;

b) solicitantul nu a prezentat documentele și informațiile necesare sau documentele și informațiile prezentate conțin date incomplete, contradictorii, neveridice sau insuficiente pentru a constata respectarea condițiilor prevăzute la art. 15.

(2) În caz de respingere a declarației de eliberare a licenței, solicitantul poate depune o nouă declarație după lichidarea circumstanțelor ce au servit drept temei pentru respingerea celei precedente.

Articolul 17. Particularitățile de eliberare a licenței filialei societății de plată cu sediul în străinătate

(1) Pentru obținerea de către o societate de plată cu sediul în străinătate (în continuare – *societate de plată străină*) a licenței pentru activitatea de prestare de servicii de plată de către filiala ei cu sediul în Republica Moldova, societatea de plată străină depune la Banca Națională o declarație în scris.

(2) La declarație se anexează următoarele documente

și informații referitoare la solicitant:

a) decizia organului împuternicit al societății de plată străine privind constituirea filialei cu sediul în Republica Moldova;

b) copia legalizată de pe actul de înregistrare a societății de plată străine;

c) copia legalizată de pe licență sau de pe alt document care acordă dreptul de desfășurare a activității în calitate de societate de plată, eliberate de autoritatea competentă a țării în care societatea de plată străină are sediul, precum și lista de activități pentru care s-a eliberat licența sau documentul respectiv;

d) copia legalizată de pe statutul societății de plată străine;

e) copia legalizată de pe statutul filialei societății de plată străine;

f) acordul în scris pentru constituirea filialei, eliberat de autoritatea de supraveghere a țării în care societatea de plată străină își are sediul, precum și angajamentul acestei autorități de supraveghere de a colabora cu Banca Națională;

g) rapoartele financiare, confirmate de auditul extern, pentru ultimii 3 ani de activitate sau pentru perioada existenței societății (dacă această perioadă este mai mică de 3 ani);

h) documentele și informațiile specificate la art. 14 alin. (2) pct. 2)–8), 10)–14), care se aplică în mod corespunzător.

(3) Banca Națională eliberează licența pentru activitatea filialei societății de plată străine numai dacă este încredințată că:

a) în țara în care își are sediul, societatea de plată străină este licențiată pentru activitatea de prestare a serviciilor de plată;

b) autoritatea de supraveghere a țării în care societatea de plată străină își are sediul a dat acordul pentru constituirea filialei, precum și angajamentul de a colabora cu Banca Națională;

c) situația financiară a societății de plată străine este sigură și stabilă;

d) societatea de plată străină este supravegheată adecvat, în mod consolidat, de autoritățile competente din țara în care își are sediul;

e) actele legislative și normative sau actele administrative din jurisdicția țării în care societatea de plată străină își are sediul nu împiedică exercitarea efectivă a atribuției de supraveghere sau prezentarea de informații necesare;

f) țara în care societatea de plată străină își are sediul asigură respectarea principiului reciprocității în ceea ce privește asigurarea accesului societăților de plată cu sediul în Republica Moldova la piața prestării serviciilor de plată a țării respective.

(4) Banca Națională respinge declarația de eliberare a licenței filialei societății de plată străine în cazul în care:

a) constată că solicitantul nu întrunește condițiile prevăzute la alin. (3) din prezentul articol și la art. 15 alin. (1)–(3), care se aplică în mod corespunzător;

b) solicitantul nu a prezentat documentele și informațiile prevăzute la alin. (2) din prezentul articol sau documentele și informațiile prezentate conțin date incomplete, contradictorii, neveridice sau insuficiente pentru a constata respectarea condițiilor prevăzute la alin. (3) din prezentul articol și la art. 15 alin. (1)–(3).

(5) Examinarea declarației, documentelor și a informațiilor prezentate pentru obținerea licenței de către filiala societății de plată străine se efectuează în conformitate cu art. 14–16.

Articolul 18. Comunicarea deciziei privind eliberarea licenței

(1) În termen de 2 luni de la data primirii declarației și

a tuturor documentelor și informațiilor necesare, Banca Națională îl informează pe solicitant despre decizia cu privire la eliberarea licenței sau respingerea declarației.

(2) În cazul respingerii declarației de eliberare a licenței, Banca Națională comunică motivele respingerii acesteia.

(3) După prezentarea licenței eliberate de Banca Națională, organul înregistrării de stat înscrie în registrul de stat obiectul de activitate a societății de plată privind prestarea serviciilor de plată.

(4) După efectuarea înregistrării de stat, Banca Națională înscrie societatea de plată în registrul indicat la art. 23.

Articolul 19. Eliberarea licenței. Copii autorizate de pe licență, reperfectarea licenței, eliberarea duplicatului licenței

(1) Licența se perfectează în termen de 3 zile lucrătoare de la data primirii documentului care confirmă achitarea taxei pentru licență.

(2) Pentru fiecare filială în care activitatea se va desfășura pe baza licenței, societății de plată i se eliberează copia autorizată de pe aceasta.

(3) În caz de schimbare a denumirii societății de plată și de modificare a altor date ce se conțin în licență, societatea de plată este obligată să depună cerere în scris privind reperfectarea licenței.

(4) În cazul pierderii sau deteriorării licenței, societatea de plată este obligată să depună cerere în scris privind eliberarea duplicatului licenței.

(5) Eliberarea copiilor autorizate de pe licență, reperfectarea licenței, eliberarea duplicatului licenței se efectuează în conformitate cu Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător.

(6) Dacă solicitantul, în termen de 30 de zile de la data când i s-a comunicat decizia privind eliberarea sau reperfectarea licenței, nu a prezentat fără motiv documentul ce confirmă achitarea taxei pentru eliberarea sau reperfectarea licenței sau nu s-a prezentat pentru a i se elibera licența perfectată, Banca Națională are dreptul să anuleze decizia privind eliberarea/reperfectarea licenței ori să ia decizia privind recunoașterea licenței ca fiind nevalabilă.

Articolul 20. Termenul de valabilitate a licenței.

Taxa pentru licență

(1) Licența se eliberează pe un termen nedeterminat.

(2) Societatea de plată nu are dreptul să transmită licența sau copia de pe aceasta altei persoane.

(3) Taxa pentru eliberarea licenței societății de plată constituie:

1) 8000 de lei – în cazul în care prestează doar serviciul de plată menționat la art. 4 alin. (1) pct. 6) sau 7);

2) 12 000 de lei – în cazul în care prestează serviciile de plată menționate la art. 4 alin. (1) pct. 1)–3), 5) sau toate serviciile permise societății de plată conform art. 7 alin. (4).

(4) Taxa pentru eliberarea copiei autorizate de pe licență, pentru reperfectarea licenței/copiei autorizate de pe aceasta, precum și taxa pentru eliberarea duplicatului licenței/copiei autorizate de pe aceasta constituie 450 de lei.

(5) Taxele percepute conform alin. (3) și (4) se varsă la bugetul de stat și sînt nerambursabile în cazul în care societatea de plată/filiala nu își începe activitatea sau încetează să activeze.

Articolul 21. Modificarea datelor prezentate pentru eliberarea licenței

(1) Societatea de plată este obligată să notifice în scris Banca Națională despre orice modificare a datelor din documentele anexate la declarația de eliberare a licenței/cererea de eliberare a copiei autorizate de pe licență.

(2) Notificarea se prezintă la Banca Națională în termen de 10 zile lucrătoare de la survenirea modificărilor,

împreună cu documentele ce confirmă modificările în cauză. Documentele se depun în original sau în copii, prezentându-se originalele pentru verificare.

Articolul 22. Retragera licenței

(1) Banca Națională poate retrage licența eliberată unei societăți de plată în cazul în care societatea:

a) nu începe activitatea în termen de 12 luni de la data eliberării licenței;

b) solicită retragerea licenței sau renunță expres la aceasta ori încetează să mai desfășoare activitatea pe o perioadă mai mare de 6 luni;

c) a obținut licența în baza unor informații și documente neautentice sau prin alte mijloace nelegitime;

d) nu mai întrunește condițiile de eliberare a licenței;

e) nu dispune de capital reglementat suficient;

f) ar periclita stabilitatea sistemului de plăți în care participă dacă ar continua activitatea sa de prestare a serviciilor de plată;

g) a comis încălcările specificate la art. 97 lit. c), d) și f).

(2) În cazul lichidării benevole sau încetării activității sale, societatea de plată este obligată, cu cel puțin 30 de zile înainte de data preconizată pentru luarea hotărârii privind lichidarea benevolă sau încetarea activității, să solicite retragerea licenței. Banca Națională, în termen de 30 de zile de la primirea cererii, hotărăște cu privire la retragerea licenței după ce s-a încredințat că societatea de plată:

a) dispune de un plan de încetare a activității, fără prejudicierea intereselor utilizatorilor de servicii de plată;

b) va asigura executarea integrală și în termen a obligațiilor sale privind operațiunile de plată efectuate.

(3) Hotărârea privind retragerea licenței intră în vigoare la data adoptării.

(4) Hotărârea motivată a Băncii Naționale privind retragerea licenței se comunică în scris societății de plată respective. Un anunț privind retragerea licenței se publică, în termen de 7 zile, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(5) De la data retragerii licenței, societatea de plată este obligată să înceteze prestarea serviciilor de plată și să ia măsuri privind stingerea creanțelor creditorilor aferente operațiunilor de plată efectuate.

Articolul 23. Registrul societăților de plată

(1) Banca Națională ține un registru public al societăților de plată care au obținut licențe. Registrul include informații privind societatea de plată: denumirea, sediul, genul de activitate licențiat, data și numărul hotărârii privind eliberarea licenței, seria, numărul și data de eliberare a licenței, informații privind reperfectarea, eliberarea duplicatelor licenței și retragerea licenței, filialele și agenții de plată, precum și alte informații relevante.

(2) Registrul este public, inclusiv accesibil pe pagina web oficială a Băncii Naționale, și se actualizează periodic.

(3) Societatea de plată a cărei licență a fost retrasă se radiază din registru prin înscrisul respectiv.

Secțiunea a 2-a. Activitatea societății de plată**Articolul 24. Conturi de plăți la societatea de plată**

și interdicția privind acceptarea depozitelor

(1) Societatea de plată are dreptul de a deschide pentru clienții săi și a menține conturi de plăți, destinate exclusiv pentru executarea operațiunilor de plată, în cazul în care prestarea de servicii de plată necesită deschiderea și administrarea conturilor de plăți.

(2) Societatea de plată nu are dreptul de a accepta (a atrage) depozite ori alte fonduri rambursabile, în sensul Legii instituțiilor financiare.

(3) Orice fonduri primite de societatea de plată de la utilizatorii de servicii de plată în vederea prestării de servicii de plată nu reprezintă un depozit sau alte fonduri rambur-

sabile, în sensul Legii instituțiilor financiare, și nici monedă electronică, în sensul prezentei legi.

(4) Banca Națională este împuternicită să determine dacă o activitate reprezintă ori nu acceptare (atrageri) de depozite sau de alte fonduri rambursabile, activitate de emitere a monedei electronice și dacă prezenta lege urmează a fi aplicată persoanelor care desfășoară activitatea respectivă. Determinarea naturii activității, exprimată de Banca Națională, este obligatorie pentru părțile interesate.

Articolul 25. Activități suplimentare permise societății de plată

(1) Pe lângă prestarea de servicii de plată, societatea de plată are dreptul să desfășoare următoarele activități:

a) prestarea unor servicii operaționale și conexe legate de serviciile de plată, cum ar fi: asigurarea executării operațiunilor de plată, operațiunile de schimb valutar, de custodie, precum și stocarea și procesarea datelor;

b) administrarea (operarea) sistemelor de plăți;

c) activitatea de întreprinzător, alta decât prestarea serviciilor de plată, conform legislației.

(2) În cazul în care societatea de plată desfășoară și activități de întreprinzător, altele decât prestarea serviciilor de plată, Banca Națională poate cere constituirea unei societăți separate pentru prestarea serviciilor de plată dacă constată că celelalte activități de întreprinzător prejudiciază sau ar putea prejudicia fie stabilitatea financiară a societății de plată, fie capacitatea Băncii Naționale de a supraveghea respectarea tuturor obligațiilor impuse de prezenta lege.

Articolul 26. Cerințe cu privire la protejarea fondurilor

(1) Societatea de plată este obligată să țină evidența separată a fondurilor primite de la fiecare utilizator de servicii de plată, direct sau prin intermediul unui alt prestator de servicii de plată, pentru executarea unor operațiuni de plată, de la fondurile vreunei alte persoane și de la fondurile proprii.

(2) Fondurile primite de la utilizatorii serviciilor de plată, direct sau prin intermediul unui alt prestator de servicii de plată, pentru executarea unor operațiuni de plată, în cazul în care acestea sînt încă deținute de societatea de plată și nu sînt încă remise beneficiarului plății și nici transferate unui alt prestator de servicii de plată înainte de terminarea zilei lucrătoare ulterioare zilei în care au fost primite, se depun (se înregistrează) în conturi bancare separate deschise de către societatea de plată la băncile din Republica Moldova.

(3) Fondurile primite de la utilizatorii serviciilor de plată, direct sau prin intermediul unui alt prestator de servicii de plată, pentru executarea unor operațiuni de plată, fiind protejate potrivit alin. (1) și (2), sînt exceptate de la măsurile de executare silită în vederea satisfacerii creanțelor creditorilor societății de plată, altor decât utilizatorii de servicii de plată, atunci cînd societatea respectivă nu poate îndeplini obligațiile sale, în special în cazul de insolvabilitate a acesteia. În caz de insolvabilitate a societății de plată, aceste fonduri nu se includ în masa debitoare.

(4) În cazul în care o parte din fondurile primite de o societate de plată de la utilizatorii serviciilor de plată urmează să fie folosită pentru operațiuni de plată viitoare, iar restul – pentru alte servicii decît cele de plată, pentru partea de fonduri ce urmează să fie folosită pentru operațiuni de plată viitoare societatea de plată aplică cerințele prevăzute la alin. (1)–(3).

Articolul 27. Filiale și agenți de plată

(1) Societatea de plată are dreptul să desfășoare activități pentru care a obținut licență direct, prin filiala cu sediul în Republica Moldova sau prin agent de plată.

(2) Filialele și agenții de plată nu au dreptul să înceapă

activitatea înainte de înscrierea acestora în registrul societăților de plată.

(3) Pentru înscrierea în registru, societatea de plată care intenționează să presteze servicii de plată prin intermediul unei filiale/unui agent de plată prezintă Băncii Naționale următoarele:

a) denumirea și sediul filialei/agentului de plată;
b) o descriere a mecanismelor de control intern care urmează să fie folosite de filială/agentul de plată pentru a se conforma cerințelor prevăzute de legislația în domeniul de prevenire și de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;

c) administratorii filialei/agentului de plată care va presta servicii de plată, dovezile care atestă faptul că aceștia au reputație bună, posedă cunoștințe și experiență adecvate pentru a presta servicii de plată, precum și corespunzătoare naturii, extinderii și complexității activității.

(4) Banca Națională examinează informațiile specificate la alin. (3) în termen de 30 de zile după primirea lor.

(5) Banca Națională înscrie filiala/agentul de plată în registrul societăților de plată dacă sunt prezentate informațiile specificate la alin. (3) și este încredințată că informațiile respective sunt actuale, veridice și complete.

(6) În cazul în care Banca Națională consideră că informațiile care i-au fost furnizate sunt incomplete, contradictorii sau neveridice, aceasta, înainte de a înscrie filiala/agentul de plată în registru, poate lua măsuri suplimentare pentru verificarea informațiilor.

(7) În cazul în care, după luarea măsurilor suplimentare pentru verificarea informațiilor, Banca Națională nu este încredințată că informațiile care i-au fost furnizate în conformitate cu alin. (3) sunt actuale, veridice și complete, aceasta refuză să înscrie filiala/agentul de plată în registru.

(8) Banca Națională radiază din registru filiala sau agentul de plată dacă acesta nu mai întrunește condițiile prezentei legi și ale actelor normative emise pentru executarea ei, precum și în cazul în care constată că înscrierea în registru a avut loc în baza unor informații sau documente false. Despre radierea din registru Banca Națională informează societatea de plată respectivă, care este obligată să înceteze activitatea filialei sau activitatea de prestare a serviciilor de plată a agentului de plată respectiv.

(9) Banca Națională radiază din registru filiala sau agentul de plată în baza cererii în scris, depusă de societatea de plată cu cel puțin 10 zile pînă la data încetării activității.

Articolul 28. Externalizarea

(1) În cazul în care intenționează să externalizeze executarea funcțiilor operaționale aferente serviciului de plată către o altă persoană juridică (furnizor), societatea de plată notifică despre aceasta Banca Națională cu cel puțin o lună pînă la data la care se preconizează încheierea contractului de externalizare.

(2) Externalizarea funcțiilor operaționale semnificative nu trebuie realizată într-un mod care să afecteze calitatea mecanismelor de control intern al societății de plată și care să împiedice Banca Națională să urmărească respectarea tuturor obligațiilor stabilite în prezenta lege, precum și să împiedice exercitarea atribuțiilor autorităților publice de control abilitate.

(3) O funcție operațională se consideră semnificativă dacă apariția unei dificultăți sau a unui eșec în procesul de realizare a ei ar prejudicia semnificativ capacitatea societății de plată de a se conforma permanent la condițiile de licențiere ori la alte obligații care îi revin în conformitate cu prezenta lege sau ar afecta semnificativ performanțele financiare, stabilitatea societății de plată ori continuitatea prestării serviciilor de plată.

(4) Externalizarea funcțiilor operaționale semnificative

se poate realiza numai cu respectarea de către societatea de plată a următoarelor condiții minime:

a) externalizarea nu conduce la delegarea către furnizor a responsabilității organelor de conducere ale societății;

b) relația societății de plată cu utilizatorii serviciilor sale de plată și obligațiile ei față de aceștia în conformitate cu prezenta lege nu sunt afectate;

c) respectarea condițiilor impuse societății de plată pentru obținerea și menținerea licenței în conformitate cu prezenta lege nu este afectată;

d) niciuna dintre condițiile impuse în vederea licențierii societății de plată nu este eliminată sau modificată.

(5) Funcțiile operaționale semnificative care pot fi externalizate de către societatea de plată se stabilesc prin actele normative ale Băncii Naționale.

(6) La notificarea prevăzută la alin. (1), societatea de plată anexează documentele și informațiile ce confirmă respectarea prevederilor alin. (4).

(7) Societatea de plată se asigură că filialele sau agenții de plată care acționează în numele ei îi informează pe utilizatorii serviciilor de plată că aceasta intenționează să externalizeze funcții operaționale aferente serviciului de plată prestat.

(8) Societatea de plată întreprinde măsuri necesare pentru a asigura respectarea cerințelor prezentei legi, a actelor legislative și normative în vigoare de către furnizorii funcțiilor operaționale externalizate.

Articolul 29. Contabilitatea

(1) Societatea de plată organizează și ține contabilitatea în conformitate cu prevederile Legii contabilității.

(2) Pentru scopurile legate de supraveghere, societatea de plată prezintă Băncii Naționale informații contabile distincte, precum și alte informații solicitate privind:

a) prestarea serviciilor de plată specificate la art. 4 alin. (1), cu excepția pct. 4);

b) prestarea serviciilor specificate la art. 25 alin. (1) lit. a) și b);

c) alte activități desfășurate de societatea de plată.

(3) Informațiile contabile prezentate în conformitate cu alin. (2) trebuie să fie însoțite, pentru a confirma veridicitatea acestora, de un raport de audit elaborat, conform actelor legislative și normative, de către auditorul intern, societatea de audit sau de auditorul întreprinzător individual care efectuează auditul societății de plată.

(4) Informațiile specificate la alin. (2) se prezintă în termenele, modul, forma și cu conținutul stabilite de Banca Națională.

Articolul 30. Auditul

(1) Rapoartele financiare anuale și rapoartele financiare anuale consolidate ale societății de plată sunt supuse auditului de către comisia de cenzori/cenzor (în continuare – *auditorul intern*), de societatea de audit sau de auditorul întreprinzător individual.

(2) Auditorul intern, societatea de audit sau auditorul întreprinzător individual care efectuează auditul societății de plată informează Banca Națională de îndată ce au/a luat cunoștință despre orice fapt sau decizie în legătură cu societatea de plată care:

a) constituie o încălcare semnificativă a prezentei legi, a actelor normative ori a altor acte emise pentru aplicarea acestora care reglementează activitatea de prestare a serviciilor de plată;

b) poate conduce la situația în care societatea de plată nu va avea capacitatea să execute obligațiile sale pecuniare sau poate afecta capacitatea societății de plată de a funcționa în continuare;

c) poate conduce la imposibilitatea, din partea auditorului intern, societății de audit sau a auditorului întreprinzător individual, de a se pronunța asupra situației financiare sau

poate conduce la exprimarea de către aceștia a unei opinii cu rezerve;

d) vizează datele neveridice sau incomplete prezentate periodic la Banca Națională.

(3) La solicitarea Băncii Naționale, auditorul intern, societatea de audit sau auditorul întreprinzător individual care efectuează auditul societății de plată este obligat să furnizeze acesteia informații legate de auditul activității de prestare a serviciilor de plată.

(4) Îndeplinirea cu bună-credință de auditorul intern, societatea de audit sau de auditorul întreprinzător individual care efectuează auditul societății de plată a obligației de a informa Banca Națională conform alin. (2) și (3) nu constituie încălcarea a obligației de păstrare a secretului profesional, care îi revine potrivit legii sau clauzelor contractuale, și nu poate atrage răspunderea de orice natură a acestuia/acesteia.

Articolul 31. Răspunderea societății de plată

(1) Societatea de plată este obligată să exercite controlul asupra respectării cerințelor actelor legislative și normative de către filialele, agenții de plată și furnizorii funcțiilor operaționale externalizate.

(2) Nerespectarea de către agentul de plată și de furnizorii funcțiilor operaționale externalizate a cerințelor prezentei legi poate servi drept temei pentru rezilierea de către societatea de plată a contractului încheiat cu aceștia.

(3) Răspunderea pentru toate acțiunile/inacțiunile, aferente activității de prestare a serviciilor de plată, ale salariaților unei societăți de plată și ale tuturor filialelor, agenților de plată și furnizorilor funcțiilor operaționale externalizate o poartă societatea de plată respectivă.

(4) Filialele și agenții de plată îi informează pe utilizatorii de servicii de plată despre faptul că acționează în numele societății de plată.

(5) În cazul radierii agentului de plată sau a filialei din registru, documentele și fondurile aferente obligațiilor neexecutate și raporturilor nefinalizate privind prestarea serviciilor de plată sau privind desfășurarea activităților legate de prestarea unor astfel de servicii se prezintă/se transmit societății de plată.

Articolul 32. Păstrarea informațiilor

Societatea de plată păstrează toate înregistrările, documentele și altă informație aferentă serviciilor de plată prestate și activităților desfășurate timp de cel puțin 5 ani.

Capitolul IV

TRANSPARENȚA CONDIȚIILOR ȘI CERINȚELE DE INFORMARE PRIVIND SERVICIILE DE PLATĂ

Secțiunea 1. Dispoziții generale

Articolul 33. Domeniul de aplicare

(1) Dispozițiile prezentului capitol se aplică operațiunilor de plată singulare, contractelor-cadru și operațiunilor de plată prevăzute de acestea dacă utilizatorul serviciilor de plată are calitatea de consumator.

(2) În cazul în care utilizatorul serviciilor de plată nu are calitatea de consumator, părțile operațiunii de plată pot conveni să aplice, total sau parțial, dispozițiile prezentului capitol.

Articolul 34. Informații generale

Fără a aduce atingere altor dispoziții ale prezentei legi, prestatorii de servicii de plată indicați la art. 5 alin. (1) lit. a)–d) sînt obligați:

1) să asigure în fiecare loc de prestare a serviciilor de plată plasarea la un loc vizibil cel puțin a următoarelor informații generale:

a) adresa locului (locația) de prestare a serviciilor de plată;

b) copia de pe licența prestatorului de servicii de plată sau, după caz, copia autorizată de pe licență pentru

filială;

c) telefoanele de contact și, dacă există, pagina web oficială, adresa electronică ale prestatorului de servicii de plată;

2) în cazul în care dispun de pagină-web oficială, să asigure plasarea pe ea a informației menționate la pct. 1) lit. b) și c), precum și a informației privind locurile (locațiile) de prestare a serviciilor, sediile filialelor, denumirea și sediile agenților de plată, dacă acestea/aceștia există.

Articolul 35. Comisioane pentru furnizarea informațiilor

(1) Prestatorul de servicii de plată nu percepe de la utilizatorul serviciilor de plată niciun fel de taxă sau o altă plată (în continuare – *comision*) pentru furnizarea informațiilor în conformitate cu prezentul capitol.

(2) Prestatorul de servicii de plată și utilizatorul acestora pot conveni asupra comisioanelor pentru furnizarea, la cererea utilizatorului serviciilor de plată, de informații suplimentare sau în mod mai frecvent decît cel stabilit în prezentul capitol, sau pentru transmiterea acestora prin alte mijloace de comunicare decît cele specificate în contractul-cadru.

(3) În cazul în care prestatorul de servicii de plată poate impune comisioane pentru informațiile furnizate în conformitate cu alin. (2), acestea trebuie să fie corespunzătoare costurilor reale ale prestatorului de servicii de plată.

(4) În cazul în care se oferă un serviciu de schimb valutar pînă la inițierea operațiunii de plată și serviciul respectiv de schimb valutar se oferă la punctul de vânzare sau de către beneficiarul plății, partea care oferă serviciul de schimb valutar îl informează pe utilizatorul serviciului de plată cu privire la toate comisioanele, precum și cu privire la cursul valutar care urmează a fi utilizat la conversia operațiunii de plată.

(5) În cazul în care, pentru utilizarea unui anumit instrument de plată și/sau serviciu de plată, beneficiarul plății oferă o reducere, beneficiarul plății îl informează pe plătitor despre aceasta pînă la inițierea operațiunii de plată.

(6) În cazul în care, pentru utilizarea unui anumit instrument de plată și/sau serviciu de plată, un prestator de servicii de plată sau un terț solicită un comision, el informează pe utilizatorul serviciilor de plată despre valoarea acestuia pînă la inițierea operațiunii de plată.

Articolul 36. Sarcina probei privind cerințele de informare

Sarcina probei pentru a dovedi respectarea cerințelor de informare prevăzute în prezentul capitol îi revine prestatorului de servicii de plată.

Articolul 37. Derogare de la cerințele de informare pentru instrumentele de plată cu valoare redusă și pentru instrumente de plată aferente monedei electronice

În cazul instrumentelor de plată ce, în conformitate cu contractul-cadru, vizează numai operațiunile de plată individuale care au o limită de cheltuieli (de utilizare totală a fondurilor) de 2500 de lei ori echivalentul acestora în valuta străină la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data efectuării tranzacției sau care depozitează (stocheză) fonduri ce nu depășesc niciodată 2500 de lei ori echivalentul acestora în valuta străină la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data de efectuare a tranzacției:

1) prestatorul de servicii de plată transmite plătitorului, prin derogare de la art. 42 și 46, numai informațiile privind caracteristicile principale ale serviciului de plată, inclusiv modul în care poate fi utilizat instrumentul de plată, responsabilitatea, comisioanele percepute și alte informații importante necesare pentru a lua o decizie informată, precum și o indicație privind locul unde se pun la dispoziție într-un

mod accesibil orice alte informații ori condiții specificate la art. 42 alin. (1);

2) se poate conveni ca, prin derogare de la art. 44, prestatorul de servicii de plată să nu fie obligat să propună modificări ale condițiilor din contractul-cadru pe suport de hîrtie sau pe alt suport durabil;

3) se poate conveni ca, prin derogare de la art. 47 și 48, după executarea unei operațiuni de plată:

a) prestatorul de servicii de plată să transmită sau să pună la dispoziție numai o referință care să permită utilizatorului serviciilor de plată identificarea operațiunii de plată, suma operațiunii de plată și orice comisioane percepute și/sau, în cazul mai multor operațiuni de plată de același fel către același beneficiar al plății, informațiile privind suma totală și comisioanele pentru aceste operațiuni de plată;

b) prestatorul de servicii de plată să nu fie obligat să transmită sau să pună la dispoziție informațiile prevăzute la lit. a) în cazul în care instrumentul de plată este utilizat anonim sau dacă prestatorul de servicii de plată nu deține capacitatea tehnică de a i le furniza. În acest caz, prestatorul de servicii de plată acordă plătitorului posibilitatea de a verifica valoarea fondurilor depuse.

Secțiunea a 2-a. Operațiuni de plată singulare

Articolul 38. Informații prelabile generale

(1) Înainte ca utilizatorul serviciilor de plată să devină parte la un contract sau la o ofertă de servicii de plată singulare, prestatorul de servicii de plată pune, într-o formă ușor accesibilă, la dispoziția utilizatorului serviciilor de plată următoarele informații:

a) informațiile sau codul unic de identificare ce trebuie furnizate de către utilizatorul serviciilor de plată în vederea executării corecte a unui ordin de plată;

b) termenul maxim de executare în care trebuie prestat serviciul de plată;

c) toate comisioanele pe care utilizatorul serviciilor de plată trebuie să le plătească prestatorului său de servicii de plată, cu specificarea, după caz, a sumelor tuturor comisioanelor după tip și valoare;

d) dacă este cazul, cursul valutar actual sau de referință care urmează să fie aplicat operațiunii de plată.

(2) Informațiile și condițiile aferente serviciilor de plată sînt comunicate în termeni ușor de înțeles, într-o formă clară, în limba de stat sau în altă limbă convenită de părți.

(3) La cererea utilizatorului serviciilor de plată, prestatorul de servicii de plată transmite informațiile specificate la alin. (1) pe suport de hîrtie sau pe un alt suport durabil ori în modul convenit de părți (e-mail, sms etc.).

(4) În cazul în care contractul de servicii de plată singulare a fost încheiat, la cererea utilizatorului serviciilor de plată printr-un mijloc de comunicare la distanță care nu permite prestatorului serviciilor de plată să se conformeze alin. (1) și (2), prestatorul își îndeplinește obligațiile care îi revin conform alineatelor respective imediat după executarea operațiunii de plată.

(5) Obligațiile prevăzute la alin. (1) și (2) pot fi îndeplinite și prin transmiterea unui exemplar al propunerii de contract de prestare a serviciilor de plată singulare sau al ordinului preliminar de plată, care include informațiile și condițiile specificate în alin. (1).

(6) În cazul în care un ordin de plată pentru o operațiune de plată singulară este transmis printr-un instrument de plată și/sau în cadrul unui serviciu de plată reglementat printr-un contract-cadru, prestatorul de servicii de plată nu are obligația de a furniza sau de a pune la dispoziție informații care au fost deja transmise utilizatorului serviciilor de plată în temeiul unui contract-cadru încheiat cu un alt prestator de servicii de plată sau care îi vor fi transmise în conformitate cu contractul-cadru respectiv.

(7) Dacă este cazul, orice alte informații și condiții

relevante specificate la art. 42 alin. (1) și (2) sînt puse la dispoziția utilizatorului serviciilor de plată într-un mod ușor accesibil.

Articolul 39. Informarea plătitorului după primirea ordinului de plată

(1) Imediat după primirea ordinului de plată, prestatorul de servicii de plată al plătitorului transmite sau pune la dispoziția plătitorului următoarele informații:

a) informația care îi permite plătitorului identificarea operațiunii de plată și, dacă este cazul, informații privind beneficiarul plății;

b) valoarea operațiunii de plată exprimată în moneda utilizată în ordinul de plată;

c) valoarea fiecărui comision al operațiunii de plată care trebuie achitat de către plătitor și specificarea sumelor acestor comisioane după tip și valoare;

d) dacă este cazul, cursul valutar utilizat în cadrul operațiunii de plată de către prestatorul de servicii de plată al plătitorului sau o referință la acesta, în cazul în care diferă de cursul prevăzut la art. 38 alin. (1) lit. d), precum și valoarea operațiunii de plată după conversia monetară respectivă;

e) data primirii ordinului de plată.

(2) Informația se prezintă în conformitate cu cerințele prevăzute la art. 38 alin. (2) și (3).

Articolul 40. Informarea beneficiarului plății după executarea operațiunii de plată

(1) Imediat după executarea operațiunii de plată, prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății transmite sau pune la dispoziția beneficiarului plății următoarele informații:

a) informația care îi permite beneficiarului plății identificarea operațiunii de plată și, după caz, identificarea plătitorului, precum și a oricărei informații transmise odată cu operațiunea de plată;

b) valoarea operațiunii de plată exprimată în moneda în care fondurile au fost puse la dispoziția beneficiarului plății;

c) valoarea fiecărui comision al operațiunii de plată care trebuie achitat de către beneficiarul plății și specificarea sumelor acestor comisioane după tip și valoare;

d) dacă este cazul, cursul valutar utilizat în cadrul operațiunii de plată de către prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății și valoarea totală a operațiunii de plată înaintea conversiei monetare;

e) data de credit a valutei.

(2) Informația se prezintă în conformitate cu cerințele prevăzute la art. 38 alin. (2) și (3).

Secțiunea a 3-a. Contractul-cadru

Articolul 41. Domeniul de aplicare

(1) Prezenta secțiune se aplică operațiunilor de plată care intră sub incidența unui contract-cadru.

(2) Contractul-cadru reprezintă un contract de servicii de plată, care cuprinde cel puțin informațiile prevăzute la art. 42 și este obligatoriu (necesar) cel puțin în cazul în care există un cont de plăți sau un instrument de plată și/sau un serviciu de plată specific operațiunilor de plată individuale și succesive (toate operațiunile de plată, altele decît cele singulare).

Articolul 42. Informații precontractuale

(1) Înainte ca utilizatorul serviciilor de plată să devină parte la un contract-cadru, prestatorul de servicii de plată pune la dispoziția utilizatorului serviciilor de plată, cu suficient timp înainte, pe suport de hîrtie sau pe alt suport durabil, în termeni ușor de înțeles, într-o formă clară, în limba de stat sau în altă limbă convenită de părți, următoarele informații:

1) cu privire la prestatorul de servicii de plată:

a) denumirea, sediul prestatorului de servicii de plată și, unde este cazul, sediul filialei sau al agentului de plată,

precum și orice altă adresă, inclusiv adresa de poștă electronică, relevantă pentru comunicarea cu prestatorul de servicii de plată;

b) indicarea autorităților responsabile de supravegherea prestatorului de servicii de plată, a registrului public în care este înscris prestatorul de servicii de plată și numărul de înregistrare a acestuia sau a altui mijloc echivalent de identificare în registrul respectiv;

2) cu privire la utilizarea serviciului de plată:

a) o descriere a principalelor caracteristici ale serviciului de plată ce va fi prestat;

b) specificarea informațiilor sau a codului unic de identificare ce trebuie furnizate de către utilizatorul serviciilor de plată în vederea executării corecte a unui ordin de plată;

c) forma și procedura de exprimare a consimțământului pentru executarea operațiunii de plată și de retragere a acestui consimțământ în conformitate cu art. 52 și art. 62;

d) datele cu privire la momentul primirii unui ordin de plată, astfel cum este definit la art. 60, și, dacă este cazul, ora-limită stabilită de prestatorul de servicii de plată;

e) termenul maxim de executare în care trebuie prestat serviciul de plată;

f) dacă există posibilitatea de a conveni asupra unor limite de cheltuieli pentru utilizarea unui instrument de plată în conformitate cu art. 53 alin. (1);

3) cu privire la comisioane, rata dobânzii și cursul valutar:

a) toate comisioanele pe care utilizatorul serviciilor de plată trebuie să le plătească prestatorului de servicii de plată și specificarea acestora după tip și valoare;

b) dacă este cazul, rata dobânzii și cursul valutar care urmează să fie aplicate sau, în cazul în care trebuie să fie utilizate rata dobânzii de referință și cursul valutar de referință, metoda de calculare a dobânzii efective, precum și data, și indexul sau baza corespunzătoare pentru determinarea cursului valutar de referință sau a ratei dobânzii de referință corespunzătoare;

c) dacă părțile convin, aplicarea imediată a modificărilor ratei dobânzii de referință sau a cursului valutar de referință, precum și cerințele de informare legate de modificări, în conformitate cu art. 44 alin. (4)–(6);

4) cu privire la comunicare:

a) dacă este cazul, mijloacele de comunicare, inclusiv cerințele tehnice privind echipamentele utilizatorului serviciilor de plată, convenite de comun acord între părți în vederea transmiterii informațiilor specificate în prezenta lege;

b) modalitatea în care și frecvența cu care informațiile trebuie să fie transmise sau să fie făcute disponibile în conformitate cu prezenta lege;

c) limba sau limbile în care este încheiat contractul-cadru și în care se desfășoară comunicarea pe durata acestei relații contractuale;

d) dreptul utilizatorului serviciilor de plată de a primi în orice moment al relației contractuale, la cerere, condițiile contractuale ale contractului-cadru, precum și informațiile și condițiile specificate în prezentul alineat, pe suport de hârtie sau pe alt suport durabil;

5) cu privire la cerințele de protejare și la măsurile de siguranță și corective:

a) dacă este utilizat un instrument de plată, o descriere a etapelor pe care utilizatorul serviciilor de plată trebuie să le parcurgă pentru a păstra siguranța instrumentului de plată și a modalităților de notificare a prestatorului de servicii de plată în cazul pierderii, furtului, însușirii instrumentului său de plată sau oricărei alte utilizări neautorizate a acestuia, conform art. 54 alin. (1) lit. b);

b) dacă părțile convin, condițiile în care prestatorul de servicii de plată își rezervă dreptul de a bloca un instrument

de plată, în conformitate cu art. 53;

c) răspunderea plătitorului pentru operațiunile de plată neautorizate, conform art. 58, inclusiv informații privind suma corespunzătoare;

d) modalitățile și termenul în care utilizatorul serviciilor de plată trebuie să îl informeze pe prestatorul de servicii de plată în legătură cu orice operațiune neautorizată sau executată necorespunzător (incorect), precum și răspunderea prestatorului de servicii de plată pentru operațiunile de plată neautorizate, în conformitate cu art. 56;

e) răspunderea prestatorului de servicii de plată pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a operațiunilor de plată, în conformitate cu art. 70;

f) condițiile de rambursare conform art. 59;

6) cu privire la modificarea și la rezilierea contractului-cadru:

a) dacă părțile convin, faptul că se consideră că utilizatorul serviciilor de plată a acceptat modificările condițiilor contractuale, în conformitate cu art. 44, dacă, înainte de data propusă a intrării lor în vigoare, nu informează prestatorul de servicii de plată că nu le acceptă;

b) durata contractului;

c) dreptul utilizatorului serviciilor de plată de a rezilia contractul-cadru;

7) cu privire la soluționarea litigiilor:

a) toate clauzele contractuale privind dreptul aplicabil contractului-cadru și/sau instanța de judecată competentă;

b) procedurile de soluționare a reclamațiilor și litigiilor pe care utilizatorul serviciilor de plată le are la dispoziție în conformitate cu prevederile capitolului IX.

(2) Obligațiile prevăzute la alin. (1) pot fi îndeplinite prin transmiterea unui exemplar al proiectului de contract-cadru care include informațiile și condițiile specificate la alin. (1).

(3) În cazul în care contractul-cadru a fost încheiat la cererea utilizatorului serviciilor de plată printr-un mijloc de comunicare la distanță care nu îi permite prestatorului de servicii de plată să se conformeze alin. (1), prestatorul își îndeplinește obligațiile care îi revin conform alineatului respectiv imediat după încheierea contractului-cadru.

Articolul 43. Accesibilitatea informațiilor și a condițiilor contractului-cadru

În orice moment al relației contractuale, utilizatorul serviciilor de plată are dreptul să primească, la cerere, condițiile contractului-cadru, precum și informațiile și condițiile specificate la art. 42 alin. (1), pe suport de hârtie sau pe alt suport durabil.

Articolul 44. Modificarea condițiilor contractului-cadru

(1) Orice modificări în contractul-cadru, precum și modificarea informațiilor și condițiilor specificate la art. 42 alin. (1), sînt propuse de prestatorul de servicii de plată utilizatorului serviciilor de plată, în conformitate cu art. 38 alin. (2), pe suport de hârtie sau pe alt suport durabil, sau în alt mod convenit de părți (e-mail, sms etc.), cu cel puțin 2 luni înainte de data propusă pentru intrarea în vigoare a lor.

(2) În cazul aplicabil, conform art. 42 alin. (1) pct. 6) lit. a), prestatorul de servicii de plată îl informează pe utilizatorul serviciilor de plată că modificările contractului-cadru se consideră acceptate de către utilizatorul serviciilor de plată dacă acesta, înainte de data propusă a intrării lor în vigoare, nu îl informează pe prestatorul de servicii de plată că nu le acceptă.

(3) În cazul indicat la alin. (2), prestatorul de servicii de plată comunică, de asemenea, faptul că utilizatorul serviciilor de plată are dreptul de a rezilia contractul-cadru imediat și în mod gratuit, înainte de data intrării în vigoare

a modificărilor propuse.

(4) Modificările survenite cu privire la rata dobânzii sau la cursul valutar pot fi aplicate imediat și fără nicio notificare, cu condiția ca un astfel de drept să fie convenit în contractul-cadru și ca modificările să se bazeze pe rata dobânzii de referință sau pe cursul valutar de referință, convenite în conformitate cu art. 42 alin. (1) pct. 3) lit. b) și c).

(5) Utilizatorul serviciilor de plată este informat cu privire la orice modificare a ratei dobânzii, în cel mai scurt timp (dar nu mai mult de 3 zile lucrătoare), pe suport de hîrtie sau pe alt suport durabil, cu excepția cazului în care părțile au convenit asupra unei frecvențe specifice sau a unei modalități (e-mail, sms etc.) în care informația trebuie transmisă sau făcută disponibilă.

(6) Dacă modificările aduse ratei dobânzii sau cursului valutar sînt în avantajul utilizatorilor serviciilor de plată, acestea pot fi aplicate fără notificare.

(7) Modificările aduse ratei dobânzii sau cursului valutar folosit în cadrul operațiunilor de plată sînt operate și calculate într-un mod neutru, care să nu genereze discriminări între utilizatorii serviciilor de plată.

Articolul 45. Rezilierea contractului-cadru

(1) Utilizatorul serviciilor de plată poate rezilia unilateral contractul-cadru oricînd dacă părțile nu au convenit asupra unei perioade de preaviz. O astfel de perioadă nu poate depăși o lună.

(2) Rezilierea unilaterală a unui contract-cadru încheiat pe o durată determinată mai mare de 12 luni sau pe o durată nedeterminată nu implică niciun fel de penalități sau alte plăți pentru utilizatorul serviciilor de plată după expirarea a 12 luni de la încheierea contractului-cadru.

(3) În afară de cazul indicat la alin. (2), penalitățile sau alte plăți pentru rezilierea unilaterală a contractului de către utilizatorul serviciilor de plată trebuie să fie adecvate și să corespundă costurilor reale ale prestatorului serviciilor de plată.

(4) În cazul în care se convine în contractul-cadru, prestatorul de servicii de plată poate rezilia unilateral un contract-cadru încheiat pe o durată nedeterminată prin transmiterea unui preaviz, pe suport de hîrtie sau pe alt suport durabil ori în alt mod convenit de părți (e-mail, sms etc.), cu cel puțin 2 luni înainte.

(5) Comisioanele percepute periodic pentru serviciile de plată sînt achitate de către utilizatorul serviciilor de plată doar proporțional cu perioada care precede rezilierea contractului. În cazul în care comisioanele sînt plătite în avans, acestea sînt rambursate proporțional.

(6) Prevederile alin. (1)–(5) nu se aplică în cazul rezilierii contractului-cadru în temeiul neexecutării obligațiilor de către una dintre părți.

Articolul 46. Informații prealabile executării unei operațiuni de plată individuale

Înainte de executarea unei operațiuni de plată individuale, reglementată de un contract-cadru, inițiată de un plătitor, prestatorul de servicii de plată oferă, la cererea utilizatorului serviciilor de plată, exprimată pentru această operațiune specifică de plată, informații explicite cu privire la termenul maxim de executare, la comisioanele ce trebuie achitate de către plătitor și, unde este cazul, specificarea comisioanelor după tip și valoare.

Articolul 47. Informarea plătitorului cu privire la operațiunile de plată individuale

(1) După ce suma unei operațiuni de plată individuale este debitată din contul de plăți al plătitorului sau, în cazul în care plătitorul nu utilizează un cont de plăți, după primirea ordinului de plată, prestatorul de servicii de plată al plătitorului pune imediat la dispoziția acestuia, pe suport de hîrtie sau pe alt suport durabil ori în alt mod convenit de părți (e-mail, sms etc.), următoarele informații:

a) informații care să permită plătitorului identificarea fiecărei operațiuni de plată și, unde este cazul, informații privind beneficiarul plății;

b) valoarea operațiunii de plată exprimată în moneda în care este debitat contul de plăți al plătitorului sau în moneda utilizată în ordinul de plată;

c) valoarea comisioanelor legate de operațiunea de plată și specificarea lor după tip și valoare sau dobînda care trebuie achitată de către plătitor;

d) dacă este cazul, cursul valutar utilizat în cadrul operațiunii de plată de către prestatorul de servicii de plată al plătitorului și valoarea totală a operațiunii de plată după conversia monetară respectivă;

e) data de debit a valutei sau data primirii ordinului de plată.

(2) Prestatorul de servicii de plată al plătitorului transmite gratuit plătitorului, cel puțin o dată pe lună, pe suport de hîrtie sau în alt mod convenit de părți (e-mail, sms etc.), informația privind toate operațiunile înregistrate (extras de cont).

Articolul 48. Informarea beneficiarului plății privind operațiunile de plată individuale

(1) După executarea unei operațiuni de plată individuale, prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății îi furnizează fără întârziere acestuia (nu mai tîrziu de ziua lucrătoare în care a fost executată operațiunea de plată), pe suport de hîrtie sau pe alt suport durabil ori în alt mod convenit de părți (e-mail, sms etc.), următoarele informații:

a) informația care îi permite beneficiarului plății identificarea operațiunii de plată și, după caz, identificarea plătitorului, precum și a oricărei informații transmise odată cu operațiunea de plată;

b) valoarea operațiunii de plată exprimată în moneda în care este creditat contul de plăți al beneficiarului plății;

c) valoarea comisioanelor aplicate operațiunii de plată, specificate după tip și valoare, sau dobînda care trebuie achitată de către beneficiarul plății;

d) dacă este cazul, cursul valutar utilizat în cadrul operațiunii de plată de către prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății și valoarea totală a operațiunii de plată înaintea conversiei monetare;

e) data de credit a valutei.

(2) Prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății transmite gratuit beneficiarului, cel puțin o dată pe lună, pe suport de hîrtie sau în alt mod convenit de părți (e-mail, sms etc.), informația privind toate operațiunile înregistrate (extras de cont).

Capitolul V

DREPTURI ȘI OBLIGAȚII PRIVIND PRESTAREA ȘI UTILIZAREA SERVICIILOR DE PLATĂ **Secțiunea 1. Dispoziții generale**

Articolul 49. Domeniul de aplicare

(1) Prezentul capitol reglementează drepturile și obligațiile părților în cazul operațiunilor de plată singulare, contractelor-cadru și operațiunilor de plată prevăzute de acestea, dacă utilizatorul serviciilor de plată acționează în calitate de consumator.

(2) În cazul în care utilizatorul serviciilor de plată nu acționează în calitate de consumator, părțile operațiunii de plată pot conveni să nu se aplice, total sau parțial, prevederile art. 50 alin. (1) și (2), art. 52 alin. (3), art. 57–59, 62, 70, precum și pot conveni asupra unei alte perioade de timp decît cea stabilită la art. 56 alin. (1).

(3) Banca Națională poate stabili prin acte normative cerințe privind efectuarea operațiunilor de plată, privind utilizarea anumitor instrumente și servicii de plată.

Articolul 50. Comisioane

(1) Prestatorul de servicii de plată nu percepe comisioane de la utilizatorul serviciilor de plată pentru îndeplinirea

obligărilor sale de informare sau pentru măsurile corective și de prevenire, în conformitate cu prezentul capitol, dacă acesta nu prevede altfel.

(2) Comisioanele care pot fi aplicate în conformitate cu art. 61 alin. (4), art. 62 alin. (6) și art. 69 alin. (3) se convin între utilizatorul serviciilor de plată și prestatorul de servicii de plată și trebuie să se limiteze la acoperirea costurilor reale ale prestatorului de servicii de plată.

(3) În cazul în care o operațiune de plată nu implică nicio conversie monetară, beneficiarul plății plătește comisioanele percepute de prestatorul său de servicii de plată, iar plătitorul plătește comisioanele percepute de prestatorul său de servicii de plată.

(4) Prestatorul de servicii de plată nu împiedică pe beneficiarul plății să ofere o reducere pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată. Beneficiarul plății nu are dreptul să solicite de la plătitor comision pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată.

(5) Prestatorul de servicii de plată nu percepe comisioane de la utilizatorul serviciilor de plată care are calitatea de consumator în cazul în care contractul încheiat cu furnizorul (prestatorul) de servicii locative (comunale și necomunale) și altor utilități publice prevede plata către prestatorul de servicii de plată a remunerației pentru serviciile de primire a fondurilor de la consumator și de executare a operațiunilor de plată în favoarea furnizorului în cauză.

Articolul 51. Derogare pentru instrumentele de plată cu valoare redusă și pentru instrumentele de plată aferente monedei electronice

(1) În cazul instrumentelor de plată care, în conformitate cu contractul-cadru, se referă numai la operațiunile de plată individuale, care au o limită de cheltuieli (de utilizare totală a fondurilor) de 2500 lei ori echivalentul acestora în valuta străină la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data de efectuare a tranzacției, sau depozitează (stochează) fonduri care nu depășesc niciodată 2500 lei ori echivalentul acestora în valuta străină la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data de efectuare a tranzacției, prestatorii de servicii de plată pot conveni cu utilizatorii serviciilor de plată că:

a) art. 54 alin. (1) lit. b), art. 55 alin. (1) lit. c)–e) și art. 58 alin. (3) și (4) nu se aplică în cazul în care instrumentul de plată nu permite blocarea sau împiedicarea unei utilizări ulterioare a acestuia;

b) art. 56 alin. (2) și (3), art. 57, art. 58 alin. (1) și (2) nu se aplică în cazul în care instrumentul de plată este utilizat anonim sau în cazul în care, din alte motive care țin de instrumentul de plată, prestatorul de servicii de plată nu se află în poziția de a dovedi că o anumită operațiune de plată a fost autorizată;

c) prin derogare de la art. 61 alin. (2)–(4), prestatorul de servicii de plată nu este obligat să îl informeze pe utilizatorul serviciilor de plată în legătură cu refuzul unui ordin de plată în cazul în care neefectuarea plății este determinată de împrejurări concrete;

d) prin derogare de la art. 62, plătitorul nu poate revoca ordinul de plată după transmiterea ordinului de plată sau după exprimarea consimțământului său către beneficiarul plății pentru executarea operațiunii de plată;

e) prin derogare de la art. 64 și 65, se aplică alte termene de executare.

(2) Prevederile art. 56 alin. (2) și (3) și art. 58 se aplică și monedei electronice, cu excepția cazului în care prestatorul de servicii de plată al plătitorului nu poate bloca contul de plăți sau instrumentul de plată.

Secțiunea a 2-a. Autorizarea operațiunilor de plată

Articolul 52. Consimțământul și retragerea consimțământului

(1) O operațiune de plată este considerată autorizată doar în cazul în care plătitorul și-a exprimat consimțământul fie înainte, fie după executarea operațiunii de plată.

(2) Consimțământul de a executa o operațiune de plată sau o serie de operațiuni de plată trebuie să fie dat în forma convenită între plătitor și prestatorul său de servicii de plată. În lipsa unui astfel de consimțământ, operațiunea de plată este considerată ca fiind neautorizată.

(3) Plătitorul își poate retrage consimțământul în orice moment, dar nu mai târziu de momentul irevocabilității, în conformitate cu art. 62.

(4) Consimțământul exprimat pentru executarea mai multor operațiuni de plată (a unei serii de operațiuni de plată) poate fi retras, cu efectul ca orice operațiune de plată viitoare să fie considerată neautorizată.

(5) Procedura de exprimare a consimțământului trebuie convenită între plătitor și prestatorul său de servicii de plată.

Articolul 53. Limitele de utilizare a instrumentului de plată

(1) În cazul în care pentru exprimarea consimțământului este utilizat un instrument de plată, plătitorul și prestatorul său de servicii de plată pot conveni asupra unor limite de cheltuieli pentru operațiunile executate cu utilizarea instrumentului de plată respectiv.

(2) În cazul în care contractul-cadru prevede astfel, prestatorul de servicii de plată își poate rezerva dreptul de a bloca un instrument de plată din motive obiective, legate:

a) de securitatea instrumentului de plată;

b) de o suspiciune de utilizare neautorizată sau frauduloasă a acestuia;

c) de un risc sporit semnificativ al incapacității plătitorului de a executa obligația de plată, în cazul unui instrument de plată cu o linie de credit.

(3) În cazurile menționate la alin. (2), dacă este posibil, înainte de blocare și, cel mai târziu, imediat după blocarea instrumentului de plată, prestatorul de servicii de plată informează, în modul convenit, pe plătitor despre blocarea instrumentului de plată și despre motivele acestui blocaj, cu excepția cazului în care furnizarea acestei informații aduce atingere motivelor de siguranță justificate în mod obiectiv sau este interzisă de alte acte normative.

(4) Prestatorul de servicii de plată deblochează instrumentul de plată sau îl înlocuiește cu un nou instrument de plată odată ce motivele de blocare încetează să mai existe.

Articolul 54. Obligațiile utilizatorului serviciilor de plată cu privire la instrumentele de plată

(1) Utilizatorul serviciilor de plată care are dreptul de a utiliza un instrument de plată are următoarele obligații:

a) să utilizeze instrumentul de plată în conformitate cu condițiile de emisie și de utilizare a acestuia;

b) să informeze pe prestatorul său de servicii de plată sau pe persoana desemnată de acesta, de îndată ce ia cunoștință, despre cazurile de pierdere, furt, însușire a instrumentului său de plată sau de orice altă utilizare neautorizată a acestuia.

(2) În scopul prevăzut la alin. (1) lit. a), utilizatorul serviciilor de plată, îndată ce primește un instrument de plată, întreprinde toate măsurile rezonabile pentru a păstra în siguranță elementele de securitate personalizate.

Articolul 55. Obligațiile prestatorului de servicii de plată cu privire la instrumentele de plată

(1) Prestatorul de servicii de plată care emite un instrument de plată are următoarele obligații:

a) să se asigure că elementele de securitate personalizate ale instrumentului de plată nu sînt accesibile altor persoane, cu excepția utilizatorului serviciilor de plată care

are dreptul de utilizare a instrumentului de plată, fără a aduce atingere obligațiilor utilizatorului serviciilor de plată prevăzute la art. 54;

b) să nu trimită un instrument de plată nesolicitat, cu excepția cazului în care instrumentul de plată deja deținut de utilizatorul serviciilor de plată trebuie înlocuit;

c) să se asigure că în orice moment sînt disponibile mijloace corespunzătoare care să permită utilizatorului serviciilor de plată să facă o notificare în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. b) sau să ceară deblocarea în conformitate cu art. 53 alin. (4);

d) să pună la dispoziția utilizatorului serviciilor de plată, la cerere, în termen de 18 luni de la notificare, mijloacele de a dovedi că a făcut o astfel de notificare în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. b);

e) să împiedice orice utilizare a instrumentului de plată odată ce a fost făcută notificarea în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. b).

(2) Prestatorul de servicii de plată suportă riscul legat de transmiterea către plătitor a unui instrument de plată sau a oricăror elemente de securitate personalizate ale acestuia.

Articolul 56. Notificarea privind operațiunile de plată neautorizate și răspunderea prestatorului de servicii de plată pentru operațiunile de plată neautorizate

(1) Utilizatorul serviciilor de plată poate obține corectarea unei operațiuni de plată din partea prestatorului numai dacă informează pe prestatorul său de servicii de plată, în cel mai scurt timp, dar nu mai tîrziu de 13 luni de la data debitării contului său, despre faptul că a constatat o operațiune de plată neautorizată sau executată necorespunzător, care generează reclamație, inclusiv în conformitate cu art. 70, cu excepția situațiilor în care, dacă este cazul, prestatorul de servicii de plată nu și-a îndeplinit obligația de a furniza sau de a face disponibile informațiile legate de această operațiune de plată, în conformitate cu capitolul IV.

(2) În cazul unei operațiuni de plată neautorizate, prestatorul de servicii de plată al plătitorului rambursează imediat plătitorului suma aferentă operațiunii de plată neautorizate respective și, dacă este cazul, readuce contul de plăți debitat în situația în care s-ar fi aflat dacă operațiunea de plată neautorizată nu s-ar fi efectuat. Rambursarea se efectuează în moneda contului de plăți din care a fost debitată suma operațiunii, iar în cazul în care nu a fost utilizat contul de plăți pentru efectuarea operațiunii de plată – în moneda în care prestatorul serviciului de plată a primit fondurile de la plătitor.

(3) Dacă prestatorul de servicii de plată nu execută indicațiile utilizatorului său de servicii de plată sau se abate de la ele, în cazul în care nu se poate considera că utilizatorul, cunoscînd situația de fapt, ar fi aprobat abaterea, prestatorul de servicii de plată este obligat să plătească despăgubiri în conformitate cu legislația aplicabilă contractului încheiat între plătitor și prestatorul său de servicii de plată.

(4) Prevederile alin. (1)–(3) se aplică și monedei electronice, cu excepția cazului în care prestatorul de servicii de plată al plătitorului nu poate să blocheze contul de plăți sau instrumentul de plată.

Articolul 57. Probe privind autentificarea și executarea operațiunilor de plată

(1) În cazul în care un utilizator al serviciilor de plată neagă faptul că a autorizat o operațiune de plată executată sau pretinde că operațiunea de plată nu a fost corect executată, prestatorul de servicii de plată trebuie să demonstreze că operațiunea de plată a fost autentificată, înregistrată corect, introdusă în conturi și nu a fost afectată de nicio defecțiune tehnică sau de alte deficiențe.

(2) În cazul în care un utilizator al serviciilor de plată neagă faptul că a autorizat o operațiune de plată executată, utilizarea ca atare a unui instrument de plată înregistrat de prestatorul de servicii de plată nu este în mod necesar suficientă pentru a dovedi fie că operațiunea de plată a fost autorizată de către plătitor, fie că plătitorul a acționat în mod fraudulos sau nu a respectat, intenționat sau din neglijență gravă, una sau mai multe dintre obligațiile care îi revin conform art. 54.

Articolul 58. Răspunderea plătitorului pentru operațiunile de plată neautorizate

(1) În cazul în care plătitorul nu a asigurat siguranța elementelor de securitate personalizate ale instrumentului de plată utilizat, el suportă pierderile legate de orice operațiune de plată neautorizată, care rezultă din producerea unei situații de urgență (pierderea, furtul sau însușirea instrumentului de plată), pînă la mărimea maximă convenită între prestatorul de servicii de plată și utilizator, dar nu mai mult de 2500 de lei.

(2) Plătitorul suportă toate pierderile legate de orice operațiune neautorizată dacă aceste pierderi rezultă din fraudă ori din nerespectarea intenționată, sau din neglijență gravă a uneia sau a mai multor obligații care îi revin conform art. 54. În astfel de cazuri, suma maximă menționată la alin. (1) din prezentul articol nu se aplică.

(3) După notificarea în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. b), plătitorul nu poartă nicio răspundere patrimonială care rezultă din producerea unei situații de urgență, cu excepția cazului în care a acționat în mod fraudulos.

(4) În cazul în care prestatorul de servicii de plată nu pune la dispoziție mijloacele adecvate care să permită notificarea în orice moment despre un instrument de plată pierdut, furat sau însușit, plătitorul nu poartă răspundere pentru prejudiciul material care rezultă din utilizarea unui astfel de instrument de plată, cu excepția cazului în care a acționat în mod fraudulos.

(5) Prevederile alin. (1)–(4) se aplică și monedei electronice, cu excepția cazului în care prestatorul de servicii de plată al plătitorului nu poate să blocheze contul de plăți sau instrumentul de plată.

Articolul 59. Condițiile și procedura de rambursare a sumei unei operațiuni de plată inițiate de/sau prin intermediul unui beneficiar al plății

(1) Plătitorul are dreptul la rambursare din partea prestatorului său de servicii de plată a sumei unei operațiuni de plată autorizate inițiate de/sau prin intermediul unui beneficiar al plății care a fost deja executată dacă sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) autorizația nu specifica suma exactă a operațiunii de plată la momentul în care a fost dată;

b) suma operațiunii de plată a depășit suma la care s-ar fi putut aștepta în mod rezonabil plătitorul, luînd în calcul cheltuielile sale anterioare, condițiile din contractul-cadru al său și alte circumstanțe relevante pentru cazul respectiv.

(2) În scopul aplicării alin. (1) lit. b), plătitorul nu poate invoca motive legate de operațiuni de schimb valutar dacă s-a aplicat cursul valutar de referință convenit cu prestatorul său de servicii de plată, în conformitate cu art. 38 alin. (1) lit. d) și art. 42 alin. (1) pct. 3) lit. b).

(3) La cererea prestatorului de servicii de plată, plătitorul furnizează informații privind elementele concrete legate de condițiile specificate la alin. (1).

(4) Rambursarea, în sensul alin. (1), constă în rambursarea sumei totale a operațiunii de plată executate.

(5) În cazul debitării directe, plătitorul și prestatorul său de servicii de plată pot conveni în contractul-cadru ca plătitorul să aibă dreptul la o rambursare din partea prestatorului său de servicii de plată chiar dacă nu sînt întrunite

condițiile de rambursare prevăzute la alin. (1).

(6) În contractul-cadru dintre plătitor și prestatorul său de servicii de plată se poate conveni ca plătitorul să nu aibă dreptul la nicio rambursare în cazul în care și-a exprimat consimțământul de a executa operațiunea de plată direct către prestatorul său de servicii de plată și, dacă este cazul, informațiile privind operațiunile de plată viitoare au fost transmise sau au fost puse la dispoziția plătitorului în forma convenită, cu cel puțin 4 săptămâni înainte de data scadenței, de către prestatorul de servicii de plată sau de către beneficiarul plății.

(7) Pentru a obține o rambursare în temeiul alin. (1) sau al alin. (5), plătitorul, în termen de 8 săptămâni de la data la care fondurile au fost debitate, depune o cerere de rambursare la prestatorul său de servicii de plată. Rambursarea se efectuează în moneda contului de plăți din care a fost debitată suma operațiunii, iar în cazul în care nu a fost utilizat contul de plăți pentru efectuarea operațiunii de plată – în moneda în care prestatorul serviciului de plată a primit fondurile de la plătitor.

(8) În termen de 10 zile lucrătoare de la primirea cererii de rambursare, prestatorul de servicii de plată fie rambursează întreaga sumă a operațiunii de plată, fie refuză rambursarea sumei, indicând motivele refuzului și autoritățile (organele) pe care plătitorul le poate sesiza în cazul în care nu acceptă motivele refuzului. Dreptul prestatorului de servicii de plată de a refuza rambursarea sumei nu se aplică în cazul prevăzut la alin. (5).

Secțiunea a 3-a. Executarea operațiunilor de plată

Articolul 60. Primirea ordinelor de plată

(1) Moment al primirii ordinului de plată este momentul în care ordinul de plată transmis direct de către plătitor sau indirect de către ori prin intermediul unui beneficiar al plății este recepționat de către prestatorul de servicii de plată al plătitorului.

(2) În cazul în care momentul primirii nu este într-o zi lucrătoare pentru prestatorul de servicii de plată al plătitorului, ordinul de plată se consideră primit în următoarea zi lucrătoare.

(3) Prestatorul de servicii de plată poate stabili ora-limită aproape de sfârșitul zilei lucrătoare, după care orice ordin de plată primit se consideră primit în următoarea zi lucrătoare.

(4) În cazul în care utilizatorul serviciilor de plată care inițiază un ordin de plată și prestatorul său de servicii de plată convin ca executarea ordinului de plată să înceapă într-o anumită zi sau la sfârșitul unei anumite perioade, sau în ziua în care plătitorul a pus fonduri la dispoziția prestatorului său de servicii de plată, momentul primirii, în sensul art. 64, este considerat ziua convenită. În cazul în care ziua convenită nu este o zi lucrătoare pentru prestatorul de servicii de plată, ordinul de plată este considerat primit în următoarea zi lucrătoare.

Articolul 61. Refuzul executării ordinului de plată

(1) În cazurile în care sunt îndeplinite toate condițiile stabilite în contractul-cadru al plătitorului, prestatorul de servicii de plată al plătitorului nu poate refuza executarea unui ordin de plată autorizat, indiferent dacă ordinul de plată a fost inițiat de plătitor sau de beneficiarul plății ori prin intermediul beneficiarului plății, dacă această executare nu este interzisă prin alte legi.

(2) În cazul în care prestatorul de servicii de plată refuză executarea unui ordin de plată, el notifică pe utilizatorul serviciilor de plată cu privire la refuz și, dacă alte legi nu interzic, comunică motivele refuzului, precum și procedura de remediere a oricăror erori de fapt care au determinat refuzul.

(3) Prestatorul de servicii de plată transmite sau pune la dispoziție notificarea, în modul convenit, în cel mai scurt

timp, dar cel târziu până la sfârșitul zilei lucrătoare următoare celei în care a fost primit ordinul de plată respectiv.

(4) Contractul-cadru poate cuprinde o condiție privind dreptul prestatorului de servicii de plată de a percepe un comision pentru notificarea prevăzută la alin. (2) dacă refuzul de executare a unui ordin de plată este justificat în mod obiectiv.

(5) Un ordin de plată a cărui executare a fost refuzată este considerat că nu a fost primit.

Articolul 62. Irevocabilitatea unui ordin de plată

(1) Un ordin de plată transmis direct de către plătitor nu poate fi revocat după momentul în care acesta a fost primit de către prestatorul de servicii de plată al plătitorului, dacă prezentul articol nu prevede altfel.

(2) În cazul în care operațiunea de plată este inițiată de către beneficiarul plății sau prin intermediul beneficiarului plății, plătitorul nu poate revoca ordinul de plată după transmiterea acestuia sau după exprimarea consimțământului său pentru executarea operațiunii de plată către beneficiarul plății.

(3) În cazul debitării directe și fără a aduce atingere dreptului de rambursare, plătitorul poate revoca ordinul de plată cel târziu la sfârșitul zilei lucrătoare care precede ziua convenită pentru debitarea fondurilor.

(4) În cazul menționat la art. 60 alin. (4), utilizatorul serviciilor de plată poate revoca un ordin de plată cel târziu până la sfârșitul zilei lucrătoare care precede ziua convenită.

(5) După expirarea limitelor de timp specificate la alin. (1)–(4), ordinul de plată poate fi revocat numai dacă utilizatorul serviciilor de plată și prestatorul său de servicii de plată convin astfel. În cazurile menționate la alin. (2) și (3) este necesar și acordul beneficiarului plății.

(6) În cazul în care se convine în contractul-cadru, prestatorul de servicii de plată poate percepe un comision de revocare.

Articolul 63. Sume transferate și sume primite

(1) Prestatorul de servicii de plată al plătitorului, prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății și intermediarii prestatorilor de servicii de plată transferă întreaga sumă a operațiunii de plată fără a deduce vreun comision din suma transferată, cu excepția cazului prevăzut la alin. (2).

(2) Prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății poate să deducă comisioanele din suma transferată înainte de a credita contul de plăți al beneficiarului plății cu suma respectivă numai dacă s-a convenit astfel în prealabil între ei.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2), valoarea totală a operațiunii de plată și comisioanele sunt specificate în mod separat în informațiile transmise beneficiarului plății.

(4) În cazul în care din suma transferată sunt deduse comisioane, altele decât cele prevăzute la alin. (2):

a) prestatorul de servicii de plată al plătitorului asigură ca beneficiarul plății să primească suma totală a operațiunii de plată inițiate de plătitor;

b) prestatorul de servicii de plată al beneficiarului asigură ca beneficiarul plății să primească suma totală a operațiunii de plată, în cazurile în care operațiunea de plată este inițiată de către beneficiarul plății sau prin intermediul lui.

Articolul 64. Operațiunile de plată într-un cont de plăți

(1) Prestatorul de servicii de plată al plătitorului asigură că, după momentul primirii ordinului de plată în conformitate cu art. 60, suma operațiunii de plată este creditată în contul prestatorului de servicii de plată al beneficiarului plății cel mai târziu până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare.

(2) După primirea fondurilor, prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății atribuie data valutei și pune la dispoziție suma operațiunii de plată în contul de plăți al beneficiarului plății, în conformitate cu art. 67.

(3) Prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății

transmite prestatorului de servicii de plată al plătitorului un ordin de plată, inițiat de către sau prin intermediul beneficiarului plății, în termenele convenite între beneficiar și prestatorul său de servicii de plată, care permit decontarea, în cazul debitării directe, la data scadență convenită.

Articolul 65. Operațiunile de plată în cazul în care beneficiarul plății nu este titular al unui cont de plăți la prestatorul de servicii de plată

În cazul în care beneficiarul plății este persoană fizică care nu are un cont de plăți la prestatorul de servicii de plată, fondurile sînt puse la dispoziția beneficiarului plății de către prestatorul de servicii de plată care primește fondurile pentru beneficiarul plății în termenul stabilit la art. 64.

Articolul 66. Numerar depus într-un cont de plăți

(1) În cazul în care un utilizator al serviciilor de plată care are calitatea de consumator depune numerar într-un cont de plăți deschis la prestatorul de servicii de plată în moneda respectivului cont de plăți, prestatorul de servicii de plată asigură disponibilitatea sumei și îi atribuie o dată a valutei imediat după momentul primirii fondurilor.

(2) În cazul în care utilizatorul serviciilor de plată nu are calitatea de consumator, suma este făcută disponibilă cu o dată a valutei care este cel târziu următoarea zi lucrătoare după primirea fondurilor.

Articolul 67. Data valutei și disponibilitatea fondurilor

(1) Data de credit a valutei pentru contul de plăți al beneficiarului plății nu poate fi ulterioară zilei lucrătoare în care suma ce face obiectul operațiunii de plată este creditată în contul prestatorului de servicii de plată al beneficiarului plății.

(2) Prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății asigură ca suma operațiunii de plată să fie la dispoziția beneficiarului plății imediat după ce această sumă este creditată în contul prestatorului de servicii de plată al beneficiarului plății.

(3) Data de debit a valutei pentru contul de plăți al plătitorului nu poate fi anterioară momentului în care suma ce face obiectul operațiunii de plată este debitată din contul respectiv.

Articolul 68. Cerințe speciale față de operațiunile de plată ale persoanelor fizice cu utilizarea terminalului de plată în numerar

(1) În cazul utilizării de către prestatorul de servicii de plată a terminalului de plată în numerar (terminal cash-in) pentru primirea de la persoana fizică a numerarului pentru executarea operațiunii de plată, acest terminal trebuie să asigure în regim automat:

a) primirea de la plătitor a informației privind denumirea mărfii sau a serviciului pentru care se execută obligațiile de plată ale persoanei fizice față de beneficiarul plății;

b) prezentarea către plătitor, pînă la introducerea de către acesta a numerarului, cel puțin a informației specificate la art. 38 alin. (1) lit. a)–c);

c) primirea numerarului depus de plătitor.

(2) Terminalul de plată în numerar utilizat de prestatorul de servicii de plată trebuie să asigure eliberarea către plătitor a bonului de casă pe care să fie imprimate cel puțin următoarele date:

a) denumirea documentului;

b) informația specificată la art. 39 alin. (1) lit. a)–c) și e);

c) data, timpul primirii numerarului, numărul bonului de casă și al tehnicii de casă și control;

d) adresa locului (locația) terminalului de plată în numerar;

e) denumirea și adresa sediului prestatorului de servicii de plată care a primit numerarul, IDNO-ul, telefoanele de contact ale prestatorului de servicii de plată.

(3) Se interzice utilizarea terminalului de plată în numerar

pentru primirea numerarului de valută străină.

(4) În cazurile în care Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului prevede aplicarea obligatorie a măsurilor de identificare a persoanei fizice plătitor, prestatorul de servicii de plată nu are dreptul să primească numerarul pentru executarea operațiunii de plată fără participarea persoanei fizice împuternicite a prestatorului de servicii de plată, precum și să utilizeze terminalele de plată în numerar pentru primirea unor asemenea plăți.

(5) După confirmarea executării plății de către terminalul de plată în numerar și primirea bonului de casă respectiv, persoana fizică este exonerată de orice răspundere pentru plata efectuată prin intermediul terminalului de plată în numerar către beneficiarul plății, prestatorul de servicii de plată al beneficiarului sau către prestatorul de servicii de plată al plătitorului.

Secțiunea a 4-a. Răspunderea

Articolul 69. Coduri unice de identificare incorecte

(1) Ordinul de plată este considerat ca fiind corect executat în ceea ce privește beneficiarul plății specificat prin codul unic de identificare dacă ordinul de plată este executat în conformitate cu codul unic de identificare.

(2) În cazul în care codul unic de identificare indicat de utilizatorul serviciilor de plată este incorect, prestatorul de servicii de plată nu răspunde, în conformitate cu art. 70, pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a operațiunii de plată. Prestatorul de servicii de plată al plătitorului va depune toate eforturile rezonabile pentru a recupera fondurile implicate în operațiunea de plată.

(3) Dacă părțile au convenit în contractul-cadru, prestatorul de servicii de plată poate percepe de la utilizatorul serviciilor de plată un comision pentru operațiunea de recuperare.

(4) În cazul în care utilizatorul serviciilor de plată furnizează informații suplimentare față de cele prevăzute la art. 38 alin. (1) lit. a) sau la art. 42 alin. (1) pct. 2) lit. b), prestatorul de servicii de plată răspunde numai pentru executarea operațiunilor de plată în conformitate cu codul unic de identificare furnizat de către utilizatorul serviciilor de plată.

Articolul 70. Neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a operațiunilor de plată

(1) În cazul în care un ordin de plată este inițiat de plătitor, prestatorul său de servicii de plată răspunde în fața plătitorului, fără a aduce atingere art. 56 alin. (1), art. 69 alin. (2)–(4) și art. 73, pentru executarea corectă a operațiunii de plată, cu excepția cazului în care poate dovedi plătitorului și, dacă este cazul, prestatorului de servicii de plată al beneficiarului plății că prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății a primit suma care face obiectul operațiunii de plată, în conformitate cu art. 64 alin. (1), caz în care prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății răspunde în fața beneficiarului plății pentru executarea corectă a operațiunii de plată.

(2) În cazul în care prestatorul de servicii de plată al plătitorului este responsabil în conformitate cu alin. (1), acesta rambursează fără întârziere plătitorului suma care face obiectul operațiunii de plată neexecutate sau executate în mod necorespunzător și, dacă este cazul, restabilește contul de plăți debitat la starea în care s-ar fi aflat dacă operațiunea de plată necorespunzătoare nu ar fi avut loc. Rambursarea se efectuează în moneda contului de plăți din care a fost debitată suma operațiunii, iar în cazul în care nu a fost utilizat contul de plăți pentru executarea operațiunii de plată – în moneda în care prestatorul serviciului de plată a primit fondurile de la plătitor.

(3) În cazul în care prestatorul de servicii de plată al

beneficiarului plății este responsabil în conformitate cu alin. (1), acesta pune imediat la dispoziția beneficiarului plății suma care face obiectul operațiunii de plată și, dacă este cazul, creditează suma corespunzătoare în contul de plăți al acestuia.

(4) În cazul unei operațiuni de plată neexecutate sau executate în mod necorespunzător, în care ordinul de plată este inițiat de plătitor, prestatorul său de servicii de plată depune, la cerere, eforturi imediate, indiferent de răspunderea sa în conformitate cu alin. (1)–(3), pentru a identifica și a urmări operațiunea de plată și îl informează pe plătitor cu privire la rezultate.

(5) În cazul în care un ordin de plată este inițiat de/sau prin intermediul beneficiarului plății, prestatorul său de servicii de plată este responsabil în fața beneficiarului plății, fără a aduce atingere art. 56 alin. (1), art. 69 alin. (2)–(4) și art. 73, pentru transmiterea corectă a ordinului de plată către prestatorul de servicii de plată al plătitorului în conformitate cu art. 64 alin. (3).

(6) În cazul în care prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății este responsabil în conformitate cu alin. (5), acesta retransmite imediat ordinul de plată în cauză către prestatorul de servicii de plată al plătitorului.

(7) Prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății este responsabil în fața beneficiarului plății, fără a aduce atingere art. 56 alin. (1), art. 69 alin. (2)–(4) și art. 73, pentru efectuarea operațiunii de plată în conformitate cu obligațiile sale prevăzute la art. 67.

(8) În cazul în care prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății este responsabil în conformitate cu alin. (7), acesta garantează punerea la dispoziția beneficiarului plății a sumei care face obiectul operațiunii de plată, imediat după ce această sumă este creditată în contul de plăți al prestatorului de servicii de plată al beneficiarului plății.

(9) În cazul unei operațiuni de plată neexecutate sau executate în mod necorespunzător pentru care prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății nu este responsabil în conformitate cu alin. (5)–(8), răspunderea în fața plătitorului îi revine prestatorului său de servicii de plată. În acest caz, prestatorul de servicii de plată al plătitorului rambursează plătitorului, în mod corespunzător și neîntârziat, suma care face obiectul operațiunii de plată neexecutate sau executate în mod necorespunzător și aduce contul de plăți debitat la starea în care s-ar fi aflat dacă operațiunea de plată necorespunzătoare nu ar fi avut loc. Rambursarea se efectuează în moneda contului de plăți din care a fost debitată suma operațiunii, iar în cazul în care nu a fost utilizat contul de plăți pentru executarea operațiunii de plată – în moneda în care prestatorul serviciului de plată a primit fondurile de la plătitor.

(10) În cazul unei operațiuni de plată neexecutate sau executate în mod necorespunzător, în care ordinul de plată este inițiat de beneficiarul plății sau prin intermediul beneficiarului plății, prestatorul său de servicii de plată depune, la cerere, eforturi imediate, indiferent de răspunderea sa în conformitate cu alin. (5)–(9), pentru a identifica și a urmări operațiunea de plată și îl informează pe beneficiarul plății cu privire la rezultate.

(11) Prestatorul de servicii de plată este răspunzător în fața utilizatorului serviciilor de plată pentru toate costurile de care utilizatorul devine responsabil, inclusiv pentru eventualele dobânzi aplicate utilizatorului serviciilor de plată ca urmare a neexecutării sau executării în mod necorespunzător a operațiunii de plată.

Articolul 71. Despăgubiri financiare suplimentare

Orice despăgubire financiară suplimentară față de cele prevăzute la art. 69 și 70 poate fi stabilită dacă legea aplicabilă contractului încheiat între utilizatorul serviciilor de plată și prestatorul său de servicii de plată prevede

astfel.

Articolul 72. Dreptul la acțiunea în regres

(1) În cazul în care răspunderea unui prestator de servicii de plată, conform art. 70, se datorează vinovăției unui alt prestator de servicii de plată sau unui intermediar, prestatorul de servicii de plată sau intermediarul respectiv despăgubește pe primul prestator de servicii de plată pentru toate prejudiciile cauzate sau sumele achitate în conformitate cu art. 70.

(2) O despăgubire financiară suplimentară poate fi stabilită în conformitate cu acordurile încheiate între prestatorii de servicii de plată și/sau intermediari și cu legile aplicabile acordului încheiat între aceștia.

Articolul 73. Exonerare de răspundere

Răspunderea prevăzută în secțiunile a 2-a, a 3-a și a 4-a nu survine în împrejurări extraordinare și neprevăzute, în afara controlului persoanei care le invocă și ale căror consecințe ar fi inevitabile în pofida tuturor eforturilor depuse în acest sens sau în cazul în care un prestator de servicii de plată este obligat să respecte prevederile legislației.

Capitolul VI

MONEDA ELECTRONICĂ

Secțiunea 1. Dispoziții generale

Articolul 74. Excludere din domeniul de aplicare

Dispozițiile prezentului capitol nu se aplică în cazurile menționate la art. 2 alin. (2) pct. 11) și 12) cu utilizarea monedei electronice.

Articolul 75. Emitenți de monedă electronică

(1) Persoanele juridice care au dreptul de a emite monedă electronică (în continuare – *emitenți de monedă electronică*) sînt:

- a) băncile care activează în conformitate cu Legea instituțiilor financiare;
- b) societățile emitente de monedă electronică;
- c) Banca Națională – în cazul în care nu acționează în calitate de autoritate monetară sau în calitate de altă autoritate publică.

(2) Activitatea de emitere a monedei electronice și alte activități suplimentare prevăzute la art. 88 alin. (1) lit. a)–c) reprezintă activități pe piața financiară.

Articolul 76. Interdicția privind emiterea monedei electronice de către alte persoane

Persoanelor care nu sînt emitenți de monedă electronică le este interzisă emiterea monedei electronice.

Articolul 77. Emiterea și răscumpărarea monedei electronice

(1) Emitentul de monedă electronică emite moneda electronică la valoarea nominală, la primirea fondurilor. În cazul primirii fondurilor din străinătate în valută străină, emiterea monedei electronice se efectuează la valoarea nominală a echivalentului în moneda națională a fondurilor primite.

(2) La cererea deținătorului de monedă electronică, emitentul de monedă electronică răscumpără, în orice moment și la valoarea nominală, valoarea monetară a monedei electronice pe care o deține.

(3) Contractul dintre emitentul de monedă electronică și deținătorul de monedă electronică prevede în mod clar și detaliat condițiile de răscumpărare, inclusiv orice comision aferent. Deținătorul de monedă electronică se informează cu privire la aceste condiții înainte de a încheia contractul sau a accepta oferta.

(4) Perceperea unui comision pentru răscumpărare se admite numai în cazul prevăzut expres în contractul menționat la alin. (3) și numai în una din următoarele situații:

- a) cînd se solicită răscumpărarea înainte de încetarea contractului;
- b) cînd contractul prevede o dată de încetare și dețină-

torul de monedă electronică a încetat contractul înaintea acestei date;

c) când se solicită răscumpărarea la mai mult de un an de la data încetării contractului.

(5) Orice comision perceput conform alin. (4) trebuie să fie proporțional și stabilit în raport cu costurile reale suportate de emitentul de monedă electronică.

(6) În cazul în care se solicită răscumpărarea înainte de încetarea contractului, deținătorul de monedă electronică poate cere răscumpărarea monedei electronice integral sau parțial.

(7) În cazul în care se solicită răscumpărarea de către deținătorul de monedă electronică la data încetării contractului sau în termen de până la un an după încetarea contractului:

a) se răscumpără întreaga valoare monetară a monedei electronice deținute; sau

b) societatea emitentă de monedă electronică răscumpără toate fondurile solicitate de deținătorul de monedă electronică dacă societatea în cauză desfășoară una sau mai multe dintre activitățile enumerate la art. 88 alin. (1) lit. d) și nu se cunoaște dinainte ce sumă din fonduri urmează să fie folosită ca monedă electronică.

(8) Indiferent de prevederile alin. (4)–(7), drepturile de răscumpărare ale persoanei, altele decât consumator, care acceptă moneda electronică se stabilesc în contractul încheiat între emitentul de monedă electronică și persoana respectivă.

Articolul 78. Interzicerea dobânzii și a acordării împrumuturilor (creditelor)

(1) Se interzice calcularea și acordarea dobânzii sau a oricărui alt beneficiu legat de perioada în care emitentul de monedă electronică deține moneda electronică.

(2) Se interzice acordarea de împrumuturi (credite) din fondurile primite sau deținute în scop de emisie a monedei electronice.

Secțiunea a 2-a. Constituirea, licențierea și activitatea societății emitente de monedă electronică

Articolul 79. Constituirea societății emitente de monedă electronică

(1) Societatea emitentă de monedă electronică poate fi constituită sub formă de organizare juridică de societate pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată și, dacă prezenta lege nu prevede altfel, i se aplică legislația ce reglementează activitatea societăților comerciale.

(2) Prevederile art. 9 alin. (2) se aplică în mod corespunzător și societății emitente de monedă electronică.

Articolul 80. Obligatorietatea licenței

Persoana care intenționează să emită monedă electronică în calitate de societate emitentă de monedă electronică pe teritoriul Republicii Moldova este obligată să obțină licență pentru activitatea de emisie a monedei electronice înainte de a începe această activitate.

Articolul 81. Autoritatea competentă de a elibera licențe

Banca Națională este investită cu dreptul exclusiv de a elibera și a retrage licențe pentru activitatea de emisie a monedei electronice.

Articolul 82. Capitalul propriu

(1) Societatea emitentă de monedă electronică trebuie să dispună, la momentul depunerii declarației de eliberare a licenței, de un capital propriu în cuantum de cel puțin 6 000 000 de lei.

(2) Formarea capitalului propriu, depunerea aporturilor/plata acțiunilor societății emitente de monedă electronică se efectuează în conformitate cu art. 12, care se aplică în mod corespunzător.

Articolul 83. Capitalul reglementat

(1) În orice moment al desfășurării activității, societatea emitentă de monedă electronică trebuie să dispună de un capital reglementat care nu va scădea sub nivelul valorii prevăzute la alin. (2) și (3).

(2) Pentru activitățile menționate la art. 7 alin. (2), care nu au legătură cu moneda electronică, cerința față de capitalul reglementat al societății emitente de monedă electronică se calculează în conformitate cu art. 13 alin. (2).

(3) Pentru activitatea de emisie a monedei electronice, capitalul reglementat reprezintă cel puțin 2% din valoarea medie a monedei electronice în circulație. Valoarea medie a monedei electronice în circulație reprezintă valoarea medie totală a obligațiilor financiare, legate de moneda electronică în circulație, la sfârșitul fiecărei zile calendaristice pe parcursul ultimelor șase luni calendaristice, calculată în prima zi calendaristică a fiecărei luni calendaristice și aplicată pentru respectiva lună calendaristică.

(4) Societatea emitentă de monedă electronică dispune în orice moment de capital reglementat care este cel puțin egal cu suma cerințelor precizate la alin. (2) și (3).

(5) Elementele eligibile pentru calcularea capitalului reglementat, metoda de calculare a acestuia, periodicitatea, forma și conținutul rapoartelor privind cuantumul capitalului se stabilesc în actele normative ale Băncii Naționale.

(6) În baza evaluării procesului de gestionare a riscului, a bazei de date privind riscurile de pierderi și a mecanismelor de control ale societății emitente de monedă electronică, Banca Națională poate să solicite societății emitente de monedă electronică să dețină o sumă a capitalului reglementat cu până la 20% mai mare decât cea care ar rezulta din aplicarea metodei folosite în conformitate cu prezentul articol sau să permită societății emitente de monedă electronică să dețină o sumă de capital reglementat cu până la 20% mai mică decât cea care ar rezulta din aplicarea metodei folosite în conformitate cu prezentul articol.

Articolul 84. Regulile cu privire la licențierea societății emitente de monedă electronică

(1) Regulile cu privire la licențierea societății de plată, prevăzute la art. 14–22, se aplică în mod corespunzător și societății emitente de monedă electronică.

(2) Taxa pentru eliberarea licenței societății emitente de monedă electronică constituie 30 000 de lei.

Articolul 85. Registrul societăților emitente de monedă electronică

(1) Banca Națională ține un registru public al societăților emitente de monedă electronică care au obținut licențe. Registrul include următoarele informații privind societatea emitentă de monedă electronică: denumirea, sediul, genul de activitate licențiat, data și numărul hotărârii privind eliberarea licenței, seria, numărul și data de eliberare a licenței, informații privind reperfectarea, eliberarea duplicatelor licenței și retragerea licenței, filialele și agenții, precum și alte informații relevante.

(2) Registrul este public, inclusiv este accesibil pe pagina web oficială a Băncii Naționale, și se actualizează periodic.

(3) Societatea emitentă de monedă electronică a cărei licență a fost retrasă se radiază din registru prin înscrisul respectiv.

Articolul 86. Dobândirea de participațiuni în societatea emitentă de monedă electronică

(1) Oricare persoană sau persoane care acționează în mod concertat nu au dreptul, fără obținerea prealabilă a permisiunii în scris a Băncii Naționale, să dobândească, direct sau indirect, o participațiune la capital într-o societate emitentă de monedă electronică ori să mărească sau să reducă, direct sau indirect, participațiunea, fapt ce ar avea ca efect calificarea acesteia drept participațiune calificată

ori aceasta atinge sau depășește nivelurile de 20%, 30% sau de 50% din drepturile de vot ori din capitalul social, ori societatea emitentă de monedă electronică va deveni întreprindere dependentă.

(2) În cazul în care, ca urmare a survenirii unor împrejurări în afara voinței persoanei, participatiunea acesteia devine calificată sau atinge ori depășește nivelurile specificate la alin. (1), dobânditorul nu are dreptul să exercite dreptul de vot conform acțiunilor/participațiunilor deținute fără permisiunea prealabilă în scris a Băncii Naționale. Pentru obținerea permisiunii, dobânditorul depune cerere în termen de o lună de la apariția temeiului pentru aceasta.

(3) Până la obținerea permisiunii Băncii Naționale, participațiunile menționate la alin. (2) nu se iau în considerare la determinarea cvorumului adunării acționarilor/asociaților și la luarea deciziilor de către adunare.

(4) Pentru a obține permisiunea, persoana sau persoanele care acționează în mod concertat depun cerere în scris, prin care comunică despre decizia de a dobândi participațiuni conform alin. (1) ori despre apariția temeiului conform alin. (2), și anexează documentele stabilite de Banca Națională.

(5) Banca Națională evaluează decizia de dobândire a participațiunilor în baza documentelor și informațiilor prezentate de solicitant, precum și în baza altor informații și documente de care dispune.

(6) Banca Națională examinează cererea de eliberare a permisiunii în termen de 2 luni de la data de primire a cererii și a tuturor documentelor și informațiilor necesare. Dacă este necesar pentru evaluarea prevăzută la alin. (5), Banca Națională poate solicita prezentarea de informații suplimentare. Pentru perioada dintre data de solicitare a informațiilor și data de primire a acestora, curgerea termenului de examinare a cererii se suspendă.

(7) Banca Națională decide asupra cererii de eliberare a permisiunii pornind de la influența potențială exercitată de solicitant asupra societății emitente de monedă electronică, ținând cont de necesitatea asigurării unei administrări stabile și prudente a societății în cauză și dacă este îndreptățită că situația financiară a solicitantului este sigură și adecvată. La evaluarea existenței acestor criterii se iau în considerare reputația solicitantului, reputația și experiența oricărei persoane care va administra activitatea societății ca rezultat al dobândirii de participațiuni, stabilitatea financiară a solicitantului, ținând cont de specificul concret al activității desfășurate sau preconizate a fi desfășurată de societate, lipsa impedimentelor pentru exercitarea efectivă a atribuției de supraveghere a activității societății, lipsa temeiurilor rezonabile pentru a considera că în legătură cu dobândirea solicitată se realizează sau se vor realiza operațiuni de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ori va spori riscul unor asemenea operațiuni.

(8) În vederea luării unei decizii privind cererea de eliberare a permisiunii, Banca Națională poate să consulte alte autorități publice competente din țară și din străinătate.

(9) Banca Națională respinge cererea de eliberare a permisiunii atunci când constată că dobândirea solicitată nu întrunește condițiile și criteriile prevăzute la alin. (7) sau informația prezentată de solicitant este incompletă. Motivele de respingere a cererii se comunică solicitantului.

(10) Banca Națională poate stabili un termen pentru dobândirea participațiunilor, la expirarea căruia permisiunea eliberată devine nulă.

(11) În cazul în care permisiunea nu a fost solicitată în termen sau nu au fost prezentate informațiile necesare, sau cererea a fost respinsă, Banca Națională are dreptul de a dispune suspendarea exercitării drepturilor de vot aferente acțiunilor/participațiunilor deținute fără permisiune sau de a

dispune înstrăinarea, în termen de 30 de zile, a acestora.

(12) În caz de suspendare a exercitării dreptului de vot al acționarului/ asociatului conform alin. (11), acțiunile/participațiunile al căror drept de vot este suspendat nu se iau în considerare la determinarea cvorumului adunării acționarilor/asociaților și la luarea deciziilor de către adunare. În acest caz, dacă există pericol pentru administrarea sigură și stabilă a societății emitente de monedă electronică, Banca Națională are dreptul să limiteze activitatea societății, precum și să interzică (să restricționeze) desfășurarea unor activități ori să interzică plata dividendelor sau o altă distribuire a capitalului.

Articolul 87. Interdicția privind acceptarea depozitelor

(1) Societatea emitentă de monedă electronică nu are dreptul să accepte (să atragă) depozite ori alte fonduri rambursabile, în sensul Legii instituțiilor financiare.

(2) Orice fonduri primite de societatea emitentă de monedă electronică de la deținătorul de monedă electronică vor fi schimbate fără întârziere în monedă electronică. Astfel de fonduri nu constituie depozite sau alte fonduri rambursabile, în sensul Legii instituțiilor financiare.

(3) Banca Națională este împuternicită să determine dacă o activitate reprezintă ori nu acceptare (atragere) de depozite sau de alte fonduri rambursabile, activitate de emisie a monedei electronice și dacă prezenta lege urmează a fi aplicată persoanelor care desfășoară activitatea respectivă. Determinarea naturii activității, exprimată de Banca Națională, este obligatorie pentru părțile interesate.

Articolul 88. Activități suplimentare permise societății emitente de monedă electronică

(1) În afară de emisia monedei electronice, societatea emitentă de monedă electronică are dreptul să desfășoare următoarele activități:

a) prestarea serviciilor de plată prevăzute la art. 7 alin. (2);

b) prestarea serviciilor operaționale și serviciilor auxiliare, inclusiv a operațiunilor de schimb valutar în strânsă legătură cu emisia de monedă electronică sau cu prestarea serviciilor de plată menționate la lit. a);

c) administrarea (operarea) sistemelor de plată;

d) activități de întreprinzător, altele decât emisia de monedă electronică, cu respectarea legislației.

(2) Asupra fondurilor primite pentru activitatea prevăzută la alin. (1) lit. a), nelegată de activitatea de emisie a monedei electronice, prevederile art. 24 alin. (1) și (2) și ale art. 26 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 89. Cerințe cu privire la protejarea fondurilor

(1) Societatea emitentă de monedă electronică este obligată să protejeze fondurile primite în schimbul monedei electronice emise, în conformitate cu dispozițiile art. 26. Societatea emitentă de monedă electronică este obligată să țină evidență separată a fondurilor primite de la fiecare utilizator, de la fondurile vreunei alte persoane și de la fondurile proprii, precum și să le depună (înregistreze) în conturi bancare separate deschise de către societatea emitentă de monedă electronică la băncile din Republica Moldova.

(2) Nu este necesară protejarea fondurilor primite sub formă de plată printr-un instrument de plată până în momentul în care este creditat contul de plăți al societății emitente de monedă electronică sau fondurile sînt făcute disponibile în alt mod pentru societatea emitentă de monedă electronică, în conformitate cu cerințele privind termenele de executare prevăzute la art. 64 alin. (1), după caz.

(3) Fondurile primite sînt supuse protejării în cel mai scurt timp, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la data

emiterii monedei electronice.

(4) Societatea emitentă de monedă electronică informează în prealabil Banca Națională în legătură cu orice schimbare semnificativă a măsurilor adoptate în vederea protejării fondurilor primite în schimbul monedei electronice emise (schimbarea băncii/băncilor unde sînt depuse fondurile primite în schimbul monedei electronice emise etc.).

Articolul 90. Filiale, agenți și externalizare

(1) Societatea emitentă de monedă electronică nu are dreptul să emită monedă electronică prin intermediul agenților.

(2) Societatea emitentă de monedă electronică are dreptul să distribuie și să răscumpere moneda electronică prin intermediul agenților.

(3) Societatea emitentă de monedă electronică are dreptul să presteze servicii de plată, prevăzute de prezenta lege, prin intermediul filialelor și agenților numai dacă sînt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 27 care se aplică în mod corespunzător.

(4) În cazul în care intenționează să externalizeze executarea funcțiilor operaționale aferente serviciilor prestate către o altă persoană juridică (furnizor), societatea emitentă de monedă electronică notifică despre aceasta Banca Națională cu cel puțin o lună înainte de data la care se preconizează încheierea contractului de externalizare. Externalizarea funcțiilor operaționale se efectuează în condițiile art. 28 care se aplică în mod corespunzător.

Articolul 91. Contabilitatea și auditul

(1) Regulile cu privire la contabilitate și audit, prevăzute la art. 29 și 30, se aplică în mod corespunzător și societății emitente de monedă electronică, cu particularitățile prevăzute la alin. (2) din prezentul articol.

(2) Pentru scopurile legate de supraveghere, societatea emitentă de monedă electronică prezintă Băncii Naționale informații contabile distincte, precum și alte informații solicitate privind:

a) emiterea de monedă electronică și prestarea de servicii de plată legate de emiterea de monedă electronică, inclusiv serviciile operaționale și auxiliare în strînsă legătură cu acestea, prevăzute la art. 88 alin. (1) lit. b) și c);

b) prestarea serviciilor de plată, altele decît cele legate de emiterea de monedă electronică, inclusiv serviciile operaționale și auxiliare în strînsă legătură cu acestea;

c) alte activități desfășurate de societatea emitentă de monedă electronică.

Articolul 92. Răspunderea și păstrarea informațiilor

Regulile cu privire la răspundere și păstrarea informațiilor, prevăzute la art. 31 și 32, se aplică în mod corespunzător și societății emitente de monedă electronică.

Capitolul VII

SUPRAVEGHEREA PRUDENTIALĂ

Secțiunea 1. Autorități de supraveghere.

Furnizarea

de informații și rapoarte

Articolul 93. Autorități de supraveghere

(1) Autorități publice responsabile de supravegherea respectării prezentei legi și a actelor normative emise în vederea executării legii sînt Banca Națională și Ministerul Finanțelor (în continuare – *autorități de supraveghere*).

(2) Banca Națională, în calitate de autoritate de supraveghere, are următoarele atribuții:

a) supraveghează sistemul de plăți din Republica Moldova;

b) supraveghează și reglementează activitatea societăților de plată, societăților emitente de monedă electronică, furnizorilor de servicii poștale în calitate de prestatori de servicii de plată, băncilor în calitate de prestatori de servicii de plată și de emitenți de monedă electronică;

c) coordonează activitatea autorităților de supraveghere în domeniul supravegherii activității de prestare a serviciilor de plată.

(3) Atribuția de supraveghere prevăzută la alin. (2) lit. b) nu implică competențele Băncii Naționale de supraveghere a activității de întreprinzător a societății de plată și societății emitente de monedă electronică, prevăzută la art. 25 alin. (1) lit. c), art. 88 alin. (1) lit. d), precum și a activităților altele decît cele legate de prestarea serviciilor de plată realizate de către furnizorii serviciilor poștale.

(4) Ministerul Finanțelor, în calitate de autoritate de supraveghere, efectuează supravegherea respectării de către Trezoreria de Stat a prezentei legi și a actelor normative în vederea executării legii, emise de către Ministerul Finanțelor.

Articolul 94. Împuternicirile autorităților de

supraveghere

(1) În vederea îndeplinirii atribuției de supraveghere și reglementare a activității prestatorilor de servicii de plată, a emitenților de monedă electronică, autoritatea de supraveghere este împuternicită:

a) să solicite prestatorului de servicii de plată, emitențului de monedă electronică, oricărui administrator, salariat al acestora să furnizeze informațiile necesare conform legislației;

b) să desfășoare, prin intermediul funcționarilor săi și al altor specialiști numiți, potrivit legii, inspecții la sediul prestatorilor de servicii de plată, emitenților de monedă electronică, filialelor, agenților și furnizorilor funcțiilor operaționale externalizate, să examineze conturile, registrele și documentele acestora;

c) să adopte acte normative cu privire la modalitatea și condițiile de prestare a serviciilor de plată și de emitere a monedei electronice, la licențierea și activitatea societăților de plată, societăților emitente de monedă electronică, furnizorilor de servicii poștale în calitate de prestatori de servicii de plată, la activitatea băncilor în calitate de prestatori de servicii de plată și de emitenți de monedă electronică, la protecția drepturilor utilizatorilor serviciilor de plată și ale deținătorilor de monedă electronică, precum și să adopte acte normative pentru realizarea supravegherii conform prezentei legi și să ia măsurile convenite pentru a exercita împuternicirile sale ce decurg din prezenta lege;

d) să dispună măsuri de remediere și să aplice sancțiuni prestatorului de servicii de plată și emitențului de monedă electronică dacă aceștia, acționarii/asociații, administratorii sau salariații, filialele, agenții sau furnizorii funcțiilor operaționale externalizate ai acestora au comis încălcări.

(2) Prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică, filialele, agenții și furnizorii funcțiilor operaționale externalizate ai acestora vor permite personalului împuternicit al autorităților de supraveghere și altor specialiști numiți, potrivit legii, accesul la sediile lor pentru a examina evidențele, conturile și operațiunile, furnizînd în acest scop toate documentele și informațiile cu privire la administrarea, controlul intern și operațiunile prestatorilor de servicii de plată și emitenților de monedă electronică, și vor conlucra cu ei în limitele competenței atribuite prin lege.

(3) Activitatea de supraveghere trebuie să fie proporțională, adecvată și adaptată riscurilor la care sînt expuși prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică.

Articolul 95. Cooperarea autorităților de

supraveghere

(1) Autoritățile de supraveghere cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor ce le revin în conformitate cu art. 93.

(2) Autoritățile de supraveghere sînt independente în exercitarea atribuțiilor lor prevăzute de legislație.

(3) La cerere, autoritățile de supraveghere fac schimb

de informații care le sînt necesare la exercitarea atribuțiilor lor ce le revin în conformitate cu prezentul capitol.

Articolul 96. Furnizarea de informații și rapoarte

(1) Pentru realizarea supravegherii, prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică sînt obligați să prezinte autorităților de supraveghere informații solicitate de acestea și rapoarte privind activitatea lor în modul, cu periodicitatea și conținutul stabilite în actele normative ale autorităților de supraveghere.

(2) Autoritățile publice și alte persoane sînt obligate să acorde sprijin autorităților de supraveghere în scop de realizare a supravegherii și să le prezinte, la solicitare, orice informații de care dispun.

Secțiunea a 2-a. Încalcări, măsuri de remediere și sancțiuni

Articolul 97. Încalcări

Încalcări se consideră:

- a) încălcarea prevederilor prezentei legi și/sau a actelor normative emise în vederea executării legii;
- b) încălcarea condițiilor și restricțiilor de licențiere sau a condițiilor și restricțiilor din permisiunile prevăzute de prezenta lege;
- c) împiedicarea exercitării atribuției de supraveghere și a controlului pe teren, neîndeplinirea prescripțiilor și a altor măsuri de remediere dispuse de autoritatea de supraveghere;
- d) efectuarea de operațiuni fictive și fără acoperire reală în scopul prezentării incorecte a situației financiare;
- e) neraportarea, raportarea cu întârziere sau prezentarea de informații neautentice;
- f) periclitarea siguranței și stabilității sistemului de plăți, a prestatorului de servicii de plată sau a emitențului de monedă electronică, inclusiv în legătură cu desfășurarea activității de întreprinzător nelegată de prestarea serviciilor de plată sau de emisie a monedei electronice.

Articolul 98. Constatarea încălcărilor

(1) Constatarea faptelor ce constituie încălcări se face în baza rapoartelor, a altor informații prezentate potrivit legii și actelor normative sau la solicitarea expresă în scris a autorității de supraveghere (control din oficiu), sau în cursul controlului pe teren, ori în baza sesizării în scris depuse de utilizatorul serviciilor de plată, de deținătorul monedei electronice sau de altă persoană interesată.

(2) Constatarea încălcărilor se face, după caz, prin studiere și analiză a actelor de constituire, a regulamentelor și politicilor interne, a rapoartelor și dărilor de seamă, a actelor interne întocmite ca rezultat al operațiunilor efectuate, a actelor de evidență contabilă, a actelor de afaceri cu caracter intern și extern (contracte, certificate, procese-verbale, cereri, note informative etc.), inclusiv referitoare la acționarii/asociații, beneficiarii efectivi, clienții, contragenții persoanei supuse controlului, a altor documente și date, pe suport de hîrtie și/sau în formă electronică.

(3) Controlul pe teren se efectuează în temeiul unei decizii în scris a autorității de supraveghere, în care se indică: numărul și data deciziei; denumirea și sediul persoanei supuse controlului; tipul controlului (complex, tematic, inopinat și planificat); după caz, perioada activității supusă controlului (cu excepția controlului asupra lichidării încălcărilor anterior constatate); data de începere a controlului; numele, prenumele inspectorilor împuterniciți să efectueze controlul; funcția, numele, prenumele și semnătura persoanei care a emis decizia.

(4) Controlul din oficiu se efectuează fără emiterea unei decizii în scris.

(5) În baza rezultatelor controlului pe teren se întocmește un act (raport) privind rezultatele controlului, în 2 exemplare, în care se indică: data și locul întocmirii; data

și numărul deciziei în temeiul căreia s-a efectuat controlul; denumirea și sediul persoanei supuse controlului, iar în cazul prezentei reprezentantului persoanei supuse controlului – numele, prenumele și funcția acestuia; perioada (data) controlului; informația privind rezultatele controlului, inclusiv despre încălcările constatate și caracterul lor; în cazul înmînării actului – numele, prenumele, funcția conducătorului organului executiv/reprezentantului persoanei supuse controlului care a primit actul, data primirii și semnătura acestuia sau refuzul de a primi/semna actul; numele, prenumele și semnăturile inspectorilor care au efectuat controlul. Dată de întocmire a actului privind rezultatele controlului se consideră data de înmînare (primire) a acestuia conform alin. (6).

(6) Un exemplar al actului privind rezultatele controlului pe teren se expediază (înmînează) persoanei supuse controlului (reprezentantului acesteia) spre semnare. În cazul în care persoana supusă controlului nu este de acord cu actul de control, aceasta are dreptul să prezinte în scris, în termen de pînă la 5 zile lucrătoare de la data întocmirii actului în cauză, argumentarea dezacordului, anexînd documentele de rigoare.

(7) Controlul pe teren asupra activității de prestare a serviciilor de plată de către banca specificată de prezenta lege se efectuează ținînd cont de particularitățile prevăzute de Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei.

(8) În cazul constatării încălcărilor în cadrul controlului din oficiu, informația privind încălcările constatate se aduce la cunoștința persoanei supuse controlului, cerîndu-i lichidarea acestora. În cazul dezacordului cu rezultatele controlului din oficiu, persoana în cauză are dreptul, în termen de 5 zile lucrătoare de la data înmînării (primirii) informației respective, să prezinte în scris argumentarea dezacordului, anexînd documentele de rigoare.

(9) Dată de constatare a încălcării se consideră:

- a) în cazul controlului pe teren – data de întocmire a actului privind rezultatele controlului;
- b) în cazul controlului din oficiu – data de informare a persoanei privind încălcările constatate.

Articolul 99. Măsuri de remediere și sancțiuni

(1) În cazul constatării încălcărilor în activitatea prestatorului de servicii de plată sau a emitențului de monedă electronică, autoritatea de supraveghere are dreptul să dispună următoarele măsuri de remediere:

- a) să emită prescripții privind încetarea și lichidarea încălcărilor;
- b) să prescrie modificarea mecanismelor și a procedurilor interne;
- c) să interzică sau să restricționeze desfășurarea activității de prestare a unor sau a tuturor serviciilor de plată/de emisie a monedei electronice pînă la lichidarea încălcărilor constatate.

(2) În afară de măsurile prevăzute la alin. (1), în cazul constatării încălcărilor în activitatea societății de plată, a societății emidente de monedă electronică și a furnizorului de servicii poștale în calitate de prestator de servicii de plată sau în cazul implicării acestora în activități dubioase ori riscante, Banca Națională are dreptul să dispună acestora următoarele măsuri de remediere:

- a) asigurarea, pe cont propriu, a efectuării auditului extraordinar;
- b) majorarea capitalului reglementat;
- c) limitarea activității prin restricționarea, suspendarea unor activități, prin restricționarea, suspendarea sau interzicerea anumitor tranzacții sau operațiuni, inclusiv prin stabilirea limitelor la valoarea maximă a unei operațiuni de plată sau la valoarea cumulativă lunară a operațiunilor;
- d) restricționarea sau interzicerea desfășurării activității prin agenți sau filiale.

(3) În cazul constatării încălcărilor, autoritatea de supraveghere are dreptul să aplice prestatorului de servicii de plată și emitentului de monedă electronică următoarele sancțiuni:

- a) emiterea unui avertisment în scris;
- b) aplicarea și perceperea incontestabilă a amenzii de la bancă, societatea de plată, furnizorul de servicii poștale și de la societatea emitentă de monedă electronică în mărime de la 15 000 la 150 000 de lei;
- c) suspendarea licenței (activității) societății de plată, furnizorului de servicii poștale și societății emitente de monedă electronică pe un termen de la o lună pînă la 6 luni;
- d) retragerea licenței societății de plată, furnizorului de servicii poștale și societății emitente de monedă electronică.

Articolul 100. Aplicarea măsurilor de remediere și a sancțiunilor

(1) Măsurile de remediere și sancțiunile față de prestatorii de servicii de plată și față de emitenții de monedă electronică se aplică de autoritățile de supraveghere în conformitate cu atribuțiile și împuternicirile de supraveghere prevăzute la art. 93 și 94.

(2) Sancțiunile pot fi aplicate concomitent cu măsurile de remediere sau independent de acestea.

(3) La individualizarea sancțiunilor se ține cont de gravitatea încălcărilor comise, de caracterul repetat, de circumstanțele personale și reale ale acestora. Se consideră repetată încălcarea comisă în decursul a 2 ani de la data de constatare a aceluiași tip de încălcare.

(4) Aplicarea sancțiunilor se prescrie în termen de 6 luni de la data constatării, dar nu mai mult de 3 ani de la data comiterii încălcării, dacă legea nu prevede altfel.

(5) Măsurile de remediere și sancțiunile față de bancă, societatea de plată, furnizorul de servicii poștale și față de societatea emitentă de monedă electronică se aplică de către Consiliul de administrație al Băncii Naționale.

(6) Aplicarea de către Banca Națională a amenzii față de bancă, societatea de plată, furnizorul de servicii poștale și societatea emitentă de monedă electronică se efectuează în conformitate cu prevederile Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, care se aplică în mod corespunzător.

(7) În cazul cînd consideră că este necesar, Banca Națională are dreptul să facă publică informația despre aplicarea măsurilor de remediere și a sancțiunilor.

(8) Măsurile de remediere și sancțiunile se îndeplinesc imediat după adoptarea deciziei privind aplicarea lor, dacă decizia respectivă nu prevede altfel.

(9) Prestatorul de servicii de plată și emitentul de monedă electronică față de care s-au aplicat măsuri de remediere ori sancțiuni (altele decît retragerea licenței) sînt obligați să înștiințeze autoritatea de supraveghere despre lichidarea circumstanțelor care au condus la aplicarea măsurilor de remediere și a sancțiunilor și, după caz, să întreprindă alte acțiuni prevăzute de decizia de aplicare a măsurii de remediere sau a sancțiunii și de actele normative. Autoritatea de supraveghere are dreptul să verifice lichidarea circumstanțelor menționate.

(10) Prestatorul de servicii de plată și emitentul de monedă electronică cărora li s-a retras licența sînt obligați, în termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării hotărîrii de retragere a licenței, să depună la autoritatea de supraveghere originalul licenței retrase și copiile autorizate de pe licență.

(11) Aplicarea sancțiunilor nu exclude răspunderea materială, civilă, contravențională sau, după caz, penală.

Articolul 101. Contestarea actelor autorității de supraveghere

Actele adoptate de autoritatea de supraveghere corespunzător dispozițiilor prezentei legi pot fi contestate în instanța de contencios administrativ în conformitate cu legea.

Capitolul VIII
PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL.

SECRETUL PROFESIONAL

Articolul 102. Protecția datelor cu caracter personal

(1) Prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică prelucrează datele cu caracter personal ale utilizatorilor serviciilor de plată și ale deținătorilor de monedă electronică în conformitate cu prevederile Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal și ale altor acte normative care vizează domeniul prelucrării și protecției datelor cu caracter personal. În cazul în care este necesar pentru prevenirea, cercetarea și depistarea fraudelor legate de serviciile de plată și de emitere a monedei electronice, această prelucrare se realizează fără consimțămîntul persoanei la care se referă datele respective. În acest caz, persoana poate înainta o plîngere la adresa autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal, care, fără să afecteze atribuțiile altor autorități publice, efectuează controlul legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal și informează persoana vizată numai în legătură cu faptul că au fost efectuate toate verificările necesare.

(2) În exercitarea atribuțiilor și împuternicirilor lor, autoritățile de supraveghere colectează și prelucrează orice date și informații necesare, inclusiv cele cu caracter personal.

(3) La prelucrarea datelor cu caracter personal, deținătorii acestor date sînt obligați să respecte regimul de confidențialitate a datelor, să întreprindă măsurile organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal împotriva accesului ilicit sau întîmplător, împotriva distrugerii, modificării, blocării, copierii, răspîndirii, precum și împotriva altor acțiuni ilicite.

Articolul 103. Secretul profesional și conflictul de interese

(1) Membrii organelor de conducere și salariații autorității de supraveghere, experții contabili, contabilii autorizați, specialiștii numiți, potrivit legii, de autoritatea de supraveghere pentru efectuarea controlului (inspecției) și auditorii sînt obligați să păstreze secretul profesional asupra oricărei informații confidențiale de care iau cunoștință în exercitarea atribuțiilor lor. Aceste persoane sînt obligate să păstreze secretul profesional și după încetarea activității la autoritatea de supraveghere sau încetarea raporturilor de altă natură cu aceasta.

(2) Obligația de păstrare a secretului profesional se extinde și asupra informațiilor confidențiale create de autoritatea de supraveghere în scopul ori în legătură cu exercitarea atribuțiilor sale, a căror divulgare ar putea prejudicia interesul sau prestigiul persoanei la care se referă.

(3) Persoanele indicate la alin. (1) pot folosi informația ce constituie secret profesional doar în scopul și în cadrul executării obligațiilor lor aferente atribuțiilor autorității de supraveghere. Persoanele indicate nu au dreptul să folosească informațiile ce constituie secret profesional în interes personal sau al unor terți, să divulge aceste informații sau să permită folosirea lor de către terți ori să permită accesul acestora la informațiile respective.

(4) Informațiile ce constituie secret profesional pot fi divulgate sau furnizate în următoarele situații:

a) cu acordul expres al persoanei la care se referă informația;

b) cînd acestea urmează a fi publicate conform legislației;

c) în cazul furnizării acestor informații, în formă sumară sau agregată, astfel încît să nu poată fi identificată persoana la care acestea se referă, precum și în cazul exercitării atribuțiilor privind informarea publicului;

d) la solicitarea organului de urmărire penală, cu autorizația judecătorului de instrucție, privind cauza penală concretă;

e) la solicitarea instanței de judecată, în scop de soluționare a unei cauze aflate pe rol;

f) la solicitarea Serviciului de Informații și Securitate,

în scop de exercitare a atribuțiilor ce țin de asigurarea securității statului;

g) la solicitarea Centrului Național Anticorupție, în privința persoanei care cade sub incidența legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

h) în cadrul acordurilor de cooperare cu alte autorități publice sau din inițiativa Băncii Naționale, în scop de exercitare a atribuțiilor specifice de supraveghere și control asupra respectării prevederilor actelor legislative și normative;

i) în cadrul procedurilor legate de insolabilitate sau lichidare a băncii, societății de plată, furnizorului de servicii postale și societății emitente de monedă electronică, cu excepția informațiilor referitoare la terții implicați în acțiuni legate de insolabilitatea sau lichidarea băncii, societății de plată, furnizorului de servicii postale și societății emitente de monedă electronică respective;

j) când interesele autorității de supraveghere necesită dezvăluirea acestor informații în cadrul unor proceduri judiciare;

k) la cererea autorităților de supraveghere a prestatorilor de servicii de plată, a emitenților de monedă electronică, a pieței financiare și a sistemelor de plăți din alte țări.

(5) Persoanele și autoritățile competente să solicite și să primească informațiile ce constituie secret profesional sînt obligate să păstreze confidențialitatea acestora și le pot utiliza numai în scopul pentru care le-au solicitat sau le-au fost furnizate, potrivit legii sau acordurilor încheiate, de asemenea sînt obligate să nu le furnizeze sau să le divulge terților, cu excepția cazurilor de executare a obligațiilor prevăzute de lege.

(6) Informațiile ce constituie secret profesional pot fi furnizate băncilor centrale, autorităților de supraveghere a pieței financiare, a sistemelor de plăți, a prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică din alte țări în baza principiului reciprocității, în modul prevăzut de tratatele internaționale și acordurile încheiate între autoritatea de supraveghere și autoritățile de supraveghere a băncilor, a pieței financiare, a sistemelor de plăți, a prestatorilor de servicii de plată, a emitenților de monedă electronică din alte țări.

(7) În cazul în care informațiile ce constituie secret profesional provin dintr-o altă țară, acestea pot fi divulgate sau furnizate numai cu acordul expres al autorității competente care le-a furnizat și, după caz, exclusiv în scopul pentru care s-a dat acest acord.

(8) În exercitarea atribuției de supraveghere, persoanele indicate la alin. (1) nu trebuie să admită apariția conflictului de interese cînd obligațiile lor de serviciu intră în conflict cu interesele lor personale.

Capitolul IX **RECLAMAȚII ȘI LITIGII**

Articolul 104. Examinarea reclamațiilor

(1) În cadrul procedurilor sale interne, prestatorul de servicii de plată/emitentul de monedă electronică stabilește procedura privind depunerea de către utilizatorii serviciilor de plată/deținătorii monedei electronice a reclamațiilor și soluționarea disputelor în legătură cu drepturile și obligațiile ce decurg din prezenta lege.

(2) Prestatorul de servicii de plată/emitentul de monedă electronică examinează reclamația utilizatorului de servicii de plată/deținătorului de monedă electronică și comunică decizia sa în cel mult 15 zile de la primirea reclamației.

Articolul 105. Sesizarea autorității de supraveghere și contestația în justiție

Dacă prestatorul de servicii de plată/emitentul de

monedă electronică nu a examinat reclamația în termenul indicat la art. 104 alin. (2) sau dacă utilizatorul de servicii de plată/deținătorul monedei electronice nu este de acord cu decizia comunicată, acesta, precum și asociațiile de consumatori au dreptul fie să sesizeze autoritatea de supraveghere în funcție de competența stabilită la art. 93 și 94, fie să intenteze acțiune în instanța de judecată competentă împotriva prestatorului de servicii de plată/emitentului de monedă electronică.

Capitolul X **RĂSPUNDEREA**

Articolul 106. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

(1) Pentru încălcarea prezentei legi, persoanele fizice și juridice răspund în conformitate cu legislația civilă, contravențională sau penală.

(2) Constituie încălcări ale prezentei legi pasibile de răspundere contravențională:

a) încălcarea interdicțiilor prevăzute la art. 24 alin. (2) și la art. 87 alin. (1);

b) încălcarea dispozițiilor capitolului IV referitoare la transparența condițiilor și la cerințele de informare privind serviciile de plată;

c) încălcarea art. 50 alin. (1), (2), (5), art. 52 alin. (4), art. 53, art. 55 alin. (1), art. 56 alin. (1), (2), art. 58 alin. (3), art. 59 alin. (1), (3), (4), (7), (8), art. 61, art. 62 alin. (6), art. 63-67, art. 68 alin. (1), (3), (5), art. 70 alin. (2)-(4), (6), (8)-(10), art. 76, art. 77 alin. (4), art. 78.

(3) Constatarea contravențiilor și tragerea la răspundere contravențională se efectuează în conformitate cu Codul contravențional.

Capitolul XI **DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII**

Articolul 107. Intrarea în vigoare a legii

Prezenta lege intră în vigoare la expirarea unui an de la data publicării, cu excepția articolului 13 care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2015.

Articolul 108. Dispoziții tranzitorii

(1) În termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele juridice care, pînă la această dată, au prestat și prestează servicii de plată și/sau de emisie a monedei electronice:

a) vor depune declarația privind eliberarea licenței pentru activitatea de prestare a serviciilor de plată sau pentru activitatea de emisie a monedei electronice în conformitate cu prezenta lege;

b) vor aduce activitatea lor de prestare a serviciilor de plată sau de emisie a monedei electronice și raporturile lor cu persoanele terțe în conformitate cu dispozițiile prezentei legi și ale actelor normative aprobate pentru executarea acesteia.

(2) Băncile care dețin licențe conform Legii instituțiilor financiare au dreptul să desfășoare activitatea de prestare a serviciilor de plată și de emisie a monedei electronice fără vreo licență sau o altă permisiune suplimentară.

(3) Persoana juridică care nu a îndeplinit cerințele prevăzute la alin. (1) sau a cărei declarație de eliberare a licenței a fost respinsă nu are dreptul să desfășoare activitatea de prestare a serviciilor de plată și, după caz, de emisie a monedei electronice.

(4) Guvernul și Banca Națională, în termen de un an de la data publicării prezentei legi:

a) vor prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) vor aduce actele lor normative în concordanță cu prezenta lege sau, după caz, vor adopta actele normative necesare pentru aplicarea prezentei legi.

662 D E C R E T
pentru promulgarea Legii insolabilității

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,
Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 295 -VII. Chișinău, 13 septembrie 2012.

Articol unic. - Se promulgă Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Nicolae TIMOFTI

663 L E G E A
insolabilității

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I**DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Scopul și domeniul de reglementare

(1) Scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

(2) Prezenta lege este aplicabilă persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, întreprinzătorilor individuali, inclusiv titularilor de patentă de întreprinzător, societăților de asigurări, fondurilor de investiții, companiilor fiduciare, organizațiilor necomerciale, înregistrate în Republica Moldova în modul stabilit. Prezenta lege nu se aplică băncilor.

(3) Statul, unitățile administrativ-teritoriale și persoanele juridice de drept public nu sînt subiecte ale insolabilității.

(4) Procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

administrator al insolabilității – persoană desemnată în condițiile prezentei legi pentru supravegherea și/sau administrarea debitorului în perioada de observație, în procesul de insolabilitate și/sau pe durata restructurării în conformitate cu competențele stabilite de prezenta lege;

consumator captiv – consumator care, din considerente tehnice, economice sau de reglementare, nu poate alege furnizorul;

convertire a datoriilor în acțiuni – transformare în acțiuni a datoriilor întreprinderii la cererea creditorilor ei;

creditor – persoană fizică sau persoană juridică deținător al unui drept de creanță asupra patrimoniului debitorului, care poate face dovada creanței sale față de acest patrimoniu în condițiile prezentei legi;

creditori chirografari – clasă de creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut înainte de intentarea procesului de insolabilitate și nu sînt asigurate prin garanții;

creditori garantați – clasă de creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut înainte de intentarea procesului de insolabilitate și sînt asigurate prin garanții reale în conformitate cu legea;

creditori ai masei – creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut după intentarea procesului de insolabilitate și se execută în prealabil, în mod curent, pe măsura apariției lor;

debitor – orice persoană, indicată la art. 1 alin. (2),

care are datorii la plata creanțelor scadente, inclusiv a creanțelor fiscale, împotriva căreia a fost depusă în instanță de judecată o cerere de intentare a unui proces de insolabilitate;

incapacitate de plată – situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a își executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale. Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăți;

insolabilitate – situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea de a își onora obligațiile de plată, constatată prin act judecătoresc de dispoziție;

întreprindere în dificultate financiară – întreprindere al cărei potențial de viabilitate managerială și economică se află într-o dinamică descrescătoare, dar al cărei titular execută sau este capabil să execute obligațiile exigibile;

lichidare a patrimoniului – procedură aplicabilă debitorului în cadrul unui proces complex de insolabilitate, care constă în valorificarea masei debitoare în vederea obținerii de mijloace bănești pentru satisfacerea creanțelor creditorilor;

lichidator – persoană desemnată în condițiile legii să conducă activitatea debitorului în cadrul procedurii falimentului, atît în procedură generală, cît și în procedură simplificată, în conformitate cu competențele stabilite de prezenta lege;

masă credală – pasiv constituit din totalitatea obligațiilor debitorului insolabil față de creditori;

masă debitoare – bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolabilitate, dobîndite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sînt pasibile de executare silită;

moratoriu – amîinare pe un anumit termen a îndeplinirii obligațiilor pecuniare de către debitor;

obligație fiscală – obligație de a plăti impozite, taxe și de a efectua alte plăți la bugetul public național în modul și în condițiile stabilite de legislația fiscală;

obligație pecuniară – obligație a debitorului de a plăti creditorului o anumită sumă de bani în baza unui contract sau în baza unei obligații extracontractuale;

obligații de plată curente – impozite, taxe și alte obligații de plată, credite și dobînzii aferente, majorări de întîrziere (penalități), calculate din momentul intentării procesului de insolabilitate;

perioadă de observație – perioadă cuprinsă între data admiterii cererii introductive spre examinare și data intentării procedurii de insolabilitate sau data confirmării planului procedurii de restructurare, sau, după caz, data intrării în faliment;

poprire – procedură prin care administratorul insolabilității/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate

debitorului de către o a treia persoană;

procedură accelerată de restructurare – procedură prin care debitorul, după o perioadă de observație, intră direct în procedură de restructurare;

procedură colectivă – procedură în care creditorii recunoscuți și validați participă împreună la urmărirea și la recuperarea creanțelor lor, în modalitățile prevăzute de prezenta lege;

procedură a falimentului – procedură de insolvabilitate concursuală colectivă și egalitară care se aplică debitorului în vederea lichidării patrimoniului acestuia pentru acoperirea pasivului;

procedură de insolvabilitate – procedură prin care debitorul intră, după o perioadă de observație, în procedură de restructurare sau în procedură a falimentului;

procedură de restructurare – una dintre procedurile procesului de insolvabilitate care se aplică debitorului și care presupune întocmirea, aprobarea, implementarea și respectarea unui plan complex de măsuri în vederea remedierii financiare și economice a debitorului și achitării datoriilor acestuia conform programului de plată a creanțelor;

procedură simplificată a falimentului – procedură prin care debitorul intră direct în procedura falimentului după o perioadă de observație sau odată cu intentarea procedurii de insolvabilitate;

program de plată a creanțelor – tabel de creanțe, inclus în planul procedurii de restructurare, ce cuprinde cuantumul sumelor pe care debitorul se obligă să le plătească creditorilor prin raportare la tabelul definitiv de creanțe, la fluxurile de mijloace bănești aferente planului și la termenele de plată a acestor sume;

restructurare – proces de realizare a unui set de măsuri financiare, organizatorice, operaționale și juridice, orientate spre remedierea financiară și economică a întreprinderii pe bază de capitalizare, de reorganizare, de schimbare a structurii activelor și de modificare a procesului operațional de producție, precum și de alte măsuri care nu contravin legislației în vigoare;

supraîndatorare – situație financiară a debitorului, a cărei răspundere este limitată prin lege la valoarea patrimoniului său, în care valoarea bunurilor nu mai acoperă obligațiile existente ale acestuia;

tabel preliminar de creanțe – tabel care cuprinde creanțele născute înainte de perioada de observație, înregistrate de administratorul provizoriu în urma verificării lor, suma solicitată de creditor, suma acceptată și rangul de prioritate;

tabel definitiv de creanțe – tabel care cuprinde creanțele asupra patrimoniului debitorului la data deschiderii procedurii, inclusiv cele acceptate în tabelul preliminar, precum și creanțele admise în urma soluționării contestațiilor, suma solicitată, suma admisă și rangul de prioritate;

tabel definitiv consolidat – tabel care cuprinde totalitatea creanțelor ce figurează ca fiind admise în tabelul definitiv de creanțe, precum și creanțele rezultate în urma soluționării contestațiilor.

Articolul 3. Modalitatea de depășire a insolvabilității

Insolvabilitatea se depășește prin proces judiciar complex care combină în special perioada de observație, procedura de insolvabilitate, care continuă cu procedura de restructurare sau cu procedura falimentului, sau cu alte proceduri stabilite în prezenta lege și care se intentează de instanța de judecată.

Capitolul II

INTENTAREA PROCESULUI DE INSOLVABILITATE. PARTICIPANȚII LA PROCES

Secțiunea 1

Principii generale

Articolul 4. Participanții la procesul de insolvabilitate

(1) Participanți la procesul de insolvabilitate sînt: administratorul provizoriu, administratorul insolvabilității, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

(2) Organele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, realizarea în condițiile legii a drepturilor și a obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni.

Articolul 5. Competența instanței de judecată

(1) Cererea de intentare a procesului de insolvabilitate se examinează de către instanța de judecată (instanța de insolvabilitate) în conformitate cu competența jurisdicțională stabilită în Codul de procedură civilă și în prezenta lege.

(2) Instanța de insolvabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa deitoare, instanța de insolvabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

(3) Instanța pe al cărei rol se află cauza de insolvabilitate examinează din oficiu toate circumstanțele relevante cauzei.

(4) Încheierile judecătorești pot fi adoptate și fără citarea părților dacă prezenta lege nu prevede altfel în mod expres.

(5) Principalele competențe ale instanței de insolvabilitate în cadrul prezentei legi sînt:

a) pronunțarea motivată a hotărîrii de intentare a procesului de insolvabilitate și, după caz, de intrare în insolvabilitate atît prin procedura falimentului, cît și prin procedura de restructurare a debitorului;

b) examinarea obiecțiilor debitorului împotriva cererii introductive a creditorilor și judecarea obiecțiilor creditorilor împotriva intentării procedurii;

c) desemnarea administratorului provizoriu și fixarea remunerației lui, desemnarea administratorului insolvabilității sau, după caz, a lichidatorului care va administra procedura pînă la confirmarea ori, după caz, pînă la înlocuirea sa de către adunarea creditorilor, precum și stabilirea atribuțiilor lui pentru această perioadă;

d) destituirea sau acceptarea cererii de demisie a administratorului insolvabilității/lichidatorului;

e) ridicarea dreptului debitorului de a își mai conduce activitatea;

f) tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere care au contribuit la insolvabilitatea debitorului, precum și sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu faptele reprobabile săvîrșite de aceștia;

g) judecarea acțiunilor introduse de administratorul insolvabilității/lichidator privind nulitatea actelor juridice încheiate de către debitor anterior intentării procesului;

h) soluționarea contestațiilor debitorului, ale comitetului creditorilor ori ale oricărei persoane interesate împotriva măsurilor luate de administratorul provizoriu, de administratorul insolvabilității/lichidator;

i) confirmarea planului procedurii de restructurare sau, după caz, de lichidare după votarea lui de către creditorii;

j) soluționarea cererii depuse de administratorul insolvabilității sau de comitetul creditorilor privind încetarea procedurii de restructurare și intrarea în faliment;

k) examinarea raportului administratorului provizoriu, cel al administratorului insolvabilității/lichidatorului;

l) anularea hotărîrii adunării creditorilor și a comitetului creditorilor;

m) ridicarea sechestrelor de pe patrimoniul debitorului

și anularea altor măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolvenței și/sau a lichidatorului în dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare, aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens;

n) pronunțarea hotărârii de încetare a procesului;

o) alte competențe stabilite de prezenta lege și de Codul de procedură civilă.

(6) În competența instanței de insolvență intră și controlul judecătoresc asupra activității administratorului provizoriu, administratorului insolvenței și/sau a lichidatorului, procesele și cererile de natură judiciară privind constatarea faptelor aferente procedurii de insolvență.

(7) Instanța de insolvență nu are în competența sa atribuții manageriale, acestea fiind exercitate de către administratorul provizoriu, administratorul insolvenței/lichidator sau, în mod excepțional, de către debitor dacă nu i s-a ridicat dreptul de a își administra patrimoniul. Deciziile manageriale pot fi controlate sub aspectul oportunității de către creditorii prin organele lor.

(8) Hotărârile și încheierile instanței de insolvență sunt definitive și executorii din momentul pronunțării.

(9) Dispozițiile privind incompatibilitatea nu sunt aplicabile instanței de insolvență care pronunță succesiv hotărâri în același dosar de insolvență, cu excepția rejudecării după casarea hotărârii în recurs.

Articolul 6. Citarea, notificarea și înștiințarea participanților la proces

(1) Citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolvență din oficiu.

(2) În procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părți numai persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluționare instanței de insolvență în condiții de contradictorialitate. În celelalte cazuri, se aplică dispozițiile din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege.

(3) Notificarea și înștiințarea, cu excepția cazului în care sarcina notificării și a înștiințării aparține unor alte organe care aplică procedura, precum și convocările prevăzute de prezenta lege cad în sarcina administratorului provizoriu sau administratorului insolvenței, sau a lichidatorului, după caz.

(4) Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(5) Înștiințarea și notificarea conform alin.(4) se consideră efectuată după expirarea a 3 zile lucrătoare de la publicare.

Articolul 7. Publicarea hotărârilor și a încheierilor

(1) Dispozitivul hotărârilor și al încheierilor instanței de insolvență urmează să fie publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Cheltuielile de publicare se raportează la cheltuielile de judecată.

(2) Instanța de insolvență poate dispune publicarea dispozitivului hotărârilor și în ziarele locale din zonele în care debitorul își are sediul ori sunt concentrate sediile celor mai mulți creditorii, precum și prin internet sau prin alt sistem electronic.

(3) Instanța de insolvență ține registrul public al debitorilor insolvenți și îl afișează pe pagina sa web.

Articolul 8. Recursul împotriva hotărârilor și încheierilor instanței de insolvență

(1) Hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

(2) Recursul nu suspendă executarea hotărârilor și a

încheierilor instanței de insolvență, dar pot fi suspendate de instanța de recurs la cererea motivată a recurentului.

(3) Recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă.

(4) În vederea soluționării recursului, instanței de recurs i se trimit, în copii certificate de instanța de insolvență, doar actele care interesează soluționarea căii de atac.

(5) Pentru cererile de recurs formulate împotriva hotărârilor și încheierilor pronunțate de instanța de insolvență, în cadrul procedurii se constituie un singur dosar.

Secțiunea 2-a

Condițiile de intentare a procesului de insolvență și acțiunile preliminare

Articolul 9. Cererea introductivă

Procesul de insolvență se intentează doar în temeiul unei cereri de intentare a procesului de insolvență (denumită în continuare *cerere introductivă*).

Articolul 10. Temeiurile de intentare a procesului de insolvență

(1) Intentarea unui proces de insolvență presupune existența unui temei.

(2) Temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului.

(3) Temeiul special de intentare a unui proces de insolvență constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil.

Articolul 11. Componenta și mărimea obligațiilor

(1) Componenta și mărimea obligațiilor debitorului sunt cele existente la momentul depunerii cererii introductive, dacă legea nu prevede altfel.

(2) La determinarea temeiurilor de insolvență se iau în calcul:

a) mărimea obligațiilor pecuniare, inclusiv suma restanței la livrarea bunurilor, la prestarea serviciilor și la îndeplinirea lucrărilor care urmează a fi plătite de către debitor;

b) mărimea datoriei la credite, la împrumut, plus dobânda care urmează a fi achitată de către debitor;

c) mărimea prejudiciilor care urmează a fi recuperate de la debitor;

d) mărimea obligațiilor la bugetul public național prevăzute de lege.

(3) La constatarea insolvenței debitorului nu se ia în calcul valoarea creanțelor constituite din:

a) penalități și/sau din alte sancțiuni financiare aferente neexecutării obligațiilor;

b) orice obligație de plată față de asociații (membrii, acționarii) debitorului.

Articolul 12. Dreptul de a depune cerere introductivă

Dreptul de a depune cerere introductivă îl au: debitorul, creditorii, alte persoane indicate în prezenta lege.

Articolul 13. Dreptul debitorului de a depune cerere introductivă

(1) Debitorul este în drept să depună cerere introductivă în situația în care există pericolul intrării lui în incapacitate de plată când, în mod previzibil, nu își va putea executa la scadență obligațiile pecuniare.

(2) Dreptul de a depune cerere introductivă în numele debitorului conform alin. (1), în cazul în care acesta nu este persoană fizică, îl au: organul executiv, persoana care, în conformitate cu legislația în vigoare, deține dreptul de reprezentare a debitorului, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului.

Articolul 14. Obligația debitorului de a depune cerere introductivă

(1) Debitorul este obligat să depună cerere introductivă

dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10.

(2) Debitorul este obligat să depună cerere introductivă și în cazul în care:

a) executarea integrală a creanțelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadență a creanțelor celorlalți creditori;

b) în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanțele creditorilor.

(3) Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) și la art. 10 alin. (2).

(4) Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile și în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3). Aceste persoane sînt trase la răspundere penală în conformitate cu legea.

Articolul 15. Insolvabilitatea intenționată și insolvabilitatea fictivă

(1) În cazul insolvabilității debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvabilitate intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sînt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

(2) Dacă debitorul depune cerere introductivă în cazul în care dispune de posibilități reale de a satisface integral creanțele creditorilor (insolvabilitate fictivă), persoanele culpabile menționate la alin. (1) poartă răspundere pentru prejudiciile cauzate creditorilor prin depunerea cererii.

Articolul 16. Conținutul cererii introductive a debitorului

(1) În cererea introductivă a debitorului trebuie să se indice:

a) codul fiscal și numerele conturilor bancare ale debitorului;

b) valoarea creanțelor creditorilor, mărimea dobînzilor și penalităților aferente;

c) temeiul creanțelor și termenele lor de executare, cu specificarea sumei creanțelor decurgînd din daunele cauzate vieții și sănătății, precum și ale creanțelor salariale față de angajații debitorului;

d) suma datoriilor la bugetul public național;

e) motivarea temeiului insolvabilității;

f) date despre cererile de chemare în judecată a debitorului primite spre examinare de către instanța de judecată, precum și despre titlurile executorii asupra bunurilor debitorului;

g) date despre bunurile debitorului, inclusiv despre mijloacele bănești și creanțele lui;

h) candidatura propusă la funcția de administrator al insolvabilității/ lichidator.

(2) În cerere, debitorul poate solicita și motiva aplicarea procedurii de restructurare.

Articolul 17. Anexele la cererea introductivă a debitorului

La cererea introductivă a debitorului se anexează:

a) copia de pe statutul sau de pe contractul său de asociere;

b) lista participanților (membrilor) săi;

c) bilanțul contabil la data ultimului raport financiar;

d) documentele care atestă componența și valoarea bunurilor sale dacă este persoană fizică (întreprinzător

individual);

e) datele din registrele publice despre bunurile sale, inclusiv despre bunurile gajate;

f) lista creditorilor și a debitorilor, cu specificarea datoriilor creditoare și debitoare, adreselor și datelor de identificare ale creditorilor și debitorilor;

g) dovada notificării proprietarului, a cărui lipsă însă nu împiedică admiterea spre examinare a cererii introductive.

Articolul 18. Cererea introductivă depusă de creditor

(1) Creditorul poate depune cerere introductivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvabilitate și își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate.

(2) Dacă cererea introductivă este admisă spre examinare, instanța de insolvabilitate este datoare să îl audieze pe debitor.

(3) Creditorul nu este în drept să inițieze proces de insolvabilitate în cazul în care debitorul se află în proces de restructurare, cu excepția cazului în care creanța a apărut după intentarea procesului.

Articolul 19. Notificarea prealabilă

(1) Creditorul depune cerere introductivă numai după notificarea prealabilă a debitorului.

(2) Notificarea prealabilă se consideră făcută dacă, pînă la depunerea cererii introductive, debitorul a fost informat de către creditor sau de executorul judecătoresc, sau, în cazurile prevăzute expres de Codul fiscal, de către organele abilitate despre faptul că se află în întârziere ori despre înaintarea spre executare a titlului executoriu sau a unui alt document echivalent lui în condițiile prevăzute expres de Codul de executare.

(3) Creditorul care depune, în condițiile art.140, cerere de admitere a creanțelor după intentarea procesului de insolvabilitate nu este obligat să probeze notificarea prealabilă.

Articolul 20. Conținutul cererii introductive a creditorului.

Documentele anexate

(1) În cererea introductivă a creditorului trebuie să se indice:

a) denumirea/numele și prenumele creditorului și ale debitorului, sediul/adresa, alte date de identificare ale acestora, confirmate prin extrasul din registrul public corespunzător;

b) valoarea creanțelor creditorului, mărimea dobînzilor și a penalităților aferente;

c) temeiul creanțelor și termenul executării lor;

d) mențiuni despre alte probe ce confirmă creanța creditorului;

e) propunerea candidaturii la funcția de administrator provizoriu pe perioada de observare a debitorului;

f) alte date, considerate de creditor ca fiind necesare pentru examinarea cererii.

(2) La cererea introductivă a creditorului se anexează:

a) documentele ce adevăresc obligațiile debitorului față de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligații, temeiul intentării procesului de insolvabilitate, alte documente care justifică cererea creditorului;

b) dovada notificării prealabile a debitorului de către creditor;

c) copia de pe hotărîrea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărîrea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe hotărîrea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărîrii judecătorești sau a hotărîrii arbitrale străine, ori decizia (hotărîrea) organului abilitat prin legea executorie la acel moment.

Articolul 21. Admiterea cererii introductive spre examinare

(1) Instanța de insolabilitate este obligată să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale prezentei legi.

(2) Despre admiterea spre examinare a cererii introductive, instanța de insolabilitate adoptă imediat o încheiere, dar în cel mult 3 zile de la data depunerii.

(3) Dacă, după admiterea cererii introductive spre examinare, se constată existența unei cereri introductive formulată de debitor și/sau a unei sau mai multor cereri formulate de creditori împotriva aceluiași debitor nesoluționate încă, instanța de judecată va dispune din oficiu conexarea lor la instanța de insolabilitate care a pus prima pe rol cererea introductivă, cu examinarea acestora într-un singur dosar.

(4) Dacă prima cerere introductivă a fost admisă spre examinare într-un dosar, celelalte eventuale dosare aflate pe rol, referitor la același debitor, vor fi conexe la dosarul în care a fost admisă prima cerere introductivă. În acest caz, măsurile de asigurare aplicate odată cu admiterea cererilor introductive în dosarele care se conexează se anulează de drept și nu produc efecte, în afară de măsurile de asigurare aplicate prin încheierea de admitere a primei cereri introductive.

(5) Prin încheierea consemnată la alin. (2), instanța de insolabilitate dispune punerea sub observație a debitorului prin desemnarea unui administrator provizoriu și aplică măsuri de asigurare a creanțelor creditorilor.

(6) Dacă în cererea introductivă debitorul declară că se află în stare de insolabilitate și își exprimă intenția de a lichida sau de a își restructura activitatea, instanța de judecată va adopta, în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citarea debitorului, o hotărâre de intentare a procesului de insolabilitate fără drept de recurs, obligându-l, după caz, să prezinte un plan al procedurii de restructurare. În acest caz, prevederile art. 23–29 nu se aplică.

Articolul 22. Restituirea fără examinare a cererii introductive

(1) Instanța de insolabilitate restituie fără examinare cererea introductivă întocmită cu încălcarea art. 20.

(2) În cazul în care debitorul a depus cerere introductivă în temeiul art. 14, dar nu a anexat la ea documentele prevăzute la art. 17, instanța de insolabilitate admite spre examinare cererea solicitând prezentarea documentelor în ordinea dezbaterilor judiciare.

Articolul 23. Perioada de observație

(1) În perioada de observație, debitorul poate să continue activitățile curente și să efectueze plăți către creditorii cunoscuți, care se încadrează în condițiile obișnuite de exercitare a activității curente, sub supravegherea administratorului provizoriu, dacă nu i s-a ridicat dreptul de administrare, ori sub conducerea administratorului provizoriu, dacă i s-a ridicat dreptul de administrare.

(2) Activități curente sînt tranzacțiile și operațiunile financiare propuse de către debitor pentru a fi efectuate în perioada de observație, în cursul normal al activității economice, cum ar fi:

a) continuarea activităților contractate, conform obiectului de activitate;

b) efectuarea operațiunilor de încasări și de plăți aferente acestora;

c) asigurarea finanțării cheltuielilor curente.

(3) Actele, operațiunile și plățile care depășesc condițiile menționate la alin. (2) vor putea fi autorizate și/sau efectuate de administratorul provizoriu numai cu aprobarea prealabilă a instanței de insolabilitate, care se va expune în acest sens printr-o încheiere motivată emisă în cel mult 5 zile de la data primirii cererii de aprobare, care poate fi atacată cu recurs în condițiile prezentei legi.

(4) Niciun furnizor de servicii – electricitate, gaze naturale, apă, servicii telefonice sau altele asemenea – nu are dreptul, în perioada de observație, să schimbe, să refuze ori să întrerupă temporar un astfel de serviciu către debitor sau către patrimoniul debitorului în cazul în care acesta are calitatea de consumator captiv, potrivit legii.

(5) Dacă, la data admiterii spre examinare a cererii introductive, un act juridic nu a devenit opozabil terților, înscrierile, transcrierile, intabulările și orice alte formalități specifice, necesare acestui scop, efectuate după data deschiderii procedurii de observație sînt inopozabile față de creditori, cu excepția cazului în care cererea sau sesizarea, legal formulată, a fost primită de instanța, autoritatea sau instituția competentă cel mai târziu în ziua premergătoare încheierii de admitere a cererii introductive.

(6) Demersul administratorului provizoriu, precum și cererile creditorilor sau ale debitorului privind încălcarea drepturilor sale de către administratorul provizoriu în perioada de observare a debitorului, cu excepția celor a căror procedură de soluționare este reglementată aparte de prezenta lege, se vor examina în ședință publică cu citarea administratorului provizoriu sau, după caz, și cu citarea creditorului care a depus cererea, în termen de cel mult două săptămîni de la primirea demersului sau a cererii. Pe marginea demersului sau a cererii, instanța de insolabilitate va emite o încheiere, care poate fi contestată cu recurs numai de părțile vizate în ea.

Articolul 24. Dispunerea măsurilor de asigurare

(1) După ce primește cererea introductivă spre examinare, instanța de insolabilitate aplică măsurile necesare pentru a preveni modificarea stării în care se aflau bunurile debitorului în perioada de pînă la intentarea procesului de insolabilitate.

(2) Pe lângă măsurile de asigurare prevăzute de Codul de procedură civilă, instanța de insolabilitate aplică următoarele măsuri de asigurare:

a) numește un administrator provizoriu și obligă debitorul ca în perioada de observație deciziile privind gestionarea patrimoniului să fie luate doar cu acordul prealabil al administratorului provizoriu;

b) la cererea motivată a creditorilor sau administratorului provizoriu ori din oficiu, dispune înlăturarea debitorului de la gestionarea patrimoniului;

c) pune sub sechestru bunurile debitorului și corespondența lui comercială;

d) suspendă urmărirea individuale ale creditorilor și executările silite asupra bunurilor debitorului, precum și curgerea prescripției dreptului de a cere executarea silită a creanțelor acestora contra debitorului;

e) pune sub interdicție înstrăinarea de către debitor a bunurilor sale ori decide ca acestea să poată fi înstrăinate doar cu învoirea expresă a administratorului provizoriu.

(3) Dacă măsurile de asigurare prevăzute la alin. (2) sînt insuficiente, instanța de insolabilitate poate dispune aducerea silită a debitorului spre audiere. Dacă debitorul nu este persoană fizică, aceste măsuri sînt aplicate reprezentanților lui.

(4) Încălcarea de către debitor a dispozițiilor alin. (2) lit. e) are efectele prevăzute la art. 104.

(5) La cererea motivată a debitorului, instanța de insolabilitate poate să suspende, ca măsură de asigurare, curgerea dobînzilor, a majorărilor sau a penalităților de orice fel, sau a oricăror alte cheltuieli aferente creanțelor născute anterior perioadei de observație.

(6) Măsurile de asigurare acționează pînă la data intentării procesului de insolabilitate sau pînă la data respingerii cererii introductive, precum și odată cu încheierea unei tranzacții în modul stabilit de prezenta lege.

(7) Instanța de insolabilitate este în drept să ridice, la

cerere, printr-o încheiere motivată, măsurile de asigurare aplicate, până la apariția circumstanțelor nominalizate la alin. (6), în modul stabilit de Codul de procedură civilă, cu excepția instituirii administrării provizorii în perioada de observație a debitorului.

Articolul 25. Statutul și competența administratorului provizoriu

(1) Dacă instanța de insolabilitate nu dispune altfel, în perioada de observație organele de conducere ale debitorului nu pot emite decizii și nu pot efectua operațiuni și plăți fără acordul administratorului provizoriu, iar persoanele cu drept de reprezentare a debitorului nu pot încheia acte juridice fără participarea administratorului provizoriu.

(2) Creditorii care au înaintat cerere introductivă ori administratorul provizoriu pot adresa oricând instanței de insolabilitate o cerere pentru a i se ridica debitorului dreptul de administrare, având ca justificare pierderile continue din patrimoniul acestuia sau lipsa probabilității de realizare a unui plan rațional de activitate a întreprinderii și/sau eschivarea acestuia de la executarea atribuțiilor sale.

(3) În baza cererii și a condițiilor indicate la alin. (2), instanța de insolabilitate este în drept să dispună, printr-o încheiere care poate fi atacată cu recurs de către debitor, ridicarea totală sau parțială a dreptului debitorului de a administra întreprinderea odată cu desemnarea unui administrator provizoriu, indicând și condițiile de exercitare a conducerii debitorului de către acesta. Din momentul înlăturării debitorului de la administrarea întreprinderii, atribuțiile de administrare și de dispoziție sînt cedate administratorului provizoriu sub supravegherea instanței de insolabilitate.

(4) Instanța de insolabilitate examinează, în cel mult 10 zile lucrătoare, cererea prevăzută la alin. (2) într-o ședință la care sînt citați administratorul provizoriu, creditorii care au înaintat cererea introductivă și reprezentantul debitorului. Neprezentarea părților citate legal nu împiedică judecarea cererii.

(5) Principalele atribuții și drepturi ale administratorului provizoriu în cadrul prezentei legi sînt:

a) întreprinderea de acțiuni pentru a se asigura păstrarea bunurilor debitorului și integritatea lor;

b) examinarea situației economice a debitorului și întocmirea unui raport de verificare a existenței temeiurilor de întentare a procesului de insolabilitate sau de respingere a cererii introductive;

c) supravegherea operațiunilor de gestionare a patrimoniului debitorului;

d) conducerea integrală, respectiv parțială, a activității debitorului în condițiile prezentei legi, cu respectarea precizărilor stabilite expres de instanța de insolabilitate, și în condițiile de efectuare a plăților curente din contul patrimoniului debitorului;

e) sesizarea de urgență a instanței de insolabilitate în cazul în care constată că nu există bunuri în patrimoniul debitorului ori că acestea sînt insuficiente pentru a acoperi cheltuielile procesului de insolabilitate;

f) verificarea creanțelor și, după caz, formularea de contestații la ele, întocmirea tabelului preliminar al creanțelor;

g) încasarea creanțelor, urmărirea încasării creanțelor referitoare la bunurile din patrimoniul debitorului sau la sumele de bani transferate de către debitor înainte de admiterea cererii introductive spre examinare;

h) încheierea de tranzacții, stingerea datoriilor, încetarea fidejusiunii, renunțarea la garanțiile reale cu condiția confirmării de către instanța de insolabilitate;

i) primirea remunerației și recuperarea cheltuielilor, confirmate de instanța de insolabilitate, suportate de administratorul provizoriu în activitatea sa;

j) solicitarea și primirea gratuită de la participanții la

proces, de la alte persoane, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, a informațiilor și explicațiilor necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale, precum și de la debitor a informațiilor cu privire la veniturile lui și la bunurile ce îi aparțin cu titlu de proprietate, inclusiv la bunurile ce se află în proprietate comună pe cote-părți;

k) accesul în spațiile de serviciu ale debitorului și studierea documentelor care se află acolo;

l) adresarea către instanța de insolabilitate a solicitării de a dispune participarea organelor de drept la executarea atribuțiilor sale;

m) sesizarea instanței de insolabilitate în legătură cu orice problemă care cere soluționare din partea ei.

(6) Cuantumul de remunerare a administratorului provizoriu îl stabilește instanța de insolabilitate în mărime fixă, pentru fiecare lună de activitate efectiv lucrată și confirmată documentar, care nu poate fi mai mică de coeficientul minim de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariilor de funcție ale conducătorilor încadrați în unitățile ce nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.

(7) Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, administratorul provizoriu poate angaja specialiști. Numirea și nivelul remunerației lor se supun aprobării instanței de insolabilitate, cu excepția cazurilor în care se stabilește că remunerația se va face din contul administratorului provizoriu sau al creditorului care a depus cerere introductivă.

(8) Atribuțiile administratorului provizoriu încetează în momentul desemnării administratorului insolabilității/lichidatorului de către instanța de insolabilitate sau al respingerii cererii introductive în lipsa temeiului de insolabilitate.

Articolul 26. Notificarea aplicării măsurilor de asigurare

(1) Prin încheierea de admitere a cererii introductive spre examinare, instanța de insolabilitate dispune administratorului provizoriu să notifice imediat despre aplicarea măsurilor de asigurare în toate registrele publice, inclusiv în registrul de stat al persoanelor juridice și în registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, în registrul bunurilor imobile și în alte registre în care se înscriu gajul, băncile, organele cadastrale teritoriale, autoritățile vamale, oficiile poștale, stațiile de cale ferată, depozitele portuare și vamale, alte locuri de înmagazinare din circumscripția în care debitorul își are sediul ori filiale sau reprezentanțe, pentru a sista orice operațiune cu bunurile acestuia, cerindu-le lor să îi predea corespondența debitorului și orice alte comunicări sosite pe adresa lui.

(2) În cel mult 10 zile lucrătoare de după desemnare, administratorul provizoriu trimite notificări tuturor creditorilor din evidența contabilă, prezentată de debitor în conformitate cu art. 27 alin. (3), pentru înaintarea creanțelor certe și exigibile asupra patrimoniului debitorului și prezentarea unei referințe asupra cererii introductive.

Articolul 27. Executarea măsurilor de asigurare

(1) După desemnare, administratorul provizoriu întocmește și prezintă instanței de insolabilitate, în termenul stabilit de aceasta, care nu va putea depăși 45 de zile lucrătoare de la desemnarea sa, un raport cu privire la executarea măsurilor de asigurare, prin care să propună fie intentarea procedurii de insolabilitate, fie intentarea procedurii simplificate a falimentului, ori prin care să constate solvabilitatea debitorului și încetarea procesului. În funcție de circumstanțele cauzei pe motive temeinice, instanța poate prelungi termenul prevăzut cu cel mult 15 zile lucrătoare.

(2) Instanța de insolabilitate va supune propunerea prevăzută la alin. (1) dezbaterii într-o ședință publică. În cadrul ședinței de judecată, după ascultarea participanților

la proces, instanța va adopta o hotărâre prin care aprobă sau respinge, după caz, concluziile raportului supus dezbaterii, cu dispunerea, prin aceeași hotărâre, a intentării procesului de insolvabilitate sau a intentării procedurii simplificate a falimentului debitorului, sau va respinge cererea introductivă.

(3) Debitorul are obligația de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul său, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă, inclusiv ștampila întreprinderii, care vor fi reținute de administratorul provizoriu spre documentare.

(4) În cazul în care informațiile și documentele prevăzute la alin. (3), inclusiv ștampila, nu sînt prezentate de către membrii organelor de conducere ale debitorului, aceștia vor fi trasi la răspundere patrimonială subsidiară și/sau penală, sau contravențională, în modul stabilit de lege, iar administratorul provizoriu desemnat va reconstitui, în măsura posibilităților, informațiile și/sau documentele, cheltuielile urmînd a fi încasate din contul persoanelor culpabile.

(5) În cazul opunerii debitorului sau al neprezentării în termen a ștampilei întreprinderii, administratorul provizoriu va suspenda valabilitatea ștampilei pe perioada de observație a debitorului, publicînd în acest sens un avis în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, și va utiliza în exercitarea atribuțiilor sale ștampila sa, care, din data publicării, va avea aceeași putere juridică.

(6) În cazul înlăturării debitorului de la administrarea întreprinderii, administratorul provizoriu este obligat să vîndă bunurile perisabile sau bunurile supuse deprecierei iminente și să depună la bancă în contul debitorului sumele realizate din aceste vînzări, informînd instanța de insolvabilitate și debitorul.

(7) În perioada de observație a debitorului nu se afectează dreptul niciunui creditor de a invoca compensarea creanței sale cu cea a debitorului asupra sa dacă, la data admiterii cererii introductive spre examinare, condițiile prevăzute de lege în materie de compensare legală sînt îndeplinite.

Articolul 28. Referința la cererea introductivă

(1) În decursul a 2 zile lucrătoare de la adoptarea încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive înaintate de creditor, instanța de insolvabilitate va expedia debitorului cererea în copie.

(2) În cel mult 10 zile calendaristice de la primirea copiei de pe cererea introductivă, debitorul prezintă instanței de insolvabilitate o referință la cererea introductivă, prin care contestă sau recunoaște existența stării de insolvabilitate. Dacă obiectează față de starea de insolvabilitate și dacă obiecțiile sînt recunoscute ulterior de instanța de insolvabilitate ca fiind nejustificate, debitorul nu mai are dreptul să solicite procedură de restructurare.

(3) Dacă, în urma examinării referinței, constată că debitorul nu este în stare de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate respinge cererea introductivă, care va fi considerată ca lipsită de orice efect chiar de la înregistrare.

(4) Dacă debitorul nu contestă prin referință, în termenul prevăzut la alin. (2), că este în stare de insolvabilitate și își exprimă intenția de a își restructura activitatea, instanța de insolvabilitate adoptă o hotărâre de intentare a procedurii de insolvabilitate, obligîndu-l să prezinte un plan al procedurii de restructurare.

(5) La referința față de cererea introductivă, debitorul anexează actele indicate la art. 17.

(6) În cel mult 30 de zile calendaristice de la notificarea efectuată conform art. 26, creditorii prezintă o referință la cererea introductivă, prin care se opun intentării procesului de insolvabilitate ori se alătură cererii creditorului inițial

prin înaintarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului. Rea-credința persoanei care a înaintat cererea introductivă trebuie dovedită de creditorul care se opune intentării procesului de insolvabilitate.

(7) Referința debitorului și/sau obiecțiile creditorilor care se opun intentării procesului de insolvabilitate vor fi soluționate de instanța de insolvabilitate odată cu examinarea raportului administratorului provizoriu într-o ședință publică, prin hotărâre de intentare a procesului de insolvabilitate sau de deschidere a procedurii simplificate a falimentului, sau de respingere a cererii introductive. O astfel de hotărâre, în afară de aprobarea sau de respingerea concluziilor raportului administratorului provizoriu, va prevedea în special mărirea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate și va confirma mărirea creanțelor creditorilor față de patrimoniul debitorului.

(8) Lipsa de referință la cererea introductivă nu împiedică examinarea ei.

Articolul 29. Tabelul preliminar al creanțelor

(1) Creanțele față de patrimoniul debitorului vor fi înregistrate de administratorul provizoriu într-un tabel preliminar al creanțelor în funcție de datele evidenței contabile a debitorului și în baza cererilor de admitere a creanțelor înaintate instanței de către creditorii ale căror creanțe sînt anterioare datei de admitere a cererii introductive spre examinare.

(2) Termenul-limită de depunere de către creditorii în instanța de insolvabilitate a referinței asupra cererii introductive și a cererii de admitere a creanțelor asupra patrimoniului debitorului va fi de maximum 30 de zile calendaristice de la data notificării. Termenul de verificare și de consemnare a creanțelor în tabelul preliminar al creanțelor este de 15 zile lucrătoare.

(3) Creanțele vor fi supuse verificării de către administratorul provizoriu, conform unei proceduri prevăzute în capitolul V secțiunea 1. Creanțele confirmate pe deplin sau parțial de administratorul provizoriu în urma verificării, trecute în tabelul preliminar, vor fi prezumate a fi valabile și corecte.

(4) Ca rezultat al verificării, administratorul provizoriu va întocmi și va înregistra în instanța de insolvabilitate, odată cu raportul ori separat, și tabelul preliminar al creanțelor cuprinzînd toate creanțele asupra patrimoniului debitorului, precizînd că sînt: chirografare, garantate, sub condiție, scadente sau nescadente și arătînd pentru fiecare numele/denumirea creditorului, suma solicitată de creditor și suma acceptată de administratorul provizoriu.

(5) Creanțele introduse de administratorul provizoriu în tabelul preliminar se atribuie masei credale cu titlu provizoriu fără drept de vot.

(6) Titularul de creanțe trecute în tabelul preliminar cu titlu provizoriu este decăzut, în ceea ce privește creanțele respective, din următoarele drepturi:

- a) de a vota la adunarea creditorilor;
- b) de a participa la distribuirile de sume în cadrul restructurării și/sau al lichidării debitorului;
- c) de a-și realiza creanțele împotriva debitorului sau a membrilor ori asociaților acestuia.

(7) Perioada provizorie a creanțelor durează pînă la data confirmării lor în ședința de validare a creanțelor în cadrul procesului de insolvabilitate sau al procedurii simplificate a falimentului, cu înregistrarea acestora în tabelul definitiv al creanțelor.

(8) Creanțele incluse în tabelul preliminar nu se contestă. Ele pot fi contestate după intentarea procesului de insolvabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului doar dacă au fost incluse în tabelul definitiv.

(9) În partea nereglementată de prezentul articol se vor

utiliza prevederile capitolului V secțiunea 1.

Articolul 30. Acțiunile preliminare intentării procesului de insolvabilitate. Hotărîrea instanței de insolvabilitate

(1) Măsurile de pregătire preliminară a examinării cauzei privind insolvabilitatea debitorului le ia instanța de insolvabilitate în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

(2) Pentru urgentarea actelor procesuale, instanța de insolvabilitate poate solicita audierea persoanelor identificate ca făcînd parte din administrația societății, le poate solicita asistența și concursul la efectuarea actelor de procedură, poate efectua orice alt act procesual necesar soluționării cauzei.

(3) Termenul de examinare a cauzei de intentare a procesului de insolvabilitate este de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data admiterii cererii introductive spre examinare. În funcție de circumstanțele cauzei și de motivele temeinice, instanța de insolvabilitate poate decide majorarea termenului de examinare a cauzei cu 15 zile lucrătoare.

(4) După judecarea cererii introductive, instanța de insolvabilitate adoptă una din următoarele hotărîri:

- a) se constată insolvabilitatea debitorului și i se inten-tează proces de insolvabilitate;
- b) se constată insolvabilitatea debitorului și i se inten-tează procedură simplificată a falimentului;
- c) se inten-tează procedură accelerată de restructurare a debitorului;
- d) se respinge cererea introductivă și se refuză inten-tarea unui proces de insolvabilitate față de debitor.

(5) Instanța de insolvabilitate poate dispune totodată, prin încheiere, încetarea procesului judiciar în cazul înche-ierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege.

Articolul 31. Retragerea cererii introductive

(1) Cererea introductivă poate fi retrasă de către deponent pînă la adoptarea unei hotărîri de intentare a procesului de insolvabilitate sau de respingere a cererii introductive.

(2) Renunțarea la cererea introductivă nu privează persoanele care s-au alăturat acestei cereri de dreptul de a solicita examinarea pricinii în fond. În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolvabilitate dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane.

Articolul 32. Repartizarea cheltuielilor judiciare aferente perioadei de observare a debitorului

(1) Cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, privind remunerarea administratorului provizoriu, privind notificarea, privind convocarea ședințelor și comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu se suportă din patri-moniul debitorului. Prin tranzacție se poate stabili o altă ordine de repartizare a cheltuielilor judiciare.

(2) În cazul în care în patrimoniul debitorului nu există bunuri ori acestea sînt insuficiente pentru a se acoperi cheltuielile procesului de insolvabilitate, remunerarea administratorului provizoriu și acoperirea cheltuielilor efectuate de acesta în perioada de observare a debitorului le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului, în mod solidar.

(3) În cazul în care instanța de insolvabilitate respinge cererea introductivă în legătură cu lipsa temeiurilor de insol-vabilitate a debitorului, cheltuielile prevăzute la alin. (1) se trec în mod solidar pe seama creditorilor care au adresat cererea introductivă și a creditorilor care au susținut-o prin referință depusă în cadrul procesului.

(4) Modalitatea de repartizare a cheltuielilor judiciare și

a cheltuielilor de remunerare a administratorului provizoriu o stabilește instanța de insolvabilitate într-o hotărîre sau încheiere emisă în urma examinării cauzei.

Articolul 33. Prejudicierea reputației comerciale

Persoana care depune în mod intenționat, fără existența unui temei de insolvabilitate, cerere de intentare a proce-sului de insolvabilitate contra debitorului pentru a îi preju-dicia reputația comercială este obligată la plata despăgu-birilor conform legii.

S e c ți u n e a a 3 - a

Procedura de insolvabilitate

Articolul 34. Hotărîrea de intentare a procedurii de insolvabilitate

(1) Instanța de insolvabilitate hotărîște, în baza aprecierii temeiului de insolvabilitate și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, asupra intentării procedurii de insolvabilitate sau asupra respingerii cererii introductive.

(2) Hotărîrea de intentare a procedurii de insolvabilitate devine executorie în momentul pronunțării. Dispozitivul hotărîrii se înmînează administratorului desemnat imediat.

(3) Prin hotărîrea de intentare a procedurii de insolva-bilitate, instanța de insolvabilitate dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede mărirea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolvabilității și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

(4) În hotărîrea de intentare a procedurii de insolvabi-litate se indică:

- a) denumirea/numele și prenumele, sediul/adresa, codul fiscal, domeniul de activitate al debitorului;
- b) numele, prenumele, adresa administratorului insol-vabilității;
- c) locul, data și ora ședinței de validare a mărimii crean-telor (ședința de validare) și, după caz, locul, data și ora adunării creditorilor de audiere a raportului administratorului insolvabilității (adunarea de raportare);
- d) ora intentării procesului de insolvabilitate.

(5) Dispozitivul hotărîrii trebuie să conțină notificarea intentării procedurii de insolvabilitate care va cuprinde:

a) termenul-limită de înregistrare a cererii de admitere a creanțelor, în vederea întocmirii tabelului definitiv, care va fi de pînă la 45 de zile calendaristice de la data intentării procedurii, precum și un apel special adresat creditorilor garantați de a preciza neîntîrziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință;

b) termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului lor definitiv, care nu va depăși 15 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la lit. a);

c) data ședinței de validare a creanțelor, care nu va depăși 30 de zile calendaristice de la expirarea termenului prevăzut la lit. b).

(6) Prin hotărîrea de intentare a procedurii de insolva-bilitate, instanța de insolvabilitate va institui un comitet al creditorilor în modul prevăzut la art. 60 și va împuternici administratorul insolvabilității să preia în posesiune și administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile ce aparțin masei debitoare.

Articolul 35. Publicitatea hotărîrii și notificarea creditorilor

(1) Dispozitivul hotărîrii de intentare a procedurii de insolvabilitate se remite spre publicare de către adminis-trator în termen de 2 zile lucrătoare din data adoptării, conform art. 7.

(2) Instanța de insolvabilitate afișează hotărîrea de intentare a procedurii de insolvabilitate în incinta sa, iar administratorul insolvabilității o expediază în mod obliga-toriu debitorului, registrului de stat al persoanelor juridice și registrului de stat al întreprinzătorilor individuali, inspec-

toratului fiscal de stat teritorial, băncilor în care debitorul are conturi și, după caz, registrelor în care se înregistrează gajul, organului cadastral teritorial, Comisiei Naționale a Pieței Financiare, registrelor de stat ale transporturilor, ministerului de ramură, altor instituții și autorități relevante, în fiecare caz concret.

(3) Hotărârea de intentare a procedurii de insolabilitate servește drept temei pentru introducerea mențiunilor în registrele respective. Din data primirii copiei de pe hotărârea de intentare a procesului de insolabilitate, instituțiile și organele menționate la alin. (2) înscriu consemnările cuvenite la rubrica debitorului sau a bunurilor debitorului și sistează orice altă înregistrare legată de statutul juridic al debitorului sau al bunurilor lui. Din acest moment, orice înscriere privind înregistrarea sau modificarea statutului juridic al debitorului sau al bunurilor lui se va efectua doar la cererea administratorului insolabilității.

(4) Odată cu hotărârea de intentare a procedurii de insolabilitate, administratorul insolabilității expediază o notificare tuturor creditorilor cunoscuți pentru ca aceștia să înainteze creanțele față de debitorul insolabil.

Articolul 36. Aplicarea procesului de insolabilitate față de moștenitorii debitorului decedat

(1) Dacă debitorul persoană fizică decedează până la intentarea procedurii de insolabilitate, instanța de insolabilitate va decide încetarea procesului.

(2) Dacă debitorul persoană fizică decedează după intentarea procedurii de insolabilitate, procesul va continua, moștenitorii luând locul debitorului în proces chiar dacă au acceptat moștenirea în măsura în care pasivele nu depășesc activele masei succesoriale.

(3) În cazul existenței mai multor moștenitori, aceștia vor fi reprezentați în procesul de insolabilitate de moștenitorul desemnat ca reprezentant al debitorului. Dacă un asemenea reprezentant nu este desemnat în termen de 10 zile de la data decesului debitorului, instanța de insolabilitate va desemna persoana care va reprezenta debitorul.

Articolul 37. Recursul împotriva hotărârii de intentare a procedurii de insolabilitate sau de respingere a cererii introductive

(1) Hotărârea de intentare a procedurii de insolabilitate poate fi atacată cu recurs de către debitor.

(2) Hotărârea de respingere a cererii introductive poate fi atacată cu recurs de către participanții la proces.

(3) Hotărârea cu privire la respingerea cererii introductive nu afectează consecințele acțiunilor legale întreprinse de administratorul provizoriu sau ale acțiunilor legale întreprinse față de acesta.

(4) Respingerea cererii introductive nu împiedică depunerea ulterioară a unei noi cereri introductive în cazul întrunirii condițiilor prevăzute la art. 18.

Articolul 38. Efectele respingerii cererii introductive sau ale admiterii recursului

(1) Din data respingerii cererii introductive ca fiind neîntemeiată sau admiterii recursului și casării integrale a hotărârii de intentare a procesului de insolabilitate cu respingerea cererii introductive, actele de asigurare sau de executare efectuate în temeiul unei astfel de hotărâri sau încheieri pierd puterea legală dacă instanța de recurs nu dispune altfel. Instanța de fond notifică despre hotărârea sau încheierea instituțiilor și organele indicate la art. 35 alin. (2).

(2) În cazul în care instanța de recurs admite recursul și modifică hotărârea primei instanțe de intentare a procesului de insolabilitate sau o casează parțial, sau pronunță o nouă hotărâre fără a restitui pricina spre rejudecare și fără a respinge cererea introductivă, măsurile de asigurare și actele de executare efectuate se mențin în vigoare în măsura în care instanța de recurs nu prevede altfel. În acest caz, procedura de insolabilitate va fi continuată în

același complet de judecată și între aceiași participanți, cu excepțiile, modificările și corectările prevăzute de instanța de recurs. Aceleași prevederi se aplică și în cazul casării de către instanța de recurs a hotărârii de respingere a cererii introductive.

(3) În cazul în care instanța de recurs admite recursul și casează integral sau parțial hotărârea, restituind pricina spre judecare în primă instanță, actele de asigurare și de executare aplicate în cadrul procedurii se mențin în vigoare în măsura în care instanța de recurs nu prevede altfel. În acest caz, pricina va fi examinată de un alt complet de judecată.

Secțiunea 4-a

Masa debitoare. Creanțele și clasele creditorilor

Articolul 39. Componenta masei debitoare

(1) Masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolabilitate, precum și cele pe care acesta le dobândește și le recuperează pe parcursul procesului.

(2) Proprietatea deținută de debitor în comun cu terții este raportată cu titlu provizoriu la masa debitoare, indiferent de acordurile încheiate între ei. În caz de litigiu între coproprietarii bunului inclus în masa debitoare, partajarea se face într-un proces separat de către instanța de insolabilitate pe al cărei rol se află cauza. Debitorul răspunde pentru obligații doar cu partea sa din proprietatea comună.

(3) Bunurile aflate în proprietatea comună în devălmășie a soților se includ în masa debitoare. Debitorul răspunde pentru obligații doar cu partea sa din proprietatea comună în devălmășie, urmînd ca instanța de insolabilitate să separe cota corespunzătoare din proprietatea comună în conformitate cu dispozițiile Codului civil.

Articolul 40. Bunurile care nu se includ în masa debitoare

(1) Nu se includ în masa debitoare bunurile scoase din circuitul civil, bunurile care, în conformitate cu Codul de procedură civilă, nu sînt pasibile de executare silită și drepturile patrimoniale inalienabile ale debitorului.

(2) Dacă în masa debitoare există bunuri excluse din circuitul civil, administratorul insolabilității notifică proprietarul lor. Acesta este obligat să ridice bunurile în termen de 30 de zile calendaristice din momentul notificării. În cazul încălcării acestui termen, proprietarul trebuie să restituie cheltuielile de întreținere a bunurilor excluse din circuitul civil.

(3) Fondul social de locuințe, instituțiile preșcolare și obiectivele de infrastructură comunală vor fi valorificate/lichidate în conformitate cu prezenta lege. În cazul în care bunurile nominalizate nu vor putea fi valorificate/lichidate, vor fi transmise autorităților administrației publice locale în modul prevăzut la alin. (2). Obligațiile de întreținere și de menținere în funcțiune a acestor obiective conform destinației lor trec la autoritățile administrației publice locale la expirarea a 30 de zile de la notificarea lor despre acest fapt. Obiectivele sînt transmise necondiționat în starea în care se află la data transmiterii lor. Finanțarea întreținerii acestor obiective se efectuează de la bugetele respective.

(4) În cazul valorificării și/sau al lichidării fondului social de locuințe, instituțiilor preșcolare și obiectivelor de infrastructură comunală, autoritățile administrației publice locale au dreptul de preemțiune.

(5) Un dintre condițiile obligatorii ale valorificării și/sau lichidării fondului social de locuințe, a instituțiilor preșcolare și a obiectivelor de infrastructură comunală este păstrarea destinației lor. În caz de nerespectare a destinației lor, autoritatea administrației publice locale poate solicita instanței de judecată anularea dreptului de proprietate al cumpărătorului sau al dobînditorului și reamplasarea acestuia drept către autoritatea administrației publice locale. În acest

caz, mijloacele bănești achitate de cumpărător sau valoarea creanței stinse debitorului vor fi restituite acestora de la bugetul autorității administrației publice locale care a solicitat anularea.

Articolul 41. Destinația masei debitoare

Masa debitoare servește la executarea creanțelor patrimoniale ale creditorilor.

Articolul 42. Creditorii chirografari

(1) Creditor chirografar este creditorul negarantat care, la momentul intentării procesului de insolabilitate, are o creanță patrimonială față de debitor.

(2) Creanța patrimonială a creditorului chirografar se consideră născută pînă la momentul intentării procesului de insolabilitate în cazul în care raporturile pe care se bazează au apărut pînă la acest moment.

Articolul 43. Modul de executare a creanțelor

chirografare și a cheltuielilor masei debitoare

(1) Din masa debitoare se acoperă în primul rînd cheltuielile procesului de insolabilitate și obligațiile masei debitoare.

(2) Creanțele chirografare se împart în ranguri și se plătesc în următoarea consecutivitate:

1) creanțele din dăunarea sănătății sau din cauzarea morții. Capitalizarea acestor creanțe se face conform Legii nr. 123-XIV din 30 iulie 1998 cu privire la capitalizarea plăților periodice;

2) creanțele salariale față de angajați, cu excepția persoanelor indicate la art. 247, și remunerația datorată conform drepturilor de autor;

3) creanțele pentru creditele acordate de Ministerul Finanțelor (suma principală, dobînda, comisionul de angajament, fondul de risc), creditele interne și externe acordate cu garanție de stat, impozitele și alte obligații de plată la bugetul public național;

4) creanțele de restituire (achitare) a datoriilor față de rezervele materiale ale statului;

5) alte creanțe chirografare care nu sînt de rang inferior;

6) creanțele chirografare de rang inferior care au următoarele clase:

a) dobînda la creanțele creditorilor chirografari calculată după intentarea procesului;

b) amenzile, penalitățile și alte sancțiuni financiare (pecuniare), precum și cele cauzate de neexecutarea obligațiilor sau din executarea lor necorespunzătoare;

c) creanțele din prestațiile gratuite ale debitorului;

d) creanțele legate de rambursarea creditelor de capitalizare și/sau împrumuturile unui asociat, acționar sau membru al debitorului ori ale persoanelor afiliate sau interdependente și alte asemenea creanțe;

e) creanțele salariale ale persoanelor indicate la art. 247.

(3) Creanțele chirografare se execută conform rangului acestora. Creanțele următorului rang se execută numai după executarea în totalitate a creanțelor rangului precedent. În caz de insuficiență a masei debitoare, distribuirea bunurilor în cadrul aceluiași rang se efectuează proporțional.

(4) Prevederile alin. (3) se aplică în modul corespunzător și la clasele de creditori de rang inferior.

(5) Pentru asigurarea cheltuielilor viitoare ale procesului de insolabilitate și pentru asigurarea obligațiilor masei debitoare se va constitui o rezervă a acestei mase, care nu va fi distribuită între creditori pînă la distribuirea finală. În caz de necesitate, rezerva destinată să acopere cheltuielile viitoare ale masei debitoare va fi majorată sau redusă la decizia comitetului creditorilor sau adunării creditorilor.

Articolul 44. Efectul cesiunii creanței

În cazul cesiunii creanței, natura și rangul creanței nu se modifică.

Articolul 45. Creanțele neajunse la scadență, creanțele condiționate și creanțele privind prestațiile periodice

(1) Creanțele neajunse la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolabilitate.

(2) Dacă nu sînt producătoare de dobîndă, la creanțele specificate la alin. (1) se calculează dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. Astfel, ele se vor reduce la suma ce corespunde valorii creanței minus dobînda legală de la data intentării procesului de insolabilitate și pînă la scadența creanței.

(3) În procesul de insolabilitate, creanțele sub condiție rezolutorie se consideră drept creanțe necondiționate chiar dacă condiția nu a survenit.

(4) La calcularea creanțelor aferente prestațiilor periodice a căror sumă și a căror perioadă sînt determinate se ia în considerare suma care rezultă din mărimea prestațiilor neefectuate minus dobînda legală calculată din data intentării procesului de insolabilitate și pînă la data ultimei prestații.

Articolul 46. Răspunderea debitorilor solidari

(1) Creditorul căruia, pentru aceeași prestație, îi sînt datori debitori solidari poate cere oricărui dintre ei achitarea întregii sume pe care acesta o datorează la momentul intentării procesului de insolabilitate.

(2) Debitorii solidari și fidejusalul pot înainta creanțele pe care aceștia ar putea să le aibă din executarea creanțelor creditorului pe viitor față de debitorul aflat în proces de insolabilitate numai dacă creditorul nu a înaintat creanțele sale în procesul de insolabilitate.

Articolul 47. Recalcularea creanțelor

Creanțele patrimoniale care nu au fost calculate în valoare monetară sau a căror valoare este supusă modificării urmează să fie calculate la valoarea determinată la momentul intentării procesului de insolabilitate.

Articolul 48. Separarea și partajarea patrimoniului

(1) Persoana care, în baza unui drept real sau personal, poate demonstra că bunul nu poate fi inclus în masa debitoare nu este creditor chirografar. În acest caz, persoana înaintează administratorului insolabilității/lichidatorului o cerere de separare a bunului din masa debitoare sau de partajare a patrimoniului din proprietatea comună deținută împreună cu debitorul.

(2) Persoana este obligată să indice în cererea indicată la alin. (1) titlul în a cărui bază cere separarea sau partajarea masei debitoare, bunurile care urmează a fi separate sau partajate, evaluarea lor, locul unde se află, persoana care le deține sau le administrează.

(3) În caz de refuz al administratorului insolabilității/lichidatorului, instanța de insolabilitate, la cererea persoanei interesate, va stabili bunurile supuse separării sau partajării, calitatea de proprietar sau de coproprietar, cota-parte ce se cuvine fiecăruia și creanțele, născute din starea de proprietate comună, pe care coproprietarii le au unii față de alții. Dacă se împarte o moștenire, instanța va mai stabili datoriile transmise prin moștenire, datoriile și creanțele comostenitorilor față de defunct, sarcinile moștenirii.

(4) Instanța de insolabilitate va face separarea sau partajarea în natură a masei debitoare prin formarea unor loturi de atribuire. În cazul în care nu sînt egale în valoare, loturile se întregesc printr-o sumă de bani. La formarea și la atribuirea loturilor, instanța va ține seama de acordul părților, de mărimea cotei-părți ce se cuvine fiecăruia ca urmare a separării sau a partajării masei debitoare, de natura bunurilor, de domiciliul și de ocupația părților, de faptul că unii coproprietari, înainte de a se cere separarea

sau partajarea, au făcut construcții, îmbunătățiri sau altele asemenea cu acordul coproprietarilor.

(5) Dacă pentru formarea loturilor de atribuire sînt necesare operații de măsurare, de evaluare și altele asemenea, instanța de insolabilitate poate dispune, prin încheiere, efectuarea unei expertize, care va evalua, va arăta criteriile de separare sau de partajare a masei debitoare și va constata comoditatea separării sau partajării în natură sau în alt mod a bunurilor, formînd loturi ce urmează a fi atribuite.

(6) În cazul în care separarea sau partajarea în natură a unui bun nu este posibilă ori ar cauza o scădere importantă a valorii lui, ori i-ar modifica în mod păgubitor destinația economică, instanța de insolabilitate poate, prin încheiere, să raporteze cu titlu provizoriu întregul bun la masa debitoare, stabilind termenul în care administratorul insolabilității/lichidatorul este obligat să achite sumele ce reprezintă contravaloarea bunului sau valoarea unei cote-părți din el convenite solicitantului separării sau partajării.

(7) Dacă administratorul insolabilității/lichidatorul achită în termen sumele convenite solicitantului separării sau partajării bunului din masa debitoare, instanța de insolabilitate va atribui, prin hotărîre asupra fondului, în proprietatea debitorului întregul bun incluzîndu-l în masa debitoare.

(8) În cazul în care solicitantului separării sau partajării masei debitoare nu i s-au achitat în termen sumele convenite, instanța de insolabilitate va dispune prin încheiere vînzarea întregului bun în modul prevăzut de prezenta lege.

(9) Sumele achitate de administratorul insolabilității/lichidator sau de persoana care solicită separarea bunului, sau de unul dintre coproprietari pentru ceilalți, precum și sumele rezultate din vînzarea bunului vor fi împărțite de către instanța de insolabilitate potrivit dreptului real sau dreptului personal al fiecărui proprietar sau coproprietar.

Articolul 49. Compensarea în cazul separării

(1) Dacă bunul pasibil de separare a fost înstrăinat de către debitor pînă la intentarea procesului de insolabilitate sau de către administratorul insolabilității/lichidator după intentarea acestui proces, persoana cu drept de separare este îndreptățită la cesiunea contraprestației dacă ultima nu a fost efectuată.

(2) Persoana cu drept de separare poate pretinde contraprestație dacă aceasta poate fi distinsă în masa debitoare.

Articolul 50. Creditorii garanți

(1) Creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare sînt îndreptățiti la satisfacerea prioritară a capitalului împrumutat, a dobînzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat.

(2) Prevederea alin. (1) se aplică și:

a) creditorului care deține un bun sau un titlu în asigurarea dreptului său;

b) creditorului care are un drept de retenție;

c) creanțelor persoanelor fizice, născute din contracte de investire în construcția de locuințe.

Articolul 51. Pierderea statutului de creditor garantat

În cazul în care renunță la dreptul lor de executare prioritară a creanței sau în cazul în care creanța garantată nu este executată integral din valoarea bunului gajat, creditorii indicați la art. 50 devin creditori chirografari pentru creanța care nu mai este prioritară sau pentru partea creanței neacoperită în mod prioritar.

Articolul 52. Cheltuielile procesului de insolabilitate, alte obligații ale masei debitoare

(1) Cheltuielile procesului de insolabilitate includ:

a) cheltuielile de judecată;

b) remunerația și cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolabilității/lichidatorului, dacă au

fost prevăzute.

(2) Alte obligații ale masei debitoare sînt:

a) obligațiile ce rezultă din acțiunile de administrare, de valorificare și de distribuție a masei debitoare ale administratorului insolabilității/lichidatorului, inclusiv impozitele, taxele, alte obligații de plată care nu țin de cheltuielile procesului;

b) obligațiile din contractele bilaterale în măsura în care executarea lor trebuie făcută în interesul masei debitoare sau a căror executare urmează să fie efectuată după intentarea procesului de insolabilitate;

c) obligațiile din îmbogățirea fără temei a masei debitoare.

(3) Obligațiile rezultate din acțiunile și din actele administratorului provizoriu căruia i s-a transmis dreptul de dispoziție asupra bunurilor debitorului sînt considerate obligații ale masei debitoare după intentarea procesului de insolabilitate. Aceeași regulă se aplică și în cazul contractelor cu executare consecutivă, în măsura în care administratorul provizoriu cere contraprestația în interesul bunurilor administrate.

(4) Dacă administratorul insolabilității/lichidatorul continuă contractul debitorului încheiat pînă la intentarea procesului de insolabilitate, pentru partea prestației executată pînă la intentarea procesului de insolabilitate creditorul are dreptul la o creanță chirografară. Aceeași regulă se aplică și în cazul în care creditorul, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului, a executat după intentarea procesului de insolabilitate o obligație față de debitor ce trebuia executată pînă la intentare.

Articolul 53. Reprezentarea drepturilor creditorilor

(1) În cadrul derulării procedurilor de insolabilitate, interesele tuturor creditorilor sînt reprezentate de adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor, instituite în baza prezentei legi. Din momentul admiterii cererii introductive spre examinare, creditorii nu mai pot solicita debitorului executarea creanțelor în mod individual.

(2) Toate acțiunile împotriva debitorului sînt exercitate în numele creditorilor de către adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor, cu excepția cazurilor în care prezenta lege prevede în mod expres exercitarea dreptului de către creditor în mod individual.

(3) Îndreptățit să participe la procedurile de insolabilitate este acel creditor care a formulat și căruia i s-a validat, total sau parțial, o cerere de înaintare a creanței prin includere în tabelul definitiv al creanțelor și care are dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, inclusiv asupra unui plan de restructurare, de a fi desemnat în calitate de membru al comitetului creditorilor, de a participa la distribuțiile de fonduri rezultate din restructurarea debitorului sau din lichidarea masei debitoare, de a fi informat sau notificat cu privire la desfășurarea procedurilor și de a participa la orice altă procedură reglementată de prezenta lege.

Secțiunea a 5-a

Organele creditorilor

§ 1. Adunarea creditorilor

Articolul 54. Atribuțiile adunării creditorilor

(1) Adunarea creditorilor are următoarele atribuții exclusive:

a) stabilește componența numerică și atribuțiile comitetului creditorilor, alege membrii acestui comitet și hotărăște încetarea anticipată a împuternicirilor acestora, stabilește periodicitatea plății soldei, a retribuțiilor stimulative și modul de compensare a cheltuielilor de exercitare a funcției de membru al comitetului creditorilor, decide asupra tragerii la răspundere a membrilor lui;

b) decide asupra sistării activității debitorului și lichidării lui, aprobă planul de restructurare a acestuia;

c) prezintă instanței de insolvabilitate propuneri referitor la instituirea de restricții în activitatea debitorului și în gestiunea de către acesta a patrimoniului său;

d) supraveghează activitatea administratorului insolabilității și/sau a lichidatorului, examinând rapoartele lor, solicită instanței de insolvabilitate destituirea și înlocuirea lor în cazurile stabilite de prezenta lege;

e) poate cere oricând administratorului insolabilității/lichidatorului explicații, informații sau rapoarte despre starea de lucruri și despre administrarea masei debitoare. Dacă nu există un comitet al creditorilor, adunarea poate verifica soldul și rulajul banilor în conturile de acumulare sau poate numi o persoană pentru o astfel de verificare;

f) decide asupra încheierii tranzacțiilor de proporții prevăzute la art. 69, asupra termenelor și a formei de vânzare a bunurilor debitorului, precum și a prețului inițial de vânzare a acestor bunuri în cadrul tranzacțiilor de proporții;

g) verifică legalitatea și oportunitatea hotărârilor comitetului creditorilor adoptate în perioada de raportare și, după caz, ia decizii cu privire la anularea sau la suspendarea acestora. Examinează darea de seamă a comitetului pe marginea controalelor și a reviziilor care au fost inițiate de adunarea creditorilor;

h) aprobă distribuirea intermediară și finală a masei debitoare;

i) decide asupra modului, formei și termenelor de convocare și de desfășurare a adunării creditorilor;

j) rezolvă alte probleme privind desfășurarea procedurilor de insolvabilitate, stabilite expres de prezenta lege.

(2) Atribuțiile exclusive ale adunării creditorilor nu pot fi transmise unor alte organe sau persoane.

(3) Adunarea creditorilor nu este în drept să examineze și să rezolve probleme care, conform legii, sunt atribuite administratorului insolabilității și/sau lichidatorului, sau debitorului, cu excepția cazurilor în care au fost incluse în ordinea de zi a adunării creditorilor la inițiativa acestor organe sau persoane.

(4) În cazul în care comitetul creditorilor, debitorul, administratorul insolabilității și/sau lichidatorul nu pot soluționa o problemă ce ține de atribuțiile lor sau în cazul apariției unor litigii legate de soluționarea unei probleme din competența acestora, persoana interesată este în drept să inițieze delegarea problemelor spre examinare și soluționare adunării creditorilor.

Articolul 55. Convocarea adunării creditorilor

(1) Adunarea creditorilor se convoacă de către administratorul insolabilității sau, după caz, de către lichidator. Secretariatul adunării creditorilor se află în sarcina administratorului insolabilității/lichidatorului, dacă adunarea nu dispune altfel.

(2) Adunarea creditorilor se convoacă în cazurile prevăzute expres de lege și ori de câte ori este necesar.

(3) Informația despre data, ora, locul și ordinea de zi a adunării creditorilor se expediază fiecărui creditor sau reprezentantului său legal sub formă de avis, împreună cu buletinul de vot, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărârii de convocare. În cazul în care cheltuielile poștale de înștiințare a creditorilor depășesc cheltuielile de publicare, persoana care convoacă adunarea creditorilor informează creditorii printr-un singur avis, publicat în modul stabilit la art. 6, în cel mult 5 zile de la data adoptării hotărârii de convocare. Perioada dintre data expedierii avizului sau a publicării informației despre convocarea adunării creditorilor și data convocării nu trebuie să depășească 15 zile și nu trebuie să fie mai mică de 7 zile.

(4) Adunarea creditorilor poate fi convocată și la cererea comitetului creditorilor, la cererea creditorilor ale căror creanțe reprezintă cel puțin 10% din suma totală a creanțelor validate cu drept de vot sau în temeiul unei încheieri

a instanței de insolvabilitate.

(5) În cererea de convocare a adunării creditorilor vor fi formulate chestiunile ce urmează a fi incluse în ordinea de zi a adunării și va fi semnată de persoanele care cer convocarea. În termen de 5 zile de la data primirii cererii de convocare, administratorul insolabilității/lichidatorul este obligat să adopte o hotărâre privind convocarea adunării creditorilor și să informeze creditorii despre convocarea acestora sau despre hotărârea privind refuzul de a o convoca. În termen de 3 zile de la data adoptării, hotărârea va fi expediată persoanelor care cer convocarea. Dacă, în termenul prevăzut, administratorul insolabilității/lichidatorul nu a emis nicio decizie, persoanele care au depus cererea de convocare sînt în drept să convoace singuri, pe cont propriu, adunarea creditorilor în modul stabilit de prezenta lege și/sau să conteste în instanță de insolvabilitate acțiunile administratorului insolabilității/lichidatorului. Dacă adunarea creditorilor declară întemeiată convocarea adunării, cheltuielile aferente ei se compensează din contul masei debitoare, iar dacă este neîntemeiată, cheltuielile se suportă de persoana care a convocat adunarea.

(6) Avizul privind convocarea adunării creditorilor trebuie să cuprindă ordinea ei de zi. Orice hotărâre a adunării creditorilor asupra unei chestiuni neincluse în ordinea de zi este nulă, cu excepția cazului în care la adunare participă titularii tuturor creanțelor cu drept de vot.

(7) Persoana care a convocat adunarea creditorilor este obligată să acorde acestora posibilitatea de a lua cunoștință de materialele aferente ordinii ei de zi cu cel puțin 3 zile înainte de adunare. Potrivit hotărârii de convocare, materialele menționate pot fi, de asemenea, expediate fiecărui creditor sau reprezentant legal.

(8) Pentru validarea creanțelor, creditorii se convoacă la data fixată de către instanța de insolvabilitate prin hotărâre de intentare a procesului de insolvabilitate. Ședința de judecată în care se validează creanțele înaintate de creditori față de patrimoniul debitorului se numește ședință de validare și are loc sub conducerea instanței de insolvabilitate.

(9) Adunarea la care titularii creanțelor validate cu drept de vot decid, de regulă, în baza unui raport al administratorului insolabilității desfășurarea de mai departe a procesului de insolvabilitate (adunarea de raportare) se convoacă în cel mult 30 de zile din data ședinței de validare. Această ședință poate avea loc la aceeași dată cu adunarea de raportare.

(10) După aprobarea tabelului definitiv, prima adunare a creditorilor este prezidată de administratorul insolabilității. Acesta, conform tabelului de creanță aprobat, întocmește lista creditorilor cu drept de vot și o prezintă spre semnare creditorilor prezenți la adunare pentru determinarea cvorumului; întocmește și prezintă spre aprobare ordinea de zi, care poate fi modificată și completată de adunare sau la cererea unui creditor cu drept de vot; întocmește buletinele de vot, după caz, și procesele-verbale de votare, precum și procesul-verbal al adunării.

Articolul 56. Desfășurarea adunării creditorilor

(1) Adunarea creditorilor se desfășoară cu prezența creditorilor, prin corespondență sau în formă mixtă. Adunarea creditorilor de raportare și ședința de validare nu pot avea loc prin corespondență.

(2) Scrisoarea prin care se exprimă votul prin corespondență se semnează de creditor, semnătura fiind legalizată de notarul public ori certificată și atestată de conducătorul persoanei juridice, sau în format electronic, pe care se aplică semnătura electronică (digitală) în conformitate cu Legea nr. 264-XV din 15 iulie 2004 cu privire la documentul electronic și semnătura digitală, și se comunică prin orice mijloc, pînă în ziua stabilită pentru exprimarea votului, administratorului insolabilității/lichidatorului sau persoanei

care a convocat adunarea.

(3) Pentru a participa nemijlocit la adunarea care se desfășoară în prezența creditorilor sau în formă mixtă, creditorii sau reprezentanții lor sînt obligați să se înregistreze, contra semnătură, în lista creditorilor cu drept de vot la comisia de înregistrare, constituită de persoana care a convocat adunarea și care este nominalizată în avizul de convocare.

(4) Dreptul creditorului de a participa la adunare poate fi exercitat personal, precum și prin intermediul unui reprezentant. În al doilea caz, reprezentantul prezintă comisiei de înregistrare procura perfectată în modul stabilit de lege. Creditorul are dreptul să își înlocuiască în orice moment reprezentantul și să participe personal la adunare.

(5) Persoana care a convocat adunarea creditorilor este obligată să întocmească o listă a creditorilor cu drept de vot conform datelor din ultimul tabel de creanțe validate, anexat la dosarul judiciar, să prezinte lista respectivă în instanță de insolabilitate, care urmează să o confirme în termen de 2 zile lucrătoare. Data la care se întocmește lista creditorilor cu drept de vot nu poate preceda data adoptării hotărîrii de convocare a adunării.

(6) Lista creditorilor cu drept de vot va cuprinde:

- a) data la care a fost întocmită;
- b) numele și prenumele/denumirile creditorilor, domiciliul/sediul, codul lor fiscal;
- c) datele despre reprezentanții legali ai creditorilor sau despre mandatar;
- d) rangul și valoarea creanțelor cu drept de vot care aparțin creditorilor;
- e) semnătura persoanei care a întocmit lista creditorilor cu drept de vot;
- f) semnătura judecătorului și ștampila instanței de insolabilitate.

(7) Lista creditorilor cu drept de vot poate fi modificată înainte de adunare de către persoana care a convocat adunarea numai în cazul:

- a) restabilirii și/sau al validării definitive de către instanța de insolabilitate a drepturilor creditorilor neînscrși în listă;
- b) corectării greșelilor comise la întocmirea listei;
- c) cesiunii creanțelor anterior adunării de către persoanele înscrse în listă, dacă documentele de cesiune au fost perfectate corect;
- d) stingerii anterior adunării a creanței persoanei înscrse în listă.

(8) În 24 de ore de la modificarea listei creditorilor cu drept de vot, persoana care a convocat adunarea creditorilor este obligată să prezinte lista modificată spre confirmare instanței de insolabilitate, care urmează să se expună în termenul indicat la alin. (5). În cazul modificării listei în ziua adunării creditorilor, modificările se prezintă instanței de insolabilitate spre aprobare odată cu procesul-verbal al adunării.

(9) După înregistrarea creditorilor prezenți la adunare în lista creditorilor cu drept de vot, aceasta va fi semnată de membrii comisiei de înregistrare și va fi remisă președintelui adunării, ales imediat după deschiderea ei din rîndul creditorilor participanți la adunare.

(10) Atribuțiile de secretar al adunării creditorilor, responsabil de corespunderea procesului-verbal opțiunilor și hotărîrilor adoptate de adunare, sînt exercitate de administratorul insolabilității/lichidator sau, după caz, de o persoană invitată de președintele adunării din rîndul creditorilor.

(11) La adunarea creditorilor, salariații debitorului pot fi reprezentați de un delegat din rîndul lor, care va vota pentru întreaga valoare a creanțelor, ce constau din salarii și alte drepturi bănești.

(12) Desfășurarea adunării creditorilor și hotărîrile ei se includ în procesul-verbal, semnat de președintele, de secretarul adunării, de administratorul insolabilității/lichidator. La expunerea hotărîrilor adunării se menționează opiniile separate declarate.

(13) În procesul-verbal al adunării creditorilor se consemnează:

- a) data, ora și locul adunării;
- b) cuantumul total al creanțelor cu drept de vot înregistrate în tabelul de validare a creanțelor;
- c) numărul de creanțe cu drept de vot reprezentate la adunare;
- d) numele și prenumele președintelui și secretarului adunării;
- e) ordinea de zi;
- f) tezele principale ale cuvîntărilor pe marginea ordinii de zi, numele și prenumele celor care au ținut discursuri;
- g) hotărîrile adoptate;
- h) anexele la procesul-verbal (lista creditorilor cu drept de vot, dovada înștiințării creditorilor despre convocarea adunării, actele de certificare a împuternicirilor reprezentanților creditorilor prezenți la adunare, informația despre ținerea adunării creditorilor adusă la cunoștință creditorilor și textul buletinului de vot, procesul-verbal privind rezultatul votului, lista materialelor pentru ordinea de zi, textul discursurilor și al opiniilor separate ale creditorilor la cererea acestora, dările de seamă și rapoartele prezentate adunării creditorilor, exemplare ale regulamentelor și/sau ale altor acte aprobate de adunarea creditorilor, alte documente prevăzute în hotărîrea adunării creditorilor).

(14) Prin grija administratorului insolabilității/lichidatorului sau a unei alte persoane care a convocat adunarea, procesul-verbal se depune la dosarul cauzei în termen de 7 zile lucrătoare de la data adunării creditorilor.

Articolul 57. Cvorumul adunării creditorilor

(1) La adunarea creditorilor unde se soluționează problemele valorificării masei debitoare negrevate cu garanții, drept de vot au numai creditorii chirografari. Hotărîrea de valorificare a bunurilor afectate cu garanții se ia numai de creditorii garanți. Creditorii chirografari de rang inferior nu au drept de vot.

(2) În alte cazuri decît cele prevăzute la alin. (1), drept de vot au atît creditorii chirografari, cît și creditorii garanți.

(3) Adunarea creditorilor este deliberativă dacă, la momentul încheierii înregistrării, au fost înscrși și participă la adunare majoritatea simplă a creditorilor cu drept de vot care dețin mai mult de:

- a) 50% din valoarea totală a creanțelor chirografare validate – în cazurile prevăzute la alin. (1);
- b) 50% din valoarea totală a creanțelor validate – în alte cazuri decît cele prevăzute la alin. (2).

(4) Valoarea totală a creanțelor prevăzute la alin. (3) se va determina:

- a) ulterior confirmării tabelului definitiv și pînă la confirmarea tabelului definitiv consolidat, astfel cum reiese din tabelul definitiv;
- b) ulterior confirmării tabelului definitiv consolidat, astfel cum reiese din acesta.

(5) În cazul în care creditorilor li se expediază buletine de vot, la stabilirea cvorumului și la totalizarea rezultatului votării se ține cont de voturile exprimate prin buletinele primite de persoana care a convocat adunarea cu cel puțin o zi înainte de adunarea creditorilor.

(6) Dacă la adunarea creditorilor nu s-a întrunit numărul necesar de creditori cu drept de vot sau nu a fost reprezentată suma necesară de creanțe, adunarea creditorilor se va convoca repetat. Data convocării repetate a adunării creditorilor se stabilește de cei prezenți și nu va fi mai devreme de 7 zile și nu mai tîrziu de 15 de zile de la data

la care a fost fixată adunarea care nu și-a ținut lucrările.

(7) Despre adunarea creditorilor convocată repetat, creditorii care nu au fost prezenți la cea care nu și-a ținut lucrările vor fi informați în aceeași formă, cel târziu cu 3 zile înainte de ținerea adunării convocate repetat.

(8) În cazul în care adunarea creditorilor se convoacă repetat, modificarea ordinii de zi nu se admite, cu excepția situației în care sînt prezenți toți creditorii cu drept de vot.

(9) Adunarea creditorilor convocată repetat este deliberativă, indiferent de numărul creditorilor cu drept de vot prezenți și indiferent de valoarea creanțelor reprezentate, dacă toți creditorii au fost notificați în modul și în termenul stabilit despre data, ora, locul și ordinea de zi.

(10) Dacă legea nu prevede altfel, hotărârile adunării creditorilor se adoptă cu votul majorității simple a creditorilor cu drept de vot prezenți la adunare, cu condiția ca aceștia să dețină mai mult de jumătate din valoarea totală a creanțelor cu drept de vot reprezentate la adunare. Hotărârile adunării creditorilor convocată repetat se iau cu majoritatea simplă din valoarea creanțelor creditorilor prezenți la adunare. Hotărârile adunării creditorilor privind alegerea comitetului creditorilor se adoptă prin vot cumulativ.

(11) La adunarea creditorilor, votul poate fi deschis sau secret. La adunarea prin corespondență sau la adunarea mixtă, votul va fi numai deschis.

(12) La adunarea creditorilor, votarea se face după principiul „un leu creanță validată este egală cu un vot”. Asupra fiecărei chestiuni puse la vot, creditorul poate vota „pentru” ori „împotriva”. Voturile creditorilor care nu sînt exprimate în nici una dintre variantele de votare prevăzute se vor considera voturi exprimate „împotriva”. La votarea hotărîrilor participă numai creditorii cu drept de vot în problemele respective.

(13) Membrii comitetului creditorilor care dețin creanțe validate și/sau reprezintă alți creditori cu drept de vot participînd la adunare personal și/sau în calitate de reprezentanți ai creditorilor vor trebui să părăsească pe timpul votării adunarea creditorilor la care, prin vot deschis, se decid probleme privind:

a) stabilirea cuantumului soldei, al retribuițiilor stimulative la totalizarea activității și al compensațiilor cheltuielilor de exercitare a funcției de membru al comitetului creditorilor și periodicitatea plății lor;

b) tragerea lor la răspundere sau exonerarea lor de răspundere;

c) desemnarea componentei numerice a comitetului creditorilor.

(14) Prezența în ședință a membrilor comitetului creditorilor consemnați la alin. (13) se ia în considerare la stabilirea cvorumului, iar la constatarea rezultatului votării se consideră că aceste persoane s-au abținut.

(15) Dacă a votat împotriva hotărîrii, creditorul are dreptul să exprime opinie separată, care se va anexa la procesul-verbal al adunării creditorilor sau va fi consemnată în el.

Articolul 58. Buletinul de vot

(1) Votarea în cadrul adunării generale a creditorilor prin corespondență și al adunării mixte, precum și votarea secretă se fac cu buletin de vot a cărui formă și al cărui text se aprobă de comitetul creditorilor.

(2) La adunarea la care sînt prezenți creditorii, buletinele de vot pot fi completate înainte de adunare și prezentate la înregistrarea participanților la adunare sau nemijlocit în timpul adunării.

(3) Buletinul de vot va cuprinde:

a) denumirea integrală a firmei debitorului insolubil și procedura intentată lui;

b) denumirea „Buletin de vot”;

c) data, ora și locul adunării creditorilor;

d) formularea chestiunilor puse la vot și succesiunea lor;

e) datele fiecărui candidat la funcția de administrator al procesului de insolabilitate, de membru al comitetului creditorilor, numele și prenumele acestora;

f) variantele votului asupra fiecărei chestiuni puse la vot, exprimate prin cuvintele „pentru”, „contra”;

g) modul de completare a buletinului – la votul cumulativ;

h) numele și prenumele/denumirea creditorului – la votul deschis;

i) rangul și valoarea creanțelor cu drept de vot ce aparțin creditorului;

j) termenul de restituire a buletinului.

(4) La completarea buletinului de vot, creditorul sau reprezentantul lui, în dreptul fiecărei chestiuni puse la vot, va lăsa doar una din variantele prevăzute ale votului.

(5) Dacă votul este deschis, buletinul va fi semnat de creditor sau de reprezentantul lui. Dacă votul este dat prin corespondență, semnătura creditorului sau a reprezentantului său legal va fi autenticată în modul stabilit.

(6) Supravegherea colectării buletinelor de vot și numărarea voturilor date prin corespondență și în formă mixtă se efectuează de către persoana care a convocat adunarea, dacă adunarea nu a dispus altfel.

(7) La numărarea voturilor date prin buletine de vot se iau în considerare voturile exprimate asupra problemelor în dreptul cărora votantul a lăsat în buletin numai una din variantele posibile de vot.

(8) La adunarea creditorilor mixtă, buletinele de vot vor fi prezentate în termenul indicat în buletin sau în timpul votării cu prezența creditorilor.

(9) Rezultatul votării se consemnează într-un proces-verbal, semnat de președintele și de secretarul prezenți la adunare.

(10) După perfectarea procesului-verbal privind rezultatul votului și a procesului-verbal al adunării creditorilor, buletinele de vot se sigilează și se depun la dosarul respectiv.

(11) Rezultatul votării în adunarea la care sînt prezenți creditorii se anunță în aceeași adunare, iar rezultatul votării prin corespondență sau al votării mixte se anunță suplimentar într-un aviz și/sau într-o informație despre rezultatul votului.

(12) Hotărîrea adunării creditorilor intră în vigoare la data anunțării rezultatului votării, dacă legislația în vigoare sau hotărîrea adunării nu prevede un alt termen de intrare a ei în vigoare. Hotărîrile adoptate de adunarea creditorilor sînt obligatorii pentru administratorul insolabilității/lichidator, pentru reprezentantul debitorului și membrii comitetului creditorilor, pentru toți creditorii, atît cei prezenți, cît și cei care au lipsit de la adunare.

Articolul 59. Anularea hotărîrii adunării creditorilor

(1) Hotărîrea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolabilitate pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor care:

a) au votat împotriva hotărîrii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării;

b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați în modul stabilit de prezenta lege despre data, ora și locul adunării;

c) sînt lezați în drepturi printr-o hotărîre asupra unei chestiuni care nu figura pe ordinea de zi a adunării creditorilor sau prin faptul că adunarea a avut loc fără cvorumul stabilit de lege, cu încălcarea cotelor de voturi.

(2) Cererea prevăzută la alin. (1) se depune la dosarul

cauzei în termen de 5 zile calendaristice de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor și se soluționează în ședință publică în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citarea celui care a introdus cererea, a administratorului insolabilității/ lichidatorului și a președintelui adunării creditorilor.

(3) Anularea hotărârii adunării creditorilor trebuie adusă la cunoștință tuturor creditorilor. Încheierea de anulare poate fi atacată cu recurs de orice creditor chirografar sau creditor garantat. Încheierea de respingere a cererii de anulare poate fi atacată cu recurs de către solicitant.

§ 2. Comitetul creditorilor

Articolul 60. Constituirea comitetului creditorilor

(1) După intentarea procesului de insolabilitate și pînă la prima adunare a creditorilor, instanța de insolabilitate poate institui, în raport cu numărul creditorilor din tabelul preliminar de creanțe, un comitet al creditorilor din 3 sau 5 reprezentanți ai creditorilor cu cele mai mari ca valoare creanțe garantate sau creanțe chirografare.

(2) Membrii comitetului creditorilor vor alege președintele lui. Comitetul creditorilor va fi citat în persoana președintelui, iar în lipsa acestuia, în persoana oricărui membru.

(3) Dacă, din cauza numărului restrîns de creditori, instanța de insolabilitate nu consideră necesară constituirea unui comitet al creditorilor, atribuțiile acestuia vor fi exercitate de adunarea creditorilor sau de un reprezentant al creditorilor desemnat de adunare sau, după caz, numit de instanța de insolabilitate.

(4) La prima lor adunare, creditorii pot decide menținerea sau dizolvarea comitetului instituit de instanța de insolabilitate. În cazul dizolvării, adunarea creditorilor alege un comitet din 3 sau 5 persoane fizice, reprezentanți ai creditorilor garantati și ai creditorilor chirografari, dintre primii 10 creditori luați în ordinea valorii fiecărui rang de creanță, care se oferă voluntar sau, după caz, dintre persoane fizice terțe propuse spre votare de creditorii cu drept de vot. În calitate de membru al comitetului creditorilor pot fi aleși și funcționari publici. Un creditor are dreptul să înainteze un singur candidat la funcția de membru al comitetului creditorilor. Comitetul desemnat va înlocui comitetul instituit de instanța de insolabilitate.

(5) Dacă pentru alegerea comitetului nu s-au întrunit majoritatea necesară de voturi, se menține comitetul instituit de instanța de insolabilitate. La propunerea administratorului insolabilității sau a celorlalți membri ai comitetului, instanța consemnează prin încheiere modificarea componenței acestuia, astfel încît criteriul de reprezentare a tuturor rangurilor de creanțe să fie respectat în toate fazele procedurii.

(6) Comitetul creditorilor ales de adunarea creditorilor are mandat pentru întreaga perioadă de derulare a procedurii față de debitor. Adunarea creditorilor poate decide instituirea comitetului creditorilor, modificarea componenței sau dizolvarea lui la orice etapă a procedurii de insolabilitate, a procedurii falimentului și a procedurii de restructurare. Adunarea creditorilor poate alege noi membri ai comitetului atît pentru înlocuirea celor existenți, cît și pentru suplimentarea numărului lor.

(7) Membrii organelor de conducere ale debitorului, asociații, acționarii lui, alte persoane afiliate și/sau interdependente care dispun de creanțe față de patrimoniul debitorului, precum și creditorii de rang inferior nu pot fi aleși membri ai comitetului creditorilor. Nu poate fi membru al comitetului creditorilor nici persoana declarată incapabilă sau condamnată pentru escrocherie, sustragere de bunuri din avutul proprietarului prin însușire, delapidare sau abuz de funcție, înșelăciune sau abuz de încredere, uz de fals, calomnie, dare sau luare de mită, pentru alte

infracțiuni contra proprietății prevăzute de legislație și ale cărei antecedente penale nu au fost stinse. Nu poate fi aleasă nici persoana care se află în conflict de interese cu debitorul sau a cărei calitate de membru al comitetului creditorilor este limitată de legislația în vigoare. Astfel de persoane deja alese vor fi revocate din funcție.

(8) Membrii comitetului creditorilor sînt aleși prin vot cumulativ, fiecare creanță cu drept de vot exprimînd un număr de voturi egal cu cel al componenței numerice a comitetului. Creditorul este în drept să dea voturile exprimate de creanțele sale unui singur candidat ori să le distribuie egal ori în alt mod între cîtiva candidați la funcția de membru al comitetului creditorilor. Se consideră aleși în comitetul creditorilor candidații care au întrunit cel mai mare număr de voturi.

(9) Pentru completarea componenței de bază a comitetului creditorilor în cazul retragerii de membri se alege în modul stabilit rezerva comitetului din două persoane. Subrogarea membrilor comitetului creditorilor retrași se efectuează de către comitetul creditorilor din contul rezervei disponibile.

(10) În cazul lipsei de rezervă și/sau al epuizării rezervei, comitetul creditorilor se completează prin alegere complementară la cea mai apropiată adunare a creditorilor. În acest caz, alegerea se face în modul prevăzut la alin. (8).

(11) Împuternicirile comitetului creditorilor încetează în momentul:

a) adoptării unei hotărâri a adunării creditorilor de alegere a noii lui componențe; sau

b) adoptării unei hotărâri a adunării creditorilor de încetare înainte de termen a împuternicirilor componenței precedente a comitetului în cazul în care o nouă componență nu a fost aleasă; sau

c) încetării procedurii pentru care a avut mandat; sau

d) reducerii componenței sale cu mai mult de o treime, dacă rezerva sa a fost epuizată, iar adunarea creditorilor nu a fost convocată pe parcursul a 10 zile.

(12) În cazul prevăzut la alin. (11), comitetul creditorilor este în drept să solicite convocarea adunării creditorilor pentru alegerea noii sale componențe, nefiind în drept să ia alte hotărâri.

(13) Membrul comitetului creditorilor poate fi destituit și de instanța de insolabilitate din motive întemeiate. Încheierea judecătorească de destituire poate fi luată din oficiu sau la cererea creditorilor. Înainte de destituire, instanța de insolabilitate audiază membrul comitetului. Încheierea de destituire poate fi atacată cu recurs de către cel destituit.

(14) Președintele comitetului creditorilor este ales de comitetul creditorilor dintre membrii lui aleși. În absența președintelui, atribuțiile acestuia le exercită un membru al comitetului creditorilor ales de membrii lui cu majoritatea din numărul membrilor prezenți la ședință. Președintele comitetului creditorilor are următoarele atribuții:

a) organizează activitatea comitetului creditorilor;

b) prezidează ședințele comitetului creditorilor;

c) informează adunarea creditorilor și instanța de insolabilitate despre activitatea comitetului;

d) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

Articolul 61. Atribuțiile și răspunderea membrilor comitetului creditorilor

(1) În perioada dintre adunările creditorilor, reprezentarea intereselor creditorilor, adoptarea de hotărâri ce vizează problemele stringente ale procedurii, supravegherea activității administratorului de insolabilitate/lichidatorului, a executării hotărârilor adunării creditorilor, a hotărârilor și încheierilor instanței de insolabilitate țin de atribuțiile comitetului creditorilor.

(2) Comitetul creditorilor se subordonează adunării creditorilor și este supravegheat de instanța de insolabi-

litate. El prezintă adunării creditorilor și, după caz, instanței de insolabilitate dare de seamă privind activitatea sa din perioada de raportare. În cursul derulării procedurii, instanța de insolabilitate poate cere asistența comitetului creditorilor sau a unui delegat al acestuia. Comitetul creditorilor trebuie să se informeze cu privire la mersul afacerilor și să verifice documentele de evidență contabile, soldul și rulajul banilor în conturile de acumulare.

(3) Comitetul creditorilor nu reprezintă societatea insolabilă, dar acordă sprijin administratorului insolabilității/lichidatorului în gestionarea debitorului, limitându-și activitatea la adoptarea de hotărâri pe marginea problemelor care îi sînt atribuite de prezenta lege.

(4) Dacă, prin hotărâre, adunarea creditorilor nu prevede altfel, comitetul creditorilor are următoarele atribuții:

a) să analizeze situația debitorului și să facă recomandări adunării creditorilor cu privire la continuarea activității debitorului și la planurile de restructurare propuse;

b) să negocieze cu administratorul insolabilității/lichidatorul care dorește să fie desemnat de către creditorii condițiile numirii și să recomande adunării creditorilor astfel de numiri;

c) să ia cunoștință de rapoartele administratorului insolabilității/lichidatorului, să le analizeze și să le contesteze, după caz;

d) să întocmească rapoarte sau dări de seamă despre măsurile luate de administratorul insolabilității/lichidator și despre efectele acestora, să le prezinte adunării creditorilor și să propună motivat și alte măsuri;

e) să solicite ridicarea dreptului de administrare al debitorului;

f) să oblige administratorul insolabilității/lichidatorul să introducă acțiuni pentru anularea unor transferuri cu caracter patrimonial făcute de debitor în dauna creditorilor;

g) să solicite administratorului insolabilității/lichidatorului sau instanței de insolabilitate convocarea adunării creditorilor, să aprobe ordinea ei de zi, să participe la adunare și să rezolve alte probleme aferente pregătirii și ținerii adunării creditorilor;

h) să aprobe valoarea estimativă a bunurilor din masa debitoare valorificată;

i) să decidă distribuirea intermediară a masei debitoare și constituirea de mijloace în fondurile de rezervă necesare acoperirii cheltuielilor viitoare ale procesului de insolabilitate;

j) să aprobe fondul sau normativele de retribuire a personalului societății aflate în proces de insolabilitate;

k) să aprobe bilanțurile contabile;

l) să aprobe regulamentele necesare desfășurării procedurilor de insolabilitate;

m) să hotărască deschiderea, transformarea sau lichidarea filialelor și a reprezentanțelor societății aflate în proces de insolabilitate, numirea și eliberarea din funcție a conducătorilor acestora;

n) să aprobe normativele privind devizele de cheltuieli;

o) să stabilească lista de date care constituie secretul comercial al debitorului și să aprobe regulamentul privind secretul comercial;

p) să rezolve problemele ce țin de participarea debitorului la fondarea și la activitatea întreprinderilor, de modul și de sursele de finanțare a cheltuielilor aferente fondării și activității lor;

q) să rezolve problemele ce țin de încheierea tranzacțiilor de proporții prevăzute la art. 69;

r) să rezolve alte probleme, atribuite de prezenta lege și/sau de hotărârile adunării creditorilor.

(5) În cazul în care comitetul creditorilor nu este format sau imputernicirile lui au încetat, acestea sînt exercitate de adunarea creditorilor. Împuternicirile comitetului creditorilor nu pot fi delegate niciunei alte persoane.

(6) În perioada de exercitare a funcțiilor, membrilor comitetului creditorilor li se pot plăti din contul creditorului solde, retribuții stimulative la totalizarea activității, iar din masa debitoare, compensația cheltuielilor de exercitare a funcției de membru al comitetului creditorilor într-o mărime stabilită prin hotărâre de adunarea creditorilor.

(7) În cazul în care își încalcă obligațiile stabilite în prezenta lege, membrii comitetului creditorilor poartă răspundere pentru prejudiciul adus creditorilor garanți și creditorilor chirografari.

Articolul 62. Modul de funcționare a comitetului creditorilor și de adoptare a hotărârilor

(1) Comitetul creditorilor se întrunește în ședințe lunare, la inițiativa președintelui său ori la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului, după caz, ori a cel puțin 2 membri și ori de cîte ori este necesar.

(2) Ședința comitetului creditorilor are cvorum și este deliberativă dacă întrunește majoritatea membrilor acestuia.

(3) Fiecare membru al comitetului creditorilor deține un singur vot. Nu se admite transmiterea votului către un alt membru al comitetului sau către un terț.

(4) Hotărîrea comitetului creditorilor se ia cu votul majorității membrilor prezenți la ședință. În caz de paritate de voturi, cel al președintelui este decisiv.

(5) Ședința comitetului creditorilor decurge în prezența administratorului insolabilității/lichidatorului. Lucrările ședinței se consemnează într-un proces-verbal, în care sînt redată pe scurt conținutul dezbaterilor, hotărârile adoptate.

(6) Hotărîrea comitetului creditorilor este obligatorie pentru toate persoanele antrenate în procedurile de insolabilitate, de faliment sau de restructurare a debitorului și acționează în partea ce nu contravine hotărîrilor adunării creditorilor și ale instanței de insolabilitate.

(7) Hotărîrile comitetului creditorilor adoptate în perioada de gestiune se prezintă instanței de insolabilitate în termen de 5 zile lucrătoare de la data aprobării și sînt aduse la cunoștință adunării creditorilor la următoarea ei ședință.

(8) Membrul comitetului creditorilor care se află în interes propriu în conflict cu interesul concursual al creditorilor participanți la procedură se va abține de la vot.

(9) Orice creditor, administratorul insolabilității/lichidatorul poate formula contestație împotriva hotărîrilor comitetului creditorilor la prima adunare a creditorilor, iar hotărîrea acesteia poate fi contestată în instanța de insolabilitate în termen de 5 zile calendaristice de la adoptarea ei.

(10) Contestația prevăzută la alin. (9) va fi soluționată de instanța de insolabilitate în ședință publică, în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citirea persoanei care a depus-o, a administratorului insolabilității/lichidatorului și a președintelui comitetului creditorilor. Încheierea instanței de insolabilitate de anulare a hotărîrii comitetului creditorilor sau de respingere a contestației poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea.

Secțiunea a 6-a

Administratorul insolabilității și lichidatorul

Articolul 63. Desemnarea administratorului insolabilității

(1) Administratorul insolabilității și administratorul provizoriu (denumiți în continuare *administrator*) sînt persoane fizice desemnate de către instanța de insolabilitate să exercite atribuțiile prevăzute de lege în perioada de observație, în procesul de insolabilitate și în procedura de restructurare a debitorului.

(2) Lichidatorul este o persoană fizică desemnată de către instanța de insolabilitate să conducă activitatea debitorului în cadrul procedurii falimentului și al procedurii simplificate a falimentului și să exercite atribuțiile stabilite

de lege sau de instanța de judecată.

(3) Administratorul și lichidatorul își exercită activitatea conform prevederilor legii.

(4) La etapa intentării procedurii, instanța de insolabilitate desemnează candidatura administratorului provizoriu, administratorului insolabilității sau a lichidatorului, propusă de debitor sau de creditorul care a inițiat procedura. În cazul în care debitorul sau creditorul nu prezintă candidatura administratorului/ lichidatorului pînă la intentarea procedurii, instanța este în drept să numească în mod aleatoriu orice persoană din lista administratorilor și a lichidatorilor. În situația în care numirea administratorului sau a lichidatorului s-a efectuat contrar procedurii stabilite, desemnarea este susceptibilă de anulare la cererea oricărui participant la proces. Sarcina probațiunii revine părții care s-a opus desemnării.

(5) Administratorul și lichidatorul sînt obligați, din data desemnării lor și pe tot parcursul procesului, să informeze instanța de insolabilitate și comitetul creditorilor despre orice incompatibilitate stabilită de lege, precum și despre orice conflict de interese care a existat anterior sau care a apărut după desemnare. Instanța de judecată este în drept să decidă dacă anumite relații ale administratorului/ lichidatorului cu părțile în proces ori anumite conflicte de interese afectează sau nu imparțialitatea administratorului/ lichidatorului în procesul derulat.

(6) Administratorul și lichidatorul sînt înscrși în registrul de stat al persoanelor juridice și în registrul de stat al întreprinzătorilor individuali la rubrica respectivă a debitorului, în temeiul unei hotărîri sau încheieri judecătorești.

(7) Atribuțiile administratorului insolabilității încetează în momentul în care instanța de insolabilitate stabilește atribuțiile lichidatorului. Și administratorul provizoriu sau administratorul insolabilității numit anterior poate fi desemnat lichidator.

(8) Una și aceeași persoană poate fi desemnată nelimitat în funcția de administrator provizoriu în perioada de observare și în funcția de lichidator în procedura simplificată a falimentului, iar în funcția de administrator al insolabilității și de lichidator al procedurii falimentului în maximum 10 întreprinderi insolabile. În procedura de restructurare, una și aceeași persoană poate fi desemnată la 5 întreprinderi unde se va aplica planul ce prevede redresarea (restabilirea solvabilității) și continuarea activității debitorului și la 10 întreprinderi unde se va aplica, în cumul cu planul de redresare ori separat, planul de lichidare a patrimoniului întreprinderii sau planul privind transmiterea întreprinderii ori a unei părți a ei către un alt titular.

(9) În cazuri excepționale, instanța de insolabilitate poate desemna, cu acordul comitetului creditorilor sau, după caz, al adunării creditorilor, una și aceeași persoană în funcția de administrator al insolabilității/lichidator peste limita stabilită la astfel de proceduri.

Articolul 64. Evidența administratorilor și a lichidatorilor

(1) Persoanele care întrunesc cerințele prevăzute la art. 63 pot solicita înregistrarea lor în lista administratorilor și a lichidatorilor, întocmită și actualizată de instanța de insolabilitate.

(2) Lista administratorilor și a lichidatorilor se afișează spre informare în incinta instanței de insolabilitate.

Articolul 65. Propunerea unui alt administrator

(1) După desemnarea de către instanța de insolabilitate a administratorului/ lichidatorului, la prima adunare a creditorilor convocată după ședința de validare, creditorii pot propune un alt administrator/lichidator. Instanța poate respinge propunerea adunării creditorilor numai dacă cel propus nu întrunește condițiile stabilite de lege. Încheierea de respingere a propunerii adunării creditorilor poate fi

atacată cu recurs de orice creditor.

(2) Candidatura administratorului/lichidatorului poate fi înaintată de orice creditor sau de către debitor. Se consideră propusă instanței de insolabilitate spre aprobare candidatura care a acumulat cele mai multe voturi conform art. 57.

Articolul 66. Atribuțiile principale și drepturile administratorului și lichidatorului

(1) Administratorul și lichidatorul au următoarele atribuții principale:

a) examinarea activității debitorului asupra căruia se inițiază procedura de insolabilitate în raport cu situația de fapt, întocmirea unui raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolabilitate, menționîndu-se persoanele cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii, prezentarea acestui raport instanței de insolabilitate în termenul stabilit de ea;

b) deschiderea, examinarea, sigilarea, sechestrarea încăperilor de producție, a depozitelor, spațiilor comerciale și administrative, altor asemenea; evacuarea bunurilor și a persoanelor din încăperile ocupate ilegal; inventarierea patrimoniului debitorului, partajarea lui, adoptarea de măsuri pentru conservarea masei debitoare;

c) notificarea creditorilor, verificarea creanțelor și, după caz, formularea de obiecții referitor la ele, întocmirea tabelelor de creanțe;

d) convocarea, prezidarea și asigurarea secretariatului adunării creditorilor sau a acționarilor, a asociațiilor ori a membrilor debitorului persoană juridică;

e) primirea remunerației în modul stabilit de lege;

f) solicitarea și primirea gratuită de la participanții la procesul de insolabilitate, de la alte persoane, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, a informațiilor și explicațiilor necesare pentru executarea atribuțiilor, precum și de la debitor a informațiilor despre veniturile și bunurile ce îi aparțin cu titlu de proprietate, inclusiv despre cele care se află în proprietate comună pe cote-părți;

g) solicitarea instanței de a dispune participarea colaboratorilor organelor afacerilor interne la executarea atribuțiilor;

h) exercitarea dreptului de acces în spațiile de serviciu ale debitorului, studierea documentelor care se află acolo, efectuarea, după caz, a expertizei activităților cuprinse în procedurile derulate la cererea instanței sau a altor organe, inclusiv în procedură de urmărire penală;

i) sesizarea organelor de resort despre contravențiile și/sau infracțiunile depistate în executarea atribuțiilor;

j) organizarea și vînzarea la licitație sau prin negocieri directe a bunurilor din patrimoniul debitorului în conformitate cu prezenta lege;

k) încheierea de tranzacții, stingerea datoriilor, dispunerea încetării fidejusiunii, renunțarea la garanții reale cu condiția confirmării acestor acțiuni de către adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor;

l) colectarea datoriilor față de debitor și recuperarea silită a bunurilor debitorului aflate în posesiunea unor terți;

m) administrarea conturilor bancare speciale, destinate acumulării mijloacelor bănești obținute în procesul de insolabilitate, denumite în continuare *conturi de acumulare*. Astfel de conturi se deschid în băncile care nu sînt creditori ai debitorului;

n) executarea măsurilor de asigurare aplicate de instanța de insolabilitate în cazurile prevăzute expres de ea;

o) îndeplinirea hotărîrilor instanței de insolabilitate, a hotărîrilor adunării creditorilor și ale comitetului creditorilor, adoptate în limitele competenței lor, emiterea de ordine, decizii, dispoziții și de alte acte în vederea exercitării

atribuțiilor;

p) elaborarea planului procedurii de restructurare la solicitarea adunării sau a comitetului creditorilor;

q) prezentarea către instanța de insolvabilitate, adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor a rapoartelor despre starea masei debitoare și despre îndeplinirea atribuțiilor;

r) ținerea registrelor de evidență a datoriilor creditoare și a datoriilor debitoare ale debitorului;

s) conducerea și/sau supravegherea debitorului, administrarea masei debitoare;

t) asigurarea integrității masei debitoare, asigurarea prin contract a bunurilor, după caz;

u) elaborarea criteriilor de concediere și angajarea specialiștilor sau a experților;

v) disponibilizarea angajaților debitorului;

w) contestarea în instanța de insolvabilitate, în modul stabilit de lege, a creanțelor creditorilor și a oricăror tranzacții sau transferuri;

x) sesizarea instanței de insolvabilitate despre orice alte probleme care apar pe parcursul exercitării atribuțiilor sale;

y) distribuirea către creditori a sumelor de bani rezultate din valorificarea masei debitoare, conform prezentei legi, întocmirea bilanțului de lichidare a debitorului;

z) efectuarea unor alte acțiuni stabilite expres de prezenta lege.

(2) Instanța de insolvabilitate poate stabili, la cerere sau din oficiu, administratorului/lichidatorului, prin încheiere, orice alte atribuții în afara celor prevăzute la alin. (1), cu excepția celor trecute în competența exclusivă a judecății în condițiile legii.

(3) Atribuțiile legale ale administratorului/lichidatorului, precum și cele stabilite exclusiv în sarcina acestora de către instanța de insolvabilitate în perioada de observare, în procedura de insolvabilitate, în procedura falimentului sau în procedura de restructurare, nu pot fi remise unor alte persoane sau organe ori reprezentate și exercitate de ele.

(4) Administratorul/lichidatorul poate fi, totuși, asistat de avocat sau de juristconsult în exercitiul atribuțiilor și poate da mandat, în condițiile legii, la încheierea sau la exercitarea unor acte juridice ori procesuale care nu presupun exercitiul atribuțiilor lor exclusive.

(5) Administratorul/lichidatorul desemnat este succesor în drepturile procesuale ale administratorilor/lichidatorilor desemnați anterior în cauză.

Articolul 67. Supravegherea administratorului/lichidatorului de către instanța de insolvabilitate

(1) Administratorul/lichidatorul își exercită atribuțiile sub supravegherea instanței de insolvabilitate care examinează cauza de insolvabilitate. Instanța poate solicita oricând explicații sau un raport despre starea de lucruri și despre administrarea masei debitoare. Dacă administratorul/lichidatorul nu își îndeplinește obligațiile sau dacă administratorul/lichidatorul destituit nu prezintă raport pentru perioada sa de activitate, nu restituie bunurile și nici documentele pe care le deține în legătură cu procesul de insolvabilitate, instanța, după un avertisment, aplică o amendă judecătorească al cărei quantum nu poate depăși 30000 de lei, care se achită la bugetul de stat.

(2) Administratorul/lichidatorul poate ataca cu recurs încheierea judecătorească privind aplicarea amenzi.

Articolul 68. Exercițarea de către administrator/lichidator a atribuțiilor

(1) Administratorul/lichidatorul își exercită atribuțiile cu diligența unui bun profesionist, acționând pe propria răspundere.

(2) În procedura de insolvabilitate, procedura falimen-

tului sau procedura de restructurare, acțiunile administratorului/lichidatorului sunt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cât mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea cât mai deplină a creanțelor creditorilor.

(3) Administratorul/lichidatorul ține un registru, șnuruț, sigilat de către instanța de insolvabilitate, în care consemnează operațiunile efectuate cu bunurile masei debitoare, coordonate cu creditorii, precum și operațiunile de recuperare a bunurilor debitorului. Administratorul/lichidatorul prezintă registrul, la cerere, împreună cu rapoartele sale, instanței de insolvabilitate spre informare. La încheierea procesului, registrul este remis instanței împreună cu raportul final.

(4) În vederea îndeplinirii atribuțiilor, administratorul/lichidatorul va desemna și/sau angaja specialiști. Numirea și mărimea remunerațiilor specialiștilor vor fi supuse aprobării comitetului creditorilor.

(5) Administratorul/lichidatorul efectuează în bază de concurs cumpărarea, remiterea în gestiune a bunurilor din masa debitoare, angajarea de specialiști și de experți, dacă adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor nu stabilește altfel.

(6) Exercițarea atribuțiilor de administrator/lichidator este compatibilă cu activitatea de avocat, de consilier juridic, de expert contabil, de contabil autorizat, de evaluator, auditor financiar, arbitru, mediator, de conciliator și de expert financiar.

(7) Administratorul/lichidatorul unui debitor insolubil nu poate să reprezinte concomitent interesele creditorului acestuia. În astfel de cazuri, creditorul declarat insolubil va fi reprezentat în procedura de insolvabilitate a debitorului de către președintele comitetului creditorilor sau, după caz, de un delegat desemnat de adunarea creditorilor.

(8) Cerințele administratorului/lichidatorului înaintate în exercitarea atribuțiilor sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, persoanele juridice, persoanele cu funcție de răspundere și persoanele fizice. La cererea administratorului/lichidatorului, deținătorii de registre, instituțiile financiare, organele fiscale și cadastrale sunt obligate să le comunice gratuit, în cel mult 10 zile, informațiile necesare pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege.

(9) Pentru neexecutarea cerințelor administratorului/lichidatorului sau pentru impedimentele puse lor prin neasigurarea accesului în încăperile de producție, în depozite, în locurile de păstrare a bunurilor, în spațiile comerciale și în spațiile cu o altă destinație, prin neprezentarea de explicații, date, informații și de documente, precum și prin alte acțiuni sau inacțiuni, persoanele culpabile sunt sancționate, la demersul administratorului/lichidatorului, prin amendă judecătorească de pînă la 3000 de lei, care se achită la bugetul de stat. Pentru neexecutarea intenționată și repetată a cerințelor administratorului/lichidatorului sau pentru impedimentul, pus lor prin diferite acțiuni, al exercitării atribuțiilor, instanța aplică amendă judecătorească de la 3000 la 6000 de lei. Demersul se examinează de către instanță cu citarea administratorului/lichidatorului și a persoanei a cărei amendă se solicită. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cauzei. Încheierea de aplicare a amenzi poate fi atacată cu recurs.

(10) Reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolvabilitate va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, avînd dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate.

(11) Administratorul/lichidatorul este obligat să dispună de conturi curente speciale (conturi de acumulare), pe care

se depun sumele provenite din procedurile de insolabilitate, precum și de conturi pentru încasarea remunerației. Mijloacele bănești din conturile de acumulare nu pot fi urmărite în baza pretențiilor înaintate de creditorii administratorului/lichidatorului, iar operațiunile în aceste conturi nu pot fi sistate. În caz de lichidare silită a instituției financiare în care administratorul/lichidatorul are conturi, mijloacele financiare de pe ele vor fi achitate prioritar onorării unor alte categorii de creanțe.

Articolul 69. Actele de proporții ale administratorului insolabilității/lichidatorului

(1) Actul de proporții efectuat de administratorul insolabilității/lichidatorului reprezintă un act juridic sau câteva acte juridice legate reciproc, încheiate direct sau indirect, asupra bunurilor a căror valoare reprezintă peste 10% din valoarea totală a masei debitoare, conform ultimului raport de evaluare, iar în lipsa acestuia, conform ultimului raport financiar.

(2) Sub incidența alin. (1) nu cad actele efectuate în procesul activității curente prevăzute de prezenta lege.

(3) Hotărîrea privind încheierea unui act de proporții de către administratorul insolabilității/lichidatorului este adoptată de comitetul creditorilor în unanimitate, dacă valoarea bunurilor care fac obiectul acestei tranzacții reprezintă peste 10% și nu mai mult de 50% din valoarea masei debitoare potrivit ultimului raport de evaluare sau, în lipsa acestuia, potrivit ultimului raport financiar, pînă la luarea deciziei de încheiere a acestui act juridic.

(4) Hotărîrea privind încheierea unui act de proporții neprevăzut la alin. (3) se ia de adunarea creditorilor. În cazul în care comitetul creditorilor nu s-a constituit, administratorul insolabilității/lichidatorului trebuie să primească aprobarea adunării creditorilor de a încheia act de proporții.

(5) Dacă, la adoptarea hotărîrii privind încheierea unui act de proporții, comitetul creditorilor nu a ajuns la unanimitate, problema poate fi înscrisă în ordinea de zi a adunării creditorilor.

(6) Hotărîrea privind încheierea unui act de proporții cu conflict de interese se adoptă cu votul majorității membrilor comitetului creditorilor neinteresați în încheierea tranzacției. În cazul în care mai mult de jumătate de membri ai comitetului sînt interesați în actul de proporții, hotărîrea privind încheierea lui se adoptă de adunarea creditorilor cu votul majorității creditorilor neinteresați în încheierea lui. Persoana interesată va părăsi temporar ședința comitetului sau adunarea creditorilor la care se hotărîște asupra încheierii actului de proporții. Dacă persoana interesată rămîne în ședință sau adunare, la constatarea cvorumului este luată în calcul, iar la determinarea rezultatului votării se consideră că s-a abținut.

(7) În cazul în care comitetul sau adunarea creditorilor nu cunoaște toate circumstanțele încheierii actului de proporții cu conflict de interese și/sau faptul că el a fost încheiat cu încălcarea altor prevederi ale prezentului articol, comitetul sau adunarea creditorilor este în drept să ceară administratorului insolabilității/lichidatorului:

a) să renunțe la încheierea tranzacției ori să o rezilieze; sau

b) să asigure, în condițiile legii, repararea de către persoana interesată a prejudiciului cauzat creditorilor prin efectuarea actului de proporții.

(8) Actul de proporții și actele cu conflict de interese săvîrșite în contradicție cu prezentul articol sînt valide pentru persoanele cu care au fost încheiate dacă terțul este de bună-credință și dacă actul nu a fost declarat nul în alte tețiuni.

(9) Sub incidența prezentului articol nu cad actele de proporții care se efectuează în conformitate cu dispozițiile obligatorii ale instanței de insolabilitate.

(10) În cazul în care adunarea nu s-a pronunțat asupra actelor de proporții ale administratorului/lichidatorului, instanța de insolabilitate poate, la cererea debitorului sau a creditorilor chirografari, care dețin 20% din valoarea tuturor creanțelor, să suspende, după audierea administratorului/lichidatorului, actul de proporții și să convoace adunarea creditorilor care să decidă asupra încheierii lui.

Articolul 70. Remunerarea administratorului/lichidatorului. Compensarea cheltuielilor

(1) Pentru îndeplinirea funcțiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente.

(2) Remunerația administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe și onorarii de succes sub formă procentuală și se achită în monedă națională, inclusiv în cazul în care remunerația se determină în funcție de creanțe/sume în valută străină.

(3) Quantumul onorariului fix al administratorului/lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest quantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la quantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.

(4) Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plătește lunar din patrimoniul debitorului.

(5) Onorariul fix al administratorului/lichidatorului poate fi variabil, în limitele formulate la alin. (3). El poate descrește direct proporțional cu durata procesului după primul an de la emiterea hotărîrii de intentare a procesului de insolabilitate și/sau poate fi mai mic în perioadele în care nu este necesară implicarea administratorului/lichidatorului.

(6) Independent de valoarea onorariului fix sau a onorariului de succes, comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, adunarea creditorilor poate decide asupra acordării unei plăți unice în favoarea administratorului/lichidatorului în cazul în care propune un plan de restructurare acceptat și confirmat.

(7) Onorariul de succes sub formă procentuală se plătește din contul creditorilor, în funcție de volumul și de complexitatea administrării, în quantum de cel mult 5% din sumele distribuite creditorilor în urma valorificării masei debitoare și/sau din suma creanțelor stinse prin compensare, cu transmiterea în natură în contul datoriei a bunurilor din masa debitoare. În cazul în care statul este creditor majoritar, onorariul de succes sub formă procentuală se stabilește în baza unei grile aprobate prin hotărîre de Guvern.

(8) Onorariul de succes se reține de administrator/lichidator, la data distribuirii masei debitoare, din sumele repartizate creditorilor în contul stingerii creanțelor validate, iar în cazul stingerii creanțelor prin compensare, se achită de creditor cu 5 zile înainte de data transmiterii în natură a bunurilor din masa debitoare.

(9) Quantumul procentual al remunerației și al compensației cheltuielilor ce urmează a fi plătite administratorului/lichidatorului se stabilește de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor, după caz.

(10) În cazul în care procedura încetează în legătură cu încheierea unei tranzacții, onorariul de succes al administratorului/lichidatorului se va plăti în termenele și în mărimea prevăzute de tranzacție.

(11) În cazul demisiei sau al destituirii administratorului insolabilității/lichidatorului, nu se achită onorariu fix din data demisiei sau a destituirii.

(12) Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare și comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului.

(13) În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247. Încheierea judecătorească se emite cu citarea administratorului/lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărui obligație se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a președintelui comitetului creditorilor. Încheierea poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părților citate legal nu împiedică examinarea cauzei.

(14) În cazul în care masa debitoare nu se vinde ori nu se valorifică și nu există mijloace bănești la conturile de acumulare, sumele ajunse la scadență, constituite din onorariu fix și/sau cel de succes, precum și cheltuielile aferente pot fi tinse față de administrator/lichidator în baza unei hotărâri a comitetului creditorilor, confirmată de instanța de insolvabilitate, cu transmiterea în natură a bunurilor din masa debitoare evaluate la suma datoriei.

(15) Remunerarea și cheltuielile specialiștilor și ale experților neprevăzuți în lista statelor de personal ale debitorului, angajați de administrator fără acordul comitetului creditorilor, se plătesc din contul remunerației administratorului.

Articolul 71. Destituirea și demisia administratorului/lichidatorului

(1) La cererea comitetului creditorilor, a adunării creditorilor, a administrației publice centrale de specialitate sau autorităților administrației publice locale (în cazul intentării procesului de insolvabilitate în privința întreprinderii de stat care a fost fondată de către organul central de specialitate sau a întreprinderii municipale care a fost fondată de autoritatea administrației publice locale, sau a întreprinderii în al cărei capital statutar statul deține mai mult de 35% din pachetul de acțiuni), sau din oficiu, instanța de insolvabilitate poate destitui administrator/lichidatorul din motive întemeiate, inclusiv dacă acesta:

- a) nu îndeplinește condițiile privind indicatorii de performanță; sau
- b) depășește sau nu respectă atribuțiile ce îi revin prin prezenta lege, încalcă legislația; sau
- c) se află în conflict de interese cu orice parte în proces; sau
- d) cade sub incidența prevederilor de incompatibilitate și/sau a restricțiilor prevăzute de lege; sau
- e) se află în procedură de lichidare sau de insolvabilitate.

(2) Instanța de insolvabilitate adoptă o încheiere de destituire după audierea administratorului/lichidatorului.

(3) Prin încheierea de destituire, instanța de insolvabilitate desemnează un alt administrator/lichidator, în condițiile stabilite la art. 63, la propunerea comitetului creditorilor ori, dacă nu este constituit, la propunerea adunării creditorilor, ori, în lipsa unor astfel de propuneri, în mod aleatoriu, din lista administratorilor și a lichidatorilor.

(4) Încheierea de destituire poate fi atacată cu recurs de către administrator/lichidator. Încheierea de respingere a propunerii comitetului creditorilor poate fi atacată cu recurs de orice membru al lui ori, în cazul cererii formulate de adunarea creditorilor, de către orice creditor.

(5) Administrator/lichidatorul poate demisiona din

motive întemeiate, adresînd cerere instanței de insolvabilitate. În acest caz, acesta continuă exercitarea atribuțiilor pînă la desemnarea de către instanță a unui nou administrator/lichidator.

(6) Administrator/lichidatorul poate ataca cu recurs încheierea de respingere a cererii de demisie.

(7) Administrator/lichidatorul desemnat poate chema în judecată orice administrator/lichidator precedent pentru daunele pricinuite masei debitoare sau creditorilor.

(8) În cazul în care administrator/lichidatorul nu își poate exercita temporar atribuțiile, la cererea lui, a adunării creditorilor sau a comitetului creditorilor, instanța de insolvabilitate îi desemnează un locțiitor.

(9) În cazul destituirii sau aprobării cererii de demisie, administrator/lichidatorul prezintă raportul prevăzut la art. 72.

Articolul 72. Raportul administratorului/lichidatorului

(1) La finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decît o dată în trimestru, administrator/lichidatorul prezintă instanței de insolvabilitate un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate din patrimoniul debitorului. Baza de raportare cuprinde 3 luni de activitate, raportul putînd cuprinde mai multe luni.

(2) Comitetele creditorilor sau creditorii care dețin 25% din valoarea creanțelor validate pot cere oricînd administratorului/lichidatorului prezentarea unui raport despre starea de lucruri și despre administrarea masei debitoare.

(3) La încheierea atribuțiilor, administrator/lichidatorul este obligat să prezinte adunării creditorilor un raport final în care să fie consemnate situația masei debitoare și rulajul mijloacelor bănești de pe conturile de acumulare.

(4) Pînă la ședința adunării creditorilor, instanța de insolvabilitate verifică raportul final al administratorului/lichidatorului. Instanța face o mențiune despre faptul că raportul final este examinat și prezentat participanților la procesul de insolvabilitate spre informare, împreună cu documentele justificative și cu obiecțiile comitetului creditorilor, dacă acesta este constituit.

Articolul 73. Răspunderea administratorului/lichidatorului

(1) Administrator/lichidatorul este obligat să îi despăgubească pe toți participanții la procesul de insolvabilitate pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea obligațiilor ce îi revin, conform prezentei legi.

(2) Pentru comiterea de acțiuni ilegale în exercitarea atribuțiilor, administrator/lichidatorul poartă răspundere disciplinară, materială, contravențională sau penală, conform legii.

(3) Dacă o creanță a masei debitoare generată printr-o acțiune a administratorului/lichidatorului nu poate fi executată pe deplin, administrator/lichidatorul este obligat la despăgubiri față de creditorii masei. Răspunderea este exclusă doar în cazul în care, la nașterea creanței, administrator/lichidatorul nu putea să prevadă că masa debitoare va fi insuficientă pentru executarea creanței ori în cazul în care a acționat cu acordul comitetului sau al adunării creditorilor.

Capitolul III

EFECTELE INTENTĂRII PROCEDURII DE INSOLVABILITATE

Secțiunea 1

Efectele generale

Articolul 74. Transmiterea către administrator/lichidator a dreptului de administrare și de dispoziție

(1) Prin hotărîre de intentare a procedurii de insolvabilitate, dreptul debitorului de a administra și de a dispune de bunurile incluse în masa debitoare este transmis adminis-

tratorului insolabilității/lichidatorului.

(2) Orice act de dispoziție al debitorului asupra unui bun din masa debitoare efectuat după intentarea procedurii de insolabilitate este nul. Totodată, normele cu privire la efectele înscrierii în registrul bunurilor imobile rămân în vigoare. Dacă debitorul a dispus în ziua intentării procedurii de insolabilitate, se prezumă că a dispus după intentarea acestei proceduri.

(3) În cazul transmiterii către administratorul insolabilității/lichidator a dreptului de administrare și de dispoziție, prevederile privind nulitatea actului juridic care încalcă interdicția de a dispune de un bun în favoarea anumitor persoane nu se aplică.

(4) Prin hotărâre de intentare a procedurii de insolabilitate, instanța de insolabilitate dă dispoziții instituțiilor financiare la care debitorul are disponibil în conturi să nu dispună de acestea fără un ordin al administratorului insolabilității/lichidatorului. Încălcarea dispozițiilor judecătorești atrage răspunderea instituțiilor financiare pentru prejudiciul adus, precum și o amendă judiciară de 10% din suma operată.

Articolul 75. Alte efecte

(1) Din momentul intentării procedurii de insolabilitate:

a) activitatea organelor de conducere ale debitorului se suspendă;

b) achitățile cu debitorul se fac numai prin contul bancar de acumulare, gestionat de administratorul insolabilității/lichidator;

c) orice garanție de executare a obligațiilor se acordă numai de către administratorul insolabilității/lichidator, cu autorizarea adunării sau a comitetului creditorilor;

d) sechestrarea patrimoniului debitorului, alte măsuri de asigurare sau de limitare a debitorului, administratorului insolabilității/lichidatorului în dreptul de administrare și de valorificare a masei debitoare aplicate de alte instanțe de judecată sau de organele abilitate în acest sens se anulează de drept și se aplică în exclusivitate numai de către instanța de judecată care a intentat procedura de insolabilitate;

e) asociații (acționari, membri) debitorului nu au dreptul la separarea cotei de participare din masa debitoare în legătură cu ieșirea sau cu excluderea debitorului din lista asociaților (acționarilor, membrilor) sau la partajarea averii lui;

f) răscumpărarea sau procurarea de către debitor a acțiunilor plasate, sau achitarea contravalorii părții de participare este interzisă;

g) achitarea dividendelor, efectuarea altor plăți legate de valorificarea hîrtilor de valoare, achitarea veniturilor pe cotele de participare, distribuirea profitului între asociații (membrii) debitorului sînt interzise.

(2) Administratorul insolabilității/lichidatorul poate interzice în scris persoanelor care închiriază, iau cu împrumut, păstrează sau folosesc în orice alt mod bunurile debitorului să efectueze operațiuni cu aceste bunuri.

(3) Calcularea penalităților, dobînzilor și altor plăți aferente datoriilor creditoare ale debitorului se suspendă.

(4) Calcularea plăților aferente (dobînda, comisionul de angajament, fondul de risc și penalitatea) creditelor acordate debitorului de către Ministerul Finanțelor, precum și a plăților aferente sumelor dezafectate de la bugetul de stat în vederea onorării garanțiilor de stat, se suspendă.

Articolul 76. Înaintarea creanțelor

Înaintarea creanțelor de către creditorii are loc în strictă conformitate cu reglementările privind procedura de insolabilitate.

Articolul 77. Prestațiile către debitor

Dacă, după intentarea procedurii de insolabilitate, s-au făcut prestații debitorului în executarea obligațiilor față de

acesta, deși prestațiile trebuiau să revină masei debitoare, ele se consideră valabile dacă terțul nu cunoștea la data executării faptul intentării procedurii de insolabilitate. Se prezumă necunoașterea în cazul în care terțul a executat prestațiile înainte de data la care a fost publicat dispozitivul hotărârii de intentare a procedurii.

Articolul 78. Acceptarea succesiunii

Dacă debitorul a obținut un drept de moștenire înainte de procedura de insolabilitate sau pe parcursul ei, dreptul de a accepta sau de a renunța la succesiune îi aparține.

Articolul 79. Preluarea de către administrator/lichidator a cauzelor în derulare

(1) Cauzele cu privire la bunurile din masa debitoare în care debitorul este reclamant și care sînt pendinte la data intentării procedurii de insolabilitate pot fi preluate de către administrator/lichidator în starea în care se găsesc. Dacă administratorul/lichidatorul nu preia cauza, ea poate fi continuată de oricare dintre părți.

(2) Cauzele cu privire la bunurile din masa debitoare în care debitorul este pîrît și care sînt pendinte la data intentării procedurii de insolabilitate pot fi preluate de administrator/lichidator sau de creditor dacă ele se referă la:

a) separarea unui bun din masa debitoare;

b) executarea creanțelor garantate;

c) obligațiile masei debitoare.

(3) În cazul în care administratorul/lichidatorul recunoaște revendicările creditorilor conform alin. (2), aceștia din urmă pot cere restituirea cheltuielilor de judecată suportate înainte de intentarea procedurii de insolabilitate în calitate de creditori chirografari.

(4) Cauzele cu privire la bunurile din masa debitoare în care debitorul este pîrît, iar reclamantul este creditor chirografar și care sînt pendinte la data intentării procedurii de insolabilitate se suspendă pînă la reluare de către creditorul chirografar sau pînă la încetarea procedurii de insolabilitate. Creditorii chirografari sînt în drept să depună cerere de înaintare a creanțelor în instanța de insolabilitate. Procedura suspendată poate fi reluată de creditorul chirografar în cazul nevalidării creanțelor în procedura de insolabilitate.

Articolul 80. Anularea înregistrării gajului

Dacă un creditor chirografar a înregistrat în ultimele 4 luni de pînă la intentarea procedurii de insolabilitate un gaj legal față de bunurile debitorului declarat insolabil în temeiul Legii nr. 449-XV din 30 iulie 2001 cu privire la gaj, înregistrarea trebuie anulată în baza cererii administratorului/lichidatorului sau a oricărui creditor.

Articolul 81. Interzicerea executării silită

(1) Executarea obligațiilor masei debitoare neîntemeiate pe un act al administratorului insolabilității/lichidatorului este interzisă pe parcursul a 180 de zile din data intentării procedurii de insolabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului.

(2) Pentru creditorii chirografari este interzisă executarea silită în mod individual a masei debitoare pe întregul proces de insolabilitate.

(3) Pentru creditorii garantați interdicția de valorificare a bunurilor grevate cu garanții este valabilă pe parcursul a 180 de zile din data intentării procedurii de insolabilitate. În cazul inițierii procedurii de restructurare a debitorului, interdicția de executare silită a bunurilor grevate cu garanții se prelungește pe perioada moratoriului conform art. 184.

(4) Creditorii garantați sînt în drept să înceapă urmărirea silită a bunurilor grevate cu garanții înaintea expirării termenului de 180 de zile doar în baza unei încheieri a instanței de judecată care examinează procesul de insolabilitate, emisă la cererea creditorului garantat, în cazul în care acesta dovedește că suportă pierderi prin diminuarea valorii bunului grevat cu garanție reală și că nu există posibilitate de

compensare a pierderii valorii bunului în cadrul procedurii de insolabilitate sau în cazul neconfirmării planului procedurii de restructurare a debitorului potrivit art. 202 și 205.

(5) Valorificarea bunurilor grevate cu garanții, în cazurile prevăzute la alin. (3) și (4), se face conform procedurii stabilite la art. 130-132.

Articolul 82. Compensarea creanțelor reciproce

(1) Creanțele creditorilor sînt examinate de către administrator/lichidator pentru a se stabili posibilitatea aplicării procedurii de achitare prin compensare.

(2) În cazul în care un creditor chirografar este, la momentul intentării procedurii de insolabilitate, îndreptățit în baza legii sau a contractului la compensare, acest drept nu este afectat de intentarea procedurii.

(3) Compensarea este exclusă dacă creanțele împotriva cărora se face compensarea devin neconditionate și scadente înainte ca această compensare să poată avea loc.

(4) Compensarea poate fi aplicată chiar dacă creanțele debitorului față de creditor, conform condițiilor existente la data intentării procedurii de insolabilitate, încă nu au ajuns la scadență.

(5) Compensarea nu poate fi aplicată dacă:

a) creanța creditorului față de masa debitoare a apărut după intentarea procedurii de insolabilitate;

b) creditorul a obținut dreptul de creanță față de debitor de la un alt creditor după intentarea procedurii de insolabilitate.

Articolul 83. Obligațiile debitorului de a prezenta informații și explicații

(1) Dacă cererea introductivă este admisă, debitorul este obligat să prezinte explicațiile și informațiile necesare pentru adoptarea unei decizii privind examinarea cererii.

(2) Debitorul este obligat să participe la ședințele instanței de insolabilitate, la adunarea creditorilor și/sau la ședințele comitetului creditorilor.

(3) Debitorul este obligat să dea informații și lămuriri instanței de insolabilitate, administratorului/lichidatorului, comitetului creditorilor și adunării creditorilor asupra rapoartelor relevante pentru procedura de insolabilitate, să le aducă la cunoștință faptele de natură să atragă răspundere pentru o infracțiune sau contravenție. Astfel de informații și lămuriri nu pot fi folosite într-un proces penal sau contravențional decît cu învoirea debitorului. Acesta trebuie, de asemenea, să susțină administratorul/lichidatorul în executarea sarcinilor și atribuțiilor și este obligat să se prezinte, citat de instanță, pentru a da informații și lămuriri și pentru a colabora.

(4) Neprezentarea debitorului la ședința instanței de insolabilitate, la adunarea creditorilor sau la ședința comitetului creditorilor nu împiedică desfășurarea lor dacă prezentarea nu este cerută în mod expres de instanță.

Articolul 84. Răspunderea procesuală a debitorului

(1) După intentarea procedurii de insolabilitate, instanța de insolabilitate, din oficiu sau la cererea administratorului/lichidatorului, poate obliga debitorul sau reprezentantul organelor lui de conducere să nu părăsească teritoriul Republicii Moldova fără permisiunea sa expresă în cazul în care există dovezi că acesta ar putea să se ascundă ori să se eschiveze de la participarea la procedură.

(2) În caz de eschivare a debitorului de la îndeplinirea obligațiilor, conform prezentei legi, instanța de insolabilitate, la cererea administratorului, a adunării creditorilor sau a comitetului creditorilor ori din oficiu, poate ridica debitorului dreptul de administrare a patrimoniului, dacă acesta dispune de el, îi poate interzice să părăsească localitatea de reședință fără permisiunea sa expresă ori poate aplica alte măsuri de asigurare în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) Interdicțiile specificate la alin. (1) și (2) sînt valabile pe întregul proces de insolabilitate dacă instanța de insolabilitate nu stabilește altfel.

Articolul 85. Preîntîmpinarea debitorului

(1) Instanța de insolabilitate preîntîmpină debitorul privitor la obligațiile și la răspunderea lui în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

(2) Instanța de insolabilitate cere debitorului să semneze, înainte de prima adunare a creditorilor, următoarea declarație: "Declar pe onoarea și pe răspunderea mea că orice informație, orală sau scrisă, pe care o voi prezenta instanței de insolabilitate despre patrimoniul debitorului și despre activitatea lui de întreprinzător sau despre orice alt fapt pe care îl cunosc este adevărată și completă".

(3) În cazul în care cererea introductivă este depusă de debitor, acesta, odată cu cererea, prezintă și declarația prevăzută la alin. (2).

Articolul 86. Restricția de a ocupa anumite funcții

În procesul de insolabilitate intentat la cererea creditorilor, persoanele indicate la art. 247 nu pot fi: membru al unui organ de conducere sau de supraveghere a unei persoane juridice, lichidator al unei persoane juridice, manager al unei întreprinderi individuale ori administrator/lichidator într-un proces de insolabilitate.

Articolul 87. Sechestrul corespondenței

Correspondența adresată debitorului va fi recepționată de administrator/lichidator, care este în drept să rețină corespondența referitoare la activitatea comercială a debitorului. Acesta are dreptul să ia cunoștință de corespondența sa comercială, iar administratorul/lichidatorul este obligat să păstreze secretul comercial și să nu divulge conținutul corespondenței care nu se referă la activitatea comercială a debitorului.

Articolul 88. Reprezentarea debitorului în procedura de insolabilitate

(1) După intentarea procedurii de insolabilitate sau a procedurii falimentului, adunarea generală a acționarilor/asociaților debitorului va desemna pe cheltuiala lor un reprezentant persoană fizică pentru a reprezenta interesele debitorului și ale acționarilor/asociaților acestora și pentru a participa la procedură din contul debitorului.

(2) Dacă nu este desemnat un astfel de reprezentant în termen de 10 zile lucrătoare din data publicării hotărîrii privind intentarea procedurii de insolabilitate sau a procedurii falimentului, instanța de insolabilitate desemnează un reprezentant al debitorului din rîndul persoanelor specificate la art. 247.

(3) Reprezentantul debitorului are următoarele atribuții:

a) exprimă intenția debitorului de a propune un plan al procedurii de restructurare în condițiile prezentei legi;

b) formulează contestații în cadrul procedurii reglementate de prezenta lege;

c) după intrarea în procedura de insolabilitate sau în procedura falimentului, participă la inventar, semnînd actul, primește raportul final și bilanțul de închidere, participă la adunarea convocată pentru soluționarea obiecțiilor și aprobarea raportului;

d) participă la adunările creditorilor;

e) primește notificarea privind închiderea procedurii.

(4) După ridicarea dreptului de administrare, debitorul este reprezentat de administratorul insolabilității/lichidator, care îi conduce și activitatea comercială, iar mandatul reprezentantului debitorului va fi redus la reprezentarea intereselor acționarilor/asociaților.

(5) Instanța de insolabilitate decide, conform demersului administratorului insolabilității/lichidatorului, căror persoane specificate la art. 247 li se vor aplica, după caz, prevederile art. 83-85.

Secțiunea a 2-a**Situația raporturilor preexistente****Articolul 89.** Dreptul de opțiune al administratorului/lichidatorului

(1) Dacă la momentul intentării procedurii de insolabilitate un contract bilateral nu este executat în totalitate de către debitor sau de cealaltă parte, administratorul/lichidatorul este în drept să îl execute în locul debitorului ori să ceară celeilalte părți executarea lui.

(2) În cazul în care administratorul/lichidatorul refuză să execute un contract, cealaltă parte, în calitate de creditor chirografar, poate înainta o creanță care rezultă din neexecutare. Dacă cealaltă parte cere administratorului să își exercite dreptul de opțiune, acesta trebuie să declare neîntârziat dacă va cere sau nu executarea. În cazul în care omite să ceară executarea contractului, administratorul/lichidatorul nu va putea ulterior să insiste asupra executării lui.

(3) Valoarea creanței care reiese din neexecutare este egală cu diferența dintre prețul convenit și prețul de piață sau de bursă din ziua lucrătoare imediat următoare intentării procedurii de insolabilitate, din locul executării, pentru un contract cu termenul de executare convenit.

Articolul 90. Menținerea contractelor cu executare succesivă

Contractele debitorului cu privire la chiria și la arenda bunurilor imobile se mențin cu efectele respective pentru masa debitoare. Se mențin și raporturile de arendă și de chirie ale debitorului, în calitate de locator, cu privire la alte bunuri asupra cărora există un drept de garanție al unui terț care a finanțat cumpărarea sau producerea lor.

Articolul 91. Contractele de locațiune și de arendă

(1) Contractele de locațiune sau de arendă asupra bunurilor imobile în care debitorul este locatar sau arendaș pot fi reziliate de către administrator/lichidator fără a se ține seama de termenul pentru care au fost încheiate, ci doar de termenul legal pentru reziliere. Cealaltă parte poate cere, în calitate de creditor chirografar, repararea prejudiciului adus de încetarea înainte de termen a raporturilor de locațiune sau de arendă.

(2) Dacă administratorul/lichidatorul înstrăinează un bun imobil, o încăpere pe care debitorul le dădea în locațiune sau în arendă, iar dobânditorul ia locul debitorului în raporturile de locațiune și de arendă, dobânditorul poate rezilia contractele de locațiune și de arendă, ținând cont de termenul legal de reziliere.

(3) Contractul de locațiune sau de arendă în care debitorul are calitatea de locatar sau de arendaș nu poate fi reziliat de cealaltă parte după depunerea cererii introductive din cauza unei întârzieri cu plata chiriei sau arende care a apărut pînă la depunerea cererii introductive sau din cauza înrăutățirii stării patrimoniale a debitorului.

Articolul 92. Mandatul

(1) Mandatul eliberat de către debitor asupra bunurilor din masa debitoare se stinge la data intentării procedurii de insolabilitate sau a procedurii falimentului. Mandatarul trebuie să continue totuși actul juridic, dacă amînarea lui ar putea genera un pericol pentru bunurile debitorului, pînă ce actul va fi preluat de administrator/lichidator. În acest caz, mandatul se consideră menținut, iar mandatarul devine creditor al masei debitoare, înaintîndu-și pretențiile privitor la remunerația și la repararea prejudiciilor cauzate prin menținerea mandatului.

(2) Alineatul (1) este aplicabil și în cazul în care un terț a încheiat contract de prestări servicii sau de antrepriză.

Articolul 93. Încetarea valabilității procurii

Valabilitatea procurii eliberate de către debitor în privința unui bun din masa debitoare încetează la data intentării procedurii. Dispozițiile art. 92 se aplică în modul corespunzător.

Articolul 94. Nulitatea convențiilor derogatorii

Convențiile prin care se exclude sau se limitează aplicarea art. 89-93 sînt nule.

Articolul 95. Contractele individuale de muncă

(1) În cazul rezilierii contractelor individuale de muncă încheiate de debitor cu angajații săi, se aplică prevederile legale privind lichidarea și reorganizarea extrajudiciară a întreprinderii.

(2) Nu se admite disponibilizarea personalului în cadrul procedurii pe motiv că întreprinderea (afacerea) debitorului este vîndută ca un complex patrimonial unic sau că este preluată de o altă persoană conform planului procedurii de restructurare.

Articolul 96. Contractul colectiv de muncă

(1) În cazul în care contractul colectiv de muncă prevede anumite acțiuni a căror efectuare afectează masa debitoare, administratorul/lichidatorul și organul reprezentativ al angajaților trebuie să adopte măsuri de reducere, reciproc acceptabilă, a acestor acțiuni. Pentru soluționarea divergențelor, părțile pot solicita, de comun acord, intermediere din partea oficiului teritorial al forței de muncă.

(2) Contractul prevăzut la alin. (1) poate fi desfăcut cu condiția avizării celeilalte părți cu cel puțin 2 luni înainte, chiar dacă acest contract prevede un termen mai lung.

Articolul 97. Prestarea de servicii către debitor

(1) Niciun furnizor de servicii de utilitate publică care deține o poziție dominantă (livrări de energie electrică, gaze naturale, apă, servicii telefonice sau altele asemenea) nu are dreptul să refuze ori să întrerupă unilateral prestarea unor astfel de servicii către debitor din momentul depunerii cererii introductive, chiar dacă debitorul nu a plătit serviciile prestate anterior depunerii cererii introductive. În cazul în care se intențează procedură de insolabilitate, procedură a falimentului sau procedură de restructurare, costurile serviciilor curente se achită lunar în baza contractelor încheiate de furnizor cu administratorul/lichidatorul.

(2) Reducerea sau întreruperea prestării serviciilor enumerate la alin. (1) poate avea loc doar în cazul în care administratorul/lichidatorul sau debitorul nu plătește, conform contractului, serviciile curente prestate după intentarea procesului.

Articolul 98. Plata cambiei scadente

Plata cambiei scadente nu poate fi anulată dacă deținătorul a fost obligat să o accepte pentru a nu pierde drepturile de recuperare împotriva debitorilor solidari ai cambiei. În acest caz, dacă administratorul/lichidatorul poate dovedi că ultimul debitor solidar al cambiei a avut cunoștință de incapacitatea de plată a debitorului cînd a emis sau a girat cambia, debitorul solidar este obligat să restituie administratorului/lichidatorului plata obținută în contul masei debitoare.

Articolul 99. Bunurile în tranzit

În cazul în care un bun mobil vîndut debitorului și neplătit integral de acesta este, la data deschiderii procesului, în curs de transmitere (în tranzit) sau se află încă în posesiunea vînzătorului, iar alte persoane nu au intrat în posesiunea acelui bun, vînzătorul poate reîntra în posesiunea lui. În acest caz, vînzătorul restituie orice plată făcută de debitor în avans pentru bunul respectiv, avînd dreptul de a înainta o creanță în calitate de creditor chirografar pentru cheltuielile aferente acestei tranzacții.

Articolul 100. Situația unor transferuri de bunuri

Dacă debitorul este parte într-un contract de vânzare-cumpărare ce prevede transferul unor bunuri sau titluri de valoare, cotate la o bursă de mărfuri sau de valori mobiliare sau la o altă piață, la o anumită dată sau într-o perioadă determinată, iar scadența survine sau perioada expiră după data intentării procedurii de insolabilitate, atunci diferența

dintre prețul de cumpărare și prețul cotelat, la data menționată, la bursă sau la piața din locul de livrare ori (dacă nu poate fi stabilit locul) la cea mai apropiată bursă sau piață, va fi achitată în masa debitoare dacă aceasta este o datorie debitoare sau va constitui o creanță chirografară dacă este o datorie creditoare.

Articolul 101. Tranzacțiile cu valori mobiliare

Dacă obligația uneia dintre părțile contractante de a efectua o tranzacție cu valori mobiliare devine, conform contractului, scadență după deschiderea procedurii de insolvabilitate, contractul se consideră reziliat la data intentării procedurii. În astfel de cazuri, diferența dintre prețul contractului și valoarea acțiunilor de la data intentării procedurii de insolvabilitate, procedurii falimentului sau a procedurii de restructurare este plătită debitorului dacă este un credit sau adăugată la datoriile debitorului dacă este o datorie.

Articolul 102. Executarea contractului de asigurare a debitorului

În cazul în care un contract de asigurare a debitorului continuă, prima de asigurare datorată de debitor trebuie să fie plătită în totalitate, chiar dacă este scadență înainte de intentarea procedurii, primele de asigurare raportându-se la cheltuielile de administrare.

Articolul 103. Participațiile debitorului în alte persoane juridice

Dacă un asociat al unei societăți comerciale sau un membru de cooperativă este debitor într-o procedură de insolvabilitate și dacă implicarea debitorului într-o astfel de procedură nu atrage dizolvarea societății sau a cooperativei, administratorul/lichidatorul înstrăinează participația debitorului potrivit ultimului raport financiar aprobat, în modul stabilit de lege.

Secțiunea a 3-a**Contestarea actelor juridice ale debitorului****Articolul 104.** Anularea unor acte juridice

Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/lichidatorul poate introduce în instanța de insolvabilitate acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului:

a) orice act juridic fictiv sau fraudulos încheiat de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvabilitate, care a afectat drepturile creditorilor;

b) transferurile cu titlu gratuit din partea debitorului făcute în ultimii 3 ani precedenți înaintării cererii introductive, cu excepția actelor de îndeplinire a unor obligații morale sau actelor pentru binele public (de sponsorizare), în care generozitatea donatorului este proporțională patrimoniului său;

c) tranzacțiile încheiate în ultimii 3 ani precedenți înaintării cererii introductive, în care prestația debitorului este vădit mai mare decât cea primită;

d) transferurile de proprietate de la debitor către un creditor în contul unei datorii anterioare sau în folosul acestuia din urmă, efectuate în ultimele 4 luni precedente înaintării cererii introductive, care au ca efect creșterea sumei pe care creditorul ar urma să o primească în cazul lichidării debitorului;

e) transferurile de proprietate de la debitor către un creditor în contul unei datorii anterioare sau în folosul acestuia din urmă, efectuate în ultimele 4 luni precedente înaintării cererii introductive, la care creditorul nu avea dreptul sau care nu ajunseră la scadență;

f) acordarea gratuită a unui gaj sau a unei ipoteci, a oricărei alte garanții pentru o creanță care era neasigurată în ultimele 4 luni anterioare înaintării cererii introductive sau pentru o creanță a unui acționar sau asociat al debitorului

într-o perioadă similară, dacă aceste creanțe nu au ajuns la scadență până la data intentării procedurii de insolvabilitate;

g) orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive.

Articolul 105. Anularea unor acte juridice încheiate în ultimele 24 de luni

(1) Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/lichidatorul poate introduce în instanța de insolvabilitate acțiuni în vederea anulării tranzacțiilor încheiate de debitor în ultimele 24 de luni precedente înaintării cererii introductive, dacă acestea sînt în dauna intereselor creditorilor, cu următoarele persoane:

a) cu un asociat în comandită sau cu un asociat care deține cel puțin 20% din capitalul social al debitorului, atunci cînd debitorul este societate în comandită sau societate în nume colectiv;

b) cu un asociat (acționar) care deține cel puțin 20% din capitalul social al debitorului, atunci cînd debitorul este societate pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată;

c) cu o persoană care se încadrează în prevederile art. 247 alin. (1);

d) cu un coproprietar – asupra unui bun comun indivizibil;

e) cu o persoană care se încadrează în prevederile art. 63 alin. (6).

(2) Nu pot fi anulate transferurile cu caracter patrimonial efectuate în baza unei licitații publice, în condițiile legii.

Articolul 106. Situația bunurilor din tranzacțiile anulate

(1) Terțul dobînditor în cadrul unei tranzacții anulate conform art. 104 și 105 trebuie să restituie, în contul masei debitoare, bunul dobîndit sau, în cazul în care bunul nu mai există, valoarea lui estimată la data transferului efectuat de către debitor.

(2) Terțul dobînditor în cadrul tranzacțiilor prevăzute la alin. (1) care a restituit, integral sau parțial, în masa debitoare bunul sau valoarea lui deține o creanță chirografară împotriva debitorului, cu condiția ca terțul să fi fost de bună-credință referitor la intențiile debitorului la data efectuării transferului.

Secțiunea a 4-a**Asigurarea integrității masei debitoare****Articolul 107.** Luarea în primire a masei debitoare

(1) După intentarea procedurii de insolvabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului, administratorul și/sau lichidatorul vor lua neîntîrziat în primire și administrare toate bunurile care aparțin masei debitoare.

(2) Administratorul/lichidatorul, în baza hotărîrii de intentare a procedurii de insolvabilitate și/sau a încheierii instanței de insolvabilitate, impune, prin executare silită, predarea bunurilor aparținînd masei debitoare care se găsesc la debitor sau la terți, cu evacuarea forțată a persoanelor care le dețin în posesie sub orice formă. În baza actului judecătoresc, administratorul/lichidatorul va dispune prin ordin intrarea, reținerea, ridicarea, eliberarea, evacuarea, instalarea, sigilarea și sechestrarea bunurilor incluse în masa debitoare.

(3) Actele emise de administrator/lichidator în scopul executării hotărîrii de intentare a procesului de insolvabilitate și/sau încheierii judecătorești privind preluarea bunurilor ce aparțin masei debitoare se asimilează actelor emise de executorul judecătoresc.

(4) Comitetul creditorilor dispune asupra locului de păstrare a valorilor mobiliare și a lucrurilor de preț, stabilind obligativitatea depunerii mijloacelor bănești în bănci, inclusiv a numerarului în monedă națională și valută străină. Luarea

în primire a acestor bunuri se face în prezența a cel puțin un membru al comitetului creditorilor care va semna actul de primire. În cazul în care nu este desemnat un comitet al creditorilor, instanța de insolabilitate decide numirea unui reprezentant al creditorilor care va asista la luarea în primire a valorilor mobiliare și a bunurilor și va semna actul de primire. Adunarea creditorilor poate dispune altfel.

Articolul 108. Inventarul bunurilor incluse în masa debitoare

(1) Administratorul insolabilității/lichidatorul trebuie să întocmească un inventar al tuturor bunurilor corporale și incorporeale care aparțin masei debitoare. Inventarul este întocmit de o comisie de inventariere constituită de administratorul insolabilității/lichidator din reprezentanți ai creditorilor sau din specialiști/experti în domeniu, în prezența debitorului, dacă nu se cauzează o întârziere dezavantajoasă.

(2) Actul de inventar este semnat de administratorul insolabilității/lichidator, de membrii comisiei de inventariere și, după caz, de către debitor prin reprezentantul său desemnat în procedura de insolabilitate.

(3) Dacă patrimoniul debitorului poate fi inventariat într-o singură zi, administratorul insolabilității/lichidatorul va putea să procedeze imediat la inventariere fără a aplica sigiliile. În toate celelalte cazuri, se va proceda la inventariere în cel mai scurt timp posibil. Debitorul trebuie să asiste la inventar. Dacă nu se prezintă, debitorul nu va putea contesta datele din inventar.

(4) În cazul în care debitorul nu prezintă documentele activității economice și de evidență contabilă în modul prevăzut de prezenta lege, inventarul bunurilor lui se face conform documentelor și altor probe reconstituite de către administratorul insolabilității/lichidator. Dacă, în urma notificărilor, administratorul insolabilității/lichidatorul nu identifică niciun bun, inventarul se încheie în baza comunicărilor transmise în scris de autoritățile relevante.

(5) În inventar trebuie să fie descrise toate bunurile identificate ale debitorului și să se indice valoarea contabilă sau, dacă aceasta lipsește, valoarea lor aproximativă de la data inventarierii. În cazul în care valoarea bunului depinde de lichidarea sau de restructurarea întreprinderii, administratorul insolabilității/lichidatorul va angaja, cu aprobarea comitetului creditorilor, un expert evaluator, pe cheltuiela debitorului, pentru a evalua bunurile atât separat, cât și în ansambluri în stare de funcționare, după caz.

(6) În toate cazurile, cu excepția celui indicat la alin. (3), administratorul insolabilității/lichidatorul, înainte de inventar, va pune prin ordin sub sechestru și sigiliu: încăperile, magazinele, magazinele, depozitele, birourile, corespondența comercială, arhiva, dispozitivele de stocare și de prelucrare a informației, contractele, mărfurile și orice alte bunuri mobile sau imobile aparținând patrimoniului debitorului sau care se află pe teritoriul și/sau în posesia debitorului.

(7) Nu vor fi puse sub sechestru și sigiliu:

a) obiectele care trebuie valorificate de urgență, pentru a se evita deteriorarea lor materială sau pierderea din valoare;

b) registrele de contabilitate;

c) cambiile și alte titluri de valoare scadente sau care urmează a fi scadente în scurt timp și nici acțiunile ori alte titluri de participație ale debitorului, care vor fi luate de lichidator pentru a fi încasate sau pentru a se efectua activitățile de conservare cerute;

d) numerarul, în monedă națională și valută străină, pe care administratorul insolabilității/lichidatorul îl va depune la instituția financiară în contul patrimoniului debitorului.

(8) Dacă debitorul are bunuri în diferite localități, administratorul insolabilității/lichidatorul va efectua seches-

trarea și sigilarea bunurilor în mod consecutiv, începând cu bunurile de o importanță sau de o valoare mai mare. Documentele întocmite de administratorul insolabilității/lichidator, certificând că sechestrurile și sigiliile au fost aplicate, vor fi trimise instanței de judecată care examinează cazul de insolabilitate.

Articolul 109. Păstrarea și paza masei debitoare

(1) Pe măsura desfășurării inventarierii, administratorul insolabilității/lichidatorul ia în posesie bunurile, devenind depozitarul lor judiciar, și adoptă măsurile necesare pentru conservarea, păstrarea și paza lor.

(2) Cu consimțământul comitetului creditorilor sau, după caz, al adunării creditorilor, bunurile introduse în masa debitoare se remit, contra semnătură, spre păstrare și pază debitorului.

(3) În cazul în care comitetul sau adunarea creditorilor nu este de acord cu remiterea bunurilor din masa debitoare spre păstrare și pază debitorului sau în cazul în care debitorul refuză să preia bunurile, administratorul insolabilității/lichidatorul predă bunurile, în bază de contract de depozit sau de pază, unui terț, care va avea dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor de păstrare a bunurilor.

(4) Comitetul creditorilor sau, după caz, adunarea creditorilor determină cuantumul remunerației celui care preia bunurile spre păstrare, în conformitate cu tarifele stabilite, iar în lipsa lor, al unei remunerații obișnuite. Cheltuielile de păstrare a bunurilor din masa debitoare se includ în cheltuielile masei și se suportă de către debitor.

(5) Bijuteriile și alte obiecte de aur, argint, platină și de metale din grupa platinei, din pietre prețioase și perle, precum și fragmentele din aceste obiecte, ridicate de la debitor se depun imediat de către administratorul insolabilității/lichidator la păstrare în instituții financiare.

(6) În cazul în care comitetul sau adunarea creditorilor nu dispune altfel, persoana căreia i s-au remis spre păstrare bunuri din masa debitoare nu are dreptul să le folosească ori să le înstrăineze, fiind obligată să informeze administratorul insolabilității/lichidatorul despre fructele acestor bunuri.

(7) Persoana căreia i s-au remis spre păstrare bunuri poartă, în conformitate cu legislația, răspundere pentru prejudiciul cauzat intenționat sau din culpă. Însușirea sau înstrăinarea bunurilor remise spre păstrare atrage răspundere contravențională sau penală în conformitate cu legislația.

(8) Dacă bunul introdus în masa debitoare este expus degradării sau dacă a suferit schimbări ce implică pericolul deprecierei sale și nu mai este timp pentru înlăturarea acestui pericol, persoana căreia i s-a dat spre păstrare va informa la timp administratorul insolabilității/lichidatorul, care este obligat să organizeze vânzarea bunului în condițiile prezentei legi.

(9) Administratorul insolabilității/lichidatorul este în drept să vândă bunul introdus în masa debitoare și în cazul în care păstrarea lui implică cheltuieli disproporționale.

Articolul 110. Evidența creditorilor

(1) În urma intentării procedurii de insolabilitate sau a inițierii procedurii simplificate a falimentului, administratorul insolabilității/lichidatorul va întocmi și va înregistra la instanța de insolabilitate un tabel definitiv al creanțelor împotriva patrimoniului debitorului născute până la data intentării procedurii de insolabilitate sau a inițierii procedurii simplificate a falimentului, precizând temeiul, valoarea și rangul lor, indicând pentru fiecare numele/denumirea creditorului, suma solicitată de creditor, suma acceptată de administratorul insolabilității/lichidator după verificare. Tabelul definitiv al creanțelor se aprobă la ședința de validare.

(2) Contestațiile la tabelul definitiv vor fi soluționate de

către instanța de judecată care a intentat procedura de insolvență sau a inițiat procedura falimentului, iar, în funcție de soluțiile pe care le pronunță instanța, administratorul insolvenței/lichidatorul va întocmi un tabel definitiv consolidat, care va conține creanțele admise împotriva patrimoniului debitorului, existente la data intentării procedurii.

Articolul 111. Evaluarea de ansamblu a bunurilor și a obligațiilor

(1) După intentarea procedurii de insolvență sau inițierea procedurii falimentului, administratorul insolvenței/lichidatorul trebuie să efectueze, într-un raport, o evaluare sistematizată, de ansamblu, a bunurilor, în care se vor specifica și se vor juxtapune bunurile din masa debitoare și obligațiile debitorului. Pentru evaluarea bunurilor, se vor aplica prevederile art. 108, iar pentru sistematizarea obligațiilor, prevederile art. 110 în modul corespunzător.

(2) După ce a fost întocmit raportul evaluării de ansamblu a bunurilor, instanța de insolvență poate cere debitorului, la sesizarea administratorului insolvenței/lichidatorului sau a unui creditor, explicații privind plenitudinea evaluării bunurilor.

Articolul 112. Depunerea la dosar

Tabelul definitiv, inventarul masei debitoare și raportul evaluării de ansamblu trebuie să fie depuse la dosar și puse la dispoziția participanților la procedură de insolvență pentru a lua cunoștință de ele cu cel puțin 5 zile înainte de adunarea creditorilor de raportare.

Articolul 113. Darea de seamă fiscală și darea de seamă cu privire la activitatea comercială

(1) Intentarea procedurii de insolvență nu afectează obligația debitorului de a prezenta dare de seamă fiscală și dare de seamă cu privire la activitatea comercială, de a ține evidență contabilă. În ceea ce privește masa debitoare, aceste obligații sînt îndeplinite de administrator/lichidator, care răspunde, în limita informației de care dispune, pentru îndeplinirea obligațiilor.

(2) Odată cu intentarea procedurii de insolvență începe un nou exercițiu financiar. Primul exercițiu financiar este incomplet și durează pînă la sfîrșitul anului fiscal.

Secțiunea a 5-a
Adunarea de raportare

Articolul 114. Raportarea în fața adunării creditorilor

(1) Administratorul insolvenței va întocmi și va supune adunării creditorilor, în termenul stabilit de instanța de insolvență, care nu poate depăși 100 de zile de la data deschiderii procedurii, un raport asupra stării economice și a cauzelor care au condus la insolvența debitorului, menționînd persoanele cărora le-ar fi imputabilă această situație.

(2) În raport se va indica existența posibilității reale de menținere, în totalitate sau parțial, a întreprinderii debitorului și de aplicare a planului ori, după caz, motivele care nu permit restructurarea și, în acest caz, va propune intrarea în faliment.

(3) Dacă va concluziona în raport că activitatea debitorului poate fi redresată în baza unui plan, administratorul insolvenței va trebui să precizeze dacă recomandă ca planul să fie cel propus de debitor, dacă, la cererea debitorului, colaborează la întocmirea acelui plan sau dacă intenționează să propună un alt plan singur sau împreună cu unul sau mai mulți creditori.

(4) Administratorul insolvenței va asigura posibilitatea consultării raportului prevăzut la alin. (1) la sediul său, pe cheltuiela solicitantului. O copie de pe raport se va depune la instanța de insolvență și se va comunica debitorului.

(5) La adunarea de raportare, creditorii pun în discuție raportul administratorului insolvenței și adoptă, în modul

stabilit la art. 57, una din următoarele hotărîri:

a) de intentare a procedurii de restructurare a debitorului;

b) de intentare a procedurii falimentului.

(6) Prima la vot se pune propunerea susținută de administratorul insolvenței. Neaprobarea de către adunarea creditorilor a procedurii propuse de administratorul insolvenței are ca efect intentarea față de debitor a următoarei proceduri fără a fi pusă separat la vot.

(7) În cazul în care adunarea creditorilor de raportare hotărăște restructurarea debitorului, hotărîrea se confirmă în cel mult 5 zile de către instanța de insolvență, care, prin încheiere motivată, dispune intentarea procedurii de restructurare și stabilește un termen, de cel mult 30 de zile de la emiterea încheierii, de propunere a planului procedurii de restructurare.

(8) Nerespectarea termenului prevăzut la alin. (7) conduce la decăderea părților din dreptul de a depune planul și, ca urmare, la trecerea, prin încheiere a instanței de insolvență, la procedura falimentului.

(9) În cazul în care adunarea creditorilor aprobă propunerea administratorului insolvenței de încetare a activității întreprinderii insolvente, instanța de insolvență decide, prin încheiere, continuarea procedurii de insolvență și intrarea în faliment a debitorului, în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(10) Pînă la adunarea de raportare, administratorul insolvenței poate sista activitatea nerentabilă a debitorului doar cu învoirea comitetului creditorilor, dacă acesta a fost format.

(11) În cazul de încetare a activității debitorului, administratorul insolvenței trebuie să îl informeze înainte de data preconizată. Instanța de insolvență poate refuza sistarea activității debitorului pînă la adunarea de raportare, la cererea lui și după audierea administratorului insolvenței, cu condiția ca refuzul să nu cauzeze diminuarea masei debitoare.

Capitolul IV
FALIMENTUL

Secțiunea 1
Procedura generală

Articolul 115. Condițiile intrării în faliment

(1) Instanța de insolvență decide prin încheiere intrarea imediată în faliment, dar nu mai tîrziu de 5 zile lucrătoare, în următoarele cazuri:

a) debitorul nu și-a declarat intenția de a se restructura sau este decăzut din dreptul de a propune un plan al procedurii de restructurare, iar creditorii nu cer restructurarea lui;

b) niciunul dintre participanții la procedură nu a propus un plan al procedurii de restructurare, în condițiile și termenele stabilite de prezenta lege, sau niciunul dintre planurile propuse nu a fost acceptat și confirmat;

c) debitorul și-a declarat intenția de a se restructura, dar nu a propus în termen un plan de restructurare ori planul lui nu a fost acceptat și confirmat;

d) obligațiile de plată și celelalte sarcini asumate nu sînt îndeplinite în condițiile stipulate în planul confirmat sau activitatea debitorului desfășurată pe parcursul restructurării aduce pierderi masei debitoare;

e) adunarea creditorilor a aprobat raportul administratorului insolvenței în care se propune intrarea debitorului în faliment.

(2) Instanța de insolvență va pronunța, prin încheierea de intrare în faliment, dizolvarea societății debitoare și va dispune:

a) desemnarea unui lichidator, stabilirea atribuțiilor acestuia;

b) valorificarea și lichidarea masei debitoare.

(3) Actele cu titlu gratuit, precum și celelalte acte, exceptându-le pe cele permise de planul procedurii de restructurare, efectuate între data confirmării planului procedurii de restructurare și data intrării în faliment sînt nule.

(4) Încheierea de intentare a procedurii falimentului se publică în modul prevăzut la art. 7.

Articolul 116. Efectele intentării procedurii falimentului

(1) În cazul în care dispune trecerea la faliment, instanța de insolvabilitate va desemna un lichidator propus de adunarea creditorilor, aplicînd în modul corespunzător dispozițiile art. 63-73. Atribuțiile administratorului insolvabilității încetează la momentul în care instanța stabilește atribuțiile lichidatorului. Poate fi desemnat lichidator administratorul insolvabilității desemnat anterior.

(2) Orice transfer, îndeplinire a unei obligații, exercitare a unui drept, act sau fapt, cu excepția celor autorizate de lichidator sau de instanța de insolvabilitate, efectuate de debitor sau de administratorul insolvabilității ulterior deschiderii procedurii falimentului sînt nule.

(3) Nicio dobîndă, majorare sau penalitate de orice fel ori cheltuială nu se adaugă creanțelor născute ulterior datei deschiderii procedurii generale și nici procedurii simplificate a falimentului.

(4) După intrarea în faliment, dispozițiile capitolelor II și III se aplică în modul corespunzător, în măsura în care nu contravin prezentului capitol.

Secțiunea a 2-a

Valorificarea și lichidarea masei debitoare

Articolul 117. Valorificarea și lichidarea masei debitoare

(1) După intentarea procedurii falimentului, lichidatorul valorifică și/sau lichidează neîntîrziat, în condiții cît mai avantajoase și în timpul cel mai potrivit, masa debitoare numai cu acordul expres al comitetului creditorilor sau al adunării creditorilor, după caz. Termenul de valorificare și/sau de lichidare a masei debitoare nu va depăși 2 ani de la intentarea procedurii falimentului.

(2) În cazul în care, în perioada indicată la alin. (1), valorifică și/sau lichidează masa debitoare fără acordul expres al adunării creditorilor sau al comitetului creditorilor, lichidatorul răspunde, în condițiile legii, pentru prejudiciul cauzat prin înstrăinarea necoordonată a masei debitoare.

(3) Dacă, după expirarea termenului indicat la alin. (1), se constată masă debitoare nevalorificată, aceasta va fi vîndută neîntîrziat de către lichidator la licitație cu reducere în condițiile art. 120, fără acordul adunării creditorilor sau al comitetului creditorilor. Reducerea prețului va continua pînă acesta va ajunge la zero. Dacă la licitația cu reducere s-a înscris un participant ori nu s-a înscris nici unul sau dacă bunurile nu au putut fi comercializate, lichidatorul vinde bunurile prin negocieri directe la orice preț negociat și confirmat de instanța de judecată care examinează procesul de insolvabilitate.

(4) Pentru evaluarea bunurilor din patrimoniul debitorului, lichidatorul poate angaja în numele debitorului un evaluator, iar cu acordul comitetului creditorilor poate utiliza un evaluator propriu. Bunurile din patrimoniul debitorului vor fi evaluate atît în bloc, cît și individual. Evaluare în bloc înseamnă evaluarea totalității de bunuri din patrimoniul debitorului sau evaluarea subansamblurilor funcționale. Prin subansamblu funcțional se înțeleg bunurile debitorului care, împreună, asigură realizarea unui produs finit, de sine stătător, sau care permit desfășurarea unei afaceri independente. Un subansamblu se consideră funcțional numai dacă are asigurat accesul la drum public și la folosirea utilităților.

(5) Valoarea estimativă a valorilor mobiliare deținute de debitor se determină în conformitate cu legislația în domeniul valorilor mobiliare.

(6) Dacă, în termen de 180 de zile de la finalizarea evaluării, bunurile nu au fost expuse spre valorificare prin orice metodă prevăzută în prezenta lege, ele vor fi reevaluate pe cheltuiala creditorilor care s-au opus valorificării.

(7) În cel mult 10 zile de la data finalizării procesului de evaluare a masei debitoare, lichidatorul prezintă comitetului sau adunării creditorilor un raport despre evaluarea bunurilor și metoda lor de valorificare, precizîndu-se modul de vînzare: în bloc sau individual, prin licitație publică, concurs sau negocieri directe, ori într-o combinație a acestor moduri.

(8) Prețul inițial de vînzare a bunurilor din masa debitoare și modul de vînzare se stabilesc la adunarea creditorilor sau la comitetul creditorilor, în baza raportului prezentat de lichidator și a evaluării efectuate în conformitate cu legislația, însă nu poate fi mai mic de valoarea evaluată.

(9) Dacă, pe parcursul a 15 zile din data prezentării raportului, comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor nu s-a expus sau nu aprobă propunerile de valorificare a masei debitoare înaintate de lichidator, acesta este în drept să se adreseze instanței de insolvabilitate pentru confirmarea acestor propuneri. În acest caz, odată cu aprobarea raportului, valorificarea masei debitoare se face sub controlul instanței de insolvabilitate. Încheierea judecătorească de refuz al confirmării modului, termenelor, prețului și condițiilor de valorificare a masei debitoare poate fi contestată cu recurs.

(10) În temeiul hotărîrii comitetului creditorilor sau adunării creditorilor, bunurile pot fi vîndute de către lichidator în bloc, ca ansamblu în stare de funcționare, sau individual. Lichidatorul va organiza și va desfășura licitații, concursuri sau va antrena în acest scop organizații specializate, cu achitarea serviciilor din contul debitorului. Bunurile nevindute la prima licitație se expun repetat la licitație, la prețuri mai mici, aprobate de adunarea creditorilor sau de comitetul creditorilor. Dacă la licitația repetată nu au fost adjudecate, bunurile se vînd la licitație cu reducere. În cazurile în care nu s-au vîndut nici la licitația cu reducere ori nu s-au vîndut prin concurs, ținut în modul stabilit de prezenta lege, bunurile pot fi vîndute, la decizia adunării creditorilor sau a comitetului creditorilor, de către lichidator prin negocieri directe, în bază de contract de vînzare-cumpărare.

(11) În cazul în care asupra bunului expus spre vînzare există un drept de preemțiune, acesta se va vinde prin negocieri directe conform legislației civile, cu respectarea dreptului de preemțiune al titularului. În cazul în care titularul dreptului de preemțiune refuză să procure în mod prioritar bunul din masa debitoare, lichidatorul îl poate vinde la licitație cu strigare sau prin concurs la un preț care să nu fie mai mic decît cel oferit titularului dreptului de preemțiune.

(12) Anunțul licitației sau al concursului se publică în mod obligatoriu în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și, după caz, în ziarele locale unde debitorul își are sediul sau unde sînt concentrate sediile celor mai mulți creditori, precum și în internet sau în alt sistem electronic. Oferta publică de vînzare a masei debitoare este irevocabilă în perioada indicată în anunțul licitației sau al concursului, care nu poate depăși 180 de zile din data publicării.

(13) Prin derogare de la dispozițiile alin. (12), în cazul în care vînzarea se face cu un bun a cărui valoare nu depășește 10 000 de lei sau în cazul în care bunul este în pericol de pieire, degradare, alterare ori depreciere, oricare ar fi valoarea lui, administratorul insolvabilității/lichidatorul poate să restrîngă formalitățile de publicitate la afișarea

anunțului despre vânzare la locul licitației, al concursului sau al negocierii directe, la sediul primăriei de la locul de vânzare a bunului și la sediul instanței de insolabilitate, să scurteze termenul de înștiințare în măsura în care ar fi suficient pentru informarea celor interesați.

(14) Cu acordul comitetului creditorilor sau al adunării creditorilor, lichidatorul poate vinde inventarul și/sau bunurile a căror valoare individuală este de până la 10 000 de lei (cu excepția imobilului sau a valorilor mobiliare) fără a organiza licitații sau concursuri, prin negocieri directe în bază de contract de vânzare-cumpărare sau prin organizații comerciale conform regulilor comerțului de consignatie, aprobate prin hotărâre de Guvern.

(15) În perioada lichidării masei debitoare, lichidatorul poate valorifica bunurile în bază de concurs, prin transferul lor în gestiune, arendă, locațiune, uzufruct, administrare fiduciară și sub alte forme de transmitere a drepturilor de folosință și/sau de posesiune asupra lor.

(16) Bunurile înstrăinate de administratorul insolabilității/lichidator în exercițiul atribuțiilor sunt libere, în temeiul prezentei legi, de orice sarcină, precum ipotecă, garanție reală mobilă sau drept de retenție de orice fel, ori măsuri asigurătorii și conțin garanție contra viciilor ascunse.

(17) Bunul din masa debitoare înscris în registrul public se vinde numai după ce administratorul insolabilității/lichidatorul îl înscrie, conform procedurii stabilite, în registrul public respectiv. Înregistrarea bunului se face în temeiul unei încheieri a instanței de insolabilitate, emisă în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii cererii administratorului insolabilității/lichidatorului de constatare a faptului cu valoare juridică. Încheierea poate fi contestată de orice persoană interesată. În cazul în care bunul a fost vândut înainte sau fără a fi înscris în registrul public, obligația înregistrării și cheltuielile aferente, precum și riscul de constatare a lacunelor la precizarea datelor din registrul public trec în sarcina lichidatorului.

(18) Dacă suma obținută din vânzarea unei părți din masa debitoare este suficientă pentru satisfacerea integrală a creanțelor validate și pentru recuperarea cheltuielilor aferente procesului sau dacă debitorul ori terțul le-a achitat benevol, lichidatorul, în temeiul unei hotărâri a comitetului creditorilor sau adunării creditorilor, încetează să vândă celelalte bunuri din masa debitoare.

(19) Nu sunt acceptate și vor fi excluse din procedurile de licitație, de concurs sau de negocieri directe persoanele fizice sau persoanele juridice care nu au respectat în mod repetat obligațiile consemnate în procesele-verbale și în contractele de vânzare-cumpărare pe care le-au încheiat anterior într-o astfel de procedură sau în alte proceduri similare.

Articolul 118. Vânzarea masei debitoare

(1) În cel mult 10 zile de la data aprobării de către comitetul creditorilor sau de către adunarea creditorilor a prețului inițial de vânzare, lichidatorul formează loturi de bunuri pentru vânzare și stabilește data și locul licitației cu strigare, publicând un anunț care va cuprinde informația prevăzută la art. 129 alin. (9), cu excepțiile stabilite în prezentul articol.

(2) Licitația se organizează la sediul lichidatorului sau al debitorului ori în alt loc stabilit de lichidator și se va desfășura în decursul a 15 zile de la data publicării anunțului despre organizarea ei. Persoana la care se păstrează bunurile este obligată să asigure accesul publicului la ele.

(3) Sunt admise la licitație persoanele care au depus la timp cerere de participare, precum și documentele necesare, și care au plătit avans în mărimea stabilită de lichidator, dar nu mai mic de 2% din prețul inițial al bunurilor.

(4) Doritorii de a participa la licitație vor prezenta lichidatorului cerere de participare de un model stabilit, copia de

pe documentul care confirmă depunerea avansului pe contul bancar indicat în anunț, procură, după caz, pentru dreptul de a participa la licitație, alte documente prevăzute expres în anunțul despre organizarea licitației. Primirea cererilor și a documentelor se încheie cu 3 zile înainte de data licitației. Termenul nominalizat este unul de decădere.

(5) Lichidatorul înregistrează persoana care a depus cerere de participare la licitație. Dacă persoana nu a respectat cerințele referitoare la întocmirea și la prezentarea documentelor sau dacă nu are dreptul de a participa la licitație, lichidatorul respinge cererea. Motivul respingerii se comunică în scris persoanei, cu restituirea avansului.

(6) Nu pot participa la licitație, sub sancțiunea nulității absolute, lichidatorul sau organizatorul licitației, judecătorii instanței de insolabilitate.

(7) Persoana are dreptul să-și retragă cererea de participare la licitație, adresând lichidatorului, cu 3 zile înainte de data licitației, un demers scris. În acest caz, persoanei i se va restitui avansul.

(8) Pentru desfășurarea licitației, lichidatorul formează o comisie din cel puțin 3 membri. În ziua licitației, concomitent cu înmînarea biletelor de participant, lichidatorul înregistrează participanții prezenți. Înregistrarea se încheie cu 10 minute înainte de începutul procedurii de licitare. Participanții întârziți nu sunt admiși, restituindu-li-se avansul.

(9) Licitația este condusă de licitator, în persoana lichidatorului, sau, după caz, de o persoană desemnată în bază de contract. Licitarea fiecărui lot de bunuri la licitația cu strigare începe cu anunțarea de către licitator a prețului inițial și a pasului de ridicare a prețului. Cel care acceptă prețul ridică biletul de participant. ceilalți participanți pot pretinde la lot propunând un preț mai mare cu unul sau cu mai mulți pași de ridicare. Dacă nimeni nu oferă un preț mai mare decât cel acceptat, strigat de 3 ori de către licitator, acesta anunță cu o lovitură de ciocan adjudecarea lotului.

(10) În cazul în care la licitație sunt scoase mai multe loturi separate, iar participantul care a depus avans nu a cîștigat lotul pentru care a depus cerere și avans, el poate fi admis la licitarea următoarelor loturi dacă avansul depus nu este mai mic decât cel prevăzut pentru aceste loturi, conform anunțului publicat.

(11) La încheierea licitării unui lot, lichidatorul sau comisia de licitație va negocia direct cu adjudecatarul lotului asupra modului și a termenelor de plată, fapt care se consemnează în procesul-verbal privind rezultatele licitației. Adjudecatarul este obligat să semneze procesul-verbal privind rezultatele licitației. Dacă refuză să îl semneze, se consideră că licitația nu a avut loc. În acest caz, licitația va reîncepe de la prețul oferit anterior de participant. Participantul care refuză să semneze procesul-verbal de adjudecare este privat de dreptul de a participa la această licitație nerestituindu-i-se avansul. După semnare, un exemplar al procesului-verbal se remite, în 48 de ore, instanței de insolabilitate.

(12) În cazul în care lichidatorul sau comisia de licitație și adjudecatarul au convenit ca achitarea lotului să fie efectuată la o sumă unică, ultimul plătește integral prețul lotului în termen de 10 zile lucrătoare din data semnării procesului-verbal. În cazul în care părțile au convenit ca achitarea lotului să se facă eșalonat, adjudecatarul, în același termen, de 10 zile lucrătoare, varsă prima tranșă, de cel puțin 40% din prețul indicat în procesul-verbal, iar restul îl va da în cel mult 60 de zile din data încheierii licitației, termen care poate fi prelungit, cu acordul comitetului creditorilor sau al adunării creditorilor, cu maximum 60 de zile.

(13) La cumpărarea lotului, avansul depus de adjudecatar este inclus în suma stabilită în procesul-verbal privind rezultatele licitației. Avansurile nerestituite se includ în masa debitoare și se distribuie în modul stabilit de lege.

Articolul 119. Licitatia repetată

(1) Lichidatorul sau comisia de licitație va declara că licitația nu a avut loc dacă:

a) la licitație s-a prezentat un singur participant ori nu s-a prezentat niciunul;

b) niciun participant la licitație nu a propus cel puțin un preț egal cu valoarea prețului inițial stabilit de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor;

c) adjudecatorul nu a achitat integral, în termen, costul lotului cumpărat.

Dacă licitația nu a avut loc, lichidatorul sau comisia de licitație întocmește un proces-verbal prin care se dispune organizarea unei licitații repetate.

(2) În cazul în care s-a declarat că prima licitație cu strigare nu a avut loc, unul dintre creditori este în drept să preia bunurile la prețul inițial al lotului expus la vânzare. Dacă, în decursul a 20 de zile din data notificării, niciun creditor nu a acceptat preluarea bunurilor în natură, se va organiza licitație repetată cu strigare în condițiile prezentei legi.

(3) Dacă comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor nu dispune altfel, pentru licitația repetată cu strigare lichidatorul va reduce prețul lotului cu 10% din prețul inițial, iar în cazul bunurilor imobile, cu 5%.

(4) În cazul înscrierii unui singur participant la licitația repetată cu strigare, vânzarea se efectuează în baza procesului-verbal al licitației, încheiat între lichidator și unicul participant, la un preț care să nu fie mai mic decât prețul stabilit la alin. (3).

(5) Dacă se declară că licitația repetată nu a avut loc, unul dintre creditori este în drept ca, în termen de 20 de zile de la notificare, să preia bunurile în natură în contul creanței sale la prețul inițial stabilit la ultima licitație.

(6) Dacă la bunurile nevândute la licitația repetată pretind cîțiva creditori, dreptul preferențial îl are creditorul chirografar de clasă superioară conform ordinii de satisfacere a creanțelor stabilite de prezenta lege. Dacă au fost înaintate oferte de preluare în natură a bunurilor nevândute la licitația repetată din partea creditorilor chirografari de aceeași clasă și nu există oferte din partea creditorilor de clasă superioară, dreptul preferențial îl are creditorul chirografar a cărui creanță este mai mare ca valoare. În cazul în care creditorii se află în situații egale, problema se rezolvă prin tragere la sorți sau creditorii vor prelua bunul în coproprietate proporțional valorii creanței fiecăruia.

(7) În decursul a 5 zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. (2) sau alin. (5), lichidatorul va examina ofertele creditorilor și va determina care dintre ei are dreptul preferențial la preluarea bunurilor, neadjudecate la licitație, în contul stingerii creanțelor validate, întocmind în acest sens un proces-verbal, care va fi semnat de lichidator și de creditorul cu drept preferențial. În termen de 48 de ore de la semnare, procesul-verbal va fi depus, prin grija lichidatorului, la instanța de insolabilitate. După semnarea procesului-verbal, lichidatorul va ridica prin act bunurile neadjudecate spre a le remite în natură creditorului în proprietate. Din momentul semnării actului de ridicare a bunurilor neadjudecate la licitație și al achitării de către creditor a onorariului de succes al lichidatorului, dreptul de proprietate asupra bunurilor trece la creditor, iar creanța acestuia validată în tabelul definitiv se stinge prin compensare în coraport cu valoarea bunurilor primite în proprietate.

(8) În cazul în care valoarea bunului remis de lichidator în proprietate creditorului este mai mare decât suma creanței validate în tabelul definitiv, creditorul poate prelua bunul numai dacă depune, în cel mult 10 zile lucrătoare de la data semnării actului de ridicare a bunului, suma ce acoperă integral diferența dintre prețul și valoarea creanței și onorariul de succes al lichidatorului.

(9) În cazul în care nu se prezintă la data stabilită de lichidator pentru a semna actul de ridicare sau refuză a prelua bunul, sau nu achită în termen remunerația lichidatorului și excedentul prevăzut la alin. (8), creditorul cu drept preferențial este decăzut din dreptul preferențial la preluarea bunului.

(10) Odată cu decăderea creditorului din dreptul preferențial, lichidatorul remite bunul către creditorul care a solicitat în termenul stabilit după notificare preluarea bunurilor și care urmează, conform dreptului preferențial, după creditorul decăzut din acest drept. Dacă și acest creditor nu respectă condițiile prevăzute la alin. (8), lichidatorul va expune din nou bunul spre vânzare la licitație sau în alt mod stabilit de prezenta lege.

(11) Cu acordul expres al creditorului care deține dreptul preferențial, bunurile neadjudecate la prima licitație sau la licitația repetată pot fi transmise de către lichidator în proprietate comună pe cote-părți ideale creditorilor consemnați în tabelul definitiv al creanțelor validate sau în proprietate comună unei părți din creditorii validați care au depus cerere în termenul stabilit după notificare și care urmează după prioritate, în mod consecutiv, după creditorul cu drept preferențial. Lichidatorul va stabili, în funcție de valoarea creanțelor stinse ale fiecărui creditor, cota-parte ideală din proprietatea comună a bunului preluat.

(12) Bunurile grevate cu garanții care nu au fost adjudecate la prima licitație sau la licitația repetată pot fi preluate în contul stingerii creanței numai la cererea creditorilor garantați. În acest caz, determinarea creditorului garantat cu drept preferențial se face în modul stabilit la alin. (6), cu respectarea condițiilor prevăzute de prezentul articol.

Articolul 120. Licitatia cu reducere

(1) În cazul în care licitația cu strigare repetată nu a avut loc, lichidatorul dispune imediat ca bunurile nesolicitate la licitația cu strigare să fie scoase la licitația cu reducere. Lichidatorul va organiza licitația cu reducere în termenele și în modul stabilit la art. 118.

(2) Licitatorul începe licitația fiecărui lot cu anunțarea prețului maxim, care va fi prețul inițial de la licitația cu strigare repetată, și a pasului de reducere a prețului. Pasul reducerii nu poate fi mai mare de 5% din prețul maxim.

(3) Dacă prețul redus a fost strigat de 3 ori și niciun participant nu și-a exprimat dorința de a cumpăra lotul, lichidatorul reduce prețul cu încă un pas, declarînd de fiecare dată prețul nou.

(4) Licitatorul va reduce prețul pînă cînd unul dintre participanți va fi de acord cu prețul propus. Licitatorul îi va cere să confirme oferta și să numească suma pentru care este de acord să cumpere lotul. În caz de confirmare, lichidatorul strigă prețul de 3 ori, anunțînd cu o lovitură de ciocan adjudecarea lotului. Dacă un alt participant dorește să cumpere lotul, acesta are dreptul să ridice prețul cu un pas sau cu mai mulți pași, declarîndu-și intenția în timpul repetării prețului, pînă la lovitură de ciocan, și își va confirma oferta ridicînd biletul de participant. În acest caz, licitația cu reducere trece în licitație cu strigare.

(5) Reducerea prețului va continua pînă se ajunge la zero, după care lotul se scoate de la licitație. Comitetul creditorilor sau, după caz, adunarea creditorilor poate stabili pentru unele loturi scoase la licitație cu reducere limita la care poate fi redus prețul.

(6) Adjudecatorul lotului la licitația cu reducere este obligat să semneze un proces-verbal privind rezultatele licitației. Dacă refuză să îl semneze, este privat de dreptul de a participa la această licitație, care va reîncepe de la prețul acceptat de el. Participantului care a refuzat să semneze procesul-verbal nu i se va restitui aportul.

(7) În cazul înscrierii unui singur participant la licitația

cu reducere, vânzarea bunului se efectuează în baza unui proces-verbal al licitației, încheiat între lichidator și unicul participant, la un preț redus cu cel mult 10% din prețul inițial. Dacă la licitația cu reducere nu s-a înscris niciun participant sau dacă bunurile nu au putut fi comercializate, lichidatorul vinde bunurile prin negocieri directe.

Articolul 121. Ridicarea bunurilor adjudecate

(1) După semnarea procesului-verbal al licitației, lichidatorul ridică bunurile adjudecate spre a le remite adjudecatarului. În momentul semnării actului de ridicare a bunurilor adjudecate, dreptul de proprietate asupra lor trece la adjudecatar, iar cheltuielile de păstrare și de transportare a bunurilor, de perfectare a titlurilor de proprietate le suportă noul proprietar.

(2) În cazul în care rezultatele licitației sînt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sînt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile.

(3) Ridicarea bunurilor adjudecate o efectuează lichidatorul în prezența cumpărătorului. În cazul împiedicării acțiunilor de ridicare a bunurilor, lichidatorul va proceda la ridicarea lor forțată.

(4) Dacă se constată lipsa, substituirea sau degradarea calitativă a unor bunuri din lista bunurilor adjudecate, lichidatorul este obligat să remită organelor de urmărire penală materialele de rigoare, excepție făcînd situațiile în care substituirea sau degradarea bunurilor este neînsemnată, iar cumpărătorul le-a acceptat la prețul din procesul-verbal al licitației.

(5) Dacă bunurile din masa debitoare au fost vîndute mai multor cumpărători, ridicarea lor se va face separat pentru fiecare cumpărător.

(6) Ridicarea bunurilor adjudecate se consemnează într-un act, întocmit în 4 exemplare. Unul rămîne lichidatorului care a ridicat bunurile, două se remit contra semnătură cumpărătorului și un exemplar se depune în instanță de insolabilitate.

(7) În timpul ridicării bunurilor adjudecate sau în cel mult 48 de ore după semnarea actului de ridicare, lichidatorul este obligat să remită cumpărătorului toate documentele referitoare la bunurile ridicate.

(8) În temeiul actului de ridicare a bunurilor adjudecate, debitorul și cumpărătorul efectuează înregistrările contabile aferente comercializării lor.

(9) Procesul-verbal al licitației, actul de ridicare a bunurilor adjudecate și certificatul de achitare integrală, eliberat de lichidator, sînt acte translativ de proprietate, care servesc drept temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate în numele adjudecatarului (cumpărătorului) în toate registrele de evidență a bunului adjudecat.

(10) Cumpărătorul poate folosi bunurile adjudecate și pînă la înscriere în registrele publice ale dreptului de proprietate (cu excepția scoaterii lor din Republica Moldova) în baza procesului-verbal al licitației și actului de ridicare a bunurilor adjudecate. După expirarea termenului de plată stabilit în procesul-verbal al licitației, bunurile adjudecate nu mai pot fi folosite în baza documentelor menționate.

Articolul 122. Vânzarea prin concurs

(1) Pentru desfășurarea concursurilor, comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor, la propunerea lichidatorului, desemnează o comisie de concurs (denumită în continuare *comisie*), în a cărei componentă intră reprezentanți ai creditorilor și/sau experți, specialiști în domeniu. Comisia este prezidată de lichidator, iar secretarul se desemnează din rîndul membrilor ei.

(2) Ședința comisiei este deliberativă dacă la ea participă

cel puțin două treimi din membri, iar deciziile ei se adoptă prin vot deschis, cu simpla majoritate de voturi. În caz de paritate de voturi, cel al președintelui comisiei este decisiv. Deciziile comisiei se consemnează în proces-verbal, semnat de membrii prezenți la ședință.

(3) Principalele sarcini ale comisiei sînt:

a) desfășurarea concursului;

b) totalizarea rezultatelor concursului, determinarea cîștigătorului în concurs, luarea unor alte decizii privind rezultatele concursului;

c) soluționarea eventualelor contestații;

d) depunerea în instanță de insolabilitate a proceselor-verbale privind desfășurarea concursului și totalurile lui.

(4) Ședința comisiei se convoacă în 3 zile din data finalizării termenului de primire a documentelor de la ofertanți. Comisia este în drept să examineze ofertele depuse și să adopte decizii la una sau la mai multe ședințe.

(5) Comitetele creditorilor sau adunarea creditorilor aprobă prețul inițial de vânzare a bunului pentru a fi expus la concurs în modul stabilit de prezenta lege. Hotărîrea de aprobare a prețului inițial se prezintă comisiei și nu poate fi divulgată.

(6) Lichidatorul publică un comunicat informativ privind desfășurarea concursului de vânzare-cumpărare a bunurilor din masa debitoare în modul stabilit la art. 6. Comunicatul informativ trebuie să includă:

a) informații despre bunul din masa debitoare expus la vânzare;

b) condițiile concursului;

c) termenul de depunere a cererilor și de prezentare a ofertelor pentru participare la concurs, care nu poate fi mai mic de 15 zile și nici mai mare de 60 de zile de la data publicării avizului;

d) modul și termenele de familiarizare a ofertanților cu bunul din masa debitoare;

e) criteriile de selectare a cîștigătorului.

În comunicatul informativ, conform deciziei comisiei, pot fi incluse și alte informații, inclusiv se va specifica cuantumul mijloacelor bănești stabilite de comisie drept garanție de participare a ofertanților la concurs, precum și datele contului bancar la care se vor transfera aceste mijloace.

(7) Lichidatorul sau persoanele care au la păstrare bunuri expuse la vânzare asigură ofertanților accesul la ele și la documentele suplimentare, cu excepția celor confidențiale.

(8) Primirea cererilor și a documentelor se încheie cu 3 zile înainte de data demarării concursului. Termenul nominalizat este unul de decădere. În termenul-limită prevăzut în comunicatul informativ, ofertantul prezintă:

a) copie de pe certificatul înregistrării de stat și copie de pe statut, autentificate de conducător, dacă este persoană juridică rezidentă; copie de pe certificatul de înregistrare, eliberat de organul împuternicit al statului de reședință și copie de pe statut tradus în limba de stat a Republicii Moldova, legalizat sau apostilat în condițiile legislației în vigoare, dacă este persoană juridică nerezidentă; copie de pe buletinul de identitate și de pe anexa la el, dacă este persoană fizică;

b) cerere de participare la concurs, în care se indică prețul oferit pentru bun, condițiile și termenele lui de plată, angajamentul de a îndeplini celelalte obligații potrivit condițiilor din comunicatul informativ;

c) documentul care confirmă depunerea garanției de participare pe contul bancar indicat în comunicatul informativ;

d) certificat despre datoriile față de bugetul public național, dacă este rezident.

(9) În cazul în care dorește să își înregistreze participarea la achiziționarea mai multor bunuri scoase la același

concurs, ofertantul este obligat să prezinte o cerere în acest sens și să depună garanție de participare pentru fiecare obiect în parte.

(10) Documentele de participare la concurs, întocmite în limba de stat a Republicii Moldova (sau în o altă limbă, traduse obligatoriu în limba de stat), se înmânează lichidatorului într-un plic închis și sigilat, la care se anexează, până la expirarea termenului-limită de recepționare a ofertelor, documentul de plată a garanției de participare la concurs și se înscrie în registrul ofertanților, eliberându-se adeverința respectivă.

(11) Concursul se desfășoară în două etape. În prima etapă, comisia determină, în baza documentelor și ofertelor prezentate, numărul ofertanților participanți la concurs, iar în etapa a doua, comisia determină, în baza concursului de ridicare a prețului la obiect, câștigătorul concursului.

(12) La data stabilită în comunicatul informativ, participantul (reprezentantul lui) este obligat să se înregistreze la secretarul comisiei. În cazul în care nu s-a înregistrat în termenul indicat, ofertantul nu este admis la concurs, iar garanția de participare i se restituie. După încheierea înregistrării, președintele comisiei deschide, în prezența ofertanților înregistrați, cutia cu plicuri, sigilată, iar membrii comisiei se conving de integritatea plicurilor, deschid fiecare plic, verifică completivitatea documentelor și a informațiilor prevăzute de condițiile concursului, iau act de documentele depuse, fapt care se consemnează în procesul-verbal al ședinței.

(13) Comisia examinează și evaluează ofertele propuse, estimând corespunderea lor condițiilor concursului, ia o decizie privind admiterea ofertanților la concurs. Comisia este în drept să respingă ofertele unor ofertanți sau ale tuturor dacă nu au prezentat toate documentele sau dacă documentele nu au fost întocmite în modul stabilit, sau dacă ofertele nu întrunesc condițiile concursului. În cazul în care niciun ofertant nu este admis să participe la concurs, ședința se declară nulă.

(14) În cazul în care comisia stabilește în ședință că nicio ofertă nu va fi mai mare decât prețul minim stabilit de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor, procedura se suspendă, iar comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor se convoacă de urgență pentru confirmarea celei mai bune oferte sau pentru schimbarea condiției ori a modalității de valorificare a bunului.

(15) După determinarea numărului de participanți la concurs, comisia invită neîntârziat în aceeași ședință ofertanții admiși la a doua etapă a concursului cu ridicarea prețului la bunul expus în vânzare.

(16) În cazul în care la concurs s-a înregistrat sau este admis un singur ofertant, comisia licitează prin negocieri directe cu el prețul bunului și celelalte propuneri ale lui.

(17) Președintele comisiei va iniția o a doua etapă a ședinței de concurs, cu anunțarea prețului inițial propus pentru bun, care va fi cel mai înalt preț indicat în cererea participanților. În concurs, participanții fac propuneri de modificare a ofertelor, cu începere de la participantul care a indicat în cerere cel mai mic preț. În cazul în care participanții au oferit pentru obiect același preț, primul pas al concursului începe cu ultimul participant care a prezentat documentele. Această ordine se păstrează pe parcursul întregului concurs. Propunerile înaintate de participanții la concurs se consemnează în proces-verbal.

(18) Comisia îl desemnează drept câștigător al concursului pe participantul care a propus cel mai mare preț pentru bun și care și-a asumat cele mai avantajoase obligații în sensul satisfacerii condițiilor concursului. Principiile de care se va conduce comisia la determinarea câștigătorului sint: maximizarea masei debitoare, siguranța încasării prețului, celeritatea. La orice etapă a concursului, comisia este

în drept să adopte o decizie privind finalizarea lor, fără a determina câștigătorul, consemnând această decizie în procesul-verbal.

(19) Procesul-verbal al ședinței comisiei va conține informații privind:

- a) bunul și condițiile lui de vânzare;
- b) participanții, ofertele lor;
- c) câștigătorul concursului, propunerile lui definitive;
- d) condițiile și termenul de încheiere a contractului de vânzare-cumpărare a bunului.

(20) În termen de 20 de zile din data finalizării concursului, ofertanților care nu au fost declarați participanți sau care nu au câștigat concursul li se restituie garanția de participare. Garanția de participare a câștigătorului este inclusă în contul plății pentru bunul achiziționat. Ofertanților care au refuzat, după prezentarea documentelor, să participe la concurs li se restituie garanția de participare.

(21) În termen de 10 zile din data deciziei, lichidatorul încheie cu câștigătorul concursului un contract de vânzare-cumpărare a bunului (denumit în continuare *contract*). Acesta este semnat de lichidator și de cumpărător (câștigătorul concursului) sau de reprezentantul lui. În cazurile prevăzute de lege, contractul urmează să fie autentificat notarial și înregistrat la organul cadastral teritorial. Cheltuielile aferente autentificării notariale și înregistrării contractului le suportă cumpărătorul.

(22) În contract se consemnează condițiile concursului, obligațiile cumpărătorului ce derivă din aceste condiții, obligațiile reciproce ale părților, prețul bunului și termenele de achitare, alte prevederi de executare a contractului.

(23) Până la semnarea contractului, în cazul plății în rate a bunului, cumpărătorul achită un acout de cel puțin 40% din prețul bunului. Suma rămasă se plătește în cel mult 60 de zile de la data semnării contractului. În cazul achitării bunului prin operarea unei plăți unice, suma se plătește în termenele prevăzute în contract, dar în cel mult 10 zile lucrătoare din data încheierii lui.

(24) În cazul reținerii plăților mai mult de 60 de zile sau al neîndeplinirii totale a obligațiilor asumate, lichidatorul depune în instanță de insolabilitate sau în instanță de arbitraj cerere de încasare a sumei restante și a penalităților sau, după caz, de reziliere a contractului și de reparație a daunelor.

(25) În cazul în care câștigătorul concursului refuză a semna contractul, comisia este în drept să își anuleze decizia în termen de 10 zile și să îi invite la negocieri directe pe ceilalți participanți la concurs, fără a publica un alt comunicat informativ. Câștigătorului în concurs care a refuzat să semneze contractul nu i se restituie garanția de participare.

(26) Până la onorarea obligațiilor de achitare integrală a prețului la bunul vândut, cumpărătorul nu este în drept să gajeze, să vândă ori să înstrăineze în orice alt mod obiectul contractului, ori să întreprindă alte acțiuni care conduc la diminuarea masei debitoare. Pentru încălcarea acestor condiții, cumpărătorul poartă răspunderea prevăzută de legislația în vigoare și de contractul de vânzare-cumpărare.

Articolul 123. Vânzarea prin negocieri directe

(1) Negocierea directă este o modalitate prin care lichidatorul și un potențial cumpărător convin asupra clauzelor ce trebuie incluse în contractul de vânzare-cumpărare al cărui obiect îl constituie bunuri din masa debitoare.

(2) Lichidatorul va aplica procedura negocierilor directe cu încheierea unui contract de vânzare-cumpărare:

- a) atunci cind, la aplicarea modalității de vânzare a masei debitoare prin licitație cu reducere sau prin concurs, nu a fost prezentată nicio ofertă sau au fost prezentate numai oferte inacceptabile sau neconforme, sau contractul nu a

putut fi încheiat cu ofertantul câștigător din motive imputabile acestuia. Aplicarea procedurii de negociere în acest caz este posibilă numai după anularea procedurii inițiale de licitație sau de concurs;

b) atunci când, în temeiul legii, pentru protecția unor drepturi de exclusivitate, contractul de vânzare-cumpărare poate fi încheiat numai cu un anumit cumpărător;

c) atunci când, ca măsură strict necesară, perioadele de aplicare a licitației cu strigare, a licitației cu reducere sau a concursului nu pot fi respectate din motive de extremă necesitate sau nu pot fi determinate din cauza unor evenimente imprevizibile.

(3) Vânzarea prin negocieri directe se face atunci când lichidatorul se adresează exclusiv cumpărătorului potențial ori în cazul când, după îndeplinirea formalităților de publicitate, nu s-a înregistrat decât o singură ofertă. În cazul în care pentru un lot există mai multe solicitări de negociere, vânzarea se face conform procedurii prevăzute la desfășurarea licitației cu strigare, publicarea anunțului de licitație nefiind obligatoriu.

(4) Inițiativa vânzării prin negocieri directă poate aparține atât lichidatorului în calitate de vânzător, cât și unui potențial cumpărător interesat.

(5) Organizarea activității de negociere directă este asigurată de lichidator sau de o comisie pe care a format-o din 3-5 reprezentanți ai creditorilor și/sau din specialiști în domeniu.

(6) Pentru vânzarea bunului din masa debitoare, lichidatorul întocmește în prealabil un dosar de prezentare (lot) și îl pune la dispoziția oricărui ofertant în baza unui angajament de confidențialitate.

(7) Negocierile directe se vor desfășura cu fiecare ofertant în parte pe principiile: maximizarea masei deitoare, siguranța încasării prețului, celeritatea.

(8) După încheierea negocierilor, lichidatorul întocmește un proces-verbal în care expune concluzii asupra clauzelor ce trebuie incluse în contractul de vânzare-cumpărare și îl prezintă în cel mult 10 zile comitetului creditorilor sau adunării creditorilor spre aprobare.

(9) Comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor este în drept să accepte, în cel mult 20 de zile, condițiile negociate de lichidator conform procesului-verbal ori să le respingă, ori să oblige lichidatorul să reînceapă negocierile directe cu potențialul cumpărător în noile condiții stabilite de creditorii. Hotărîrea comitetului creditorilor prin care nu se aprobă procesul-verbal al negocierilor directe poate fi contestată la adunarea creditorilor de către lichidator sau de orice participant la proces, iar hotărîrea adunării creditorilor este susceptibilă de atac în instanța de insolabilitate. Dacă, în termen de 20 de zile, comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor nu s-a pronunțat asupra concluziilor din procesul-verbal al negocierilor directe, lichidatorul poate solicita instanței de insolabilitate aprobarea procesului-verbal.

(10) În baza concluziilor din procesul-verbal al negocierilor directe aprobate de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor, sau de instanța de insolabilitate, lichidatorul încheie cu ofertantul, în cel mult 10 zile de la data aprobării, un contract de vânzare-cumpărare.

(11) Comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor poate stabili în prealabil pentru lichidator un preț minim de vânzare a bunului prin negocieri directe, precum și condiții esențiale pentru contractul de vânzare-cumpărare. În acest caz, dacă prețul negociat cu ofertantul nu va fi mai mic de valoarea stabilită în prealabil de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor, iar condițiile esențiale prescise în prealabil sînt acceptate, cu ofertantul se încheie imediat contract de vânzare-cumpărare fără a se trece procedura ulterioară de confirmare prevăzută la alin. (8) și (9).

(12) Contractul de vânzare-cumpărare, procesul-verbal

al negocierilor directe și documentele de organizare și desfășurare a acestor negocieri se depun, prin grija lichidatorului, la dosarul de insolabilitate.

(13) Contractul de vânzare-cumpărare încheiat în urma negocierilor directe se poate modifica prin acord al părților semnatare.

Articolul 124. Vânzarea valorilor mobiliare

(1) Valorile mobiliare se vînd prin ridicarea lor de la debitor sau prin aplicarea de sechestrul. În cazul ridicării sau al sechestrării valorilor mobiliare, administratorul insolabilității/lichidatorul va notifica registratorul independent sau persoana care ține evidența lor despre deschiderea procedurii de insolabilitate sau a procedurii falimentului. Persoanele menționate vor consemna în registrul respectiv sechestrarea valorilor mobiliare.

(2) După aplicarea sechestrului, nicio operațiune cu valori mobiliare nu se admite fără acordul administratorului insolabilității/lichidatorului.

(3) Vânzarea valorilor mobiliare va avea loc în conformitate cu reglementările privind circulația valorilor mobiliare fără plata scontului.

Articolul 125. Vânzarea de cote-părți din capitalul social

Vânzarea participației din capitalul social al societății în nume colectiv se efectuează în conformitate cu art. 133 din Codul civil, partea socială în societatea cu răspundere limitată se înstrăinează în corespundere cu art. 152 și 153 din același cod, iar înstrăinarea participației sau a bunurilor din patrimoniul cooperativei corespunzătoare participației sale se efectuează conform art. 177 al aceluiași cod.

Articolul 126. Poprirea și vânzarea dreptului litigios sau cesiunea creanței

(1) Sînt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

(2) Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolabilității/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin. (1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de insolabilitate/faliment asupra debitorului.

(3) Prin somație se va pune în vedere terțului, care devine, potrivit alin. (1), terț poprit, interdicția de a plăti fără acordul administratorului insolabilității/lichidatorului sumele de bani sau de a transmite bunurile mobile pe care le datorează debitorului ori pe care i le va datora, declarîndu-le indisponibilizate. De la data comunicării somației de înființare a popririi și pînă la achitarea integrală a obligațiilor, inclusiv pe perioada suspendării urmăririi silite prin poprire, terțul poprit nu va face nicio altă plată sau operațiune care ar putea diminua bunurile indisponibilizate. Orice operațiune efectuată cu aceste sume sau bunuri după data comunicării somației de înființare a popririi este nulă. Când se popresc sume cu scadențe succesive, indisponibilizarea se întinde nu numai asupra sumelor ajunse la scadență, ci și asupra celor exigibile în viitor. Indisponibilizarea se întinde și asupra fructelor civile ale creanței poprite, și asupra oricăror alte accesorii născute chiar după înființarea popririi.

(4) Dacă sînt înființate mai multe popriri, terțul poprit va comunica administratorului insolabilității/lichidatorului, după caz, numele și adresa celorlalți creditori, sumele poprite de fiecare în parte.

(5) În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolabilității/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile incorporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolabilității/lichidator pentru a fi preluate.

(6) Odată cu primirea sumelor de bani, administratorul insolabilității/lichidator va proceda la distribuirea lor în modul prevăzut de lege. Bunurile preluate de la terțul poprit le va include în lista masei debitoare și le va valorifica conform procedurii stabilite.

(7) Terțul în a cărui posesie se află bunurile mobile incorporale poprite este supus tuturor îndatoririlor și sancțiunilor prevăzute de lege pentru custozii de bunuri sechestrate. În cazul în care termenul de restituire a bunurilor este scadent, terțul poate cere administratorului insolabilității/lichidatorului să le încredințeze unui custode.

(8) Terțul poprit nu va putea face contestație împotriva popririi. El își va formula apărările în instanța de insolabilitate, care validează poprirea.

(9) Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolabilității/lichidator, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolabilitate în vederea validării popririi.

(10) Instanța de insolabilitate îi va cita pe administratorul insolabilității/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului urmăritor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărîrea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.

(11) Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolabilitate va adopta o hotărîre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi. Poprirea înființată asupra unei creanțe cu termen sau sub condiție poate fi validată, dar hotărîrea nu poate fi executată decît după ajungerea creanței la termen sau la data îndeplinirii condiției, după caz. Dacă sumele sînt datorate periodic, poprirea se validează atît pentru sumele ajunse la scadență, cît și pentru cele care vor fi scadente, în ultimul caz validarea producîndu-și efectele numai la data cînd sumele devin scadente.

(12) Dacă poprirea a fost înființată asupra unor bunuri mobile incorporale care se aflau la data înființării în posesia terțului poprit, instanța va decide predarea lor în proprietate debitorului. Dacă bunurile mobile incorporale datorate debitorului nu se mai află la data validării în posesia terțului sau nu pot fi predate în natură, acesta este obligat, prin hotărîre de validare, la plata contravalorii acestor bunuri, caz în care va fi urmărit direct prin executorul judecătoresc.

(13) După validarea popririi, terțul poprit va proceda la consemnarea sau la plata datoriei, după caz, în limitele sumei determinate expres în hotărîrea de validare. În caz de nerespectare a acestor obligații, executarea silită se va face împotriva terțului poprit în baza hotărîrii de validare, în limitele sumei ce trebuia consemnată sau plătită.

(14) În scopul celerității procedurii, administratorul insolabilității/lichidator, cu acordul comitetului credito-

rilor sau a adunării creditorilor, după caz, este în drept să vîndă drepturile litigioase sau creanțele pecuniare certe ale debitorului prin licitație cu strigare sau prin negocieri directe, în modul și în condițiile stabilite de prezenta lege. Prețul inițial nu va fi mai mic de 50% din valoarea lor de bilanț, iar la licitația repetată prețul poate fi redus pînă la 30% din valoarea contabilă. Creditorii vor beneficia de dreptul de a prelua drepturile litigioase și/sau creanțele pecuniare certe în contul stingerii, în modul prevăzut la art. 119, a creanțelor lor validate. În cazul în care, în termen de 90 de zile, drepturile litigioase și/sau creanțele pecuniare nu se vor adjudeca la licitație sau nu se vor vinde prin negocieri directe, sau dacă există pericolul depășirii termenului de prescripție extensiv, lichidatorul va proceda la realizarea și la urmărirea lor silită prin instanță de judecată și/sau prin judecată arbitrală, sau prin alte organe abilitate în modul prevăzut de prezenta lege.

(15) Dreptul de proprietate asupra drepturilor litigioase și/sau asupra creanțelor pecuniare certe se transferă cumpărătorului în baza unui contract de vînzare-cumpărare sau contract de cesiune a creanței semnat de administratorul insolabilității/lichidator și numai după achitarea integrală a prețului convenit prin licitație sau prin negocieri directe, achitare care urmează a fi efectuată în cel mult 30 de zile de la data încheierii contractului.

Articolul 127. Vînzarea fructelor și a recoltelor

(1) Administratorul insolabilității/lichidator va hotărî, după caz, vînzarea fructelor sau a recoltelor prinse de rădăcini sau după ce sînt culese.

(2) Vînzarea se anunță cu cel puțin 5 zile înainte de termen, la primăria de la locul debitorului și de la locul unde se face vînzarea. Administratorul insolabilității/lichidator va face, după caz, și publicitate vînzării în unul dintre ziarurile locale sau, în lipsă de ziar local, în ziarurile de circulație republicană, în reviste sau în alte publicații destinate comercializării unor bunuri de natura celor scoase la vînzare, precum și în pagini de internet, deschise în același scop.

(3) Vînzarea se va face în zilele, la orele și în locurile stabilite de administratorul insolabilității/lichidator, de preferință în zilele nelucrătoare, în zile de tîrg, fie la fața locului, fie în tîrg.

(4) Vînzarea se va face de preferință prin negocieri directe sau prin licitație publică, în prezența unui delegat al comitetului creditorilor ori în lipsa lui, dacă a fost înștiințat legal și nu s-a prezentat. În cazul fructelor sau al recoltelor prinse de rădăcini, prețul se poate depune, cu acordul comitetului creditorilor, și ulterior, în cel mult 5 zile de la data semnării procesului-verbal al licitației sau al negocierilor directe. În orice caz, intrarea în posesia bunurilor adjudecate se face numai după plata integrală a prețului.

(5) Administratorul insolabilității/lichidator poate vinde fructele și recoltile prin negocieri directe, în bază de contract de vînzare-cumpărare și la preț curent, în cazul în care:

a) fructele sau recolta sînt în pericol de pieire, degradare, alterare sau depreciere, iar vînzarea trebuie făcută de urgență;

b) depozitarea este imposibilă sau necesită cheltuieli disproporționate în raport cu valoarea fructelor sau a recoltelor.

(6) În cazurile prevăzute la alin. (5), vînzarea va fi adusă la cunoștință comitetului creditorilor și debitorului în decursul a 48 de ore de la data efectuării.

(7) Administratorul insolabilității/lichidator depune, în 24 de ore de la încasare, pe conturi de acumulare mijloacele bănești obținute din vînzare, iar lista fructelor sau a recoltei vîndute cu prețul lor de vînzare, semnată de aceștia și de cumpărător se depune în 48 de ore în instanța

de insolvabilitate.

Articolul 128. Vânzarea bunurilor cu regim special de circulație

(1) Titlurile de credit și orice alte valori sau mărfuri negociabile la bursele de valori, la bursele de mărfuri ori pe alte piețe se pot vinde prin intermediul celei mai apropiate burse sau prin sistemul alternativ de tranzacționare, în formele și în condițiile prevăzute de legea specială.

(2) Obiectele din metale prețioase, pietrele prețioase și titluri de valoare altele decât cele indicate la alin. (1) se valorifică, în condițiile legii, prin entități autorizate, iar obiectele de artă, colecțiile de valoare și obiectele de muzeu, prin organele și în condițiile prevăzute de lege. În cazul în care este necesară, convertirea mijloacelor bănești se efectuează prin băncile din Republica Moldova conform legislației valutară.

(3) Sumele obținute din vânzare se consemnează în conturile de acumulare indicate de administratorul insolvenței/lichidatorul.

Articolul 129. Vânzarea întreprinderii (afacerii) debitorului

(1) În cadrul procedurii de insolvabilitate, al procedurii falimentului sau al procedurii de restructurare, întreprinderea (afacerea) debitorului (denumită în continuare *întreprindere*) poate fi înstrăinată ca un complex patrimonial unic doar cu acordul expres al adunării creditorilor.

(2) Vânzarea întreprinderii ca un complex patrimonial unic poate avea loc doar după satisfacerea drepturilor de separare a bunurilor din masa debitoare sau cu acordul titularilor acestor drepturi. Separarea se efectuează în conformitate cu art. 48.

(3) În cadrul vânzării întreprinderii se înstrăinează toate tipurile de bunuri destinate activității de întreprinzător, inclusiv terenurile, clădirile și alte construcții, utilajele, inventarul, materiile prime, producția, lucrările și serviciile (denumirea de firmă, mărcile comerciale și mărcile de serviciu înregistrate, alte mijloace de individualizare a întreprinderii și a producției acesteia, licențe, autorizații și orice alte acte permissive), alte active și drepturi exclusive care aparțin debitorului, cu excepția drepturilor și a obligațiilor intransmisibile, precum și creanțele creditorilor față de debitor incluse în tabelul definitiv, dacă legea nu stabilește altfel.

(4) În cazul în care titularii dreptului de separare a bunurilor din masa debitoare au acceptat, conform alin. (2), vânzarea întreprinderii ca un complex patrimonial unic până la satisfacerea drepturilor lor de separare, cumpărătorul devine succesor al obligațiilor de satisfacere a acestor drepturi.

(5) În cazul vânzării întreprinderii, toate contractele de muncă valabile la momentul vânzării își păstrează valabilitatea, iar cumpărătorul devine succesor al drepturilor și al obligațiilor patronului.

(6) Vânzarea întreprinderii are loc prin licitație sau concurs, dacă adunarea creditorilor nu stabilește altfel.

(7) În cazul în care vânzarea întreprinderii are loc prin concurs, condițiile concursului se aprobă de adunarea creditorilor.

(8) Administratorul insolvenței/lichidatorul publică avis privind vânzarea întreprinderii debitorului prin licitație sau concurs, conform prevederilor art. 6. Avizul va cuprinde:

a) informații despre întreprindere și patrimoniul ei, despre modalitatea în care se poate lua cunoștință de ele;

b) termenul de prezentare a cererilor de cumpărare a întreprinderii, care nu poate fi mai mic de 15 zile și mai mare de 60 de zile de la data publicării avizului;

c) data, ora și forma licitației;

d) modalitatea de înregistrare a participanților la licitație

sau la concurs;

e) prețul inițial (minim) de vânzare a întreprinderii, stabilit de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor;

f) suma de participare, termenul și modul depunerii ei;

g) criteriile (condițiile) de stabilire a câștigătorului licitației sau al concursului;

h) modul de consemnare a rezultatului licitației sau al concursului;

i) mențiuni despre organizatorul vânzării.

(9) Licitația sau concursul nu are loc în cazul în care, în termenul indicat în avis, este depusă o singură cerere de participare. În acest caz, adunarea creditorilor poate decide vânzarea întreprinderii fără ținerea unei noi licitații sau a unui nou concurs.

(10) Câștigătorul licitației și organizatorul vânzării semnează în ziua licitației un proces-verbal cu valoare de contract. În termen de 20 de zile din data licitației, administratorul insolvenței/lichidatorul încheie cu câștigătorul licitației contract de vânzare-cumpărare a întreprinderii.

(11) Câștigătorul concursului și organizatorul vânzării semnează în ziua concursului un proces-verbal în care se consemnează rezultatele vânzării și obligațiile părților în perioada de până la semnarea contractului, inclusiv obligația părților de a încheia contract de vânzare-cumpărare a întreprinderii în cel mult 20 de zile din data concursului.

(12) Contractul de vânzare-cumpărare a întreprinderii în calitate de complex patrimonial unic urmează să fie confirmat de instanța de insolvabilitate și înregistrat la Camera Înregistrării de Stat. Cheltuielile aferente autentificării notariale și înregistrării contractului le suportă cumpărătorul.

(13) Acontul de participare la licitație sau la concurs a câștigătorului se include în prețul de cumpărare al întreprinderii, iar în cazul în care acesta refuză să semneze procesul-verbal ori să încheie contract de vânzare-cumpărare a întreprinderii, acontul se include în masa debitoare după achitarea cheltuielilor de organizare a licitației sau a concursului.

(14) Suma obținută din vânzarea întreprinderii ca un complex patrimonial unic constituie masa debitoare și se distribuie în conformitate cu prezenta lege.

(15) Dacă suma obținută din vânzarea întreprinderii dă posibilitatea satisfacerii tuturor creanțelor, la propunerea administratorului insolvenței/lichidatorului procedura de insolvabilitate încetează în temeiul unei hotărâri a instanței de insolvabilitate.

Secțiunea a 3-a
Bunuri grevate cu garanții

Articolul 130. Valorificarea bunurilor

(1) În temeiul hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate sau a procedurii falimentului, administratorul insolvenței/lichidatorul intră, inclusiv prin executare silită, în posesia bunului (inclusiv a mijloacelor bănești în valută străină în numerar și fără numerar) afectat cu garanție sau a produselor rezultate din valorificarea acestui bun, precum și în posesia titlurilor și înscrisurilor care constată dreptul de proprietate al debitorului asupra bunului, fără a fi necesară vreo autorizare sau notificare prealabilă și fără a se plăti taxe sau tarife. La solicitarea administratorului insolvenței/lichidatorului, organele afacerilor interne, alte organe abilitate sint obligate să acorde tot sprijinul pentru luarea în posesie a bunului.

(2) Persoana care are în posesie un bun afectat cu garanție trebuie să îl predea neîntârziat în termenul indicat, la solicitarea administratorului insolvenței/lichidatorului. În caz contrar, persoana poartă răspundere solidară pentru stingerea creanțelor garantate și pentru pagubele aduse, fiind obligată totodată să repare prejudiciul astfel cauzat.

(3) În perioada în care administratorul insolvenței/lichidatorul

lichidatorul valorifică bunurile care aparțin masei debitoare și care fac obiectul unei garanții, niciun creditor nu poate solicita luarea în posesie a acestor bunuri, cu excepțiile stabilite în prezenta secțiune.

(4) Prin contractul de garanție, părțile pot cădea de acord asupra modului de vânzare a bunurilor grevate ca urmare a neîndeplinirii obligației. În lipsa unui astfel de acord, administratorul insolvenței/lichidatorul trebuie să vândă bunul, afectat cu garanție, cu acordul creditorilor garanți și sub controlul instanței de insolvență, într-o manieră comercială rezonabilă, care să asigure obținerea celui mai bun preț. Metoda, maniera, locul, prețul și momentul vânzării se stabilesc de creditorii garanți și, după caz, de instanța de insolvență și trebuie să urmeze regulile comerciale adecvate, folosite de persoanele care vând bunuri similare în mod obișnuit pe piața respectivă.

(5) Reguli comerciale adecvate pot fi: vânzarea prin licitații publice, prin negocieri directe, prin concurs sau prin orice alt mod rezonabil din punct de vedere comercial pentru tipul de bunuri supuse vânzării. Dintre diferitele moduri de vânzare rezonabile din punct de vedere comercial, creditorul garantat sau instanța de insolvență îl va alege pe cel care să asigure obținerea celui mai bun preț.

(6) Administratorul insolvenței/lichidatorul poate să recupereze ori să valorifice în alt mod o creanță pe care debitorul a cesionat-o pentru asigurarea unei pretenții.

Articolul 131. Procedura de valorificare a bunurilor grevate cu garanții

(1) Administratorul insolvenței/lichidatorul trebuie să înceapă și să încheie procedura de valorificare a garanției într-un interval de timp rezonabil, în funcție de tipul de bunuri și de regulile obișnuite practicate pe piață care asigură vânzarea la cel mai bun preț, dar nedepășind limitele prevăzute de prezenta lege.

(2) Administratorul insolvenței/lichidatorul trebuie să informeze, la cerere, creditorii asupra stării bunurilor ce aparțin debitorului, să permită examinarea lor sau, după caz, să permită consultarea registrelor contabile și a documentelor acestuia.

(3) Creditorul garantat care intenționează să-și valorifice garanția va înștiința administratorul insolvenței/lichidatorul despre acest lucru, arătând prin notificare condițiile și modalitatea de valorificare și/sau de vânzare a bunului afectat cu garanție, precum și prețul de vânzare după o expertiză a valorii lui. Odată cu primirea notificării, administratorul insolvenței/lichidatorul este îndreptățit să procedeze la valorificarea și/sau la vânzarea bunului grevat cu garanție în condițiile expuse de creditorul garantat. Administratorul insolvenței/lichidatorul se poate opune valorificării și/sau vânzării bunului grevat cu garanție în condițiile invocate de creditorul garantat numai dacă acestea contravin legii.

(4) În cazul în care intenția de vânzare a bunului grevat cu garanție vine de la administratorul insolvenței/lichidatorul, acesta trebuie, sub sancțiunea nulității, să facă o notificare a vânzării către creditorul garantat, în care va propune condițiile, modalitatea și prețul de vânzare a bunului. Creditorul garantat este obligat ca, în termen de 7 zile de la primirea notificării, să accepte propunerea administratorului insolvenței/lichidatorului ori să se pronunțe pentru o posibilitate mai avantajoasă de valorificare a bunului. Dacă, în acest termen, creditorul garantat nu s-a expus în scris asupra propunerii de vânzare a bunului, ea se consideră acceptată în condițiile indicate în notificare. Dacă creditorul garantat respinge propunerea administratorului insolvenței/lichidatorului fără a indica o posibilitate de vânzare mai avantajoasă a bunului, acesta va fi vândut de administratorul insolvenței/lichidator în condițiile din notificare. Dacă creditorul garantat se pronunță în termen, administratorul insolvenței/lichidatorul trebuie să ia în

considerare posibilitatea mai avantajoasă de valorificare propusă de creditor.

(5) Dacă referitor la același bun au scris aviz de garanție mai mulți creditori garanți incluși în tabelul de creanțe validate, valorificarea bunului grevat în condițiile alin. (3) și (4) se face cu acordul fiecărui creditor garantat. Dacă creditorii garanți nu ajung la un numitor comun în ceea ce privește condițiile, modalitatea și prețul de vânzare a bunului, acestea din urmă sînt stabilite de către instanța de insolvență, conform alin. (6), la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului sau la cererea unuia dintre creditorii garanți.

(6) Debitorul, creditorii garanți, creditorii chirografari și administratorul insolvenței/lichidatorul pot face opoziție, la vânzarea bunului, în fața instanței de insolvență. Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garanți care au depus opoziția, a administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămîni de la primirea opoziției. Neprezentarea părților la data citată nu împiedică instanța să examineze cauza. Pe marginea opoziției, instanța de insolvență emite o încheiere, care poate fi contestată cu recurs numai de părțile vizate în ea. Dacă admite opoziția, instanța de judecată, ținînd seama de obiectul acesteia, va modifica ori anula, după caz, metoda, maniera, condițiile, sarcinile, prețul, locul sau data vânzării bunurilor grevate cu garanții, informînd de îndată administratorul insolvenței/lichidatorul, care este obligat să se conformeze măsurilor luate sau dispuse de instanța de insolvență.

(7) Administratorul insolvenței/lichidatorul poate vinde bunul în lipsa notificării din partea creditorului garantat și fără a notifica creditorul garantat în cazul bunurilor perisabile sau a bunurilor supuse deprecierii iminente. În decursul a 72 de ore din momentul vânzării bunurilor, administratorul insolvenței/lichidatorul trebuie să informeze despre acest fapt creditorul garantat și instanța de insolvență.

(8) Valorificarea prin licitație publică, concurs sau prin negocieri directe a bunurilor grevate cu garanții se face după procedura generală prevăzută de lege la vânzarea masei debitoare, cu excepțiile stabilite în prezenta secțiune.

(9) Dacă, în termen de 3 luni de la inițierea procedurii de vânzare, bunul grevat cu garanție nu s-a putut înstrăina, creditorul garantat este în drept să preavizeze transmiterea bunului în posesia sa pentru valorificare. Administratorul insolvenței/lichidatorul transmite efectiv bunul grevat cu garanție în posesia creditorului garantat sau consimte în scris în formă autentică să îl pună la dispoziția acestuia în momentul convenit în preaviz. În caz de refuz al administratorului insolvenței/lichidatorului, bunul trece în posesia creditorului garantat după expirarea termenului din preaviz în temeiul unei încheieri judecătorești, care poate fi contestată cu recurs de persoanele vizate în ea.

(10) Una dintre posibilitățile de valorificare constă în trecerea bunului în proprietate creditorului garantat în contul creanței. Acesta nu își poate adjudeca bunul afectat garanției fără ca, în prealabil, să fi dat terților posibilitatea de a participa la cumpărare. În cazul în care bunul grevat cu garanție nu s-a putut vinde la licitație publică sau prin concurs, orice creditor garantat prin bunul în cauză îl poate prelua, în condițiile prezentei legi, în contul creanței sale la prețul stabilit în publicațiile sau în anunțurile de vânzare pentru ultimul termen de licitație sau de concurs, cu achitarea prealabilă a cheltuielilor de validare și de valorificare a bunului, inclusiv a onorariului de succes stabilit pentru administratorul insolvenței/lichidator. În cazul în care acest preț este mai mare decît valoarea creanței, creditorul garantat poate prelua bunul numai dacă depune suma de bani ce acoperă diferența dintre preț și valoarea creanței garantate, inclusiv cheltuielile de validare a crean-

telor și de valorificare a bunului și remunerația administratorului insolvenței/lichidatorului. Dacă mai mulți creditori garanți vor să preia bunul în contul creanței, acesta va fi atribuit potrivit ordinii de preferință. Transmiterea cu drept de proprietate către creditorul garantat a monedei naționale și a valutei străine gajate se efectuează în cazul în care moneda creanței nu diferă de moneda mijloacelor bănești gajate.

(11) În cazul în care rezultatele obținute din valorificarea bunului sînt insuficiente pentru a acoperi în întregime plata obligației garantate, debitorul rămîne obligat pentru diferența de plată. În acest caz, creditorul garantat poate să își satisfacă diferența de creanță ca simplu creditor chirografar.

(12) Cumpărătorul ia în proprietate bunul afectat garanției liber de orice garanție reală existentă, de sechestru sau de alte sarcini. Titlurile sau înscrisurile care constată înstrăinarea dreptului de proprietate asupra bunului, împreună cu mențiunea, din registrul public, a stingerii garanției, fac dovada dreptului de proprietate al cumpărătorului sau, după caz, al creditorului care și-a adjudecat bunul.

(13) Cînd are cunoștință de faptul că debitorul nu este proprietarul bunului afectat garanției, administratorul insolvenței/lichidatorul trebuie să remită proprietarului bunului afectat garanției ceea ce mai rămîne din bun în urma vînzării. În cazul în care nu cunoaște această circumstanță, administratorul insolvenței/lichidatorul este scutit de orice răspundere dacă a restituit debitorului ceea ce rămîne din vînzarea bunului.

Articolul 132. Distribuirea produsului obținut în masa debitoare

(1) Din produsul obținut din valorificarea bunului grevat cu o garanție reală se scad cheltuielile de validare și de valorificare, rezultate din menținerea, conservarea, luarea în posesie, evaluarea și vînzarea bunului, care nu pot să depășească 10% din valoarea bunurilor grevate și care sînt incluse în masa debitoare, iar din rest se acoperă de îndată creanța garantată care are primul rang de prioritate. Dacă valorificarea cauzează aplicarea, în conformitate cu prevederile Codului fiscal, a unui impozit asupra masei debitoare, cheltuielile de valorificare se vor mări cu suma aceluia impozit.

(2) Orice sumă rămasă după satisfacerea creditorului cu cel mai înalt grad de prioritate va fi distribuită celorlalți creditori garanți în ordinea priorității fiecăruia. Numai după plata integrală efectuată unui creditor se poate proceda la plata următorului.

(3) În termen de 3 zile de la primirea rezultatelor vînzării bunului afectat garanției, administratorul insolvenței/lichidatorul va trece în masa debitoare orice surplus obținut în urma valorificării, destinat satisfacerii creanțelor chirografare.

(4) Dintre cesiunea notificată debitorului sau acceptată de el și cesiunea înscrisă în registrul public, prioritate va avea cesiunea înscrisă.

(5) În cazul unor cesiuni succesive, grad de prioritate față de terți are cesionarul care și-a înscris primul cesiunea în registrul public, indiferent de faptul că are sau nu cunoștință de existența altor cesiuni.

(6) Creditorii garanți și debitorul nu pot interveni pentru a schimba ordinea de prioritate stabilită prin prezentul articol.

Articolul 133. Un alt mod de valorificare a bunurilor

(1) Administratorul insolvenței/lichidatorul este în drept să folosească, cu acordul creditorului garantat, un bun grevat cu o garanție reală pe care trebuie să o valorifice pentru masa debitoare, dacă el poate compensa pierderea valorii acestui bun în cadrul procesului de insolvență prin plățile făcute creditorilor garanți. Obligația de a plăti

compensație există doar în cazul în care, prin folosirea bunului, s-a cauzat o diminuare a valorii lui.

(2) Administratorul insolvenței/lichidatorul poate să transforme, să unească ori să prelucreză bunul grevat cu o garanție reală în măsura în care garantarea drepturilor creditorilor nu este lezată. Dacă bunul grevat este predat creditorului, acesta este obligat să achite valoarea care face diferența dintre valoarea bunului anterior și valoarea bunului rezultat din transformare, unire sau din prelucrare.

Secțiunea 4-a

Procedura simplificată a falimentului

Articolul 134. Hotărîrea de intentare a procedurii simplificate a falimentului

(1) Procedura simplificată a falimentului prevăzută în prezenta lege se aplică debitorilor aflați în stare de insolvență care se încadrează în una din următoarele categorii:

a) întreprinzători individuali și gospodării țărănești (de fermier), titulari ai patentei de întreprinzător;

b) persoane juridice care nu dețin niciun bun în patrimoniul lor ori ale căror bunuri sînt insuficiente pentru a acoperi cheltuielile procesului și niciun creditor sau terț nu se oferă să avanseze ori să garanteze sumele corespunzătoare;

c) societăți comerciale și necomerciale dizolvate anterior formulării cererii introductive;

d) debitori care nu sînt îndreptățiți să beneficieze de procedura de restructurare prevăzută în prezenta lege.

(2) Dacă debitorul se încadrează în una dintre categoriile prevăzute la alin. (1), instanța de insolvență, odată cu intentarea procedurii de insolvență, poate să dispună inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului. Totodată, prin hotărîrea de inițiere a procedurii simplificate a falimentului, instanța de insolvență va dispune:

a) ridicarea dreptului de administrare al debitorului;

b) desemnarea lichidatorului, stabilirea atribuțiilor acestuia, în conformitate cu criteriile aprobate de prezenta lege;

c) predarea în cel mult 5 zile lucrătoare a gestiunii patrimoniului de la debitorul/administratorul provizoriu către lichidator împreună cu documentele de constituire a societății; cu procesele-verbale ale adunărilor generale ale asociaților (membrilor, acționarilor, creditorilor); cu certificatul înregistrării de stat al întreprinderii; cu documentele ce confirmă drepturile societății asupra patrimoniului ei; cu registrele societății; cu avizele, actele auditorului și ale organelor administrării fiscale; cu documentele interne, ștampila, documentele contabile ale debitorului, precum și cu tabelul preliminar al creanțelor, întocmit de administratorul provizoriu sau cu o listă întocmită de debitor ce va cuprinde numele și adresele creditorilor și creanțele acestora de la data intrării în faliment, indicîndu-se cele născute după deschiderea procedurii;

d) notificarea intentării procedurii de insolvență și intrării lichidatorului în procedura falimentului, care va cuprinde:

– termenul-limită, pentru creditori, de înregistrare a cererii de validare a creanțelor pentru întocmirea tabelului definitiv, care va fi de cel mult 45 de zile calendaristice de la data intrării în procedura simplificată a falimentului, precum și un apel special, adresat creditorilor garanți, de a preciza neîntîrziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință;

– termenul de verificare a creanțelor de către lichidator, de întocmire și de comunicare a tabelului lor definitiv, care nu va depăși 15 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la înaintarea creanțelor;

– data, ora și locul ședinței de validare a creanțelor, care nu va depăși 30 de zile calendaristice de la expirarea

termenului prevăzut la liniuța a doua.

(3) Prin hotărîrea de deschidere a procedurii, instanța de insolvabilitate obligă lichidatorul să efectueze notificările prevăzute la art. 35 alin. (2) și (4) și să prezinte, în termen de 15 zile lucrătoare de la data consolidării tabelului definitiv, instanței de insolvabilitate spre aprobare un proiect al bilanțului de lichidare care să reflecte valoarea activelor sau actul de carență a acestora, inclusiv creanțele confirmate și datoriile care se află pe rol în instanța de judecată.

(4) Odată cu intentarea procedurii simplificate a falimentului, instanța de insolvabilitate poate institui, după caz, un comitet al creditorilor în modul prevăzut la art. 60.

(5) După intrarea în procedura simplificată a falimentului, dispozițiile capitolelor II–III se vor aplica, dacă este necesar, în modul corespunzător.

(6) Hotărîrea de intentare a procedurii simplificate de faliment devine executorie din momentul pronunțării, dar poate fi contestată cu recurs. Dispozitivul hotărîrii se publică în termen de 10 zile din data adoptării, conform art. 7. În acest caz, prevederile art. 35 alin. (2) și (3) se aplică în modul corespunzător.

Articolul 135. Lichidarea debitorului

(1) Odată cu adoptarea hotărîrii de intentare a procedurii de insolvabilitate cu inițierea procedurii simplificate a falimentului, lichidatorul notifică despre desemnarea sa organul care a efectuat înregistrarea de stat a debitorului, anexînd hotărîrea instanței de insolvabilitate.

(2) Îndată după preluarea funcției, lichidatorul, în comun cu reprezentantul debitorului, iar în lipsa acestuia, în comun cu președintele comitetului creditorilor, iar dacă un astfel de comitet nu a fost desemnat, în comun cu un reprezentant al creditorilor desemnat de instanța de insolvabilitate, face și semnează inventarul și bilanțul în care constată situația exactă a activului și a pasivului.

(3) În termen de 15 zile de la data consolidării tabelului definitiv al creanțelor validate sau imediat după valorificarea masei debitoare în cazul în care aceasta există, lichidatorul prezintă instanței de insolvabilitate spre aprobare un proiect al bilanțului de lichidare, raportul final și, după caz, actul de carență a masei debitoare.

(4) După ce instanța de insolvabilitate aprobă raportul final al lichidatorului și bilanțul de lichidare, acesta va trebui să facă distribuția finală a tuturor fondurilor din patrimoniul debitorului. Fondurile nereclamate în termen de 30 de zile de către cei îndreptățiți vor fi stinse prin consemnare și depuse de către lichidator la bancă sau la notar. După ce fondurile sau bunurile din patrimoniul debitorului au fost distribuite, iar fondurile nereclamate au fost consemnate la bancă sau la notar, instanța de insolvabilitate, în baza cererii lichidatorului, închide prin hotărîre procedura falimentului și radiază debitorul din registrul de stat al persoanelor juridice și din registrul de stat al întreprinzătorilor individuali.

(5) În cazul lipsei masei debitoare, instanța de insolvabilitate, odată cu aprobarea bilanțului de lichidare, adoptă o hotărîre de încetare a procesului, prin care dispune și radierea debitorului din registrul de stat în care este înscris.

(6) Prin încetarea procesului, debitorul se descarcă de obligațiile pe care le avea înainte de intrare în procedura falimentului, cu excepția cazului cînd este tras la răspundere subsidiară în modul prevăzut de lege.

(7) Dispozitivul hotărîrii de încetare a procedurii falimentului și de radiere a debitorului din registrul de stat se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în termen de 10 zile din data adoptării.

(8) După ce primește hotărîrea instanței de insolvabilitate, Camera Înregistrării de Stat radiază debitorul din registrul de stat al persoanelor juridice sau din registrul de stat al întreprinzătorilor individuali la data hotărîrii.

Articolul 136. Particularitățile falimentului întreprinzătorului individual

(1) Starea de insolvabilitate a întreprinzătorului individual poate fi declarată de către instanța de insolvabilitate la cererea debitorului sau a creditorului în privința obligațiilor pecuniare ajunse la scadență și nestinse în termen, legate atît de activitatea de întreprinzător a debitorului, cît și de activitățile cu caracter personal.

(2) Odată cu intrarea în incapacitate de plată, întreprinzătorul individual este obligat ca, în termen de 30 de zile, să adreseze instanței de insolvabilitate o cerere introductivă. Prevederile art. 14 alin. (4) se aplică în modul corespunzător.

(3) Instanța de insolvabilitate va emite, în cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii introductive, o hotărîre de respingere a cererii introductive ca fiind neîntemeiată sau de declarare a întreprinzătorului individual ca insolubil și va iniția față de acesta procedura simplificată a falimentului. Procedura de observație față de întreprinzătorul individual nu se aplică.

(4) Dacă, după aplicarea procedurii simplificate a falimentului, se constată că debitorul dispune de capacități operațional viabile care ar permite redresarea solvabilității lui, instanța de insolvabilitate, la cererea lichidatorului, dispune încetarea procedurii falimentului și trecerea în procedură de restructurare în modul stabilit de prezenta lege.

(5) Prevederile capitolelor II–IV se aplică în modul corespunzător.

Articolul 137. Particularitățile falimentului debitorului care nu dispune de masă debitoare

(1) Dacă, în perioada de observare, se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu permit acoperirea cheltuielilor procesului de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate, odată cu intentarea procesului de insolvabilitate, dispune deschiderea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea debitorului. Falimentul nu va avea loc dacă se depune sau se garantează o sumă de bani suficientă pentru achitarea cheltuielilor procesului de insolvabilitate. Persoana care a achitat sau a garantat cheltuielile procesului de insolvabilitate poate cere instanței de judecată care examinează procesul de insolvabilitate restituirea lor din contul membrilor organelor de conducere ale debitorului care nu și-au îndeplinit în modul stabilit obligația de depunere a cererii introductive prevăzute la art. 14.

(2) Dacă, după intentarea procesului de insolvabilitate, se constată că masa debitoare nu este suficientă pentru a acoperi cheltuielile procesului, instanța de insolvabilitate trebuie să inițieze de îndată procedura simplificată a falimentului. Înainte de adoptarea hotărîrii de inițiere a procedurii simplificate a falimentului, instanța de insolvabilitate va audia adunarea creditorilor și administratorul insolvabilității. Dacă creditorul sau un terț achită cheltuielile procesului de insolvabilitate, falimentul nu se va dispune. Alineatul (1) se aplică în modul corespunzător.

(3) Dacă există mijloace bănești, administratorul insolvabilității trebuie ca, înainte de inițierea procedurii simplificate a falimentului, să achite cheltuielile procesului de insolvabilitate, în primul rînd spețele administrative. Administratorul insolvabilității nu este obligat să valorifice bunurile, această atribuție revenindu-i lichidatorului în cadrul procedurii falimentului.

(4) Dacă cheltuielile procesului de insolvabilitate sînt acoperite, dar masa debitoare nu este suficientă pentru acoperirea altor obligații scadente ale masei (creanțelor masei), administratorul insolvabilității este obligat să avizeze instanța de insolvabilitate și creditorii masei debitoare despre insuficiența masei. Administratorul insolvabilității are aceeași obligație în cazul în care este previzibil faptul

că masa nu este suficientă pentru acoperirea altor obligații ale sale la momentul scadenței lor. După ce a emis avizul despre insuficiența masei debitoare, administratorul insolvenței prezintă o dare de seamă cu privire la activitatea sa.

(5) Lichidarea și radierea debitorului din registrul de stat vor avea loc în cadrul procedurii simplificate a falimentului în modul prevăzut de prezenta lege.

Articolul 138. Particularitățile falimentului debitorului aflat în proces de lichidare

(1) În cazul în care activele societății aflate în proces de lichidare, voluntară sau forțată, sînt insuficiente pentru satisfacerea creanțelor, lichidarea se face, conform prezentei legi, în cadrul procedurii simplificate a falimentului.

(2) Odată cu constatarea circumstanțelor prevăzute la alin. (1), lichidatorul este obligat ca, în termen de 30 de zile, să adreseze în instanță de insolvență o cerere introductivă. Prevederile art. 14 alin. (4) se aplică în modul corespunzător.

(3) În cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii introductive, instanța de insolvență emite o hotărîre de declarare a întreprinderii aflate în proces de lichidare ca fiind insolventă și îi inițiază procedura simplificată a falimentului. Nu se aplică procedura de observare și cea de restructurare față de o întreprindere dizolvată, declarată insolventă.

(4) Dacă, la examinarea cauzei, s-a constatat că activele debitorului permit satisfacerea creanțelor tuturor creditorilor în mărime deplină, instanța de insolvență va refuza prin hotărîre declararea stării de insolvență a întreprinderii dizolvate. Hotărîrea judecătorească servește drept temei pentru continuarea procedurii de lichidare a societății pe principii generale, conform legislației civile.

(5) În cazul în care, contrar circumstanțelor ce denotă incapacitate de plată, potrivit căreia întreprinderea dizolvată urma să fie lichidată doar în procedură simplificată a falimentului, proprietarul, asociații (membrii, acționarii) și lichidatorul nu au adresat în instanță de insolvență cerere de declarare a stării de insolvență, aceștia poartă răspundere subsidiară și solidară față de creditorii ale căror creanțe nu au fost stinse în mărime deplină și, totodată, acest fapt servește temei pentru refuzul de a radia întreprinderea din registrul de stat.

(6) Inițierea procedurii de dizolvare și de lichidare voluntară sau forțată a întreprinderii nu este un impediment adresării directe în instanță de insolvență a cererii introductive a creditorului. Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul în care instanța de judecată satisface cererea introductivă a creditorului și inițiază proces de insolvență debitorului.

Secțiunea 5-a

Trecerea în procedură de restructurare

Articolul 139. Trecerea în procedură de restructurare

(1) În cazul în care față de debitor nu s-a aplicat procedura de restructurare, iar în cadrul procedurii falimentului s-au constatat circumstanțe esențiale, bazate în special pe date din analiza financiară potrivit cărora solvabilitatea debitorului poate fi restabilită, lichidatorul poate să convoace, din oficiu sau la cererea creditorilor sau a reprezentantului debitorului, adunarea creditorilor, în termen de o lună din momentul apariției acestor circumstanțe, pentru a se examina încetarea procedurii falimentului și trecerea debitorului la procedura de restructurare.

(2) Hotărîrea adunării creditorilor privitor la încetarea procedurii falimentului și la trecerea debitorului la procedura de restructurare se adoptă cu votul majorității simple a creditorilor cu drept de vot prezenți la ședință, cu condiția să dețină cel puțin 50% din valoarea totală a creanțelor cu drept

de vot validate pe care le reprezintă și care nu au fost stinse la data convocării adunării. Odată cu confirmarea hotărîrii adunării creditorilor, instanța de insolvență decide încetarea procedurii falimentului și intenționează procedura de restructurare a debitorului, care se va desfășura în modul și în termenele prevăzute la capitolul VI.

Capitolul V

SATISFACEREA CREANTELOR CREDITORILOR CHIROGRAFARI.

ÎNCETAREA PROCESULUI DE INSOLVENȚĂ

Secțiunea 1

Înaintarea și validarea creanțelor

Articolul 140. Termenele de înaintare a creanțelor

(1) Dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.

(2) Cererea de admitere a creanței se depune în termenul stabilit în hotărîrea de deschidere a procedurii sau în termenul indicat în notificarea administratorului provizoriu. Termenul-limită pentru creditorii privind înregistrarea cererii de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului preliminar este de 30 de zile calendaristice, iar pentru întocmirea tabelului definitiv, de 45 de zile calendaristice de la data intrării în procedură.

(3) Cererea de admitere a creanței trebuie făcută chiar dacă aceasta nu este stabilită printr-un titlu. Creanțele neconfirmate prin cerere de admitere a creanței nu se includ în tabelul definitiv al creanțelor și nu se satisfac conform procedurii stabilite de prezenta lege.

(4) Creanțele incluse în tabelul preliminar în baza cererilor scrise ale creditorilor nu se cer confirmate repetat prin cerere de admitere la includerea lor în tabelul definitiv. Creanțele incluse în tabelul preliminar cu titlu provizoriu fără drept de vot, în baza datelor din evidența contabilă a debitorului, și nesustținute ulterior în termen de către creditor prin cerere de admitere a creanței nu se includ în tabelul definitiv al creanțelor și se consideră nevalidate.

(5) Creanțele neajunse la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolvență. Creanțele sub condiție la data deschiderii procedurii vor fi îndreptățite să participe la distribuiri de sume în măsura permisă de prezenta lege.

(6) Se consideră sub condiție și creanțele care pot fi valorificate împotriva debitorului numai după executarea unui executor principal.

(7) Sub incidența prezentului articol cad și creanțele întemeiate pe hotărîri judecătorești sau pe hotărîri arbitrale irevocabile, sau pe titluri executorii.

Articolul 141. Statutul juridic al cererii de admitere a creanțelor

(1) Cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art. 19.

(2) Cererea va cuprinde: numele/denumirea creditorului, domiciliul/sediul, suma datorată, temeiul creanțelor, precum și mențiuni cu privire la eventualele drepturi de preferință sau garanții.

(3) La cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.

(4) Posesorii titlurilor de valoare la ordin sau la purtător pot solicita administratorului insolvenței/lichidatorului restituirea titlurilor originale și păstrarea la dosar a unor copii certificate de pe acestea. Administratorul insolvenței/lichidatorul va menționa pe original prezentarea lor.

Originalele se prezintă din nou la orice repartitie de sume între creditori, precum și la exercitarea votului în adunarea creditorilor.

Articolul 142. Verificarea creanțelor

(1) Creanțele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolabilității, sau de lichidator, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii necontestate în termenele prevăzute de legi speciale.

(2) Nu se supun procedurii de verificare creanțele bugetare rezultând dintr-un document executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.

(3) Termenul de verificare a creanțelor și de consemnare în tabelul creanțelor nu va depăși 15 zile lucrătoare. În funcție de circumstanțele cauzei și din motive temeinice, instanța de insolabilitate poate decide o majorare a termenului prevăzut de până la 15 zile.

(4) Administratorul insolabilității/lichidatorul va proceda de îndată la verificarea fiecărei cereri de admitere înregistrate la instanța de insolabilitate și a documentelor depuse și va efectua o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe.

(5) În vederea îndeplinirii atribuției prevăzute la alin. (4), administratorul insolabilității/lichidatorul va putea solicita reprezentantului debitorului explicații, informații și documente suplimentare, după caz.

(6) Creanțele garantate care nu sînt scadente la data înregistrării cererii de admitere se înscriu în tabelul de creanțe cu întreaga lor valoare. Dacă în patrimoniul debitorului nu mai există bunuri asupra cărora s-au constituit garanții, creanța se înscrie în tabelul definitiv drept creanță chirografară și nu drept creanță garantată.

(7) O creanță se înscrie în tabel ținîndu-se cont atît de suma datorată efectiv, cît și de dobînda corespunzătoare sau de penalitatea, sau de orice alt accesoriu calculat pînă la data deschiderii procedurii, așa cum rezultă din actele depuse la dosar.

(8) Creanțele constînd în obligații care nu au fost calculate în valoare monetară sau a căror valoare este supusă modificării vor fi calculate de către administrator/lichidator și înscrise în tabelul de creanțe cu valoarea nominală pe care o aveau la data deschiderii procedurii. Instanța de insolabilitate va decide asupra oricărei contestații împotriva calculului făcut de administrator/lichidator pentru astfel de creanțe.

(9) Creanțele exprimate în valută străină se înregistrează în unitățile valutare care le identifică și la valoarea lor în lei, la cursul oficial al leului moldovenesc valabil existent la data deschiderii procedurii.

(10) Creanța unui creditor față de mai mulți debitori solidari în raport cu care au fost admise spre examinare cereri introductive va fi înscrisă în toate tabelele de creanțe ale debitorilor cu valoare nominală, pînă va fi complet acoperită. Nicio reducere a sumei creanței prevăzute în tabelul de creanțe nu va fi făcută în vreunul dintre tabelele de creanțe ale debitorilor, pînă ce creditorul nu este pe deplin satisfăcut, în mijloace bănești sau în bunuri. Dacă totalul sumelor distribuite creditorului, în toate acțiunile cu debitorii, va depăși totalul sumei care îi este datorată, acesta va trebui să restituie sumele primite în plus, care vor fi reinscrise ca fonduri în patrimoniul debitorilor, proporțional sumelor pe care fiecare dintre debitori le-a plătit peste ceea ce era datorat.

(11) Un creditor care, înainte de înregistrarea unei cereri de validare, a primit o plată parțială pentru creanța sa de la un codebitor sau de la un fidejutor al debitorului poate avea creanța înscrisă în tabelul de creanțe numai pentru partea pe care nu a încasat-o încă.

(12) Un codebitor sau un fidejutor care este îndreptățit

la restituire ori la despăgubire din partea debitorului pentru suma plătită va fi trecut în tabelul de creanțe cu suma pe care a plătit-o creditorului. În acest caz, creditorul comun are dreptul de a cere să i se plătească, pînă la achitarea integrală a creanței sale, cota cuvenită codebitorului sau fidejutorului, rămînînd creditor al acestuia doar pentru suma neachitată.

(13) Codebitorul sau fidejutorul debitorului, care pentru asigurarea regresului său are asupra bunurilor acestuia din urmă un drept de garanție, concură la masa credală pentru a face posibilă realizarea garanției sale, dar prețul obținut din vînzarea bunurilor grevate va fi atribuit creditorului, scăzîndu-se din suma ce este datorată.

Articolul 143. Tabelele creanțelor

(1) Ca rezultat al verificărilor făcute în perioada de observare a debitorului, administratorul provizoriu va întocmi și va înregistra la instanța de insolabilitate un tabel preliminar cuprinzînd toate creanțele împotriva patrimoniului debitorului, precizînd că sînt chirografare, garantate, sub condiție sau nescadente și arătînd pentru fiecare numele/denumirea creditorului, suma solicitată de creditor și suma acceptată de administratorul provizoriu.

(2) La creanțele garantate se vor arăta: titlul din care izvorăște garanția, rangul acesteia și motivele pentru care creanțele au fost trecute parțial în tabel sau au fost înlăturate.

(3) Tabelul preliminar al creanțelor se va prezenta instanței de insolabilitate și se va comunica de îndată debitorului și creditorilor ale căror creanțe sau drepturi de preferință au fost trecute parțial în tabelul preliminar sau respinse, precizînd, totodată, și motivele.

(4) După intentarea procedurii de insolabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului, administratorul insolabilității/lichidatorul va întocmi tabelul definitiv al creanțelor, care va cuprinde toate creanțele înaintate împotriva patrimoniului debitorului la data intentării procedurii de insolabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului, inclusiv creanțele acceptate în tabelul preliminar. În tabelul definitiv se arată suma solicitată, suma admisă de administratorul insolabilității/lichidator și rangul de prioritate al creanței. Tabelul definitiv al creanțelor se aprobă de către instanța de insolabilitate la ședința de validare a creditorilor.

(5) La expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanța de judecată care examinează cazul de insolabilitate a debitorului. Creditorii și debitorul au acces la tabelul creanțelor și pot face contestații față de creanțele admise de administrator/lichidator în tabel, precum și asupra celor înlăturate.

(6) O creanță acceptată și inclusă de administratorul insolabilității/lichidator în tabelul definitiv al creanțelor se consideră validată dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestația ridicată a fost înlăturată. Contestația debitorului nu se opune validării creanței.

(7) În urma verificării tabelului de creanțe definitiv și a materialelor din dosar, cu audierea administratorului/lichidatorului, judecătorul instanței de insolabilitate va valida creanțele incluse în tabel și necontestate de creditori semnînd în rubrica „Validat” în dreptul fiecărei creanțe trecute în tabel de administrator/lichidator. În cazul depunerii contestațiilor, judecătorul va semna în rubrica „Contestat” în dreptul creanței contestate și va consemna personal cu cifre în rubrica „Creanțe cu titlu provizoriu” suma creanței pe care o admite cu titlu provizoriu pe perioada examinării contestației. Judecătorul va menționa în tabel și persoana care a depus contestația. Mențiunile respective vor fi trecute pe cambii și pe alte titluri de creanțe.

(8) Consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate, conform valorii și rangului lor, precum și pentru debitor, administrator/ lichidator și pentru toți creditorii chirografari și creditorii garantati. După validarea creanțelor din tabelul definitiv, numai titularii creanțelor consemnate în tabel pot să participe la votul planului de restructurare sau la orice repartitie de sume, în caz de faliment etc.

(9) După ce toate contestațiile la creanțele consemnate în tabelul definitiv au fost soluționate, administratorul insolabilității/lichidatorul va înregistra de îndată în instanța de insolabilitate tabelul definitiv consolidat al tuturor creanțelor împotriva patrimoniului debitorului. Tabelul definitiv consolidat va cuprinde totalitatea creanțelor ce figurează ca fiind admise în tabelul definitiv al creanțelor și cele rezultate în urma soluționării contestațiilor la tabelul definitiv.

(10) În situația în care s-a dispus convocarea adunării creditorilor pentru aprobarea planului de distribuie a masei debitoare sau intrarea în faliment după confirmarea unui plan, sau orice alte acțiuni procesuale în care este necesară confirmarea masei credale, urmează a se întocmi o variantă actualizată a tabelului definitiv, inclusiv a tabelului definitiv consolidat, în concordanță cu rectificările care au avut loc ca urmare a satisfacerii sau a respingerii contestațiilor, a validării creanțelor repuse în termen, a stingerii creanțelor conform programului de plată a creanțelor cuprins în planul de restructurare sau ca urmare a deducerii sumelor achitate pe parcursul desfășurării procesului.

Articolul 144. Creanțele contestate

(1) Debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolabilității/lichidator în tabelul definitiv.

(2) Contestațiile se depun în scris la instanța de judecată care examinează cazul de insolabilitate cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor incluse în tabelul definitiv. Contestațiile înaintate după termenul prevăzut se declară tardive și se restituie fără a fi examinate.

(3) Instanța de insolabilitate soluționează contestațiile în ședință de validare sau în cadrul unei alte ședințe speciale, cu citirea contestatorului, a creditorului care deține creanța contestată, dacă acesta nu este chiar contestatorul, a administratorului insolabilității/lichidatorului și a oricărei alte părți interesate, după caz.

(4) Dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolabilitate admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, creanța se radiază din tabel, iar creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte. Creanțele față de care au fost admise contestațiile se iau în calcul la elaborarea planului de distribuie intermediară prin rezervarea lor din masa debitoare, în condițiile stabilite la art. 152.

(5) Până la judecarea irevocabilă a contestației, instanța de insolabilitate va putea declara, prin încheiere motivată, creanța ca fiind admisă parțial sau integral ca statut provizoriu la masa credală, cu dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, de a înainta și a retrage candidatura administratorului insolabilității/lichidatorului, dar fără dreptul de a participa la distribuiri de sume și de a se realiza împotriva debitorului sau a membrilor ori asociațiilor acestuia. Admiterea ulterioară a contestației și/sau radierea creanței trecute în tabel cu titlu provizoriu nu pot servi temei legal pentru anularea hotărârilor adoptate de adunarea creditorilor cu participarea acesteia sau pentru

revocarea candidaturii administratorului insolabilității/lichidatorului.

(6) Dacă o creanță este contestată de unul dintre creditorii, creditorul a cărui creanță se contestă poate aduce dovezi și își poate exercita alte drepturi pentru a contracara contestațiile. Dacă creanța este întemeiată pe un titlu executoriu sau pe o hotărâre judecătorească, sau pe o hotărâre arbitrală definitivă, sarcina probei contrare aparține contestatarilor.

(7) Instanța de insolabilitate acordă creditorului a cărui creanță este contestată sau contestatarului un extras, autentificat de instanță, din tabelul creanțelor.

(8) După expirarea termenului de depunere a contestațiilor prevăzut la alin. (2) și până la încetarea procesului, orice parte interesată poate face contestație împotriva trecerii unei creanțe sau a unui drept de preferință în tabelul creanțelor în cazul descoperirii unui fals sau unei erori esențiale care au determinat admiterea creanței sau a dreptului de preferință, precum și în cazul descoperirii unor titluri hotărâtoare necunoscute până atunci.

(9) Instanța de insolabilitate soluționează contestația prin încheiere care poate fi contestată cu recurs. Încheierea irevocabilă prin care contestația este admisă sau respinsă cu validarea creanței este executorie pentru administratorul insolabilității/lichidator și pentru toți creditorii. Încheierea constituie temei pentru rectificarea tabelului definitiv al creanțelor sau a tabelului definitiv consolidat fără a se convoca ședință specială de validare.

Articolul 145. Înaintarea tardivă a creanțelor

(1) Cu excepția cazului în care notificarea intențării procesului s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor prezentei legi, titularul de creanțe, anterioare intențării procesului, care nu depune cerere de validare a creanțelor până la expirarea termenului de înaintare a creanțelor prevăzut prin hotărârea instanței de insolabilitate, este decăzut, în ceea ce privește creanțele respective, din următoarele drepturi:

- a) de a participa și de a vota la adunarea creditorilor;
- b) de a înainta și de a retrage candidatura administratorului insolabilității/lichidatorului;
- c) de a participa la distribuiri de sume în cadrul procedurii de restructurare și/sau al procedurii falimentului;
- d) de a își realiza creanțele împotriva debitorului, a membrilor ori asociațiilor acestuia;
- e) de a înainta propuneri de restructurare a debitorului.

(2) La cererea întemeiată a creditorului, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată care examinează procesul de insolabilitate constată că termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului sau de obiectul creanței ori dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intențării procesului, instanța de insolabilitate repune, prin încheiere, în termen cererea de admitere a creanțelor.

(3) Încheierea de repunere în termen a cererii de admitere a creanței poate fi contestată cu recurs de administratorul insolabilității/lichidator, de debitor sau de creditorii.

(4) Odată cu repunerea în termen a cererii de admitere a creanței, instanța de insolabilitate numește o ședință specială de validare pe cheltuiala creditorului întârziat. La data validării creanței repuse în termen, se rectifică tabelul definitiv al creanțelor.

Secțiunea 2-a

Stingerea creanțelor validate de către asociații (membrii, acționarii) debitorului sau de către terți

Articolul 146. Oferta de executare a obligației din partea unui terț

(1) La orice etapă a procedurii de insolabilitate, de

faliment sau de restructurare, în scopul încetării procedurii, asociații (membrii, acționarii) debitorului sau terții sînt în drept să satisfacă creanțele masei și ale tuturor creditorilor ori să remită debitorului mijloace bănești în mărimea necesară pentru stingerea creanțelor validate, inclusiv a creanțelor de rang inferior și a creanțelor masei debitoare.

(2) Persoana care intenționează să stingă în mărime deplină creanțele creditorilor față de debitor înaintează instanței de judecată care examinează cazul de insolabilitate a debitorului și administratorului insolabilității/lichidatorului o ofertă de executare.

(3) În oferta de executare se indică:

a) denumirea/numele, prenumele, adresa juridică/domiciliul, codul de identificare și contul bancar al ofertantului persoană juridică sau persoană fizică;

b) termenul de stingere a creanțelor validate și a creanțelor masei, care nu poate depăși 20 de zile de la data emiterii de către instanța de insolabilitate a încheierii;

c) modalitatea de stingere a creanțelor.

Articolul 147. Examinarea de către instanța de insolabilitate a ofertei de executare

(1) Oferta de executare va fi examinată de către instanța de insolabilitate în cel mult 15 zile de la data primirii.

(2) În cazul primirii din partea mai multor persoane, ofertele de executare se examinează de către instanța de insolabilitate consecutiv, în ordinea înregistrării. Examinarea ofertelor de executare primite ulterior se amîna pînă la finalizarea procedurii de satisfacere a creanțelor creditorilor de către primul ofertant.

(3) În urma examinării ofertei de executare, instanța de insolabilitate acceptă, prin încheiere, executarea obligațiilor propuse de ofertant pentru debitor sau respinge oferta în cazul în care ofertantul a abandonat intenția de a satisface creanțele creditorilor validați sau creanțele masei.

(4) Instanța de insolabilitate amîna examinarea ofertei de executare pe perioada de soluționare a contestațiilor referitor la mărimea creanțelor care urmează a fi validate sau pe perioada de confirmare a creanțelor masei.

(5) În încheierea de acceptare a ofertei de executare se indică:

a) denumirea/numele, prenumele, sediul/adresa, alte date de identificare ale persoanei juridice și/sau ale persoanei fizice acceptate de instanța de insolabilitate pentru a stinge în locul debitorului creanțele creditorilor validați;

b) denumirea debitorului insolabil;

c) mărimea creanțelor creditorilor incluși în tabelul definitiv al creanțelor validate și mărimea creanțelor masei debitoare;

d) termenul de stingere a creanțelor validate și a creanțelor masei debitoare;

e) modalitatea de stingere a creanțelor;

f) orice altă informație importantă pentru operațiunea de virare a mijloacelor bănești necesare executării obligațiilor pentru debitor.

Articolul 148. Executarea încheierii de acceptare a ofertei de executare

(1) Administratorul insolabilității/lichidatorul, în temeiul încheierii judecătorești, va deschide într-o instituție financiară conturi speciale pentru consemnarea sumelor bănești din partea ofertantului acceptat de către instanța de insolabilitate să stingă creanțele creditorilor în conformitate cu articolul respectiv.

(2) Mijloacele bănești din conturile speciale bancare se distribuie prin dispoziția administratorului insolabilității/lichidatorului numai pentru satisfacerea creanțelor creditorilor masei și ale celor incluși în tabelul definitiv și nu pot fi utilizate în alte scopuri. Sumele incluse în contul special

bancar nu pot fi urmărite silit pentru alte obligații ale debitorului sau pentru obligațiile administratorului insolabilității/lichidatorului, sau pentru a satisface creanțele creditorilor ofertantului. Actele juridice încheiate și aplicate contrar prevederilor prezentului articol sînt nule.

(3) În termenul indicat de instanța de insolabilitate, ofertantul consemnează în conturile bancare speciale ale debitorului mijloacele bănești în mărimea și în ordinea prevăzută în încheiere. În termen de 10 zile din data consemnării, administratorul insolabilității/lichidatorul trebuie să distribuie sumele bănești creditorilor în ordinea stabilită prin încheierea judecătorească.

(4) În cazul în care creanțele creditorilor masei și ale celor incluși în tabelul definitiv nu sînt satisfăcute în termenul indicat și în mărime deplină din cauza neprezentării creditorilor la distribuție sau a imposibilității de stabilire a datelor necesare pentru a satisface creanțele respective, soldul mijloacelor bănești din conturile speciale bancare ale debitorului urmează a fi transferat prin consemnare de către administratorul insolabilității/lichidator pe contul curent special al notarului.

Articolul 149. Constatarea creanțelor stinse și încetarea procesului

(1) Odată cu expirarea termenului de 10 zile prevăzut pentru distribuirea mijloacelor bănești consemnate de ofertant pentru stingerea creanțelor creditorilor, administratorul insolabilității/lichidatorul ori ofertantul înaintează instanței de insolabilitate o cerere de constatare a creanțelor stinse.

(2) La cererea indicată la alin. (1), ofertantul anexează documentele de plată ce confirmă consemnarea bancară a mijloacelor bănești în mărimea indicată în încheierea judecătorească de acceptare, iar administratorul insolabilității/lichidatorul va prezenta documentele de plată ce confirmă stingerea creanțelor prin distribuirea sumelor bănești în mărimea și în ordinea prevăzută în încheierea de acceptare emisă de instanța de insolabilitate. La fel, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului se anexează documentele de plată ce confirmă transferul soldului mijloacelor bănești în depozitul notarului sau în contul „Mijloace intrate temporar în dispoziția instanței de judecată”.

(3) După examinarea cererii de constatare a creanțelor stinse, instanța de insolabilitate adoptă o încheiere prin care admite cererea în cazul în care aceasta corespunde modului de stingere și mărimii creanțelor stinse prevăzute în încheierea de acceptare a ofertei de executare.

(4) În cazul în care creanțele creditorilor nu au fost satisfăcute în mărime deplină sau au fost satisfăcute prin transferul soldului mijloacelor bănești în depozitul notarului într-un volum mai mic decît cel prevăzut prin încheierea de acceptare a ofertei de executare, sau dacă au fost încălcate termenele stabilite prin încheierea instanței de insolabilitate pentru satisfacerea creanțelor, instanța de insolabilitate poate emite o încheiere de refuz în constatarea creanțelor stinse. Sumele transferate în conturile bancare speciale sau în depozitul notarului urmează a fi restituite ofertantului în termen de 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a încheierii instanței de insolabilitate privind refuzul de a constata creanțele stinse.

(5) Consemnarea bancară sau notarială a mijloacelor bănești în quantum mai mare decît cel prevăzut prin încheierea instanței de insolabilitate de acceptare a ofertei de executare nu constituie temei de refuz în constatarea stingerii creanțelor. Surplusul de bani urmează a fi restituit ofertantului în termen de 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a încheierii instanței de insolabilitate de constatare a creanțelor stinse.

(6) Soldul mijloacelor bănești rămas în urma distribuirii și

consemnat de administratorul insolabilității/lichidator prin depozitare la notar se distribuie creditorilor de către notar în afara procedurii, în modul stabilit prin încheierea instanței de insolabilitate și în termenul prevăzut de legislația civilă. La expirarea a 3 ani de la data la care a aflat sau trebuia să afle informația despre consemnare, creditorul pierde dreptul de a prelua mijloacele bănești depozitate. În acest caz, ofertantul are dreptul să ceară restituirea mijloacelor bănești, chiar dacă a renunțat la acest drept.

(7) Prin satisfacerea creanțelor validate și a creanțelor masei, ofertantul nu ia locul creditorilor validați sau al creditorilor masei. Mijloacele bănești consemnate de către ofertant au statut de împrumut fără dobândă acordat debitorului pe un termen de un an, care curge de la data încetării procedurii de insolabilitate, procedurii falimentului sau procedurii de restructurare. Prin acordul comun dintre ofertant și reprezentantul debitorului pot fi stabilite și alte condiții de obținere a mijloacelor bănești pentru stingerea creanțelor.

(8) Odată cu stingerea deplină a creanțelor validate și a creanțelor masei, instanța de insolabilitate dispune încetarea procedurii de insolabilitate, procedurii falimentului sau a procedurii de restructurare, în modul prevăzut de prezenta lege.

Secțiunea a 3-a **Distribuirea masei debitoare**

Articolul 150. Executarea creanțelor creditorilor

(1) Executarea creanțelor creditorilor poate începe doar după ședința de validare.

(2) La fiecare 3 luni, calculate de la data la care începe valorificarea masei debitoare, administratorul/lichidatorul prezintă comitetului creditorilor spre aprobare un raport asupra fondurilor obținute din valorificare și din încasarea de creanțe și un plan de distribuție între creditori. Raportul va prevedea și plata remunerației sale și a celorlalte cheltuieli aferente procesului.

(3) Pentru motive temeinice, instanța de insolabilitate poate prelungi cu cel mult o lună sau poate scurta termenul de prezentare a raportului și a planului de distribuție.

(4) Distribuția către creditori se face în funcție de existența mijloacelor în conturile de acumulare. Creditorii de rang inferior nu vor fi luați în considerare la distribuțiile intermediare.

(5) Distribuția este efectuată de administratorul insolabilității/lichidator.

(6) Distribuția masei debitoare pe perioada derulării procedurii se consideră ca intermediară, iar la încetarea procedurii, distribuția este finală. La distribuția intermediară se vor lua în considerare pentru rezervare următoarele sume:

a) proporționale, datorate creanțelor contestate sau admise provizoriu;

b) proporționale cu creanțele care nu au fost acoperite în întregime din valorificarea bunurilor grevate cu garanții;

c) proporționale, datorate creditorilor ale căror creanțe sînt supuse unei condiții suspensive care nu s-a realizat încă;

d) proporționale, datorate proprietarilor de titluri la ordin sau la purtător și care au originalele titlurilor, dar nu le-au prezentat;

e) destinate să acopere cheltuielile viitoare ale masei.

(7) Creanțele exprimate în valută străină se plătesc în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc de la data plății. Aceste creanțe pot fi plătite în valută străină (inclusiv în numerar pentru persoanele fizice), dar numai în cazurile în care Legea nr. 62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară permite efectuarea plăților și transferurilor în valută străină.

(8) Prevederile alin. (7) se aplică și în alte cazuri în care

prezenta lege prevede satisfacerea creanțelor creditorilor prin mijloace bănești.

Articolul 151. Raportul și planul de distribuție

(1) După aprobarea de către comitetul creditorilor, planul de distribuție se depune imediat în instanță de insolabilitate, prin grija administratorului/lichidatorului, care este obligat să notifice despre acest fapt fiecare creditor. Creditorii au acces la planul de distribuție.

(2) Raportul asupra fondurilor obținute din valorificarea masei debitoare și din încasarea de creanțe va cuprinde, cel puțin, următoarele:

a) soldul aflat în conturile de acumulare după ultima distribuție;

b) încasările efectuate de către administrator/lichidator din valorificarea fiecărui bun și din recuperarea creanțelor;

c) cuantumul dobînzilor sau al altor venituri de care beneficiază patrimoniul debitorului prin păstrarea în conturi bancare a sumelor nedistribuite sau prin administrarea bunurilor existente în masa debitoare;

d) totalul sumelor aflate în contul de acumulare.

(3) Planul de distribuție cuprinde în mod obligatoriu următoarele date referitoare la fiecare creditor pentru care se face distribuția:

a) ajustările aduse tabelului definitiv de creanțe;

b) sumele distribuite;

c) sumele rămase după ajustarea tabelului definitiv și distribuțiile efectuate;

d) sumele care fac obiectul distribuției;

e) sumele rămase spre plată după distribuție.

Articolul 152. Luarea în considerare a creanțelor contestate și/sau admise cu titlu provizoriu

(1) Creditorul a cărui creanță a fost contestată și/sau admisă cu titlu provizoriu în tabelul de creanțe sau a cărui creanță a fost contestată, iar contestația a fost admisă trebuie să aducă administratorului/lichidatorului, în termen de 15 zile din data primirii notificării despre înregistrarea planului de distribuție în instanță, dovada faptului că această creanță este trecută în tabelul de creanțe cu titlu provizoriu și că refuzul validării a fost contestat sau însăși creanța a fost contestată și/sau dovada faptului că procedura de confirmare a creanței este intentată sau că procesul pendinte a fost preluat.

(2) Dacă dovada consemnată la alin. (1) se prezintă administratorului/lichidatorului în termen, partea din masa debitoare care ar acoperi creanța este rezervată spre distribuție, care se va efectua după soluționarea litigiului.

(3) Dacă dovada consemnată la alin. (1) nu este prezentată la timp, creanța nu se ia în considerare la distribuție.

Articolul 153. Luarea în considerare a creditorilor garanți

(1) Creditorul garantat trebuie să prezinte administratorului/lichidatorului în termenul indicat la art. 152 alin. (1) dovada faptului că creanța lui nu a fost acoperită în întregime sau că el a renunțat la garanțiile reale. Dacă dovada nu se face la timp, creanțele lui nu sînt luate în considerare la distribuție.

(2) Dacă nu a valorificat bunul grevat cu o garanție reală, administratorul/lichidatorului poate să estimeze partea din creanța creditorului garantat care nu va putea fi acoperită și să rezerve în mărimea acestei părți o cantitate din masa debitoare.

(3) Fondurile obținute din vânzarea bunurilor din masa debitoare grevată, în favoarea creditorilor, cu ipotecă, gajuri sau cu alte garanții reale mobiliare ori cu drepturi de retenție de orice fel vor fi distribuite în felul următor:

a) cheltuielile de validare și de valorificare rezultate din

menținerea, conservarea, luarea în posesie, evaluarea și vânzarea bunurilor, precum și plata remunerațiilor administratorului/lichidatorului și a persoanelor desemnate sau angajate în condițiile art. 68 alin. (4);

b) creanțele garantate după rangul de prioritate, cuprinzând tot capitalul, dobânzile, majorările și penalitățile de orice fel.

(4) În cazul în care sumele realizate din vânzarea bunurilor prevăzute la alin. (3) ar fi insuficiente pentru plata integrală a respectivelor creanțe garantate, creditorii au, pentru diferență, creanțe chirografare care vin în concurs cu cele din categoria corespunzătoare, potrivit naturii lor, și se supun dispozițiilor art. 43. Dacă, după plata sumelor prevăzute la alin. (3), rezultă o diferență în plus, aceasta va fi trecută, prin grija administratorului/lichidatorului, în contul masei debitoare.

Articolul 154. Luarea în considerare a creanțelor condiționate și a viitoarelor cheltuieli ale masei

(1) Creanța condiționată și rezervele destinate acoperirii viitoarelor cheltuieli ale masei trebuie luate în considerare la distribuție. Partea din masa debitoare care acoperă o astfel de creanță sau viitoarele cheltuieli ale masei se rezervă la distribuția intermediară.

(2) La distribuția finală, creanța condiționată nu se ia în considerare în cazul în care condiția executării ei rămîne atît de îndepărtată încît creanța nu va avea nicio valoare la momentul distribuției.

Articolul 155. Modificările planului de distribuție

(1) Creanțele luate în considerare la distribuția intermediară care intrunesc condițiile art. 152 și 153 sînt satisfăcute cu prioritate la următoarea distribuție, astfel încît să fie egalați creditorii lor de același rang.

(2) Administratorul/lichidatorul poate modifica planul de distribuție în decursul a 3 zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 152 alin. (1).

Articolul 156. Contestarea planului de distribuție

(1) În cazul distribuției intermediare, contestațiile creditorilor contra planului de distribuție se depun în instanța de insolabilitate în termen de 7 zile din data notificării. O copie de pe contestație se remite de urgență administratorului/lichidatorului.

(2) În termen de 15 zile de la depunerea contestației, instanța de insolabilitate va ține cu administratorul/lichidatorul, cu debitorul și cu creditorii care au depus contestații o ședință în care va soluționa concomitent, prin încheiere, toate contestațiile.

(3) Încheierea judecătorească privind respingerea contestației se aduce la cunoștință creditorului și administratorului/lichidatorului. Creditorul poate ataca încheierea cu recurs.

(4) Încheierea judecătorească privind rectificarea planului de distribuție este adusă la cunoștință creditorului și administratorului/lichidatorului. Încheierea trebuie să fie accesibilă celorlalți creditori pentru a lua cunoștință de ea. Administratorul/lichidatorul și creditorii pot ataca încheierea cu recurs.

Articolul 157. Stabilirea cotei

(1) La distribuția intermediară, comitetul creditorilor aprobă cota de distribuție la propunerea administratorului/lichidatorului. Dacă nu s-a constituit un comitet al creditorilor, cota de distribuție o stabilește administratorul/lichidatorul și o aprobă instanța de insolabilitate.

(2) Administratorul/lichidatorul informează creditorii despre cota care urmează să le fie distribuită prin notificare odată cu depunerea planului de distribuție în instanța de insolabilitate.

(3) Sumele care se distribuie creditorilor se acordă într-o cotă proporțională sumei alocate pentru fiecare creanță

conform tabelului de creanțe.

(4) Titularilor de creanțe dintr-o categorie li se poate distribui sume bănești numai după satisfacerea deplină a creanțelor de rang ierarhic superior, potrivit modului prevăzut la art. 43.

(5) În cazul insuficienței sumelor necesare pentru acoperirea valorii integrale a creanțelor de același rang de prioritate, titularii primesc o cotă, reprezentînd suma proporțională procentului pe care creanța lor îl deține în categoria respectivă a creanțelor.

Articolul 158. Ședința de distribuție finală

(1) După ce bunurile din masa debitoare au fost valorificate integral, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolabilitate un raport final împreună cu planul de distribuție finală, ale căror copii se remit creditorilor și debitorului. Instanța de insolabilitate convoacă adunarea finală a creditorilor în cel mult 30 de zile de la prezentarea raportului final. Creditorii pot formula obiecții asupra raportului final cu cel puțin 3 zile înainte de data convocării.

(2) Adunarea finală a creditorilor are drept scop:

a) examinarea raportului final al administratorului/lichidatorului;

b) examinarea contestațiilor contra planului de distribuție finală.

(3) Între data publicării anunțului despre adunarea de distribuție finală și data adunării se stabilește un interval de cel puțin 15 zile și de cel mult 30 de zile.

(4) La data ședinței, instanța de insolabilitate va soluționa, prin încheiere, toate obiecțiile la raportul final și la planul de distribuție, le va aproba sau va dispune, după caz, modificarea lor corespunzătoare.

(5) După ce instanța de insolabilitate aprobă raportul final al administratorului/lichidatorului, acesta va trebui să facă distribuția finală a tuturor fondurilor din masa debitoare.

Articolul 159. Depunerea sumelor rezervate și distribuția surplusului

(1) Sumele care, la momentul distribuției finale, sînt rezervate se depun de administrator/lichidator, cu încredințarea instanței de insolabilitate, pe cheltuiala creditorului în a cărui favoare s-a făcut rezervarea, pe contul „Mijloace intrate temporar în dispoziția instanței de judecată”.

(2) Sumele distribuite și neridicate de cei îndreptățiți pînă la finalizarea procedurii se depun pe contul „Mijloace intrate temporar în dispoziția instanței de judecată” ori se sting prin consemnare la o bancă sau la notar. Extrasul din cont se depune la dosar.

(3) Dacă la distribuția finală creanțele tuturor creditorilor sînt satisfăcute în volum total, administratorul/lichidatorul transmite surplusul către debitor. Dacă debitorul este persoană juridică, administratorul/lichidatorul remite fiecărui participant partea din surplus care i-ar fi revenit în cazul lichidării în afara procesului de insolabilitate.

(4) În cazul în care, la distribuția finală, se constată că bunurile care alcătuiesc masa debitoare nu sînt suficiente pentru plata creanțelor înregistrate în tabelul definitiv consolidat, instanța de insolabilitate va autoriza, în mărimea creanțelor neacoperite, executarea silită din bunurile, inclusiv din mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională sau în valută străină, ale membrilor organelor de conducere ale debitorului declarate culpabile de neîndeplinirea obligațiilor de depunere a cererii introductive prevăzute la art. 14 și art. 248 și, după caz, din patrimoniul asociațiilor (membrilor, acționarilor) cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, pronunțînd o încheiere definitivă executorie, care va fi pusă în executare de către administrator/lichidator, prin executor judecătoresc.

Articolul 160. Restituirea sumelor obținute nejustificat

(1) În cazul în care creanța este bazată pe o fraudă, pe o greșeală sau pe o eroare substanțială, creditorii care au participat la orice distribuție rezultată din o astfel de creanță trebuie să restituie sumele obținute, împreună cu dobînda egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, iar în cazul sumelor obținute în valută străină, cu o dobîndă egală cu rata medie ponderată la depozitele în termen atrase în valută străină în sistemul bancar, calculată pentru perioada dintre data distribuției și data restituirii sumelor.

(2) În toate cazurile în care, potrivit legii, mijloacele bănești primite urmează a fi restituite, restituirea se efectuează în lei moldovenesti (la cursul oficial al leului moldovenesc de la data restituirii) sau în valută străină în care au fost primite mijloacele respective.

Articolul 161. Distribuția de după încetarea procesului de insolabilitate

(1) În cazul în care procesul de insolabilitate a încetat, iar după adunarea de distribuție finală anumite sume rezervate au devenit libere, anumite sume plătite din masa debitoare au fost restituite ori au fost descoperite bunuri care aparțin masei debitoare, instanța de insolabilitate hotărăște o distribuție suplimentară după încetarea procesului, la cererea administratorului/lichidatorului, a unui creditor validat sau din oficiu.

(2) Încetarea procesului de insolabilitate nu se opune hotărîrii privind distribuția ulterioară. Dacă suma este mică în raport cu cheltuielile necesare distribuirii acesteia sau valoarea bunului este neglijabilă, instanța poate decide transmiterea acestora către debitor.

(3) Despre încheierea de respingere a cererii de distribuție ulterioară trebuie notificat solicitantul. Încheierea poate fi atacată cu recurs de către solicitant.

(4) Despre încheierea prin care s-a decis distribuția ulterioară va fi notificat administratorul/lichidatorul, debitorul și creditorul, dacă ultimul a depus cerere. Încheierea poate fi atacată cu recurs de către debitor.

(5) După dispunerea distribuției ulterioare, administratorul/lichidatorul distribuie, conform planului final, produsul din realizarea bunului descoperit. Administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolabilitate un raport cu privire la distribuția masei debitoare.

Secțiunea 4-a
Tranzacția**Articolul 162.** Dispoziții generale privind încheierea tranzacției

(1) La orice stadiu de examinare a procesului de insolabilitate, participanții la proces sînt în drept să încheie o tranzacție.

(2) Hotărîrea privind încheierea tranzacției între participanții la procesul de insolabilitate se adoptă de adunarea creditorilor cu majoritatea simplă de voturi ale creditorilor chirografari validați în conformitate cu tabelul creanțelor și cu votul unanim al creditorilor garanți. Reprezentanții creditorilor care au votat la adunarea creditorilor privind încheierea tranzacției trebuie să dispună de împuterniciri speciale în acest sens.

(3) Hotărîrea privind încheierea tranzacției din partea debitorului se adoptă de organul lui de conducere sau de administratorul insolabilității/lichidator.

(4) Se admit să participe la tranzacție terții, care preiau drepturile și obligațiile prevăzute în o astfel de tranzacție.

(5) Tranzacția se confirmă de instanța de insolabilitate prin încheiere definitivă, în care dispune încetarea procesului.

(6) Tranzacția este executorie pentru participanții vizati în ea, de la data emiterii încheierii judecătorești de confirmare a acesteia.

(7) Nu se permite refuzul unilateral de a executa tranzacția intrată în vigoare.

Articolul 163. Particularitățile încheierii tranzacției în perioada de observație a debitorului, în procedura de insolabilitate, în procedura falimentului sau în procedura de restructurare

(1) În perioada de observare a debitorului, hotărîrea privind încheierea tranzacției din partea acestuia se adoptă de organul lui executiv. Tranzacția nu trebuie să fie coordonată sau aprobată de administratorul provizoriu.

(2) În procedura de insolabilitate sau în procedura de restructurare, hotărîrea privind încheierea tranzacției din partea debitorului se adoptă de administratorul insolabilității, iar în procedura falimentului, de lichidator.

(3) În cazul în care, potrivit legislației și/sau documentelor de constituire a debitorului, încheierea tranzacției urmează a fi aprobată de organele de conducere ale debitorului sau coordonată cu ele, aceasta se va efectua numai după adoptarea hotărîrii de rigoare a acestor organe.

(4) La încheierea tranzacției cu terții care se află cu debitorul în conflict de interese, administratorul/lichidatorul și adunarea creditorilor trebuie să fie informați despre existența, natura și caracterul conflictului de interese, care urmează a fi consemnat în detalii în tranzacție.

(5) Dispozițiile alin. (3) nu constituie un impediment în adoptarea hotărîrii adunării creditorilor privind încheierea tranzacției.

(6) Prevederile tranzacției încheiate după intentarea procedurii de insolabilitate se aplică creanțelor creditorilor incluși în tabelul de creanțe la data adunării creditorilor în care s-a aprobat încheierea tranzacției.

Articolul 164. Forma tranzacției

(1) Tranzacția se încheie în scris.

(2) În numele debitorului, tranzacția se semnează de persoana care, potrivit legii, este competentă să adopte hotărîrea de încheiere a tranzacției.

(3) În numele creditorilor, tranzacția se semnează de persoana împuternicită de adunarea creditorilor la care s-a aprobat încheierea tranzacției.

(4) În cazul în care la încheierea tranzacției participă terți, tranzacția este semnată și de aceștia personal sau de reprezentanții lor împuterniciți.

Articolul 165. Conținutul tranzacției

(1) Tranzacția trebuie să conțină dispoziții cu privire la modul și la termenele de achitare a creanțelor validate.

(2) Cu acordul individual al creditorului, tranzacția poate să conțină dispoziții de stingere a obligațiilor debitorului prin compensare, prin confuziune, prin remitere totală sau parțială a datoriei, prin novatie, prin convertire a datoriei în cote-părți din capitalul statutar al debitorului sau în acțiuni, prin convertire în acțiuni a obligațiilor și a altor titluri de valoare, prin alte modalități legale de stingere a creanței, dacă modalitatea de stingere a obligațiilor nu încalcă drepturile altor creditori, ale căror creanțe au fost incluse în tabelul de creanțe și au fost validate.

(3) În cazul în care tranzacția ce urmează a fi încheiată în condițiile prezentei secțiuni prevede eşalonarea sau amînarea, sau remiterea totală sau parțială a datoriei debitorului, creditorii chirografari de rangul trei și patru sînt obligați să accepte încheierea tranzacției cu astfel de clauze pentru a se restabili solvabilitatea debitorului. În astfel de condiții, tranzacția se semnează în mod obligatoriu de reprezentanții creditorilor cu creanțe fiscale (bugetare).

(4) Satisfacerea creanțelor în formă nemonetary nu trebuie să creeze avantaje în raport cu creditorii ale căror creanțe se sting prin mijloace bănești.

(5) Pentru creditorii care au votat împotriva încheierii tranzacției sau care nu au participat la vot, condițiile

tranzacției nu trebuie să fie mai dezavantajoase decât cele prevăzute pentru creditorii care au votat încheierea tranzacției.

(6) Dacă tranzacția nu prevede altfel, garanțiile reale aplicate patrimoniului debitorului se mențin pînă la executarea integrală a tranzacției.

(7) Creditorul care a votat pentru încheierea tranzacției și/sau asociatul (participantul) debitorului sînt în drept să achite în totalitate prin mijloace bănești sau să acorde un împrumut debitorului, care ar permite stingerea obligațiilor acestuia față de creditorii care au votat împotriva încheierii tranzacției sau care nu au participat la vot. În primul caz, creditorul care a votat împotriva tranzacției sau care nu a participat la vot este obligat să accepte executarea oferită direct debitorului. În al doilea caz, debitorul este obligat să stingă neîntîrziat, din mijloacele bănești primite ca împrumut, creanțele creditorilor validați.

(8) Persoana care a stins creanțele pentru debitor subrogă în drepturi creditorul în al cărui folos a plătit mijloacele bănești.

(9) Fondurile acordate debitorului pentru stingerea creanțelor sînt considerate împrumut fără dobîndă cu termen de rambursare de un an de la încetarea procesului de insolabilitate, care poate fi prelungit prin acordul comun al părților.

Articolul 166. Participarea terților la tranzacție

(1) Participarea terților la tranzacție se permite în cazul în care nu încalcă drepturile și interesele legitime ale creditorilor ale căror creanțe sînt incluse în tabelul de creanțe validate și nici ale creditorilor ale căror creanțe au apărut după data întîrzierii procedurii insolabilității cu termenul de scadență de pînă la data încheierii tranzacției.

(2) Terții admiși în tranzacție sînt în drept să acorde creditorilor garanții ori să participe ca fidejutori pentru asigurarea executării de către debitor a obligațiilor prevăzute în tranzacție.

Articolul 167. Condițiile de confirmare a tranzacției

(1) Tranzacția poate fi confirmată de către instanța de insolabilitate numai după stingerea integrală a creanțelor masei și a creanțelor de rangul întîii și doi prevăzute la art. 43.

(2) Nu mai devreme de 5 zile și nu mai tîrziu de 10 zile de la data încheierii tranzacției, debitorul, administratorul insolabilității/lichidatorul sînt obligați să prezinte instanței de insolabilitate cerere de confirmare a tranzacției.

(3) La cererea de confirmare a tranzacției se anexează:

- a) textul tranzacției;
- b) procesul-verbal al adunării creditorilor care a hotărît încheierea tranzacției;
- c) lista creditorilor cunoscuți care nu și-au înaintat creanțele împotriva debitorului, adresele și sumele datorate lor;
- d) tabelul creanțelor validate;
- e) dovezile de plată a creanțelor creditorilor masei și a creanțelor creditorilor de primul și al doilea rang;
- f) hotărîrea organului de conducere al debitorului privind încheierea tranzacției, în cazul în care necesitatea unei astfel de hotărîri este prevăzută de lege;
- g) contestațiile sau obiecțiile creditorilor care au votat împotriva tranzacției sau care nu au participat la vot, în cazul în care aceste obiecții au fost prezentate în scris;
- h) alte documente, care potrivit prezentei legi sînt obligatorii.

(4) Instanța de insolabilitate informează participanții la proces despre data la care se va judeca cererea de confirmare a tranzacției. Neprezentarea persoanelor citate legal nu împiedică judecarea cererii de confirmare a tranzacției.

(5) Confirmarea tranzacției poate fi refuzată dacă reprezentantul creditorului care a votat pentru încheierea ei a depășit împuternicirile acordate de lege, de actele de constituire ale creditorului sau stabilite prin procură și dacă se dovedește faptul că persoana care acționează în numele debitorului cunoștea sau nu putea să nu cunoască astfel de circumstanțe sau restricții.

(6) Instanța de insolabilitate poate confirma tranzacția chiar dacă persoana care acționează în numele debitorului știa despre limitarea împuternicirilor reprezentantului creditorului, însă votul exprimat de acesta nu a afectat hotărîrea privind încheierea tranzacției.

Articolul 168. Efectele confirmării de către instanță a tranzacției

(1) Confirmarea de către instanța de insolabilitate a tranzacției în cadrul procedurilor prevăzute de prezenta lege constituie temei pentru încetarea procesului de insolabilitate.

(2) Dacă tranzacția în cadrul aplicării procedurii de restructurare este confirmată, acțiunea moratorului asupra executării obligațiilor debitorului încetează.

(3) Odată cu confirmarea tranzacției de către instanța de insolabilitate, împuternicirile și atribuțiile administratorului provizoriu, ale administratorului insolabilității/lichidatorului încetează. Persoana care a îndeplinit atribuțiile de administrator/lichidator va îndeplini obligațiile organului executiv al debitorului pînă la data alegerii (desemnării) noii conduceri a debitorului. Din data alegerii (desemnării) organului executiv al debitorului, acesta este succesorul de drept al dosarelor pendinte intentate de administrator/lichidator.

(4) Începînd cu data confirmării tranzacției, debitorul sau terțul trece neîntîrziat la executarea creanțelor.

Articolul 169. Refuzul instanței de a confirma tranzacția

(1) În caz de neexecutare a obligațiilor masei și de nestingere a creanțelor creditorilor de rangul întîii și doi, instanța de insolabilitate va refuza să confirme tranzacția.

(2) Temeiul refuzului instanței de insolabilitate de a confirma tranzacția constă în:

- a) încălcarea procedurii, stabilite de prezenta lege, de încheiere a tranzacției;
- b) nerespectarea formei tranzacției;
- c) încălcarea drepturilor terților;
- d) existența unor contradicții între condițiile tranzacției și prevederile prezentei legi sau ale altor acte normative;
- e) existența temeiurilor de nulitate absolută prevăzute de legislația civilă.

(3) Odată cu refuzul de a confirma tranzacția, instanța de insolabilitate emite în acest sens o încheiere, care poate fi contestată cu recurs.

Articolul 170. Efectele refuzului de a confirma tranzacția

(1) În cazul în care instanța de insolabilitate refuză, prin încheiere, să confirme tranzacția, aceasta se consideră neîncheiată.

(2) Refuzul instanței de insolabilitate de a confirma tranzacția nu împiedică părțile să încheie o altă tranzacție.

Articolul 171. Consecințele casării încheierii de confirmare a tranzacției

(1) Odată cu casarea încheierii de confirmare a tranzacției, instanța de insolabilitate dispune redeschiderea procesului de insolabilitate de la etapa la care a încetat, cu excepția cazului în care debitorului îi sînt inițiate proceduri aplicate într-un nou caz de insolabilitate. În caz de redeschidere, procedura de observare, procedura de insolabilitate, procedura falimentului sau procedura de restructurare va continua de la ultima operațiune efectuată

de participării la proces pînă la data emiterii încheierii de confirmare a tranzacției. Din data redeschiderii procesului, administratorul/lichidatorul reintră în atribuții.

(2) În cazul casării încheierii de confirmare a tranzacției, creditorii care au participat la încheierea ei sînt în drept să înainteze creanțele lor față de debitor în procedura redeschisă, în modul stabilit de prezenta lege. Creanțele amînate sau eșalonate prin tranzacție se restabilesc, odată cu casarea încheierii de confirmare a tranzacției, la scadență în partea în care nu au fost stinse.

(3) Casarea încheierii de confirmare a tranzacției nu servește temei pentru debitor de a cere restituirea sumelor achitate creditorilor masei și creditorilor de rangul întii și doi la data încheierii tranzacției. Creanțele achitate în condițiile tranzacției care nu contravin prezentei legi se consideră stinse. Creditorii ale căror creanțe au fost stinse prin executarea tranzacției în condiții inechitabile care au lezat alți creditori în drepturile și interesele lor legitime sînt obligați să restituie tot ce au primit în baza tranzacției. În acest caz, creanțele creditorilor care au returnat executarea tranzacției se restabilesc în tabelul creanțelor în mărimea corespunzătoare.

(4) Avizul privind redeschiderea procedurii urmează a fi publicat în conformitate cu art. 6.

(5) În partea nereglementată de prezentul articol se aplică efectele prevăzute de legislația civilă la nulitatea actelor juridice.

Articolul 172. Revocarea tranzacției

(1) Revocarea tranzacției, confirmată de instanța de insolvabilitate, prin acordul debitorului cu unii dintre creditori nu se admite.

(2) Tranzacția poate fi revocată de către instanța de insolvabilitate în privința tuturor creditorilor chirografari la cererea creditorului chirografar (creditorilor chirografari) care, la data confirmării tranzacției, dispune de o pătrime din mărimea totală a creanțelor chirografare validate.

(3) Creditorii chirografari sînt în drept să înainteze instanței de insolvabilitate cerere de revocare a tranzacției în privința tuturor creditorilor chirografari în cazul în care există o neexecutare sau o încălcare esențială din partea debitorului a condițiilor tranzacției ce lezează drepturile și interesele legitime ale creditorilor care dispun în cumul de o pătrime din creanțele chirografare validate.

Articolul 173. Modalitatea judecării cererii de revocare a tranzacției

(1) Litigiile cu privire la revocarea tranzacției sînt judecate de instanța în a cărei procedură se află cazul de insolvabilitate a debitorului.

(2) Cererea de revocare a tranzacției se semnează de creditorul chirografar sau de creditorii chirografari ale căror creanțe nu au fost stinse de către debitor în condițiile tranzacției și/sau în a căror privință debitorul a încălcat în mod substanțial condițiile tranzacției.

(3) Odată cu primirea cererii de revocare a tranzacției, instanța de insolvabilitate numește, prin încheiere, în cel mult 15 zile, data ședinței de judecată. La ședință sînt invitați toți participanții la proces incluși în tranzacție, inclusiv terții.

(4) După judecarea cererii de revocare a tranzacției, instanța de insolvabilitate emite o încheiere prin care admite sau respinge cererea de revocare. Încheierea se execută imediat, însă poate fi contestată cu recurs.

(5) În caz de admitere a cererii de revocare a tranzacției, se aplică efectele prevăzute la art. 171.

Articolul 174. Consecințele neexecutării tranzacției

(1) În cazul neexecutării tranzacției de către debitor sau terți, creditorul este în drept ca, fără a cere revocarea tranzacției, să inițieze față de debitor un nou proces de insolvabilitate, în cadrul căruia să înainteze creanțele în

mărimea confirmată prin tranzacție.

(2) În cazul intentării unei noi proceduri de insolvabilitate în condițiile alin. (1), mărimea creanțelor creditorilor în a căror privință a fost încheiată tranzacție se determină în condițiile prevăzute de tranzacție.

Secțiunea 5-a

Încetarea procesului de insolvabilitate

Articolul 175. Încetarea procesului de insolvabilitate ca urmare a distribuției finale a masei debitoare

(1) După terminarea distribuției finale a masei debitoare, instanța de insolvabilitate pronunță o hotărîre de încetare a procesului de insolvabilitate și de radiere a debitorului din registru.

(2) Procedura de restructurare a debitorului prin continuarea activității sau prin lichidare în bază de plan va înceta în urma îndeplinirii tuturor obligațiilor de plată asumate în planul confirmat. Dacă procesul începe ca o procedură de restructurare, dar, ulterior, devine procedură a falimentului, ea va înceta în conformitate cu dispozițiile alin. (1).

(3) Dispozitivul hotărîrii de încetare a procesului de insolvabilitate se publică în modul stabilit la art. 7. Articolul 35 se aplică în modul corespunzător.

(4) În două săptămîni de la data publicării dispozitivului hotărîrii, administratorul/lichidatorul prezintă registrului de stat al persoanelor juridice sau registrului de stat al întreprinzătorilor individuali hotărîrea instanței de insolvabilitate care servește drept temei pentru radierea debitorului din registrul respectiv. Din momentul radierii, se consideră că debitorul este lichidat.

Articolul 176. Drepturile creditorilor după încetarea procesului de insolvabilitate

(1) După încetarea procesului de insolvabilitate, creditorii validați pot înainta fără restricții creanțele lor față de debitor.

(2) Creditorul ale cărui creanțe au fost validate și nu au fost contestate în ședința de validare poate să ceară, în măsura în care nu au fost satisfăcute în cadrul procesului de insolvabilitate, executarea lor silită în temeiul înregistrării din tabel ca în temeiul unui titlu executoriu. O creanță necontestată este asimilată unei creanțe contestate a cărei contestare a fost respinsă de instanța de insolvabilitate.

Articolul 177. Încetarea procesului de insolvabilitate ca urmare a lipsei sau a nevalidării creanțelor

(1) În cazul procedurii de insolvabilitate sau al procedurii falimentului, deschise în urma formulării cererii introductive de către debitor, dacă, la expirarea termenului de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor, constată că nu s-a depus nici o cerere sau că nici o cerere de admitere ca rezultat al verificării nu s-a validat, iar contestațiile pe marginea nevalidării au fost respinse irevocabil, instanța de insolvabilitate va pronunța o hotărîre de încetare a procesului și de revocare a hotărîrii de deschidere a procedurii de insolvabilitate.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), încetarea procesului de insolvabilitate nu produce efectele prevăzute la art. 160. Operațiunile de administrare efectuate legal asupra masei debitoare își vor produce efectele, iar drepturile dobîndite pînă la revocare rămîn neatînse.

Articolul 178. Încetarea procesului de insolvabilitate cu acordul creditorilor sau din lipsă de temei al insolvabilității

(1) Procesul de insolvabilitate încetează la cererea debitorului dacă acesta, după expirarea termenului de înaintare a creanțelor, dispune de aprobarea tuturor creditorilor validați.

(2) Procesul de insolvabilitate încetează la cererea debitorului dacă acesta garantează că, după încetarea

procesului, nu va fi în stare de insolvabilitate sau de supra-îndatorare (în situația în care ultima a servit drept temei pentru intentarea procedurii de insolvabilitate). Cererea de încetare a procesului este admisă dacă lipsa temeiului de insolvabilitate este dovedită.

(3) Procesul de insolvabilitate încetează fără radierea debitorului din registrul de stat al persoanelor juridice sau din registrul de stat al întreprinzătorilor individuali doar cu acordul acestuia și doar în cazul în care, după distribuția finală, au fost stinse toate creanțele validate și creanțele masei debitoare. Drept efect al încetării procesului de insolvabilitate, debitorul își reia activitatea, iar înscririle privind dizolvarea se radiază în temeiul hotărârii de încetare a procesului de insolvabilitate.

Articolul 179. Procedura încetării procesului de insolvabilitate

(1) Cererea de încetare a procesului de insolvabilitate conform art. 178 este adusă la cunoștință creditorilor și depusă la dosar pentru accesul liber al creditorilor. Contra unei astfel de cereri creditorii pot face opoziție în scris.

(2) Instanța de insolvabilitate adoptă hotărâre de încetare a procesului de insolvabilitate sau de respingere a cererii de încetare a procesului după audierea solicitantului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, dacă un asemenea comitet a fost desemnat. În cazul opoziției, va fi audiat și creditorul care a înaintat-o.

(3) În caz de încetare a procesului de insolvabilitate, administratorul/lichidatorul trebuie să achite creanțele necontestate ale creditorilor masei debitoare și să depună garanție pentru cele contestate.

Articolul 180. Publicarea hotărârii de încetare a procesului de insolvabilitate

(1) Dispozitivul hotărârii prin care procesul de insolvabilitate încetează conform art. 175, 177 și 178, inclusiv temeiul încetării, se dă publicității conform art. 7. Debitorul, administratorul/lichidatorul și membrii comitetului creditorilor sînt notificați despre data încetării.

(2) Odată cu încetarea procesului de insolvabilitate, în temeiul art. 177 și 178, debitorul își redobîndește dreptul de a dispune liber de bunurile masei. Articolele 161 și 176 se aplică în modul corespunzător.

(3) Hotărîrea de încetare a procesului de insolvabilitate poate fi contestată cu recurs în modul prevăzut de lege.

Articolul 181. Degrevarea de obligații

(1) Prin încetarea procesului de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate, administratorul/lichidatorul, persoanele care i-au asistat sînt degrevați de orice îndatorire sau responsabilitate cu privire la proces, la debitor și la patrimoniul lui, la creditorii, la titularii de garanții, la acționari sau asociați.

(2) Prin încetarea procedurii falimentului, debitorul va fi degrevat de obligațiile pe care le avea înainte de intrarea în faliment, însă sub rezerva de a nu fi găsit culpabil conform art. 14, 15 și 248. În astfel de situații, el va fi degrevat de obligații numai în măsura în care ele au fost plătite în cadrul procesului de insolvabilitate.

(3) La data confirmării unui plan în cadrul procedurii de restructurare, debitorul este degrevat de diferența dintre valoarea pe care obligațiile le aveau înainte de confirmarea planului și cea prevăzută în plan.

(4) Degrevarea de obligații a debitorului nu atrage degrevarea de obligații a fidejuratorului sau a codebitorului principal.

Capitolul VI
PROCEDURA DE RESTRUCTURARE
Secțiunea 1
Prevederi generale

Articolul 182. Noțiune

Restructurarea este o procedură de insolvabilitate ce

se aplică debitorului în vederea achitării datoriilor lui, care prevede întocmirea, aprobarea, implementarea și respectarea unui plan al procedurii de restructurare, incluzînd, împreună sau separat:

a) restructurarea operațională și/sau financiară a debitorului;

b) restructurarea corporativă prin modificarea structurii de capital social;

c) restrîngerea activității prin lichidarea unor bunuri din patrimoniul debitorului;

d) orice alte acțiuni neinterzise de legislația în vigoare.

Articolul 183. Aplicarea procedurii de restructurare

(1) Procedura de restructurare se aplică de către instanța de insolvabilitate în temeiul unei hotărâri a adunării creditorilor.

(2) Încheierea instanței de insolvabilitate de aprobare a hotărârii adunării creditorilor privind aplicarea procedurii de restructurare sau privind neadmiterea restructurării debitorului poate fi atacată cu recurs de persoana care a depus planul, de administratorul insolvabilității, de debitor sau de creditorii.

Articolul 184. Efectele aplicării procedurii de restructurare

(1) Odată cu aplicarea de către instanța de insolvabilitate a procedurii de restructurare, se instituie imediat moratoriu asupra executării silite a obligațiilor pecuniare ale creditorilor existente la data aplicării procedurii de restructurare, cu excepția creanțelor privind plata salariilor și a pensiilor alimentare, privind recuperarea prejudiciilor cauzate sănătății angajaților sau cu excepția creanțelor apărute în legătură cu decesul acestora, a creanțelor de revendicare a patrimoniului din posesie ilegală, precum și a creanțelor pecuniare și fiscale a căror scadență a survenit în perioada de după deschiderea procedurii de restructurare.

(2) În perioada derulării procedurii de restructurare nu se întrerupe calcularea dobînzilor aferente creanțelor garantate.

(3) Efectele prevăzute la art. 73, 74 și 80 se aplică în modul corespunzător, cu excepțiile stabilite în prezentul articol.

Articolul 185. Folosirea sintagmei

Din data aplicării procedurii de restructurare, în denumirea oficială a debitorului se folosește sintagma „în procedură de restructurare”.

Articolul 186. Drepturile și obligațiile administratorului insolvabilității

(1) Odată cu acceptarea planului procedurii de restructurare, adunarea creditorilor alege administratorul insolvabilității, care se confirmă de către instanța de insolvabilitate.

(2) Administratorul insolvabilității se investește în funcție din data confirmării desemnării sale de către instanța de insolvabilitate și activează pe întreaga perioadă de realizare a planului procedurii de restructurare sau pînă la eliberare de către instanța de insolvabilitate.

(3) În perioada de restructurare a debitorului, administratorul insolvabilității este obligat:

a) să țină registrul de creanțe validate;

b) să convoace adunarea creditorilor și/sau a comitetului creditorilor în cazurile prevăzute de prezenta lege;

c) să examineze dările de seamă privind executarea programului de stingere a creanțelor și/sau a planului procedurii de restructurare, prezentate de debitor, și să prezinte adunării creditorilor/comitetului creditorilor rapoarte despre respectarea programului de stingere a obligațiilor fiscale și/sau despre respectarea planului din cadrul procedurii de restructurare;

d) să supravegheze ca debitorul să execute la timp obligațiile curente ale masei;

e) să supravegheze ca debitorul să îndeplinească planul procedurii de restructurare și/sau programul de stingere a creanțelor, precum și să controleze ca mijloacele bănești să fie virate la timp și în volum deplin pe contul creditorilor;

f) în cazul neexecutării programului de stingere a creanțelor, să ceară persoanelor care au garantat executarea obligațiilor de către debitor să stingă creanțele creditorilor, conform programului aprobat de instanța de insolabilitate, prin executarea mijloacelor de garanție;

g) să îndeplinească alte obligații prevăzute de prezenta lege.

(4) În cadrul procedurii de restructurare a debitorului, administratorul insolabilității are dreptul:

a) să ceară organului executiv să prezinte informații și/sau dări de seamă despre activitatea curentă a debitorului;

b) să participe la inventarierea masei debitoare în cazul în care este efectuată de către debitor;

c) să verifice și să aprobe debitorul să încheie acte juridice ori să ia decizii în cazurile prevăzute de lege, informând creditorii despre actele juridice aprobate;

d) să adreseze instanței de insolabilitate cerere de destituire a organului executiv al debitorului în modul prevăzut de prezenta lege;

e) să solicite instanței de insolabilitate aplicarea de măsuri suplimentare de asigurare a masei debitoare sau anularea unor astfel de măsuri;

f) să introducă în instanța de insolabilitate acțiuni de revocare, desființare sau de nulitate a actelor juridice încheiate sau executate de către debitor, în modul prevăzut de prezenta lege;

g) să efectueze alte acțiuni prevăzute de prezenta lege sau de planul procedurii de restructurare.

(5) În cadrul procedurii de restructurare și de realizare a planului, prevederile art. 63–72 privind modalitatea desemnării, destituirii și demisiei administratorului insolabilității, privind drepturile și obligațiile acestuia se aplică în modul corespunzător.

Articolul 187. Declararea creanțelor și modul de executare

(1) În cadrul procedurii de restructurare, înaintarea, contestarea și validarea creanțelor se efectuează conform prevederilor secțiunii 1 din capitolul V.

(2) Dacă planul procedurii de restructurare specifică alte condiții, partea lui organizatorică va cuprinde restricții și reglementări pentru fiecare clasă de creditori.

Secțiunea 2-a

Planul procedurii de restructurare

Articolul 188. Dreptul de a propune planul

(1) Următoarele categorii de persoane pot propune plan al procedurii de restructurare în condițiile de mai jos:

a) debitorul poate depune planul odată cu cererea introductivă sau cu referința la cererea introductivă a creditorilor, ori într-o cerere expresă adresată instanței de insolabilitate, dar nu mai târziu de termenul stabilit la adunarea de raportare la care s-a aprobat restructurarea sa;

b) administratorul insolabilității poate propune, la cererea adunării creditorilor sau a comitetului creditorilor, ori din proprie inițiativă, redresarea debitorului în baza unui plan, de la data desemnării sale și până la împlinirea termenului de prezentare a planului, stabilit la adunarea creditorilor de raportare la care s-a aprobat restructurarea debitorului;

c) autoritățile administrației publice centrale sau locale pot propune planul în cazul insolabilității întreprinderilor de importanță vitală pentru economia națională menționate la art. 190 alin. (6).

(2) La elaborarea planului procedurii de restructurare pot contribui în cumul administratorul insolabilității, credi-

torii, comitetul creditorilor, dacă este format, reprezentanții angajaților și debitorul.

(3) Nu poate propune plan al procedurii de restructurare debitorul care, într-un interval de 3 ani anteriori formulării cererilor introductive, a mai fost subiect al unei proceduri instituite în baza prezentei legi și nici debitorul ai cărui administratori, directori și/sau asociați (membri, participanți) au antecedente penale, precum și în alte cazuri prevăzute de prezenta lege.

(4) În cazul în care planul procedurii de restructurare nu este prezentat instanței de insolabilitate în termenul stabilit de adunarea creditorilor de raportare, instanța poate decide intentarea procedurii falimentului și lichidarea debitorului.

(5) Dacă au fost exprimate mai multe intenții de depunere a unor planuri ale procedurii de restructurare, instanța de insolabilitate va stabili un termen maxim pentru depunerea lor, astfel încât votarea planurilor admise să se facă la aceeași adunare a creditorilor. În astfel de circumstanțe, instanța de insolabilitate poate prelungi, la cererea administratorului insolabilității, a creditorilor sau a debitorului, termenul de prezentare a planului, dar nu mai mult decât cu 30 de zile.

Articolul 189. Structura planului procedurii de restructurare

(1) Planul procedurii de restructurare este compus din parte descriptivă și parte organizatorică.

(2) În partea descriptivă se includ măsurile întreprinse după intentarea procesului de insolabilitate sau care urmează a fi aplicate pentru a se institui, prin procedură a planului, o modalitate de exercitare a drepturilor participanților. Această parte poate cuprinde și date despre temeiurile, oportunitatea și consecințele aplicării planului, importante pentru creditori ca să decidă asupra planului, iar pentru instanța de insolabilitate ca să îl aprobe.

(3) În partea organizatorică se stabilește modalitatea de modificare, prin intermediul planului procedurii de restructurare, a statutului juridic al participanților la procesul de insolabilitate.

Articolul 190. Conținutul planului procedurii de restructurare

(1) Planul procedurii de restructurare va indica perspectivele de redresare în raport cu posibilitățile și cu specificul activității debitorului, cu mijloacele financiare disponibile și cu cererea pieței față de oferta debitorului și va cuprinde măsuri neinterzise de lege.

(2) Planul procedurii de restructurare va cuprinde, în mod obligatoriu, un program de stingere a creanțelor sub forma unui tabel de creanțe, cuantumul sumelor pe care debitorul se obligă să le stingă și/sau să le plătească creditorilor, prin raportare la tabelul definitiv de creanțe și la fluxurile de mijloace bănești aferente planului, precum și termenele la care debitorul urmează să stingă și/sau să plătească aceste sume.

(3) Programul de stingere a creanțelor trebuie să prevadă stingerea creanțelor incluse în tabelul creanțelor validate, dar nu mai târziu de o lună până la data expirării termenului stabilit pentru procedura de restructurare a debitorului, precum și stingerea creanțelor de rangul întâi și al doilea nu mai târziu de 6 luni de la data deschiderii procedurii de restructurare.

(4) Planul procedurii de restructurare va prevedea în mod expres:

a) clasele de creditori ale căror creanțe nu vor fi defavorizate prin plan, în sensul prezentei legi;

b) tratamentul claselor de creditori ale căror creanțe sînt defavorizate prin reducerea cuantumulului lor sau prin reducerea garanțiilor ori a altor accesorii, cum ar fi reeșalonarea plăților în defavoarea creditorului, dacă și în ce măsură

debitorul, membrii grupului de interes economic, asociații din societățile în nume colectiv și asociații comanditați din societățile în comandită vor fi exonerati de răspundere;

c) despăgubirile ce urmează a fi oferite titularilor tuturor claselor de creditori, în comparație cu valoarea estimativă ce ar putea fi primită prin distribuție, în caz de faliment, care se va calcula la data propunerii planului.

(5) Planul procedurii de restructurare va specifica măsurile adecvate pentru punerea sa în aplicare, cum ar fi:

a) privarea debitorului de dreptul de administrare sau păstrarea, în întregime sau în parte, a dreptului său de a își conduce activitatea, inclusiv a dreptului de dispoziție asupra bunurilor din patrimoniul său, cu supravegherea activității sale de către administratorul insolvenței;

b) modificarea procesului operațional de producție cu reprofilarea lui și încetarea activităților nerentabile, după caz;

c) obținerea de mijloace financiare pentru realizarea planului, proveniența acestora, inclusiv din credite sau împrumuturi de la terți, sau de la asociații (acionarii, membrii) debitorului, sau din încasarea silită a datoriilor debitoare, sau din vânzarea (cesionarea) lor etc.;

d) reorganizarea debitorului în condițiile legii;

e) valorificarea tuturor sau a unor bunuri ale debitorului, separat sau în bloc, libere de orice sarcină, sau vânzarea întreprinderii ca un complex patrimonial unic, ori darea întreprinderii în locațiune împreună cu obligațiile debitorului;

f) modificarea sau stingerea garanțiilor reale, împreună cu acordarea obligatorie, în beneficiul creditorului garantat, a unei garanții sau protecții echivalente, precum novăția obligației de garanție prin constituirea unei garanții suplimentare, reale sau personale, ori prin substituirea obiectului garanției cu un alt obiect;

g) amânarea scadenței, modificarea ratei dobânzii, a penalității sau a oricărei alte clauze din contract sau a celorlalte izvoare ale obligațiilor sale;

h) modificarea actului constitutiv al debitorului în condițiile legii;

i) majorarea capitalului social al debitorului prin aporturi suplimentare vărsate de asociați (membri) ai debitorului sau de terți, inclusiv ca urmare a emisiunii suplimentare de acțiuni sau de titluri de valoare;

j) stingerea creanțelor validate prin compensare, prin confuziune, prin remitere a datoriei, prin novăție, prin convertire a datoriilor în cote-părți din capitalul social al debitorului sau în acțiuni, prin convertire în acțiuni a obligațiilor și altor titluri de valoare, prin alte modalități legale de stingere a creanțelor;

k) alte măsuri financiare, organizatorice, operaționale și juridice orientate spre remedierea financiară și economică a debitorului neinterzise de lege.

(6) Executarea planului procedurii de restructurare nu va depăși 3 ani, calculați de la data confirmării. Debitorul este în drept să execute anticipat planul. În cazul în care debitorul este de importanță vitală pentru economia națională, la solicitarea creditorilor sau a organelor centrale de specialitate ale administrației publice sau administrației publice locale, durata restructurării poate fi prelungită prin hotărâre a adunării creditorilor o singură dată, pe un termen de până la 2 ani. Lista debitorilor de importanță vitală pentru economie va fi aprobată de Guvern.

Articolul 191. Gruparea creditorilor în clase

Dacă, la determinarea drepturilor participanților în cadrul aplicării planului procedurii de restructurare, creditorilor li se oferă o reglementare juridică diferită, urmează să fie grupați în următoarele clase:

a) clasa creditorilor garanți;

b) clasa creditorilor bugetari cu creanțe de rangul trei și patru prevăzute la art. 43;

c) clasa creditorilor chirografari, cu excepția creditorilor

de rang inferior;

d) clasa creditorilor chirografari de rang inferior.

Articolul 192. Drepturile creditorilor din aceeași clasă

(1) În cadrul unei clase, creditorii au aceleași drepturi.

(2) Cu acordul creditorilor dintr-o clasă, unui creditor pot fi tratați în mod diferit. În astfel de cazuri, la planul procedurii de restructurare se anexează acordul fiecărui creditor corespunzător din această clasă.

(3) Planul procedurii de restructurare va stabili același tratament pentru fiecare creanță din cadrul unei categorii distincte, cu excepția cazului în care deținătorul unei creanțe din categoria respectivă consimte la un tratament mai puțin favorabil pentru creanța sa.

(4) Orice înțelegere a administratorului insolvenței, debitorului sau altor persoane cu vreun creditor prin care ei vor fi favorizați pentru comportarea lor în cadrul votării sau pentru alte acțiuni din cadrul procesului de insolvență neprevăzute în planul procedurii de restructurare este nulă.

Articolul 193. Drepturile creditorilor garanți

(1) Nu poate fi atins dreptul creditorilor garanți de a își valorifica creanțele din contul bunurilor asupra cărora se extind garanțiile lor dacă planul procedurii de restructurare nu stabilește altfel.

(2) Dacă planul procedurii de restructurare prevede o altă reglementare decât aceea de la alin. (1), creditorilor garanți trebuie să li se indice, în partea organizatorică a planului, cota reducerii creanțelor lor, perioada pentru care a fost amânată executarea creanțelor, alte reglementări la care pot fi supuse acele creanțe.

Articolul 194. Drepturile creditorilor chirografari

În partea organizatorică a planului pentru creditorii nementionați la art. 193 se va consemna cota reducerii creanțelor acestora, perioada pentru care a fost amânată executarea creanțelor, modul garanțării lor, alte reglementări la care pot fi supuse creanțele lor.

Articolul 195. Tabloul patrimoniului

Dacă creanțele urmează să fie satisfăcute din veniturile întreprinderii, administrată în continuare de către debitor sau de un terț, la planul procedurii de restructurare se anexează un tablou al patrimoniului, în care, dacă este confirmat, se indică valoarea bunurilor și a obligațiilor debitorului. De asemenea, se va specifica cuantumul eventualelor cheltuieli și venituri din perioada de satisfacere a creanțelor, în a căror consecutivitate urmează să fie restabilită solvabilitatea întreprinderii în procesul de executare a planului.

Articolul 196. Suspendarea valorificării și distribuției masei debitoare

(1) În cazul în care procedura de restructurare realizată prin continuarea valorificării și distribuției masei debitoare poate prejudicia această masă, instanța de insolvență, la solicitarea debitorului sau administratorului insolvenței, poate dispune suspendarea valorificării și distribuției.

(2) Instanța de insolvență nu va admite cererea de suspendare sau va dispune încetarea valorificării și distribuției masei debitoare dacă există pericolul prejudicierii considerabile a acestei mase sau dacă administratorul insolvenței, având acordul comitetului creditorilor sau al adunării creditorilor, solicită continuarea valorificării și a distribuției.

Articolul 197. Referința și opinia asupra planului procedurii de restructurare

(1) Pentru a obține o referință asupra planului procedurii de restructurare, instanța de insolvență dispune expedierea lui:

a) comitetului creditorilor, dacă a fost constituit;

b) debitorului, dacă planul a fost depus de administrator/lichidator;

c) administratorului/lichidatorului, dacă planul a fost

depus de către debitor.

(2) Termenul de prezentare a referințelor și a opiniilor asupra planului îl stabilește instanța de insolabilitate.

Articolul 198. Păstrarea planului procedurii de restructurare

Planul procedurii de restructurare cu toate anexele, documentele justificative și opiniile asupra lui se păstrează în instanța de insolabilitate, unde participanții la proces pot lua cunoștință de ele.

Secțiunea a 3-a

Admiterea și confirmarea planului procedurii de restructurare

Articolul 199. Convocarea adunării creditorilor în care se examinează și se votează planul procedurii de restructurare

(1) Odată cu depunerea planului procedurii de restructurare, dar nu mai târziu de 5 zile din data expirării termenului prevăzut pentru depunerea lui, administratorul insolabilității va publica, în conformitate cu art. 6, un anunț privitor la convocarea adunării creditorilor de examinare și votare a planului, la persoana care a propus planul, la data votării lui și la faptul că este admisibilă votarea prin corespondență.

(2) De la data publicării, se consideră că părțile interesate au luat cunoștință de planul procedurii de restructurare și de data votării. În orice caz, debitorul sau administratorul insolabilității va asigura posibilitatea consultării planului la sediul său, pe cheltuiala solicitantului.

Articolul 200. Adunarea specială de votare a planului procedurii de restructurare

(1) Adunarea creditorilor de examinare a planului procedurii de restructurare, de determinare a dreptului de vot al creditorilor și de votare a planului nu poate avea loc înaintea adunării de validare a creanțelor. Aceste chestiuni pot fi examinate în cadrul unei singure adunări.

(2) Instanța de insolabilitate poate dispune ca planul procedurii de restructurare să fie supus votului într-o adunare specială. În acest caz, adunarea se convoacă în cel mult 30 de zile din data adunării de examinare a planului.

(3) Persoanele care au depus planul procedurii de restructurare îl pot modifica după adunarea de examinare a lui. Modificările propuse pot fi supuse votului în cadrul aceleiași adunări.

(4) În cazul existenței mai multor planuri ale procedurii de restructurare, cel propus de administratorul insolabilității are prioritate și se pune primul la vot. Aprobarea acestui plan înseamnă respingerea planului propus de către debitor.

Articolul 201. Dreptul de vot

(1) Numai creditorii ale căror creanțe au fost validate și incluse în tabelul definitiv al creanțelor sunt în drept să voteze planul procedurii de restructurare.

(2) În baza tabelului definitiv al creanțelor, administratorul insolabilității întocmește o listă a creditorilor care au dreptul să voteze planul procedurii de restructurare.

(3) La începutul adunării de votare, administratorul insolabilității informează creditorii despre voturile valabile primite în scris. Votul favorabil necondiționat are valoare de acceptare a planului procedurii de restructurare. Votul sub orice condiționare se consideră vot negativ.

(4) Fiecare creanță cu valoarea unui leu moldovenesc beneficiază de un drept de vot, pe care titularul îl exercită în clasa din care face parte creanța.

(5) Creditorii garanți, creditorii bugetari, creditorii chirografari și creditorii chirografari de rang inferior constituie clase distincte de creanțe, care votează separat.

(6) Creditorii care, direct sau indirect, controlează, sunt controlați ori se află sub control comun cu debitorul, în sensul legislației pieței financiare, pot participa la ședință, fiind însă în drept să voteze planul procedurii de restructurare doar în cazul în care acesta le acordă mai puțin decît ar primi în cazul falimentului.

turare doar în cazul în care acesta le acordă mai puțin decît ar primi în cazul falimentului.

Articolul 202. Acceptarea planului procedurii de restructurare

(1) Examinarea chestiunii acceptării planului procedurii de restructurare a debitorului ține de competența exclusivă a adunării creditorilor.

(2) Fiecare clasă de creditori cu drept de vot votează separat planul procedurii de restructurare.

(3) Se consideră acceptat de către o clasă de creditori planul procedurii de restructurare votat de majoritatea lor care dețin mai mult de jumătate din valoarea creanțelor clasei respective.

(4) Adunarea creditorilor are dreptul să adopte una din următoarele hotărâri:

a) de acceptare a planului procedurii de restructurare;
b) de respingere a planului procedurii de restructurare și de inițiere a procedurii falimentului.

(5) Planul procedurii de restructurare acceptat de adunarea creditorilor se prezintă de administratorul insolabilității instanței de insolabilitate în cel mult 5 zile de la data adunării de votare.

(6) Planul procedurii de restructurare poate fi modificat pînă la adunarea de votare.

Articolul 203. Interzicerea obstrucției

Se consideră acceptat planul procedurii de restructurare în cadrul unei clase de creditori chiar și fără votul majorității dacă:

a) creditorii acestei clase nu sînt defavorizați prin plan în comparație cu situația în care s-ar fi aflat în lipsa lui;
b) majoritatea claselor de creditori participante la votare au acceptat planul în modul corespunzător.

Articolul 204. Confirmarea planului procedurii de restructurare

(1) După acceptare de către creditori și debitor, planul procedurii de restructurare trebuie să fie confirmat de către instanța de insolabilitate.

(2) Pînă la confirmarea planului procedurii de restructurare, instanța de insolabilitate audiază administratorul insolabilității, comitetul creditorilor, dacă a fost desemnat, și debitorul.

(3) Odată cu confirmarea planului procedurii de restructurare, instanța de insolabilitate poate impune debitorului unele condiții sau restricții, concordate cu planul confirmat, pentru desfășurarea activității.

(4) La data stabilită, planul procedurii de restructurare va fi confirmat de către instanța de insolabilitate dacă sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) cel puțin jumătate plus una din clasele de creditori acceptă ori consideră că acceptă planul;
b) în cazul existenței a doar două clase, planul se consideră acceptat dacă clasa cu cea mai mare valoare totală a creanțelor l-a acceptat;

c) fiecare clasă de creditori defavorizată care a respins planul va fi supusă unui tratament corect și echitabil prin plan.

(5) Tratament corect și echitabil există atunci cînd sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) nici o clasă și nici o creanță care resping planul nu primesc mai puțin decît ar primi în caz de faliment;

b) nici o clasă și nici o creanță a unei clase nu primesc mai mult decît valoarea creanței;

c) în cazul în care o clasă de creditori defavorizată respinge planul, nici o clasă de creditori cu creanțe de rang inferior clasei defavorizate neacceptate, astfel cum rezultă din ierarhia prevăzută la alin. (2) art. 191, nu primesc mai mult decît ar primi în caz de faliment.

(6) Doar un singur plan al procedurii de restructurare va fi confirmat de instanța de insolabilitate.

(7) Confirmarea unui plan al procedurii de restructurare exclude propunerea, admiterea, votarea sau confirmarea oricărui alt plan.

(8) În cazul în care, în termen de 4 luni din data inițierii procedurii de restructurare, instanței de insolvabilitate nu i s-a prezentat niciun plan al procedurii de restructurare acceptat de adunarea creditorilor sau dacă niciun plan nu este confirmat, iar termenul pentru propunerea unui plan, în condițiile art. 188, a expirat, instanța de insolvabilitate dispune începerea imediată a procedurii falimentului.

Articolul 205. Refuzul confirmării planului procedurii de restructurare

Instanța de insolvabilitate poate să nu aprobe hotărârea adunării creditorilor și să nu confirme planul procedurii de restructurare dacă:

a) a fost ignorată o condiție esențială ce ține de conținutul planului, de modul realizării lui, precum și de modalitatea de acceptare a planului de către creditorii, iar această încălcare nu poate fi înlăturată; sau

b) lichiditățile debitorului depășesc vădit creanțele creditorilor incluși în tabelul creanțelor validate; sau

c) planul conține date fictive sau cu eroare flagrantă; sau

d) nu este întrunită una din condițiile prevăzute la art. 204 alin. (4); sau

e) remunerarea și alte plăți aferente activității administratorului provizoriu, administratorului insolvabilității, experților și specialiștilor antrenați în proces nu au fost achitate sau plata lor nu a fost asigurată în modul stabilit în plan.

Articolul 206. Hotărârea de confirmare a planului procedurii de restructurare

(1) Prin hotărâre de confirmare a planului procedurii de restructurare, instanța de insolvabilitate dispune încetarea procedurii de restructurare și aplicarea planului față de debitor.

(2) Dispozitivul hotărârii de confirmare a planului procedurii de restructurare și de încetare a procedurii de restructurare cu aplicarea planului față de debitor se publică în conformitate cu art. 7 și se notifică individual debitorului, creditorilor și membrilor comitetului creditorilor.

Articolul 207. Exercițarea căilor de atac

Hotărârea instanței de insolvabilitate privind confirmarea planului procedurii de restructurare sau respingerea confirmării planului poate fi atacată cu recurs de către creditorii, administratorul insolvabilității și debitor.

Secțiunea 4-a

Efectele confirmării planului procedurii de restructurare.

Supravegherea aplicării lui

Articolul 208. Efectele confirmării planului procedurii de restructurare

(1) După confirmarea planului procedurii de restructurare, activitatea debitorului se restructurează în modul corespunzător. Creanțele și drepturile creditorilor și ale celorlalte părți interesate sunt modificate conform prevederilor planului.

(2) Debitorul este obligat să efectueze fără întârziere schimbările de structură preconizate în planul procedurii de restructurare.

(3) În cazul intrării în procedura falimentului ca urmare a eșuării planului procedurii de restructurare sau în cazul unei executări silite, planul confirmat se consideră drept o hotărâre definitivă și irevocabilă împotriva debitorului. Această prevedere se aplică și în cazul executării silite împotriva unui terț care și-a asumat, de rînd cu debitorul, obligația executării necondiționate a planului. Pentru executare silită, calitatea de titlu executoriu o va avea hotărârea judecătorească de confirmare a planului.

(4) Creditorii conservă drepturile lor, pentru întreaga

valoare a creanțelor, împotriva codebitorilor și a fidejuserilor debitorului, chiar dacă au votat pentru acceptarea planului procedurii de restructurare.

(5) Remunerarea administratorului insolvabilității și a persoanelor antrenate în procedura de insolvabilitate prin acordul comitetului creditorilor, precum și alte cheltuieli administrative vor fi achitate la momentul prevăzut de lege, cu excepția cazurilor în care părțile interesate ar accepta în scris alte termene de plată. Planul procedurii de restructurare trebuie să prevadă modul de asigurare a acestei plăți. Plata va putea fi făcută trimestrial, pe bază de acte legale.

Articolul 209. Repunerea în drepturi a creditorilor

(1) În cazul în care, conform planului procedurii de restructurare, executarea creanțelor creditorilor chirografari a fost amînată sau debitorul a fost scutit parțial de executarea unei astfel de creanțe, clauza respectivă a planului își pierde valabilitatea pentru creditorul în a cărui privință debitorul a încălcat substanțial prevederile ce țin de executarea planului. Se consideră încălcare substanțială neexecutarea de către debitor a creanței scadente după ce a fost notificat în prealabil și i s-a acordat un termen suplimentar de executare, care nu este mai mic de 15 zile.

(2) În cazul în care, pînă la definitivarea realizării planului procedurii de restructurare, împotriva debitorului a fost intentat un nou proces de insolvabilitate, prevederile planului privind amînarea executării sau scutirile de executare a obligațiilor își pierd valabilitatea în privința tuturor creditorilor, dacă planul nu stabilește altfel.

Articolul 210. Efectele încetării procedurii de restructurare

(1) După ce hotărârea de confirmare a planului procedurii de restructurare devine definitivă și irevocabilă, debitorul reîntre în dreptul de administrare a masei debitoare în conformitate cu planul confirmat, sub supravegherea sau sub conducerea administratorului insolvabilității, pînă cînd instanța de insolvabilitate va dispune motivat fie încheierea procedurii de restructurare și luarea tuturor măsurilor pentru reinsertia debitorului în activitatea economică, fie încetarea realizării planului și trecerea la faliment.

(2) Pe parcursul realizării planului procedurii de restructurare, debitorul va fi condus de administratorul insolvabilității sau de reprezentantul debitorului sub supravegherea administratorului insolvabilității. Acționarii, membrii și asociații cu răspundere limitată nu au dreptul de a interveni în conducerea activității ori în administrarea masei debitoare, cu excepția și în limitele cazurilor expres și limitativ prevăzute de lege și în planul procedurii de restructurare.

(3) La supravegherea debitorului, administratorul insolvabilității își va exercita atribuțiile în conformitate cu art. 211 și 212.

(4) Administratorul insolvabilității poate continua procesele pendinte referitor la examinarea contestațiilor depuse în cadrul procesului de insolvabilitate dacă acest aspect este prevăzut în planul procedurii de restructurare. Cheltuielile de judecată vor fi suportate de către debitor, dacă planul nu specifică altfel.

Articolul 211. Supravegherea realizării planului procedurii de restructurare

(1) În partea organizatorică, planul procedurii de restructurare va reglementa supravegherea realizării sale. În acest caz, supravegherea se limitează la executarea de către debitor a obligațiilor specificate în plan.

(2) Planul procedurii de restructurare poate stabili extinderea supravegherii asupra executării obligațiilor pe care le-a transmis unei societăți, constituite, după intentarea procesului de insolvabilitate, special pentru a prelua bunurile și obligațiile spre administrare (societate absorbantă).

(3) Atribuțiile de supraveghere țin de competența administratorului insolvenității. În legătură cu aceasta, atribuțiile administratorului insolvenității și ale membrilor comitetului creditorilor, precum și supravegherea din partea instanței de insolvențitate continuă. Prevederile art. 25 se aplică în modul corespunzător.

(4) Administratorul insolvenității și/sau reprezentantul debitorului vor prezenta trimestrial comitetului creditorilor, dacă a fost constituit, și instanței de insolvențitate rapoarte asupra situației financiare și a tabloului patrimonial al debitorului, inclusiv perspectivele de realizare a planului procedurii de restructurare. Prezentarea acestor rapoarte nu afectează dreptul comitetului creditorilor și al instanței de insolvențitate de a solicita în orice moment informații suplimentare și rapoarte pentru o perioadă mai scurtă. Ulterior aprobării de către comitetul creditorilor, rapoartele vor fi înregistrate în instanța de insolvențitate, iar debitorul sau administratorul insolvenității va notifica despre aceasta toți creditorii în vederea consultării rapoartelor. De asemenea, administratorul insolvenității va prezenta și situația cheltuielilor efectuate pentru bunul mers al activității, în vederea recuperării acestora, situație care va fi avizată de către comitetul creditorilor. La necesitate, comitetul creditorilor poate convoca adunarea creditorilor pentru a prezenta măsurile luate de debitor și/sau de administratorul insolvenității, precum și efectele acestora, și va propune motivat și alte măsuri.

(5) Dacă se constată că debitorul nu își îndeplinește obligațiile a căror executare este supravegheată sau dacă se constată că executarea lor este imposibilă, administratorul insolvenității informează imediat comitetul creditorilor și instanța de insolvențitate. În cazul în care comitetul creditorilor nu a fost desemnat, administratorul insolvenității informează creditorii menționați în planul procedurii de restructurare.

Articolul 212. Acordul administratorului insolvenității referitor la încheierea de contracte

(1) Planul procedurii de restructurare poate să prevadă ca, în perioada de activitate a debitorului sub supraveghere, anumite contracte ale acestuia sau ale societății absorbante să fie valabile doar după ce se obține acordul administratorului insolvenității.

(2) La încheierea actelor de proporții sau a actelor cu conflict de interese, debitorul trebuie să solicite acordul comitetului creditorilor sau al adunării creditorilor în modul prevăzut la art. 117.

(3) În cazul în care datoriile masei apărute după intențarea procedurii de restructurare a debitorului au depășit, conform ultimului raport financiar, 20% din valoarea activelor incluse în tabelul creanțelor validate, actele juridice ulterioare care conduc la apariția a noi obligații ale debitorului se încheie, sub sancțiunea nulității, în mod exclusiv numai cu acordul comitetului creditorilor.

Articolul 213. Limitele de creditare a debitorului

(1) Planul procedurii de restructurare poate conține prevederi referitor la prioritatea creditorilor în executarea obligațiilor născute din contractele de împrumut și din cele de creditare ale debitorului sau ale societății absorbante din perioada de supraveghere sau născute din executarea creanțelor creditorilor masei a căror executare a fost suspendată în perioada supravegherii. În acest caz, suma totală a creditelor nu va depăși valoarea bunurilor debitorului menționate în tabelul patrimoniului întocmit conform art. 195.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică doar creditorilor în măsura în care suma creditului, a dobânzii și a cheltuielilor se include în limitele de creditare și doar în cazul când această creditare a avut loc cu acordul administratorului insolvenității.

(3) Niciun furnizor de servicii – electricitate, gaze naturale, apă, servicii telefonice sau altele asemenea – nu are dreptul, în perioada de realizare a planului procedurii de restructurare, să schimbe, să refuze ori să întrerupă temporar un astfel de serviciu către debitor sau către masa debitoare în cazul în care debitorul are calitatea de consumator captiv, potrivit legii. Instanța de insolvențitate poate, la cererea furnizorului, să dispună ca debitorul să constituie o cautiune la o bancă, drept condiție pentru îndatorirea furnizorului de a îi presta servicii în timpul procedurii stabilite în prezentul capitol. O astfel de cautiune nu poate depăși 30% din costul serviciilor prestate debitorului și neachitate ulterior deschiderii procedurii.

Articolul 214. Notificarea despre supravegherea realizării planului procedurii de restructurare

(1) Despre supravegherea realizării planului procedurii de restructurare, instanța de insolvențitate notifică odată cu publicarea dispozitivului hotărârii privind încetarea procedurii de restructurare, conform art. 35.

(2) Notificarea se efectuează și în cazul:

a) extinderii supravegherii asupra activității societății absorbante;

b) aplicării prevederilor art. 212 referitor la contractele pentru a căror încheiere este necesar acordul administratorului;

c) stabilirii limitei de creditare prevăzută la art. 213.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2), prevederile art. 6 se aplică în modul corespunzător.

Articolul 215. Încetarea supravegherii

(1) La cererea părții interesate, instanța de insolvențitate dispune încetarea supravegherii în cazul:

a) executării sau asigurării executării creanțelor supravegheate;

b) expirării termenului pentru procedura de realizare a planului procedurii de restructurare.

(2) Despre încetarea supravegherii, instanța de insolvențitate dispune notificarea conform art. 6.

Articolul 216. Cheltuielile de supraveghere

Cheltuielile de supraveghere le suportă debitorul. În cazul în care executarea obligațiilor trece la societatea absorbantă, aceasta va suporta și cheltuielile de supraveghere.

Articolul 217. Cererea de lichidare în cazul nerealizării planului procedurii de restructurare

(1) Dacă, pe parcursul realizării planului procedurii de restructurare, debitorul nu respectă prevederile lui sau planul nu este realizat în termen, comitetul creditorilor sau fiecare creditor poate înainta o nouă cerere introductivă, care va avea ca efect intrarea în faliment și lichidarea patrimoniului debitorului fără a mai fi necesară dovada insolvenității lui.

(2) Intențarea procedurii falimentului ca rezultat al neexecutării planului procedurii de restructurare conduce la revocarea planului. În acest caz, creditorii ale căror creanțe au fost stinse ca urmare a executării planului sînt obligați să restituie tot ceea ce au primit. Creanțele unor astfel de creditori se restabilesc în tabelul creanțelor în mărimea corespunzătoare.

(3) Revocarea planului procedurii de restructurare nu servește temei pentru restituirea sumelor achitate creditorilor masei și creditorilor cu creanțe de rangul întii și doi în perioada aplicării planului.

(4) Creanțele aminate sau eşalonate prin planul procedurii de restructurare, odată cu revocarea acestuia, se restabilesc la scadență.

(5) Înregistrarea cererii menționate la alin. (1) nu suspendă continuarea activității debitorului pînă cînd instanța de insolvențitate nu hotărăște asupra ei.

(6) Hotărîrea instanței de insolvabilitate cu privire la respingerea unei noi cereri introductive poate fi atacată cu recurs de către creditorii.

(7) Respingerea recursului nu exclude posibilitatea înaintării ulterioare de către creditorii a unei cereri introductive dacă aceștia consideră continuarea executării planului procedurii de restructurare drept o cauză a pierderii patrimoniului debitorului, care a afectat interesele creditorilor.

(8) În partea nereglementată de prezentul articol se aplică efectele prevăzute de legislația civilă la nulitatea actelor juridice.

S e c ți u n e a a 5-a

Procedura accelerată de restructurare

Articolul 218. Dispoziții generale

(1) Prezenta secțiune se aplică întreprinderii aflate în dificultate financiară.

(2) Scopul procedurii accelerate de restructurare este salvagardarea întreprinderii aflate în dificultate financiară pentru a-și continua activitatea, a păstra locurile de muncă și a acoperi creanțele prin aplicarea unui plan.

Articolul 219. Depunerea cererii introductive de intentare a procedurii accelerate de restructurare

(1) Debitorul aflat în dificultate financiară este în drept să depună în instanța de insolvabilitate cerere introductivă motivată de intentare a procedurii accelerate de restructurare, care trebuie să conțină datele prevăzute la art. 16. La cerere se anexează actele nominalizate la art. 17, precum și actul, actualizat, de inventariere a patrimoniului, proiectul planului procedurii accelerate de restructurare.

(2) Nu poate formula cerere introductivă de restructurare accelerată debitorul care, în ultimii 5 ani de până la hotărîrea de deschidere a procedurii, a fost supus unei astfel de proceduri sau care, la data depunerii cererii introductive, se află în proces de insolvabilitate.

(3) Cererile introductive de intentare a procesului de insolvabilitate formulate de creditorii împotriva aceluiași debitor, depuse după intentarea procedurii accelerate de restructurare, se restituie fără a fi examinate.

Articolul 220. Intentarea procedurii accelerate de restructurare

(1) Instanța de insolvabilitate este obligată să admită cererea introductivă depusă în condițiile Codului de procedură civilă și ale prezentei legi și să inițieze procedura accelerată de restructurare a debitorului. Cererea introductivă întocmită cu încălcarea prevederilor art. 219 alin. (1) se restituie fără a fi examinate.

(2) În cel mult 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii introductive, instanța de insolvabilitate adoptă din oficiu o încheiere despre admiterea ei și despre intentarea procedurii accelerate de restructurare a debitorului.

(3) Odată cu intentarea procedurii accelerate de restructurare, instanța de insolvabilitate pune sub observație debitorul prin desemnarea unui administrator provizoriu, dispune aplicarea măsurilor de asigurare prevăzute la art. 24 și stabilește locul, data și ora adunării creditorilor de validare a mărimii creanțelor și adunării de votare a planului procedurii accelerate de restructurare. Articolele 23–26 și art. 27 alin. (1) se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei secțiuni.

(4) În decursul a 5 zile lucrătoare de la desemnare, administratorul provizoriu va notifica în scris toți creditorii menționați în lista, depusă de debitor despre intentarea procedurii accelerate de restructurare și va publica, din conținutul debitorului, în modul stabilit la art. 6, un aviz despre:

a) termenul-limită de depunere a referinței creditorilor la cererea introductivă de intentare a procedurii accelerate de restructurare, precum și termenul-limită de înregistrare

a cererii de admitere a creanțelor asupra patrimoniului debitorului, care vor fi de maximum 30 de zile calendaristice de la data publicării avizului, și despre cerințele pe care trebuie să le întrunească o creanță înregistrată pentru a fi valabilă;

b) termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului de creanțe, care nu va depăși 7 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la lit. a);

c) locul, data și ora adunării creditorilor de validare a creanțelor, care va avea loc în cel mult 7 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la lit. b);

d) locul, data și ora adunării creditorilor de votare a planului procedurii accelerate de restructurare, care va avea loc în cel mult 3 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la lit. c);

e) locul unde creditorii pot lua cunoștință de proiectul planului procedurii accelerate de restructurare.

(5) Pînă la adunarea creditorilor de votare a planului procedurii accelerate de restructurare, administratorul provizoriu este obligat să prezinte instanței de insolvabilitate un raport despre posibilitatea reală de a menține, în totalitate sau parțial, întreprinderea debitorului și de aplicare a planului procedurii accelerate de restructurare efectivă a activității debitorului ori, după caz, motivele care nu permit restructurarea debitorului prevăzute la art. 205.

Articolul 221. Declararea, contestarea și validarea creanțelor

(1) Creanțele înaintate de creditorii vor fi supuse verificării de către administratorul provizoriu, vor fi înregistrate într-un tabel și vor fi validate de către instanța de insolvabilitate, conform procedurii stabilite în capitolul V secțiunea 1, cu excepțiile din prezenta secțiune.

(2) Creanțele introduse de administratorul provizoriu în tabelul creanțelor în baza datelor de evidență contabilă a debitorului și neconfirmate prin cererea de admitere a creditorului, precum și creanțele înaintate după termenul prevăzut în avizul publicat se atribuie de către instanța de insolvabilitate la masa credală cu titlu provizoriu. Creanțele atribuite cu titlu provizoriu la masa credală se iau în calcul la elaborarea planului procedurii accelerate de restructurare prin rezervarea lor din masa debitoare.

(3) Contestațiile creditorilor cu privire la creanțele și la drepturile de preferință trecute de administratorul provizoriu în tabelul creanțelor și la cele respinse de acesta trebuie depuse la instanța de insolvabilitate în scris cu cel puțin 2 zile înainte de adunarea de votare a planului procedurii accelerate de restructurare. În adunarea de validare a creanțelor, instanța de insolvabilitate va soluționa toate contestațiile chiar dacă, pentru soluționarea unora, ar fi nevoie de administrare de probe. În acest din urmă caz, instanța de insolvabilitate poate să admită creanțele, în totalitate sau în parte, în mod provizoriu, la masa credală pe perioada de judecare a contestației.

(4) Odată cu admiterea cu titlu provizoriu a creanțelor la masa credală, instanța de insolvabilitate determină, prin încheiere irevocabilă motivată, mărimea creanțelor admise provizoriu cu care creditorul va avea dreptul să participe și să voteze, pentru sau contra, planul procedurii accelerate de restructurare și alte chestiuni de pe ordinea de zi. În acest caz, dreptul de vot acordat creditorului va avea valoare și va produce efecte numai pentru adunarea de votare a planului procedurii accelerate de restructurare. Validarea ulterioară a creanței, trecută cu titlu provizoriu în tabel, care nu a participat la votarea planului, precum și respingerea cererii de validare a creanțelor trecute provizoriu cu drept de vot în tabelul de creanțe nu pot servi temei legal pentru anularea planului procedurii accelerate de restructurare aprobat și a altor hotărîri adoptate la adunarea creditorilor.

Articolul 222. Proiectul planului procedurii accelerate de restructurare

(1) Planul procedurii accelerate de restructurare a debitorului trebuie să prezinte, în mod detaliat:

- a) situația analitică a activului și a pasivului debitorului, cauzele stării lui de dificultate financiară;
- b) programul de stingere a creanțelor;
- c) procentul preconizat de satisfacere a creanțelor, ca urmare a implementării măsurilor de redresare propuse, precum: amânări sau reeșalonări la plata creanțelor, stingerea totală sau parțială a unor creanțe sau numai a dobânzilor ori a penalităților de întârziere prin compensare, prin confuziune, prin remitere totală sau parțială a datoriei, prin novatie, prin convertire a datoriei în cote-părți din capitalul statutar al debitorului sau în acțiuni, prin convertire în acțiuni a obligațiilor și a altor titluri de valoare, prin alte modalități legale de stingere a creanțelor.

(2) În proiectul planului procedurii accelerate de restructurare supus aprobării creditorilor, debitorul propune spre confirmare candidatura administra-torului insolabilității, care va supraveghea realizarea planului și remunerația administratorului pentru perioada lui de realizare.

(3) De măsurile cuprinse în planul procedurii accelerate de restructurare acceptat de creditorii, inclusiv de modificările creanțelor, profită și codebitorii, fidejuserii și terții garanți.

Articolul 223. Adunarea creditorilor de votare a planului procedurii accelerate de restructurare

(1) Adunarea creditorilor de votare a planului procedurii accelerate de restructurare se ține cu prezența creditorilor și/sau a reprezentanților acestora. Atribuțiile de secretar al adunării creditorilor le exercită administratorul provizoriu. Prevederile art. 191–195 și ale art. 199–204 se aplică în măsura în care nu contravin prezentului articol.

(2) Adunarea creditorilor se desfășoară, de regulă, la data convocării, dar nu mai târziu de 3 zile de la adunarea de validare a creanțelor. În cazul în care adunarea creditorilor transferă chestiunile de pe ordinea de zi la o dată ulterioară, este obligatorie respectarea procedurii de notificare prevăzută la art. 6. Adunarea creditorilor poate avea loc și fără respectarea procedurii de notificare în cazul în care creditorii care reprezintă întreaga valoare a creanțelor introduse în tabelul creanțelor decid unanim ținerea ei.

(3) Ordinea de zi a adunării creditorilor va prevedea examinarea consecutivă a cel puțin 3 chestiuni:

- a) examinarea raportului administratorului provizoriu referitor la oportunitatea restructurării debitorului;
- b) examinarea și votarea planului procedurii accelerate de restructurare;
- c) desemnarea administratorului insolabilității și constituirea comitetului creditorilor pentru perioada de restructurare a debitorului.

(4) În temeiul tabelului de creanță aprobat de instanța de insolabilitate conform art. 221, administratorul provizoriu va întocmi lista creditorilor cu drept de vot și o va prezenta creditorilor prezenți spre semnare în scopul determinării cvorumului, va întocmi și va prezenta spre aprobare ordinea de zi, care poate fi completată de adunare sau la cererea unuia dintre creditorii cu drept de vot, va întocmi buletinele de vot și procesele-verbale de votare și va perfecta procesul-verbal al adunării.

(5) După audierea raportului administratorului provizoriu, adunarea creditorilor trece la votarea planului procedurii accelerate de restructurare, care se face pe clase de creditorii în modul prevăzut la art. 200–203, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune. Planul acceptat de adunarea creditorilor devine obligatoriu și opozabil pentru toți creditorii care nu au participat la votare sau care au votat contra.

Articolul 224. Confirmarea planului procedurii accelerate de restructurare și încetarea acestei proceduri

(1) Odată cu acceptarea de către adunarea creditorilor a planului procedurii accelerate de restructurare, instanța de insolabilitate, imediat, dar nu mai târziu de 5 zile, va confirma planul prin hotărâre definitivă și va dispune încetarea procedurii accelerate de restructurare a debitorului și trecerea la procedura de realizare a planului confirmat.

(2) Instanța de insolabilitate poate să nu aprobe hotărârea adunării creditorilor și să nu confirme planul procedurii accelerate de restructurare doar pe motivele indicate la art. 205.

(3) În cazul în care nu confirmă planul procedurii accelerate de restructurare, instanța de insolabilitate poate dispune concomitent intentarea față de debitor a procedurii falimentului dacă constată existența unui temei de insolabilitate a debitorului.

(4) Dacă, odată cu neconfirmarea planului procedurii accelerate de restructurare, instanța de insolabilitate nu dispune intentarea procedurii falimentului față de debitor, fiecare creditor poate să depună în instanță o nouă cerere introductivă, care, în cazul admiterii, va avea ca efect intentarea procedurii falimentului.

(5) Prin hotărârea de confirmare a planului procedurii accelerate de restructurare, instanța de insolabilitate confirmă candidatura administratorului insolabilității ales de adunarea creditorilor și aprobă planul. Din data pronunțării, hotărârea instanței de insolabilitate produce efectele prevăzute la art. 184, 208–214, cu excepțiile stabilite în prezenta secțiune.

(6) Dispozitivul hotărârii de confirmare a planului și de încetare a procedurii accelerate de restructurare a debitorului se publică în conformitate cu art. 7 și se execută imediat din data pronunțării, fiind susceptibilă contestării cu recurs de către creditorii în decursul a 5 zile de la publicare.

(7) În perioada de realizare a planului procedurii accelerate de restructurare nu se poate intenta debitorului procedură de insolabilitate sau procedură a falimentului.

(8) Dispozițiile secțiunilor 1–4 din prezentul capitol se aplică în modul corespunzător, în măsura în care nu contravin prevederilor din prezenta secțiune.

Articolul 225. Efectele confirmării planului procedurii accelerate de restructurare și încetării procedurii accelerate de restructurare

(1) Din momentul adoptării hotărârii de încetare a procedurii accelerate de restructurare și de continuare a realizării planului procedurii accelerate de restructurare, debitorul reîntră în dreptul de administrare, desfășurându-și activitatea în limitele afacerii sale obișnuite, în condițiile planului.

(2) Planul procedurii accelerate de restructurare poate reglementa supravegherea realizării sale de către administratorul insolabilității desemnat de adunarea creditorilor. Dispozițiile privind supravegherea realizării planului nu sînt afectate de încetarea procedurii accelerate de restructurare a debitorului.

(3) La data confirmării planului procedurii accelerate de restructurare, se sting toate creanțele născute înainte de confirmarea planului și neincluse în el.

(4) Dispozițiile secțiunii a 4-a din prezentul capitol se aplică în modul corespunzător, în măsura în care nu contravin prevederilor din prezenta secțiune.

Articolul 226. Efectele nerealizării planului procedurii accelerate de restructurare

(1) Dacă, pe parcursul realizării planului procedurii accelerate de restructurare, debitorul încalcă condițiile planului și/sau termenele prevăzute de programul de

stingere a creanțelor ori nu asigură rezervarea masei debitoare pentru creanțele trecute cu titlu provizoriu, fiecare creditor este în drept să înainteze instanței de insolvabilitate o cerere introductivă, care va avea drept efect intrarea în faliment și lichidarea patrimoniului debitorului fără a mai fi necesară dovada insolvabilității lui.

(2) Articolul 217 se aplică în modul corespunzător.

Capitolul VII

DESCALIFICAREA ȘI DEGREVAREA DEBITORULUI

Articolul 227. Tipurile descalificării

În cazul în care se constată că debitorul a contribuit din culpă sau din neglijență la survenirea propriei insolvabilități, persoana culpabilă poate fi privată, prin hotărâre a instanței de insolvabilitate privind încetarea procesului, de dreptul:

a) de a fi aleasă sau desemnată într-o funcție publică sau de a continua să dețină o astfel de funcție;

b) de a activa în procese de insolvabilitate în calitate de administrator/ lichidator;

c) de a fi membru al unui organ de conducere ori de control într-o societate comercială sau asociație de economii și împrumut.

Articolul 228. Aplicarea descalificării

(1) Instanța de insolvabilitate aplică descalificările conform art. 227 și în cazul în care o persoană a fost director, membru al comitetului de conducere al unei societăți comerciale ajunsă insolvabilă în perioada în care exercită această funcție sau într-o perioadă de 6 luni după încetarea exercitării acestei funcții.

(2) Perioada minimă de descalificare este de 12 luni, iar cea maximă de 5 ani.

(3) Efectele descalificării încetează în mod automat la data expirării perioadei de descalificare stabilită în hotărârea de descalificare.

(4) Prevederile prezentului articol se aplică în modul corespunzător atât față de cetățenii Republicii Moldova, cât și față de cetățenii străini și apatrizi în funcție de statutul lor juridic pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 229. Degrevarea debitorului

(1) După terminarea achitării cu creditorii în condițiile art. 43, debitorul este degrevat de executarea ulterioară a creanțelor creditorilor, cu excepția celor prevăzute la alin. (2) al prezentului articol.

(2) Creanțele creditorilor de recuperare a pensiei alimentare, de reparație a prejudiciilor cauzate sănătății, alte creanțe personale care nu au fost înaintate, nu au fost satisfăcute ori au fost satisfăcute parțial în procesul de insolvabilitate își păstrează valabilitatea și după încetarea acestui proces și pot fi înaintate integral sau, respectiv, în partea nesatisfăcută.

(3) În cazul în care se constată că debitorul a tăinuit de executare sau a remis ilegal anumite bunuri ale sale unor terți, creditorul a cărui creanță nu a fost satisfăcută în procesul de insolvabilitate poate cere executarea ei din contul acestor bunuri și după încetarea procesului.

Capitolul VIII

UNELE PARTICULARITĂȚI ALE INSOLVABILITĂȚII ÎN AGRICULTURĂ

Articolul 230. Valorificarea bunurilor întreprinderilor agricole

(1) La vânzarea bunurilor imobile, destinate producerii și/sau prelucrării produselor agricole, care aparțin întreprinderii agricole împotriva căreia s-a intentat proces de insolvabilitate în conformitate cu prezenta lege, de dreptul de preemțiune beneficiază, în cazul egalității ofertelor de cumpărare a acestor bunuri, unitățile agricole învecinate cu întreprinderea agricolă insolvabilă.

(2) Vânzarea terenurilor cu destinație agricolă ale debitorului insolvabil se efectuează în modul stabilit de legislația funciară.

Articolul 231. Considerarea caracterului sezonier

La intentarea procesului de insolvabilitate unei întreprinderi agricole, precum și pe parcursul procesului, instanța de insolvabilitate și administratorul vor ține cont de caracterul sezonier al producției agricole și de dependența acesteia de factorii naturali și climatici, precum și de posibilitatea satisfacerii creanțelor creditorilor din contul veniturilor care pot fi obținute de întreprinderea agricolă până la și după încheierea perioadei de lucrări agricole.

Capitolul IX

PARTICULARITĂȚILE INSOLVABILITĂȚII GOSPODĂRIEI ȚĂRĂNEȘTI (DE FERMIER)

Articolul 232. Particularitățile intentării procesului de insolvabilitate gospodăriei țărănești (de fermier)

(1) Cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate gospodăriei țărănești (de fermier) poate fi înaintată de conducătorul gospodăriei doar cu acordul scris al tuturor membrilor ei.

(2) Pe lângă documentele prevăzute la art. 17, conducătorul gospodăriei țărănești (de fermier) anexează la cererea introductivă documente privind:

a) componenta și valoarea patrimoniului gospodăriei;

b) componenta și valoarea bunurilor aflate în proprietatea membrilor gospodăriei, precum și sursele acestor bunuri;

c) mărimea veniturilor estimate pentru încheierea sezonului de lucrări agricole.

(3) Documentele indicate la alin. (2) se anexează și la referința privind cererea introductivă a creditorilor.

Articolul 233. Inițierea procedurii simplificate a falimentului

(1) În cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii introductive, instanța de insolvabilitate va emite o hotărâre de declarare a gospodăriei țărănești (de fermier) ca fiind insolvabilă și îi va intenta procedura simplificată a falimentului. Gospodăriei țărănești (de fermier) nu i se aplică procedura de observație.

(2) Prevederile art. 136 se aplică în modul corespunzător, cu excepțiile stabilite de prezentul capitol.

Articolul 234. Masa debitoare în cazul insolvabilității gospodăriei țărănești (de fermier)

(1) În cazul intentării procedurii simplificate a falimentului gospodăriei țărănești (de fermier), masei debitoare i se atribuie bunurile aflate în proprietate comună a membrilor gospodăriei, inclusiv plantațiile, instalațiile de irigare, animalele productive și de lucru, păsările, tehnica și utilajele, mijloacele de transport, inventarul și alte bunuri, procurate pentru gospodărie din mijloacele comune ale membrilor ei, dreptul de arendă a terenurilor și alte drepturi patrimoniale proprietate a debitorului, care pot fi evaluate în bani.

(2) Bunurile membrilor gospodăriei țărănești (de fermier), precum și bunurile din proprietate pentru care există probe că au fost procurate din venituri ce nu sînt proprietate comună a membrilor gospodăriei nu se includ sau, respectiv, se exclud din masa debitoare.

Articolul 235. Vânzarea patrimoniului gospodăriei țărănești (de fermier)

În cadrul procedurii simplificate a falimentului gospodăriei țărănești (de fermier), bunurile imobile din masa debitoare (inclusiv drepturile patrimoniale privind aceste bunuri) pot fi vîndute în modul stabilit de prezenta lege, cu condiția de menținere a destinației lor.

Capitolul X

PARTICULARITĂȚILE INSOLVABILITĂȚII SOCIETĂȚILOR DE ASIGURĂRI

Articolul 236. Examinarea insolvabilității societăților de asigurări

(1) Cererea introductivă privitoare la insolvabilitatea

unei societăți de asigurări poate fi depusă de către debitor, de creditorii chirografari și de organul de stat autorizat să reglementeze activitatea de asigurare.

(2) La examinarea cauzelor insolabilității societăților de asigurări, participarea la proces a organului de stat autorizat să reglementeze activitatea de asigurare este obligatorie.

Articolul 237. Vinzarea complexului patrimonial al societății de asigurări

(1) În procesul de insolabilitate, complexul patrimonial unic al societății de asigurări poate fi înstrăinat unei alte societăți de asigurări numai cu acordul acesteia de a prelua întregul portofoliu de asigurare, care reprezintă o totalitate a contractelor de asigurare, împreună cu toate drepturile și obligațiile ce derivă din contracte.

(2) Are dreptul să dobândească complexul patrimonial unic al societății de asigurări insolabile societatea de asigurări care întrunește următoarele condiții:

a) dispune de licență să practice riscurile, clasa sau clasele de asigurări pentru care s-a încheiat contractul de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic și acordul privind transferul de portofoliu;

b) deține o marjă de solvabilitate disponibilă superioară marjei de solvabilitate minime atît înainte de cumpărarea complexului unic, cît și după aceasta;

c) după încheierea tranzacției, va dispune de rezerve tehnice și de active admise suficiente să acopere rezervele tehnice, în structura prevăzută în legislația în vigoare, să acopere toate obligațiile care decurg din contractele de asigurare (reasigurare) în vigoare.

Articolul 238. Dreptul la creanță al asiguratului în cazul intentării procesului de insolabilitate societății de asigurări

(1) În cazul intentării procesului de insolabilitate societății de asigurări, acțiunea contractelor de asigurare, încheiate de societatea insolabilă, ale căror cazuri asigurate nu au survenit pînă la data intentării procesului de insolabilitate încetează, cu excepția cazului prevăzut la art. 237.

(2) Prima de asigurare achitată în contractul de asigurare generală a cărui acțiune a încetat în temeiul alin. (1) se restituie asiguratului pentru lunile complete de pînă la expirarea contractului, reținînd suma cheltuielilor de gestiune efective, dar nu mai mult de 20% din prima de asigurare calculată spre restituire.

(3) La contractul de asigurare de viață a cărui acțiune a încetat în temeiul alin. (1), asiguratului i se restituie rezerva acumulată (suma de răscumpărare).

(4) Asigurații (beneficiarii) din contractele de asigurare ale căror cazuri asigurate au survenit pînă la data intentării procesului de insolabilitate pot pretinde achitarea despăgubirii sau indemnizației de asigurare.

Articolul 239. Prioritatea creanțelor creditorilor de asigurări

În cazul societății de asigurare aflate în proces de insolabilitate, creanțele creditorilor de asigurări au prioritate absolută față de alte creanțe în ceea ce privește:

1) activele admise să acopere rezervele tehnice și matematice ale societății de asigurare, din care se satisfac în mod prioritar creanțele asiguraților;

2) totalitatea activelor societății de asigurare, cu excepția:

a) creanțelor angajaților ei privind plata salariului pentru perioada de pînă la 6 luni precedente luării hotărîrii de intentare a procesului de insolabilitate;

b) creanțelor față de bugetul public național și față de sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală pentru perioada de pînă la un an precedent luării hotărîrii de intentare a procesului de insolabilitate.

Articolul 240. Executarea creanțelor creditorilor chirografari ai societății de asigurări

În caz de intentare a unui proces de insolabilitate

societății de asigurare, creanțele creditorilor chirografari sînt satisfăcute în următoarea ordine:

a) în primul rînd, creanțele creditorilor din contractele de asigurare personală obligatorie;

b) în al doilea rînd, creanțele creditorilor din alte contracte de asigurare obligatorie;

c) în al treilea rînd, creanțele altor creditori asigurați (beneficiari), inclusiv creanțele prevăzute la art. 238 alin. (2) și (3);

d) în al patrulea rînd, creanțele celorlalți creditori chirografari.

Capitolul XI
PARTICULARITĂȚILE INSOLVABILITĂȚII
PARTICIPANȚILOR PROFESIONIȘTI LA PIAȚA
VALORILOR MOBILIARE

Articolul 241. Examinarea insolabilității participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare

(1) Cererea introductivă cu privire la insolabilitatea unui participant profesionist la piața valorilor mobiliare poate fi depusă de către debitor, de creditorii chirografari și de autoritatea de stat abilitată cu funcții de reglementare pe piața valorilor mobiliare.

(2) La examinarea cauzelor privind insolabilitatea participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare, participarea la proces a autorității de stat cu funcții de reglementare a pieței valorilor mobiliare este obligatorie.

(3) Procedura de insolabilitate a participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare se efectuează în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu legislația în domeniul valorilor mobiliare.

Articolul 242. Excepții de aplicare a legii în cazul participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare

Valorile mobiliare și alte bunuri ale clienților aflate la debitorul insolubil participant profesionist la piața valorilor mobiliare nu se atribuie la masa debitoare, iar după intentarea procesului de insolabilitate, se restituie proprietarilor de drept, dacă legea nu prevede altfel.

Articolul 243. Executarea contractelor

(1) După intentarea procesului de insolabilitate unui participant profesionist la piața valorilor mobiliare, acțiunea contractelor cu clienții încheiate de debitor încetează. Un astfel de contract poate continua doar dacă administratorul și clienții debitorului insolubil reconfirmă valabilitatea lui după intentarea procesului de insolabilitate.

(2) Administratorul este obligat ca, în termen de 10 zile de la intentarea procesului de insolabilitate, să comunice prin aviz clienților debitorului insolubil intentarea procesului și desemnarea administratorului. În aviz, el indică datele sale juridice de identificare și propune clienților să dispună asupra acțiunilor ce urmează să fie întreprinse de administrator privind valorile lor mobiliare.

Articolul 244. Satisfacerea creanțelor creditorilor chirografari ai participanților profesioniști a piața valorilor mobiliare

Dacă cerințele clienților privind restituirea valorilor mobiliare de aceeași clasă (aceiași emitent, aceeași categorie, același tip, aceeași serie) depășesc cantitatea acestor valori care se află în dispoziția debitorului participant profesionist la piața valorilor mobiliare, restituirea acestor valori clienților se face proporțional creanțelor lor, iar în partea nesatisfăcută creanțele se satisfac în modul prevăzut la art. 43.

Capitolul XII
PARTICULARITĂȚILE INSOLVABILITĂȚII
ASOCIAȚIILOR DE ECONOMII ȘI ÎMPRUMUT

Articolul 245. Examinarea insolabilității asociațiilor de economii și împrumut

(1) Cererea introductivă privitoare la insolabilitatea

unei asociații de economii și împrumut poate fi depusă de asociația de economii și împrumut debitoare, de creditorii chirografari și de Comisia Națională a Pieței Financiare.

(2) La examinarea cauzelor de insolvabilitate a asociațiilor de economii și împrumut, participarea reprezentantului Comisiei Naționale a Pieței Financiare este obligatorie.

Articolul 246. Excepțiile aplicării prezentei legi în cazul asociațiilor de economii și împrumut

(1) Prin derogare de la prevederile art. 43, creanțele din depunerile de economii ale membrilor asociațiilor de economii și împrumut se atribuie rangului al doilea al creanțelor chirografare.

(2) Calcularea dobânzilor la obligațiile asociației de economii și împrumut aflate în proces de insolvabilitate se întrerupe.

(3) Complexul patrimonial al asociației de economii și împrumut poate fi vândut în cadrul procesului ei de insolvabilitate doar unei asociații de economii și împrumut care întrunește următoarele condiții:

a) deține categoria de licență, eliberată de Comisia Națională a Pieței Financiare, corespunzătoare serviciilor care urmează a fi prestate în urma preluării complexului patrimonial;

b) asigură respectarea normelor de prudență financiară atît înainte de cumpărarea complexului patrimonial, cît și după aceasta;

c) există acordul cumpărătorului de a-și asuma obligațiile ce reies din contractele încheiate de asociația insolubilă, valabile la data începerii procedurii de insolvabilitate.

Capitolul XIII

RĂSPUNDEREA MEMBRILOR ORGANELOR DE CONDUCERE ALE DEBITORULUI

Articolul 247. Membrii organelor de conducere ale debitorului

(1) În sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Articolul 248. Răspunderea membrilor organelor de conducere ale debitorului

(1) Dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;

e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei;

f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care

îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;

h) nedeplinirea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14;

i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

(2) Aplicarea prevederilor alin. (1) nu exclude aplicarea față de debitor a unor sancțiuni contravenționale sau pedepse penale pentru fapte ce constituie contravenții sau infracțiuni. În acest sens, la cererea comitetului creditorilor, administratorul/lichidatorul transmite organelor procuraturii toate documentele spre a fi examinate la obiectul existenței de motive (fapte) ce ar putea angaja urmărirea penală a debitorului sau a membrilor organelor lui de conducere.

(3) Comitetul creditorilor poate cere instanței de insolvabilitate să fie autorizat a introduce acțiunea prevăzută la alin. (1) dacă administratorul insolabilității/lichidatorul a omis să formuleze acțiunea în cauză, iar răspunderea consemnată la alin. (1) amenință să se prescrie.

(4) În caz de pluralitate, răspunderea persoanelor prevăzute la alin. (1) este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului. Persoanele în cauză se pot apăra de solidaritate dacă, în organele colegiale de conducere ale debitorului, s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolvabilitatea sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolvabilitatea și au făcut să se consemneze, ulterior luării deciziei, opoziția lor la aceste decizii.

(5) Măsura prevăzută la alin. (1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărîrii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

(6) În toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin. (1), instanța de insolvabilitate se pronunță prin hotărîre, care poate fi contestată cu recurs de persoanele vizate în ea.

Articolul 249. Executarea silită

(1) Odată cu cererea formulată conform art. 248, administratorul insolabilității/lichidatorul sau, după caz, comitetul creditorilor poate cere instanței de insolvabilitate să instituie măsuri asigurătorii asupra bunurilor din patrimoniul persoanelor urmărite conform art. 248. Cererea de măsuri asigurătorii poate fi formulată și ulterior introducerii acțiunii prevăzute la art. 248.

(2) Sumele încasate potrivit dispozițiilor art. 248 vor intra în masa debitoare și vor fi destinate, în cazul procedurii de restructurare, completării fondurilor necesare în continuarea activității debitorului, iar în caz de faliment, în acoperirea pasivului.

(3) Executarea silită împotriva persoanelor prevăzute la art. 247 și art. 248 alin. (1) o efectuează executorul judecătoresc conform Codului de executare.

(4) După închiderea procedurii falimentului sau a procedurii de restructurare a debitorului, sumele obținute din executarea silită se repartizează de către administratorul insolabilității/lichidator, în conformitate cu prezenta lege, în temeiul tabelului definitiv consolidat și al planului de distribuție finală.

Capitolul XIV

REGISTRUL CAUZELOR DE INSOLVABILITATE

Articolul 250. Conținutul registrului

(1) Instanța de insolvabilitate ține registrul cauzelor de insolvabilitate, în care se fac mențiuni despre fiecare cauză de insolvabilitate examinată sau în curs de examinare. În registru se menționează în mod special:

- a) numele și prenumele/denumirea persoanei care a înaintat cererea introductivă, data înaintării ei;
- b) data și temeiul intentării procesului de insolabilitate sau al respingerii cererii introductive;
- c) numele, prenumele și sediul administratorului;
- d) procedura aplicată debitorului și rezultatul ei;
- e) data încetării procesului de insolabilitate;
- f) cauzele încetării procesului de insolabilitate;
- g) datele privind descalificarea debitorului.

(2) În registrul cauzelor de insolabilitate se pot face și alte mențiuni necesare despre insolabilitatea debitorilor.

Articolul 251. Accesul la registru

(1) Orice persoană interesată are acces liber la datele din registrul cauzelor de insolabilitate.

(2) Instanța de insolabilitate eliberează persoanelor interesate extrase din registrul cauzelor de insolabilitate în modul stabilit de lege.

Capitolul XV**DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII****Articolul 252. Insolabilitatea transfrontalieră**

Dacă în alt stat a fost deschis un proces de insolabilitate

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nr. 149. Chișinău, 29 iunie 2012.

împotriva unui debitor care dispune de active pe teritoriul Republicii Moldova, executarea asupra activelor acestuia poate fi inițiată doar în cazul existenței unui acord bilateral între statul respectiv și Republica Moldova cu privire la insolabilitatea transfrontalieră.

Articolul 253. Situația proceselor pendinte

Prevederile prezentei legi se aplică și asupra proceselor de insolabilitate în curs de desfășurare intentate până la intrarea ei în vigoare, cu excepția art. 190 alin. (6), care nu se aplică debitorilor în a căror privință procedura planului a fost prelungită în condițiile art. 164 al Legii insolabilității nr. 632-XV din 14 noiembrie 2001.

Articolul 254. Intrarea în vigoare a prezentei legi

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 180 de zile de la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea insolabilității nr. 632-XV din 14 noiembrie 2001, cu excepția art. 73 alin. (1)-(4).

Marian LUPU

664 D E C R E T**pentru promulgarea Legii privind piața de capital**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 298 -VII. Chișinău, 14 septembrie 2012.

Articol unic. - Se promulgă Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital.

Nicolae TIMOFTI

665 L E G E**privind piața de capital**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune următoarele directive ale Uniunii Europene:

Directiva nr. 97/9/CE din 3 martie 1997 a Parlamentului European și a Consiliului privind sistemele de compensare pentru investitori, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 84 din 26 martie 1997;

Directiva nr. 98/26/CE din 19 mai 1998 a Parlamentului European și a Consiliului privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 166 din 11 iunie 1998;

Directiva nr. 2001/34/CE din 28 mai 2001 a Parlamentului European și a Consiliului privind admiterea valorilor mobiliare la cota oficială a unei burse de valori și informațiile care trebuie publicate cu privire la aceste valori mobiliare, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 184 din 6 iulie 2001;

Directiva nr. 2003/6/CE din 28 ianuarie 2003 a Parlamentului European și a Consiliului privind utilizările abuzive ale informațiilor confidențiale și manipulările pieței (abuzul de piață), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 96 din 12 aprilie 2003;

Directiva nr. 2003/71/CE din 4 noiembrie 2003 a Parlamentului European și a Consiliului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori

mobiliare sau pentru admiterea valorilor mobiliare la tranzacționare și de modificare a Directivei 2001/34/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 345 din 31 decembrie 2003;

Directiva nr. 2004/25/CE din 21 aprilie 2004 a Parlamentului European și a Consiliului privind ofertele publice de cumpărare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 142 din 30 aprilie 2004;

Directiva nr. 2004/39/CE din 21 aprilie 2004 a Parlamentului European și a Consiliului privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 145 din 30 aprilie 2004;

Directiva nr. 2004/109/CE din 15 decembrie 2004 a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sînt admise la tranzacționare pe o piață reglementată și de modificare a Directivei 2001/34/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 390 din 31 decembrie 2004;

Directiva nr. 2006/49/CE din 14 iunie 2006 a Parlamentului European și a Consiliului privind rata de adecvare a capitalului întreprinderilor de investiții și al instituțiilor de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.

L 177 din 30 iunie 2006;

Directiva nr. 2006/73/CE din 10 august 2006 a Comisiei de punere în aplicare a Directivei 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind cerințele organizatorice și condițiile de funcționare ale întreprinderii de investiții și termenii definiți în sensul directivei menționate, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 241 din 2 septembrie 2006;

Directiva nr. 2009/65/CE din 13 iulie 2009 a Parlamentului European și a Consiliului de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 302 din 17 noiembrie 2009.

Capitolul I

PREVEDERI GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare

(1) Prezenta lege reglementează activitatea societăților de investiții, a organismelor de plasament colectiv și a Fondului de compensare a investitorilor, ofertele publice, ofertele de preluare, infrastructura pieței de capital, inclusiv piețele reglementate, definește abuzul pe piața de capital și stabilește cerințe privind dezvăluirea informației în scopul menținerii standardelor înalte de activitate pe piața de capital, precum și crearea de condiții optime pentru investițiile financiare.

(2) Orice activitate pe piața de capital se desfășoară în conformitate cu prevederile prezentei legi, ale altor acte legislative aplicabile și cu actele Comisiei Naționale a Pieței Financiare (în continuare – *Comisia Națională*).

(3) Comisia Națională este autoritatea competentă de punere în aplicare a prezentei legi în conformitate cu atribuțiile stabilite de Legea nr. 192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare.

(4) Pentru punerea în aplicare a prezentei legi, Comisia Națională adoptă decizii cu caracter de reglementare și decizii individuale și emite note sau scrisori cu caracter explicativ și de recomandare.

Articolul 2. Subiecții prezentei legi

(1) Prezenta lege se aplică persoanelor fizice și juridice din Republica Moldova, persoanelor fizice și juridice străine și apatrizilor care prestează servicii ori desfășoară activități pe piața de capital sau care dețin ori intenționează să dețină instrumente financiare emise de emitenți din Republica Moldova.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică băncilor comerciale care desfășoară servicii și activități de investiții, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

(3) Băncile comerciale prestează servicii de investiții și desfășoară activități de investiții în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu actele normative privind activitatea instituțiilor financiare.

(4) Prevederile prezentei legi nu se aplică sistemelor de clearing și decontare în tranzacții cu instrumente ale pieței monetare și valori mobiliare de stat efectuate în afara pieței reglementate și/sau în afara sistemului multilateral de tranzacționare, precum și sistemelor de clearing și decontare autorizate de Banca Națională a Moldovei, care vizează instituțiile financiare.

(5) Prevederile stabilite în secțiunea 1 și secțiunea a 2-a din capitolul VI se aplică emitenților ale căror valori mobiliare corespund uneia dintre următoarele condiții:

a) sunt admise spre tranzacționare pe piața reglementată și/sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare;

b) au constituit obiectul unei oferte publice.

(6) Prevederile capitolului III nu se aplică organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare.

Articolul 3. Excepții

Prezenta lege nu se aplică:

a) în cazul administrării datoriei publice în care sunt implicate Banca Națională a Moldovei, instituțiile ce dețin funcții similare ale statelor membre ale Uniunii Europene, Ministerul Finanțelor și alte autorități publice;

b) persoanelor care furnizează servicii de investiții exclusiv societății-mamă a lor, societăților-fiice ale lor sau altor societăți-fiice ale societății-mamă a lor;

c) persoanelor care tranzacționează instrumente financiare în cont propriu, cu excepția cazului când acestea sunt market maker, sau care tranzacționează în cont propriu, în mod organizat, frecvent și sistematic în afara unei piețe reglementate sau a unui sistem multilateral de tranzacționare, prin oferirea unui sistem accesibil terților în vederea extinderii tranzacționării cu aceștia;

d) persoanelor care prestează servicii de consultanță de investiții la exercitarea unei alte activități de bază ce nu este reglementată de prezenta lege, cu condiția ca prestarea acestor servicii de consultanță să nu fie remunerată în mod separat de activitatea de bază;

e) persoanelor a căror activitate principală constă în tranzacționarea în cont propriu a materiilor prime și a instrumentelor derivate din aceste materii prime;

f) persoanelor care furnizează servicii de investiții ocazional în cadrul unei activități profesionale, în cazul când aceasta este reglementată de acte cu putere de lege sau de un cod deontologic ce nu exclude furnizarea acestui serviciu;

g) persoanelor ale căror servicii de investiții constau exclusiv în gestionarea unui sistem de participare a angajaților;

h) întreprinderilor ale căror servicii și activități de investiții constau exclusiv în tranzacționarea pe cont propriu pe piețe ale instrumentelor financiare la termen sau pe piețe ale opțiunilor sau pe alte piețe derivate și pe piețe la vedere doar cu scopul de a obține poziții pe piețele derivate, ori întreprinderilor care tranzacționează sau asigură formarea prețurilor în contul altor membri ai acestor piețe și sunt, prin urmare, acoperiți de garanția unui membru de compensare al acestor piețe în cazul în care responsabilitatea contractelor încheiate de aceste întreprinderi este asumată de un membru de compensare al aceluiași piețe.

Articolul 4. Categoriile de instrumente financiare

(1) Serviciile și activitățile financiare reglementate de prezenta lege vizează următoarele instrumente financiare:

a) valorile mobiliare;

b) unitățile (titlurile) emise de organismele de plasament colectiv în valori mobiliare;

c) instrumentele pieței monetare;

d) contractele options, contractele futures, contractele swap, contractele forward pe rata dobânzii și orice alte instrumente financiare derivate referitoare la valori mobiliare, valute, rate ale dobânzii, rate ale rentabilității, indici financiari sau bunuri;

e) instrumentele financiare derivate pentru transferul riscului de credit;

f) contractele financiare pentru diferențe;

g) alte instrumente financiare admise spre tranzacționare pe o piață reglementată și/sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare.

(2) Prezenta lege reglementează valorile mobiliare și unitățile emise de organismele de plasament colectiv în valori mobiliare. Instrumentele financiare indicate la alin. (1) lit. c)–f) sunt reglementate de prezenta lege doar în cazul tranzacționării acestora pe piețele reglementate sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare. Admiterea instrumentelor financiare pe piețele reglementate sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare are loc după înregistrarea lor la Comisia Națională în modul stabilit de actele normative ale acesteia.

(3) În conformitate cu prezenta lege, se consideră valori mobiliare următoarele instrumente financiare:

a) acțiunile și alte valori mobiliare echivalente acțiunilor, inclusiv recipisele depozitare asupra acestor valori mobiliare;

b) obligațiunile și alte tipuri de valori mobiliare de creanță, inclusiv recipisele depozitare asupra acestor valori mobiliare;

c) orice alte instrumente financiare care pot fi convertite sau care oferă dreptul de a cumpăra sau de a vinde valorile mobiliare specificate la lit. a) și b).

Articolul 5. Obiectivele de reglementare

În domeniul pieței de capital, obiectivele de reglementare ale Comisiei Naționale sînt:

a) menținerea și promovarea echității, eficienței, transparenței și ordinii pe piața de capital;

b) protejarea drepturilor și intereselor persoanelor care investesc în instrumente financiare în cadrul ofertelor publice și/sau care apelează la servicii de investiții;

c) prevenirea cazurilor de încălcare a legislației în domeniul pieței de capital;

d) reducerea riscurilor sistemice pe piața de capital;

e) menținerea stabilității financiare a Republicii Moldova prin luarea de măsuri adecvate în ceea ce privește piața de capital;

f) instruirea publicului larg privind piața de capital, instrumentele financiare, serviciile și activitățile de investiții.

Articolul 6. Definiții

(1) În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

analist financiar – persoană relevantă care elaborează un studiu investițional;

angajament ferm – angajamentul societății de investiții de a subscrie instrumentele financiare care nu au fost solicitate;

auditor – societate de audit sau auditor întreprinzător individual care deține licență pentru desfășurarea activității de audit;

cerere de retragere obligatorie – cerere adresată deținătorilor de valori mobiliare cu drept de vot privind achiziționarea acestor valori mobiliare, efectuată în condițiile prevăzute de prezenta lege;

clearing – conversie într-o singură creanță netă sau obligație netă a creanțelor și a obligațiilor rezultate din ordinele de transfer, pe care un participant sau mai mulți participanți le emit în beneficiul unui participant sau al mai multor participanți sau le primesc de la unul ori mai mulți participanți, avînd ca rezultat faptul că numai o singură creanță netă poate fi exigibilă și numai o singură obligație netă este datorată;

client – orice persoană fizică sau juridică căreia o societate de investiții îi prestează servicii de investiții și/sau servicii auxiliare;

client obișnuit – clientul care nu este un client profesionist;

client profesionist – persoanele specificate la art. 137 alin. (1);

companie investițională – organism de plasament colectiv în valori mobiliare persoană juridică, constituit sub forma unei societăți pe acțiuni conform prevederilor prezentei legi și ale Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, care plasează și răscumpără acțiunile sale la solicitarea acționarului;

consultanță de investiții – oferirea de recomandări individuale unui client, fie la cererea acestuia, fie la inițiativa unei societăți de investiții, avîndu-se în vedere particularitățile clientului respectiv referitoare la una sau la mai multe tranzacții cu instrumente financiare, și care țin de:

a) cumpărarea, vînzarea, subscrierea, schimbul,

răscumpărarea sau deținerea unui instrument financiar;

b) exercitarea sau neexercitarea unui drept conferit de instrumentul financiar privind cumpărarea, vînzarea, subscrierea, schimbul sau răscumpărarea acestuia;

control – situație în care persoana fizică sau juridică corespunde cel puțin uneia din următoarele condiții:

a) deține singură sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat majoritatea acțiunilor cu drept de vot sau a cotelor de participare ale unei societăți comerciale;

b) deține singură sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat un număr de acțiuni cu drept de vot sau de cote de participare ce îi permite să numească ori să revoce majoritatea membrilor consiliului societății, organul executiv sau majoritatea membrilor organului executiv și/sau cenzorul ori majoritatea membrilor comisiei de cenzori;

c) exercită o influență dominantă asupra unei societăți comerciale al cărei acționar sau asociat este, în temeiul unui contract încheiat cu societatea în cauză sau al unei clauze din actul constitutiv ori al statutului societății;

d) este acționar sau asociat al unei societăți comerciale și controlează singură, în temeiul unui acord încheiat cu alți acționari sau asociați ai societății în cauză, majoritatea drepturilor de vot;

custodie – activitate desfășurată de depozitarul activelor unui organism de plasament colectiv în valori mobiliare, de depozitarul central, de societatea de investiții în vederea depozitării și/sau evidenței instrumentelor financiare și mijloacelor bănești ale clienților, conform cerințelor prezentei legi;

depozitar al activelor organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare – bancă comercială care deține licența Băncii Naționale a Moldovei pentru desfășurarea de activități financiare, este răspunzătoare de sarcinile prevăzute la secțiunea a 3-a din capitolul V și este supusă celorlalte dispoziții prevăzute la capitolul III;

entitate de interes public – entitate care are o importanță deosebită pentru public datorită domeniului (tipului) de activitate și care reprezintă o instituție financiară, un organism de plasament colectiv în valori mobiliare, o societate de asigurări, un fond nestatal de pensii, o societate comercială ale cărei acțiuni se cotează la bursa de valori;

executare a ordinelor privind instrumentele financiare în numele clienților – realizare a măsurilor necesare pentru încheierea tranzacțiilor de vînzare sau de cumpărare a instrumentelor financiare în numele clienților;

externalizare – transmiterea de către societatea de investiții a unor funcții către o altă persoană;

fond de investiții – organism de plasament colectiv în valori mobiliare fără personalitate juridică, constituit pe bază de contract de societate civilă, care plasează și răscumpără în mod continuu și fără întîrziere titlurile de participare sub formă de unități de fond și își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu actele normative ale Comisiei Naționale;

insider – orice persoană care deține informații privilegiate;

instrumente ale pieței monetare – instrumente tranzacționate în mod obișnuit pe piața monetară, care sînt lichide și a căror valoare poate fi determinată cu precizie în orice moment, inclusiv valori mobiliare de stat emise pe un termen de pînă la un an, certificate de depozit și alte instrumente similare, excluzînd instrumentele de plată;

investitor calificat – persoanele specificate la art. 138 alin. (1);

legături strînse – situație în care două sau mai multe persoane fizice sau juridice sînt legate prin:

a) participare, care înseamnă deținerea directă sau indirectă a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul social al unei societăți comerciale;

b) control, care înseamnă relația dintre societatea-mamă și o societate-fiică sau o relație similară între orice persoană fizică sau juridică și o societate comercială; orice societate-fiică a unei societăți-fiice va fi considerată o societate-fiică a societății-mamă, care este în fapt entitatea ce controlează aceste societăți-fiice. Se consideră legătură strânsă și situația în care două sau mai multe persoane fizice sau juridice sînt legate permanent de una și aceeași persoană printr-o relație de control;

management al portofoliului – management al portofoliului format din unul sau mai multe instrumente financiare, pe o bază discreționară și individualizată, în conformitate cu mandatul dat de client;

market maker – persoană prezentă în mod continuu pe piața de capital, care cumpără și vinde instrumente financiare în cont propriu, la prețuri stabilite de ea;

oferant – persoană fizică sau juridică care face o ofertă de valori mobiliare;

ofertă de preluare – ofertă obligatorie sau benevolă adresată tuturor deținătorilor de valori mobiliare cu drept de vot ale unei societăți pe acțiuni privind cumpărarea tuturor sau a unui anumit număr de valori mobiliare, ce urmărește sau are ca obiectiv obținerea controlului asupra societății care a emis aceste valori mobiliare; nu se consideră ofertă de preluare oferta efectuată de către societatea emitentă în privința propriilor valori mobiliare;

ofertă publică de valori mobiliare – comunicare adresată unor persoane, făcută sub orice formă și prin orice mijloace, care prezintă informații suficiente despre termenele ofertei și despre valorile mobiliare oferite, astfel încît să permită investitorului să adopte o decizie cu privire la cumpărarea sau subscrierea acestor valori mobiliare;

operator de piață – persoană juridică care administrează și/sau exploatează o piață reglementată;

organism de plasament colectiv în valori mobiliare (în continuare – OPCVM) – entitate cu personalitate juridică, înființată prin act constitutiv sub formă de companie investițională sau prin contract de societate civilă, fără a constitui o persoană juridică, sub formă de fond de investiții, care funcționează pe principiul repartizării riscurilor și a cărei activitate constă în atragerea și colectarea de mijloace bănești disponibile de la persoane fizice și/sau juridice prin emiterea și plasarea de acțiuni sau de unități de fond în scopul investirii ulterioare a acestora în valori mobiliare transferabile și/sau în alte tipuri de instrumente financiare sau alte active conform prevederilor art. 112 alin. (1);

participațiune calificată – deținerea directă sau indirectă a cel puțin 10% din capitalul social al societății de investiții, al unui operator de piață, al unui emitent sau deținerea ce permite exercitarea unei influențe semnificative asupra gestionării acestora;

părți eligibile – categoriile de clienți profesioniști specificate la art. 137 alin. (2) pct. 1) și 2);

persoane care acționează în mod concertat – două sau mai multe persoane, legate printr-un acord expres (verbal ori scris) sau tacit, care cooperează cu ofertantul sau cu societatea pentru preluarea controlului societății în cauză. Pînă la proba contrară, următoarele persoane sînt prezumate că acționează concertat:

1) persoanele afiliate persoanei juridice (emitent, ofertant, deținător de valori mobiliare):

a) membrii consiliului societății, membrii organului executiv, membrii comisiei de cenzori, persoanele cu funcții de răspundere ale organizației gestionare (administrator fiduciar), conducătorul auditorului care exercită funcțiile comisiei de cenzori, alte persoane cu funcții de răspundere,

după caz (conducătorii filialelor, contabilul-șef etc.);

b) soțul/soția, rudele și afinii pînă la gradul al doilea inclusiv ale persoanelor fizice specificate la lit. a);

c) persoana fizică sau juridică care, individual ori împreună cu persoanele sale afiliate specificate la lit. a) și lit. b), deține controlul în persoana juridică respectivă;

d) societatea comercială în care persoana juridică respectivă, individual sau împreună cu persoanele sale afiliate specificate la lit. a) și lit. b), deține controlul;

e) persoana juridică împreună cu persoanele sale afiliate specificate la lit. a) sau persoana fizică care acționează în numele ori pe contul persoanei juridice respective;

f) persoana juridică împreună cu persoanele sale afiliate specificate la lit. a) sau persoana fizică în numele ori pe contul căreia acționează persoana juridică respectivă;

g) persoana juridică împreună cu persoanele sale afiliate specificate la lit. a) sau persoana fizică care acționează în comun cu persoana juridică respectivă;

h) persoana juridică care, în comun cu persoana juridică dată, se află sub controlul unei persoane terțe;

i) orice altă persoană fizică sau juridică a cărei afiliere este demonstrată de emitent, de deținătorul de valori mobiliare, de instanța de judecată sau de Comisia Națională, după caz;

2) persoanele afiliate persoanei fizice (oferant, deținător de valori mobiliare):

a) soțul/soția, rudele și afinii pînă la gradul al doilea inclusiv ale persoanei fizice respective;

b) societatea comercială în al cărei capital persoana fizică respectivă, individual sau împreună cu persoanele sale afiliate specificate la lit. a), deține controlul;

c) persoana juridică care împreună cu persoanele sale afiliate specificate la alin. (1) lit. a) sau persoana fizică care acționează în numele sau pe contul persoanei fizice respective;

d) persoana juridică sau fizică în numele sau pe contul căreia acționează persoana fizică respectivă;

3) societatea-mamă împreună cu societățile-fiice, precum și oricare dintre societățile-fiice ale aceleiași societăți-mamă între ele;

4) persoana juridică cu fondurile sale de pensii și cu societatea de administrare a acestor fonduri.

Calificarea afilierii directe și indirecte față de un emitent, ofertant sau deținător de valori mobiliare, precum și cazurile de aplicare a afilierii pentru identificarea deținerilor directe sau indirecte în capitalul social al societății comerciale, pentru calificarea manipulărilor pe piața de capital se stabilesc în actele normative ale Comisiei Naționale;

persoane care administrează activitatea societății de investiții – persoane fizice care dețin o funcție de conducere și administrare în cadrul societății de investiții și care pot influența deciziile societății de investiții. În cazul societăților de investiții ce nu sînt bănci comerciale, persoane care administrează activitatea societății de investiții pot fi organul executiv unipersonal, membrii organului executiv colegial și/sau membrii consiliului societății care își desfășoară activitatea în cadrul societății de investiții în temeiul unui contract individual de muncă și care, conform reglementărilor interne ale societății de investiții, dețin competența de a administra activitatea acesteia. În cazul băncilor comerciale, persoane care administrează societatea de investiții pot fi organul executiv unipersonal, membrii organului executiv colegial și/sau membrii consiliului societății și conducătorii subdiviziunii responsabile de activitatea pe piața de capital care își desfășoară activitatea în cadrul băncii comerciale în temeiul unui contract individual de muncă și care, conform reglementărilor interne ale societății de investiții, dețin competența de a administra activitatea acesteia;

persoane relevante – următoarele categorii de

persoane:

a) membrii consiliului, membrii organului executiv și ai comisiei de cenzori și angajații societății de investiții;

b) agentul delegat al societății de investiții persoană fizică;

c) membrii consiliului, membrii organului executiv și ai comisiei de cenzori și angajații agentului delegat al societății de investiții persoană juridică;

d) persoanele care dețin cote și/sau acțiuni în capitalul societăților de investiții și/sau al agenților delegați;

e) orice persoană fizică care reprezintă societatea de investiții sau agentul delegat pentru desfășurarea unei activități de investiții sau pentru oferirea unui serviciu de investiții;

f) orice persoană fizică care, în baza unui acord de externalizare, este direct implicată în desfășurarea unei activități de investiții sau în oferirea unui serviciu de investiții către societatea de investiții sau către agentul delegat;

piață reglementată – sistem multilateral, administrat și exploatat de un operator de piață, care asigură sau facilitează confruntarea, în conformitate cu propriile norme nediscriminatorii, a unor ordine multiple de vânzare-cumpărare a instrumentelor financiare primite de la persoane terțe, într-un mod care conduce la încheierea de contracte privind instrumentele financiare admise spre tranzacționare, în conformitate cu normele sale, și care este autorizat și funcționează cu regularitate în conformitate cu prevederile prezentei legi;

potențial cumpărător – persoana fizică sau juridică care, singură sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat, intenționează să cumpere direct sau indirect acțiuni în capitalul unei societăți de investiții;

program de ofertă – plan care ar permite emisiunea de valori mobiliare ce nu sînt titluri de capital în mod continuu sau repetat, în decursul unui termen determinat;

proiect de achiziție – intenția unui potențial cumpărător de a cumpăra o cotă în capitalul social al societății de investiții;

recipisă depozitară moldovenească – valoare mobilă emisă în baza unei acțiuni sau obligațiuni emise de un emitent străin, care conferă dreptul de a primi dividende și orice alte plăți achitate de emitentul străin în privința acestor acțiuni și obligațiuni, precum și alte drepturi conexe;

relație de familie – relație a persoanei cu persoanele care se află în una din următoarele situații:

a) soț/sotie a persoanei;

b) copil natural sau copil vitreg aflat în întreținerea persoanei;

c) orice altă rudă a persoanei care locuiește cu persoana în aceeași locuință în decurs de cel puțin un an;

sistem multilateral de tranzacționare (în continuare – MTF) – sistem multilateral, exploatat de o societate de investiții sau de un operator de piață, care asigură confruntarea, în conformitate cu propriile norme nediscriminatorii, a unor ordine multiple de vânzare-cumpărare a instrumentelor financiare primite de la persoane terțe;

societate de administrare fiduciară a investițiilor – societate de investiții care deține licență de categoria B sau C, a cărei activitate constă în prestarea de servicii specifice privind administrarea activelor, în bază de contract, în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu actele normative ale Comisiei Naționale;

societate de investiții – persoană juridică a cărei activitate constă în furnizarea de servicii de investiții și/sau în desfășurarea de activități de investiții cu titlu profesional;

studiu investițional – cercetare, analiză sau informații expuse în altă formă, care recomandă sau propun o strategie de investiții, într-un mod cert, cu privire la unul sau mai multe instrumente financiare sau la emitenții instrumentelor financiare, inclusiv orice opinie privind valoarea sau prețul actual sau viitor al acestor instrumente sau emitenți,

care este destinată diferitelor forme de distribuție, inclusiv prin intermediul mass-mediei, resurselor electronice sau publicului, și care respectă următoarele condiții:

a) este denumită sau descrisă ca cercetare pentru investiții sau în termeni similari ori este prezentată ca explicație obiectivă sau independentă a conținutului recomandării;

b) nu este o consultantă de investiții;

titluri de capital – acțiuni și alte valori mobiliare similare acțiunilor, precum și orice alt tip de valori mobiliare, care pot fi convertite în acțiuni sau care oferă dreptul de a cumpăra acțiuni ale aceluiași emitent;

tranzacție personală – tranzacție cu instrumente financiare, efectuată direct sau indirect de persoana relevantă, dacă întrunește cel puțin una din următoarele condiții:

1) persoana relevantă acționează în afara activităților pe care le desfășoară în cadrul activității societății de investiții sau a agentului delegat;

2) tranzacția este efectuată din contul:

a) acestei persoanei relevante;

b) oricărei persoane cu care aceasta are o relație de familie sau cu care are legături strînse;

c) persoanei aflate într-o relație de așa natură cu persoana relevantă încît persoana relevantă are un interes, direct sau indirect, în urma tranzacției, altul decît taxa sau comisionul percepute pentru efectuarea tranzacției;

tranzacționare în cont propriu – încheierea tranzacțiilor cu instrumente financiare în cont propriu;

unități de fond – titluri financiare de participare nematerializate, sub formă de înscrisuri făcute în conturi, emise de un fond de investiții, care atestă dreptul deținătorului la o parte din activele fondului respectiv și a căror procurare reprezintă unica modalitate de investire într-un fond de investiții;

uzufruct asupra valorilor mobiliare – dreptul unei persoane (uzufructuar) de a folosi pentru o perioadă determinată sau determinabilă valorile mobiliare ce aparțin cu drept de proprietate altei persoane (nudul proprietar) și de a beneficia de drepturile acordate de aceste valori mobiliare, cu excepția dreptului de a le înstrăina. Modul de constituire a uzufructului asupra valorilor mobiliare, de înregistrare și de radiere a lui din registrul deținătorilor de valori mobiliare se stabilește în actele normative ale Comisiei Naționale;

valori mobiliare ce nu sînt titluri de capital – obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță, precum și orice alt tip de valori mobiliare, care pot fi convertite sau care oferă dreptul de a cumpăra obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță ale aceluiași emitent;

valori mobiliare emise în mod continuu sau repetat – valori mobiliare de aceeași clasă emise continuu sau în cel puțin două tranșe distincte pe un termen de un an;

valori mobiliare transferabile – următoarele tipuri de valori mobiliare:

a) acțiuni și alte valori echivalente acțiunilor (denumite **acțiuni**);

b) obligațiuni și alte titluri de creanță (denumite **obligațiuni**);

c) orice alte valori negociabile care dau dreptul de a achiziționa astfel de valori mobiliare pe calea subscrierii sau schimbului.

(2) Comisia Națională este în drept, din oficiu sau la cererea unei părți interesate, să emită decizii sub formă de hotărîri de apreciere și de calificare a unei persoane, instituții, situații, a unor informații, operațiuni, instrumente financiare ori acte juridice.

Capitolul II

VALORILE MOBILIARE

Secțiunea 1. Emisiunea valorilor mobiliare

Articolul 7. Dispoziții generale privind emisiunea valorilor mobiliare

(1) Acțiunile și orice alte valori mobiliare care pot fi

convertite sau care oferă dreptul de a cumpăra sau de a vinde acțiuni pot fi emise doar de societățile pe acțiuni.

(2) Obligațiunile și orice alte valori mobiliare care pot fi convertite sau care oferă dreptul de a cumpăra obligațiuni pot fi emise de societățile pe acțiuni și de autoritățile administrației publice locale.

(3) Recipisele depozitare moldovenești pot fi emise doar de societățile de investiții care dețin licență de categoria C de societate de investiții.

(4) Emisiunea valorilor mobiliare poate fi efectuată:

a) prin intermediul ofertei publice;

b) prin intermediul ofertei închise (emisiune închisă).

(5) Valorile mobiliare care vor constitui obiectul unei oferte publice și/sau vor fi admise spre tranzacționare pe piața reglementată sau în cadrul MTF, cu excepția valorilor mobiliare de stat, urmează a fi înregistrate de Comisia Națională.

(6) Până la înregistrarea valorilor mobiliare de către Comisia Națională conform alin. (5) se interzice oferta publică a valorilor mobiliare.

(7) Valorile mobiliare se emit doar în formă nominativă nematerializată, care reprezintă înscriri făcute la conturile personale ale persoanelor înregistrate în registrul deținătorilor de valori mobiliare.

(8) Valorile mobiliare reglementate de prezentul capitol pot fi emise numai în monedă națională.

(9) Înregistrarea valorilor mobiliare are loc în conformitate cu prevederile prezentei legi, ale Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 6 iunie 2002 și ale Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni.

(10) Etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare, precum și documentele necesare înregistrării se stabilesc în actele normative ale Comisiei Naționale.

(11) Motiv pentru refuzul de a înregistra valorile mobiliare poate fi:

a) necorespunderea informației cuprinse în documentele prezentate, a modului de adoptare a acestora prevederilor legislației;

b) existența în documentele prezentate a informației ce denotă necorespunderea condițiilor emisiunii și circulației valorilor mobiliare cu prevederile legislației, precum și existența informației false sau eronate;

c) neînlăturarea obiecțiilor constatate în documentele prezentate.

Articolul 8. Particularitățile emisiunii obligațiunilor

(1) Emitenții specificați la art. 7 alin. (2) sînt în drept să emită:

a) obligațiuni cu acoperire – obligațiuni acoperite prin gajul bunurilor proprii și/sau prin gajul bunurilor persoanelor terțe, și/sau cu garanția bancară, și/sau prin fidejusiune, și/sau prin polița de asigurare de garanții;

b) obligațiuni fără acoperire – obligațiuni ce nu implică forme de acoperire stabilite la lit. a).

(2) Obligațiunile fără acoperire pot fi emise dacă acestea oferă dreptul de a fi convertite în acțiuni sau dacă emitentul întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) valoarea capitalului propriu este mai mare de un milion de lei;

b) desfășoară activitate timp de cel puțin 3 ani și în ultimii 2 ani a obținut profit net; în cazul băncilor comerciale – desfășoară activitate timp de cel puțin un an și a finalizat anul cu profit net;

c) pe parcursul ultimilor 3 ani, iar în cazul băncilor comerciale – pe parcursul ultimului an, până la data luării deciziei de emisiune, nu a fost tras la răspundere pentru încălcarea prevederilor legislației privind dezvăluirea informației și privind drepturile deținătorilor de valori mobiliare;

d) nu are cazuri de neexecutare sau de nerespectare a termenelor de executare a obligațiilor sale față de deținătorii de obligațiuni plasate anterior, după caz.

(3) Valoarea emisiunii de obligațiuni, dobînda aferentă și alte cheltuieli ale emitentului, legate de stingerea obligațiunilor, nu pot depăși:

a) 90% din valoarea gajului bunurilor proprii și/sau al bunurilor persoanelor terțe – în cazul obligațiunilor acoperite prin gajul bunurilor proprii și/sau bunurilor persoanelor terțe;

b) valoarea garanției bancare, fidejusiunii și/sau poliței de asigurare de garanții – în cazul obligațiunilor acoperite prin garanția bancară, fidejusiune și/sau prin polița de asigurare de garanții;

c) 90% din valoarea capitalului propriu al emitentului – în cazul obligațiunilor fără acoperire.

(4) Obligațiunile cu acoperire îi acordă deținătorului toate drepturile apărute din această acoperire. Transmiterea dreptului de proprietate asupra obligațiunii cu acoperire către noul deținător are ca efect transmiterea tuturor drepturilor ce decurg din această acoperire.

(5) Garanția bancară, folosită ca formă de acoperire a obligațiunilor, nu poate fi retrasă sau anulată. Garanția bancară trebuie să fie valabilă pînă la onorarea de către emitent a tuturor datorilor aferente răscumpărării obligațiunilor. În cazul în care banca ce a acordat garanția respectivă devine insolubilă, emitentul este obligat, în cel mult 15 zile lucrătoare de la data declarării insolabilității, să întreprindă măsuri în vederea substituirii garanției.

(6) Poate avea calitatea de fidejutor persoana juridică care, pe durata executării contractului de fidejusiune, dispune de un capital propriu ce depășește valoarea emisiunii de obligațiuni și dobînda aferentă acesteia.

(7) Contractul de fidejusiune va conține și informația privind corespunderea fidejutorului cerințelor expuse în prezentul articol și angajamentul acestuia de a nu înstrăina patrimoniul ce îi aparține, pînă la onorarea deplină, conform condițiilor împrumutului, a obligațiilor de către emitent.

(8) Comisia Națională este în drept să-i ceară emitentului să încheie un alt contract de fidejusiune, dacă fidejutorul inițial nu mai corespunde cerințelor prezentei legi, sau să ceară schimbarea formei de acoperire.

(9) Valoarea de piață a bunurilor gajate ce servesc ca acoperire a emisiunii de obligațiuni se determină de către un evaluator independent.

(10) Pe perioada de circulație a obligațiunilor, gajul constituit nu poate fi radiat din registrul gajului.

(11) În cazul neachitării sau achitării parțiale, din vina emitentului, a dobînzii aferente obligațiunilor sau a valorii lor nominale la stingerea acestora, emitentul este obligat să achite deținătorilor de obligațiuni suma datoriei și penalitatea pentru fiecare zi de întîrziere, care este egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei la data executării obligației financiare raportate la suma restantă.

(12) Stingerea obligațiunilor se efectuează prin răscumpărarea lor de către emitent. Emitentul nu este în drept să respingă cererea deținătorului de obligațiuni privind răscumpărarea obligațiunilor dacă acesta acționează în conformitate cu condițiile stipulate în prospectul ofertei publice și/sau în hotărîrea de emisiune.

(13) La scadența obligațiunilor, stabilită în prospectul ofertei publice și/sau în hotărîrea de emisiune a obligațiunilor, circulația lor se sistează.

(14) Sumele aferente stingerii obligațiunilor ce nu au fost primite de către deținătorii de obligațiuni se transferă pe contul bancar al deținătorului de obligațiuni sau, în cazul în care nu pot fi transferate pe contul bancar al deținătorului de obligațiuni, se păstrează pe un cont bancar separat al emitentului pentru satisfacerea cerințelor legitime ale

deținătorilor de obligațiuni. Mijloacele de pe acest cont bancar separat al emitentului nu pot fi utilizate de acesta în alte scopuri.

(15) Dreptul de a înainta cererea de executare silită de către emitent a obligațiilor sale față de deținătorii de obligațiuni apare în cazul în care emitentul nu și-a onorat obligațiile sale de plată față de deținătorii de obligațiuni în termenul stabilit de prospectul ofertei publice și/sau de hotărârea de emisiune.

(16) Executarea silită de către emitent a obligațiilor sale, în cazul survenirii situației menționate la alin. (15), se efectuează față de toți deținătorii de obligațiuni conform listei acestora, întocmită de persoana care ține registrul deținătorilor de obligațiuni la data expirării termenului de circulație a obligațiunilor.

Articolul 9. Particularitățile emisiunii recipiselor depozitare moldovenești

(1) Recipisele depozitare moldovenești pot fi emise doar în contul acțiunilor și obligațiunilor care au fost emise de emitentii străini și au fost supuse înregistrării de către autoritatea străină competentă.

(2) Valorile mobiliare străine ce fac obiectul ofertei publice desfășurate pe teritoriul Republicii Moldova pot avea numai formă de recipise depozitare moldovenești.

(3) Valoarea emisiunii recipiselor depozitare moldovenești nu va depăși valoarea de piață a acțiunilor și obligațiunilor emise de emitentii străini, în a căror bază sînt emise recipisele depozitare moldovenești, la momentul emisiunii acestora.

(4) Emitentul de recipise depozitare moldovenești este obligat:

a) să achite deținătorilor de recipise depozitare moldovenești dividendele și orice alte plăți achitate de către emitentul străin;

b) să răscumpere recipisele depozitare moldovenești la cererea deținătorilor acestora;

c) să dezvăluie public și/sau să ofere deținătorilor de recipise depozitare moldovenești situațiile financiare și orice altă informație dezvăluită de către emitentul străin.

(5) Emitentul de recipise depozitare moldovenești nu este în drept:

a) să emită recipise depozitare moldovenești cu o scadență mai mare decît acțiunile și obligațiunile emitentilor străini ce au stat la baza emisiunii recipiselor depozitare moldovenești;

b) să înstrăineze, pînă la scadența recipiselor depozitare moldovenești, acțiunile și obligațiunile emitentilor străini ce au stat la baza emisiunii recipiselor depozitare moldovenești.

(6) Emitentul de recipise depozitare moldovenești este în drept să perceapă plată pentru activitățile specificate la alin. (4) lit. a) și b), care va fi indicată în hotărârea de emisiune a recipiselor depozitare moldovenești și care nu poate fi modificată pînă la scadența acestora.

(7) În cazul insolabilității emitentului de recipise depozitare moldovenești, acțiunile și obligațiunile emitentului străin, precum și dividendele și orice plăți aferente achitate de emitentul străin, nu vor fi incluse în masa debitoare, ci vor fi folosite integral pentru răscumpărarea recipiselor depozitare moldovenești de la deținătorii acestora.

Secțiunea a 2-a. Drepturi asupra valorilor mobiliare

Articolul 10. Evidența drepturilor asupra valorilor mobiliare

(1) Emitentul de valori mobiliare este obligat să asigure evidența drepturilor asupra valorilor mobiliare din momentul plasamentului acestora.

(2) Evidența drepturilor de proprietate asupra valorilor mobiliare se face prin intermediul înscrierilor în conturile

personale deschise pe numele deținătorilor de valori mobiliare în registrul deținătorilor de valori mobiliare, în modul stabilit de actele normative ale Comisiei Naționale.

Articolul 11. Transmiterea dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare

(1) În cadrul sistemelor de clearing și decontare, transmiterea dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare, cu excepția valorilor mobiliare menționate la art. 4 alin. (3) lit. c), are loc la data decontării, în baza ordinului de transfer, în temeiul principiului „livrare contra plată”.

(2) În afara sistemelor de clearing și decontare, transmiterea dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare, cu excepția valorilor mobiliare derivate, are loc în conformitate cu legislația civilă și se înregistrează în sistemul de evidență în termen de cel mult 3 zile lucrătoare.

(3) Dreptul de proprietate asupra valorilor mobiliare apare la data înregistrării persoanei în registrul deținătorilor de valori mobiliare.

Articolul 12. Grevarea cu obligații a valorilor mobiliare

(1) Grevarea cu obligații a valorilor mobiliare constă în blocarea valorilor mobiliare în contul deținătorului de valori mobiliare pe o perioadă determinată sau nedeterminată de timp, cu stabilirea interdicției de a înstrăina aceste valori mobiliare sau de a efectua alte tranzacții sau operațiuni ce au sau pot avea drept consecință transmiterea dreptului de proprietate asupra acestor valori mobiliare unei alte persoane.

(2) Grevarea cu obligații a valorilor mobiliare se face prin efectuarea de înregistrări privind grevarea în contul personal al deținătorului de valori mobiliare din registrul deținătorilor de valori mobiliare.

(3) Grevarea cu obligații a valorilor mobiliare se face în temeiul contractului de gaj, deciziei Comisiei Naționale, a instanței de judecată sau a altor autorități publice competente.

(4) Grevarea cu obligații a valorilor mobiliare în favoarea creditorului nu conduce la obținerea de către creditor a dreptului de administrare a valorilor mobiliare sau a altor drepturi oferite de valorile mobiliare în cauză.

(5) În cazul neexecutării de către debitorul gajist a obligațiilor garantate prin gaj, creditorul gajist va realiza drepturile stabilite de legislația cu privire la gaj.

Secțiunea a 3-a. Ofertele publice de valori mobiliare

Articolul 13. Dispoziții generale privind oferta publică

(1) Oferta publică nu poate fi efectuată fără publicarea unui prospect.

(2) Obligatorietatea publicării unui prospect nu se aplică următoarelor categorii de oferte:

a) oferta este adresată exclusiv investitorilor calificați și/sau

b) oferta este adresată unui număr mai mic de 100 de persoane fizice sau juridice, altele decît investitorii calificați și/sau

c) oferta este adresată investitorilor care achiziționează aceste valori mobiliare în mărimea echivalentului în lei a cel puțin 50 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei per investitor; și/sau

d) oferta din cadrul căreia valoarea nominală a unei valori mobiliare este egală sau mai mare decît echivalentul în lei a 50 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei; și/sau

e) oferta a cărei valoare totală, pe parcursul a 12 luni, este mai mică decît echivalentul în lei a 100 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei.

(3) Oferta publică de valori mobiliare se efectuează de către următoarele persoane:

a) de către emitent – la emisiunea valorilor mobiliare;

b) de către persoana care cere admiterea valorilor

mobiliare pe o piață reglementată sau în cadrul MTF – la admiterea unei clase de valori mobiliare pe o piață reglementată sau în cadrul MTF;

c) de către persoana care revinde valorile mobiliare în condițiile specificate la alin. (4) și (5).

(4) Orice revinzare a valorilor mobiliare, inclusiv în cazurile în care anterior ele au constituit obiectul unei oferte publice, se consideră ofertă separată, urmînd a fi aplicate corespunzător prevederile alin. (2), pentru a se stabili dacă această revinzare este o ofertă publică de valori mobiliare.

(5) Dacă în cazul specificat la alin. (4) se stabilește că revinzarea valorilor mobiliare este o ofertă publică, persoana care revinde valorile mobiliare este obligată să respecte prevederile referitoare la oferta publică, stabilite de prezenta lege și de actele normative ale Comisiei Naționale.

(6) Oferta publică se efectuează doar prin intermediul societăților de investiții și al persoanelor acceptate care sînt aprobate de Comisia Națională să presteze servicii și activități de investiții financiare pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 14. Prospectul ofertei publice

(1) Prospectul ofertei publice poate fi întocmit în forma unui document unic sau a unui set de 3 documente separate, și va conține:

a) informații privind emitentul și valorile mobiliare oferite public sau care urmează să fie admise spre tranzacționare pe o piață reglementată;

b) toate informațiile care să le permită investitorilor să facă o apreciere în cunoștință de cauză asupra activelor și pasivelor, asupra situației financiare, a profitului sau a pierderilor, asupra perspectivelor emitentului sau ale garantului emisiunii, în cazul existenței acestuia, precum și asupra drepturilor aferente acestor valori mobiliare;

c) un rezumat al prospectului, conform prevederilor alin. (2).

(2) Rezumatul prospectului ofertei publice trebuie să expună într-o formă succintă și într-un limbaj nontehnic caracteristicile și riscurile esențiale referitoare la emitent, la garantul emisiunii, în cazul prezentei acestuia, și la valorile mobiliare în cauză, precum și să conțină un avertisment precum că:

a) rezumatul trebuie citit ca o introducere a prospectului;

b) orice decizie de a investi în aceste valori mobiliare trebuie să se bazeze pe o examinare complexă și exhaustivă a prospectului;

c) răspunderea civilă pentru prejudiciile cauzate investitorilor revine persoanelor care au prezentat rezumatul, în cazul în care rezumatul conține date eronate și/sau nu corespunde cu informațiile din alte părți ale prospectului.

(3) Prospectul ofertei publice va conține numele și funcția persoanelor responsabile, iar în cazul persoanelor juridice – denumirea și sediul acestora și o declarație expresă prin care se confirmă că datele și informațiile din prospect sînt veridice și că prospectul nu conține omisiuni de informații.

(4) Modelul, forma și categoriile de informații minime pe care trebuie să le conțină prospectul ofertei publice, precum și documentul prevăzut la art. 16 alin. (5) sînt stabilite prin actele normative ale Comisiei Naționale, avîndu-se în vedere categoriile de informații minime ce vor fi stabilite în funcție de:

a) tipul valorilor mobiliare ce fac obiectul ofertei;

b) tipul ofertei publice (de plasament, de admitere pe piața reglementată, de preluare, de revinzare, de achiziționare);

c) tipul activității și dimensiunile emitentului valorilor mobiliare ce fac obiectul ofertei.

(5) În cazul în care prețul și numărul definitive ale valorilor mobiliare ce se oferă nu pot fi indicate în prospectul ofertei publice la momentul aprobării acestuia, prospectul va conține, în mod obligatoriu:

a) criteriile și/sau condițiile în a căror bază vor fi stabilite prețul și numărul definitive ale valorilor mobiliare sau, în cazul prețului, prețul maximal al valorilor mobiliare; sau

b) angajamentul persoanei care inițiază oferta că persoana care acceptă cumpărarea sau subscrierea valorilor mobiliare ce fac obiectul ofertei poate refuza această cumpărare sau subscriere în termen de cel puțin 2 zile lucrătoare de la prezentarea prețului către Comisia Națională și publicarea acestuia în condițiile art. 16 alin. (2).

(6) În cazul specificat la alin. (5), prețul și numărul definitive ale valorilor mobiliare vor fi prezentate Comisiei Naționale și, concomitent, vor fi publicate în modul în care anterior a fost publicat prospectul ofertei publice conform art. 16 alin. (2).

(7) Prospectul ofertei publice este valabil pentru un termen de un an de la data publicării și poate fi folosit de ofertant pentru alte oferte publice de valori mobiliare de aceeași clasă și pentru admiterea pe o piață reglementată, cu condiția că prospectul este completat în conformitate cu art. 18.

Articolul 15. Aprobarea prospectului ofertei publice

(1) Oferta publică de valori mobiliare se efectuează de către ofertant după aprobarea prospectului ofertei publice de către Comisia Națională.

(2) Aprobarea prospectului nu este o confirmare a faptului că informațiile incluse în prospect reflectă situația financiar-economică a emitentului de valori mobiliare oferite public, nu garantează obligațiile ofertantului sau ale emitentului și/sau nu constituie o evaluare a calităților investiționale ale emitentului sau ale valorilor mobiliare ce se oferă public, ci este o constatare a faptului că prospectul ofertei publice este complet și corespunde cerințelor față de structura și componența acestuia.

(3) Comisia Națională aprobă sau refuză aprobarea prospectului ofertei publice în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de aprobare a prospectului ofertei publice și a tuturor documentelor aferente.

(4) Termenul stabilit la alin. (3) se prelungește pînă la 20 de zile lucrătoare în cazul în care oferta publică se referă la valorile mobiliare ale unui emitent ale cărui valori mobiliare pînă la moment nu au fost admise spre tranzacționare pe o piață reglementată sau care anterior nu a făcut o ofertă publică.

(5) La prezentarea unei informații suplimentare sau a unor noi documente la cererea Comisiei Naționale sau din inițiativa persoanei care inițiază oferta, termenele prevăzute la alin. (3) și (4) încep să curgă din nou de la data prezentării acestor noi informații și documente de către persoana care inițiază oferta.

(6) Comisia Națională refuză aprobarea prospectului ofertei publice în cazurile prevăzute la art. 7 alin. (11).

Articolul 16. Publicarea prospectului ofertei publice

(1) După aprobarea de către Comisia Națională a prospectului ofertei publice, acesta va fi publicat de către ofertant în limba de stat nu mai tîrziu de data deschiderii ofertei.

(2) Prospectul se consideră publicat dacă acesta se publică:

a) în unul sau în mai multe ziare cu difuzare națională – în acest caz, prospectul se publică integral ori sub formă de aviz în care se indică locul aflării versiunii integrale a prospectului; sau

b) în formă imprimată accesibilă publicului, fără plată,

la oficiile pieței reglementate la care urmează să fie admise valorile mobiliare oferite public sau la sediul ofertantului și la oficiile societății de investiții care prestează servicii de intermediere la subscrierea și/sau plasamentul valorilor mobiliare; sau

c) în formă electronică pe pagina web a ofertantului și, dacă este aplicabil, pe pagina web a societății de investiții care prestează servicii de intermediere la subscrierea și/sau plasamentul valorilor mobiliare; sau

d) în formă electronică pe pagina web a pieței reglementate la care urmează să fie admise valorile mobiliare oferite public.

(3) La publicarea prospectului în modul stabilit la alin. (2), Comisia Națională plasează prospectul ofertei publice în formă electronică pe pagina web proprie pe un termen de un an.

(4) În cazul în care prospectul a fost publicat în formă electronică, o copie pe suport de hârtie trebuie oferită oricărui investitor la cererea acestuia, în mod gratuit, de către persoana care a inițiat oferta sau de către societatea de investiții care prestează servicii de intermediere la subscrierea și/sau plasamentul valorilor mobiliare.

(5) Prospectul ofertei publice nu se întocmește dacă ofertantul face public un document ce conține informații echivalente informațiilor din prospectul ofertei publice, în cazul în care:

a) sînt oferite acțiuni emise pentru substituirea unor acțiuni emise anterior, ca urmare a convertirii, fracționării sau consolidării, cu condiția că acest fapt nu implică majorarea capitalului social;

b) sînt oferite valori mobiliare ce apar ca urmare a unei fuziuni;

c) în mod gratuit acțiunile sînt transmise sau urmează a fi transmise acționarilor existenți sau dividendele sînt achitate sub formă de acțiuni de aceeași clasă ca și acțiunile ce acordă dreptul la aceste dividende, cu condiția că documentul publicat va conține informații și despre numărul și natura acestor acțiuni, precum și despre motivele și condițiile oferirii acestora;

d) valorile mobiliare sînt transmise sau urmează a fi transmise membrilor consiliului, organului executiv unipersonal sau membrilor organului executiv, existenți sau foști, ori angajaților de către angajatorul acestora, cu condiția că aceste valori mobiliare sînt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată și emitentul va dezvălui informația despre numărul și natura acestor valori mobiliare, precum și despre motivele și condițiile oferirii acestora.

(6) Oferta publică efectuată fără aprobarea prospectului de către Comisia Națională și/sau fără publicarea acestuia conform cerințelor prezentului articol este nulă și atrage răspunderea persoanelor vinovate și aplicarea sancțiunilor prevăzute de prezenta lege și de alte acte legislative.

Articolul 17. Publicitatea ofertei publice

(1) Orice publicitate referitoare la oferta publică va indica clar:

a) că prospectul ofertei publice a fost sau urmează a fi publicat;

b) locul unde investitorii sau potențialii investitori pot sau putea obține prospectul ofertei publice.

(2) La publicitatea ofertei publice, conform legislației cu privire la publicitate:

a) se interzice utilizarea informațiilor eronate sau care induc în eroare;

b) informațiile din publicitate vor fi în concordanță cu informațiile din prospectul ofertei publice.

(3) Orice informație referitoare la oferta publică, expusă în formă scrisă sau orală, inclusiv în cazurile în care ea nu este publicitate, va fi în concordanță cu informațiile din prospectul ofertei publice.

(4) Se interzice orice formă de publicitate a ofertei publice, anterioară aprobării de către Comisia Națională a prospectului de ofertă.

(5) Comisia Națională este în drept să verifice dacă activitățile și informațiile cu caracter publicitar corespund prevederilor prezentei legi.

(6) Persoanele care încalcă prevederile alin. (1)–(4) poartă răspundere conform legislației în vigoare.

Articolul 18. Suplimentul la prospectul ofertei publice

(1) Orice fapt semnificativ nou, orice eroare sau inexactitate substanțială din prospect care poate influența decizia investitorilor sau a potențialilor investitori de a subscrie valorile mobiliare ce fac obiectul ofertei publice, survenite în termenul de la aprobarea prospectului pînă la încheierea ofertei publice sau, după caz, la începerea tranzacționării pe o piață reglementată, se comunică de către ofertant prin intermediul unui supliment la prospect.

(2) Suplimentul la prospect se aprobă de Comisia Națională în termen de cel mult 7 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de ofertant.

(3) În termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data aprobării, ofertantul publică suplimentul la prospect în modul în care a publicat prospectul.

(4) Persoana care a acceptat achiziționarea ori subscrierea valorilor mobiliare pînă la publicarea suplimentului este în drept să refuze achiziționarea ori subscrierea acestora în termen de cel puțin 2 zile de la data publicării suplimentului.

Articolul 19. Competențe și responsabilități ale Comisiei Naționale privind ofertele publice

(1) La aprobarea prospectului și supravegherea ofertelor publice, Comisia Națională este în drept:

a) să solicite ofertantului introducerea în prospect a informațiilor suplimentare, în cazul în care acestea sînt necesare în vederea protejării investitorilor;

b) să solicite informații și documente suplimentare atît de la ofertant, cît și, în cazul în care ofertantul este o persoană juridică, de la acționarii care dețin controlul asupra ofertantului sau de la persoanele juridice asupra cărora ofertantul deține controlul;

c) să solicite auditorului ofertantului, persoanelor cu funcții de răspundere sau societăților de investiții prin al căror intermediu este efectuată oferta publică să ofere informații;

d) oricînd există motive întemeiate, să suspende o ofertă publică, pentru cel mult 10 zile lucrătoare, în cazul cînd prevederile actelor normative referitoare la oferta publică au fost încălcate;

e) oricînd există motive întemeiate, să suspende publicitatea privind oferta publică, pentru cel mult 10 zile lucrătoare, în cazul cînd prevederile actelor normative referitoare la oferta publică au fost încălcate;

f) să interzică o ofertă publică în cazul în care Comisia Națională constată că prevederile actelor normative referitoare la oferta publică au fost încălcate;

g) oricînd există motive întemeiate, să suspende sau să solicite operatorului unei piețe să suspende tranzacționarea unei clase de valori mobiliare, pe un termen de cel mult 10 zile lucrătoare, în cazul cînd prevederile actelor normative referitoare la oferta publică au fost încălcate;

h) să interzică tranzacționarea unei clase de valori mobiliare în cazul în care Comisia Națională constată că prevederile actelor normative referitoare la oferta publică au fost încălcate;

i) să facă public faptul că un emitent nu își respectă obligațiile în raport cu investitorii.

(2) În cazul în care valorile mobiliare sînt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată, Comisia Națională

este în drept:

a) să ceară emitentului dezvăluirea tuturor informațiilor semnificative ce pot afecta prețul valorilor mobiliare admise spre tranzacționare pe piața reglementată, pentru a asigura protejarea investitorilor sau pentru a asigura buna funcționare a pieței;

b) să suspende ori să solicite pieței reglementate să suspende tranzacționarea unei clase de valori mobiliare dacă, în opinia Comisiei Naționale, emitentul se află în situația în care tranzacționarea valorilor sale mobiliare poate fi în detrimentul intereselor investitorilor.

(3) În procesul examinării prospectelor ofertelor publice și al controalelor efectuate în legătură cu oferta publică, Comisia Națională, implicit membrii Consiliului de administrație și colaboratorii acesteia:

a) sînt obligați să asigure și să păstreze informațiile cu caracter confidențial;

b) nu sînt în drept să divulge niciunei persoane sau autorități informațiile obținute, cu excepția cazurilor cînd actele normative stabilesc altfel.

(4) În baza acordurilor bilaterale sau multilaterale, Comisia Națională este în drept să ofere informațiile de care dispune referitoare la ofertele publice și la ofertant autorităților de reglementare a piețelor de capital din statele membre ale Uniunii Europene și din alte state.

Secțiunea a 4-a. Ofertele de preluare

Articolul 20. Reglementări generale privind oferta de preluare

(1) Oferta de preluare poate fi:

a) benevolă – în cazul în care ofertantul, neavînd această obligație, adresează o ofertă de preluare referitoare la cumpărarea unui număr de valori mobiliare cu drept de vot ale unui emitent, care urmărește sau are ca obiectiv obținerea a mai mult de 50% din numărul total al acestor valori mobiliare;

b) obligatorie – în cazul specificat la art. 21 alin. (1).

(2) Oferta de preluare poate fi inițiată doar în privința valorilor mobiliare emise de emitentii de interes public și/sau admise spre tranzacționare pe o piață reglementată și/sau în cadrul unui MTF ori care au constituit obiectul unei oferte publice.

(3) Oferta de preluare nu poate fi efectuată de către emitent în privința propriilor valori mobiliare.

(4) Oferta de preluare nu se aplică în cazul unităților de fond și al acțiunilor emise de OPCVM.

(5) Oferta de preluare poate fi efectuată atît de către acționarii societății ale cărei valori mobiliare constituie obiectul ofertei, cît și de către persoane care nu sînt acționari ai societății în cauză.

(6) Condițiile ofertei de preluare trebuie să fie egale pentru toți deținătorii de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei.

(7) Durata ofertei de preluare nu poate fi mai mică de 2 săptămîni și nu poate depăși 10 săptămîni, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (10).

(8) Oferta de preluare poate fi efectuată de ofertant prin intermediul uneia sau a mai multor societăți de investiții.

(9) Modul și procedurile de efectuare a ofertelor de preluare, de achiziționare și de retragere a valorilor mobiliare deținute de acționarii minoritari sînt reglementate în actele normative ale Comisiei Naționale.

(10) Durata ofertei poate fi prelungită pînă la 60 de zile de la data depunerii la Comisia Națională a cererii de modificare a termenului în cazurile în care emitentul ale cărui valori mobiliare constituie obiectul ofertei convoacă adunarea generală a acționarilor în vederea examinării ofertei.

Articolul 21. Oferta de preluare obligatorie

(1) Persoana fizică sau juridică care deține, direct

sau indirect, singură sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cu ea, mai mult de 50% din valorile mobiliare cu drept de vot ale unei societăți sau din valorile mobiliare ce pot fi convertite sau oferă dreptul de procurare a valorilor mobiliare cu drept de vot este obligată să efectueze o ofertă de preluare privind cumpărarea la un preț echitabil a valorilor mobiliare de aceeași clasă deținute de alte persoane.

(2) Persoana juridică care deține, direct sau indirect, mai mult de 50% din toate valorile mobiliare cu drept de vot ale unui emitent, va fi obligată să inițieze o ofertă de preluare obligatorie de fiecare dată cînd se vor schimba fondatorii ei (asociații sau acționarii) care, împreună cu persoanele cu care aceștia acționează în mod concertat, dețin majoritatea drepturilor de vot în această persoană juridică.

(3) Oferta de preluare obligatorie este adresată de către ofertant cît mai curînd posibil, dar nu mai tîrziu de 3 luni de la data dobîndirii valorilor mobiliare de către persoana menționată la alin. (1) și (2) sau de către persoanele care acționează în mod concertat. Termenul de 3 luni începe să curgă de la data la care persoana obligată la oferta de preluare obligatorie este înregistrată în registrul deținătorilor de valori mobiliare cu deținerea valorilor mobiliare ce determină obligația de ofertă și se consideră împlinit în prima zi de derulare a ofertei.

(4) În cazul în care, după adresarea ofertei și înainte de expirarea acesteia, ofertantul sau persoana care acționează în mod concertat cumpără valori mobiliare la un preț mai mare decît prețul ofertei, ofertantul este obligat să aplice un preț cel puțin egal cu cel mai înalt preț.

(5) În cazul specificat la alin. (4), noul preț se va aplica și în privința contraofertelor de vînzare depuse de deținătorii de valori mobiliare cărora le este adresată oferta de preluare.

(6) Obligația de a efectua oferta de preluare, stabilită la alin. (1) și (2), nu intervine în cazul cînd deținerea a mai mult de 50% din valorile mobiliare a intervenit ca urmare a unei oferte de preluare benevole privind cumpărarea tuturor valorilor mobiliare de clasa respectivă.

Articolul 22. Ofertele de preluare competitive

(1) Orice persoană, cu excepția emitentului, poate anunța o ofertă de preluare competitivă la oferta de preluare benevolă, avînd ca obiect aceleași valori mobiliare, în următoarele condiții:

a) obiectul ofertei de preluare competitivă constituie cel puțin același număr de valori mobiliare și/sau scopul ofertei este de a atinge aceeași cotă în capitalul social; și

b) prețul propus este mai mare decît prețul propus în prima ofertă.

(2) În cazul în care după înregistrarea primei oferte de preluare la Comisia Națională sînt înaintate și alte oferte ce întrunesc criteriile ofertei competitive, prețul la care urmează a fi efectuată oferta se determină prin metoda licitației, în modul stabilit de actele normative ale Comisiei Naționale.

(3) Ofertele de preluare competitivă pot fi înaintate pentru înregistrare la Comisia Națională în termen de 10 zile lucrătoare de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a deciziei Comisiei Naționale prin care a fost înregistrată prima ofertă.

(4) În cazul în care mai mulți ofertanți oferă același preț, termenul de încheiere a ofertelor va fi același pentru toate ofertele și nu va depăși 10 săptămîni de la data anunțării primei oferte.

Articolul 23. Prețul echitabil

(1) Prețul echitabil este prețul egal cel puțin cu:

a) prețul cel mai mare plătit de ofertant sau de persoanele cu care acesta acționează în mod concertat în decurs de 12 luni anterioare ofertei; sau

b) prețul mediu ponderat de tranzacționare pe piața reglementată aferent ultimelor 6 luni anterioare ofertei, în cazul în care prevederile lit. a) nu pot fi aplicate.

(2) În cazul când prevederile alin. (1) nu pot fi aplicate, prețul oferit se determină în conformitate cu reglementările Comisiei Naționale, luându-se în considerare cel puțin următoarele criterii:

a) prețul mediu ponderat de tranzacționare aferent ultimelor 12 luni anterioare derulării ofertei;

b) valoarea activelor nete pe o acțiune a societății, conform ultimei situații financiare auditate;

c) valoarea acțiunilor rezultate dintr-o expertiză, efectuată de un evaluator independent, în conformitate cu standardele internaționale de evaluare.

(3) Determinarea prețului conform alin. (2) lit. c) se efectuează de către o persoană calificată în domeniul evaluării, înregistrată în registrul persoanelor autorizate ținut de către Comisia Națională în modul stabilit de aceasta.

(4) În cazul în care persoana/persoanele obligate să deruleze oferta de preluare obligatorie nu inițiază oferta în cauză în termenul prevăzut la art. 21 alin. (3), ci la o dată ulterioară, prețul echitabil se determină potrivit regulilor de fond specificate la alin. (1) și (2), prin raportare fie la momentul la care oferta de preluare obligatorie trebuia inițiată, fie la momentul la care oferta de preluare obligatorie a fost efectiv inițiată, urmînd ca prețul de ofertă să fie prețul cel mai mare obținut prin raportare la oricare dintre cele două momente.

(5) Prețul echitabil se aplică în mod obligatoriu în următoarele cazuri:

a) la efectuarea ofertei de preluare;

b) la retragerea obligatorie, conform art. 30;

c) la achiziționarea obligatorie, efectuată conform art. 31.

(6) Comisia Națională este în drept să ceară aplicarea unui nou preț în cazul când prețul a fost format ca urmare a:

a) nerespectării prevederilor alin. (1) și (2);

b) activităților de manipulare.

(7) Volumele tranzacțiilor pentru stabilirea prețului echitabil, în cazurile specificate la alin. (1), vor fi următoarele:

a) în cazul tranzacționării acțiunilor unui emitent cu un capital social de pînă la 5 milioane de lei inclusiv, se va lua în calcul prețul la a cărui formare au participat cel puțin 5% din numărul acțiunilor emise de clasa dată;

b) în cazul tranzacționării acțiunilor unui emitent cu un capital social de la 5 la 10 milioane de lei inclusiv, se va lua în calcul prețul la a cărui formare au participat cel puțin 3% din numărul acțiunilor emise de clasa dată;

c) în cazul tranzacționării acțiunilor unui emitent cu un capital social de la 10 la 25 milioane de lei inclusiv, se va lua în calcul prețul la a cărui formare a participat cel puțin 1% din numărul acțiunilor emise de clasa dată;

d) în cazul tranzacționării acțiunilor unui emitent cu un capital social de la 25 la 50 milioane de lei inclusiv, se va lua în calcul prețul la a cărui formare au participat cel puțin 0,5% din numărul acțiunilor emise de clasa dată;

e) în cazul tranzacționării acțiunilor unui emitent cu un capital social mai mare de 50 milioane de lei, se va lua în calcul prețul la a cărui formare a participat cel puțin 0,1% din numărul acțiunilor emise de clasa dată.

Articolul 24. Informarea asupra ofertei de preluare și aprobarea prospectului

(1) În termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data aprobării prospectului privind efectuarea ofertei de preluare, ofertantul va publica în unul sau în mai multe ziare cu difuzare națională și va prezenta emitentului ale cărui valori mobiliare constituie obiectul ofertei, pieței reglementate și MTF, în al căror cadru sînt admise spre tranzacționare aceste valori mobiliare, un aviz privind intenția de a efectua

oferta de preluare.

(2) După publicarea avizului de către ofertant, emitentul ale cărui valori mobiliare constituie obiectul ofertei va informa angajații săi privind oferta de preluare inițiată de ofertant. În cazul în care ofertantul este o persoană juridică, acesta va informa angajații săi privind oferta de preluare.

(3) Prospectul ofertei trebuie să conțină următoarele informații:

a) condițiile ofertei;

b) numele ofertantului, în cazul persoanei fizice, sau denumirea completă și adresa juridică, în cazul persoanei juridice;

c) valorile mobiliare ce fac obiectul ofertei sau, după caz, clasa sau clasele valorilor mobiliare ce constituie obiectul ofertei;

d) prețul oferit pentru o valoare mobilă și modul de stabilire a acestuia;

e) procentajul sau numărul maxim și minim de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei;

f) date complete privind numărul de valori mobiliare de aceeași clasă deținute de ofertant și de persoanele care acționează în mod concertat;

g) condițiile pe care trebuie să le întrunească contra ofertele deținătorilor de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei;

h) intențiile ofertantului în privința activității ulterioare a emitentului ale cărui valori mobiliare constituie obiectul ofertei și, în măsura în care este afectată de ofertă, a ofertantului persoană juridică, incluzînd informații privind menținerea locurilor de muncă ale angajaților și ale organelor de conducere, schimbarea condițiilor de muncă, a planurilor strategice și posibilele efecte asupra angajărilor și asupra locului de activitate al societății;

i) durata ofertei de preluare;

j) date referitoare la finanțarea ofertei;

k) date referitoare la identitatea persoanelor care activează în mod concertat cu ofertantul sau cu emitentul ale cărui valori mobiliare constituie obiectul ofertei, adresa juridică, în cazul persoanei juridice, precum și relațiile acestora cu ofertantul și, dacă sînt, cu emitentul în cauză;

l) referințe la legislația ce se va aplica la încheierea contractelor între ofertant și deținătorii de valori mobiliare care au acceptat oferta, precum și la instanța competentă de a examina eventualele litigii.

(4) Comisia Națională aprobă sau refuză aprobarea prospectului ofertei în termen de cel mult 7 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de către ofertant, cu anexarea tuturor documentelor, inclusiv a prospectului și a documentelor ce confirmă capacitatea de finanțare a ofertei.

(5) Comisia Națională refuză aprobarea prospectului în cazurile prevăzute la art. 7 alin. (11), precum și în cazul în care prețul oferit de ofertant nu corespunde cerințelor de preț stabilite la art. 23 alin. (1) și (2).

Articolul 25. Publicarea prospectului și publicitatea ofertei de preluare

(1) După aprobarea de către Comisia Națională, prospectul ofertei de preluare va fi publicat de către ofertant nu mai tîrziu de 7 zile lucrătoare de la data aprobării.

(2) Prospectul se publică în condițiile art. 16 alin. (2).

(3) La publicarea prospectului conform alin. (2), Comisia Națională plasează prospectul ofertei de preluare în formă electronică pe pagina web proprie pe durata ofertei de preluare.

(4) În termen de cel mult 7 zile de la data expirării duratei ofertei de preluare, ofertantul publică, în aceleași mijloace de informare în care a publicat prospectul ofertei de preluare, un aviz privind rezultatele ofertei de preluare, ce va conține informații detaliate privind numărul de valori

mobiliare de aceeași clasă pe care le deține ofertantul și persoanele cu care acționează în mod concertat după derularea ofertei de preluare.

(5) Prevederile art. 17 se aplică corespunzător la publicitatea ofertelor de preluare.

Articolul 26. Modificarea ofertei de preluare

(1) Ofertantul este în drept să modifice condițiile ofertei de preluare, aplicînd în acest sens un supliment la prospectul ofertei.

(2) Suplimentul la prospectul ofertei de preluare se aprobă de Comisia Națională în termen de cel mult 7 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de ofertant.

(3) În termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data aprobării, ofertantul publică suplimentul la prospect cel puțin în modul în care a fost publicat prospectul.

(4) Ofertantul este în drept să modifice condițiile ofertei în privința:

a) prețului oferit pentru o valoare mobilă;

b) mărimii mijloacelor necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare ce constituie obiectul ofertei și modalităților de achitare a acestora către deținătorii de valori mobiliare care acceptă oferta;

c) informațiilor privind numărul de valori mobiliare de aceeași clasă pe care le deține ofertantul și persoanele cu care acționează în mod concertat;

d) locului în care deținătorii de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei își vor prezenta contraoferte;

e) duratei ofertei de preluare;

f) numelui sau denumirii persoanelor care activează în mod concertat cu ofertantul, adresei juridice, în cazul persoanei juridice, precum și în privința relațiilor acestora cu ofertantul și, dacă sînt, cu emitentul ale cărui valori mobiliare constituie obiectul ofertei;

g) informațiilor privind societatea de investiții prin al cărei intermediu se efectuează oferta de preluare.

(5) Ofertantul modifică condițiile ofertei cu respectarea următoarelor cerințe:

a) modificarea duratei ofertei de preluare nu poate duce la depășirea termenului maximal stabilit la art. 20 alin. (7);

b) durata ofertei de preluare nu poate fi micșorată;

c) prețul stabilit pentru cumpărarea unei valori mobiliare nu poate fi diminuat;

d) modificările la ofertă nu pot fi publicate mai tîrziu de 2 săptămîni pînă la expirarea duratei ofertei de preluare.

Articolul 27. Revocarea ofertei de preluare

(1) Deținătorul de valori mobiliare care a înaintat propunerea de vînzare a valorilor mobiliare este în drept să o revoce pe durata ofertei de preluare.

(2) Dacă pe durata ofertei de preluare benevole au fost depuse contraoferte de vînzare a unui număr de valori mobiliare egal sau mai mare decît cel indicat în ofertă, ofertantul este obligat să le procure în număr nu mai mic decît cel indicat în ofertă, satisfăcînd aceste propuneri pe deplin sau în bază proporțională.

(3) Dacă pe durata ofertei de preluare benevolă au fost depuse contraoferte de vînzare a unui număr de valori mobiliare mai mic decît cel indicat în ofertă, ofertantul este în drept să respingă executarea obligațiilor ce derivă din oferta de preluare ori să cumpere toate valorile mobiliare respective, satisfăcînd contraofertele menționate.

(4) Ofertantul nu este în drept să respingă executarea obligațiilor ce derivă din oferta de preluare obligatorie, inclusiv în cazul în care au fost depuse contraoferte de vînzare a unui număr de valori mobiliare mai mic decît cel indicat în ofertă.

Articolul 28. Responsabilitățile emitentului în cazul ofertei de preluare

(1) La derularea ofertei de preluare, ofertantul și consiliul

societății emitente a valorilor mobiliare ce constituie obiectul ofertei de preluare sînt obligați:

a) să informeze angajații privind oferta în condițiile art. 24 alin. (2);

b) să ofere deținătorilor de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei, la cererea lor, un avis privind posibilele efecte asupra numărului de locuri de muncă, asupra angajărilor și a locului de activitate al emitentului;

c) să convoace adunarea generală a acționarilor și să obțină autorizarea adunării generale în cazul în care consiliul ia decizii ce ar putea conduce la dejucarea ofertei.

(2) După publicarea de către ofertant a prospectului ofertei, consiliul societății emitente elaborează și face public un avis privind oferta de preluare, care într-un mod motivat va exprima opinia emitentului față de posibilele efecte ale ofertei asupra intereselor emitentului în ansamblu, în special asupra numărului de locuri de muncă ale angajaților și organelor de conducere, schimbarea condițiilor de muncă, planurilor strategice și posibilele efecte asupra angajărilor și locului de activitate al societăților, avîndu-se în vedere prevederile prospectului ofertei referitoare la informațiile specificate la art. 24 alin. (3) lit. h).

(3) În cazul în care consiliul societății emitente primește de la reprezentanții angajaților un avis diferit referitor la efectul posibil al ofertei asupra locurilor de muncă ale emitentului, acest avis se anexează la avizul emis de consiliu.

(4) Emitentul comunică în scris avizul specificat la alin. (2) reprezentanților angajaților, iar în cazul lipsei acestora – angajaților înșiși.

(5) Angajatorul poate solicita autorizarea adunării generale a acționarilor în orice caz.

Articolul 29. Nulitatea restricțiilor

(1) Pe durata ofertei de preluare, în raport cu ofertantul vor fi nule restricțiile privind transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare ce constituie obiectul ofertei, prevăzute de:

a) statutul emitentului de valori mobiliare care constituie obiectul ofertei;

b) acordurile dintre emitentul de valori mobiliare care constituie obiectul ofertei și deținătorii acestor valori mobiliare.

(2) Pe durata ofertei de preluare, în privința deciziilor de autorizare aprobate de adunarea generală a acționarilor în condițiile art. 28 alin. (1) lit. c) sînt nule restricțiile privind dreptul de vot, prevăzute de:

a) statutul emitentului de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei;

b) acordurile dintre emitentul de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei și deținătorii acestor valori mobiliare.

(3) Dacă în urma unei oferte de preluare ofertantul deține 75% din valorile mobiliare ce au constituit obiectul ofertei, nu se aplică restricțiile privind transferul dreptului de proprietate asupra acestor valori mobiliare, restricțiile privind exercitarea dreptului de vot, precum și privind drepturile extraordinare ale acționarilor privind numirea și revocarea membrilor consiliului sau ai organului executiv.

Articolul 30. Cererea de retragere obligatorie

(1) Deținătorii de valori mobiliare cu drept de vot sînt obligați să vîndă la un preț echitabil ofertantului, la cererea acestuia, valorile mobiliare deținute dacă, după derularea unei oferte de preluare obligatorii sau benevole, ofertantul deține singur sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cel puțin 90% din valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică valorilor mobiliare emise de băncile comerciale, de companiile de asigurare și de OPCVM.

(3) Ofertantul este în drept să adreseze o cerere de retragere obligatorie în termen de cel mult 3 luni de la expirarea duratei ofertei de preluare. La expirarea termenului de 3 luni, ofertantul pierde dreptul de a cere retragerea obligatorie până la derularea unei noi oferte de preluare.

(4) Cererea de retragere obligatorie se expediază acțiunilor minoritari, se publică de către ofertant în aceeași mijloc de informare în care a fost publicat prospectul ofertei de preluare și va conține următoarele informații:

a) privind valorile mobiliare ce fac obiectul cererii de retragere obligatorie;

b) numele ofertantului, în cazul persoanei fizice, sau denumirea completă și adresa juridică, în cazul persoanei juridice, precum și informații detaliate privind numărul de valori mobiliare de aceeași clasă pe care le deține ofertantul și persoanele cu care acționează în mod concertat;

c) referința expresă la faptul că ofertantul adresează o cerere de răscumpărare obligatorie, în al cărei temei ceilalți deținători sunt obligați să-i vândă valorile mobiliare de aceeași clasă pe care le dețin;

d) privind condițiile de achiziționare a valorilor mobiliare, inclusiv prețul oferit pentru o valoare mobilă și modul de stabilire a acestuia;

e) confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare care constituie obiectul cererii, modalitățile de achitare a acestora către deținătorii de valori mobiliare;

f) privind locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa ofertantului în vederea înstrăinării valorilor mobiliare;

g) privind durata cererii de retragere obligatorie.

(5) Durata cererii de retragere obligatorie nu poate fi mai mică de 4 săptămâni și nu poate depăși 8 săptămâni.

(6) Acționarii care nu doresc să își înstrăineze acțiunile sunt în drept să comunice ofertantului în scris despre aceasta până la expirarea termenului conform alin. (5).

(7) În cazul în care pe parcursul duratei cererii de retragere obligatorie acționarul nu înaintează ofertantului cererea de refuz sau de înstrăinare a acțiunilor sale, se consideră că acesta a acceptat tacit cererea ofertantului.

(8) În termen de cel mult 2 săptămâni după expirarea duratei cererii de retragere obligatorie, în cazul în care deținătorii de valori mobiliare cărora le-a fost adresată cererea de retragere obligatorie nu au vândut ofertantului valorile mobiliare pe care le dețin și nu au înaintat cererea conform alin. (6), ofertantul este în drept să solicite persoanei care ține registrul deținătorilor de valori mobiliare ce constituie obiectul cererii de retragere obligatorie radierea valorilor mobiliare din contul deținătorilor de valori mobiliare și trecerea acestor valori mobiliare pe contul său.

(9) În cazul specificat la alin. (8):

a) ofertantul, până la adresarea solicitării respective către persoana care ține registrul deținătorilor de valori mobiliare, este obligat să deschidă un cont bancar la vedere pe numele deținătorului de valori mobiliare și să transfere mijloacele bănești necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare;

b) persoana care ține registrul deținătorilor de valori mobiliare este obligată să transmită dreptul de proprietate asupra valorilor mobiliare de la deținătorii de valori mobiliare ofertantului în termen de cel mult 2 zile de la data cînd ofertantul a prezentat informații ce confirmă transferul mijloacelor bănești necesare în contul deținătorului de valori mobiliare; transmiterea dreptului de proprietate se va efectua în temeiul dispoziției de transfer, semnată unilateral de ofertant.

(10) La vânzarea valorilor mobiliare ca urmare a unei cereri de retragere obligatorie conform alin. (1), prețul echitabil se stabilește de către ofertant conform art. 23 și

este indicat în cererea de retragere obligatorie.

Articolul 31. Cererea de achiziționare obligatorie

(1) Dacă după derularea unei oferte de preluare obligatorii sau benevole ofertantul deține singur sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cel puțin 90% din valorile mobiliare ce au constituit obiectul ofertei, ofertantul este obligat să achiziționeze la un preț echitabil valorile mobiliare de aceeași clasă ale altor deținători, la cererea acestora.

(2) Deținătorii de valori mobiliare sînt în drept să adreseze o cerere de achiziționare obligatorie, în termen de cel mult 3 luni de la expirarea duratei ofertei de preluare efectuate de ofertant. La expirarea termenului de 3 luni, deținătorii de valori mobiliare pierd dreptul de a cere achiziționarea obligatorie până la derularea unei noi oferte de preluare de către ofertant sau după desfășurarea adunării generale anuale a acționarilor în condițiile alin. (5)–(7).

(3) Dacă după derularea unei oferte de preluare obligatorii sau benevole ofertantul deține cel puțin 90% din valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei, avizul privind rezultatele ofertei de preluare, suplimentar informațiilor specificate la art. 25 alin. (4), va conține:

a) referința la faptul că alți deținători de valori mobiliare de aceeași clasă sînt în drept să adreseze ofertantului cerere de achiziționare obligatorie;

b) perioada pînă la care alți deținători de valori mobiliare de aceeași clasă sînt în drept să adreseze ofertantului cerere de achiziționare obligatorie, cu respectarea cerinței stabilite la alin. (2);

c) prețul la care se va efectua achiziționarea obligatorie a valorilor mobiliare;

d) locul la care se vor recepționa cererile de achiziționare obligatorie;

e) modul și termenul de efectuare a plăților pentru achiziționarea valorilor mobiliare.

(4) Ofertantul este obligat să achiziționeze valorile mobiliare ale altor deținători în termen de cel mult 2 săptămâni de la data înregistrării cererii de achiziționare obligatorie a deținătorului de valori mobiliare.

(5) Cererea de achiziționare obligatorie poate fi înaintată de către acționari anual, în termen de 30 de zile de la data desfășurării adunării generale anuale a acționarilor.

(6) Prețul de achiziționare a acțiunilor va fi egal cu cel mai mare preț dintre:

a) valoarea de piață a acțiunilor;

b) prețul mediu ponderat de tranzacționare a acțiunilor în ultimele 12 luni anterioare datei de desfășurare a adunării generale anuale;

c) valoarea activelor nete ce revine la o acțiune, conform ultimei situații financiare auditate a emitentului;

d) valoarea nominală;

e) prețul oferit în ultima ofertă de preluare efectuată pe parcursul ultimilor 2 ani.

Prețul conform lit. a), b) și e) se aplică numai în cazul în care acesta poate fi determinat.

(7) Acțiunile se achiziționează, de regulă, de către persoana care deține cel mai mare număr de acțiuni în grupul persoanelor care activează în mod concertat, dacă acest grup de persoane nu decide altfel.

Articolul 32. Efectuarea plăților

(1) Pînă la derularea ofertei de preluare, ofertantul este obligat să dispună de mijloacele de plată necesare pentru finanțarea ofertei.

(2) Drept dovadă de asigurare a existenței mijloacelor de plată necesare pentru finanțarea ofertei pot servi, separat sau în combinație:

a) mijloacele bănești proprii;

b) mijloacele bănești ale fidejuratorului;

c) garanția bancară;

d) polița de asigurare de garanții.

(3) La achiziționarea valorilor mobiliare ca urmare a cererilor de retragere obligatorie și a cererilor de achiziționare obligatorie, ofertantul folosește ca mijloc de plată doar mijloace bănești.

(4) În cazul ofertelor de preluare, ofertantul efectuează plățile pentru achiziționarea valorilor mobiliare în termen de cel mult 2 săptămâni de la expirarea duratei ofertei de preluare.

(5) În cazul cererii de retragere obligatorie conform prevederilor art. 30, ofertantul efectuează plățile pentru achiziționarea valorilor mobiliare în termen de cel mult 2 săptămâni de la data expirării duratei cererii de retragere obligatorie.

(6) În cazul cererii de achiziționare obligatorie conform prevederilor art. 31, ofertantul efectuează plățile pentru achiziționarea valorilor mobiliare în termen de cel mult 2 săptămâni de la data depunerii de către deținătorul de valori mobiliare a cererii de achiziționare obligatorie.

(7) Orice plăți ce țin de transferul mijloacelor bănești pentru achiziționarea valorilor mobiliare și alte cheltuieli ce țin de pregătirea și desfășurarea ofertelor de preluare, de cererile de retragere obligatorie și de cererile de achiziționare obligatorie se efectuează de către ofertant.

Capitolul III

SOCIETĂȚILE DE INVESTIȚII

Secțiunea 1. Dispoziții generale privind serviciile și activitățile de investiții

Articolul 33. Tipuri de servicii și activități de investiții

(1) Societățile de investiții sînt în drept să desfășoare următoarele servicii și activități de investiții:

- a) primirea și transmiterea ordinelor privind unul sau mai multe instrumente financiare;
- b) executarea ordinelor privind instrumentele financiare în numele clienților;
- c) tranzacționarea în cont propriu;
- d) managementul portofoliului;
- e) consultanța de investiții;
- f) intermedierea subscrierii instrumentelor financiare și/sau plasamentul instrumentelor financiare în baza unui angajament ferm;
- g) plasamentul instrumentelor financiare fără angajament ferm;
- h) exploatarea unui MTF.

(2) Suplimentar serviciilor și activităților de investiții enumerate la alin. (1), societățile de investiții pot presta următoarele servicii auxiliare:

- a) administrarea fiduciară a investițiilor;
- b) acordarea de credit sau împrumut unui client pentru a-i permite efectuarea unei tranzacții cu unul sau cu mai multe instrumente financiare, în care este implicată societatea de investiții ce acordă creditul sau împrumutul;
- c) consultanță acordată societăților pe acțiuni privind structura capitalului, strategia industrială și aspectele conexe, servicii referitoare la fuziuni și achiziții de societăți;
- d) operațiuni de schimb valutar, în cazul în care aceste operațiuni sînt legate direct de prestarea serviciilor de investiții;
- e) cercetări în investiții și analiza financiară sau orice altă formă de recomandare generală privind tranzacțiile cu instrumente financiare;
- f) servicii conexe la intermedierea subscrierii instrumentelor financiare;
- g) servicii și activități de investiții, precum și serviciile auxiliare menționate la alin. (1) lit. a)–f) și la alin. (2) privind instrumentele derivate, în cazul în care acestea sînt legate de prestarea serviciilor de investiții sau a serviciilor auxiliare.

(3) Serviciile și activitățile de investiții în privința instrumentelor financiare pot fi desfășurate doar de către:

- a) societățile de investiții, în temeiul licenței eliberate de Comisia Națională;
- b) persoanele acceptate, în temeiul aprobării de către Comisia Națională.

(4) Serviciile și activitățile de investiții se realizează de către societatea de investiții cu titlu exclusiv, cu excepția băncilor comerciale.

(5) Operațiunile de schimb valutar menționate la alin. (2) lit. d) se efectuează de către societatea de investiții, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare.

Articolul 34. Reglementarea serviciilor și activităților de investiții

Serviciile și activitățile de investiții enumerate la art. 33 sînt reglementate de actele normative ale Comisiei Naționale.

Secțiunea a 2-a. Cerințe privind desfășurarea activității

Articolul 35. Licența de societate de investiții

(1) Pot fi eliberate 3 categorii de licențe de societate de investiții:

a) licența de categoria A permite societății de investiții să desfășoare serviciile și activitățile stabilite la art. 33 alin. (1) lit. a), b), d) și e) și la alin. (2) lit. c) și e). Licența de categoria A interzice tranzacționarea instrumentelor financiare din cont propriu și intermedierea subscrierii în cadrul emisiunilor de instrumente financiare;

b) licența de categoria B permite societății de investiții să desfășoare serviciile și activitățile stabilite la art. 33 alin. (1) lit. a), b), d), e) și g) și la alin. (2) lit. a), c), d) și e). Licența de categoria B interzice tranzacționarea instrumentelor financiare din cont propriu și intermedierea subscrierii în cadrul emisiunilor de instrumente financiare în baza unui angajament ferm;

c) licența de categoria C permite societăților de investiții să desfășoare toate serviciile și activitățile stabilite la art. 33 alin. (1) și (2).

(2) Pentru obținerea licenței de societate de investiții, solicitantul depune în adresa Comisiei Naționale o cerere în acest sens, la care anexează documentele ce confirmă că solicitantul corespunde cumulativ următoarelor cerințe:

a) are formă de organizare juridică de societate pe acțiuni, legal constituită și înregistrată în Republica Moldova;

b) îndeplinește cerințele de adecvare a capitalului stabilite de prezenta lege;

c) dispune de program de activitate, aprobat prin decizie a organului competent al solicitantului, care conține structura organizatorică a societății, tipurile de servicii și de activități de investiții, modul de luare a deciziilor, reguli interne de organizare și de prestare a serviciilor și alte aspecte privind activitățile planificate;

d) persoanele care administrează activitatea solicitantului corespund cerințelor stabilite de prezenta lege;

e) persoanele cu participațiuni calificate în capitalul solicitantului sînt aprobate de Comisia Națională conform prevederilor art. 40 alin. (19);

f) solicitantul își declară angajamentul de a deveni membru al Fondului de compensare a investitorilor în termen de cel mult 30 de zile de la data obținerii licenței.

(3) Licența de societate de investiții va conține expres serviciile și activitățile de investiții și serviciile auxiliare pe care le desfășoară societatea de investiții.

(4) Societățile de investiții care dețin licență de categoria B pot deține instrumente financiare în cont propriu dacă sînt respectate cumulativ următoarele condiții:

a) aceste dețineri apar ca urmare a unei erori a societății de investiții privind executarea ordinelor clienților;

b) valoarea de piață a acestor dețineri nu depășește 15% din capitalul propriu al societății;

c) se respectă cerințele de adecvare a capitalului, stabilite de prezenta lege și de actele normative ale Comisiei Naționale;

d) aceste dețineri au un caracter accidental și provizoriu și sînt strict limitate la timpul necesar pentru realizarea tranzacțiilor ce au cauzat apariția deținerilor.

(5) Nu se consideră activitate desfășurată de societatea de investiții conform alin. (1) investirea activelor proprii în instrumente financiare dacă nu se urmărește scopul de a le tranzacționa frecvent și sistematic.

Articolul 36. Persoanele acceptate

(1) Se consideră persoane acceptate și nu necesită licență de societate de investiții persoanele juridice străine, autorizate de a realiza servicii și activități de investiții și supravegheate de autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene, în temeiul acordurilor încheiate între aceste autorități și Comisia Națională.

(2) Persoanele acceptate desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova prin intermediul filialelor înregistrate în Republica Moldova.

(3) Persoanele autorizate de a realiza servicii și activități de investiții și supravegheate de autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene obțin calitatea de persoane acceptate după aprobarea Comisiei Naționale.

(4) Pentru a obține calitatea de persoană acceptată, solicitantul depune la Comisia Națională o cerere în acest sens, la care anexează documentele ce confirmă că solicitantul deține autorizațiile respective emise de autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene.

(5) Pînă la luarea unei hotărîri privind aprobarea în calitate de persoană acceptată, Comisia Națională este în drept să interpeleze autoritatea competentă din statul membru al Uniunii Europene în vederea solicitării unui aviz, a unei confirmări sau a unor informații referitoare la persoana care a solicitat obținerea calității de persoană acceptată.

(6) Comisia Națională aprobă calitatea de persoană acceptată a solicitantului în termen de cel mult 3 luni de la data depunerii cererii în acest sens.

(7) La aprobarea calității de persoană acceptată, Comisia Națională include informația respectivă în Registrul persoanelor acceptate, ținut de Comisia Națională.

(8) Decizia privind aprobarea calității de persoană acceptată va prevedea expres serviciile și activitățile de investiții ce pot fi desfășurate de către persoana în cauză.

(9) Persoanele acceptate sînt în drept să desfășoare serviciile și activitățile de investiții prevăzute de prezenta lege în limitele celor indicate în autorizația eliberată de autoritatea competentă a statului membru al Uniunii Europene.

(10) Prevederile art. 140 alin. (5)–(12) se aplică corespunzător persoanelor acceptate la acordarea și la retragerea calității de persoană acceptată.

(11) Comisia Națională este în drept să retragă ori să suspende, pe un termen de 90 de zile, pentru remediere, calitatea de persoană acceptată în cazul cînd persoana în cauză:

a) nu a început să presteze serviciile de investiții indicate în decizia Comisiei Naționale privind acordarea calității de persoană acceptată în termen de un an de la luarea acestei decizii sau nu a prestat niciunul din serviciile de investiții indicate în decizie în decursul a 6 luni;

b) nu a achitat taxa prevăzută la art. 140 alin. (9);

c) nu a devenit membru al Fondului de compensare a investitorilor în termenul stabilit de prezenta lege;

d) cere expres Comisiei Naționale retragerea calității de persoană acceptată;

e) a obținut calitatea de persoană acceptată prin furnizarea de informații false sau prin alte măsuri ilegale;

f) încalcă grav și sistematic prevederile prezentei legi și ale deciziilor Comisiei Naționale referitoare la societățile de investiții și la serviciile și activitățile de investiții;

g) i-a fost retrasă ori i-a fost suspendată autorizația eliberată de autoritatea competentă din statul membru al Uniunii Europene.

(12) Comisia Națională informează autoritatea competentă din statul membru al Uniunii Europene privind acordarea, suspendarea sau retragerea calității de persoană acceptată.

(13) Comisia Națională exercită competențele sale de reglementare, de supraveghere și control în raport cu persoanele acceptate pentru a asigura corespunderea activității acestora cu legislația.

(14) Comisia Națională nu este în drept să stabilească pentru persoanele acceptate cerințe discriminatorii în raport cu societățile de investiții licențiate în conformitate cu art. 35.

Articolul 37. Agentul delegat

(1) Agent delegat este persoana fizică sau juridică care activează în numele și/sau în interesul unei singure societăți de investiții și care promovează clienților sau clienților potențiali serviciile prestate de societatea de investiții, primește și transmite instrucțiuni sau ordine de la clienți referitoare la instrumentele financiare sau la serviciile de investiții, plasează instrumentele financiare și oferă clienților sau clienților potențiali serviciile de consultanță privind aceste instrumente ori servicii.

(2) Pentru a obține calitatea de agent delegat, solicitantul prezintă Comisiei Naționale o cerere în acest sens și o recomandare din partea societății de investiții în al cărei nume și/sau interes va activa.

(3) Comisia Națională aprobă, prin hotărîre, calitatea de agent delegat al persoanei în termen de cel mult 15 zile de la depunerea unei cereri în acest sens.

(4) Taxa pentru obținerea calității de agent delegat este de 1000 de lei, care se varsă în bugetul Comisiei Naționale de către agentul delegat în termen de cel mult 10 zile de la data aprobării hotărîrii de acordare a calității de agent delegat.

(5) La aprobarea calității de agent delegat, Comisia Națională include informația privind persoana în cauză în Registrul agenților delegați, ținut de Comisia Națională.

(6) Comisia Națională refuză acordarea calității de agent delegat în cazul în care există cel puțin una dintre următoarele circumstanțe:

a) în ultimii 5 ani acestei persoane i-a fost retrasă calitatea de agent delegat ca urmare a nerespectării prevederilor legislației și a actelor normative ale Comisiei Naționale;

b) recomandarea prezentată de solicitant este emisă de o societate de investiții care în ultimii 5 ani a emis 3 recomandări similare pentru persoane cărora ulterior le-a fost retrasă calitatea de agent delegat pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi și a actelor normative ale Comisiei Naționale.

(7) Calitatea de agent delegat se aprobă pentru o perioadă nelimitată.

(8) Calitatea de agent delegat se retrage prin hotărîre a Comisiei Naționale în următoarele cazuri:

a) agentul delegat încalcă prevederile prezentei legi și ale actelor normative ale Comisiei Naționale;

b) persoana nu a activat în calitate de agent delegat pe parcursul a 12 luni consecutive;

c) la cererea agentului delegat sau a societății de investiții ce a contractat agentul delegat.

Articolul 38. Adecvarea capitalului

Capitalul propriu al unei societăți de investiții va constitui

cel puțin:

a) pentru deținerea licenței de categoria A: echivalentul în lei a 8 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 18 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 25 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 38 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 7 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 50 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 10 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi;

b) pentru deținerea licenței de categoria B: echivalentul în lei a 19 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 44 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 63 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 94 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 7 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 125 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 10 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi;

c) pentru deținerea licenței de categoria C: echivalentul în lei a 100 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 150 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 200 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 250 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 7 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentul în lei a 300 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 10 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Articolul 39. Cerințe față de persoanele care administrează activitatea societății de investiții

(1) Persoanele care efectiv administrează activitatea societății de investiții trebuie să corespundă cumulativ următoarelor cerințe:

a) să se bucure de o bună reputație pentru a asigura o administrare stabilă și prudentă a societății de investiții și, dacă este aplicabil, a oricărui agent delegat;

b) să aibă studii superioare absolvite și o experiență profesională în domeniul economic, financiar-bancar, pieței de capital sau în cel al administrării activelor (administrare fiduciară);

c) să nu aibă sancțiuni valabile, aplicate de către Comisia Națională, Banca Națională a Moldovei sau de către un organism similar din străinătate de interdicere sau de suspendare a dreptului persoanei de a activa pe piața de capital sau bancară;

d) să nu fi fost condamnate printr-o sentință rămasă definitivă pentru infracțiuni în legătură cu activitatea desfășurată sau pentru fapte de corupție, de spălare de bani, pentru infracțiuni contra patrimoniului, pentru abuz, luare sau dare de mită, fals și uz de fals, deturnare de fonduri, evaziune fiscală ori alte fapte de natură să conducă la concluzia că nu sînt create premisele necesare pentru asigurarea unei gestiuni sănătoase și prudente a societății de investiții;

e) să nu dețină participațiuni calificate într-o altă

societate de investiții sau într-o bancă neafiliată licențiate de către Comisia Națională să presteze servicii și activități de investiții;

f) să dispună de certificatul de calificare, eliberat de Comisia Națională.

(2) Societatea de investiții este administrată de cel puțin două persoane care corespund cerințelor stabilite la alin. (1).

(3) La depunerea cererii de obținere a licenței pentru activitate pe piața de capital, solicitantul prezintă Comisiei Naționale documente ce confirmă că cel puțin două persoane care vor administra activitatea acestuia corespund cerințelor stabilite la alin. (1).

(4) Societatea de investiții este obligată să informeze imediat Comisia Națională despre modificările în componența organelor de conducere și despre apariția unor noi persoane care conduc societatea, cu anexarea informațiilor ce confirmă că noile persoane corespund cerințelor stabilite la alin. (1).

(5) În cazul în care consideră că există motive obiective și demonstrabile că persoanele care administrează activitatea societății de investiții ar putea să nu asigure o administrare corectă și prudentă a societății, Comisia Națională aplică una din următoarele măsuri:

a) refuză cererea de eliberare a licenței de societate de investiții, în cazul în care în termenul stabilit de Comisia Națională nu au fost întreprinse măsuri pentru conformare;

b) suspendă licența de societate de investiții acordată anterior, în cazul în care în termenul stabilit de Comisia Națională nu au fost întreprinse măsuri pentru conformare.

(6) Persoanele care administrează activitatea societății de investiții vor asigura și vor supraveghea respectarea prevederilor prezentei legi, fiind obligate:

a) să verifice și să evalueze periodic respectarea cerințelor de administrare prudentă stabilite în secțiunea a 3-a a prezentului capitol;

b) să adopte măsurile necesare pentru conformarea activității societății de investiții cu prevederile prezentei legi;

c) anual, să primească de la persoanele specificate în secțiunea a 3-a a prezentului capitol rapoartele scrise și să întreprindă măsurile corespunzătoare ce derivă din aceste rapoarte;

d) să prezinte consiliului societății rapoarte scrise referitoare la activitatea societății de investiții și la executarea cerințelor de administrare prudentă stabilite în secțiunea a 3-a a prezentului capitol.

Articolul 40. Cerințe față de persoanele cu participațiuni calificate

(1) Potențialul cumpărător este obligat, pînă la achiziționarea acțiunilor plasate de societățile de investiții, să notifice Comisiei Naționale proiectul de achiziție dacă:

a) intenționează să obțină o participațiune calificată;

b) intenționează să majoreze participațiunea pînă la o cotă egală sau mai mare de 20%, 30% sau 50% din capitalul social.

(2) Orice persoană fizică sau juridică care, direct sau indirect, singură sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat care intenționează să înstrăineze acțiunile deținute în societatea de investiții este obligată să notifice Comisiei Naționale acest fapt pînă la efectuarea tranzacției respective dacă:

a) intenționează să înstrăineze o participațiune calificată;

b) intenționează să micșoreze participațiunea pînă la o cotă mai mică de 20%, 30% sau 50% din capitalul social.

(3) Notificarea expediată Comisiei Naționale conform alin. (1) de către potențialul cumpărător va conține:

a) numele, în cazul persoanei fizice, sau denumirea completă și adresa juridică, în cazul persoanei juridice;

b) cota deținută de persoana în cauză, singură sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat, la momentul notificării Comisiei Naționale;

c) cota pe care intenționează să o tranzacționeze persoana în cauză;

d) acte ce confirmă identitatea potențialului cumpărător;

e) raportul privind indicatorii financiari economici în ultimii 3 ani, în cazul persoanelor juridice;

f) intențiile potențialului cumpărător privind tipurile de servicii și de activități pe care le va desfășura societatea de investiții;

g) intențiile potențialului cumpărător privind modificarea cerințelor prudențiale și organizatorice interne, precum și privind cerințele de control și de audit intern;

h) intențiile potențialului cumpărător privind persoanele care administrează activitatea societății de investiții;

i) informații privind reputația și experiența persoanelor care vor administra activitatea societății de investiții, în cazul în care potențialul cumpărător intenționează să schimbe persoanele care administrează activitatea societății de investiții.

(4) Notificarea expediată, conform alin. (2), Comisiei Naționale de către potențialul vânzător va conține informațiile specificate la alin. (3) lit. a)–c) și numele/denumirea potențialului cumpărător, după caz.

(5) În termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la primirea notificărilor specificate la alin. (1), Comisia Națională expediază potențialului cumpărător o confirmare de recepționare a notificării.

(6) În termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data expedierii confirmării (în continuare – *termen de evaluare*), Comisia Națională evaluează documentele depuse de potențialul cumpărător și îl apreciază conform criteriilor stabilite la alin. (19).

(7) Confirmarea de recepționare a notificării va conține și data expirării termenului de evaluare.

(8) În perioada termenului de evaluare, dar nu mai târziu de a 50-a zi lucrătoare din cadrul acestui termen, Comisia Națională este în drept să solicite, în formă scrisă, documente și informații suplimentare necesare pentru finalizarea evaluării în cazul în care documentele prezentate conțin informații eronate sau incomplete.

(9) Din momentul solicitării unor noi documente și informații de către Comisia Națională, conform alin. (8), și pînă la prezentarea acestora de către potențialul achizitor, termenul de evaluare se suspendă.

(10) La finalizarea evaluării, Comisia Națională este în drept să emită un aviz privind acceptarea sau respingerea proiectului de achiziție, care va conține motivele refuzului și temeiul juridic al acestuia.

(11) Avizul privind respingerea proiectului de achiziție se comunică potențialului cumpărător la data luării deciziei.

(12) Avizul privind respingerea proiectului de achiziție se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și/sau în alt mod doar la cererea potențialului cumpărător.

(13) În cazul în care Comisia Națională nu ia o decizie privind respingerea proiectului de achiziție, acesta se consideră acceptat la data expirării termenului de evaluare.

(14) În cazul în care potențialul cumpărător nu obține, conform proiectului de achiziție, o participațiune calificată sau o cotă de 20%, 30% sau 50% din capitalul societății de investiții în termen de 6 luni de la data acceptării proiectului de achiziție, potențialul cumpărător este obligat să notifice repetat Comisiei Naționale intenția de a obține cotele menționate.

(15) În cazul în care persoana nu a notificat în prealabil Comisia Națională conform alin. (1) și (2), Comisia Națională suspendă dreptul de vot al acțiunilor în capitalul societății de investiții al persoanei în cauză în mărimea cotei ce depășește limitele pentru care era necesară notificarea Comisiei Naționale.

(16) Persoana care nu a notificat în prealabil Comisia Națională este obligată, în termen de 3 luni, să notifice Comisia Națională, cu respectarea prevederilor stabilite de prezentul articol, sau să-și vîndă acțiunile deținute fără notificarea Comisiei Naționale. După expirarea acestui termen, dacă acțiunile nu au fost vîndute sau Comisia Națională a emis aviz privind respingerea proiectului de achiziție, societatea de investiții care a emis acțiunile în cauză este obligată să anuleze acțiunile respective, să emită acțiuni noi în același număr și să le vîndă, transferînd mijloacele încasate din vînzare, după reținerea cheltuielilor suportate, la dispoziția deținătorului de acțiuni anulate.

(17) În cazul în care a fost notificată concomitent referitor la mai multe proiecte de achiziție în privința unei societăți de investiții, Comisia Națională va avea un tratament nediscriminatoriu față de toți potențialii cumpărători.

(18) Avînd în vedere criteriile stabilite la alin. (19), în cazul în care consideră că persoana cu participațiuni calificate poate exercita o influență ce ar putea dăuna administrarea corectă și prudențială a societății de investiții și dacă există motive rezonabile în acest sens, Comisia Națională aplică una din următoarele măsuri:

a) refuză cererea de eliberare a licenței de societate de investiții;

b) suspendă licența de societate de investiții acordată anterior;

c) emite aviz privind respingerea proiectului de achiziție.

(19) Comisia Națională apreciază conformitatea persoanelor cu participațiuni calificate în baza următoarelor criterii:

a) reputația potențialului achizitor;

b) reputația și experiența persoanelor care vor administra activitatea societății de investiții;

c) stabilitatea financiară a potențialului achizitor, avîndu-se în vedere, în special, tipul de activitate pe care intenționează să-l desfășoare societatea de investiții;

d) capacitatea societății de investiții de a respecta cerințele prudențiale conform prevederilor prezentei legi;

e) existența unor motive rezonabile de a suspecta că a fost sau este săvîrșită o operațiune sau o tentativă de spălare de bani sau de finanțare a unor acte de terorism ori că proiectul de achiziție ar putea spori un astfel de risc.

(20) Prevederile prezentului articol nu se aplică achiziției de cote în capitalul băncilor comerciale care dețin sau solicită licență de societate de investiții.

Secțiunea a 3-a. Cerințe privind organizarea și funcționarea societăților de investiții

Articolul 41. Cerințe organizatorice generale

(1) Societatea de investiții este obligată să îndeplinească următoarele cerințe:

a) să stabilească, să aplice și să mențină proceduri decizionale și o structură organizatorică care să specifice în mod exact și documentat structurile ierarhice și să repartizeze funcții și responsabilități;

b) să garanteze că persoanele relevante ale societății de investiții cunosc procedurile ce trebuie urmate pentru îndeplinirea adecvată a responsabilităților ce le revin;

c) să stabilească, să aplice și să mențină mecanisme adecvate de control intern concepute pentru a asigura respectarea deciziilor și procedurilor existente la toate nivelurile societății de investiții;

d) să angajeze personal dotat cu aptitudini, cunoștințe și experiență profesionale necesare îndeplinirii responsa-

bilităților atribuite;

e) să stabilească, să aplice și să mențină la toate nivelurile importante ale societății de investiții un sistem eficient de raportare internă și de comunicare a informațiilor;

f) să păstreze o înregistrare adecvată și ordonată a operațiunilor efectuate și a organizării interne;

g) să garanteze că îndeplinirea de către persoanele competente a mai multor funcții nu împiedică și nu este probabil să împiedice persoanele respective să îndeplinească o anumită funcție în mod corect, onest și profesionist.

(2) Pentru îndeplinirea cerințelor stabilite la alin. (1) lit. g), societățile de investiții iau în considerare natura, amploarea și complexitatea activităților desfășurate de ele, precum și natura și gama serviciilor și activităților de investiții întreprinse în cadrul activităților respective.

(3) Societatea de investiții este obligată să stabilească, să aplice și să mențină sisteme și proceduri adecvate pentru păstrarea securității, integrității și confidențialității informațiilor, ținând seama de natura informațiilor în cauză.

(4) Societățile de investiții sînt obligate să stabilească, să aplice și să mențină o politică adecvată de continuitate a activității comerciale pentru a asigura, în caz de întrerupere a sistemelor și a procedurilor lor, conservarea datelor și funcțiilor fundamentale, precum și continuarea serviciilor și activităților de investiții sau, în cazul cînd acest lucru nu este posibil, recuperarea la timp a datelor și a funcțiilor respective și reluarea în timp util a serviciilor și a activităților de investiții.

(5) Societățile de investiții sînt obligate să stabilească, să aplice și să mențină politici și proceduri contabile care să le permită să furnizeze, în timp util, autorității competente, la cererea acesteia, situațiile financiare ce ar reflecta imaginea fidelă și onestă a situației financiare a societăților respective și ar respecta toate standardele și normele de contabilitate în vigoare.

(6) Societățile de investiții sînt obligate să monitorizeze și să evalueze periodic caracterul adecvat și eficiența sistemelor și mecanismelor lor de control intern și ale acordurilor încheiate în conformitate cu alin. (1), (3)–(5) și să adopte măsuri adecvate pentru remedierea eventualelor deficiențe.

(7) Cadrele de conducere ale societății de investiții și, după caz, cadrele de supraveghere a cadrelor de conducere trebuie să evalueze și să verifice periodic eficiența politicilor, dispozițiilor și procedurilor puse în aplicare și să adopte măsurile adecvate pentru remedierea eventualelor deficiențe. Această evaluare și/sau verificare se va efectua în temeiul rapoartelor scrise prezentate de către persoanele responsabile cel puțin o dată pe an.

(8) Societatea de investiții este obligată să stabilească, să aplice și să mențină proceduri eficiente și transparente pentru soluționarea rezonabilă și promptă a reclamațiilor primite de la clienții obișnuiți sau potențialii clienți obișnuiți și să înregistreze fiecare reclamație și măsurile adoptate în vederea soluționării acesteia.

Articolul 42. Verificarea conformității

(1) Societatea de investiții este obligată să stabilească, să aplice și să mențină politici și proceduri interne adecvate concepute să depisteze orice risc de nerespectare de către societate a obligațiilor sale, conform prezentei legi, precum și riscurile asociate, și să adopte măsuri și proceduri adecvate pentru minimizarea riscurilor respective. În acest sens, societatea de investiții urmează să țină seama de natura, amploarea și complexitatea activităților ei, precum și de natura și gama serviciilor și activităților de investiții întreprinse în cadrul activităților respective.

(2) Societatea de investiții este obligată să stabilească și să mențină o funcție permanentă și eficientă de control intern, care este independentă și căreia îi revin următoarele

responsabilități:

a) să monitorizeze și să evalueze periodic caracterul adecvat și eficiența măsurilor și procedurilor aplicate în conformitate cu alin. (1), precum și acțiunile întreprinse pentru remedierea deficiențelor societății în respectarea obligațiilor în cauză;

b) să consilieze și să asiste persoanele relevante responsabile de furnizarea serviciilor și activităților de investiții în ceea ce privește respectarea obligațiilor societății prevăzute de prezenta lege.

(3) Pentru a permite persoanelor cu funcție de verificare a conformității să își îndeplinească responsabilitățile în mod corespunzător și independent, societatea de investiții urmează să asigure că respectă următoarele condiții:

a) persoana cu funcție de verificare a conformității trebuie să dețină autoritatea, resursele și experiența necesare și să aibă acces la toate informațiile pertinente;

b) este numit un responsabil de verificarea conformității și de întocmirea oricăror rapoarte legate de verificarea conformității prevăzute la art. 41 alin. (7);

c) persoanele relevante implicate în verificarea conformității nu se vor implica în furnizarea serviciilor sau a activităților pe care le monitorizează;

d) metoda de stabilire a remunerației persoanelor relevante responsabile de verificarea conformității nu va compromite obiectivitatea acestora și nu va fi susceptibilă de a o compromite.

(4) Societatea de investiții poate să nu se conformeze obligațiilor prevăzute la alin. (3) lit. c) sau lit. d) în cazul în care poate demonstra că, în funcție de natura, amploarea și complexitatea activităților sale și în funcție de natura și gama serviciilor și activităților de investiții, obligația impusă de litera respectivă nu este proporțională, iar funcția de verificare a conformității continuă să fie eficientă.

Articolul 43. Gestionarea riscurilor

(1) Societățile de investiții sînt obligate să întreprindă următoarele acțiuni:

1) să stabilească, să aplice și să mențină politici și proceduri adecvate de gestionare a riscurilor prin care să identifice riscurile legate de activitățile, procesele și sistemele societății și, după caz, să fixeze nivelul riscului tolerat de societate;

2) să adopte dispoziții, procese și mecanisme eficiente de gestionare a riscurilor legate de activitățile, procesele și sistemele societății, luînd în considerare nivelul stabilit de toleranță la riscuri;

3) să monitorizeze:

a) caracterul adecvat și eficiența politicilor și procedurilor acestora de gestionare a riscurilor;

b) gradul de respectare de către societatea de investiții și persoanele relevante a dispozițiilor, procedurilor și mecanismelor adoptate conform pct. 2);

c) caracterul adecvat și eficiența măsurilor adoptate pentru remedierea oricăror deficiențe din politicile, procedurile, dispozițiile, procesele și mecanismele respective, inclusiv nerespectarea de către persoanele relevante a dispozițiilor, proceselor și mecanismelor menționate anterior sau nerespectarea politicilor și procedurilor.

(2) După caz și în funcție de natura, amploarea și complexitatea activităților societății de investiții, precum și în funcție de natura și gama serviciilor și activităților de investiții întreprinse în cadrul activităților respective, societatea de investiții stabilește și menține o funcție de gestionare a riscurilor care este independentă și căreia îi revin următoarele sarcini:

a) punerea în aplicare a politicii și a procedurilor menționate la alin. (1);

b) furnizarea de rapoarte și de consultanță cadrelor de conducere în conformitate cu art. 41 alin. (7).

(3) În cazul în care societatea de investiții nu este obligată să stabilească și să mențină o funcție independentă de gestionare a riscurilor, aceasta urmează să demonstreze că politicile și procedurile adoptate conform alin. (1) îndeplinesc cerințele prevăzute la alineatul respectiv și sînt pe deplin eficiente.

Articolul 44. Auditul intern

După caz și în funcție de natura, amploarea și complexitatea activităților societății de investiții, precum și în funcție de natura și gama serviciilor și activităților de investiții întreprinse în cadrul activităților respective, societatea de investiții adoptă și menține o funcție de audit intern, separată și independentă de celelalte funcții și activități ale societății de investiții și căreia îi revin următoarele responsabilități:

a) să stabilească, să aplice și să mențină un plan de audit pentru verificarea și evaluarea caracterului adecvat și a eficienței sistemelor, mecanismelor de control intern și procedurilor societății de investiții stabilite de prezentul capitol;

b) să emită recomandări în baza rezultatelor activităților efectuate conform lit. a);

c) să verifice respectarea recomandărilor menționate anterior;

d) să întocmească rapoarte cu privire la problemele de audit intern în conformitate cu art. 41 alin. (7).

Articolul 45. Restricții privind tranzacțiile personale

(1) Persoanele relevante sînt obligate să informeze societatea de investiții privind intenția de a efectua o tranzacție personală.

(2) O tranzacție personală poate fi efectuată de persoana relevantă doar cu autorizarea preliminară a comisiei interne create în acest scop de societatea de investiții.

(3) Persoana relevantă nu este în drept să efectueze o tranzacție personală în cazul în care:

a) prin efectuarea acestei tranzacții sînt încălcate cerințele stabilite în secțiunea a 2-a a capitolului VI;

b) efectuarea tranzacției implică utilizarea informațiilor privilegiate;

c) prin efectuarea acestei tranzacții intră în conflict sau ar putea să intre în conflict cu o obligație a societății de investiții în raport cu clienții acesteia.

(4) Persoana relevantă sau agentul delegat nu este în drept să acorde consultanță cu privire la tranzacționarea unui instrument financiar în cadrul unei tranzacții personale în cazul în care:

a) sînt întrunite condițiile stabilite la alin. (3);

b) cade sub incidența prevederilor alin. (6) lit. a) și b);

c) implică folosirea abuzivă a informațiilor privind ordinea în așteptare ale clienților societății de investiții.

(5) Persoana relevantă nu este în drept să divulge informații sau opinii unei alte persoane, în cadrul unei tranzacții personale, dacă cunoaște sau trebuie să cunoască că persoana în cauză acționează în unul din următoarele moduri:

a) efectuează o tranzacție cu instrumente financiare, ce întrunește condițiile stabilite la art. 46 alin. (6) lit. a) și b);

b) implică folosirea abuzivă a informațiilor privind ordinea în așteptare ale clienților societății de investiții;

c) recomandă unei alte persoane să efectueze o tranzacție cu instrumente financiare.

(6) Societățile de investiții sînt obligate să stabilească și să aplice măsuri care:

a) să prevină și să excludă efectuarea unei tranzacții personale de către persoanele relevante în cazurile stabilite la alin. (3)–(5);

b) să asigure cunoașterea restricțiilor referitoare la efectuarea de tranzacții personale de către persoanele relevante;

c) să asigure activitatea comisiei interne specializate

care examinează intenția persoanei relevante de a efectua o tranzacție personală;

d) să asigure evidența tranzacțiilor personale, încheiate de persoanele relevante, inclusiv deciziile comisiei interne specializate care examinează intenția persoanei relevante de a efectua o tranzacție personală.

(7) Prevederile alin. (1)–(6) nu se aplică în cazul în care:

a) tranzacția personală este efectuată în baza unui serviciu de administrare discreționară a portofoliului, în care nu există comunicare prealabilă privind tranzacția respectivă între administratorul de portofoliu și persoana relevantă sau o altă persoană în al cărei cont se efectuează tranzacția;

b) tranzacția personală implică tranzacționarea unităților de fond (acțiunilor) emise de OPCVM, cu condiția că persoana relevantă și orice altă persoană în al cărei cont se efectuează tranzacția nu sînt implicate în administrarea acestui OPCVM.

Articolul 46. Conflictele de interese

(1) Politicile privind conflictele de interese aplicate de societatea de investiții asigură identificarea conflictelor de interese dintre angajații societății de investiții și agentul delegat, precum și dintre societatea de investiții și angajații acesteia, pe de o parte, și clienții societății de investiții, pe de altă parte.

(2) Politicile privind conflictele de interese iau în considerare dimensiunea și natura activităților desfășurate de societatea de investiții, avîndu-se în vedere următoarele condiții:

a) politicile vor stabili criteriile de identificare a situațiilor ce generează sau pot genera conflicte de interese conform alin. (3);

b) politicile vor stabili măsurile realizate de societate în cazul conflictelor de interese conform alin. (4).

(3) Pentru identificarea cazurilor de conflicte de interese, societatea de investiții ia în considerare situațiile în care societatea de investiții, persoanele relevante și/sau persoanele care dețin controlul asupra societății de investiții corespund uneia dintre următoarele situații:

a) pot obține profit sau pot evita o pierdere financiară pe seama clientului;

b) au un interes ca urmare a prestării serviciului respectiv clientului, acest rezultat fiind altul decît interesul urmărit de client;

c) sînt stimulate financiar sau în alt mod să favorizeze interesul unui alt client în detrimentul clientului în cauză;

d) desfășoară aceeași activitate ca și clientul;

e) primesc sau vor primi din partea altei persoane decît clientul un stimulente financiar sau de altă natură pentru serviciul prestat clientului în cauză.

(4) La stabilirea politicilor realizate în cazul conflictelor de interese, societățile de investiții iau în considerare cel puțin următoarele măsuri:

a) aplicarea unor proceduri eficiente de prevenire și de control al schimbului de informații între persoanele relevante implicate în activități ce implică un risc de conflict de interese;

b) supravegherea persoanelor relevante în ale căror funcții intră desfășurarea de activități în numele clienților sau furnizarea de servicii clienților ale căror interese pot intra în conflict cu interesele societății de investiții sau ale persoanelor în cauză;

c) eliminarea unor condiționări directe dintre remunerarea persoanelor relevante care desfășoară anumite activități și remunerarea altor persoane relevante care desfășoară alte activități, în cazul în care activitățile respective pot crea conflicte de interese;

d) aplicarea unor măsuri de prevenire și excludere a cazurilor de influență din partea unei persoane asupra persoanei relevante în procesul exercitării activităților în

cadrul societății de investiții;

e) aplicarea unor măsuri de prevenire și de excludere a cazurilor când persoana relevantă este implicată în servicii și activități de investiții și/sau în servicii auxiliare diferite, ce generează sau pot genera conflicte de interese, sau pot leza supravegherea eficientă a conflictelor de interese în cadrul societății de investiții.

(5) În cazul în care politicile interne nu asigură evitarea unor conflicte de interese și/sau nu garantează identificarea unor conflicte de interese, societatea de investiții este obligată să informeze despre acest fapt clienții săi pînă la desfășurarea unei activități în interesul clienților.

(6) În cazul în care societatea de investiții elaborează și difuzează studii investiționale, societatea de investiții este obligată să aplice măsuri ce vor asigura respectarea următoarelor cerințe:

a) analistul financiar și alte persoane relevante implicate în elaborarea și difuzarea studiului investițional nu sînt în drept să efectueze tranzacții personale ori să tranzacționeze, în numele unei alte persoane, instrumentele financiare la care se referă studiul investițional. Restricția de tranzacționare în numele altei persoane nu se aplică în cazul în care analistul financiar și alte persoane relevante implicate activează în calitate de market maker, cu condiția că desfășoară această activitate cu bună credință și în procesul de evoluție ordinară a formării pieței;

b) în alte cazuri decît cele prevăzute la lit. a), analistul financiar și persoanele relevante implicate nu sînt în drept să efectueze tranzacții cu instrumentele financiare la care se referă studiul investițional în condiții contrare sau diferite de cele indicate în studiu;

c) analistul financiar, alte persoane relevante implicate și însăși societatea de investiții nu sînt în drept să accepte stimulente financiare sau de altă natură din partea persoanelor care au un interes semnificativ în urma elaborării și distribuirii studiului investițional;

d) analistul financiar, alte persoane relevante implicate și societatea de investiții nu sînt în drept să promită emitentilor de instrumente financiare elaborarea unui studiu favorabil acestora sau să efectueze un astfel de studiu conform unei înțelegeri prealabile;

e) recomandările, propunerile și estimările din studiul investițional nu pot fi supuse unei aprobări în prealabil de către emitentii de instrumente financiare, persoanele relevante și alte persoane decît analistul financiar.

(7) La difuzarea unui studiu investițional, societatea de investiții este în drept să nu realizeze prevederile alin. (6) în cazul în care sînt întrunite următoarele condiții:

a) analistul financiar nu este persoană relevantă a societății de investiții și a persoanelor juridice care au legături strînse cu societatea de investiții;

b) societatea de investiții nu modifică estimările, recomandările și propunerile din studiul investițional;

c) studiul investițional nu este difuzat ca produs al societății de investiții.

Articolul 47. Custodia activelor clienților

(1) Custodia se efectuează prin depozitarea pe numele societății de investiții a instrumentelor financiare și a mijloacelor bănești ale clienților.

(2) La depozitarea activelor clienților pe numele său, societatea de investiții deschide subconturi individuale pe numele clienților și asigură evidența activelor deținute de fiecare client separat.

(3) În cazul în care deține mijloace bănești și instrumente financiare în numele clienților săi, societatea de investiții este obligată să stabilească proceduri interne, în conformitate cu prevederile prezentului articol, care:

a) vor asigura integritatea și siguranța mijloacelor bănești și a instrumentelor financiare ale clienților;

b) vor permite ținerea evidenței clienților, a mijloacelor bănești și a instrumentelor financiare ale acestora.

(4) La ținerea evidenței activelor deținute în numele clienților lor, societățile de investiții sînt obligate:

a) să efectueze înregistrări și să țină conturile necesare în așa mod încît să asigure evidența activelor fiecărui client, precum și evidența separată a activelor proprii;

b) să țină evidența activelor clienților în așa mod încît să asigure concordanța înregistrărilor cu activele clienților pe care le dețin;

c) să efectueze periodic confruntări între înregistrările și conturile interne și cu conturile și înregistrările persoanelor terțe la care sînt deposite activele clienților;

d) să aplice măsurile necesare pentru a se asigura că evidența instrumentelor financiare ale clienților, deposite conform alin. (1), este efectuată în așa mod încît permite delimitarea acestora de activele societății de investiții și de activele persoanei terțe;

e) să aplice măsurile necesare pentru a se asigura că evidența mijloacelor bănești ale clienților, depuse la o instituție specializată în conformitate cu alin. (1), este efectuată în așa mod încît permite delimitarea acestora de activele societății de investiții;

f) să aplice măsurile necesare pentru minimizarea riscului de pierdere sau de diminuare a valorii activelor clienților sau a drepturilor aferente respectivelor active, ca urmare a abuzului, a fraudei, a administrării necorespunzătoare, a evidenței contabile inadecvate sau a neglijenței din partea societății de investiții sau din partea angajaților acesteia.

(5) Activele clientului deținute de societățile de investiții nu pot fi urmărite pentru satisfacerea pretențiilor înaintate de creditorii societăților de investiții, inclusiv în cazurile de insolvabilitate a societăților de investiții.

(6) Societatea de investiții este în drept să efectueze tranzacții cu valori mobiliare folosind instrumentele financiare deținute în numele unui client sau să utilizeze instrumentele respective în cont propriu sau în contul altui client doar în cazul în care sînt respectate cumulativ următoarele condiții:

a) clientul și-a dat în prealabil acordul expres privind utilizarea instrumentelor în condiții precise, în baza semnăturii sale sau a unei modalități echivalente de acceptare;

b) utilizarea instrumentelor financiare ale clientului se limitează la condițiile stabilite de client.

(7) Societatea de investiții este obligată să prezinte emitentului, ofertantului și/sau organizației care asigură ținerea registrului deținătorilor acestor valori mobiliare informația despre valorile mobiliare reflectate în evidența sa și despre deținătorii acestora:

a) la întocmirea de către emitent a rapoartelor specifice;

b) la întocmirea listei persoanelor care au dreptul de a participa la adunarea generală a acționarilor; precum și

c) la efectuarea ofertelor de preluare.

Articolul 48. Soluționarea reclamațiilor

În vederea soluționării reclamațiilor, societățile de investiții sînt obligate:

a) să aprobe și să aplice proceduri interne ce țin de examinarea și soluționarea reclamațiilor clienților sau ale potențialilor clienți;

b) să asigure transparența și accesibilitatea pentru clienți și potențialii clienți a procedurilor interne ce țin de examinarea și soluționarea reclamațiilor clienților sau ale potențialilor clienți;

c) să țină evidența reclamațiilor și a măsurilor luate în privința reclamațiilor depuse.

Secțiunea a 4-a. Protejarea intereselor clienților societăților de investiții

Articolul 49. Normele de conduită

(1) Societatea de investiții este obligată să presteze

serviciile de investiții și serviciile auxiliare în mod onest, echitabil și profesionist, care să corespundă intereselor clientului.

(2) În vederea asigurării prevederilor alin. (1), până la desfășurarea unei activități în interesul clientului, societatea de investiții este obligată să-i comunice acestuia:

a) orice informații publice privind societatea de investiții și serviciile pe care le prestează;

b) informații privind instrumentele financiare și strategiile de investiții aplicate de către societatea de investiții, inclusiv riscurile aferente acestor instrumente și strategii de investiții;

c) condițiile prestării serviciilor, inclusiv costurile și plățile pe care le presupun aceste servicii;

d) cerințele stabilite de legislația valutară, inclusiv în partea ce se referă la operațiunile valutare.

(3) Informațiile furnizate clienților de către societatea de investiții vor fi corecte, integrale și clare.

(4) Informațiile și măsurile cu caracter publicitar ale societății de investiții se efectuează conform prevederilor Legii nr. 1227-XIII din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate.

(5) În cazul în care se oferă servicii de management al portofoliului sau de consultantță de investiții, până la desfășurarea unei activități în interesul clientului său, societatea de investiții este obligată să ceară de la client informații privind situația financiară și obiectivele de investiții ale clientului, privind cunoștințele și experiența în domeniul investițiilor în instrumente financiare, avându-se în vedere tipul produsului ori al serviciului solicitat de client.

(6) În cazul în care oferă alte servicii decât cele menționate la alin. (5), până la desfășurarea unei activități în interesul clientului său, societatea de investiții este obligată să ceară de la client informații privind cunoștințele și experiența acestuia în domeniul investițiilor în instrumente financiare, avându-se în vedere tipul produsului ori al serviciului solicitat de client.

(7) În cazul în care societatea de investiții estimează, în baza informațiilor obținute conform alin. (6), că produsul și/sau serviciul solicitat de client nu corespunde cerințelor sau intereselor acestuia, societatea de investiții este obligată să comunice despre acest fapt clientului.

(8) În cazul când clientul nu furnizează informațiile prevăzute la alin. (5) și (6) sau când informațiile furnizate sînt insuficiente, societatea de investiții comunică clientului că nu poate stabili din acest motiv dacă produsul sau serviciul solicitat corespunde cerințelor și intereselor clientului.

(9) La prestarea serviciilor specificate la art. 33 alin. (1) lit. a) și b), cu sau fără prestarea serviciilor auxiliare, societatea de investiții este în drept să nu solicite informațiile specificate la alin. (6) dacă sînt întrunite integral următoarele condiții:

a) ordinul primit de la client se referă la acțiunile admise spre tranzacționare pe o piață reglementată din Republica Moldova sau din statele membre ale Uniunii Europene, la instrumente ale pieței monetare, la obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță, la unități de fond emise de OPCVM;

b) serviciul este furnizat la inițiativa clientului;

c) clientul a fost informat în mod clar că, la prestarea serviciului în cauză, societatea de investiții nu este obligată să evalueze dacă instrumentul financiar sau serviciul corespunde cerințelor și intereselor clientului și, ca urmare, clientul nu beneficiază de protecția corespunzătoare a normelor de conduită relevante;

d) societatea de investiții îndeplinește cerințele privind conflictele de interese specificate la art. 46.

(10) Societatea de investiții este obligată să întocmească un dosar ce va include toate documentele primite

de la client și actele juridice încheiate între societatea de investiții și client.

(11) Societatea de investiții este obligată să încheie un contract scris cu clientul său, care va cuprinde drepturile și obligațiile părților, precum și condițiile în care societatea de investiții prestează servicii clientului.

(12) În perioada prestării serviciului și/sau la finalizarea prestării acestuia, societatea de investiții este obligată să prezinte clientului rapoarte privind serviciul prestat și plățile aferente acestuia.

(13) Societățile de investiții sînt obligate să clasifice clienții lor și să aplice în raport cu aceștia măsurile respective prevăzute de prezenta lege.

Articolul 50. Externalizarea funcțiilor operaționale importante și esențiale

(1) O funcție operațională este considerată importantă și esențială în cazul în care sistarea neplanificată a acestei funcții ar compromite considerabil capacitatea societății de investiții de a îndeplini prevederile prezentei legi și ale reglementărilor Comisiei Naționale sau ar compromite performanța financiară a societății de investiții.

(2) Nu se consideră importante și esențiale, în contextul alin. (1), următoarele funcții:

a) furnizarea către societatea de investiții a serviciilor de consultantță și a altor servicii ce nu fac parte din activitatea de investiții a societății, inclusiv consultantță juridică, instruirea personalului, servicii de facturare, securitatea sediului și a personalului;

b) achiziționarea de servicii de informare privind piața și prețurile, alte servicii similare.

(3) Societatea de investiții este în drept să transmită altei societăți de investiții executarea unora sau a tuturor funcțiilor operaționale importante și esențiale ce țin de serviciile și activitățile de investiții în cazul în care consideră că externalizarea va asigura oferirea de servicii de investiții clienților și desfășurarea activităților de investiții în conformitate cu legislația.

(4) Externalizarea funcțiilor operaționale importante și esențiale este realizată de societatea de investiții în așa mod încît să nu dăuneze semnificativ calității controlului intern al societății de investiții și să nu creeze impedimente Comisiei Naționale la realizarea atribuțiilor sale de supraveghere și control.

(5) Externalizarea unor servicii de investiții și servicii auxiliare poate fi efectuată doar cu acordul expres al clientului.

(6) La externalizarea unor servicii de investiții și servicii auxiliare, societatea de investiții care transmite executarea serviciilor va prezenta toate informațiile și instrucțiunile primite de la clienți, iar societatea de investiții care primește executarea serviciilor va executa aceste funcții cu respectarea instrucțiunilor clienților și cu luarea în considerare a informațiilor primite.

(7) Societatea de investiții care a transmis executarea unor servicii unei alte societăți de investiții, ca urmare a unei externalizări, rămîne responsabilă de caracterul complet și exact al informațiilor și instrucțiunilor clientului transmise societății de investiții care a primit executarea acestor servicii.

(8) Externalizarea unor servicii de investiții nu absolvă de responsabilitate societatea de investiții în raport cu clientul către care sînt prestate aceste servicii.

(9) Societatea de investiții externalizează funcțiile sale operaționale importante și esențiale cu respectarea următoarelor condiții:

a) externalizarea nu poate avea ca rezultat transmiterea responsabilităților și funcțiilor persoanelor care administrează activitatea societății de investiții;

b) nu vor fi afectate relația dintre societatea de investiții

și clienții săi și obligațiile societății față de clienți stabilite de prezenta lege și de actele normative ale Comisiei Naționale;

c) nu vor fi afectate condițiile pe care trebuie să le întrunească societatea de investiții în conformitate cu secțiunea a 2-a a prezentului capitol.

(10) Societățile de investiții sint obligate să acționeze cu deplină competență, precauție și diligență la încheierea, executarea și/sau rezilierea unui contract ce ține de externalizarea funcțiilor operaționale importante și esențiale, respectând următoarele condiții:

a) persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor va deține competența, capacitatea și, după caz, autorizațiile respective și va corespunde cerințelor stabilite de legislație pentru desfășurarea funcțiilor externalizate;

b) persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor va desfășura aceste funcții într-un mod eficient, iar societatea de investiții va aplica metode de evaluare a performanței acestei persoane;

c) persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor va supraveghea modul de executare a funcțiilor externalizate și va gestiona adecvat riscurile aferente acestor funcții;

d) societatea de investiții va întreprinde măsurile necesare în cazul în care persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor nu va exercita aceste funcții eficient și conform legislației;

e) societatea de investiții va supraveghea procesul de exercitare a funcțiilor externalizate de către persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor și va gestiona riscurile aferente externalizării;

f) persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor va informa societatea de investiții cu privire la orice eveniment ce ar putea avea un impact semnificativ asupra capacității sale de a desfășura eficient sarcinile externalizate în conformitate cu legislația aplicabilă;

g) societatea de investiții va putea să rezilieze contractul ce ține de externalizarea funcțiilor fără a afecta continuitatea și calitatea serviciilor de investiții oferite clienților;

h) persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor va coopera cu organele și/sau persoanele competente ale societății de investiții în privința executării funcțiilor externalizate;

i) persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor va asigura accesul societății de investiții, al auditorilor societății de investiții și al Comisiei Naționale la informațiile privind funcțiile externalizate și la sediul sau în încăperile ce țin de exercitarea de către această persoană a funcțiilor externalizate;

j) persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor este obligată să întreprindă măsurile necesare pentru protejarea informațiilor confidențiale privind societatea de investiții și clienții acesteia;

k) societatea de investiții și persoana căreia i-a fost transmisă executarea funcțiilor vor stabili în comun și vor aplica un plan de urgență privind recuperarea datelor în caz de nefuncționare și de testare periodică a sistemelor backup (copie de rezervă a datelor).

(11) Societatea de investiții va întreprinde măsurile necesare pentru ca drepturile și obligațiile societății de investiții și ale persoanei căreia i-au fost externalizate funcțiile operaționale să fie stabilite cert și complet în cadrul unui contract încheiat în formă scrisă.

(12) În cazul în care se externalizează serviciile ce țin de managementul portofoliului clienților obișnuiți unei persoane dintr-un alt stat, suplimentar prevederilor stabilite la alin. (3)–(11), societatea de investiții este obligată să externalizeze aceste servicii unei societăți de investiții sau bănci licențiate străine care corespund următoarelor cerințe:

a) persoana este autorizată sau înregistrată în țara de origine și este supusă supravegherii prudențiale din partea autorității competente;

b) persoana este supravegheată de o autoritate de supraveghere care are încheiat acord de colaborare cu Comisia Națională.

(13) În cazul în care persoana din alt stat corespunde doar uneia dintre cerințele stabilite la alin. (12), societatea de investiții poate externaliza serviciile ce țin de managementul portofoliului clienților obișnuiți după informarea în prealabil a Comisiei Naționale, cu condiția că aceasta nu a remis societății de investiții o obiecție în acest sens în termen de cel mult 15 zile de la informare.

(14) În vederea executării prevederilor alin. (13), Comisia Națională:

a) publică și actualizează lista autorităților de supraveghere din alte state care au încheiat acorduri de colaborare cu Comisia Națională;

b) stabilește criteriile conform cărora Comisia Națională va admite externalizarea funcțiilor operaționale importante și esențiale ale societăților de investiții.

Articolul 51. Executarea ordinelor în condițiile cele mai favorabile clienților

(1) Societățile de investiții întreprind toate măsurile necesare pentru a executa ordinele în condițiile cele mai favorabile clienților, avându-se în vedere prețul, costurile, perioada și condițiile executării, dimensiunea, natura și alte considerente relevante privind ordinul clientului.

(2) În vederea realizării alin. (1), societățile de investiții aplică politici și măsuri corespunzătoare de executare a ordinelor, ce vor permite să se obțină cel mai bun rezultat posibil pentru clienții lor.

(3) Politicile de executare a ordinelor stabilesc diferite modalități de executare a ordinelor clienților, avându-se în vedere diferite tipuri de instrumente financiare și natura serviciului prestat, și stabilesc criteriile care determină alegerea modalității de executare pentru ordinul în cauză.

(4) Societățile de investiții informează clientul privind politicile lor de executare a ordinelor și primesc acordul clientului pentru aplicarea acestor politici până la executarea ordinului.

(5) În cazul în care politicile de executare a ordinelor admit posibilitatea executării unui ordin în afara pieței reglementate sau a MTF, societatea de investiții informează clientul despre acest fapt în mod separat și obține acordul expres al clientului privind executarea ordinului în afara pieței reglementate sau a MTF. Acordul clientului poate fi general, pentru mai multe tranzacții, sau individual, pentru fiecare tranzacție în parte.

(6) Societățile de investiții monitorizează eficiența politicilor și măsurilor de executare a ordinelor clienților pentru a identifica și, în caz de necesitate, a înlătura orice deficiențe privind executarea ordinelor clienților în condițiile cele mai favorabile acestora.

(7) Societățile de investiții aplică măsurile necesare care le permit să demonstreze clienților, la cererea acestora, că au executat ordinele în conformitate cu politicile lor interne.

(8) La executarea ordinelor privind instrumentele financiare din contul clienților, societățile de investiții aplică măsurile corespunzătoare care asigură executarea imediată și prioritară a acestor ordine în raport cu alte ordine ale clienților și cu intențiile proprii de tranzacționare ale societății de investiții.

(9) În cazul în care un ordin-limită al clientului, referitor la acțiunile admise spre tranzacționare pe o piață reglementată, nu a fost executat imediat în condițiile existente ale pieței, societatea de investiții întreprinde, cu excepția cazului când clientul expres a interzis acest fapt, măsurile

corespunzătoare ce permit executarea cât mai rapidă a acestui ordin, transferînd ordinul în cauză la o altă piață reglementată sau la un alt MTF.

Articolul 52. Obligațiile ce țin de contractarea unui agent delegat

(1) La contractarea unui agent delegat, societățile de investiții:

a) realizează măsurile corespunzătoare ce vor asigura ca agentul delegat să le comunice clienților sau potențialilor clienți că activează în calitate de agent delegat al societății de investiții, pînă la prestarea serviciului sau oferirea consultanței;

b) supraveghează și controlează activitatea agentului delegat pentru a garanta că activitatea societăților de investiții se desfășoară în conformitate cu prezenta lege și cu actele normative ale Comisiei Naționale;

c) contractează în calitate de agenți delegați persoane cu o reputație bună și care posedă cunoștințele necesare pentru a activa în această calitate și a comunica corect oricărui client sau potențial client informațiile ce țin de serviciul sau de consultanța acordată;

d) aplică măsurile de rigoare pentru a evita ca activitățile agenților delegați ce nu țin de domeniul de reglementare al prezentei legi să afecteze activitatea lui în calitate de agent delegat.

(2) În cazul în care contractează un agent delegat, societatea de investiții rămîne responsabilă integral și necondiționat pentru activitățile realizate de agentul delegat în numele sau în contul societății de investiții.

(3) Societățile de investiții contractează doar agenți delegați înscrși în Registrul public al agenților delegați, ținut de Comisia Națională.

(4) Societățile de investiții prezintă Comisiei Naționale informațiile de rigoare privind agenții delegați contractați.

Articolul 53. Tranzacțiile cu părți eligibile

(1) Societățile de investiții care, conform licențelor ce le dein, sînt în drept să presteze serviciile și să desfășoare activitățile specificate la art. 33 alin. (1) lit. a)–c) sînt absolvite de obligativitatea respectării prevederilor art. 49 și art. 51 alin. (1)–(8) în privința tranzacțiilor ce țin de serviciile și activitățile specificate la art. 33 alin. (1) lit. a)–c) și de serviciile auxiliare acestora, încheiate cu părți eligibile.

(2) La efectuarea unei tranzacții în condițiile alin. (1), societățile de investiții obțin acordul expres al persoanelor respective că acceptă să fie considerate, în mod general sau separat pentru o anumită tranzacție, în calitate de părți eligibile în raport cu societatea de investiții în cauză.

(3) Partea eligibilă este în drept să ceară societății de investiții să nu fie considerată, în mod general sau separat pentru o anumită tranzacție, parte eligibilă în raport cu societatea de investiții în cauză. La adresarea acestei cereri, societatea de investiții va considera partea eligibilă drept client obișnuit și va aplica în privința acesteia prevederile art. 49 și art. 51 alin. (1)–(8).

Secțiunea a 5-a. Drepturile societății de investiții

Articolul 54. Libertatea de a presta servicii și de a desfășura activități

(1) Societățile de investiții sînt în drept să presteze servicii de investiții și să desfășoare activități de investiții, să presteze servicii auxiliare, conform licenței deținute.

(2) Societățile de investiții sînt în drept să presteze servicii de investiții și să desfășoare activități de investiții, să presteze servicii auxiliare în mod direct sau prin deschidere de filiale, pe întreg teritoriul Republicii Moldova și în statele ale căror autorități de supraveghere au încheiate acorduri de colaborare cu Comisia Națională.

(3) La deschiderea unei filiale pe teritoriul Republicii Moldova, societatea de investiții informează despre acest fapt Comisia Națională în termen de cel tîrziu 15 zile pînă

la data inițierii activității filialei în cauză.

(4) La desfășurarea unei activități pe teritoriul altui stat în mod direct sau prin deschiderea unei filiale, societatea de investiții informează despre acest fapt Comisia Națională în termen de cel tîrziu o lună pînă la data inițierii activității, cu prezentarea următoarelor informații:

a) statul în care va desfășura activitatea;

b) modul de desfășurare a activității (direct sau prin filială) și, după caz, adresa filialei;

c) programul activităților planificate pe teritoriul acestui stat, inclusiv tipul serviciilor și activităților de investiții, al serviciilor auxiliare ce urmează a fi prestate și desfășurate, intenția de a contracta agenți delegați din statul respectiv și identitatea acestora;

d) adresa la care pot fi solicitate documente în statul-gazdă;

e) numele persoanelor însărcinate cu gestionarea filialei.

(5) În termen de cel mult o lună de la primirea informațiilor conform alin. (4), Comisia Națională transmite informațiile respective autorității de supraveghere din statul în care societatea de investiții va desfășura activități.

(6) În cazul în care, după inițierea activității pe teritoriul altui stat, societatea de investiții schimbă condițiile specificate la alin. (4), aceasta informează Comisia Națională în termen de cel mult o lună pînă la data operării modificărilor în cauză, Comisia Națională urmînd să informeze despre acest fapt autoritatea de supraveghere din statul respectiv în termen de cel mult o lună.

(7) Comisia Națională realizează atribuțiile de reglementare, de supraveghere și control în privința activității desfășurate pe teritoriul unui alt stat de către societatea de investiții, fără a aduce atingere atribuțiilor autorității de reglementare, de supraveghere și control din acest stat.

(8) La realizarea atribuțiilor sale de reglementare, de supraveghere și control asupra activității desfășurate pe teritoriul unui alt stat de către societatea de investiții, Comisia Națională cooperează cu autoritățile competente din acest stat.

Articolul 55. Accesul pe piețele reglementate

(1) Societățile de investiții sînt obligate să devină membri cel puțin ai unei piețe reglementate din Republica Moldova, în temeiul deciziei operatorului de piață.

(2) Societățile de investiții sînt în drept să devină membri ai piețelor reglementate din afara Republicii Moldova, cu condiția că vor informa Comisia Națională despre acest fapt cel tîrziu la data obținerii calității de membru.

(3) Persoanele acceptate care desfășoară una din activitățile specificate la art. 33 alin. (1) lit. b) și c) sînt în drept să devină membri ai uneia sau ai mai multor piețe reglementate din Republica Moldova prin următoarele modalități:

a) deținerea calității de membru prin intermediul unei filiale deschise în Republica Moldova;

b) deținerea calității de membru la distanță, fără necesitatea deținerii calității de membru în mod direct.

(4) Piețele reglementate nu sînt în drept să stabilească condiții discriminatorii sau neproporționale privind obținerea calității de membru.

Articolul 56. Accesul la depozitarul central și la sistemele de clearing și decontare

(1) Societățile de investiții și persoanele acceptate sînt în drept să dețină acces la depozitarul central și la sistemele de clearing și decontare ale acestuia.

(2) Societățile de investiții din Republica Moldova sînt în drept să dețină acces la depozitarul central și la sistemele de clearing și decontare de peste hotare, cu condiția că vor comunica Comisiei Naționale acest fapt cel tîrziu la data obținerii accesului.

(3) Depozitarul central nu este în drept să stabilească pentru persoanele acceptate condiții discriminatorii sau neproporționale în raport cu societățile de investiții din

Republica Moldova.

(4) Societatea de investiții și persoanele acceptate sînt în drept să efectueze clearingul și decontarea în tranzacțiile cu instrumentele financiare și prin intermediul unui alt sistem decît cel al depozitarului central numai în cazul în care:

a) există o legătură între sistemul depozitarului central și sistemul desemnat de către societatea de investiții care asigură regularizarea eficientă și economică a tranzacțiilor respective;

b) autoritatea de supraveghere competentă care a autorizat funcționarea sistemelor desemnate de societatea de investiții va confirma că toate condițiile tehnice ale acestui sistem permit funcționarea ordonată a pieței.

(5) Din considerente de ordin comercial, depozitarul central și organizațiile care administrează sisteme de clearing și decontare sînt în drept să refuze societăților de investiții și persoanelor acceptate prestarea serviciilor, la care accesul este prevăzut de alin. (1)–(4).

Secțiunea a 6-a. Cerințe privind transparența și integritatea pieței, asigurate de societățile de investiții

Articolul 57. Păstrarea înregistrărilor

(1) Societățile de investiții asigură păstrarea, pe un termen de cel puțin 7 ani, a informațiilor relevante ce țin de tranzacțiile cu instrumentele financiare efectuate din cont propriu sau din contul clienților. În cazul efectuării unei tranzacții din contul clientului, se păstrează toate informațiile privind identitatea unui client și informațiile adecvate prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

(2) Documentele referitoare la drepturile și obligațiile societății de investiții și ale clientului și la condițiile prestării serviciului de către societatea de investiții, implicit contractele respective, se păstrează de către societatea de investiții cel puțin pe durata termenului indicat la alin. (1).

(3) Alte documente referitoare la activitatea pieței de capital se păstrează conform legislației cu privire la Fondul arhivistic al Republicii Moldova.

Articolul 58. Evidența și raportarea tranzacțiilor

(1) Societățile de investiții prezintă Comisiei Naționale, în modul stabilit de aceasta, rapoarte privind tranzacțiile cu instrumente financiare, efectuate în afara piețelor reglementate sau a MTF, nu mai tîrziu de ziua lucrătoare imediat următoare zilei în care a avut loc tranzacția.

(2) Rapoartele privind tranzacțiile cu instrumente financiare efectuate vor conține cel puțin informații privind:

a) instrumentele financiare care au fost tranzacționate, inclusiv privind prețul, numărul și valoarea acestora și datele de identificare ale emitentului;

b) data și ora efectuării tranzacției;

c) datele de identificare ale societății de investiții implicate în efectuarea tranzacției.

Articolul 59. Cerințele privind transparența după tranzacționare

(1) La încheierea tranzacției cu instrumente financiare admise la tranzacționare pe o piață reglementată, în afara pieței reglementate sau a unui MTF, societățile de investiții sînt obligate să facă publice informațiile privind volumul, prețul și data încheierii acestei tranzacții.

(2) Informațiile specificate la alin. (1) se fac publice, de regulă, în timp real, dar nu mai tîrziu de ziua lucrătoare imediat următoare zilei în care a avut loc tranzacția, în condiții comerciale rezonabile și într-o formă accesibilă.

(3) Alte cerințe față de societățile de investiții privind modul de raportare, evidență și transparență a tranzacțiilor sînt stabilite de actele normative ale Comisiei Naționale.

Capitolul IV

INFRASTRUCTURA PIEȚEI DE CAPITAL

Secțiunea 1. Operatorii de piață

Articolul 60. Dispoziții generale privind operatorii de piață și piețele reglementate

(1) Piețele reglementate pot fi create, administrate și exploatate de operatorii de piață în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale actelor normative ale Comisiei Naționale.

(2) Piața reglementată poate fi ea însăși operator de piață.

(3) Operatorul de piață este în drept să creeze în cadrul său una sau mai multe piețe reglementate și/sau MTF care nu sînt persoane juridice.

(4) Comisia Națională reglementează și supraveghează activitatea operatorului de piață și a piețelor reglementate, inclusiv activitățile aferente administrării și exploatării piețelor reglementate, pentru a verifica corespunderea cu prevederile prezentei legi și ale actelor normative ale Comisiei Naționale.

(5) Nicio persoană fizică sau juridică, cu excepția operatorului de piață, nu este în drept să folosească sintagmele „bursă”, „piață reglementată”, „sistem de tranzacționare” și derivatele acestora cu referire la instrumentele financiare în denumirile proprii, în sistemele de tranzacționare create, în mărcile și materialele sale promoționale.

(6) Prevederile alin. (5) nu se aplică relațiilor reglementate de legislația cu privire la bursele de mărfuri.

Articolul 61. Licența de operator de piață

(1) Pentru obținerea licenței de operator de piață, solicitantul depune în adresa Comisiei Naționale o cerere în acest sens, la care anexează documente ce confirmă că solicitantul corespunde cumulativ următoarelor cerințe:

a) are formă de organizare juridică de societate pe acțiuni, legal constituită și înregistrată în Republica Moldova;

b) are un capital propriu în mărimea echivalentului în lei a minimum 100 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, echivalentului în lei a minimum 200 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, echivalentului în lei a minimum 350 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, echivalentului în lei a minimum 600 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 7 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, echivalentului în lei a minimum 1 000 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 10 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi;

c) dispune de un program de activitate, aprobat prin decizia organului competent al solicitantului, care conține structura organizatorică a societății, modul de luare a deciziilor;

d) membrii consiliului și conducătorii operatorului de piață sînt confirmați de Comisia Națională și corespund cerințelor stabilite la alin. (2) și (3);

e) dispune de politici interne în conformitate cu art. 62 alin. (1).

(2) Conducerea efectivă a operatorului de piață este asigurată de două persoane (în continuare – *conducători*). Conducătorii sînt angajați ai operatorului de piață cu contract individual de muncă. Conducătorii sînt persoane care, potrivit actelor de constituire și/sau hotărîrii organelor statutare ale operatorului de piață, sînt împuternicite să coordoneze activitatea zilnică a acestuia și sînt investite cu competența de a angaja răspunderea operatorului de piață. În această categorie nu se includ persoanele care asigură conducerea nemijlocită a compartimentelor din cadrul operatorului de piață sau a sediilor secundare ale acestuia.

(3) Membrii consiliului și conducătorii operatorului

de piață trebuie să întrunească cumulativ următoarele condiții:

a) să aibă o bună reputație, calificare și experiență profesională pentru realizarea obiectivelor propuse și pentru crearea de premise necesare desfășurării activității operatorului de piață, în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu regulile operatorului de piață, precum și pentru realizarea unei administrări sigure, prudente și transparente a operațiunilor pe piețele reglementate administrate de operator, în scopul protejării intereselor investitorilor;

b) să aibă studii superioare absolvite și o experiență profesională de minimum 5 ani în domeniul economic, financiar-bancar sau al pieței de capital;

c) să nu aibă sancțiuni valabile, aplicate de Comisia Națională, de Banca Națională a Moldovei sau de un organism similar din străinătate, de interdicere sau de suspendare a dreptului persoanei de a activa pe piața de capital sau bancară;

d) să nu fi fost condamnați printr-o sentință rămasă definitivă pentru infracțiuni în legătură cu activitatea desfășurată sau pentru fapte de corupție, de spălare de bani, pentru infracțiuni contra patrimoniului, pentru abuz, luare sau dare de mită, fals și uz de fals, deturnare de fonduri, evaziune fiscală ori alte fapte de natură să conducă la concluzia că nu sînt create premisele necesare pentru asigurarea unei gestiuni sănătoase și prudente a operatorului de piață;

e) să nu fi fost administratori ai unei societăți care s-a aflat în curs de reorganizare judiciară sau a fost declarată în stare de insolabilitate sau căreia i-a fost suspendată ori i-a fost retrasă licența (autorizația) de către autoritatea competentă pe perioada exercitării funcțiilor cu care au fost învestiți;

f) să nu facă parte din conducere, să nu fie administratori, angajați sau auditori la un alt operator de piață și/sau operator de sistem;

g) să nu dețină nicio participațiune la un alt operator de piață și/sau operator de sistem din Republica Moldova;

h) să nu dețină nicio funcție publică;

i) să dispună de certificat de calificare, eliberat de Comisia Națională.

Articolul 62. Cerințe privind activitatea operatorilor de piață

(1) Operatorul de piață este obligat să elaboreze și să aplice politici în scopul prestării serviciilor și menținerii activității la cele mai bune condiții, inclusiv:

a) de identificare și administrare a conflictelor de interes ce pot apărea între deținătorii de acțiuni în capitalul social al operatorului de piață, angajații operatorului de piață, membrii pieței reglementate și clienții acestora, și participanții pieței reglementate;

b) de audit intern;

c) privind securitatea, integritatea și confidențialitatea informațiilor interne;

d) privind identificarea și gestionarea riscurilor.

(2) Operatorul de piață este obligat:

a) să dispună de dotarea tehnică corespunzătoare pentru a menține funcționarea sistemelor de tranzacționare și de finalizare a tranzacțiilor cu instrumente financiare;

b) să dispună de resursele necesare pentru a asigura activitatea ordonată și continuă a pieței reglementate, avîndu-se în vedere natura, volumul și periodicitatea tranzacțiilor, precum și riscurile la care sînt expuse;

c) să elaboreze și, în caz de necesitate, să aplice un plan de urgență privind recuperarea datelor în caz de disfuncțiuni și de testare periodică a sistemelor backup;

d) să instituie mecanisme și proceduri ce vor asigura finalizarea eficientă și la timp a tranzacțiilor încheiate în cadrul pieței reglementate;

e) să efectueze auditul obligatoriu al exercițiului financiar-economic cel puțin o dată pe an;

f) să efectueze auditul tehnic al sistemelor informaționale utilizate cel puțin o dată la 2 ani.

(3) Prevederile art. 39 alin. (4)–(6) și art. 40 se aplică corespunzător operatorilor de piață.

Secțiunea a 2-a. Piețele reglementate

Articolul 63. Autorizația de piață reglementată

(1) Piața reglementată poate fi creată, administrată și exploatată de un operator de piață doar în temeiul autorizației de piață reglementată eliberată de Comisia Națională.

(2) Autorizația de piață reglementată se eliberează operatorului de piață separat pentru fiecare piață reglementată.

(3) Pentru obținerea autorizației de piață reglementată, operatorul de piață depune în adresa Comisiei Naționale o cerere în acest sens, la care se anexează documente ce confirmă că operatorul de piață corespunde cumulativ următoarelor cerințe:

a) are aprobate și coordonate cu Comisia Națională regulile pieței reglementate, ce întrunesc cerințele stabilite la art. 64 alin. (1), care vor fi aplicate după autorizare;

b) dispune de resursele și dotarea tehnică necesare conform prevederilor art. 62 alin. (2) lit. a) și b);

c) dispune de sistem de tranzacționare;

d) dispune de o structură de personal care va asigura exploatarea pieței reglementate.

(4) Cererea pentru autorizația de piață reglementată poate fi depusă concomitent cu depunerea cererii de obținere a licenței de operator de piață.

(5) Autorizația de piață reglementată se eliberează de către Comisia Națională, în termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii de eliberare a autorizației, cu condiția că sînt respectate prevederile alin. (3).

(6) Cererea de eliberare a autorizației de piață reglementată poate fi retrasă de operatorul de piață înainte ca autorizația să fie eliberată ori să fie respinsă cererea.

(7) Comisia Națională respinge cererea de eliberare a autorizației de piață reglementată în cazul în care:

a) nu sînt îndeplinite cerințele stabilite la alin. (3);

b) operatorul de piață se află în proces de insolabilitate sau de reorganizare.

(8) Autorizația de piață reglementată se eliberează pe termen nelimitat și este netransferabilă.

(9) Taxa de eliberare a autorizației de piață reglementată este de 20 000 de lei, care se varsă în bugetul Comisiei Naționale de către operatorul de piață în termen de cel mult 10 zile de la data eliberării autorizației.

(10) La eliberarea autorizației de piață reglementată, Comisia Națională include informația respectivă în Registrul piețelor reglementate, ținut de Comisia Națională.

(11) Comisia Națională este în drept să retragă autorizația de piață reglementată, eliberată anterior unui operator de piață, în cazul în care:

a) piața reglementată nu a început să activeze în această calitate în termen de un an de la primirea autorizației sau nu a activat în această calitate în decursul a 6 luni consecutive;

b) operatorul de piață nu a achitat taxa de eliberare a autorizației de piață reglementată;

c) operatorul de piață cere expres Comisiei Naționale retragerea autorizației;

d) operatorul de piață a obținut autorizația prin furnizarea de informații false sau prin alte măsuri ilegale;

e) operatorului de piață i-a fost retrasă licența de operator de piață;

f) operatorul de piață nu se conformează cerințelor specificate la art. 64 alin. (5).

(12) Conform deciziei operatorului de piață, se admite

acordarea unei denumiri generice pieței reglementate, diferite sau identice cu denumirea operatorului de piață. Denumirea pieței reglementate se indică în autorizația de piață reglementată.

Articolul 64. Regulile pieței reglementate

(1) Piețele reglementate elaborează și aplică regulile pieței reglementate care stabilesc norme transparente, nediscriminatorii și nediscreționare privind:

a) tranzacționarea instrumentelor financiare;

b) modul de formare a prețurilor și de executare a ordinelor de tranzacționare;

c) cerințele și condițiile de obținere, de suspendare și de retragere a calității de membru și de participant al pieței reglementate, precum și drepturile și obligațiile membrilor și ale participanților pieței reglementate;

d) tipurile de instrumente financiare și cerințele față de instrumentele financiare și față de emitent pentru admiterea spre tranzacționare, suspendarea tranzacționării și retragerea instrumentelor financiare admise spre tranzacționare, precum și drepturile și obligațiile emitentilor de instrumente financiare admise spre tranzacționare;

e) condițiile de efectuare a clearingului și decontărilor pentru tranzacțiile cu instrumente financiare efectuate în cadrul pieței reglementate;

f) tipurile de tranzacții și de ordine privind instrumentele financiare tranzacționate;

g) regimul de activitate al pieței reglementate;

h) condițiile examinării și arbitrării litigiilor dintre membrii și/sau participanții pieței reglementate;

i) condițiile examinării încălcărilor admise de membrii și participanții pieței reglementate și de către emitenții ale căror instrumente financiare sunt admise spre tranzacționare;

j) modul de administrare a pieței reglementate de către operatorul de piață, inclusiv modul de luare a deciziilor în privința pieței reglementate;

k) modul de aprobare și de modificare a regulilor pieței reglementate;

l) modul de dezvăluire a informației.

(2) Regulile pieței reglementate pot fi adoptate și modificate, conform actelor operatorului de piață, de însuși operatorul de piață sau de membrii respectivei piețe reglementate.

(3) Regulile pieței reglementate, modificările și completările operate la aceste reguli pot fi aplicate numai după acceptarea lor de către Comisia Națională.

(4) Operatorul de piață este obligat să prezinte Comisiei Naționale pentru coordonare orice modificări sau completări la regulile pieței reglementate în termen de cel târziu 3 zile de la data aprobării acestora.

(5) Comisia Națională este în drept să ceară modificarea regulilor pieței reglementate la momentul depunerii cererii de obținere a autorizației de piață reglementată sau ulterior dacă regulile nu corespund prevederilor alin. (1) al prezentului articol și/sau dacă consideră că acestea nu asigură condițiile specificate la art. 69 alin. (1).

Articolul 65. Membrii pieței reglementate

(1) Pot fi membri ai pieței reglementate, conform regulilor piețelor reglementate, societățile de investiții.

(2) Regulile pieței reglementate stabilesc expres obligațiile impuse membrilor în temeiul:

a) prevederilor din actele legislative și din actele normative ale Comisiei Naționale referitoare la piețele reglementate;

b) actelor de constituire ale operatorului de piață;

c) dispozițiilor operatorului de piață privind tranzacțiile cu instrumente financiare încheiate în cadrul pieței reglementate;

d) normelor profesionale impuse membrilor;

e) normelor și procedurilor referitoare la clearingul și decontarea tranzacțiilor încheiate în cadrul pieței reglementate;

f) legislației privind reglementarea valutară.

(3) Regulile pieței reglementate prevăd pentru membrii ei posibilitatea de acces direct și la distanță la tranzacționarea instrumentelor financiare admise spre tranzacționare.

(4) Operatorii de piață sunt în drept să efectueze controale periodice ale membrilor pieței reglementate în vederea:

a) verificării corespunderii acestora cu cerințele legislației;

b) verificării respectării de către aceștia a regulilor și a altor norme interne ale pieței reglementate;

c) monitorizării condițiilor de efectuare a unor operațiuni și/sau activități de manipulare, de abuz de piață sau de altă natură ce pot afecta stabilitatea pieței.

(5) Operatorii de piață sunt în drept să suspende sau să retragă calitatea de membru al pieței reglementate ori să aplice alte măsuri de penalizare la încălcarea de către membrii pieței a regulilor pieței reglementate.

(6) În cazul în care operatorul de piață nu întreprinde măsurile specificate la alin. (5), Comisia Națională este în drept să ceară operatorului de piață suspendarea sau retragerea calității de membru al pieței reglementate.

Articolul 66. Admiterea spre tranzacționare pe piețe reglementate a instrumentelor financiare

(1) Instrumentele financiare se admit spre tranzacționare pe o piață reglementată la cererea emitentului acestor valori mobiliare.

(2) În cazul în care instrumentele financiare se admit spre tranzacționare la inițiativa membrilor pieței reglementate, în termen de cel mult o lună după admitere piața reglementată va informa emitentul despre acest fapt.

(3) Instrumentele financiare admise pe unele piețe reglementate sau în unele MTF pot fi admise și pe alte piețe reglementate sau în alte MTF. Piața reglementată sau MTF care admite instrumentele financiare informează emitentul despre aceasta.

(4) Pot fi admise spre tranzacționare pe piețe reglementate doar instrumentele financiare care corespund cerințelor prezentei legi și regulilor pieței reglementate.

(5) Piața reglementată este în drept să instituie cerințe privind procedura de admitere spre tranzacționare a instrumentelor financiare, care vor fi clare și transparente și vor garanta că orice instrument admis la tranzacționare poate face obiectul unei tranzacționări echitabile, ordonate și eficiente, iar în cazul valorilor mobiliare – că pot fi tranzacționate liber, inclusiv cerințe privind informațiile ce urmează a fi prezentate de persoana la a cărei inițiativă instrumentele financiare sunt admise spre tranzacționare.

(6) În privința emitenților ale căror instrumente financiare sunt admise spre tranzacționare pe piața reglementată, piețele reglementate sunt în drept să instituie norme și cerințe care:

a) obligă emitenții să dezvăluie informații pieței reglementate;

b) permit operatorului pieței să verifice dacă emitenții în cauză respectă cerințele legislației ce țin de dezvăluirea informației.

Articolul 67. Admiterea spre tranzacționare pe piața reglementată a valorilor mobiliare corporative

(1) Capitalizarea bursieră previzibilă a acțiunilor pentru care se solicită admiterea spre tranzacționare pe piața reglementată sau, în cazul în care aceasta nu poate fi evaluată, capitalul propriu al emitentului trebuie să fie cel puțin echivalentul în lei al unui milion de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data admiterii.

(2) Valoarea emisiunii valorilor mobiliare de creanță

pentru care se solicită admiterea spre tranzacționare pe piața reglementată trebuie să fie cel puțin echivalentul în lei a 200 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data admiterii.

(3) Comisia Națională este în drept să decidă cu privire la admiterea spre tranzacționare pe piața reglementată a acțiunilor ce nu întrunesc cerințele stabilite la alin. (1) în cazul când consideră că pentru aceste valori mobiliare piața reglementată este o piață adecvată.

(4) Valorile mobiliare se admit spre tranzacționare pe o piață reglementată după publicarea unui prospect al ofertei publice.

(5) Pentru admiterea spre tranzacționare pe piața reglementată, valorile mobiliare corporative trebuie să întrunească următoarele condiții:

a) sint achitate integral;

b) conform actelor de constituire ale emitentului, pot fi liber tranzacționate.

(6) Pentru admiterea spre tranzacționare pe piața reglementată a acțiunilor de aceeași clasă ale unui emitent, este necesar ca cel puțin 10% din acțiuni să fie în circulație liberă.

(7) Cerințele stabilite la alin. (5) lit. a) și la alin. (6) nu se aplică în cazul în care valorile mobiliare corporative urmează a fi plasate prin intermediul pieței reglementate.

(8) La emisiunea valorilor mobiliare prin ofertă publică, în cazul în care oferta publică este efectuată în alt mod decât cel stabilit la alin. (7), admiterea spre tranzacționare a acestor valori mobiliare corporative poate avea loc doar după încheierea perioadei de subscriere la aceste valori mobiliare, cu excepția cazurilor de emisiune în mod continuu a valorilor mobiliare de creanță.

(9) În cazul emisiunii suplimentare a valorilor mobiliare corporative ale unei clase admise anterior spre tranzacționare, piețele reglementate admit automat spre tranzacționare valorile mobiliare ale emisiunii suplimentare.

(10) În scopul protejării investitorilor sau asigurării bunei funcționări a pieței, Comisia Națională este în drept:

a) să suspende tranzacționarea valorilor mobiliare admise pe piața reglementată;

b) să ceară pieței reglementate retragerea acestor valori mobiliare de pe piața reglementată.

(11) În cazul în care emitentul nu respectă obligațiile ce țin de admiterea valorilor mobiliare pe piața reglementată, suplimentar altor măsuri de penalizare/sanționare, Comisia Națională este în drept să facă public faptul nerespectării obligațiilor în cauză de către emitent.

(12) Deciziile Comisiei Naționale privind suspendarea tranzacționării sau retragerea instrumentelor financiare de pe piața reglementată sint aduse la cunoștința pieței reglementate și a publicului, în ambele cazuri indicându-se motivele suspendării sau retragerii.

Articolul 68. Admiterea spre tranzacționare pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise de Ministerul Finanțelor, de Banca Națională a Moldovei, de autoritățile administrației publice locale și de organismele internaționale cu caracter public

(1) Valorile mobiliare emise de Ministerul Finanțelor, de Banca Națională a Moldovei, de autoritățile administrației publice locale și de organismele internaționale cu caracter public (în continuare în prezentul articol – *autorități*) pot fi admise spre tranzacționare pe piața reglementată doar la inițiativa acestor autorități.

(2) Modul și condițiile de admitere spre tranzacționare a valorilor mobiliare emise de Ministerul Finanțelor și de Banca Națională a Moldovei se stabilesc de Ministerul Finanțelor și, respectiv, de Banca Națională a Moldovei, în comun cu

Comisia Națională.

(3) Modul și condițiile de admitere spre tranzacționare a valorilor mobiliare emise de autoritățile administrației publice locale și de organismele internaționale cu caracter public se stabilesc în conformitate cu actele normative ale Comisiei Naționale.

(4) Nu pot fi admise spre tranzacționare valori mobiliare care, conform deciziei autorității în cauză, nu pot fi liber tranzacționate.

(5) La emisiunea valorilor mobiliare emise de autorități prin ofertă publică, admiterea spre tranzacționare a acestor valori mobiliare poate avea loc doar după încheierea perioadei de subscriere la aceste valori mobiliare.

Articolul 69. Tranzacționarea instrumentelor financiare pe piața reglementată

(1) Prevederile privind tranzacționarea instrumentelor financiare și executarea ordinelor de tranzacționare, incluse în regulile pieței reglementate, precum și procedurile aplicate de piața reglementată vor asigura că:

a) instrumentele financiare admise spre tranzacționare pe piața reglementată vor fi tranzacționate în condiții echitabile, ordonate și eficiente;

b) determinarea prețurilor și executarea ordinelor de tranzacționare vor fi efectuate pe criterii obiective și corecte;

c) valorile mobiliare admise spre tranzacționare pe piața reglementată pot fi liber tranzacționate;

d) tranzacțiile sint efectuate în condiții de siguranță ce garantează protejarea intereselor investitorilor și integritatea instrumentelor financiare sau a mijloacelor bănești ale acestora;

e) oferă o cotație ordonată și condiții eficiente de decontare în privința instrumentelor financiare derivate admise spre tranzacționare.

(2) Prevederile privind drepturile membrilor și ale participanților pieței reglementate trebuie să asigure accesul acestora la informațiile ce țin de ordinele de tranzacționare, la informațiile referitoare la tranzacțiile încheiate, la informațiile privind instrumentele financiare admise spre tranzacționare și emitentii acestora și la alte informații relevante.

(3) Conexiunea sistemului electronic de tranzacționare al pieței reglementate la sistemul electronic al organizației care administrează sisteme de clearing și decontare se efectuează în așa mod încît să se asigure securitatea, integritatea și funcționalitatea ambelor sisteme.

Articolul 70. Suspendarea tranzacționării

și retragerea instrumentelor financiare

(1) Piețele reglementate sint în drept să suspende tranzacționarea ori să retragă instrumentele financiare admise spre tranzacționare dacă acestea nu corespund normelor și cerințelor pieței reglementate, cu excepția cazurilor cînd suspendarea tranzacționării sau retragerea instrumentelor financiare poate afecta semnificativ interesele investitorilor ori poate afecta activitatea normală și ordonată a pieței reglementate.

(2) Orice suspendare a tranzacționării sau retragere a instrumentelor financiare admise spre tranzacționare este imediat dezvăluită publicului și comunicată Comisiei Naționale, în ambele cazuri indicîndu-se motivele suspendării sau retragerii.

(3) Prevederile alin. (1) nu afectează dreptul Comisiei Naționale de a suspenda tranzacționarea și/sau de a retrage instrumentele financiare admise spre tranzacționare pe o piață reglementată.

(4) Emitentul este în drept să ceară pieței reglementate suspendarea sau retragerea valorilor mobiliare admise spre tranzacționare pe piața reglementată în cazul în care aceste valori mobiliare nu întrunesc cerințele stabilite la art. 67.

Articolul 71. Cerințe privind transparența

(1) Până la tranzacționarea instrumentelor financiare admise spre tranzacționare, operatorul de piață face publice informațiile privind prețurile de vânzare și de cumpărare conform ordinelor plasate de membrii și de participanții pieței reglementate:

a) prin intermediul sistemelor sale de tranzacționare și/sau conform procedurilor de informare – membrilor și participanților pieței reglementate;

b) conform procedurilor sale de informare – publicului larg; în acest caz, informațiile vor fi oferite în mod continuu, în cadrul programului normal de tranzacționare și în condiții comerciale rezonabile.

(2) După tranzacționarea instrumentelor financiare admise spre tranzacționare, piețele reglementate dezvăluie în condiții comerciale rezonabile și, de regulă, în timp real informațiile privind prețul, volumul și ora tranzacționării acestora:

a) prin intermediul sistemelor lor de tranzacționare și informare – membrilor și participanților pieței reglementate;

b) prin intermediul sistemelor lor de informare – publicului larg.

(3) Comisia Națională este în drept să absolve în mod individual piețele reglementate de obligația prevăzută la alin. (1) și (2) în cazurile stabilite de Comisia Națională.

(4) Operatorii de piață pot oferi informațiile relevante sau pot asigura accesul la sistemele interne de informare ale piețelor reglementate societăților de investiții care sînt obligate să dezvăluie prețul acțiunilor, în conformitate cu art. 59, în condiții comerciale rezonabile și nediscriminatorii.

(5) Suplimentar cerințelor stabilite la alin. (1)–(4), operatorul de piață este obligat să facă publice, în condiții nediscriminatorii:

a) regulile pieței reglementate;

b) lista membrilor și participanților pieței reglementate;

c) lista persoanelor cu participațiuni calificate ale operatorului de piață;

d) lista instrumentelor financiare admise spre tranzacționare pe piața reglementată.

(6) Piețele reglementate prezintă Comisiei Naționale rapoarte privind tranzacțiile efectuate în cadrul acestor piețe nu mai târziu de ziua lucrătoare imediat următoare zilei în care s-a efectuat tranzacția, în modul stabilit de actele normative ale Comisiei Naționale, precum și întreprind măsurile necesare pentru crearea condițiilor de supraveghere în timp real a sistemului de tranzacționare de către Comisia Națională.

Secțiunea a 3-a. Sistemele multilaterale de tranzacționare (MTF)**Articolul 72.** Dispoziții generale privind MTF

(1) MTF pot fi create și exploatate de societățile de investiții care dețin licență de categoria C și de operatorii de piață (în continuare – *operatori de sistem*), în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) Operatorii de sistem sînt în drept să creeze unul sau mai multe MTF.

(3) Nicio persoană fizică sau juridică, cu excepția operatorului de sistem, nu este în drept să folosească sintagmele „MTF”, „sistem de tranzacționare” și derivatele acestora, cu referire la instrumentele financiare în denumirile proprii, la sistemele de tranzacționare create, la mărcile și materialele sale promoționale.

Articolul 73. Autorizația de MTF

(1) Crearea și exploatarea unui MTF sînt efectuate de operatorul de sistem în temeiul autorizației de MTF, eliberată de Comisia Națională.

(2) Pentru obținerea autorizației de MTF, operatorul de

sistem depune în adresa Comisiei Naționale o cerere în acest sens, la care anexează documente ce confirmă că operatorul de sistem corespunde cumulativ următoarelor cerințe:

a) are aprobate regulile MTF, elaborate conform prevederilor art. 74, ce vor fi aplicate după autorizare;

b) deține resursele și dotarea tehnică necesare pentru exploatarea MTF;

c) are sistem de tranzacționare;

d) dispune de o structură de personal care va asigura exploatarea MTF.

(3) Taxa de eliberare a autorizației de MTF este de 10 000 de lei, care se varsă în bugetul Comisiei Naționale de către operatorul de sistem, în termen de cel mult 10 zile de la data eliberării autorizației.

(4) Prevederile art. 63 alin. (2)–(8) și alin. (10)–(12) se aplică corespunzător în raport cu MTF.

Articolul 74. Regulile MTF

(1) Regulile MTF stabilesc norme transparente, nediscriminatorii și nediscreționare privind:

a) tranzacționarea instrumentelor financiare;

b) determinarea prețurilor și executarea ordinelor de tranzacționare;

c) cerințele și condițiile de obținere, de suspendare și de retragere a calității de membru al MTF de către operatorul de sistem, precum și drepturile și obligațiile membrilor MTF;

d) tipurile de instrumente financiare și cerințele față de instrumentele financiare și față de emitent pentru admiterea spre tranzacționare, suspendarea tranzacționării și retragerea instrumentelor financiare admise spre tranzacționare, precum și drepturile și obligațiile emitentilor de instrumente financiare admise spre tranzacționare;

e) condițiile de efectuare a clearingului și decontărilor pentru tranzacții cu instrumente financiare efectuate în cadrul MTF;

f) tipurile de tranzacții și de ordine privind instrumentele financiare tranzacționate;

g) regimul de activitate al MTF;

h) condițiile examinării și arbitrajului litigiilor dintre membrii și/sau participanții MTF;

i) condițiile de examinare a încălcărilor admise de către membrii și participanții MTF și de către emitenții ale căror instrumente financiare sînt admise spre tranzacționare.

(2) Regulile MTF sînt adoptate și modificate de operatorul de sistem.

(3) Operatorul de sistem este obligat să prezinte Comisiei Naționale pentru coordonare orice modificări sau completări la regulile MTF. Regulile, modificările și/sau completările la acestea vor fi aplicate numai după acceptarea lor de către Comisia Națională.

Articolul 75. Admiterea spre tranzacționare în cadrul MTF a instrumentelor financiare

(1) Prevederile art. 66 se aplică corespunzător în raport cu MTF.

(2) Admiterea spre tranzacționare în cadrul MTF a instrumentelor financiare se efectuează la cererea emitentului și a altor persoane.

(3) Admiterea spre tranzacționare în cadrul MTF a instrumentelor financiare, la inițiativa altor persoane decît emitenții instrumentelor financiare, nu obligă operatorul de sistem sau persoana care a inițiat admiterea să informeze emitenții în cauză despre acest fapt.

(4) Decizia de admitere spre tranzacționare în cadrul MTF a instrumentelor financiare se ia de către operatorul de sistem.

(5) Prevederile prezentului articol se aplică tuturor instrumentelor financiare, cu particularitățile stabilite la art. 76 și 77 pentru unele tipuri de valori mobiliare.

Articolul 76. Admiterea spre tranzacționare în cadrul MTF a valorilor mobiliare corporative

(1) Admiterea spre tranzacționare în cadrul MTF a valorilor mobiliare corporative se efectuează la cererea emitentului și a altor persoane.

(2) Prevederile art. 67 alin. (5), (8)–(11) și ale art. 75 alin. (3) se aplică corespunzător în raport cu MTF.

Articolul 77. Admiterea spre tranzacționare în cadrul MTF a valorilor mobiliare emise de Ministerul Finanțelor, de Banca Națională a Moldovei, de autoritățile administrației publice locale și de organismele internaționale cu caracter public

Prevederile art. 68 se aplică corespunzător în raport cu MTF.

Articolul 78. Alte cerințe privind activitatea MTF

Prevederile art. 69, 70 și 71 se aplică corespunzător în raport cu MTF.

Secțiunea a 4-a. Clearing și decontare

Articolul 79. Clearingul și decontarea instrumentelor financiare

(1) Comisia Națională, în comun cu Banca Națională a Moldovei, emite reglementări privind modul de efectuare a clearingului și decontării tranzacțiilor cu instrumente financiare care circulă pe piața de capital.

(2) Tranzacțiile încheiate pe piețele reglementate și în cadrul MTF se efectuează în mod obligatoriu prin intermediul sistemelor de clearing și decontare ale depozitarului central.

(3) Depozitarul central, în conformitate cu regulile și procedurile sale, precum și cu cerințele din actele emise de autoritățile indicate la alin. (1), este în drept să stabilească instrumentele financiare pentru care va fi efectuat clearingul și decontarea.

(4) Sistemele de clearing și decontare vor admite în calitate de participanți ai sistemului de clearing și decontare părțile unei tranzacții, operatorii de piață, operatorii de sistem și alți participanți, conform prevederilor actelor normative ale Comisiei Naționale.

Articolul 80. Finalitatea decontărilor în sistemul de decontare a instrumentelor financiare

(1) Ordinele de transfer introduse în sistemul de clearing și decontare sînt irevocabile și produc efecte juridice între participanți și în raport cu persoane terțe din momentul introducerii lor în sistem.

(2) Ordinele de transfer și clearingul sînt valabile, produc efecte juridice și sînt opozabile persoanelor terțe în cazul intentării procesului de insolabilitate asupra unui participant al sistemului, cu condiția că ordinele de transfer au fost introduse în sistemul de clearing și decontare înainte de momentul intentării procesului de insolabilitate.

(3) Dacă ordinele de transfer sînt introduse în sistemul de clearing și decontare și sînt executate în ziua intentării procesului de insolabilitate, aceste ordine de transfer și clearingul își produc efectele juridice și sînt opozabile persoanelor terțe, cu condiția că agentul de decontare, organizația și/sau organizația care administrează sistemul de clearing și decontare vor dovedi, după momentul decontării, că nu au știut despre deschiderea procesului de insolabilitate.

(4) Niciun act legislativ, act subordonat legii, nicio uzanță privind anularea unor contracte și tranzacții încheiate înaintea momentului intentării procesului de insolabilitate nu pot duce la anularea ordinelor de transfer, a clearingului, a plăților și transferurilor ulterioare.

(5) Momentul introducerii unui ordin de transfer în sistemul de clearing și decontare este determinat conform normelor de funcționare a sistemului, stabilite de regulile

organizației care administrează sistemul de clearing și decontare.

(6) Ordinul de transfer nu poate fi revocat de participantul sistemului de la data sau perioada stabilită prin normele de funcționare a sistemului de clearing și decontare.

(7) În sensul prezentei legi, se consideră moment al intentării procesului de insolabilitate momentul în care instanța de judecată pronunță hotărîrea respectivă.

(8) Instanța care hotărîște intentarea procesului de insolabilitate comunică imediat Comisiei Naționale, pieței reglementate și MTF hotărîrea respectivă prin fax, telefonogramă sau poștă electronică.

(9) Procesul de insolabilitate nu are efect retroactiv cu privire la drepturile și obligațiile participanților sistemului de clearing și decontare, ce apar ca rezultat al participării acestora în sistem pînă la intentarea procesului de insolabilitate.

(10) După intentarea procesului de insolabilitate, agentul de decontare, în numele și din contul participantului, în scopul îndeplinirii obligațiilor participantului ce apar ca rezultat al participării sale în sistem ca urmare a introducerii unui ordin de transfer pînă la inițierea procesului de insolabilitate, va folosi:

a) mijloacele bănești și instrumentele financiare de pe contul de decontare al participantului respectiv;

b) mijloacele Fondului de compensare a investitorilor.

(11) Orice alte drepturi patrimoniale ale participantului, rămase după executarea obligațiilor participantului, ce apar ca rezultat al participării sale în sistem ca urmare a introducerii unui ordin de transfer pînă la inițierea procesului de insolabilitate, pot fi folosite în cadrul procesului de insolabilitate.

Secțiunea a 5-a. Depozitarul central

Articolul 81. Dispoziții generale privind depozitarul central

(1) Depozitarul central este persoana juridică constituită în forma de organizare juridică de societate pe acțiuni, care efectuează operațiuni de depozitare a valorilor mobiliare, precum și orice activități conexe depozitării valorilor mobiliare.

(2) Depozitarul central este în drept să desfășoare, cu titlu exclusiv, următoarele activități, în conformitate cu regulile sale și cu actele normative ale Comisiei Naționale:

a) operațiuni de depozitare a instrumentelor financiare;

b) activități ce se referă la ținerea registrului deținătorilor de instrumente financiare;

c) operațiuni de clearing și de decontare a instrumentelor financiare;

d) alte activități stabilite de Comisia Națională.

(3) La depozitarea instrumentelor financiare pe numele depozitarului central, prevederile art. 47 alin. (2)–(7) se aplică corespunzător depozitarului central.

(4) Prevederile art. 80 se aplică depozitarului central la efectuarea operațiunilor de clearing și de decontare.

(5) Tranzacțiile cu valori mobiliare încheiate pe piața reglementată și în cadrul MTF pot fi efectuate doar cu depozitarea valorilor mobiliare în depozitarul central. În cazul valorilor mobiliare de stat tranzacționate pe piața reglementată și în cadrul MTF, pentru depozitarul central pot fi deschise conturi respective în sistemul de înregistrare în conturi la Banca Națională a Moldovei.

(6) Valorile mobiliare depozitate în depozitarul central nu pot fi urmărite pentru obligațiile depozitarului central.

(7) Depozitarul central poate avea conturi în registrele Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 82. Licența de depozitar central

(1) Licența de depozitar central se acordă persoanei juridice constituite legal în forma de organizare juridică de societate pe acțiuni și înregistrate în Republica Moldova,

care îndeplinește cerințele prezentei legi.

(2) Licența de depozitar central, eliberată de Comisia Națională, conține lista activităților conexe pe care le poate desfășura depozitarul central.

(3) Pentru obținerea licenței de depozitar central, solicitantul depune în adresa Comisiei Naționale o cerere în acest sens, la care anexează documentele ce confirmă că solicitantul corespunde cumulativ următoarelor cerințe:

a) are un capital propriu în mărimea echivalentului în lei a minimum 100 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentului în lei a minimum 200 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentului în lei a minimum 350 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentului în lei a minimum 600 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 7 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi; echivalentului în lei a minimum 1 000 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la 10 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi;

b) dispune de program de activitate, aprobat prin decizie a organului competent, care conține structura organizatorică a solicitantului, modul de luare a deciziilor;

c) are aprobate și coordonate cu Comisia Națională regulile depozitarului central, care întrunesc cerințele stabilite la art. 84 alin. (1);

d) deține resursele și dotarea tehnică necesare conform prevederilor art. 83 alin. (2) lit. a) și b);

e) dispune de fond de garanție;

f) dispune de o structură de personal care va asigura activitatea depozitarului central;

g) membrii și conducătorii depozitarului central sînt confirmați de Comisia Națională și corespund cerințelor stabilite la alin. (4) și (5);

h) dispune de politici interne în conformitate cu art. 83 alin. (1).

(4) Conducerea efectivă a depozitarului central este asigurată de două persoane (în continuare în prezentul articol – *conducători*). Conducătorii sînt angajați ai depozitarului central cu contract individual de muncă. Conducătorii sînt persoanele care, potrivit actelor constitutive și/sau hotărîrii organelor statutare ale depozitarului central, sînt împuternicite să coordoneze activitatea zilnică a acestuia și sînt investite cu competența de a angaja răspunderea depozitarului central. În această categorie nu se includ persoanele care asigură conducerea nemijlocită a compartimentelor din cadrul depozitarului central sau a sediilor secundare ale acestuia.

(5) Membrii consiliului și conducătorii depozitarului central trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

a) să aibă o bună reputație, calificare și experiență profesională pentru realizarea obiectivelor propuse și pentru crearea de premise necesare desfășurării activității depozitarului central, în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu regulile depozitarului central, precum și pentru realizarea unei administrări sigure, prudente și transparente a serviciilor prestate de acesta, în scopul protejării intereselor investitorilor;

b) să aibă studii superioare absolvite și o experiență profesională de minimum 5 ani în domeniul economic, financiar-bancar sau cel al pieței de capital;

c) să nu aibă sancțiuni valabile, aplicate de Comisia Națională, de Banca Națională a Moldovei sau de un organism similar din străinătate, de interdicere sau de suspendare a dreptului persoanei de a activa pe piața de capital sau bancară;

d) să nu fi fost condamnați printr-o sentință rămasă definitivă pentru infracțiuni în legătură cu activitatea desfășurată sau pentru fapte de corupție, de spălare de bani, pentru infracțiuni contra patrimoniului, pentru abuz, luare sau dare de mită, fals și uz de fals, deturnare de fonduri, evaziune fiscală ori alte fapte de natură să conducă la concluzia că nu sînt create premisele necesare pentru asigurarea unei gestiuni sănătoase și prudente a depozitarului central;

e) să nu fi fost administratori ai unei societăți care s-a aflat în curs de reorganizare judiciară sau a fost declarată insolubilă sau căroră le-a fost suspendată ori le-a fost retrasă licența (autorizația) de către autoritatea competentă pe perioada exercitării funcțiilor cu care au fost investiți;

f) să nu facă parte din conducere, să nu fie administratori, angajați sau auditori și să nu dețină nicio participațiune la o altă entitate ce îndeplinește funcțiile unui depozitar central;

g) să nu dețină nicio funcție publică;

h) să dispună de certificat de calificare, eliberat de Comisia Națională.

Articolul 83. Cerințe privind activitatea depozitarului central

(1) Depozitarul central este obligat să elaboreze și să aplice politici:

a) de identificare și de administrare a conflictelor de interese ce pot apărea între deținătorii de acțiuni în capitalul social al depozitarului central sau între colaboratorii acestuia și clienții depozitarului central;

b) de audit intern;

c) privind securitatea, integritatea și confidențialitatea informațiilor interne;

d) privind identificarea și gestionarea riscurilor.

(2) Depozitarul central este obligat:

a) să dispună de dotarea tehnică corespunzătoare pentru a menține funcționarea sistemelor utilizate;

b) să dispună de resursele necesare pentru a asigura activitatea ordonată și continuă;

c) să elaboreze și, în caz de necesitate, să aplice un plan de urgență privind recuperarea datelor în caz de disfuncțiuni și de testare periodică a sistemelor backup;

d) să efectueze auditul obligatoriu al exercițiului financiar-economic cel puțin o dată pe an;

e) să efectueze auditul tehnic al sistemelor informaționale utilizate cel puțin o dată la doi ani.

(3) Evidența în conturile deschise în numele societăților de investiții este ținută de depozitarul central, astfel încît să se asigure separarea instrumentelor financiare deținute în nume propriu de cele deținute în numele clienților.

(4) Prevederile art. 39 alin. (4)–(6) și ale art. 40 sînt aplicate corespunzător depozitarului central.

Articolul 84. Regulile depozitarului central

(1) Depozitarul central elaborează și aplică regulile depozitarului central, care stabilesc norme transparente, nediscriminatorii și nediscreționare privind:

a) modul de efectuare a operațiunilor de depozitare;

b) condițiile și cerințele de admitere a instrumentelor financiare și a membrilor săi;

c) modul de efectuare a operațiunilor de clearing și decontare, inclusiv privind finalitatea decontărilor și transferul dreptului de proprietate;

d) tipurile de tranzacții și de instrumente financiare tranzacționate pentru care efectuează operațiuni de clearing și decontare și cerințele față de acestea;

e) modul de ținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare;

f) prezentarea rapoartelor către clienți, emitenți și deținătorii de valori mobiliare și alte norme de dezvăluire a informațiilor;

g) modul de desfășurare a altor activități conexe care solicită a fi indicate în licență;

h) regimul de activitate;

i) modul de aprobare și de modificare a regulilor depozitarului central;

j) condițiile creării și utilizării fondului de garanție.

(2) Regulile depozitarului central sînt adoptate și modificate de depozitarul central și se aplică după acceptarea lor de către Comisia Națională.

(3) Comisia Națională este în drept să ceară modificarea regulilor depozitarului central la momentul depunerii cererii de obținere a licenței de depozitar central sau ulterior dacă regulile nu corespund prevederilor alin. (1) și/sau dacă consideră că acestea nu asigură condițiile stabilite la art. 83 alin. (1).

(4) În cazul în care nu se respectă prevederile alin. (3), Comisia Națională este în drept să aplice sancțiuni.

Secțiunea a 6-a. Societățile de registru

Articolul 85. Dispoziții generale privind societățile de registru

(1) Societatea de registru este persoana juridică, autorizată în conformitate cu prezenta lege, a cărei activitate de bază este ținerea registrului deținătorilor de valori mobiliare și alte activități conexe.

(2) Societatea de registru este în drept să desfășoare următoarele activități:

a) ținerea registrului deținătorilor de valori mobiliare;

b) consultanță și servicii privind relațiile corporative.

(3) Societățile de registru desfășoară activitățile specificate la alin. (2) cu titlu exclusiv pe piața de capital.

Articolul 86. Autorizația de societate de registru

(1) Pentru obținerea autorizației de societate de registru, solicitantul trebuie să corespundă cumulativ următoarelor cerințe:

a) are formă de organizare juridică de societate pe acțiuni, legal constituită și înregistrată în Republica Moldova;

b) are un capital propriu și un fond de garanție în mărimile stabilite de actele normative ale Comisiei Naționale;

c) dispune de program de activitate, aprobat prin decizia organului competent, care să conțină structura organizatorică a societății, modul de luare a deciziilor;

d) persoanele care administrează activitatea societății de registru corespund cerințelor stabilite la art. 39 alin. (2);

e) dispune de reguli interne și de resursele necesare în conformitate cu art. 87.

(2) Autorizația de societate de registru se retrage în cazul în care:

a) retragerea autorizației este solicitată benevol de societatea de registru;

b) autorizația a fost obținută în baza unor informații neveridice oferite de societatea de registru;

c) au fost comise încălcări grave și/sau repetate ale prevederilor prezentei legi sau ale actelor normative ale Comisiei Naționale;

d) nu au fost înlăturate în termenele stabilite de Comisia Națională încălcările constatate și consecințele acestora;

e) societatea de registru a desfășurat, în mod ilicit, alte activități;

f) filiala și/sau o reprezentanță a societății de registru a desfășurat activitate fără a avea autorizația respectivă;

g) societatea de registru se reorganizează ori se dizolvă;

h) societatea de registru a fost declarată insolubilă prin hotărâre a instanței de judecată;

i) societatea de registru a încetat să se conformeze cerințelor privind desfășurarea activității, prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Comisiei Naționale.

(3) Modul de eliberare a autorizației se stabilește în

actele normative ale Comisiei Naționale.

(4) Autorizația de societate de registru se eliberează pe un termen de 5 ani.

Articolul 87. Cerințe organizatorice privind societățile de registru

(1) Societățile de registru sînt obligate să elaboreze și să aplice reguli:

a) de identificare și de administrare a conflictelor de interese ce pot apărea între deținătorii de acțiuni în capitalul social al societății de registru și/sau angajații acestuia, emitentii, deținătorii de valori mobiliare și alte persoane implicate;

b) privind securitatea, integritatea și confidențialitatea informațiilor interne.

(2) Societățile de registru sînt obligate:

a) să dispună de dotarea tehnică corespunzătoare și de sistemele electronice corespunzătoare pentru a asigura ținerea corectă și în siguranță a evidenței deținătorilor de valori mobiliare, precum și o activitate ordonată și continuă;

b) să asigure securitatea și confidențialitatea registrelor deținătorilor de valori mobiliare și a documentației conexe;

c) să elaboreze și, după caz, să aplice un plan de urgență privind recuperarea datelor în caz de disfuncțiuni și de testare periodică a sistemelor backup;

d) să efectueze auditul exercițiului financiar-economic cel puțin o dată pe an;

e) să efectueze auditul tehnic al sistemelor informaționale utilizate cel puțin o dată la doi ani.

(3) Prevederile art. 39 alin. (1)–(5) și art. 140 alin. (1), (3)–(7), (10)–(12) și (15) se aplică corespunzător societăților de registru.

(4) Cerințele privind dotarea tehnică, sistemele informaționale, încăperile, mărimea capitalului propriu și a fondului de garanție, modul de efectuare a înscrierii la transmiterea dreptului de proprietate în sistemul de ținere a registrului, privind protecția, securitatea, integritatea și confidențialitatea informațiilor deținute de societatea de registru, precum și privind contractul-tip de ținere a registrului, se stabilesc prin acte normative ale Comisiei Naționale.

Articolul 88. Ținerea registrului deținătorilor de valori mobiliare

(1) Registrul deținătorilor de valori mobiliare se ține în temeiul contractului încheiat cu emitentul.

(2) Prețurile la serviciile prestate de societatea de registru aferente Ținerii registrului de valori mobiliare se stabilesc în conformitate cu reglementările Comisiei Naționale.

(3) Datele din registrul deținătorilor de valori mobiliare pot fi prezentate de societatea de registru doar persoanelor enumerate mai jos:

a) extrasul din registru se prezintă deținătorului de valori mobiliare, la cererea acestuia, în momentul depunerii cererii de eliberare a extrasului;

b) lista deținătorilor de valori mobiliare se prezintă persoanelor stabilite de Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni;

c) lista deținătorilor de acțiuni, de valori mobiliare ce pot fi convertite în acțiuni sau de valori mobiliare ce oferă dreptul preferențial de a cumpăra acțiuni se eliberează ofertantului în cazul ofertelor de preluare;

d) orice informații și date din registru se prezintă persoanelor autorizate ale Comisiei Naționale;

e) orice informații și date din registru se prezintă organelor de drept și de anchetă în cazurile stabilite de lege;

f) orice informații și date din registru se prezintă instanțelor judiciare și oficiilor de executare în temeiul deciziei acestora.

(4) Persoanele care au acces la informațiile și la datele din registru în conformitate cu alin. (3) sunt obligate să asigure securitatea și confidențialitatea informațiilor obținute și poartă răspundere conform legislației în vigoare pentru neasigurarea confidențialității informațiilor și admiterea accesului persoanelor neautorizate la informațiile în cauză.

(5) Dezvăluirea informației despre activitatea, despre transferurile directe de proprietate asupra valorilor mobiliare, înregistrate de societatea de registru, precum și despre alte operațiuni efectuate cu valorile mobiliare ale emitentilor, se efectuează în conformitate cu actele normative ale Comisiei Naționale. Comisia Națională este în drept să stabilească în actele sale normative modul, conținutul și forma de raportare.

Capitolul V

ORGANISMELE DE PLASAMENT COLECTIV ÎN VALORI MOBILIARE

Secțiunea 1. Activitatea organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM)

Articolul 89. Dispoziții generale

(1) OPCVM sunt companii investiționale, constituite prin acte de constituire și fonduri de investiții, în bază de contract de societate civilă, care cumulativ întrunesc următoarele condiții:

a) au drept scop unic mobilizarea resurselor bănești și plasarea acestora în valori mobiliare, în alte instrumente financiare sau în alte active în conformitate cu prevederile prezentei legi;

b) acțiunile companiilor investiționale și unitățile de fond ale fondurilor de investiții sunt răscumpărabile, la cererea deținătorilor, din activele respectivelor OPCVM.

(2) Orice OPCVM își desfășoară activitatea conform următoarelor principii:

a) principiul prevenirii și gestiunii riscurilor aferente activității desfășurate;

b) principiul diversificării portofoliului de valori mobiliare sau alte active deținute;

c) principiul administrării prudențiale a portofoliului;

d) principiul protecției investitorilor;

e) principiul repartizării riscurilor.

(3) Compania investițională ori societatea de administrare fiduciară a investițiilor care administrează un fond de investiții poate achiziționa devize prin intermediul unui tip de împrumut reciproc acoperit („back-to-back”) și/sau poate obține împrumuturi și/sau credite bancare destinate procurării imobilelor necesare pentru desfășurarea activității acestora, cu condiția că valoarea acestor împrumuturi nu depășește 10% din valoarea activelor companiei investiționale sau ale fondului de investiții.

(4) Compania investițională ori societatea de administrare fiduciară a investițiilor care administrează un fond de investiții solicită avizul Comisiei Naționale pentru împrumuturi și/sau credite bancare contractate în condițiile alin. (3).

(5) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor nu poate percepe comisioane de la OPCVM pe care le administrează în legătură cu contractarea/primirea unui astfel de împrumut și/sau credit bancar.

(6) OPCVM nu pot acorda împrumuturi persoanelor fizice și juridice.

(7) Nicio societate de administrare fiduciară a investițiilor sau depozitar, care acționează în numele unui OPCVM, nu poate acorda împrumuturi din activele acestuia sau emite garanții în folosul unui terț în baza activelor OPCVM.

(8) Interdicția prevăzută la alin. (7) nu împiedică achiziționarea de instrumente financiare sau alte active, conform politicii de investiții, care nu sunt plătite integral la momentul achiziționării.

(9) Acțiunile unei companii investiționale din emisiunile suplimentare se plasează doar prin ofertă publică conform prevederilor prezentei legi. Unitățile de fond emise de un fond de investiții se subscriu prin înregistrarea în contul fondului respectiv a contravalorii acestora, la prețul de emisiune.

(10) Prețul de plasare al acțiunilor unei companii investiționale sau al unităților de fond ale unui fond de investiții se calculează reieșind din valoarea activelor nete la data depunerii cererii de subscriere.

(11) OPCVM are obligația să-și răscumpere acțiunile sau unitățile de fond la cererea expresă a oricărui deținător.

(12) Prețul de răscumpărare a acțiunilor unei companii investiționale și a unităților de fond ale unui fond de investiții se calculează reieșind din valoarea activelor nete la data primirii cererii de răscumpărare. Plata se face în cel mult 10 zile lucrătoare de la data primirii cererii respective.

(13) În scopul asigurării procedurii de răscumpărare în termen a acțiunilor sau a unităților de fond, OPCVM formează un fond de garantare a plasamentelor, care este plasat în active cu o lichiditate sporită, mărimea lui fiind stabilită de Comisia Națională.

(14) Unitățile de fond ale OPCVM pot fi emise și răscumpărate numai în monedă națională.

(15) Cerințele față de emiterea și răscumpărarea acțiunilor companiei investiționale și a unităților de fond ale fondului de investiții se stabilesc în actele normative ale Comisiei Naționale.

Articolul 90. Eliberarea avizului prealabil la constituirea OPCVM

(1) OPCVM pot fi constituite în baza avizului prealabil, eliberat de Comisia Națională, în conformitate cu prezenta lege și cu reglementările emise întru aplicarea acesteia.

(2) Compania investițională poate obține avizul prealabil de constituire cu condiția aprobării și prezentării la Comisia Națională a actelor de constituire, selectării societății de administrare fiduciară a investițiilor, în caz dacă compania investițională nu se va autoadministra, a depozitarului, elaborării proiectului prospectului de emisiune și a politicii investiționale.

(3) Un fond de investiții, după selectarea societății de administrare fiduciară, poate obține avizul prealabil de constituire cu condiția aprobării regulilor fondului de investiții (în continuare – *regulile fondului*), selectării și contractării depozitarului, elaborării și aprobării prospectului de emisiune și a politicii investiționale.

(4) Actele de constituire sau regulile fondului se avizează în prealabil de către Comisia Națională. Toate modificările și completările la documentele indicate se operează cu avizul prealabil al Comisiei Naționale.

(5) Actele de constituire sau regulile fondului determină cel puțin următoarele:

a) modalitățile de emitere, vânzare, răscumpărare și anulare a acțiunilor sau a unităților de fond;

b) modalitatea de calcul al valorii activului net și activului net unitar;

c) obligațiile societății de administrare fiduciară a investițiilor, ale depozitarului și răspunderea acestora în fața investitorilor;

d) condițiile de reziliere a contractului cu societatea de administrare fiduciară a investițiilor, cu depozitarul, regulile pentru asigurarea protecției investitorilor în astfel de situații;

e) taxele de administrare percepute de societatea de administrare fiduciară a investițiilor și cheltuielile pe care aceasta este împuternicită să le efectueze pentru OPCVM, precum și metodele de calcul al acestora;

f) modalitatea și organul de presă pentru informarea deținătorilor de acțiuni sau de unități de fond.

(6) OPCVM nu obține de la Comisia Națională avizul prealabil de constituire dacă persoanele cu funcții de răspundere din cadrul lui, precum și din cadrul societății de administrare fiduciară a investițiilor și a depozitarului nu au o reputație bună, nu au calificare, studii și nu corespund cerințelor față de persoanele cu funcții de răspundere, stabilite de Comisia Națională prin actele sale normative.

(7) Cel puțin 2 persoane cu funcții de răspundere din cadrul companiei investiționale care se autoadministrează și al societății de administrare fiduciară a investițiilor sînt supuse condițiilor stipulate la alin. (6).

(8) Persoanele cu funcții de răspundere ale unui OPCVM vor fi numite cu acordul prealabil al Comisiei Naționale.

(9) Termenul de eliberare a avizului prealabil pentru constituirea și înregistrarea actelor unui OPCVM sau pentru înregistrarea ofertei publice de acțiuni sau de unități de fond este de cel mult 30 de zile calendaristice de la data depunerii cererilor respective, însoțite de toate actele necesare, în conformitate cu prevederile actului normativ al Comisiei Naționale. În cazul respingerii cererii, Comisia Națională emite în scris o decizie motivată ce poate fi contestată în modul stabilit de lege.

Articolul 91. Prospectul de emisiune

(1) Prospectul de emisiune reprezintă un document detaliat și complex, care conține prezentarea detaliată a tuturor aspectelor de activitate ale OPCVM și este destinat persoanelor interesate în activitatea acestuia. Prospectul include o descriere clară și accesibilă a profilului de risc al OPCVM.

(2) Regulile fondului sau actele de constituire fac parte integrantă din prospectul de emisiune și se anexează la acesta.

(3) Prospectul de emisiune, cu condiția ca informațiile să nu figureze deja în regulile fondului sau în actele de constituire anexate prospectului, include cel puțin:

a) prezentarea OPCVM cu descrierea principalelor caracteristici de activitate;

b) informația cu privire la politica promovată în domeniul investițiilor și obiectivele ce urmează a fi atinse;

c) informația cu caracter economic referitoare la activitatea OPCVM, precum și informația referitoare la impozite și taxe, comisioane și alte cheltuieli și plăți posibile;

d) informația referitoare la posibilitatea de a cumpăra și a vinde acțiunile și unitățile de fond, la distribuirea veniturilor deținătorilor acestora;

e) informația privind prețul de răscumpărare a acțiunilor sau a unităților de fond;

f) altă informație în conformitate cu reglementările emise de Comisia Națională în acest sens.

(4) Prospectul simplificat conține informația specificată la alin. (3) lit. a)–e), este parte a prospectului de emisiune și poate fi detașat de acesta.

(5) Prospectul simplificat se oferă gratuit subscriitorilor înainte de subscriere.

(6) Orice persoană care subscrie acțiunile companiei investiționale sau unitățile de fond ale unui fond de investiții dă o declarație prin care confirmă faptul că a primit, a citit și a înțeles prospectul de emisiune.

(7) Pentru a asigura informarea corectă a publicului, în caz dacă s-au constatat greșeli sau inexactități în informația inclusă în prospect și/sau dacă în perioada subscrierii s-au produs evenimente ce pot afecta efectuarea ofertei, OPCVM, de sine stătător sau la cererea Comisiei Naționale, modifică informația din prospect și din prospectul simplificat. Modificările și completările la prospect, în cel mult 7 zile calendaristice, se înregistrează și se publică în același mod ca și prospectul.

(8) Comisia Națională emite reglementări cu privire la conținutul prospectului de emisiune și al prospectului simplificat.

Articolul 92. Compania investițională

(1) Compania investițională se constituie ca societate pe acțiuni în conformitate cu Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni.

(2) Compania investițională emite, conform prevederilor prezentei legi și ale Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, acțiuni nominative plătite integral cu mijloace bănești la momentul subscrierii.

(3) O companie investițională poate fi administrată de o societate de administrare fiduciară a investițiilor, licențiată în conformitate cu prevederile prezentei legi, sau de un consiliu de administrație, în conformitate cu actele de constituire.

(4) Nivelul capitalului propriu al unei companii investiționale se stabilește și se calculează în conformitate cu reglementările Comisiei Naționale.

(5) Companiile investiționale care se autoadministrează respectă corespunzător prevederile prezentei legi aplicabile societăților de administrare fiduciară a investițiilor, precum și condițiile stabilite prin reglementările Comisiei Naționale.

(6) Companiile investiționale solicită, în mod obligatoriu, în termen de 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acțiunilor în condițiile legii, admiterea acțiunilor proprii la tranzacționare pe o piață reglementată din Republica Moldova.

(7) Acțiunile unei companii investiționale se răscumpără în orice moment, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 89 alin. (11)–(15).

(8) Prin derogare de la prevederile prezentei legi și ale Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, modificările survenite ca urmare a emisiunilor și a răscumpărărilor de acțiuni din timpul fiecărui exercițiu financiar se înregistrează, o dată pe an, în maximum 30 de zile de la data desfășurării adunării generale anuale a acționarilor.

(9) Dizolvarea companiei investiționale are loc în conformitate cu Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni și cu actele normative ale Comisiei Naționale.

Articolul 93. Adunarea generală a acționarilor

(1) Cu cel puțin 30 de zile pînă la adunarea generală a acționarilor, în organul de presă indicat în statutul companiei investiționale, împreună cu avizul privind convocarea adunării generale a acționarilor se publică întregul text al rezoluției propuse spre aprobare la adunarea generală a acționarilor.

(2) Chestiunile propuse spre aprobare la adunarea generală a acționarilor nu pot fi modificate și se supun votării la adunarea generală a acționarilor în mod identic cu întregul text al chestiunii publicate conform prevederilor alin. (1).

Articolul 94. Fondul de investiții

(1) Un fond de investiții reprezintă activele ce sînt separate de activele societății de administrare fiduciară a investițiilor care administrează acest fond și aparțin posesorilor de unități de fond ale fondului.

(2) Un fond de investiții poate fi înființat în baza unui contract de societate civilă numai de o societate de administrare fiduciară a investițiilor prin adoptarea regulilor fondului și încheierea unui contract cu un depozitar privind prestarea serviciilor de depozitare.

(3) Fondul de investiții are ca obiect exclusiv de activitate plasarea resurselor financiare obținute exclusiv prin emiterea și vânzarea către public a unităților de fond, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi și cu actele normative ale Comisiei Naționale.

(4) Condițiile care au stat la baza avizului prealabil emis de Comisia Națională vor fi menținute pe toată durata de existență a fondului. Orice modificare a acestora va fi avizată

de Comisia Națională în termen de 10 zile lucrătoare.

(5) Aderarea la un fond de investiții se efectuează în baza contractului scris, încheiat între o persoană fizică sau juridică și societatea de administrare fiduciară a investițiilor, care conține acordul persoanei de aderare la contractul de societate civilă a fondului și la contractul de administrare fiduciară a activelor fondului.

(6) Fondurile de investiții nu emit alte titluri financiare în afară de unitățile de fond.

Articolul 95. Unitățile de fond ale fondului de investiții

(1) Unitatea de fond este un titlu financiar emis de fondul de investiții, care atestă dreptul la o parte egală din activele nete ale fondului și acordă deținătorului următoarele drepturi:

- a) dreptul de a cere răscumpărarea unității de fond;
- b) dreptul la o cotă proporțională din patrimoniul fondului, în cazul dizolvării;
- c) dreptul la plata unei părți din venitul net al fondului, dacă acest lucru este stipulat în regulile fondului.

(2) Unitățile de fond emise de fondul de investiții sînt de un singur tip – nominative și conferă deținătorilor lor drepturi egale. Unitățile de fond se plătesc integral la momentul subscrierii.

(3) Participarea la un fond de investiții este atestată printr-un extras din registrul deținătorilor de unități de fond emis de persoana care ține registrul deținătorilor de unități de fond.

(4) Valoarea unei unități de fond este egală cu valoarea activelor nete ale fondului divizată la numărul de unități de fond aflate în circulație.

(5) Valoarea unității de fond la constituirea fondului de investiții se stabilește în regulamentul fondului și în prospectul emisiunii și se împarte la 10 lei.

Articolul 96. Registrul deținătorilor de unități de fond

(1) Registrul deținătorilor de unități de fond se ține de către depozitarul fondului.

(2) Cerințele față de registrul deținătorilor de unități de fond și față de modul de ținere a acestuia se stabilesc prin acte normative ale Comisiei Naționale.

(3) Extrasul din registru se eliberează deținătorului de unități de fond și include următoarele elemente esențiale:

- a) denumirea fondului;
- b) denumirea, sediul, numărul de înregistrare de stat (IDNO) și numărul licenței societății de administrare fiduciară a investițiilor;
- c) pentru persoane fizice – numele și prenumele, numărul personal de identificare (IDNP), domiciliul;
- d) pentru persoane juridice – denumirea, sediul și numărul de înregistrare de stat (IDNO);
- e) numărul de înregistrare și cantitatea unităților de fond;
- f) locul și data eliberării extrasului;
- g) ștampila și semnătura persoanei care a eliberat extrasul din registru.

(4) Extrasul din registru nu este o unitate de fond și transmiterea lui de la o persoană la alta nu atrage transmiterea dreptului de proprietate asupra unității de fond.

Articolul 97. Subscrierea unităților de fond ale fondului de investiții

(1) Investitorul acceptă regulile fondului prin încheierea cu societatea de administrare fiduciară a investițiilor a unui contract în forma prevăzută de legislația civilă și de regulile fondului, în scris sau în format electronic, cu aplicarea semnăturii digitale în conformitate cu legislația privind documentul electronic și semnătura digitală.

(2) Contractul include cel puțin următoarele elemente:

- a) pentru persoane fizice – numele și prenumele, numărul personal de identificare (IDNP), domiciliul;
- b) pentru persoane juridice – denumirea, sediul și

numărul de înregistrare de stat (IDNO);

c) declarația investitorului că a luat cunoștință de prospectul de emisiune și de regulile fondului și a primit prospectul simplificat;

d) denumirea fondului;

e) denumirea și sediul societății de administrare fiduciară a investițiilor;

f) acordul investitorului de aderare la contractul de societate civilă al fondului și la contractul de administrare fiduciară a activelor fondului.

(3) Prețul de plasare se stabilește în baza valorii activelor nete ale fondului, divizată la numărul de unități de fond aflate în circulație, certificată de către depozitar și valabilă pentru ziua în care se efectuează cumpărarea.

(4) Investitorul achită contravaloarea unității de fond subscrise în baza unui ordin de plată într-un cont special al fondului deschis în bancă – depozitarul fondului. Suma plății se convertește într-un număr de unități de fond potrivit valorii de achiziție a unei unități în ziua executării plății.

(5) Depozitarul eliberează investitorului extrasul din registru ce confirmă numărul respectiv de unități în termen de 3 zile lucrătoare de la data la care plata a fost executată pe contul special al fondului.

Articolul 98. Răscumpărarea unităților de fond ale fondului de investiții

(1) Deținătorul de unități de fond ale fondului de investiții are dreptul să ceară în orice moment răscumpărarea unităților de fond.

(2) Unitățile de fond se răscumpără la prețul stabilit în baza valorii activelor nete ale fondului de investiții, divizată la numărul de unități de fond aflate în circulație, certificată de către depozitar și valabilă pentru ziua în care a fost depusă cererea de răscumpărare.

(3) Cererea de răscumpărare se prezintă în formă scrisă sau în altă formă determinată de regulile fondului și va include cel puțin următoarele elemente:

- a) pentru persoane fizice – numele și prenumele, domiciliul și numărul personal de identificare (IDNP);
- b) pentru persoane juridice – denumirea, sediul și numărul de înregistrare de stat (IDNO);
- c) denumirea fondului;
- d) denumirea și sediul societății de administrare fiduciară a investițiilor;
- e) declarația deținătorului de unități de fond privind solicitarea răscumpărării valorii unităților de fond pe care le deține.

(4) Pentru nerezidenți se indică datele similare, confirmate de documentele eliberate de statul respectiv, traduse în limba de stat și legalizate sau apostilate în condițiile legii.

(5) Valoarea activului net și a activului net unitar al fondului de investiții se publică săptămînal în organul de presă indicat în regulile fondului de către societatea de administrare fiduciară a investițiilor, pentru fiecare zi lucrătoare, în baza datelor certificate de depozitar, precum și se plasează pe pagina web a societății de administrare fiduciară a investițiilor.

(6) Valoarea de răscumpărare a unității de fond se achită în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de răscumpărare.

(7) Comisia Națională emite reglementări cu privire la modalitatea de calcul al activului net și al activului net unitar al fondului de investiții.

Articolul 99. Regulile fondului

(1) Regulile fondului reglementează relațiile juridice dintre societatea de administrare fiduciară a investițiilor care administrează fondul și deținătorii de unități de fond. Regulile fondului intră în vigoare după avizarea acestora de către Comisia Națională și se plasează pe pagina web

a societății de administrare fiduciară a investițiilor.

(2) Pentru a modifica regulile fondului, societatea de administrare fiduciară a investițiilor obține avizarea prealabilă a Comisiei Naționale.

(3) La cererea pentru avizare prealabilă se anexează:

a) textul final al regulilor fondului, evidențiindu-se modificările propuse;

b) proiectul textului notificării deținătorilor de unități de fond, cu explicația efectului modificărilor asupra deținătorilor de unități existente.

(4) Comisia Națională avizează modificarea regulilor fondului în cazul în care:

a) conținutul regulilor și al altor documente însoțitoare este în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale actelor normative emise întru aplicarea acesteia; și

b) constată că modificarea politicii fondului de investiții este justificată în termeni de conținut și de timp și nu prejudiciază drepturile deținătorilor de unități de fond.

(5) După primirea avizului prealabil de la Comisia Națională, societatea de administrare fiduciară a investițiilor publică textul regulilor modificate în organul de presă indicat în regulile fondului, pe pagina web proprie și expediază deținătorilor de unități de fond o notificare în acest sens.

Articolul 100. Activitatea societății de administrare fiduciară a investițiilor

(1) La administrarea activelor fondului, societatea de administrare fiduciară a investițiilor acționează în conformitate cu regulile fondului, cu actele normative ce stabilesc regulile profesionale de gestionare a investițiilor financiare, precum și cu prezenta lege, luând în considerare interesele deținătorilor de unități de fond și fiind responsabilă față de ei pentru prejudiciile cauzate prin acțiuni contrare regulilor menționate.

(2) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor are dreptul să perceapă o taxă anuală de administrare, la o rată prevăzută de regulile fondului, calculată procentual din valoarea medie anuală a veniturii aduse deținătorilor de unități de fond pentru serviciile de administrare a activelor fondului. Taxa de administrare se achită din activele fondului.

(3) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor nu are dreptul să accepte plata pentru unitățile de fond ale fondului dacă nu deține licență de activitate, eliberată de Comisia Națională în condițiile prezentei legi.

Articolul 101. Cheltuielile fondului de investiții și cheltuielile deținătorilor de unități de fond

(1) Cheltuielile totale ale fondului de investiții includ taxa de administrare și alte plăți din activele fondului, în particular, pentru achitarea serviciilor de depozitare. Cheltuielile totale se calculează de către societatea de administrare fiduciară a investițiilor în conformitate cu actele normative ale Comisiei Naționale.

(2) Cheltuielile unui deținător de unități de fond sînt cheltuielile totale pe care acest deținător le suportă la cumpărarea unităților de fond și pe întreaga perioadă de deținere a acestora, pînă la primirea valorii de răscumpărare pentru unitățile deținute.

(3) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor este obligată să stabilească în regulile fondului și în prospectul de emisiune al fondului, să publice în organul de presă indicat în regulile fondului și să plaseze pe pagina web proprie informația cu privire la:

a) tipurile de cheltuieli suportate de fond;

b) cheltuielile totale ale fondului și ale deținătorului de unități de fond pentru anul precedent, exprimate procentual din valoarea activelor nete ale fondului;

c) cheltuielile totale ale fondului și ale deținătorului de unități de fond pentru anul curent, exprimate procentual

din valoarea activelor nete ale fondului;

d) suma minimă a cheltuielilor suportate de un investitor în cazul deținerii unei unități de fond.

Articolul 102. Dizolvarea fondului de investiții

(1) Procedura de dizolvare a fondului de investiții se inițiază în cazul în care:

a) nu poate fi efectuat transferul administrării activelor fondului de la o societate de administrare fiduciară a investițiilor la o altă societate de administrare fiduciară a investițiilor;

b) valoarea mijloacelor bănești atrase de la deținătorii de unități de fond ale fondului nu atinge nivelul de un milion de lei în termen de un an de la data cînd a fost înregistrat primul prospect de emisiune la Comisia Națională;

c) valoarea mijloacelor bănești atrase de la deținătorii de unități de fond ale fondului scade sub nivelul de un milion de lei și nu depășește acest nivel în următoarele 6 luni.

(2) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor informează Comisia Națională despre inițierea dizolvării fondului de investiții și despre cauza acesteia nu mai tîrziu decît în ziua imediat următoare zilei în care a intervenit cauza respectivă. Informația dată va fi însoțită de textul comunicării pentru deținătorii de unități de fond și de textul avizului ce urmează a fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor, în termen de 7 zile lucrătoare de la data inițierii procedurii de dizolvare a fondului de investiții, publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova un aviz și informează deținătorii de unități de fond despre inițierea dizolvării fondului și despre consecințele juridice ale acesteia.

(4) Odată cu apariția cauzei de inițiere a dizolvării fondului de investiții, deținătorii de unități de fond nu pot cere răscumpărarea unităților de fond deținute, iar cererile primite de societatea de administrare fiduciară a investițiilor după apariția acestei cauze nu au niciun efect juridic.

(5) Odată cu apariția cauzei de dizolvare a fondului de investiții, investitorii nu mai pot accepta regulile fondului, iar contractele încheiate de societatea de administrare fiduciară a investițiilor după apariția acestei cauze nu au niciun efect juridic.

(6) Odată cu apariția cauzei de dizolvare a fondului de investiții, societatea de administrare fiduciară a investițiilor încasează taxa de administrare a fondului, dar numai după rambursarea valorii de lichidare deținătorilor de unități de fond.

(7) După apariția cauzei de inițiere a dizolvării fondului de investiții, deținătorii de unități de fond au dreptul să primească valoarea de lichidare proporțional cu numărul de unități de fond deținute.

(8) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor vinde activele fondului de investiții prin metode transparente, cu expunerea la vînzare în cadrul licitațiilor pe o piață reglementată. După inițierea procedurii de dizolvare a fondului, societatea de administrare fiduciară a investițiilor poate încheia, în numele și în contul fondului, doar acele tranzacții comerciale care sînt necesare pentru a vinde activele fondului.

(9) La vînzarea activelor fondului, societatea de administrare fiduciară a investițiilor se bazează pe principiul protecției intereselor investitorului.

Articolul 103. Structuri de tip „master-feeder”

(1) Un OPCVM de tip „feeder” este un OPCVM autorizat să investească, prin derogare de la art.112, cel puțin 85% din activele sale în acțiuni sau în unități de fond emise de un alt OPCVM (OPCVM de tip „master”).

(2) Un OPCVM de tip „feeder” poate deține pînă la 15% din activele sale sub formă de:

a) active lichide și instrumente financiare derivate,

conform reglementărilor Comisiei Naționale;

b) bunuri mobile și imobile care sînt indispensabile pentru desfășurarea directă a activității, în cazul în care el este o companie investițională.

(3) OPCVM de tip „feeder” calculează expunerea sa globală aferentă deținerii de instrumente financiare derivate, conform modului stabilit în reglementările Comisiei Naționale.

(4) Un OPCVM de tip „master” este un OPCVM care:

a) are cel puțin un OPCVM de tip „feeder” printre deținătorii săi de acțiuni sau de unități de fond;

b) nu trebuie să fie el însuși un OPCVM de tip „feeder”; și

c) nu trebuie să dețină acțiuni sau unități de fond ale unui OPCVM de tip „feeder”.

(5) Dacă OPCVM de tip „feeder” sau „master” este stabilit într-un alt stat, el primește acceptarea Comisiei Naționale în modul stabilit la art. 36.

(6) OPCVM de tip „master” este obligat să furnizeze OPCVM de tip „feeder” toate documentele și informațiile necesare pentru ca acesta să îndeplinească cerințele stabilite în prezenta lege. În acest scop, OPCVM de tip „feeder” încheie un acord cu OPCVM de tip „master”. OPCVM de tip „feeder” nu are dreptul să investească în acțiuni sau în unități de fond ale OPCVM de tip „master” pînă la intrarea în vigoare a acordului. Acordul respectiv este disponibil, la cerere și în mod gratuit, tuturor deținătorilor de acțiuni sau de unități de fond.

(7) În cazul în care OPCVM de tip „master” și OPCVM de tip „feeder” sînt administrate de aceeași societate de administrare fiduciară a investițiilor, acordul poate fi înlocuit cu reguli interne de conduită care să asigure respectarea cerințelor prevăzute de prezenta lege.

(8) OPCVM de tip „master” și OPCVM de tip „feeder” iau măsurile necesare pentru a coordona calendarul calculării și al publicării valorii activului lor net și a activului net unitar.

(9) Comisia Națională aprobă reglementări privind măsurile menționate la alin. (3), conținutul acordului sau al regulilor interne de conduită menționate la alin. (6) și (7), precum și conținutul prospectului.

(10) În cazul în care OPCVM de tip „master” și OPCVM de tip „feeder” au depozitari sau auditori diferiți, depozitarii/auditorii în cauză încheie un acord asupra schimbului de informații, cu scopul de a asigura îndeplinirea obligațiilor de către ambii depozitari/auditori. Pînă la intrarea în vigoare a acordului respectiv, OPCVM de tip „feeder” nu investesc în acțiuni sau în unități de fond ale OPCVM de tip „master”.

(11) În cazul în care un OPCVM intenționează să desfășoare activități în calitate de OPCVM de tip „feeder” al unui alt OPCVM de tip „master”, OPCVM de tip „feeder” furnizează deținătorilor de acțiuni sau de unități de fond, cel tîrziu cu 30 de zile pînă la data la care OPCVM de tip „feeder” urmează să investească în OPCVM de tip „master”, informația referitoare la această investiție, cu anexarea prospectului, precum și o declarație care să ateste că deținătorii de acțiuni sau de unități de fond au dreptul să solicite, în termen de 30 de zile, rîscumpărarea acestora, fără alte taxe decît cele percepute de către OPCVM pentru acoperirea costurilor de decapitalizare. Dreptul în cauză se naște din momentul cînd OPCVM de tip „feeder” a furnizat informațiile menționate în prezentul alineat.

(12) Comisia Națională emite reglementări:

a) privind formatul și modalitatea de transmitere a informațiilor menționate la alin. (11);

b) în cazul în care OPCVM de tip „feeder” își transferă toate activele sau o parte din ele către OPCVM de tip „master” în schimbul acțiunilor sau unităților de fond, privind procedura de evaluare și de control al unei astfel de contribuții în natură, precum și rolul depozitarului OPCVM de tip „feeder” în procesul respectiv.

(13) OPCVM de tip „feeder” monitorizează efectiv activitatea OPCVM de tip „master”. În îndeplinirea acestei obligații, OPCVM de tip „feeder” se poate baza pe informațiile și documentele primite de la OPCVM de tip „master” sau, după caz, de la societatea de administrare fiduciară a investițiilor, depozitarul sau auditorul acestuia, cu excepția cazului cînd există motive de îndoială în privința exactității acestor informații și documente.

(14) OPCVM de tip „master” informează Comisia Națională cu privire la identitatea fiecărui OPCVM de tip „feeder” care investește în acțiunile sau în unitățile sale de fond.

(15) OPCVM de tip „master” nu percepe comisioane de subscriere sau de rîscumpărare din partea OPCVM de tip „feeder” pentru cumpărarea sau vînzarea de acțiuni sau de unități de fond ale respectivului OPCVM de tip „master”.

(16) OPCVM de tip „master” garantează că toate informațiile necesare în conformitate cu legislația în vigoare, cu regulile fondului sau cu actele de constituire sînt furnizate în timp util OPCVM de tip „feeder” sau, după caz, societății acestuia de administrare fiduciară a investițiilor, precum și Comisiei Naționale, depozitarului și auditorului OPCVM de tip „feeder”.

(17) Comisia Națională informează fără întîrziere OPCVM de tip „feeder” asupra oricărei decizii, măsuri, oricărei constatări a nerespectării condițiilor prezentei legi sau a actelor emise întru aplicarea acesteia, referitoare la OPCVM de tip „master” ori, după caz, referitoare la societatea de administrare fiduciară a investițiilor, la depozitarul ori auditorul acestuia.

Secțiunea a 2-a. Societatea de administrare fiduciară a investițiilor

Articolul 104. Competența societății de administrare fiduciară a investițiilor

(1) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor are următoarele atribuții:

a) prestează servicii în vederea constituirii și organizării activității fondului de investiții;

b) administrează activele OPCVM conform prezentei legi și actelor normative ale Comisiei Naționale;

c) prestează servicii de consulting investițional aferente administrării activelor OPCVM;

d) prestează servicii în vederea emiterii și vînzării unităților de fond ale fondurilor de investiții administrate;

e) ține evidența contabilă, întocmește situații financiare și rapoarte specifice proprii și ale OPCVM administrate;

f) efectuează investiții în contul OPCVM administrat, utilizînd resursele financiare atrase ca rezultat al plasării acțiunilor sau a unităților de fond;

g) prezintă situațiile financiare și rapoartele specifice și publică informația privind rezultatele activității OPCVM administrate;

h) asigură ținerea registrului deținătorilor de acțiuni și al deținătorilor de unități de fond ale OPCVM administrate;

i) exercită drepturile aferente deținerii de valori mobiliare în numele și în contul OPCVM administrate;

j) calculează și publică valoarea activului net, valoarea activului net unitar și numărul de investitori ai OPCVM administrate;

k) îndeplinește alte sarcini necesare administrării corecte și eficiente a activelor OPCVM cu care are încheiat contract de administrare fiduciară a investițiilor.

(2) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor este în drept să practice doar activitățile prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Comisiei Naționale.

(3) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor are dreptul să perceapă o taxă anuală de administrare, la o rată prevăzută de actele de constituire sau de regulile fondului, calculată procentual din valoarea medie anuală a

venitului adus deținătorilor de acțiuni sau de unități de fond pentru serviciile de administrare a activelor OPCVM. Taxa de administrare se achită din activele companiei investiționale sau ale fondului.

Articolul 105. Obligațiile societății de administrare fiduciară a investițiilor. Restricții față de societatea de administrare fiduciară a investițiilor

(1) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor este obligată:

a) să activeze cu diligență profesională maximă, corectitudine și transparență în interesul exclusiv al deținătorilor de acțiuni și de unități de fond ale OPCVM administrat;

b) în cadrul administrării activelor OPCVM, să respecte principiile enumerate la art. 89 alin. (2);

c) să adopte măsuri de protejare a drepturilor deținătorilor de acțiuni și de unități de fond ale OPCVM administrat;

d) să respecte și să se conformeze reglementărilor prudentiale ale Comisiei Naționale.

(2) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor nu este în drept:

a) să fie parte în tranzacțiile efectuate cu activele OPCVM administrate și să intermedieze tranzacții între acestea;

b) să contracteze împrumuturi și/sau credite bancare în afara celor prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Comisiei Naționale;

c) să încheie tranzacții cu societățile de investiții care dețin cote mai mari de 5% din capitalul social al societății de administrare fiduciară a investițiilor respective;

d) să dețină, direct sau indirect, individual ori împreună cu persoanele cu care are legături strânse, o cotă mai mare de 5% din capitalul social al altei societăți de administrare fiduciară a investițiilor;

e) să dețină, direct sau indirect, individual ori împreună cu persoanele cu care are legături strânse, o cotă mai mare de 5% din capitalul social al unui depozitar;

f) să dețină acțiuni sau părți sociale ale persoanelor juridice care sînt acționari ai societății de administrare fiduciară a investițiilor respective.

(3) Prevederile alin. (2) lit. c) se aplică și în situațiile în care membrii consiliului de administrație, ai organului executiv și deținătorii unei cote mai mari de 5% din capitalul social al persoanelor juridice care dețin licențe eliberate în condițiile prezentei legi, direct sau indirect, individual sau împreună cu persoanele cu care au o relație de familie și/sau cu care au legături strânse, dețin cote mai mari de 5% din capitalul social al societății de administrare fiduciară a investițiilor.

(4) Prevederile alin. (2) lit. d) se aplică și membrilor consiliului de administrație, organului executiv și deținătorilor unei cote mai mari de 5% din capitalul social al unei societăți de administrare fiduciară a investițiilor.

(5) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor nu poate fi în același timp și depozitar al unui OPCVM și nu trebuie să fie persoană cu care OPCVM are legături strânse. Societatea de administrare fiduciară a investițiilor și depozitarul trebuie să acționeze independent unul față de celălalt și exclusiv în interesul deținătorilor de acțiuni și de unități de fond ale OPCVM administrat.

(6) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor are obligația de a transmite depozitarului toate informațiile privind operațiunile efectuate cu activele OPCVM cel târziu pînă la ora 16.00 a zilei lucrătoare imediat următoare celei în care au fost efectuate aceste operațiuni.

(7) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor este obligată să transmită depozitarului pentru evidență și păstrare activele OPCVM administrat, prin transmiterea tuturor documentelor ce vizează patrimoniul administrat.

Articolul 106. Contractul de administrare fiduciară a investițiilor

(1) Contractul de administrare fiduciară a investițiilor poate fi încheiat doar după primirea avizului pozitiv al Comisiei Naționale.

(2) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor va rezilia contractul de administrare fiduciară a investițiilor OPCVM în următoarele cazuri:

a) la solicitarea uneia dintre părți și numai după informarea Comisiei Naționale asupra deciziei de reziliere a contractului de administrare fiduciară a investițiilor cu cel puțin 60 de zile înainte ca decizia să producă efect;

b) în urma retragerii de către Comisia Națională a licenței ca rezultat al încălcării prevederilor prezentei legi.

(3) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor are obligația să publice în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și într-un ziar cu difuzare națională decizia de reziliere a contractului de administrare fiduciară a investițiilor în termen de 7 zile de la data informării Comisiei Naționale.

(4) În termen de 5 zile de la data rezilierii contractului cu OPCVM administrat, societatea de administrare fiduciară a investițiilor transmite societății de administrare fiduciară a investițiilor succesoare toate documentele ce vizează patrimoniul administrat.

Secțiunea a 3-a. Depozitarul

Articolul 107. Dispoziții generale

(1) Activele ce aparțin unui OPCVM se transmit unui depozitar, prin transmiterea documentelor ce confirmă deținerea acestora, în vederea ținerii evidenței și păstrării în condiții de siguranță.

(2) Depozitarul își poate desfășura activitatea numai în baza contractului de prestare a serviciilor de depozitare (în continuare – *contract de depozitare*) încheiat cu societatea de administrare fiduciară a investițiilor sau cu compania investițională care se autoadministrează.

(3) Depozitarul este obligat să informeze Comisia Națională, societatea de administrare fiduciară a investițiilor și OPCVM, cu cel puțin 60 de zile înainte, despre încetarea exercitării obligațiilor prevăzute în contractul de depozitare.

(4) Nu se permite publicarea și utilizarea de către OPCVM a altor mărimi pentru exprimarea valorii activului net, valorii activului net unitar și a numărului de deținători de acțiuni sau de unități de fond decît cele certificate de către depozitar.

(5) Depozitarul ține evidența activelor OPCVM în conturi separate, diferite de conturile de evidență proprii.

Articolul 108. Activitățile desfășurate de depozitar

(1) Depozitarul desfășoară următoarele activități:

a) ține evidența activelor OPCVM și păstrează aceste active;

b) calculează și certifică valoarea activului net, valoarea activului net unitar, numărul de investitori și transmite aceste date societății de administrare fiduciară a investițiilor și Comisiei Naționale în forma și cu periodicitatea stabilite prin prezenta lege și prin actele normative ale Comisiei Naționale;

c) operează modificări în evidența privind activele OPCVM în conformitate cu instrucțiunile și documentele confirmative primite de la societatea de administrare fiduciară a investițiilor și cu reglementările existente.

(2) Depozitarul întreprinde toate măsurile necesare pentru a se asigura că prețurile de emisiune și de răscumpărare a acțiunilor companiei investiționale și a unităților de fond ale fondului de investiții sînt calculate în concordanță cu reglementările Comisiei Naționale.

Articolul 109. Obligațiile depozitarului

(1) Depozitarul are următoarele obligații:

a) să urmărească desfășurarea activităților de emitere,

de vânzare, de răscumpărare sau de anulare a acțiunilor sau a unităților de fond, în conformitate cu prezenta lege și cu actele normative emise întru aplicarea acesteia;

b) să calculeze valoarea acțiunilor sau a unităților de fond în conformitate cu prezenta lege, cu reglementările Comisiei Naționale, precum și cu actele de constituire, regulile fondului și politica investițională ale OPCVM;

c) să îndeplinească instrucțiunile societății de administrare fiduciară a investițiilor, cu excepția cazului cînd acestea sînt contrare legislației în vigoare sau regulamentelor OPCVM;

d) să urmărească tranzacțiile efectuate cu activele OPCVM;

e) să informeze imediat Comisia Națională asupra oricărui abuz al societății de administrare fiduciară a investițiilor sau al companiei investiționale care se autoadministrează în raport cu activele OPCVM.

(2) Depozitarul nu are dreptul să dețină, direct sau indirect, individual ori împreună cu persoanele cu care are legături strînse, acțiuni ale unei societăți de administrare fiduciară a investițiilor sau ale unei companii investiționale care se autoadministrează, cu care are încheiat contract de depozitare.

Articolul 110. Răspunderea depozitarului

(1) Depozitarul este responsabil față de OPCVM și față de deținătorii de acțiuni ale companiei investiționale sau deținătorii de unități de fond ale unui fond de investiții, cu care are încheiate contracte de depozitare, pentru orice pierdere suferită de aceștia ca urmare a neexecutării sau a executării necorespunzătoare a obligațiilor sale.

(2) Răspunderea depozitarului față de investitori poate fi invocată de către aceștia, direct sau indirect, prin intermediul societății de administrare fiduciară a investițiilor, în funcție de natura relațiilor dintre cele trei părți.

Articolul 111. Rezilierea contractului de depozitare

(1) Contractul de depozitare poate fi reziliat în următoarele situații:

a) la solicitarea uneia dintre părți și numai după informarea Comisiei Naționale asupra deciziei de reziliere a contractului de depozitare cu cel puțin 60 de zile înainte ca decizia să producă efect;

b) în urma retragerii licenței de către Comisia Națională conform prevederilor prezentei legi și/sau retragerii licenței de către Banca Națională a Moldovei.

(2) Depozitarul este obligat să publice în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și într-un ziar de difuzare națională decizia de reziliere a contractului de depozitare în termen de 7 zile de la data informării Comisiei Naționale.

(3) În termen de 5 zile de la data rezilierii contractului cu OPCVM deservit, depozitarul transmite depozitarului succesor toată evidența privind patrimoniul OPCVM, precum și documentele ce confirmă deținerea acestuia.

(4) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor sau compania investițională care se autoadministrează poate schimba depozitarul doar după primirea avizului pozitiv al Comisiei Naționale.

Secțiunea a 4-a. Politica de investiții a OPCVM

Articolul 112. Investițiile OPCVM

(1) Investițiile OPCVM se efectuează exclusiv în următoarele active:

1) în valori mobiliare și instrumente ale pieței monetare admise spre tranzacționare pe o piață reglementată națională;

2) în valori mobiliare și instrumente ale pieței monetare admise spre tranzacționare pe o piață reglementată dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau dintr-o țară terță, care operează cu regularitate și este recunoscută și deschisă publicului, cu condiția ca alegerea pieței reglementate să fie aprobată de Comisia Națională ori să fie prevăzută în

regulile fondului sau în actele de constituire, avizate de Comisia Națională;

3) în valori mobiliare nou-emise, ale căror condiții de emisiune să includă un angajament ferm, conform căruia se va cere admiterea la tranzacționare pe o piață reglementată națională sau dintr-un stat membru al Uniunii Europene care operează cu regularitate și este recunoscută și deschisă publicului și care să fie aprobată de Comisia Națională sau să fie prevăzută în regulile fondului sau în actele de constituire avizate de Comisia Națională. Admiterea menționată se obține cel târziu înainte de sfîrșitul unui an de la emisiune;

4) în titluri de participare ale OPCVM autorizate într-un stat membru al Uniunii Europene, cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

a) acestea sînt subiectul unei supravegheri prudentiale, iar cooperarea dintre Comisia Națională și autoritatea competentă din statul de origine este suficient asigurată;

b) nivelul de protecție garantată deținătorilor de acțiuni sau de unități de fond ale OPCVM în care se va investi să fie echivalent celui asigurat deținătorilor de acțiuni sau de unități de fond ale unui OPCVM de prezenta lege;

c) activitățile OPCVM fac obiectul unor rapoarte semestriale și anuale, care permit o evaluare a activelor și a pasivelor, a veniturilor și a operațiunilor din perioada de raportare;

d) OPCVM în care se intenționează să se investească să nu poată, la rîndul lor, să investească, conform regulilor fondului sau actului de constituire, mai mult de 10% din activele lor în alte organisme de plasament colectiv;

5) depozite constituite la instituțiile financiare, care sînt rambursabile la cerere sau oferă dreptul de retragere, cu o scadență ce nu depășește 12 luni;

6) valori mobiliare derivate, inclusiv cele care implică decontarea finală a unor fonduri bănești, tranzacționate pe o piață reglementată în sensul pct. 1) și pct. 2), sau negociate în afara pieței reglementate, cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

a) activul suport constă în instrumente prevăzute în prezentul alineat, în indici financiari, rate de dobîndă și rate de schimb valutar, în care OPCVM poate investi în conformitate cu politica sa de investiții, în modul prevăzut de regulile fondului sau în actele de constituire;

b) contrapărțile sînt instituții subiecți ai supravegherii prudentiale, iar cooperarea dintre Comisia Națională și autoritatea competentă din statul de origine este asigurată suficient;

7) instrumente ale pieței monetare, altele decît cele tranzacționate pe o piață reglementată, care sînt lichide și au o valoare ce poate fi determinată precis în orice moment, cu condiția ca emisiunea sau emitentul să fie supuse reglementărilor referitoare la protecția investitorilor și a economiilor acestora și cu condiția ca aceste instrumente să fie:

a) emise sau garantate de o autoritate a administrației publice, centrală sau locală, din Republica Moldova, de Banca Națională a Moldovei, în cazurile și în condițiile prevăzute de actele normative ale acesteia, sau de o autoritate administrativă, centrală sau locală, sau de o bancă centrală a unui stat membru al Uniunii Europene, de Banca Centrală Europeană sau de Banca Europeană de Investiții ori de un organism public internațional din care fac parte unul sau mai multe state membre;

b) emise de un organism ale cărui titluri sînt negociate pe piețele reglementate, menționate la pct. 1) și 2);

c) emise sau garantate de o entitate supusă supravegherii prudentiale, în conformitate cu criteriile definite de legislația comunitară, sau de o entitate care este supusă și care se conformează unor reguli prudentiale considerate de Comisia Națională ca fiind cel puțin la fel de stricte ca

și cele prevăzute de legislația comunitară.

(2) În cazul în care pentru efectuarea investițiilor menționate la alin. (1) este necesară obținerea autorizației Băncii Naționale a Moldovei în conformitate cu prevederile Legii nr. 62-XVI din 23 martie 2008 privind reglementarea valutară, aceste autorizații urmează a fi obținute pînă la efectuarea investițiilor respective.

(3) Limitele cu privire la tipul de instrumente în care se va investi și ponderea maximă a investițiilor pentru o anumită categorie se stabilesc prin reglementări ale Comisiei Naționale.

(4) Distribuirea sau reinvestirea veniturilor unui OPCVM se realizează potrivit prevederilor prezentei legi, ale regulilor fondului sau ale actului de constituire.

Articolul 113. Sistemul de administrare a riscului

(1) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor și compania investițională care se autoadministrează utilizează un sistem de administrare a riscului, care să le permită:

a) să monitorizeze și să cuantifice în orice moment riscul asociat pozițiilor și influența pozițiilor asupra profilului de risc general al portofoliului;

b) să asigure o evaluare corectă și independentă a valorii instrumentelor financiare derivate, negociate în afara pieței reglementate.

(2) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor și compania investițională care se autoadministrează comunică trimestrial Comisiei Naționale, în conformitate cu reglementările acesteia, tipurile de valori mobiliare derivate, riscul activelor suport, limitele cantitative și metodele alese pentru a estima riscul asociat tranzacțiilor cu valori mobiliare derivate, pentru fiecare OPCVM administrat.

Secțiunea a 5-a. Protecția deținătorilor de acțiuni ale companiei investiționale și de unități de fond ale fondurilor de investiții

Articolul 114. Reguli privind transparența și publicitatea

(1) OPCVM este obligat să informeze publicul asupra activității sale în modul și în termenul stabilit de prezenta lege și de actele normative ale Comisiei Naționale.

(2) OPCVM este obligat să prezinte Comisiei Naționale, să publice în organul de presă indicat în actele de constituire sau în regulile fondului și să expună pe pagina web proprie rapoartele specifice anuale și semestriale privind activitatea desfășurată.

(3) Difuzarea oricărui material publicitar referitor la OPCVM se permite numai în conformitate cu prevederile Legii nr. 1227-XIII din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate, cu reglementările Comisiei Naționale privind conținutul și structura materialului publicitar, în scopul asigurării transparenței și corectitudinii informației.

(4) Orice material publicitar va menționa existența prospectelor de emisiune, precum și modalitatea de obținere a acestora.

(5) Un OPCVM de tip „feeder” indică în toate informațiile publicitare pertinente că investește cel puțin 85% din activele sale în acțiuni sau în unități de fond emise de OPCVM de tip „master”.

(6) OPCVM de tip „feeder” trimite investitorilor, la cerere și în mod gratuit, un exemplar tipărit al prospectului și al rapoartelor specifice anuale și semestriale privind activitatea desfășurată ale OPCVM de tip „master”.

(7) Societatea de administrare fiduciară a investițiilor, pentru fiecare OPCVM administrat, și companiile investiționale care se autoadministrează publică în organul de presă indicat în actele de constituire sau în regulile fondului, plasează pe pagina web proprie și transmite Comisiei Naționale următoarele documente:

- a) prospectele de emisiune;
- b) prospectele simplificate;

c) rapoartele specifice anuale și semestriale privind activitatea desfășurată;

d) rapoartele periodice privind valoarea activului net și valoarea activului net unitar calculate conform reglementărilor Comisiei Naționale.

(8) Rapoartele privind valoarea activului net și valoarea activului net unitar se depun la Comisia Națională, se publică în organul de presă indicat în actele de constituire sau în regulile fondului și se plasează pe pagina web în termenele și în condițiile stabilite de actele normative ale Comisiei Naționale.

(9) Rapoartele specifice anuale și semestriale privind activitatea desfășurată se prezintă Comisiei Naționale, se publică în organul de presă indicat în actele de constituire sau în regulile fondului și se plasează pe pagina web în următorul termen:

a) rapoartele specifice semestriale proprii privind activitatea desfășurată pentru primul semestru – în termen de 30 de zile următoare semestrului de gestiune;

b) rapoartele specifice anuale proprii și consolidate privind activitatea desfășurată – în termen de 120 de zile următoare anului de gestiune.

(10) Rapoartele specifice anuale și semestriale privind activitatea desfășurată se furnizează gratuit, la cererea investitorilor, și se pun la dispoziția acestora în locurile prevăzute în prospectul de emisiune și în prospectul simplificat.

(11) Raportul specific anual privind activitatea desfășurată conține situațiile financiare anuale, precum și alte informații semnificative, care să sprijine investitorii în aprecierea, în cunoștință de cauză, a activității OPCVM și a rezultatelor acestuia.

(12) Rapoartele specifice anuale și semestriale privind activitatea desfășurată includ informațiile prevăzute în reglementările Comisiei Naționale.

(13) Situațiile financiare anuale sînt supuse auditului obligatoriu.

(14) În raportul său de audit, auditorul OPCVM de tip „feeder” ia în considerare raportul de audit al OPCVM de tip „master”. Auditorul OPCVM de tip „feeder” include în raport orice nereguli semnalate în raportul de audit al OPCVM de tip „master”, precum și impactul acestora asupra OPCVM de tip „feeder”.

(15) Raportul specific anual privind activitatea desfășurată al OPCVM de tip „feeder” include și o declarație cu privire la totalul cheltuielilor OPCVM de tip „feeder” și ale OPCVM de tip „master”.

(16) Rapoartele specifice anuale și semestriale privind activitatea desfășurată ale OPCVM de tip „feeder” precizează modalitățile prin care pot fi obținute rapoartele specifice anuale și, respectiv, semestriale privind activitatea desfășurată a OPCVM de tip „master”.

Articolul 115. Protecția drepturilor investitorilor

(1) În vederea protejării intereselor investitorilor, companiile investiționale care se autoadministrează și societățile de administrare fiduciară a investițiilor care acționează în numele unui OPCVM pot suspenda temporar răscumpărarea acțiunilor și a unităților de fond, cu respectarea prevederilor regulilor fondului, ale actului de constituire și cu acordul Comisiei Naționale.

(2) Pentru protecția interesului public și a investitorilor, Comisia Națională poate decide suspendarea temporară sau limitarea emisiunii și/sau răscumpărarea acțiunilor și a unităților de fond ale unui OPCVM.

(3) Actul de suspendare specifică termenele și motivul suspendării. Suspendarea poate fi prelungită și după expirarea termenului stabilit inițial în cazul în care motivele suspendării se mențin.

(4) În situațiile menționate la alin. (1), OPCVM comunică,

fără întârziere, decizia sa Comisiei Naționale în vederea obținerii acordului.

(5) În cazul în care influența exercitată de către deținătorii de participațiune calificată, membrii consiliului de administrație, conducătorii sau personalul compartimentului de control intern al societății de administrare fiduciară a investițiilor sau al companiei investiționale care se autoadministrează riscă să prejudicieze administrarea unui OPCVM, Comisia Națională adoptă măsuri pentru suspendarea activității sau retragerea licenței societății de administrare fiduciară a investițiilor sau a companiei investiționale care se autoadministrează.

(6) În cazul în care OPCVM de tip „master” suspendă temporar răscumpărarea sau subscrierea acțiunilor sau a unităților sale de fond, fie din proprie inițiativă, fie la cererea Comisiei Naționale sau a altei autorități competente, fiecare dintre OPCVM ale sale de tip „feeder” are dreptul să suspende răscumpărarea ori subscrierea acțiunilor sau unităților sale de fond în aceeași perioadă ca și OPCVM de tip „master”.

Secțiunea a 6-a. Reorganizarea OPCVM

Articolul 116. Reorganizarea OPCVM

(1) Fuziunea și dezmembrarea societății de administrare fiduciară a investițiilor, a OPCVM se efectuează în conformitate cu legislația civilă, cu Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 și cu regulamentele Comisiei Naționale.

(2) Participanții la reorganizarea OPCVM prin contopire sau prin absorbție pot fi numai OPCVM.

(3) La reorganizarea OPCVM prin divizare sau prin separare pot fi create numai OPCVM.

(4) OPCVM nu este în drept să se reorganizeze prin transformare în alte forme de organizare juridică.

(5) Dacă un OPCVM de tip „master” fuzionează cu un alt OPCVM sau dacă se dezmembrează în două sau mai multe OPCVM, OPCVM de tip „feeder” sunt lichidate, în afară de cazul în care Comisia Națională aprobă ca OPCVM de tip „feeder”:

a) să continue să fie un OPCVM de tip „feeder” al OPCVM de tip „master” sau al unui alt OPCVM în urma fuziunii sau a dezmembrării OPCVM de tip „master”; sau

b) să investească cel puțin 85% din activele sale în acțiuni sau în unități de fond la un alt OPCVM de tip „master” care nu rezultă din fuziune sau din dezmembrare; sau

c) să își modifice regulile fondului sau actele de constituire pentru a se transforma într-un OPCVM ce nu este un OPCVM de tip „feeder”.

(6) Nicio fuziune sau dezmembrare a unui OPCVM de tip „master” nu intră în vigoare decât dacă OPCVM de tip „master” a transmis tuturor deținătorilor săi de acțiuni sau de unități de fond și Comisiei Naționale informații utile și exacte cu privire la fuziune sau la dezmembrare cel târziu cu 60 de zile până la data propusă pentru intrarea în vigoare.

(7) În cazul în care un OPCVM de tip „master” se lichidează, OPCVM de tip „feeder” se lichidează de asemenea, cu excepția cazului când Comisia Națională aprobă:

a) investirea a cel puțin 85% din activele OPCVM de tip „feeder” în acțiuni sau în unități de fond la un alt OPCVM de tip „master”; sau

b) modificarea regulilor fondului sau a actelor de constituire pentru ca OPCVM de tip „feeder” să se poată transforma într-un OPCVM ce nu este un OPCVM de tip „feeder”.

(8) Lichidarea unui OPCVM de tip „master” nu se poate realiza mai devreme de 3 luni de la data la care OPCVM de tip „master” a informat toți deținătorii săi de acțiuni sau de unități de fond și Comisia Națională cu privire la decizia de lichidare.

(9) Comisia Națională emite reglementări privind procedurile de aprobare în caz de lichidare, fuziune sau dezmembrare a OPCVM.

Articolul 117. Societățile pe acțiuni a căror activitate conține caracteristicile activității OPCVM

(1) Societatea pe acțiuni a cărei activitate întrunește cumulativ condițiile specificate la art. 89 alin. (1), dar care nu are încheiat contract cu o societate de administrare fiduciară a investițiilor sau nu deține licență pentru acest gen de activitate eliberată de Comisia Națională ori decizia acesteia despre faptul că activitatea sa nu reprezintă activitate a OPCVM, este obligată să suspende activitatea pe piața de capital până la obținerea licenței de la Comisia Națională sau a avizului prin care se adeverește că activitatea sa nu reprezintă activitate a OPCVM.

(2) Neexecutarea prevederilor alin. (1) constituie temei pentru dizolvarea societății în conformitate cu art. 97 al Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni.

Capitolul VI

PROTECȚIA INVESTITORILOR

Secțiunea 1. Dezvăluirea informației

Articolul 118. Dispoziții generale privind dezvăluirea informației

(1) Prevederile prezentului capitol nu se aplică:

a) autorităților administrației publice centrale și locale;

b) societăților care au emis recipise depozitare moldo-venești;

c) emitentilor ale căror valori mobiliare, deși anterior au constituit obiectul unei oferte publice, în prezent nu întrunesc caracteristicile unei oferte publice;

d) emitentilor ale căror valori mobiliare, deși anterior au fost admise spre tranzacționare pe piața reglementată sau în cadrul MTF, în prezent sînt retrase de pe piața reglementată sau din cadrul MTF;

e) emitentilor ale căror valori mobiliare sînt admise spre tranzacționare în cadrul MTF, față de care vor fi aplicate reguli de dezvăluire, conform cerințelor stabilite de Comisia Națională.

(2) În cazul în care prezenta lege nu prevede expres modul în care o informație urmează a fi făcută publică, se consideră că informația respectivă este făcută publică dacă a fost dezvăluită:

a) în unul sau în mai multe ziare cu difuzare națională; și/sau

b) în formă electronică pe pagina web proprie; și/sau

c) prin distribuirea ei unei agenții de presă și/sau de informații, cu condiția că aceasta o va dezvălui public; și/sau

d) în textul unei decizii a unei autorități a administrației publice, ce urmează a fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3) Orice informație făcută publică conform cerințelor stabilite la art. 125 este prezentată concomitent și Comisiei Naționale.

(4) Comisia Națională emite acte normative privind crearea și menținerea activității mecanismelor oficiale de stocare a informațiilor făcute publice în conformitate cu prevederile prezentului capitol.

(5) Emitentilor valorilor mobiliare admise la tranzacționare pe o piață reglementată sau în cadrul MTF sînt obligați să asigure un tratament egal în ceea ce privește dezvăluirea de informații pentru toți deținătorii de valori mobiliare care se află într-o situație identică. Dezvăluirea informației se efectuează în conformitate cu prezenta lege, cu Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni și cu actele normative ale Comisiei Naționale.

Articolul 119. Dezvăluirea informației de către emitenți

(1) Emitenții care întrunesc criteriile unei entități de interes public sînt obligați să publice:

- a) raportul anual al emitentului;
- b) raportul semestrial al emitentului;
- c) declarațiile intermediare ale conducerii emitentului;
- d) informația despre evenimentele care afectează activitatea economico-financiară a emitentului;
- e) actele de constituire ale emitentului.

(2) În scopul protejării intereselor investitorilor sau asigurării bunei funcționări a pieței, Comisia Națională este în drept să ceară emitentului, auditorului emitentului și/sau persoanelor menționate la art. 125 alin. (1) să publice și/sau să prezinte informații și documente în modul și în perioada stabilită de actele normative ale Comisiei Naționale.

(3) În cazul în care emitentul nu se conformează cerinței stabilite la alin. (2), Comisia Națională este în drept să facă publice informațiile respective după audierea emitentului.

(4) Responsabilitatea dezvăluirii informației de către emitent revine organelor executive ale emitentului.

(5) Emitentul este obligat să dezvăluie informația în formă electronică pe pagina web proprie. Actul de constituire al emitentului poate prevedea și dezvăluirea informației în unul sau în mai multe ziare cu difuzare națională.

Articolul 120. Raportul anual al emitentului

(1) Emitenții sînt obligați să publice raportul anual în termen de pînă la 30 aprilie și să ia măsurile necesare pentru ca raportul să rămînă disponibil publicului pe o perioadă de cel puțin 5 ani.

(2) Raportul anual al emitentului va conține:

1) situațiile financiare anuale, cu anexarea raportului de audit;

2) raportul de activitate al conducerii;

3) declarațiile persoanelor responsabile ale emitentului, cu indicarea numelui și funcției acestora, prin care:

a) confirmă că, din punctul lor de vedere, situațiile financiare anuale sînt întocmite conform legislației și oferă o imagine corectă asupra activului și pasivului, asupra situației financiare și a rezultatului financiar ale emitentului;

b) confirmă că, din punctul lor de vedere, raportul de activitate prezintă corect evoluția și rezultatele emitentului;

c) fac o descriere a principalelor riscuri și incertitudini cu care se confruntă emitentul.

(3) Raportul anual al emitentului include cel puțin o descriere corectă și completă a dezvoltării și a performanței activității economico-financiare a emitentului și a întreprinderilor pe care le controlează, precum și o descriere a principalelor riscuri cu care se confruntă el.

(4) La publicarea raportului anual, emitentul publică integral raportul de audit.

Articolul 121. Raportul semestrial al emitentului

(1) Emitentul este obligat să publice raportul semestrial după încheierea fiecărui semestru, dar nu mai tîrziu de 2 luni după încheierea semestrului.

(2) Emitentul ia măsurile necesare pentru ca raportul semestrial să rămînă disponibil publicului pe o perioadă de cel puțin 5 ani.

(3) Raportul semestrial al emitentului va conține:

1) situațiile financiare semestriale;

2) raportul intermediar de activitate al conducerii;

3) declarațiile persoanelor responsabile ale emitentului, cu indicarea numelui și funcției acestora, prin care:

a) confirmă că, din punctul lor de vedere, situațiile financiare semestriale sînt întocmite conform legislației și oferă o imagine corectă asupra activului și pasivului, asupra situației financiare și a rezultatului financiar ale emitentului;

b) confirmă că, din punctul lor de vedere, raportul de activitate prezintă corect evoluția și rezultatele emitentului.

(4) Raportul include cel puțin evenimentele importante care au avut loc pe parcursul semestrului și impactul acestora asupra situației economico-financiare a emitentului și a întreprinderilor pe care le controlează, precum și conține o descriere a principalelor riscuri pentru următorul semestru.

(5) În cazul emitenților de acțiuni, suplimentar informațiilor stabilite la alin. (4), raportul intermediar de activitate conține informații privind tranzacțiile importante cu acțiunile emitentului.

(6) Situațiile financiare semestriale se supun auditului obligatoriu. La publicarea raportului semestrial, emitentul publică integral raportul de audit.

Articolul 122. Declarațiile intermediare ale conducerii emitentului

(1) Emitenții sînt obligați să publice declarațiile intermediare ale conducerii lor pe durata primului semestru și pe durata celui de-al doilea semestru.

(2) Declarațiile intermediare se publică într-un interval de timp care începe la 10 săptămîni de la începutul semestrului și se încheie cu 6 săptămîni înainte de încheierea semestrului.

(3) Declarațiile intermediare se referă la perioada cuprinsă între începutul semestrului și data publicării declarației și conțin:

a) descrierea generală a evenimentelor și a tranzacțiilor importante desfășurate în perioada în cauză și impactul acestora asupra activității emitentului și a întreprinderilor pe care le controlează;

b) descrierea generală a situației financiare și a rezultatelor emitentului și ale întreprinderilor pe care le controlează.

(4) Emitenții care, la cererea pieței reglementate sau din proprie inițiativă, publică rapoarte trimestriale nu sînt obligați să publice declarațiile intermediare ale conducerii.

Articolul 123. Evenimentele care influențează emitentul

(1) Emitentul este obligat să publice informații privind:

a) orice modificare a drepturilor de vot aferente diferitelor categorii de acțiuni emise de emitent și instrumentelor derivate care oferă drepturi asupra acțiunilor;

b) noile emisiuni de valori mobiliare;

c) plata dividendelor;

d) convertirea, fracționarea sau consolidarea valorilor mobiliare din emisiunile anterioare;

e) evenimentele care influențează sau pot influența activitatea emitentului sau prețul valorilor mobiliare admise spre tranzacționare.

(2) Informațiile specificate la alin. (1) se publică în cel mai scurt timp, dar nu mai tîrziu de 7 zile de la data apariției acestora.

Articolul 124. Actele de constituire

Emitentul este obligat să publice:

a) actul de constituire și statutul emitentului, dacă acesta există separat, în termen de cel mult o lună de la înregistrarea de stat a emitentului, dar nu mai tîrziu de data inițierii unei oferte publice sau a procedurii de admitere spre tranzacționare pe piața reglementată;

b) orice modificări și completări la actul de constituire și la statutul emitentului, dacă acesta există separat, în termen de cel mult 15 zile de la data adoptării acestor modificări și completări;

c) textul integral actualizat al actului de constituire și al statutului emitentului, dacă acesta există separat, în cazul modificării sau completării acestora, în termen de cel mult 15 zile de la data adoptării modificărilor și completărilor respective.

Articolul 125. Dezvăluirea informației privind deținerele importante de acțiuni

(1) Deținătorul de acțiuni care a dobîndit sau a înstrăinat

acțiuni cu drept de vot ale unui emitent care întrunește criteriile unei entități de interes public este obligat să informeze emitentul și Comisia Națională despre acest fapt, în termen de cel mult 4 zile lucrătoare de la data dobândirii sau înstrăinării, în cazul în care în urma acestei tranzacții atinge, depășește sau coboară sub limita de 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 33%, 50%, 66%, 75% și 90%.

(2) Deținătorul de acțiuni cu drept de vot este obligat să informeze emitentul și Comisia Națională în cazul când cota de acțiuni deținută atinge limitele stabilite la alin. (1) ca urmare a unor operațiuni de conversiune, fracționare sau consolidare.

(3) Cerințele stabilite la alin. (1) și (2) se aplică și în cazul când o persoană dobândește valori mobiliare ce pot fi convertite în acțiuni cu drept de vot sau în instrumente financiare în al căror temei poate achiziționa acțiuni cu drept de vot. În plus, acestea se aplică persoanei fizice sau juridice în măsura în care această persoană are dreptul de a achiziționa, a ceda sau a exercita drepturi de vot în una din situațiile următoare sau în cazul unei combinații între acestea:

a) drepturile de vot sînt deținute de un terț cu care persoana în cauză a încheiat un acord prin care se obligă să adopte, printr-un exercițiu concertat al drepturilor de vot pe care le deține, o politică durabilă comună în ceea ce privește gestiunea societății în cauză;

b) drepturile de vot sînt deținute de un terț în conformitate cu un acord încheiat cu persoana în cauză, care prevede transferul temporar și cu titlu oneros al drepturilor de vot în cauză;

c) drepturile de vot sînt anexate acțiunilor depuse ca garanție pe lângă această persoană, cu condiția ca aceasta să controleze drepturile de vot și să declare că intenționează să le exercite;

d) drepturile de vot sînt anexate acțiunilor pentru care această persoană deține uzufructul;

e) drepturile de vot sînt deținute sau pot fi exercitate în conformitate cu literele a)–d) de către o întreprindere controlată de această persoană;

f) drepturile de vot sînt anexate acțiunilor depuse pe lângă această persoană, care le poate exercita cum dorește, în cazul în care nu primește instrucțiuni speciale din partea deținătorului de acțiuni;

g) drepturile de vot sînt deținute de un terț în nume propriu sau pe seama acestei persoane;

h) această persoană poate exercita drepturile de vot ca mandatar și cum dorește în cazul în care nu primește instrucțiuni speciale din partea deținătorului de acțiuni.

(4) În termen de cel mult 3 zile de la primirea informațiilor conform alin. (1)–(3), emitentul este obligat să publice aceste informații.

(5) Cerințele stabilite la alin. (1)–(3) nu se aplică market maker-ului la atingerea limitelor stabilite la alin. (1) în cazul în care acesta nu intervine în administrarea emitentului în cauză și nu exercită influențe pentru a determina emitentul să dobândească aceste acțiuni sau să susțină prețul acestora.

(6) Emitentul care a dobândit sau a înstrăinat acțiuni cu drept de vot proprii este obligat să publice o informație despre acest fapt cît mai curînd posibil, dar nu mai tîrziu de 5 zile lucrătoare de la data tranzacției, în cazul în care după tranzacție emitentul atinge, depășește sau coboară sub limita de 5% sau 10%.

(7) Modelul formularelor-tip pentru dezvăluirea informației conform prezentului articol și modelul de completare a acestora se stabilesc în actele normative ale Comisiei Naționale.

Articolul 126. Alte cerințe privind dezvăluirea informației

(1) Instituțiile publice care difuzează statistici ce pot

influența semnificativ piața de capital sau evoluția prețului unuia sau mai multor instrumente financiare fac publice aceste informații în mod transparent și nediscriminatoriu.

(2) Analistii financiari și persoanele care difuzează un studiu investițional iau măsurile necesare pentru a asigura accesul nediscriminatoriu la studiul investițional.

(3) Informația din cadrul unui studiu investițional menționează interesele personale și/sau conflictele de interese ale analistului financiar și ale persoanelor care difuzează studiul în raport cu instrumentele financiare la care se referă studiul.

(4) Persoanele cu funcții de răspundere în cadrul unui emitent de valori mobiliare și alte instrumente financiare și, după caz, persoanele care au o legătură strînsă cu acestea comunică Comisiei Naționale, în modul stabilit de actele normative ale acesteia despre tranzacțiile efectuate cu acțiunile emitentului respectiv, cu instrumentele financiare derivate sau cu alte instrumente ce le sînt asociate.

(5) Jurnaliștii, reporterii și alte persoane care participă la elaborarea și distribuirea informațiilor privind instrumentele financiare prin intermediul mijloacelor de informare în masă:

a) evaluează informațiile distribuite public, avîndu-se în vedere reglementările și normele profesionale din domeniul mijloacelor de informare în masă;

b) efectuează distribuirea informațiilor respective, cu condiția că persoanele nominalizate nu obțin direct sau indirect beneficii de orice natură ca urmare a difuzării informațiilor în cauză.

Secțiunea a 2-a. Abuzul pe piața de capital

Articolul 127. Informațiile privilegiate

(1) Se consideră informație privilegiată orice informație de natură precisă, care nu a fost dezvăluită public, care se referă în mod direct sau indirect la unul sau la mai mulți emitenți ori la unul sau la mai multe instrumente financiare și care, dacă ar fi dezvăluită public, ar putea avea un impact semnificativ asupra prețului acelor instrumente financiare sau asupra prețului derivatelor aflate în legătură cu aceste instrumente.

(2) Se interzice folosirea informației privilegiate de către insider, pentru sine sau pentru o terță parte, în mod direct sau indirect, în scopul:

a) dobîndirii sau înstrăinării instrumentelor financiare la care se referă informațiile în cauză; sau

b) tentativei de dobîndire sau de înstrăinare a instrumentelor financiare la care se referă informațiile în cauză.

(3) Interdicția stabilită la alin. (2) se aplică insiderului care deține o informație privilegiată în virtutea:

a) calității sale de membru în organele de conducere sau de control ale emitentului;

b) deținerii de acțiuni în capitalul social al emitentului;

c) accesului la aceste informații ca urmare a exercitării funcțiilor și atribuțiilor profesionale;

d) accesului ilicit la astfel de informații.

(4) Interdicția stabilită la alin. (2) se aplică oricărei alte persoane care, deși nu se încadrează în prevederile alin. (3), deține informații privilegiate și cunoaște sau trebuie să cunoască că aceste informații sînt privilegiate.

(5) În cazul în care insiderul este o persoană juridică, interdicția stabilită la alin. (2) se aplică persoanelor fizice ale insiderului care participă sau pot participa la luarea deciziei privind dobîndirea sau înstrăinarea instrumentelor financiare la care se referă informația privilegiată.

(6) Interdicția stabilită la alin. (2) nu se aplică tranzacțiilor cu instrumente financiare efectuate în vederea executării unei obligații născute pînă la momentul în care insiderul a obținut informația privilegiată.

(7) Insiderul nu este în drept:

a) să comunice sau să transmită în orice alt mod infor-

mațiile privilegiate unei alte persoane, cu excepția cazului când acest fapt are loc în procesul desfășurării normale a activității;

b) să recomande unei alte persoane să efectueze tranzacții cu instrumente financiare la care se referă informațiile privilegiate sau să influențeze în orice alt mod decizia acestei persoane de a efectua tranzacții cu aceste instrumente financiare.

(8) Emitentul de instrumente financiare este obligat să facă publice, imediat cum este posibil, informațiile privilegiate referitoare la activitatea sa și la instrumentele sale financiare, cel puțin plasând aceste informații pe pagina web.

(9) Emitentul este în drept să amâne, pe propria răspundere, publicarea informațiilor privilegiate conform alin. (8) pentru a nu afecta interesele sale legitime, cu condiția că această amânare nu va induce în eroare publicul și că emitentul va asigura confidențialitatea informației privilegiate.

(10) În cazul în care emitentul sau reprezentantul acestuia comunică informația privilegiată unui terț în procesul desfășurării normale a activității, emitentul este obligat să facă publică această informație:

a) în același moment în care este comunicată terțului – în cazul în care informația a fost comunicată terțului neaccidental; sau

b) imediat după ce a fost comunicată terțului – în cazul în care informația a fost comunicată terțului accidental.

(11) Obligația stabilită la alin. (10) nu se aplică în cazul în care persoana terță, căreia i-au fost comunicate informațiile privilegiate, este obligată, în temeiul legislației, al actelor interne ale persoanei terțe și/sau al contractului dintre părți, să păstreze confidențialitatea acestor informații.

(12) Emitenții și persoanele care acționează în numele lor sînt obligați să stabilească o listă a persoanelor care dețin informații privilegiate, să o actualizeze periodic și să o prezinte Comisiei Naționale în modul stabilit de aceasta.

Articolul 128. Manipulările pe piață

(1) Manipulările pe piață sînt interzise.

(2) Se consideră manipulare pe piață:

1) tranzacțiile sau ordinele de tranzacționare:

a) care oferă sau pot oferi informații false sau care induc în eroare în ceea ce privește cererea, oferta sau prețul instrumentelor financiare; sau

b) care, prin acțiunea uneia sau mai multor persoane ce activează în mod concertat, influențează stabilirea prețului unuia sau mai multor instrumente financiare la un nivel anormal sau artificial, cu excepția cazului când persoana care a intrat în tranzacții sau a emis ordinele de tranzacționare demonstrează că motivele pentru care procedează astfel sînt legitime și că aceste tranzacții sau ordine de tranzacționare sînt în conformitate cu practicile admise pe piața reglementată sau în cadrul MTF;

2) efectuarea de tranzacții fictive sau prin înșelăciune;

3) aplicarea de ordine de tranzacționare fictive;

4) difuzarea și răspindirea, prin intermediul mijloacelor de informare în masă (inclusiv prin Internet) sau prin orice alt mijloc, a informațiilor ce oferă sau pot oferi indicații false despre instrumentele financiare, în cazul când persoana care a difuzat informațiile știa sau trebuia să știe că informațiile în cauză sînt false.

(3) Alte cerințe privind constatarea, prevenirea și evitarea abuzurilor pe piață sînt stabilite în actele normative ale Comisiei Naționale.

Articolul 129. Obligațiile societăților de investiții privind abuzurile pe piață

Societățile de investiții sînt obligate să informeze Comisia Națională în cazul în care dispun de informații că o tranzacție cu instrumente financiare se efectuează cu încălcarea prevederilor prezentei legi referitoare la informațiile privi-

legate și/sau la manipulările pe piață.

Secțiunea a 3-a. Fondul de compensare a investitorilor

Articolul 130. Dispoziții generale

(1) Fondul de compensare a investitorilor (în continuare în această secțiune – *Fond*) se constituie și se gestionează de către Comisia Națională și se utilizează în conformitate cu deciziile acesteia.

(2) Fondul se constituie cu scopul de a compensa, în condițiile prezentei legi și ale actelor normative ale Comisiei Naționale, clienții persoane fizice ai societăților de investiții în cazul incapacității societăților de investiții de a returna mijloacele bănești și/sau instrumentele financiare ale clienților, transmise societăților de investiții în contextul prestării serviciilor de investiții și serviciilor conexe.

(3) Comisia Națională deschide un cont separat pentru acumularea mijloacelor financiare ale Fondului.

(4) Mijloacele Fondului pot fi utilizate doar pentru compensarea prejudiciilor investitorilor și pentru acoperirea cheltuielilor de activitate ale Fondului, conform prevederilor art. 131 și 132.

(5) Dreptul unui investitor la compensare poate face obiectul unei acțiuni a investitorului împotriva Fondului.

Articolul 131. Compensarea investitorilor

(1) În cazul incapacității societăților de investiții de a returna mijloacele bănești și/sau instrumentele financiare ale clienților, Fondul, în conformitate cu art. 133, achită fiecărui client prejudiciat o compensație nu mai mare de 6 000 de lei.

(2) Compensația acoperă instrumentele financiare și mijloacele bănești aflate la evidența contului clientului, ținut de societatea de investiții, existent în momentul intentării procesului de insolabilitate în privința acestei societăți de investiții.

(3) Valoarea instrumentelor financiare de pe contul clientului se calculează conform ultimului preț de tranzacționare al acestor instrumente financiare, existent la momentul intentării procesului de insolabilitate în privința acestei societăți de investiții.

(4) Mărirea obligațiilor societății de investiții față de client se calculează avîndu-se în vedere valoarea totală a mijloacelor bănești și a instrumentelor financiare ale clientului, din care se scad creanțele clientului față de societatea de investiții.

(5) Compensația se achită în monedă națională. În cazul în care societatea deține în numele clientului mijloace bănești în valută străină, compensația se achită în monedă națională, echivalentul fiind determinat cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc la data la care intervine cel puțin una din situațiile stabilite la art. 133 alin. (1).

Articolul 132. Mijloacele Fondului

(1) Mijloacele Fondului se formează din:

a) contribuțiile anuale ale societăților de investiții, în mărirea stabilită de actele normative ale Comisiei Naționale, achitate anual, în termen de cel mult o lună de la expirarea anului calendaristic;

b) veniturile din investiții;

c) veniturile din penalitățile de întârziere;

d) veniturile din recuperarea creanțelor compensate de Fond;

e) donații, subvenții, alocații și alte venituri stabilite prin actele normative ale Comisiei Naționale.

(2) Pentru transferul cu întârziere al mijloacelor în Fond, societățile de investiții achită o penalitate de 0,1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere.

(3) Fondul poate primi împrumuturi doar în cazul când mijloacele pe care le deține nu sînt suficiente pentru acoperirea compensațiilor către clienții societăților de investiții.

(4) Mijloacele alocate de societățile de investiții drept

contribuții în Fond nu pot fi restituite societăților de investiții, inclusiv în cazul dizolvării, reorganizării sau insolvenței acestora.

(5) Mijloacele Fondului pot fi investite în depozite bancare, în valori mobiliare de stat emise de Ministerul Finanțelor și în instrumente financiare emise de Banca Națională a Moldovei în cazurile și în condițiile prevăzute de actele normative ale Comisiei Naționale.

(6) Fondul nu acordă împrumuturi și nu oferă garanții.

(7) Cheltuielile legate de administrarea și funcționarea Fondului se acoperă din contul mijloacelor specificate la alin. (1) lit. b)–e).

Articolul 133. Achitarea compensațiilor

(1) Fondul inițiază achitarea compensațiilor în conformitate cu art. 131 în situațiile în care:

a) Comisia Națională consideră că, pentru moment, societatea de investiții nu este aptă, din motive ce țin de situația financiară, să-și îndeplinească obligațiile către clienți și nici nu există premise pentru a considera că societatea își va îndeplini aceste obligații în timp rezonabil;

b) instanța de judecată a emis o hotărâre definitivă referitor la intentarea procesului de insolvență.

(2) În cazul specificat la alin. (1) lit. a), Comisia Națională adoptă o ordonanță în care indică considerentele sale și prin care cere societății de investiții, în termen de cel mult o zi, lista clienților societății de investiții și valoarea activelor pe care societatea le deținea în numele fiecărui client. În cazul în care societatea de investiții este o bancă comercială, ordonanța se adoptă doar cu avizul Băncii Naționale a Moldovei.

(3) În cazurile stabilite la alin. (1), în termen de cel mult o zi de la emiterea deciziei de către Comisia Națională sau de la data luării hotărârii de către instanța de judecată, societatea de investiții prezintă lista clienților societății de investiții și valoarea activelor pe care societatea le deținea în numele fiecărui client.

(4) În cazul în care hotărârea instanței de judecată se referă la intentarea procesului de insolvență a societății de investiții, lista clienților și valoarea activelor acestora sunt prezentate de către lichidator în termen de cel mult o lună de la data intentării procesului de insolvență.

(5) În termen de cel mult 3 zile de la primirea listei de la lichidator, Comisia Națională publică cel puțin pe pagina web proprie și în două ziare cu difuzare națională o informație privind incapacitatea societății de investiții de a onora obligațiile sale față de client, inițierea procedurii de compensare a clienților, locul, modul și perioada achitării compensațiilor și alte informații relevante. Informația este prezentată concomitent societăților de investiții, depozitarului central și piețelor reglementate.

(6) Fondul asigură achitarea compensațiilor în termen de cel mult o lună de la data începerii achitărilor.

(7) Fondul preia dreptul de creanță al clienților în raport cu societatea de investiții pentru suma egală cu valoarea totală a compensațiilor achitate clienților prejudiciați ai societății de investiții.

(8) Obligațiile societății de investiții față de fiecare client, pentru care a fost achitată compensația, se reduc cu valoarea compensației achitate acestui client pentru compensarea prejudiciului.

(9) Creanțele față de clienți, altele decât cele plătite de Fond, se compensează din contul patrimoniului societății de investiții aflate în proces de insolvență după executarea creanței Fondului.

(10) Fondul este în drept să achite compensațiile prin mandat poștal sau prin transfer bancar.

(11) În termen de cel mult 3 zile de la data achitării complete a compensației, Comisia Națională informează lichidatorul privind valoarea compensațiilor achitate fiecărui client.

Articolul 134. Exceptarea compensațiilor

(1) Din contul Fondului nu se compensează prejudiciile și nu se achită compensații:

a) persoanelor care dețin o cotă de cel puțin 5% în capitalul societății de investiții;

b) membrilor consiliului, ai organului executiv unipersonal sau membrilor organului executiv colegial și ai organelor de control ale societății de investiții;

c) persoanelor care se află în relații de familie cu persoanele indicate la lit. b);

d) clienților profesioniști;

e) auditorului societății de investiții și angajaților acesteia;

f) clienților societății de investiții care sînt direct responsabili pentru fapte ce au cauzat ori au agravat situația financiară negativă a societății de investiții.

(2) Din contul Fondului pot fi achitate compensații doar clienților societăților de investiții, pentru care sînt prestate servicii în temeiul unor contracte încheiate după intrarea în vigoare a prezentei legi și care nu se referă la instrumentele financiare și/sau la mijloacele bănești transmise de către clienți societăților de investiții pînă la crearea Fondului.

(3) Din contul Fondului nu pot fi efectuate compensații pentru creanțele față de clienți ce rezultă dintr-o tranzacție cu spălare de bani și cu finanțare a terorismului, conform hotărârii instanței de judecată.

Articolul 135. Obligațiile societăților de investiții privind informarea clienților

(1) Societățile de investiții sînt obligate să informeze clienții despre Fond și despre scopul activității acestuia pînă la prestarea serviciului.

(2) La solicitarea clientului, societatea de investiții oferă informații suplimentare privind activitatea Fondului, privind modul de calculare și de achitare a compensațiilor și alte informații referitoare la Fond.

Articolul 136. Măsurile de impunere

(1) În cazul în care o societate de investiții nu achită contribuțiile la Fond în termenul stabilit, Comisia Națională expediază în adresa societății de investiții un preaviz în formă scrisă privind efectuarea contribuțiilor restante la Fond în termen de cel mult o lună de la data expedierii preavizului.

(2) În cazul în care societatea de investiții nu achită contribuțiile la Fond în termen de o lună de la data expedierii preavizului, Comisia Națională este în drept să aplice sancțiuni conform prevederilor prezentei legi.

(3) În cazul aplicării consecutive a 3 sancțiuni pentru neefectuarea contribuțiilor la Fond, Comisia Națională este în drept să suspende licența de societate de investiții. Dacă în termenele indicate în decizia Comisiei Naționale persoana licențiată nu se conformează cerințelor stabilite, Comisia Națională este în drept să retragă licența de societate de investiții.

Secțiunea a 4-a. Clienții profesioniști și investitori calificați

Articolul 137. Clienții profesioniști

(1) Calitatea de client profesionist este deținută de persoanele și instituțiile specificate la alin. (2) și de persoanele care obțin această calitate, la cerere, conform alin. (3).

(2) Sînt clienți profesioniști:

1) societățile de investiții, băncile comerciale, societățile de asigurare, OPCVM și societățile lor de administrare fiduciară a investițiilor, fondurile de pensii;

2) autoritățile administrației publice centrale și locale, Banca Națională a Moldovei și băncile centrale ale altor state, organismele internaționale și regionale, precum Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, Banca Centrală Europeană, Banca Europeană de Investiții, Banca

Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și alte instituții internaționale similare;

3) persoanele juridice care întrunesc cel puțin 2 din următoarele criterii:

a) activele totale constituie echivalentul în lei a cel puțin 20 milioane de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei;

b) profitul brut constituie echivalentul în lei a cel puțin 40 milioane de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei;

c) capitalul propriu constituie echivalentul în lei a cel puțin 2 milioane de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei;

4) alți investitori instituționali a căror activitate principală constă în investiții în instrumente financiare, în special entitățile care se ocupă cu obținerea de capital prin valorificarea de valori mobiliare în active sau prin alte operațiuni de finanțare.

(3) Pot obține calitatea de client profesionist, la cerere, persoanele fizice sau juridice care întrunesc cel puțin 2 din următoarele criterii:

a) au efectuat pe piața respectivă în medie 10 tranzacții în valoare semnificativă pe trimestru în ultimele 4 trimestre anterioare;

b) dețin un portofoliu investițional format din instrumente financiare și/sau depozite bancare care are o valoare ce depășește echivalentul în lei a 500 000 de euro calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei;

c) au activat sau activează în sectorul financiar de cel puțin un an, deținând o funcție ce necesită cunoștințe în domeniul tranzacțiilor cu instrumente financiare sau al serviciilor și activităților de investiții.

(4) Calitatea de client profesionist se obține în modul următor:

a) solicitantul adresează în acest sens societății de investiții o cerere scrisă, cu indicarea faptului dacă dorește să obțină această calitate în mod general în raport cu societatea de investiții sau doar în cazul unor anumite servicii și/sau tranzacții; în caz de necesitate, solicitantul anexează la cerere documentele relevante ce confirmă corespunderea lui la cel puțin două criterii stabilite la alin. (3);

b) societatea de investiții întreprinde măsurile necesare pentru verificarea corespunderii solicitantului la cel puțin două criterii stabilite la alin. (3);

c) societatea de investiții prezintă o informație în scris privind drepturile și formele de protecție pe care riscă să le piardă solicitantul la obținerea calității de client profesionist;

d) clientul prezintă societății de investiții o declarație în scris, separată de contractele încheiate între solicitant și societatea de investiții, că este conștient de consecințele obținerii calității de client profesionist; la depunerea declarației, solicitantul obține calitatea de client profesionist.

(5) Societățile de investiții refuză calificarea solicitantului în calitate de client profesionist în cazul în care solicitantul nu întrunește cerințele stabilite la alin. (3) și/sau nu prezintă confirmări în acest sens.

(6) Clienții profesioniști sînt în drept să ceară societății de investiții, în mod general ori separat pentru anumite cazuri sau tranzacții, să nu fie considerați clienți profesioniști în raport cu societatea de investiții în cauză. La adresarea acestei cereri, societatea de investiții consideră clientul profesionist client obișnuit și aplică în privința acestuia prevederile prezentei legi referitoare la clienții obișnuiți.

(7) Clientul profesionist este obligat să adreseze societății de investiții cererea stabilită la alin. (6) în cazul în care consideră că nu are posibilitate să evalueze corect riscurile la care este sau poate fi expus în calitate de client profesionist.

(8) Cererea clientului profesionist de a fi considerat client obișnuit se include în cadrul unui acord în formă scrisă, încheiat separat sau ca parte a contractului încheiat cu societatea de investiții. Acordul prevede expres serviciile ori situațiile în care clientul profesionist este considerat client obișnuit.

(9) Clienții profesioniști sînt obligați să informeze societățile de investiții despre orice modificări și considerente care au sau pot avea ca efect pierderea calității de client profesionist.

Articolul 138. Investitorii calificați

(1) Calitatea de investor calificat o au persoanele și instituțiile specificate la art. 137 alin. (2) pct. 1) și 2) și alin. (3) și persoanele care obțin această calitate la cerere, conform alin. (2) din prezentul articol.

(2) Calitatea de investor calificat poate fi obținută de:

1) persoanele juridice care întrunesc cel puțin două din următoarele criterii:

a) au un număr mediu de angajați de cel puțin 250 de persoane;

b) valoarea activelor totale constituie echivalentul în lei a cel puțin 43 milioane de euro, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei;

c) profitul brut constituie echivalentul în lei a cel puțin 50 milioane de euro, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei;

2) persoanele fizice care corespund la cel puțin 2 criterii stabilite la art. 137 alin. (3).

(3) Pentru obținerea, la cerere, a calității de investor calificat, solicitantul depune pe propria răspundere o declarație în acest sens persoanei care efectuează oferta publică și/sau societății de investiții prin al cărei intermediu este efectuată oferta publică. La depunerea declarației, solicitantul obține calitatea de investor calificat.

(4) Solicitantul se consideră investor calificat doar în raport cu persoana care efectuează oferta publică și/sau cu societatea de investiții prin al cărei intermediu se efectuează oferta publică și căreia solicitantul i-a prezentat declarația specificată la alin. (3).

(5) La primirea unei declarații conform alin. (3), persoana care efectuează oferta publică și/sau societatea de investiții prin al cărei intermediu se efectuează oferta publică:

a) nu sînt obligate să verifice corespunderea solicitantului cu prevederile alin. (2);

b) nu sînt în drept să refuze solicitantului obținerea calității de investor calificat.

Capitolul VII

REGLEMENTARE, SUPRAVECHERE ȘI CONTROL

Articolul 139. Dispoziții generale

(1) Comisia Națională este în drept să exercite atribuțiile sale de reglementare, de supraveghere și control în raport cu orice participant la piața de capital, inclusiv cu persoanele licențiate sau autorizate conform prevederilor prezentei legi, cu emitenții ale căror valori mobiliare au făcut obiectul unei oferte publice și cu deținătorii de instrumente financiare, în cazul în care Comisia Națională consideră că:

a) exercitarea atribuțiilor este necesară pentru protecția investitorilor;

b) participantul nu este apt să desfășoare activități de investiții de un anumit tip;

c) sînt încălcate prevederile prezentei legi sau ale actelor normative ale Comisiei Naționale.

(2) În vederea protejării deținătorilor de instrumente financiare, Comisia Națională aprobă, prin decizie, mărirea comisioanelor:

a) pentru operațiunile de depozitare percepute de depozitarul central;

b) pentru transferul și grevarea drepturilor asupra instrumentelor financiare percepute de depozitarul central.

(3) Orice decizie a Comisiei Naționale poate fi contestată în instanța de judecată conform Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Articolul 140. Reglementarea prin licențiere și autorizare

(1) Comisia Națională eliberează licențe și autorizații pentru activitate pe piața de capital persoanelor care corespund cerințelor stabilite de prezenta lege și de actele normative ale Comisiei Naționale.

(2) Comisia Națională eliberează următoarele licențe și autorizații pentru activitate pe piața de capital:

- a) licență de societate de investiții;
- b) licență de operator de piață;
- c) licență de depozitar central;
- d) autorizație de societate de registru;
- e) alte autorizații prevăzute de prezenta lege.

(3) Licența se eliberează de către Comisia Națională în termen de cel mult 6 luni de la data depunerii de către solicitant a cererii de eliberare a licenței, cu condiția că solicitantul întrunește cerințele stabilite la alin. (1).

(4) Comisia Națională respinge cererea de eliberare a licenței în cazul în care:

- a) solicitantul nu întrunește cerințele de licențiere pentru activitatea respectivă;
- b) solicitantul se află în proces de insolabilitate sau de reorganizare;
- c) solicitantului anterior i-a fost retrasă licența ca urmare a încălcării legislației în domeniul pieței de capital;
- d) în cazul prevăzut la art. 39 alin. (5);
- e) în cazul prevăzut la art. 40 alin. (18) – pentru solicitanți care nu sunt bănci comerciale.

(5) Cererea de eliberare a licenței poate fi retrasă de solicitant înainte de eliberarea licenței sau de respingerea cererii.

(6) În cazul respingerii cererii de eliberare a licenței, Comisia Națională informează în scris solicitantul și comunică motivele de neeliberare a licenței.

(7) Respingerea cererii de eliberare a licenței poate fi contestată de solicitant în instanța de judecată în termen de cel mult 30 de zile de la data respingerii cererii.

(8) Licența se eliberează pe termen nelimitat și este netransferabilă.

(9) Taxa de eliberare a licențelor stabilite la alin. (2) lit. a) și b) este de 10 000 de lei.

(10) Taxa de eliberare a licenței și a autorizației stabilite la alin. (2) lit. c) și d) este de 5000 de lei.

(11) Taxa de eliberare a licențelor se varsă în bugetul Comisiei Naționale de către persoana licențiată în termen de cel mult 10 zile de la data luării de către Comisia Națională a deciziei de eliberare a licenței.

(12) La eliberarea licenței, Comisia Națională include informația privind persoana licențiată în Registrul licențelor pentru activitatea pe piața financiară nebancaară, ținut de Comisia Națională.

(13) Comisia Națională este în drept să suspende licența, pentru un termen de cel mult 90 de zile, în cazul în care persoana licențiată:

- a) nu a început să presteze serviciile ori să desfășoare activitățile pentru care deține licență în termen de 1 an de la primirea acesteia ori nu a prestat niciuna din activitățile indicate în licență în decursul a 6 luni;
- b) nu a achitat taxa de eliberare a licenței;
- c) încalcă grav și sistematic prevederile prezentei legi și ale deciziilor Comisiei Naționale referitoare la serviciile și activitățile de investiții;
- d) a obținut licență prin furnizarea de informații false sau prin alte măsuri ilegale;
- e) nu corespunde cerințelor de licențiere, stabilite de prezenta lege pentru activitatea respectivă;

f) cade sub incidența art. 39 alin. (5);

g) cade sub incidența art. 40 alin. (18);

h) nu a devenit membru al Fondului de compensare a investitorilor în termenul stabilit de prezenta lege pentru societățile de investiții.

(14) Dacă la expirarea termenului pentru care a fost suspendată licența nu au fost înlăturate toate încălcările, Comisia Națională este în drept să retragă licența. Retragerea licenței la solicitarea persoanei licențiate are loc după prezentarea de către aceasta a confirmării privind lipsa pretențiilor din partea clienților, la care se anexează și documentele justificative.

(15) Persoanele licențiate sau autorizate sunt obligate:

- a) să respecte condițiile de licențiere și/sau de autorizare;
- b) să informeze Comisia Națională despre orice modificare semnificativă a condițiilor inițiale de licențiere și/sau de autorizare;
- c) să prezinte Comisiei Naționale rapoarte, conform reglementărilor stabilite prin actele normative ale Comisiei Naționale;
- d) să dezvăluie public informația, conform reglementărilor stabilite prin actele normative ale Comisiei Naționale;
- e) să informeze imediat Comisia Națională despre orice încălcare semnificativă a legislației referitoare la operațiuni și/sau la activități de manipulare, de abuz de piață sau de altă natură care poate afecta stabilitatea pieței.

(16) Comisia Națională aprobă metodologia de calculare a capitalului propriu, stabilit pentru persoanele licențiate, și cerințe suplimentare privind adecvarea capitalului, avându-se în vedere directivele aplicabile ale Uniunii Europene.

Articolul 141. Supravegherea și controlul pieței de capital

(1) Comisia Națională este în drept să efectueze supravegherea și controlul privind:

- a) activitatea persoanelor licențiate sau autorizate, activitățile și serviciile acestora, sistemele electronice utilizate și operațiunile cu instrumente financiare efectuate de către acestea;
- b) ofertanții, ofertele publice și ofertele de preluare, inclusiv cazurile în care o persoană este obligată, conform prevederilor prezentei legi, să efectueze astfel de oferte;
- c) abuzul pe piața de capital;
- d) dezvăluirea informației.

(2) La realizarea atribuțiilor de supraveghere și control în privința operatorilor de piață, piețelor reglementate, operatorilor de sistem și în privința MTF, Comisia Națională este în drept să numească colaboratori ai Comisiei Naționale în calitate de inspecți ai pieței reglementate și, respectiv, de inspecți ai MTF.

(3) La realizarea atribuțiilor de supraveghere și control în privința operatorilor de piață, piețelor reglementate, MTF și/sau depozitarului central, Comisia Națională este în drept să aplice sisteme electronice de supraveghere și control în timp real, conectate la sistemele lor electronice.

(4) În cazul în care se aplică sisteme electronice de supraveghere și control, operatorii de piață, piețele reglementate, MTF și depozitarul central sunt obligați să asigure conexiunea și accesul sistemelor electronice de supraveghere și control ale Comisiei Naționale.

(5) Decizia privind efectuarea controlului și/sau a investigațiilor o ia Comisia Națională sau membrul consiliului de administrație al Comisiei Naționale căruia i-au fost delegate aceste împuterniciri.

(6) În vederea protejării intereselor clienților și investitorilor și/sau prevenirii încălcărilor legislației pe piața de capital, fără a leza dreptul său de a retrage ori de a suspenda licența, de a aplica sancțiuni, Comisia Națională este în drept să interzică unei persoane licențiate sau unui

oferant:

a) să încheie tranzacții cu instrumente financiare;
b) să desfășoare, pe o perioadă determinată de timp, una sau mai multe activități incluse în licență.

(7) La realizarea atribuțiilor sale de supraveghere și control, Comisia Națională este în drept:

a) să interzică persoanelor licențiate și ofertanților să dispună sau să efectueze tranzacții în privința unui anumit activ, inclusiv în privința unui activ ce se află în afara Republicii Moldova;

b) să oblige persoanele licențiate și ofertanții ca activele proprii ale acestora sau activele deținute în numele clienților să fie transmise spre păstrare și/sau administrare unei alte persoane;

c) să convoace și să audieze orice persoană pentru a obține informații;

d) să ceară înregistrările telefonice și traficul de date existente;

e) să ceară punerea sub sechestru sau blocarea activelor;

f) să suspende sau să interzică tranzacționarea unui instrument financiar;

g) să solicite furnizarea de informații și documente din partea auditorilor, emitenților, deținătorilor de acțiuni sau de alte instrumente financiare, precum și din partea persoanelor care îi verifică sau care sunt verificate de aceștia;

h) să efectueze inspecții la fața locului în teritoriu, în scopul de a verifica respectarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative ale Comisiei Naționale;

i) să transmită informațiile relevante organelor de drept în vederea inițierii urmăririi penale.

(8) Orice măsură, interdicție sau impunere în raport cu persoanele licențiate, autorizate și/sau cu ofertanții, efectuate de Comisia Națională în temeiul prezentului articol, se decide prin ordonanță a Comisiei Naționale.

Articolul 142. Investigațiile

(1) În vederea realizării atribuțiilor de supraveghere și control, Comisia Națională este în drept să solicite accesul la informații, la încăperile și la sistemele electronice ale persoanei aflate sub investigație.

(2) Investigațiile în privința persoanelor aflate sub investigație sunt efectuate de colaboratorii Comisiei Naționale și/sau de orice alte persoane desemnate de Comisia Națională.

(3) La efectuarea investigațiilor de către Comisia Națională, persoanele aflate sub investigație sunt obligate:

a) să ofere Comisiei Naționale, la cererea acesteia, documente, informații, inclusiv copii ale acestora, și suportul necesar în procesul realizării atribuțiilor de supraveghere și control într-un termen restrâns;

b) să asigure accesul colaboratorilor Comisiei Naționale, care efectuează investigația, în încăperile lor, în sistemele electronice utilizate și la utilajul tehnic folosit.

(4) Solicitarea de informații se face prin intermediul notificărilor în formă scrisă, adresate persoanei aflate sub investigație, emise de colaboratorii Comisiei Naționale care efectuează investigația.

(5) Comisia Națională este în drept să solicite documente sau acte existente, precum și documente sau acte care trebuie întocmite.

(6) Declarațiile persoanei aflate sub investigație sau ale angajaților acesteia pot fi folosite ca probe împotriva ei, cu condiția că pot fi confirmate.

(7) La efectuarea investigațiilor, în cazul în care acest fapt este necesar pentru protejarea intereselor investitorilor și clienților societăților de investiții, Comisia Națională este în drept să ceară instanței de judecată punerea sub sechestru a activelor persoanelor aflate sub investigație.

Articolul 143. Auditul extern

(1) Persoanele juridice care dețin licențe de societate

de investiții, de operator de piață și de depozitar central și cele care dețin autorizații de societate de registru sunt supuse auditului obligatoriu privind situațiile financiare anuale, precum și auditului serviciilor și activităților desfășurate cel puțin o dată pe an, în conformitate cu legislația în domeniul auditului și cu actele normative elaborate de Comisia Națională în comun cu Ministerul Finanțelor.

(2) În termen de până la 120 de zile de la finele perioadei de gestiune, persoanele specificate la alin. (1) sunt obligate să prezinte Comisiei Naționale raportul de audit privind situațiile financiare anuale.

(3) În cazul când în raportul de audit nu este dezvăluită informația stabilită de prezenta lege și de actele normative ale Comisiei Naționale, Comisia Națională este în drept să ceară persoanelor nominalizate la alin. (1) desemnarea unui alt auditor pentru efectuarea auditului repetat privind situațiile financiare anuale.

(4) Auditorul este obligat să informeze imediat Comisia Națională în cazul când la exercitarea atribuțiilor sale identifică situații ce ar putea:

a) constitui o încălcare gravă a actelor legislative sau a actelor normative ale Comisiei Naționale privind persoanele specificate la alin. (1);

b) afecta funcționarea continuă a persoanelor specificate la alin. (1);

c) să conducă la refuzul de a certifica conturile sau la exprimarea unor restricții pe conturi;

d) duce la oricare dintre situațiile specificate la lit. a)–c) în legătură cu persoanele juridice care au legături strânse cu persoanele specificate la alin. (1).

(5) Auditorul este obligat să prezinte Comisiei Naționale, la cererea acesteia, orice informații și documente ce țin de activitatea persoanelor specificate la alin. (1).

(6) Informarea cu bună-credință a Comisiei Naționale de către auditor, conform alin. (4), nu constituie o încălcare a restricțiilor contractuale sau legale privind divulgarea informației de către auditor și nu implică responsabilitatea sau sancționarea acestuia.

Articolul 144. Încălări și sancțiuni

(1) Sunt considerate încălcări pe piața de capital încălcarea prevederilor imperative ale prezentei legi și faptele stabilite expres de Codul contravențional al Republicii Moldova și de Codul penal al Republicii Moldova.

(2) Pentru nerespectarea prevederilor imperative ale prezentei legi și ale actelor normative în domeniu, Comisia Națională aplică drept formă de sancțiune:

a) avertismentul;

b) avertismentul public;

c) suspendarea sau retragerea certificatelor de calificare eliberate de Comisia Națională;

d) suspendarea sau retragerea calității de persoană cu funcții de răspundere;

e) suspendarea sau interzicerea activității pe piața de capital a persoanei fizice;

f) suspendarea licenței;

g) retragerea licenței sau a autorizației;

h) amendă de până la un milion de lei.

(3) Aplicarea sancțiunilor conform alin. (2) nu exclude posibilitatea aplicării sancțiunilor contravenționale și a pedepselor conform Codului contravențional al Republicii Moldova și, respectiv, Codului penal al Republicii Moldova.

(4) Avertismentul și avertismentul public se aplică în cazul unor încălcări care nu au ca efect cauzarea de prejudicii importante clienților persoanelor licențiate sau autorizate.

(5) Avertismentul se aplică și se aduce la cunoștință persoanei sancționate în mod individual, fără a fi făcut public.

(6) Avertismentul public se aplică și se aduce la cunoș-

tintă persoanei sancționate, fiind dezvăluit concomitent în mod public.

(7) Suspendarea și retragerea licenței, precum și retragerea autorizației se aplică în cazurile stabilite de prezenta lege.

(8) Mărimea amenzii prevăzute la alin. (2) lit. h), precum și aplicarea sancțiunilor de la lit. c)–e) se stabilesc în actele normative ale Comisiei Naționale, în funcție de încălcarea ce a avut loc.

(9) În condițiile prezentei legi, se consideră încălcare gravă și sistematică a prevederilor prezentei legi și a deciziilor Comisiei Naționale referitoare la societățile de investiții și la serviciile și activitățile de investiții cazurile când este prezentă cel puțin una din următoarele situații:

a) există 7 decizii anterioare ale Comisiei Naționale privind încălcarea de către persoana vizată a legislației în decursul ultimilor 2 ani, pentru care au fost aplicate sancțiuni sub formă de avertisment și/sau sancțiuni contravenționale;

b) persoana vizată a admis și/sau a cauzat prejudicii clienților și/sau investitorilor în mărime sumară de cel puțin un milion de lei.

(10) Prejudiciile cauzate ca rezultat al încălcării legislației ce reglementează activitatea pe piața de capital urmează a fi reparate în modul stabilit de legislația civilă.

Articolul 145. Exceptarea publicării deciziilor

(1) Prin derogare de la Legea nr. 192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, Comisia Națională este în drept să nu publice în Monitorul Oficial al Republicii Moldova deciziile sale privind stabilirea unei măsuri prevăzute la art. 141 și 142 din prezenta lege și/sau privind rezultatele investigației, sau privind aplicarea de sancțiuni în cazul în care consideră că dezvăluirea acestei informații poate dăuna realizării atribuțiilor de supraveghere și control, poate cauza prejudicii clienților persoanelor licențiate sau autorizate și/sau investitorilor și/sau poate afecta funcționarea normală a pieței de capital.

(2) În cazul în care nu publică deciziile sale, Comisia Națională, conform alin. (1):

a) în caz de necesitate, informează în mod individual persoana vizată privind decizia respectivă;

b) nu dezvăluie public decizia respectivă;

c) va informa Banca Națională a Moldovei privind decizia respectivă – în cazul aplicării unei măsuri față de o bancă comercială.

Articolul 146. Încetarea activității pe piața de capital a persoanelor licențiate sau autorizate

(1) La retragerea licențelor sau a autorizațiilor eliberate anterior, Comisia Națională supraveghează modul de executare a obligațiilor persoanelor licențiate sau autorizate față de clienții acestora.

(2) În vederea executării alin. (1), Comisia Națională este în drept:

a) să ceară instanței de judecată intentarea procesului de insolabilitate în privința persoanei licențiate sau autorizate și dispunerea măsurilor de asigurare necesare; și/sau

b) să ceară instanței de judecată dizolvarea persoanei licențiate sau autorizate și desemnarea lichidatorului; și/sau

c) să suspende operațiunile bancare la conturile curente ale persoanei licențiate sau autorizate; și/sau

d) să greveze, cu interdicția de înstrăinare, instrumentele financiare ale persoanei licențiate deținute în nume propriu și/sau în numele clienților.

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 147. Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 12 luni de la data

publicării.

(2) Licențele pentru desfășurarea activității profesionale pe piața valorilor mobiliare, eliberate anterior în temeiul Legii nr. 199-XIV din 18 noiembrie 1998 cu privire la piața valorilor mobiliare, cu excepția licențelor pentru activitatea de estimare a valorilor mobiliare și a activelor ce se referă la ele, își păstrează valabilitatea până la obținerea noilor licențe, în condițiile stabilite la alin. (3) lit. a) din prezentul articol.

(3) În termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) persoanele care dețin licență pentru desfășurarea activității profesionale pe piața valorilor mobiliare în temeiul Legii nr. 199-XIV din 18 noiembrie 1998 cu privire la piața valorilor mobiliare, cu excepția persoanelor care dețin licență pentru activitatea de estimare a valorilor mobiliare și a activelor ce se referă la ele, sînt obligate să se conformeze prevederilor prezentei legi în vederea obținerii noilor licențe și autorizații;

b) Comisia Națională va elabora și va aproba actele sale normative conform prevederilor prezentei legi.

(4) Guvernul, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordantă cu prezenta lege.

(5) Emitenții de valori mobiliare, aflați la momentul intrării în vigoare a prezentei legi în proces de emisiune a valorilor mobiliare, sînt în drept să încheie emisiunea respectivă în condițiile stabilite de hotărîrea privind emisiunea valorilor mobiliare.

(6) Participantul profesionist la piața valorilor mobiliare care deține licența pentru activitatea de ținare a registrului deținătorilor de valori mobiliare este în drept să activeze în temeiul licenței eliberate anterior pînă la expirarea termenului de valabilitate al acesteia.

(7) Pînă la expirarea termenului stabilit la alin. (3) al prezentului articol, tranzacționarea valorilor mobiliare aflate în circulație la data publicării prezentei legi se va efectua în modul și în condițiile stabilite de Comisia Națională.

(8) Valorile mobiliare care, la data expirării termenului stabilit la alin. (3) al prezentului articol, sînt înregistrate la bursa de valori se consideră:

a) admise spre tranzacționare pe piața reglementată în cazul în care corespund cerințelor stabilite la art. 67 din prezenta lege;

b) admise spre tranzacționare în cadrul MTF în cazul în care corespund cerințelor stabilite de MTF;

c) admise spre tranzacționare în afara pieței reglementate și/sau a MTF, conform actelor normative ale Comisiei Naționale.

(9) În cazul apariției unor noi piețe reglementate și/sau a unor noi MTF, valorile mobiliare ale emitenților indicați la alin. (8) lit. a) și b) din prezentul articol pot fi admise spre tranzacționare pe aceste piețe reglementate și/sau în cadrul MTF la decizia emitentului și în conformitate cu condițiile stabilite de actele normative ale Comisiei Naționale, fără publicarea unui prospect al ofertei publice, cu respectarea condițiilor de admitere stabilite de piețele reglementate și de MTF respective.

(10) În cazul în care participanții profesioniști, cu excepția persoanelor care dețin licențe pentru activitatea de estimare a valorilor mobiliare și a activelor ce se referă la ele, nu se vor conforma cerințelor prevăzute de alin. (3) lit. a) din prezentul articol:

a) licențele deținute pentru desfășurarea activității profesionale pe piața valorilor mobiliare în temeiul Legii nr. 199-XIV din 18 noiembrie 1998 cu privire la piața valorilor mobiliare devin nule;

b) vor întreprinde măsurile de rigoare și vor prezenta

Comisiei Naționale documentele aferente excluderii din Registrul licențelor eliberate.

(11) Titularii licențelor pentru activitatea de estimare a valorilor mobiliare și a activelor ce se referă la ele sînt în drept să desfășoare aceste activități pînă la expirarea termenului de valabilitate al licențelor deținute. Comisia Națională va supraveghea activitatea acestora pînă la expirarea termenului de valabilitate al licențelor deținute.

(12) Participanții profesioniști care dețin licențe pentru activitatea de administrare fiduciară a investițiilor și care nu se vor conforma cerințelor prevăzute la alin. (3) al prezentului articol vor transmite în deținere reală activele clienților lor în termen de cel mult 3 luni de la expirarea termenului prevăzut la alin. (3) al prezentului articol.

(13) Cererile de înregistrare a emisiunii valorilor mobiliare, de efectuare a ofertelor publice și alte cereri similare aflate în proces de examinare la Comisia Națională după expirarea termenului stabilit la alin. (3) al prezentului articol vor fi retrase sau completate de către persoanele

care le-au depus pentru a fi aduse, împreună cu actele anexate, în concordanță cu prezenta lege.

(14) Comisia Națională va asigura controlul asupra respectării prevederilor prezentului articol de către emitenți, participanții profesioniști și alți participanți la piața de capital.

(15) Actele normative ale Comisiei Naționale se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.

(16) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr. 1204-XIII din 5 iunie 1997 cu privire la fondurile de investiții (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 177-188, art. 749), cu modificările și completările ulterioare, iar la data expirării termenului stabilit la alin. (3) al prezentului articol se abrogă Legea nr. 199-XIV din 18 noiembrie 1998 cu privire la piața valorilor mobiliare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 183-185, art. 655), cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 171. Chișinău, 11 iulie 2012.

666 D E C R E T

pentru promulgarea Legii concurenței

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Articol unic. - Se promulgă Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012.

Nicolae TIMOFTI

Nr. 299 -VII. Chișinău, 14 septembrie 2012.

667 LEGEA

CONCURENȚEI

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune prevederile art. 101-106 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene din 25 martie 1957, prevederile Regulamentului (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L1 din 4 ianuarie 2003, și, parțial, prevederile Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L24 din 29 ianuarie 2004.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul prezentei legi

(1) Prezenta lege stabilește cadrul juridic al protecției concurenței, inclusiv al prevenirii și al contracarării practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale, al realizării concentrărilor economice pe piață, stabilește cadrul juridic privind activitatea și competența Consiliului Concurenței și responsabilitatea pentru încălcarea legislației în domeniul concurenței.

(2) Scopul prezentei legi constă în reglementarea relațiilor ce țin de protecția, menținerea și stimularea concurenței în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Articolul 2. Sfera de aplicare a prezentei legi

(1) Prevederile prezentei legi se aplică faptelor acțiuni sau inacțiuni ce au ca obiect sau au ori pot avea ca efect restrîngerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței,

precum și faptelor acțiuni de concurență neloială, care sînt săvîrșite de:

a) întreprinderi înregistrate în Republica Moldova sau în alte state, precum și de persoane fizice;

b) autorități ale administrației publice centrale sau locale, în măsura în care acestea, prin deciziile emise sau prin actele adoptate, intervin pe piață, influențînd direct sau indirect concurența, cu excepția situațiilor cînd asemenea măsuri sînt luate în aplicarea altor legi sau pentru apărarea unui interes public major.

(2) Sub incidența prezentei legi cad și persoanele asimilate autorităților publice care exercită atribuții de putere publică sau utilizează domeniul public, fiind împuternicite prin lege să presteze un serviciu de interes public.

(3) Întreprinderile cărora li s-a atribuit sarcina de a gestiona serviciile de interes economic general și întreprinderile care prezintă caracter de monopol fiscal se supun prevederilor prezentei legi și, în special, regulilor de concurență în măsura în care aplicarea acestor prevederi nu împiedică, în drept sau în fapt, îndeplinirea misiunii speciale care le-a fost încredințată.

(4) Prevederile prezentei legi se aplică faptelor prevăzute la alin. (1) săvîrșite pe teritoriul Republicii Moldova, precum și celor săvîrșite în afara teritoriului țării atunci cînd produc sau pot produce efecte pe teritoriul Republicii Moldova.

(5) Prezenta lege nu se aplică relațiilor de muncă.

(6) Consiliul Concurenței este autoritatea de concurență națională, competentă de punerea în aplicare a prevederilor prezentei legi, în conformitate cu atribuțiile stabilite de prezenta lege.

(7) Dacă un tratat internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte dispoziții decât cele prevăzute de prezenta lege, se aplică dispozițiile tratatului internațional.

Articolul 3. Principiile de bază ale concurenței

(1) Statul asigură libertatea activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale și apărarea drepturilor și intereselor întreprinderilor și ale cetățenilor contra practicilor anticoncurențiale și concurenței neloiale.

(2) Este interzis întreprinderilor să-și exercite drepturile în vederea restrîngerii concurenței și lezării intereselor legitime ale consumatorului.

(3) Prețurile la produse se determină în procesul liberei concurențe, pe baza cererii și ofertei, dacă legea specială nu prevede altfel.

(4) Pentru sectoarele economice în care concurența este restrînsă sau nu există, precum și în împrejurări excepționale (cum ar fi: situațiile de criză, dezechilibrul major dintre cerere și ofertă), Guvernul este în drept să dispună și/sau să aplice măsuri cu caracter temporar pentru a împiedica sau chiar pentru a bloca creșterea excesivă a prețurilor. Aceste măsuri sînt adoptate prin hotărîre de Guvern pe o perioadă de 6 luni, care poate fi prelungită succesiv pentru perioade de cel mult 3 luni, atîta timp cît persistă împrejurările care au justificat hotărîrea Guvernului.

(5) În situațiile prevăzute la alin. (4), intervenția Guvernului se face cu notificarea Consiliului Concurenței, în scopul analizei efectelor măsurii adoptate asupra concurenței.

Articolul 4. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, noțiunile principale utilizate sînt noțiuni autonome ale domeniului concurenței și semnifică următoarele:

acord – orice formă (verbală sau scrisă) de manifestare a voinței comune cu privire la comportamentul pe piață, exprimată de două sau mai multe întreprinderi independente;

acord orizontal – acord sau practică concertată ce se realizează între două sau mai multe întreprinderi care funcționează pe piață la același (aceleași) nivel (niveluri);

acord vertical – acord sau practică concertată convenită între două sau mai multe întreprinderi ce operează fiecare, în sensul acordului sau al practicii concertate, la niveluri diferite ale procesului de producție sau distribuție, care se referă la condițiile în care părțile pot cumpăra, vinde sau revinde anumite produse;

activitate economică – orice activitate care constă în oferirea de produse pe o anumită piață;

asociație de întreprinderi – organizație necomercială constituită benevol de două sau mai multe întreprinderi în modul prevăzut de lege, indiferent de forma juridică de organizare, de tipul de finanțare, de modul în care sînt luate deciziile, de caracterul obligatoriu ori facultativ al acestora, precum și de caracterul public al funcțiilor pe care le exercită;

autorizare – acțiune prin care Consiliul Concurenței îi permite solicitantului să-și realizeze intenția de concentrare economică sau de acordare a ajutorului de stat, eliberîndu-i un act cu caracter permisiv sub formă de decizie;

cifră totală de afaceri – valoare totală a vânzărilor de produse realizată de o întreprindere în cursul perioadei de gestiune. Cifra totală de afaceri este asimilată:

a) cu suma veniturilor aferente dobînzilor și suma veniturilor neaferente dobînzilor – pentru bănci, instituțiile care acordă împrumuturi;

b) cu valoarea totală a primelor brute subscrise, inclusiv de reasigurare – pentru societățile de asigurări;

concentrare economică – operațiuni care au ca rezultat modificări de durată asupra controlului întreprinderilor implicate și, prin urmare, asupra structurii pieței;

concurrent – întreprindere independentă care este activă pe o piață relevantă;

concurrent potențial – întreprindere independentă care nu este activă pe o piață relevantă, dar care, în cazul unei creșteri permanente a prețurilor relative cu 10%, ar putea efectua investiții suplimentare necesare sau ar putea suporta alte costuri de transformare necesare pentru a intra pe piața relevantă respectivă într-un termen de maximum 3 ani;

concurrentă – rivalitate economică, existentă sau potențială, între două sau mai multe întreprinderi independente pe o piață relevantă, cînd acțiunile lor limitează efectiv posibilitățile fiecăreia dintre ele de a influența unilateral condițiile generale de circulație a produselor de pe piața respectivă, stimulează progresul tehnico-științific și creșterea bunăstării consumatorilor;

concurrentă neloială – orice acțiune, realizată de întreprinderi în procesul concurenței, care este contrară uzanțelor oneste în activitatea economică;

consumator – utilizator, direct sau indirect, de produse, inclusiv producător care utilizează produse pentru prelucrare, comerciant cu ridicata, comerciant cu amănuntul sau consumator final;

control – posibilitate de a exercita o influență decisivă asupra unei întreprinderi, care decurge din drepturi, din contracte sau din orice alte mijloace, separat sau combinate, ținînd seama de circumstanțele de drept și de fapt relevante, în special din:

a) dreptul de proprietate sau de folosință integrală ori parțială asupra activelor unei întreprinderi;

b) drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor de conducere ale unei întreprinderi.

Controlul este dobîndit de persoane sau întreprinderi care sînt titulare ale drepturilor ori beneficiare ale drepturilor în baza contractelor în cauză sau care, deși nu sînt titulare ale acestor drepturi sau beneficiare ale drepturilor în baza acestor contracte, au puterea de a exercita drepturile care decurg din acestea;

decizie a asociației de întreprinderi – orice manifestare a voinței exprimate de către asociația de întreprinderi sau de către organele de conducere ale asociației de întreprinderi, indiferent de forma manifestării sau de caracterul obligatoriu ori facultativ;

drepturi exclusive – drepturi acordate de o autoritate publică competentă prin orice act legislativ, normativ sau administrativ al cărui efect este limitarea de a exercita o activitate economică în cadrul unei anumite zone geografice la una sau mai multe întreprinderi și care afectează substanțial capacitatea altor întreprinderi de a desfășura o astfel de activitate în zona respectivă. Drepturile acordate în orice formă, inclusiv prin acte de concesiune, unui număr limitat de întreprinderi pe baza unor criterii obiective, proporționale și nediscriminatorii ce permit oricărei părți interesate care îndeplinește aceste criterii să beneficieze de drepturile în cauză nu pot fi considerate drepturi exclusive;

grup de întreprinderi – întreprindere care exercită controlul și toate întreprinderile controlate direct sau indirect de aceasta;

influență decisivă – capacitate de a determina comportamentul strategic și tactic al întreprinderii;

inspecție – instrument procedural de obținere a informațiilor și a documentelor necesare la locul aflării acestora, utilizat de Consiliul Concurenței pentru constatarea încălcării prezentei legi sau Legii nr. 139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat;

întreprindere – orice entitate, inclusiv asociație de întreprinderi, angajată în activitate economică, indiferent de statutul juridic și de modul de finanțare al acesteia;

întreprindere care prezintă caracter de monopol fiscal – întreprindere căreia i s-au atribuit drepturi exclusive de a desfășura o activitate specifică cu scopul de a obține venituri pentru stat;

întreprinderi dependente – întreprinderi care fac parte din același grup de întreprinderi sau sînt controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane;

întreprinderi implicate – întreprinderi care participă la o concentrare economică;

întreprinderi independente – alte întreprinderi decît cele dependente;

notificare – solicitare, adresată Consiliului Concurenței, de autorizare a intenției de a realiza o operațiune de concentrare economică sau de acordare a ajutorului de stat;

piață geografică relevantă – zonă în care întreprinderile sînt implicate în oferta sau cererea de pe piața relevantă a produsului, în care condițiile de concurență sînt suficient de omogene și care poate fi deosebită de zonele geografice învecinate prin condiții de concurență ce diferă în mod apreciabil;

piață relevantă – piață în cadrul căreia trebuie evaluată o anumită problemă de concurență și care se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă;

piață relevantă a produsului – piață a produselor considerate de consumatori ca interschimbabile sau substituibile datorită utilizării date acestora, datorită caracteristicilor fizice, functionale și pretului;

poziție dominantă pe piață – poziție de putere economică de care beneficiază o întreprindere ce îi permite să împiedice menținerea unei concurențe efective pe o piață relevantă, acordîndu-i posibilitatea de a se comporta, în mare măsură, în mod independent față de concurenți, de clienții săi și, în ultimă instanță, față de consumatori;

practică anticoncurențială – acord anticoncurențial, decizie a asociației de întreprinderi, practică concertată, abuz de poziție dominantă, acțiune sau inacțiune a autorităților publice de restrîngere a concurenței interzise de lege;

practică concertată – formă de coordonare a acțiunilor între întreprinderi independente și/sau grupuri independente de întreprinderi, prin care cooperarea practică dintre acestea înlocuiește în mod intenționat riscurile concurenței fără ca întreprinderile sau grupurile de întreprinderi să fi încheiat un acord în acest sens;

preț de ruinare – preț inferior costurilor medii variabile practicate de o întreprindere aflată într-o poziție dominantă în scopul eliminării concurenților de pe piața relevantă;

produs – bunuri, lucrări, servicii, inclusiv servicii financiare, destinate vînzării, schimbului sau altor modalități de includere în circuitul civil;

restrîngere semnificativă a concurenței – impact negativ asupra a cel puțin unuia din parametrii concurenței pe piață, cum ar fi: prețul, producția, calitatea produsului, varietatea produsului sau inovarea;

servicii de interes economic general – comercializare de produse:

a) care sînt destinate cetățenilor sau sînt în interesul societății în general;

b) care nu mai sînt furnizate sau nu pot fi furnizate în mod satisfăcător și în condiții (cum ar fi: prețul, trăsăturile obiective privind calitatea, continuitatea și accesul la serviciu) compatibile cu interesul public astfel cum este definit de către stat, de către întreprinderi care își desfășoară activitatea în condiții normale de piață, adică a căror furnizare o întreprindere nu și-ar asuma-o sau nu și-ar asuma-o în aceeași măsură sau în aceleași condiții dacă ar ține seama de propriile interese comerciale;

c) a căror obligație de furnizare este stabilită de o

autoritate publică printr-un act legislativ, normativ sau administrativ sau printr-un contract ori printr-o serie de acte sau contracte care definesc obligațiile întreprinderii în cauză și ale autorității, specifice prestării unor astfel de servicii;

trucare a ofertelor – realizare, prin intermediul licitațiilor sau altor forme de concurs de oferte, a acordurilor anticoncurențiale ale întreprinderilor concurente referitoare la prețuri, la împărțirea piețelor, la sursele de aprovizionare sau la calitatea produselor.

Capitolul II

PRACTICI ANTICONCURENȚIALE

Secțiunea 1

Acorduri anticoncurențiale

Articolul 5. Interzicerea acordurilor anticoncurențiale

(1) Sînt interzise, fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate (denumite în continuare acorduri) care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrîngerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.

(2) Acordurile interzise în temeiul prezentului articol sînt nule de drept.

(3) Acordurile anticoncurențiale sînt, în special, cele îndreptate spre:

a) stabilirea directă sau indirectă a prețurilor de cumpărare sau de vînzare sau a oricăror alte condiții de tranzacționare;

b) limitarea sau controlul producerii, comercializării, dezvoltării tehnice sau investițiilor;

c) împărțirea piețelor sau surselor de aprovizionare;

d) participarea cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte;

e) limitarea sau împiedicarea accesului pe piață și a libertății exercitării concurenței de către alte întreprinderi, precum și acordurile de a nu cumpăra sau de a nu vinde către anumite întreprinderi fără o justificare rezonabilă;

f) aplicarea, în raporturile cu partenerii comerciali, a condițiilor inegale la prestații echivalente, creînd astfel acestora un dezavantaj concurențial;

g) condiționarea încheierii contractelor de acceptare de către parteneri a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.

(4) Acordurile încheiate între întreprinderile dependente nu se califică drept acorduri anticoncurențiale.

(5) Dacă s-a stabilit că un acord are ca obiect împiedicarea, restrîngerea sau denaturarea concurenței, existența unor efecte anticoncurențiale nu trebuie demonstrată de către Consiliul Concurenței pentru a constata că există o restrîngere a concurenței în sensul prezentei legi.

Articolul 6. Exceptarea acordurilor anticoncurențiale

(1) Prevederile art. 5 alin. (1) și (2) nu se aplică acordurilor anticoncurențiale sau categoriilor de acorduri anticoncurențiale care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) contribuie la îmbunătățirea producerii sau distribuției de produse ori la promovarea progresului tehnic sau economic;

b) asigură consumatorilor o parte echitabilă din beneficiul obținut;

c) nu impun întreprinderilor în cauză restricții care nu sînt indispensabile pentru atingerea obiectivelor menționate la lit. a) și b);

d) nu oferă întreprinderilor posibilitatea de a elimina concurența în ceea ce privește o parte semnificativă a produselor în cauză.

(2) Acordurile menționate la art. 5 care îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (1) din prezentul articol sau se

încadrează în categoriile prevăzute la alin. (3) din prezentul articol sînt considerate legale fără a fi necesară emiterea unei decizii în acest sens.

(3) Anumite categorii de acorduri pot fi exceptate direct de la interdicția stabilită la art. 5, prin adoptarea de către Plenul Consiliului Concurenței a regulamentelor respective, în conformitate cu prevederile alin. (1) din prezentul articol.

(4) Întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi care invocă ca apărare, în cazurile legate de aplicarea art. 5, faptul că acordurile anticoncurențiale beneficiază de exceptare individuală conform prevederilor prezentului articol au sarcina de a dovedi că acordurile în cauză îndeplinesc condițiile expuse la alin. (1) din prezentul articol.

(5) În cazul în care un acord face obiectul unei exceptări pe categorii, părțile la acordul anticoncurențial sînt eliberate de obligația impusă prin alin. (4), fiind obligate, în caz de apărare, doar să dovedească că acordul beneficiază de o exceptare pe categorii.

(6) Dacă Consiliul Concurenței constată că acordurile care se încadrează în una din categoriile exceptate provoacă sau pot provoca efecte incompatibile cu condițiile prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, acesta poate retrage beneficiul exceptării stipulat pentru acordurile respective, acționînd din oficiu sau ca urmare a unei plîngerii. În acest caz, Consiliul Concurenței urmează să demonstreze că acordurile în cauză încalcă prevederile art. 5 alin. (1) și nu îndeplinesc condițiile expuse la alin. (1) al prezentului articol. Retragerea beneficiului exceptării nu are efect retroactiv.

(7) Acordurile menționate la art. 5 care rezultă din aplicarea unui act legislativ sau normativ sînt permise fără a fi necesară o decizie în acest sens.

Articolul 7. Interzicerea cartelurilor dure

(1) Constituie un cartel dur acordul anticoncurențial orizontal, cu excepția acordului de importanță minoră, care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, are ca obiect:

- a) fixarea prețurilor de vânzare a produselor către terți;
- b) limitarea producției sau a vânzărilor;
- c) împărțirea piețelor sau a clienților;
- d) participarea cu oferte trucate la licitații sau la alte forme de concurs de oferte.

(2) Prin natura cartelurilor dure, ca fiind cele mai grave acorduri anticoncurențiale, se prezumă că acestea, prin obiectul lor, au capacitatea de a împiedica, restrînge sau denatura concurența.

(3) Cartelurile dure nu beneficiază de exceptările prevăzute la art. 6.

Articolul 8. Acordurile anticoncurențiale de importanță minoră

(1) Acordul anticoncurențial se consideră că este de importanță minoră și, implicit, că nu restrînge în mod semnificativ concurența dacă:

a) este încheiat între întreprinderi care sînt concurenți (acord orizontal) existenți sau potențiali pe una din piețele afectate de acord și cota de piață cumulată deținută de părțile la acord și de întreprinderile dependente de acestea nu depășește 10% pe niciuna dintre piețele relevante afectate de acord;

b) este încheiat între întreprinderi care nu sînt concurenți și cota de piață deținută de fiecare dintre părțile la acord și de întreprinderile dependente de acestea nu depășește 15% pe niciuna dintre piețele relevante afectate de acord;

c) cota de piață deținută de fiecare dintre părțile la acord și de întreprinderile dependente de acestea nu depășește 10% pe niciuna dintre piețele relevante afectate de acord – în cazul în care este dificil să se stabilească dacă este vorba

despre un acord între concurenți sau între neconcurenți.

(2) În cazul în care pe o piață relevantă concurența este restrînsă de efectul cumulativ al unor acorduri de vânzare de produse încheiate cu diferiți furnizori sau distribuitori (efect cumulativ de blocare provocat de rețele paralele de acorduri cu efecte similare pe piață), pragurile menționate la alin. (1) sînt reduse la 5%, atît pentru acordurile orizontale, cît și pentru acordurile verticale.

(3) Se consideră că acordurile nu restrîng concurența în cazul în care cotele de piață nu depășesc pragurile de 10%, 15% și, respectiv, 5%, prevăzute la alin. (1) și (2), cu mai mult de două puncte procentuale pe parcursul a doi ani calendaristici consecutivi.

(4) Prevederile art. 5 nu se aplică acordurilor de importanță minoră, cu excepția celor prevăzute la art. 9.

Articolul 9. Acordurile de importanță minoră interzise

(1) Art. 8 nu se aplică acordurilor orizontale de importanță minoră care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, au ca obiect:

- a) fixarea prețurilor de vânzare a produselor către terți;
- b) limitarea producției sau a vânzărilor;
- c) împărțirea piețelor sau a clienților;
- d) participarea cu oferte trucate la licitații sau la alte forme de concurs de oferte.

(2) Art. 8 nu se aplică acordurilor de importanță minoră încheiate între neconcurenți ce conțin oricare din restricțiile care, în mod direct sau indirect, de sine stătător sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, au ca obiect:

a) restrîngerea capacității cumpărătorului de a-și stabili prețul de vânzare, fără a aduce atingere posibilității furnizorului de a impune un preț de vânzare maxim și/sau de a recomanda un preț de vânzare, cu condiția ca acesta din urmă să nu fie echivalent cu un preț de vânzare fix sau minimum stabilit în urma presiunilor exercitate de una dintre părți sau a măsurilor de stimulare practicate de aceasta;

b) restrîngerea privind teritoriul pe care cumpărătorul parte la acord poate vinde produsele ce fac obiectul acordului sau privind clienții cărora cumpărătorul le poate vinde aceste produse, cu excepția cazului ce ține de una dintre următoarele restricții care nu sînt grave:

– restrîngerea vânzărilor active către un teritoriu exclusiv sau către o clientelă exclusivă rezervate furnizorului sau cedate de furnizor unui alt cumpărător, atunci cînd o asemenea restricție nu limitează vânzările efectuate de clienții cumpărătorului;

– restrîngerea vânzărilor către consumatorii finali realizate de un cumpărător care acționează pe piață în calitate de comerciant cu ridicata;

– restrîngerea vânzărilor către distribuitorii neautorizați realizate de membrii unui sistem de distribuție selectivă;

– restrîngerea capacității cumpărătorului de a vinde componente pentru incorporare unor clienți care ar putea să le utilizeze în fabricarea de produse asemănătoare celor produse de furnizor;

c) restrîngerea vânzărilor către consumatorii finali realizate de membrii unui sistem de distribuție selectivă care acționează pe piață în calitate de vânzători cu amănuntul, fără a aduce atingere posibilității de a interzice unui membru al sistemului să își desfășoare activitățile dintr-un sediu secundar neautorizat;

d) restrîngerea livrărilor încrucișate între distribuitori în cadrul unui sistem de distribuție selectivă, inclusiv între distribuitori care acționează la diferite niveluri ale comerțului;

e) restricția convenită între un furnizor de componente și un cumpărător care încorporează aceste componente, care limitează posibilitatea furnizorului de a vinde aceste

componente ca piese separate utilizatorilor finali, unor reparatori sau altor prestatori de servicii care nu au fost desemnați de cumpărător pentru repararea sau întreținerea produselor lui.

(3) Art. 8 nu se aplică acordurilor de importanță minoră care sînt încheiate între concurenți ce acționează, în sensul acordului, la niveluri diferite ale lanțului de producție sau de distribuție și care conțin oricare din restricțiile grave enumerate la alin. (1) sau (2) din prezentul articol.

(4) Un acord ce cade sub incidența prezentului articol este prezumat ca intrînd în sfera de aplicare a art. 5. Cu toate acestea, întreprinderile au posibilitatea să demonstreze efectele favorabile concurenței prevăzute la art. 6 alin. (1), în cazuri individuale.

Secțiunea a 2-a

Abuzul de poziție dominantă

Articolul 10. Poziția dominantă

(1) Poziția dominantă pe una sau mai multe piețe relevante poate fi deținută de o singură întreprindere, de un grup de întreprinderi (poziție dominantă unică) sau în comun de două sau mai multe întreprinderi ori de două sau mai multe grupuri de întreprinderi (poziție dominantă colectivă).

(2) Două sau mai multe întreprinderi pot ocupa împreună o poziție dominantă (poziție colectivă) atunci cînd, chiar în lipsa oricărei legături structurale sau de altă natură între ele, acestea operează pe o piață a cărei structură este considerată propice producerii unor efecte coordonate.

(3) Poziția dominantă rezultă dintr-o combinație de mai mulți factori care, luați separat, nu sînt neapărat hotărîtori. Evaluarea unei poziții dominante va ține seama de structura concurențială a pieței și în special de următorii factori:

a) presiunea exercitată de ofertele existente ale concurenților actuali și de poziția pe piață a acestora (poziția pe piață a întreprinderii dominante și a concurenților ei). Cotele de piață oferă o primă indicație utilă în legătură cu structura pieței și cu importanța relativă a diferitelor întreprinderi active pe piață. Cu toate acestea, cotele de piață vor fi interpretate prin prisma condițiilor de piață relevantă și în special a dinamicii pieței, a tendinței sau evoluției cotelor de piață de-a lungul timpului, a gradului de diferențiere a produselor, precum și a altor factori care pot fi suficienți pentru a exercita presiuni asupra comportamentului pretenșiei întreprinderii dominante;

b) presiunea exercitată de amenințarea credibilă a unei viitoare expansiuni a concurenților actuali sau a intrării pe piață a unor concurenți potențiali (expansiunea și intrarea pe piață). Pentru a exercita presiuni asupra comportamentului pretenșiei întreprinderii dominante, expansiunea concurenților actuali sau intrarea pe piață a unor concurenți potențiali trebuie să fie probabilă, oportună și suficientă;

c) presiunea exercitată de puterea de negociere a clienților întreprinderii (puterea compensatorie a cumpărătorilor). Puterea compensatorie a cumpărătorilor poate rezulta din dimensiunea clienților sau din importanța lor comercială pentru pretinsa întreprindere dominantă, precum și din capacitatea lor de a schimba ușor furnizorii, de a favoriza o nouă intrare pe piață sau de a se integra vertical și de a amenința în mod credibil cu astfel de acțiuni.

(4) Se prezumă, pînă la proba contrară, că una sau mai multe întreprinderi se află în poziție dominantă pe o piață relevantă dacă cota ori cotele cumulate pe piața relevantă în cauză, înregistrate în perioada supusă analizei, depășesc 50%.

(5) Întreprinderile investite cu drepturi exclusive sînt considerate drept întreprinderi cu poziție dominantă pe piața relevantă la care se referă aceste drepturi.

(6) Plenul Consiliului Concurenței va adopta Regulamentul privind stabilirea poziției dominante pe piață și

evaluarea abuzului de poziție dominantă.

Articolul 11. Interzicerea abuzului de poziție dominantă

(1) Este interzisă folosirea unei poziții dominante pe piața relevantă în măsura în care aceasta poate afecta concurența sau leza interesele colective ale consumatorilor finali.

(2) Practicile abuzive pot consta în special în:

a) impunerea, în mod direct sau indirect, a unor prețuri inechitabile de vînzare ori de cumpărare sau a altor condiții inechitabile de tranzacționare;

b) limitarea producției, comercializării sau dezvoltării tehnologice în dezavantajul consumatorilor;

c) aplicarea în raporturile cu partenerii comerciali a unor condiții inegale la prestații echivalente, creînd în acest fel unora din ei un dezavantaj concurențial;

d) condiționarea încheierii contractelor de acceptare de către partenerii comerciali a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau conform uzanțelor comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte;

e) practicarea unor prețuri excesive sau a unor prețuri de ruinare în scopul înlăturării concurenților;

f) refuzul neîntemeiat de a contracta cu anumiți furnizori sau de a face livrări către anumiți beneficiari;

g) ruperea unei relații contractuale stabilite anterior pe piața relevantă pentru singurul motiv că partenerul refuză să se supună unor condiții comerciale nejustificate.

(3) Dacă datele sugerează că prețul practicat de întreprinderea dominantă riscă să ducă la înlăturarea unor concurenți la fel de eficienți, acest element se va include în evaluarea generală a restrîngerii semnificative a concurenței, ținînd cont de alte probe cantitative și/sau calitative.

(4) Întreprinderile dominante nu se penalizează pentru pierderi *ex post* în cazul în care decizia *ex ante* de aplicare a pretenșiei practice abuzive a fost luată cu bună-credință, și anume dacă pot furniza probe concludente conform cărora au putut estima în mod rezonabil că activitatea va fi profitabilă.

(5) Interdicția stabilită la alin. (1) și (2) nu se aplică dacă întreprinderea dominantă demonstrează că practicile sale sînt justificate, fiind necesare din punct de vedere obiectiv sau producînd creșteri semnificative ale eficienței, care compensează orice efecte anticoncurențiale asupra consumatorilor, cu condiția că practicile respective sînt indispensabile și proporționale cu pretinsul scop urmărit de întreprinderea dominantă.

(6) Caracterul de necesitate obiectivă și de proporționalitate trebuie să fie determinat pe baza unor factori care nu țin de întreprinderea dominantă, cum ar fi motivele de sănătate sau de siguranță legate de natura produsului respectiv.

(7) În cazul în care invocă motivele de creștere a eficienței care sînt suficiente pentru a garanta că nu există riscul de a cauza un prejudiciu net consumatorilor, întreprinderea dominantă va trebui să demonstreze, cu un grad de probabilitate suficient de ridicat și pe baza unor probe verificabile, că sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) s-a realizat creșterea eficienței sau este probabil să fie realizată ca urmare a practicilor respective, cum ar fi îmbunătățirile tehnice ale calității bunurilor sau reducerea costului de producție ori de distribuție;

b) practicile respective sînt indispensabile pentru creșterea eficienței: trebuie să nu existe alternative mai puțin anticoncurențiale la aceste practici care să fie capabile să determine în aceeași măsură creșterea eficienței;

c) creșterea probabilă a eficienței determinată de practicile respective compensează orice efecte negative probabile asupra concurenței și bunăstării consumatorilor pe piețele afectate;

d) practicile respective nu elimină concurența efectivă prin suprimarea majorității sau a tuturor surselor existente de concurență efectivă sau potențială.

(8) Practicile de excludere care mențin, creează sau consolidează o poziție de piață ce se apropie de cea de monopol nu pot fi justificate în mod normal pe motivul că acestea creează și câștiguri de eficiență.

Secțiunea a 3-a

Acțiunile sau inacțiunile autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței

Articolul 12. Interzicerea acțiunilor sau inacțiunilor autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței

(1) Sunt interzise orice acțiuni sau inacțiuni ale autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care restrâng, împiedică sau denaturează concurența, precum:

a) limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare ori comercializare;

b) stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor, în cazul în care acestea nu sînt prevăzute de lege;

c) stabilirea de interdicții sau restricții, neprevăzute de lege, pentru activitatea întreprinderilor;

d) impunerea, directă ori indirectă, a întreprinderilor de a se asocia ori de a se concentra sub orice formă.

(2) În cazuri excepționale, Guvernul, autoritățile și instituțiile administrației publice centrale sau locale sînt în drept să realizeze acțiunile sau inacțiunile prevăzute la alin. (1) pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale și catastrofelor și pentru prevenirea epidemiilor, în conformitate cu Legea nr. 212-XV din 24 iunie 2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război.

(3) Faptele autorităților și instituțiilor administrației publice realizate contrar prevederilor alin. (1) constituie încălcări ale prezentei legi.

(4) Persoanele cu funcție de răspundere din cadrul autorităților și instituțiilor administrației publice poartă răspundere, în conformitate cu Codul contravențional, pentru nefurnizarea informațiilor, a documentelor solicitate de Consiliul Concurenței sau pentru furnizarea de informații și documente neautentice sau incomplete.

Articolul 13. Modul de executare a deciziilor Consiliului Concurenței privind acțiunile sau inacțiunile autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței

(1) În cazul în care autoritățile și instituțiile administrației publice centrale sau locale nu execută sau nu se conformează, în termenul stabilit, măsurilor dispuse prin decizie de către Consiliul Concurenței, în scopul restabilirii mediului concurențial, acesta înaintează acțiune în contencios administrativ, solicitînd instanței, după caz, anularea în tot sau în parte a actului care a condus la restrîngerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței, obligarea autorității sau instituției în cauză să emită un act administrativ sau să efectueze o măsură ce se impune.

(2) Prin derogare de la termenul de prescripție prevăzut de Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, Consiliul Concurenței se adresează în instanța de judecată, în condițiile alin. (1), în termen de 6 luni de la data expirării perioadei prevăzute în decizie, perioadă în care autoritatea sau instituția administrației publice centrale sau locale avea obligația să se conformeze măsurilor necesare restabilirii mediului concurențial.

Capitolul III

CONCURENȚA NELOIALĂ

Articolul 14. Interzicerea concurenței neloiale

(1) Se interzice întreprinderilor să realizeze acțiuni de concurență neloială.

(2) Acțiunile de concurență neloială interzise prin prevederile art. 15-19 se examinează de către Consiliul Concurenței, la plîngerea privind presupusele acțiuni de concurență neloială depusă de către întreprinderea ale cărei interese legitime au fost lezate, în condițiile stipulate la art. 49 alin. (2)-(4).

(3) Plîngerea privind presupusele acțiuni de concurență neloială se depune conform formularului adoptat prin hotărîre a Consiliului Concurenței, în condițiile prevăzute la art. 51 alin. (2) și (3).

(4) Procedura de examinare preliminară, investigare și luare a deciziilor asupra cazurilor de concurență neloială este prevăzută la art. 50-55, 58-66, care se aplică în mod corespunzător.

(5) Întreprinderea ale cărei interese legitime au fost lezate poate înainta plîngerea privind presupusele acțiuni de concurență neloială la Consiliul Concurenței în termen de 6 luni de la data la care a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască despre realizarea presupuselor acțiuni de concurență neloială de către o altă întreprindere.

(6) Expirarea termenului de 6 luni prevăzut la alin. (5) constituie temei de refuz de către Consiliul Concurenței de a examina plîngerea, dar nu constituie un impediment pentru adresarea în instanța de judecată în cadrul termenului general de prescripție.

(7) Dacă nu corespunde cerințelor stabilite la alin. (3), plîngerea depusă nu constituie o plîngere privind presupusele acțiuni de concurență neloială.

(8) În urma examinării cazului de concurență neloială, Plenul Consiliului Concurenței adoptă o decizie privind constatarea acțiunilor de concurență neloială sau privind lipsa acestora.

(9) În cazul constatării acțiunilor de concurență neloială, prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, întreprinderea este sancționată conform prezentei legi și/sau obligată să înceteze acțiunile respective.

Articolul 15. Discreditarea concurenților

Este interzisă discreditarea concurenților, adică defăimarea sau punerea în pericol a reputației sau credibilității acestora prin:

a) răspîndirea de către o întreprindere a informațiilor false despre activitatea sa, despre produsele sale, menite să îi creeze o situație favorabilă în raport cu unii concurenți;

b) răspîndirea de către o întreprindere a unor afirmații false despre activitatea unui concurent sau despre produsele acestuia, afirmații ce dăunează activității concurentului.

Articolul 16. Instigarea la rezilierea contractului cu concurentul

Este interzisă instigarea, din interes sau în interesul persoanelor terțe, la rezilierea neîntemeiată a contractului cu concurentul unei alte întreprinderi, la neîndeplinirea sau la îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale față de concurentul respectiv prin acordarea sau oferirea, mijlocit sau nemijlocit, de recompense materiale, compensații sau de alte avantaje întreprinderii parte a contractului.

Articolul 17. Obținerea și/sau folosirea ilegală a secretului comercial al concurentului

Se interzice obținerea și/sau folosirea de către o întreprindere a informațiilor ce constituie secret comercial al concurentului, fără consimțămîntul lui, dacă acestea au adus sau pot aduce atingere intereselor legitime ale concurentului.

Articolul 18. Deturnarea clientelei concurentului

Este interzisă deturnarea clientelei concurentului realizată de întreprinderi prin inducerea în eroare a consumatorului cu privire la natura, modul și locul de fabricare, la caracteristicile principale, inclusiv utilizarea, cantitatea produselor, prețul sau modul de calculare a prețului produsului.

Articolul 19. Confuzia

(1) Sînt interzise orice acțiuni sau fapte care sînt de natură să creeze, prin orice mijloc, o confuzie cu întreprinderea, produsele sau activitatea economică a unui concurent, realizate prin:

a) folosirea ilegală, integrală sau parțială a unei mărci, embleme de deservire, denumiri de firmă, a unui desen sau model industrial sau a altor obiecte ale proprietății industriale de natură să creeze o confuzie cu cele folosite în mod legal de către o altă întreprindere;

b) copierea ilegală a formei, a ambalajului și/sau a aspectului exterior al produsului unei întreprinderi și plasarea produsului respectiv pe piață, copierea ilegală a publicității unei întreprinderi, dacă aceasta a adus sau poate aduce atingere intereselor legitime ale concurentului.

(2) Prezentul articol nu este aplicabil caracteristicilor produsului determinate exclusiv de funcția tehnică pe care o îndeplinesc.

Capitolul IV**CONCENTRĂRILE ECONOMICE****Articolul 20. Prevederi generale privind concentrarea economică**

(1) Pînă la declararea concentrării economice ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, în temeiul unei decizii emise de către Plenul Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 25 alin. (1) lit. b) ori alin. (2) lit. b) sau c) ori pe baza unei prezumții în conformitate cu art. 25 alin. (5), este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică ce cade sub incidența art. 22 alin. (1).

(2) O operațiune de concentrare economică are loc în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma:

a) fuzionării a două sau mai multe întreprinderi independente anterior ori mai multor părți ale unor întreprinderi independente anterior; sau

b) preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere ori de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziționarea de valori mobiliare (părți sociale) sau de active, fie prin contract ori prin alte mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia ori mai multor întreprinderi sau părți ale acestora, inclusiv prin crearea unei societăți în comun care îndeplinește în mod durabil toate funcțiile unei entități economice autonome.

(3) În măsura în care crearea unei societăți în comun, reprezentînd o concentrare potrivit prevederilor alin. (2) din prezentul articol, are ca obiect sau efect coordonarea comportamentului concurențial al întreprinderilor rămase independente, o astfel de coordonare este evaluată în conformitate cu criteriile prevăzute la art. 5 alin. (3) și la art. 6.

(4) La realizarea evaluării prevăzute la alin. (3), Consiliul Concurenței ia în considerare, în special, următoarele criterii:

a) dacă două sau mai multe societăți-mamă rețin, într-o măsură semnificativă, activitățile de pe aceeași piață ca și societatea în comun ori de pe o piață situată în amonte sau în aval față de cea a societății în comun ori pe o piață vecină aflată în strînsă legătură cu această piață;

b) dacă, prin coordonarea care reprezintă consecința directă a creării societății în comun, întreprinderile implicate

au posibilitatea de a elimina concurența pentru o parte semnificativă a produselor în cauză.

(5) Alin. (1) nu împiedică punerea în aplicare a unei oferte publice sau a unei serii de tranzacții cu valori mobiliare, inclusiv cu valori mobiliare convertibile în alte tipuri de valori mobiliare, acceptate în vederea tranzacționării pe o piață de tipul bursei de valori, prin care se dobîndește controlul de la vînzători diferiți, cu condiția ca:

a) concentrarea economică să fie notificată fără întîrziere Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 22; și

b) cel care dobîndește controlul să nu exercite drepturile de vot aferente valorilor mobiliare în cauză sau să facă acest lucru numai pentru a menține valoarea integrală a investiției sale în temeiul unei derogări acordate de Plenul Consiliului Concurenței în conformitate cu alin. (6).

(6) Plenul Consiliului Concurenței poate acorda, la cerere, o derogare de la obligațiile impuse la alin. (1) sau (5). Cererea pentru acordarea unei derogări trebuie justificată. La adoptarea unei decizii privind cererea, Plenul Consiliului Concurenței ia în considerare, printre altele, efectele suspendării asupra uneia sau mai multor întreprinderi implicate în concentrarea economică sau asupra unei terțe părți și amenințarea reprezentată de concentrare asupra concurenței. O astfel de derogare poate fi acordată sub rezerva îndeplinirii unor condiții și obligații destinate asigurării unor condiții de concurență efectivă. O derogare poate fi solicitată și acordată în orice moment, înainte de notificare sau după operațiune.

(7) Valabilitatea oricărei operațiuni efectuate cu încălcarea alin. (1) din prezentul articol se stabilește printr-o decizie adoptată în temeiul art. 25 alin. (1) lit. (b) sau alin. (2) ori în temeiul unei prezumții în conformitate cu art. 25 alin. (5).

(8) Prezentul articol nu are niciun efect asupra valabilității tranzacțiilor cu valori mobiliare, inclusiv asupra tranzacțiilor cu valori mobiliare convertibile în alte tipuri de valori mobiliare, acceptate în vederea tranzacționării pe o piață de tipul bursei de valori, cu excepția cazurilor în care vînzătorul și cumpărătorul știau sau ar fi trebuit să știe că tranzacția a fost efectuată cu încălcarea alin. (1).

Articolul 21. Operațiuni ce nu constituie concentrări economice

Nu constituie operațiuni de concentrare economică situațiile în care:

a) controlul este dobîndit și exercitat de către un lichidator sau administrator desemnat prin hotărîre judecătorească sau de către o altă persoană împuternicită de autoritatea publică pentru îndeplinirea unei proceduri de lichidare, de insolvabilitate sau altei proceduri similare;

b) băncile și participanții profesioniști la piața financiară nebanară ale căror activități includ operațiuni cu valori mobiliare pe cont propriu sau pe contul terților dețin temporar valori mobiliare ale unei întreprinderi pe care le-au dobîndit în vederea revînzării, cît timp ele nu exercită drepturile la vot conferite de valorile mobiliare pentru a determina comportamentul concurențial al întreprinderii în cauză ori le exercită numai în vederea pregătirii înstrăinării integrale sau parțiale a întreprinderii în cauză sau a activelor acesteia ori revînzării valorilor mobiliare în cauză, cu condiția ca înstrăinarea sau revînzarea să aibă loc în termen de pînă la 12 luni de la data dobîndirii. Plenul Consiliului Concurenței poate prelungi acest termen, la cerere, în cazul în care respectivele bănci sau participanții profesioniști la piața financiară nebanară pot dovedi că revînzarea nu a fost posibilă, în condiții rezonabile, în termenul stabilit;

c) întreprinderile, inclusiv grupurile de întreprinderi, realizează operațiuni de restructurare sau de reorganizare a propriilor activități.

Articolul 22. Notificarea concentrărilor economice

(1) Operațiunile de concentrare economică sînt supuse evaluării și urmează a fi notificate Consiliului Concurenței înainte de punerea în aplicare, atunci cînd cifra totală de afaceri realizată cumulativ de întreprinderile implicate, înregistrată în anul anterior operațiunii, depășește 25 000 000 lei și există cel puțin două întreprinderi implicate în operațiune care au realizat pe teritoriul Republicii Moldova, fiecare în parte, o cifră totală de afaceri mai mare de 10 000 000 lei în anul anterior operațiunii.

(2) Prin punerea în aplicare a operațiunii de concentrare economică se înțelege, după caz, încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau preluarea pachetului de control.

(3) Concentrările economice care se realizează prin fuziunea a două sau mai multor întreprinderi trebuie notificate împreună de către părțile la fuziune, iar cele care se realizează prin preluarea controlului în comun trebuie notificate împreună de către persoanele sau întreprinderile care dobîndesc controlul în comun. În celelalte cazuri, notificarea trebuie să fie realizată de persona sau întreprinderea care preia controlul asupra uneia sau mai multor întreprinderi ori asupra unei părți a uneia sau mai multor întreprinderi. Fiecare parte care înaintează notificarea este responsabilă pentru caracterul exact și complet al informațiilor furnizate.

(4) Notificările se depun conform Formularului de notificare, parte componentă a Regulamentului privind concentrările economice, adoptat de Plenul Consiliului Concurenței.

(5) Notificarea prezentată Consiliului Concurenței trebuie să cuprindă: Formularul de notificare, însoțit de copiile documentelor justificative, nota privind cifra totală de afaceri calculată și dovada plății taxei de examinare.

(6) Nota privind cifra totală de afaceri calculată trebuie să cuprindă atît cifra totală de afaceri, cit și cifrele totale de afaceri din care este compusă, cu menționarea întreprinderilor de la care provin, împreună cu toate documentele care au stat la baza calculului.

(7) În termen de 10 zile lucrătoare de la înregistrarea notificării, Consiliul Concurenței va confirma în scris părții/părților notificatoare sau reprezentanților acestora întrunirea condițiilor pentru ca notificarea să fie considerată valabil depusă.

(8) În termen de 10 zile lucrătoare de la înregistrarea notificării, Consiliul Concurenței va putea solicita părții/părților notificatoare sau reprezentanților acestora completarea informațiilor transmise și/sau confirmarea caracterului exact și complet al acestora. Notificarea va fi considerată efectivă numai după completarea acesteia.

(9) Partea/părțile notificatoare sau reprezentanții acestora vor putea furniza și alte informații pe care le consideră utile pentru evaluarea operațiunii de concentrare economică.

(10) Notificarea devine efectivă la data la care a fost înregistrată la Consiliul Concurenței, cu excepția cazurilor în care se constată că informațiile cuprinse în ea sînt inexacte sau incomplete.

(11) În cazul în care Consiliul Concurenței constată că o concentrare economică notificată intră în sfera de aplicare a prezentei legi, acesta publică pe pagina sa web și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova informația despre efectuarea notificării, menționînd numele părților implicate, natura concentrării și sectoarele economice implicate, luînd în considerare interesul legitim al întreprinderilor de protejare a secretelor comerciale.

Articolul 23. Investigarea și evaluarea concentrărilor economice

(1) Părțile care intenționează să depună o notificare pot

solicita Consiliului Concurenței consultări prealabile pentru discutarea unor aspecte juridice sau practice esențiale privind concentrarea economică. În acest scop, părțile vor furniza Consiliului Concurenței, cu cel puțin 3 zile lucrătoare anterior datei stabilite pentru consultare, informații relevante privind concentrarea economică, cum ar fi: părțile implicate în concentrare, piețele pe care acestea activează, descrierea sumară a concentrării economice respective și a modalității de preluare a controlului.

(2) Investigarea operațiunilor de concentrare economică se va efectua conform prevederilor cap. VII.

(3) Sînt declarate incompatibile cu un mediu concurențial concentrările economice care ar ridica obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piață sau pe o parte semnificativă a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante.

(4) O concentrare economică care nu ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piață sau pe o parte semnificativă a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante, este declarată compatibilă cu un mediu concurențial.

(5) Pentru stabilirea compatibilității cu un mediu concurențial, operațiunile de concentrare economică se evaluează în baza următoarelor criterii, cu condiția ca acestea să fie în beneficiul consumatorului și să nu reprezinte un obstacol în calea concurenței:

a) necesitatea de a menține și de a dezvolta concurența pe piața relevantă, ținînd cont de structura tuturor piețelor vizate de concentrare și de concurența existentă sau potențială din partea întreprinderilor aflate pe teritoriul sau în afara Republicii Moldova;

b) poziția de piață deținută de către întreprinderile implicate, puterea lor economică și financiară;

c) alternativele disponibile pentru furnizori și utilizatori, accesul lor la piețe și la surse de aprovizionare, precum și orice bariere legale sau de altă natură la intrarea pe piață;

d) tendința cererii și a ofertei pentru produsele relevante;

e) interesele consumatorilor intermediari și ale celor finali;

f) evoluția progresului tehnic și economic.

(6) Concentrările economice susceptibile a ridica obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piață sau pe o parte substanțială a acesteia pot fi autorizate dacă părțile implicate în operațiunea de concentrare economică dovedesc îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

a) operațiunea de concentrare urmează a contribui la creșterea eficienței economice, la ameliorarea calității producției, distribuției sau progresului tehnic ori la creșterea competitivității la export;

b) efectele favorabile ale concentrării compensează efectele nefavorabile ale restrîngerii concurenței;

c) de avantajele rezultate profită într-o măsură rezonabilă și consumatorii.

(7) Modalitatea de aplicare a evaluării concentrărilor economice va fi stabilită în Regulamentul privind concentrările economice.

Articolul 24. Calcularea cifrei totale de afaceri

(1) În sensul prezentului capitol, cifra totală de afaceri cuprinde sumele obținute de întreprinderile implicate în anul anterior din vînzare de produse făcînd parte din activitățile obișnuite ale întreprinderilor în cauză, după deducerea rabaturilor aplicate la vînzare și a taxei pe valoarea adăugată și a altor impozite direct legate de cifra de afaceri.

(2) Cifra de afaceri realizată pe teritoriul Republicii Moldova cuprinde produsele vîndute întreprinderilor sau consumatorilor din Republica Moldova.

(3) Cînd o operațiune de concentrare economică are loc în modul prevăzut la art. 20 alin. (2) lit. b) prin cumpărarea de elemente de active, cifra totală de afaceri este asimilată

sume aferente activelor ce constituie obiectul operațiunii. Dacă două sau mai multe operațiuni, în sensul prezentului alineat, au loc pe parcursul unei perioade de doi ani între aceleași persoane sau întreprinderi, aceste operațiuni sînt tratate ca fiind una și aceeași concentrare realizată la data încheierii ultimei operațiuni.

(4) Cifra totală de afaceri realizată de întreprinderile implicate se calculează prin adunarea cifrelor totale de afaceri ale:

- a) întreprinderilor implicate;
- b) întreprinderilor la care întreprinderea implicată, în mod direct sau indirect:
 - deține peste jumătate din capital; sau
 - are puterea de a exercita peste jumătate din drepturile de vot; sau
 - are puterea de a numi peste jumătate din membrii consiliului societății, ai organului executiv sau ai organelor care reprezintă legal întreprinderile; sau
 - are dreptul de a gestiona activitățile întreprinderilor;
- c) întreprinderilor care dețin în întreprinderea implicată drepturile sau competențele specificate la lit. b);
- d) întreprinderilor în care o întreprindere menționată la lit. c) deține drepturile sau competențele specificate la lit. b);
- e) întreprinderilor în care două sau mai multe întreprinderi menționate la lit. a)–d) dețin împreună drepturile sau competențele specificate la lit. b).

(5) Cifra totală de afaceri realizată de întreprinderile implicate nu include valoarea vânzărilor de produse intervenite între oricare dintre întreprinderile menționate la alin. (4).

(6) Dacă întreprinderile implicate în concentrarea economică dețin împreună drepturile sau competențele prevăzute la alin. (4) lit. b), la calcularea cifrei totale de afaceri a întreprinderilor implicate nu se ia în considerare cifra de afaceri rezultată din vânzările de produse intervenite între întreprinderea comună și fiecare dintre întreprinderile implicate sau orice altă întreprindere care are legături cu oricare dintre ele, în conformitate cu alin. (4) lit. b)–e), dar se ia în considerare cifra de afaceri rezultată din vânzările de produse intervenite între întreprinderea comună și orice întreprinderi terțe. Cifra totală de afaceri astfel calculată se distribuie în mod egal între întreprinderile implicate.

Articolul 25. Competența Consiliului Concurenței în domeniul concentrărilor economice

(1) În termen de 30 de zile lucrătoare de la primirea notificării complete a unei operațiuni de concentrare economică, Consiliul Concurenței:

- a) informează părțile notificatoare, printr-o scrisoare, despre faptul că operațiunea de concentrare economică notificată nu cade sub incidența prezentei legi; sau
- b) adoptă în plen o decizie prin care declară operațiunea de concentrare economică notificată ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, dacă constată că, deși operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența prezentei legi:

- nu există îndoieli grave privind compatibilitatea cu mediul concurențial;
- îndoielile privind compatibilitatea cu mediul concurențial au fost înlăturate prin modificarea de către părțile implicate a concentrării economice notificate.

Plenul Consiliului Concurenței poate stabili prin decizie condiții și obligații de natură să asigure respectarea de către părțile implicate a angajamentelor pe care și le-au asumat în scopul realizării compatibilității concentrării cu

mediul concurențial; sau

c) decide în plen inițierea unei investigații, dacă constată că operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența prezentei legi și prezintă îndoieli grave privind compatibilitatea cu mediul concurențial, iar acestea nu au putut fi înlăturate potrivit prevederilor alin. (1) lit. b).

(2) Cu excepția cazurilor în care întreprinderile implicate demonstrează, convingînd Plenul Consiliului Concurenței, că au renunțat la concentrarea economică, Plenul Consiliului Concurenței, în termen de 90 de zile lucrătoare de la inițierea investigației:

a) emite o decizie prin care declară operațiunea de concentrare economică incompatibilă cu mediul concurențial, dacă operațiunea de concentrare economică ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piață sau pe o parte substanțială a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante, potrivit prevederilor art. 23 alin. (3), ori, în cazurile prevăzute la art. 20 alin. (3), dacă nu îndeplinește condițiile prevăzute la art. 6;

b) emite o decizie prin care declară operațiunea de concentrare economică compatibilă cu mediul concurențial, dacă operațiunea de concentrare economică nu ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piață sau pe o parte substanțială a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante, potrivit prevederilor art. 23 alin. (4), ori, în cazurile prevăzute la art. 20 alin. (3), dacă îndeplinește condițiile prevăzute la art. 6. Se consideră că o decizie prin care se declară o concentrare ca fiind compatibilă include restricțiile direct legate și necesare punerii în aplicare a concentrării;

c) emite o decizie prin care declară operațiunea de concentrare economică compatibilă cu mediul concurențial, dacă constată că, în urma modificărilor efectuate de întreprinderile implicate, operațiunea de concentrare economică notificată îndeplinește criteriul prevăzut la art. 23 alin. (4) și, în cazurile menționate la art. 20 alin. (3), criteriile prevăzute la art. 6. Plenul Consiliului Concurenței are dreptul de a stabili, prin decizie, obligațiile și/sau condițiile necesare să asigure respectarea de către părțile implicate a angajamentelor pe care și le-au asumat în scopul realizării compatibilității concentrării cu mediul concurențial.

(3) Termenele prevăzute la alin. (1) și (2) se prelungesc în cazul în care părțile care fac notificarea înaintează o cerere în acest sens în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la inițierea procedurii. Părțile care fac notificarea pot înainta o singură cerere de prelungire. După inițierea procedurii, Plenul Consiliului Concurenței poate prelungi termenele prevăzute la alin. (1) și (2) cu acordul părților care au făcut notificarea. Durata totală a oricărei prelungiri sau a oricăror prelungiri efectuate nu poate depăși 20 de zile lucrătoare.

(4) Termenele prevăzute la alin. (1) și (2) se prelungesc cu 30 de zile lucrătoare în cazul în care întreprinderile implicate se oferă să își asume angajamente în temeiul alin. (1) sau (2) în vederea realizării compatibilității concentrării economice cu mediul concurențial.

(5) În cazul în care Plenul Consiliului Concurenței nu ia o decizie în termenele prevăzute la alin. (1) și (2), operațiunea de concentrare economică se consideră autorizată tacit.

(6) Dacă, din cauza unor împrejurări de care este responsabilă una dintre întreprinderile implicate în concentrare, Consiliul Concurenței a trebuit să solicite informații în temeiul art. 54 sau să dispună o inspecție printr-un ordin

adoptat în temeiul art. 56, termenele prevăzute la alin. (1) și (2) din prezentul articol se suspendă și încep să curgă de la data la care părțile au furnizat Consiliului Concurenței toate informațiile solicitate.

(7) Plenul Consiliului Concurenței are dreptul să adopte, printr-o prescripție, măsuri interimare adecvate pentru restabilirea sau menținerea condițiilor de concurență efectivă în cazul în care o concentrare economică:

a) a fost pusă în aplicare cu încălcarea art. 20 alin. (1) și nu a fost încă adoptată o decizie privind compatibilitatea concentrării cu mediul concurențial;

b) a fost pusă în aplicare cu încălcarea unei sau a mai multor condiții incluse într-o decizie adoptată în conformitate cu alin. (1) lit. b) sau alin. (2) lit. c);

c) a fost deja pusă în aplicare și este declarată incompatibilă cu mediul concurențial.

(8) Consiliul Concurenței poate revoca actul administrativ emis în temeiul alin. (1) sau (2) în cazul în care:

a) actul administrativ se bazează pe informații incorecte pentru care este responsabilă una dintre întreprinderi ori informațiile au fost obținute prin fraudă; sau

b) întreprinderile implicate încalcă una sau mai multe obligații incluse în act.

(9) În cazurile menționate la alin. (8), Plenul Consiliului Concurenței are dreptul să adopte un act în conformitate cu alin. (1) fără a avea obligația de a respecta termenul prevăzut la alin. (1).

Articolul 26. Restabilirea situației anterioare

(1) În cazul în care Consiliul Concurenței constată că o concentrare economică a fost deja pusă în aplicare și că ea a fost declarată incompatibilă cu mediul concurențial, acesta este în drept:

a) să solicite întreprinderilor implicate să dizolve concentrarea, în special prin dizolvarea fuziunii sau prin cesionarea tuturor acțiunilor (părților sociale) sau activelor dobândite, astfel încât să se restabilească situația existentă anterior punerii în aplicare a concentrării;

b) să intenteze o acțiune în instanța de judecată privind dizolvarea concentrării.

(2) În cazul în care prin dizolvarea concentrării nu este posibilă restabilirea situației existente anterior punerii în aplicare a concentrării, Plenul Consiliului Concurenței are dreptul să adopte orice altă măsură adecvată pentru a restabili, în măsura posibilului, situația anterioară.

(3) Consiliul Concurenței poate acționa potrivit alin. (1) și (2) din prezentul articol și atunci când constată că o concentrare economică a fost pusă în aplicare cu încălcarea unei condiții impuse printr-o decizie adoptată potrivit prevederilor art. 25 alin. (2) lit. c), prin care s-a stabilit că, în cazul absenței condiției, concentrarea ar îndeplini criteriul prevăzut la art. 23 alin. (3) sau, în cazurile prevăzute la art. 20 alin. (3), nu ar îndeplini criteriile prevăzute la art. 6.

(4) În cazurile care intră sub incidența alin. (1) lit. a) din prezentul articol, măsurile prevăzute la alin. (1) pot fi impuse fie printr-o decizie adoptată în temeiul art. 25 alin. (2) lit. a), fie printr-o decizie separată.

Articolul 27. Taxa de examinare a notificării privind concentrarea economică

(1) Prin prezenta lege se instituie taxa de examinare a notificării privind concentrarea economică.

(2) Taxa de examinare a notificării privind concentrarea economică se stabilește în mărime de 0,1% din cifra totală de afaceri realizată cumulată pe teritoriul Republicii Moldova de către întreprinderile implicate în concentrarea

economică. Taxa de examinare se calculează pe baza cifrei totale de afaceri realizate în anul anterior notificării operațiunii de concentrare economică și nu poate depăși 75 000 lei.

(3) Sînt obligate să achite taxa de examinare persoana, întreprinderea sau întreprinderile care au înaintat Consiliului Concurenței o notificare a unei operațiuni de concentrare economică.

(4) Taxa de examinare se restituie persoanelor și/sau întreprinderilor care au înaintat Consiliului Concurenței o notificare a unei operațiuni de concentrare economică în cazul în care această operațiune nu cade sub incidența prezentei legi.

(5) Din momentul informării părților în temeiul art. 25 alin. (1) lit. a), Consiliul Concurenței, în termen de 30 de zile calendaristice, restituie mijloacele bănești achitate pentru examinarea notificării.

Capitolul V

DETERMINAREA PIEȚEI RELEVANTE

Articolul 28. Piața relevantă și concurența

(1) Examinarea problemelor concurențiale și evaluarea unei cauze de concurență se efectuează în cadrul pieței relevante.

(2) Determinarea pieței relevante este necesară în special pentru:

a) evaluarea concentrărilor economice și analiza modificărilor structurale care afectează cererea sau oferta unui produs pentru împiedicarea creării sau consolidării poziției dominante și pentru prevenirea restrîngerii semnificative a concurenței;

b) investigarea și constatarea abuzurilor de poziție dominantă;

c) stabilirea existenței unor restricții semnificative ale concurenței, analiza efectelor restrictive ale unui acord sau verificarea îndeplinirii condiției prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. d).

(3) Determinarea pieței relevante reprezintă un instrument de identificare și de definire a cadrului în care se exercită concurența. În funcție de natura problemei concurențiale, dimensiunile pieței relevante pot fi diferite.

(4) Scopul principal al determinării pieței relevante rezidă în identificarea constrîngerilor concurențiale cu care se confruntă sistematic întreprinderile în cauză.

(5) În sensul prezentului capitol, întreprinderile în cauză sînt: părțile care participă la concentrarea economică, în cazul unei concentrări economice; întreprinderile care fac obiectul investigației sau, după caz, autorul plîngerii, în cazul investigațiilor efectuate în temeiul prevederilor cap. II secțiunea a 2-a; părțile acordului, în cazul investigațiilor efectuate în temeiul prevederilor cap. II secțiunea 1.

(6) Determinarea pieței relevante, atît la nivelul produselor, cît și la nivel geografic, trebuie să permită identificarea concurenților existenți și potențiali ai întreprinderilor în cauză care sînt capabili să condiționeze comportamentul respectivelor întreprinderi și să le împiedice să acționeze independent de presiunile unei concurențe.

(7) Perioada de timp a analizei pieței relevante se determină în funcție de obiectul investigației și de particularitățile pieței relevante.

(8) Principiile fundamentale de determinare a pieței relevante țin de constrîngerile concurențiale și sînt următoarele: substituibilitatea la nivelul cererii, substituibilitatea la nivelul ofertei și concurența potențială.

Articolul 29. Procedura de determinare a pieței relevante

(1) Criteriile și elementele probatorii utilizate pentru determinarea pieței relevante a produsului sînt diferite, în funcție de caracteristicile și de specificul ramurii economiei naționale și al produselor analizate.

(2) La determinarea pieței relevante a produsului se vor utiliza elemente probatorii suficiente pentru a ajunge la o concluzie privind dimensiunile pieței, în scopul rezolvării problemei concurențiale aferente unui caz concret, precum și a altor sarcini nominalizate la art. 28 alin. (2).

(3) În procesul de determinare a pieței relevante a produsului, în baza informațiilor preliminare disponibile sau a informațiilor comunicate de întreprinderile în cauză, se decide dacă produsele aparțin aceleiași piețe a produsului.

(4) În caz de necesitate, ulterior vor fi luate în considerare și alte elemente probatorii decît cele indicate la alin. (3) care permit evaluarea măsurii în care substituția între produse ar putea avea loc. În unele cazuri anumite elemente de fapt pot fi decisive, în timp ce în alte cazuri aceleași elemente de fapt ar putea fi irelevante.

(5) Modul de abordare a informațiilor este unul deschis, care are scopul de a exploata eficace toate informațiile posibile ce ar putea fi utile la evaluarea cazurilor individuale. Nu se utilizează o ierarhie strictă a diferitelor surse de informații sau a diferitelor tipuri de elemente de fapt pentru stabilirea existenței substituibilității.

(6) În funcție de fiecare caz, cînd nu se pun probleme de concurență, nu este necesar să se delimiteze definitiv piața relevantă a produsului sau să se determine dacă aceasta include ori nu produse suplimentare.

(7) Procesul de determinare a pieței geografice relevante constă în selectarea și sistematizarea informațiilor care contribuie la identificarea obstacolelor și a barierelor ce izolează întreprinderile situate într-o anumită zonă de presiunea concurențială a întreprinderilor situate în afara acestei zone, astfel încît să se clarifice cu precizie gradul de interpenetrare a piețelor la nivel național.

(8) Atunci cînd o determinare precisă a pieței relevante este considerată necesară, vor fi contactați, după caz, pentru prezentarea informației în formă verbală și/sau scrisă:

a) clienții principali și întreprinderile principale din sectorul respectiv pentru comunicări asupra limitelor pieței relevante a produsului și ale pieței geografice relevante și pentru a obține elemente de fapt, în scopul de a ajunge la o concluzie privind definirea pieței relevante;

b) asociațiile profesionale competente și întreprinderile care activează pe piață în amonte sau în aval pentru a defini, în măsura în care acest lucru este necesar, piețe relevante ale produsului și piețe geografice relevante distincte pentru diferite niveluri de producție sau de distribuție a produselor în cauză;

c) întreprinderile în cauză referitor la prezentarea informațiilor suplimentare.

Articolul 30. Elemente probatorii pentru determinarea pieței relevante

(1) Pentru evaluarea substituibilității între produse se utilizează, după caz, următoarele categorii de elemente probatorii:

a) informații referitoare la utilizarea dată produselor, substituibilitatea funcțională sau caracteristicile similare. Utilizarea dată produselor, substituibilitatea funcțională sau

caracteristicile similare pot, într-o primă etapă, să limiteze sfera cercetărilor privind eventualele produse substituibile. În cazul în care probele respective nu sînt suficiente, se vor lua în considerare alte categorii de elemente;

b) informații despre prețuri, despre capacitatea de reacție a clienților la creșterea permanentă și semnificativă a prețurilor. Se consideră semnificativă creșterea prețurilor cu 10%;

c) rezultate obținute în urma aplicării diferitelor abordări statistice și/sau econometrice;

d) elemente privind substituția în trecutul apropiat;

e) puncte de vedere argumentate ale principalilor consumatori și concurenți asupra limitelor pieței relevante a produsului;

f) preferințe ale consumatorilor finali, opinii exprimate de comercianții cu amănuntul, studii de piață prezentate de părți și de concurenții lor, anchete cu privire la obiceiurile de consum și la comportamentele de cumpărare ale consumatorilor;

g) informații referitoare la barierele și la costurile aferente unui transfer al cererii către produsele potențial substituibile;

h) informații referitoare la diferite categorii de clienți și la discriminare prin preț;

i) rezultate obținute în urma aplicării diferitelor teste cantitative, sondaje concepute pentru delimitarea piețelor relevante.

(2) Pentru determinarea dimensiunii geografice se utilizează, în caz de necesitate, următoarele categorii de elemente probatorii:

a) informații referitoare la reorientarea comenzilor în trecut către alte zone;

b) natura cererii (preferințele consumatorilor, necesitatea unei prezențe locale) pentru produsul relevant;

c) puncte de vedere argumentate ale principalilor consumatori și concurenți asupra limitelor pieței geografice relevante;

d) localizare a comportamentului de cumpărare al consumatorilor. Cînd consumatorii se aprovizionează prin licitații ai căror ofertanți sînt întreprinderi situate pe teritoriul Republicii Moldova, se consideră că piața geografică relevantă este teritoriul Republicii Moldova;

e) fluxuri comerciale;

f) bariere și costuri de transfer aferente reorientării comenzilor către întreprinderi situate în alte zone.

(3) Pe baza elementelor de probațiune colectate se definește piața geografică relevantă, a cărei sferă ar putea varia de la dimensiuni locale la dimensiuni mondiale.

(4) Determinări diferite ale pieței relevante ar putea rezulta în cazul în care:

a) eventualele constrîngeri asupra substituției sînt impuse de condițiile de pe piețele conexe;

b) compatibilitatea cu produsul primar este importantă;

c) este dificil de identificat produsele secundare, precum și existența unor prețuri ridicate și a unui ciclu de viață lung al produselor primare;

d) substituția între produsele secundare este semnificativă;

e) caracteristicile produselor primare fac posibile reacții rapide și obiective ale consumatorilor la creșterile prețurilor relative ale produselor secundare;

f) există lanțuri de substituție coroborate cu elemente legate de interdependența la nivelul prețurilor la limitele

lanțurilor de substituție. Nivelurile de preț la limitele lanțurilor trebuie să fie de aceeași dimensiune.

Articolul 31. Calcularea cotelor de piață

(1) Determinarea pieței relevante permite identificarea furnizorilor și a consumatorilor care acționează pe piața respectivă.

(2) Mărirea totală a pieței și cotele de piață deținute pot fi cunoscute consultând surse de informație cum ar fi previziunile întreprinderilor sau studiile comandate întreprinderilor de consultanță și/sau asociațiilor profesionale competente, rapoartele financiare și statistice, informațiile de la autoritățile vamale, de la autoritățile de reglementare etc. În absența unor astfel de surse de informație sau atunci când previziunile disponibile nu sînt fiabile, Consiliul Concurenței solicită, de obicei, fiecărui furnizor de pe piața relevantă să îi comunice propria cifră de afaceri, astfel încît să poată calcula mărirea totală a pieței și cotele de piață deținute.

(3) Vinzările sînt punctul de referință pentru calculul cotelor de piață. În funcție de specificul produselor sau de industria în cauză, există și alte repere care pot oferi informații utile, cum ar fi, în special, numărul de clienți, volumul de trafic, capacitatea instalată, numărul întreprinderilor în oferta de pe piață, unitățile de flote în domeniul aerospațial sau rezervele deținute în cazul anumitor sectoare.

Capitolul VI

CONSILIUL CONCURENȚEI

Articolul 32. Prevederi generale privind Consiliul Concurenței

(1) Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale.

(2) Consiliul Concurenței este investit cu putere de decizie, de reglementare, de interdicție, de intervenție, de inspecție și de sancționare, în limitele stabilite de legislație.

(3) Consiliul Concurenței este persoană juridică, cu bilanț propriu, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat și cu denumirea sa. Sediul central al Consiliului Concurenței este în municipiul Chișinău. În funcție de necesități, acesta își poate deschide filiale în teritoriu.

(4) Activitatea Consiliului Concurenței se exercită pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 33. Activitatea Consiliului Concurenței

(1) Consiliul Concurenței activează potrivit prevederilor Constituției, prezentei legi, altor acte legislative și normative, regulamentului de organizare și funcționare și este independent în exercitarea atribuțiilor sale.

(2) Organizarea și activitatea Consiliului Concurenței se bazează pe principiile autonomiei, independenței și colegialității.

(3) Consiliul Concurenței întocmește anual un raport privind activitatea sa. Raportul Consiliului Concurenței se adoptă de către Plenul Consiliului Concurenței și se prezintă anual Parlamentului pînă la data de 1 iunie, fiind ulterior publicat.

(4) Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței va conține:

a) raportul financiar anual și, după caz, raportul auditului de performanță;

b) informații despre activitățile Consiliului Concurenței în realizarea atribuțiilor stabilite de prezenta lege și de legis-

lația în domeniul ajutorului de stat și publicității;

c) informații despre direcțiile prioritare de activitate ale Consiliului Concurenței pentru anul următor;

d) alte informații stabilite de Consiliul Concurenței.

Articolul 34. Colaborarea Consiliului Concurenței cu alte autorități

(1) În exercitarea atribuțiilor, Consiliul Concurenței conlucrează cu autoritățile publice în vederea realizării prevederilor legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale.

(2) Autoritățile administrației publice transmit Consiliului Concurenței spre avizare proiectele de acte legislative și normative care au sau pot avea impact anticoncurențial.

(3) În cazul în care constată pe piețele reglementate fapte ce pot fi calificate ca practici anticoncurențiale, Consiliul Concurenței solicită opinia autorității de reglementare competente asupra acestor fapte. Opinia trebuie prezentată în termenul stabilit de Consiliul Concurenței.

(4) Dacă, în exercitarea atribuțiilor, autoritățile de reglementare și alte autorități ale administrației publice constată, din oficiu sau la cerere, semne ale încălcării prezentei legi, acestea vor sesiza Consiliul Concurenței cu privire la cazul respectiv și îi vor pune la dispoziție toate informațiile relevante deținute.

(5) Colaborarea dintre Consiliul Concurenței și alte autorități de reglementare se efectuează conform delimitării de funcții și atribuții date prin lege pe baza următorului principiu: organele de reglementare acționează *ex ante* (anterior) în sectorul reglementat, iar Consiliul Concurenței acționează *ex post* (ulterior) pentru asigurarea concurenței, aplicînd legislația concurențială asupra tuturor relațiilor din economia națională ce cad sub incidența prezentei legi.

(6) Consiliul Concurenței este în drept să colaboreze cu organisme de specialitate internaționale corespunzătoare.

Articolul 35. Structura Consiliului Concurenței

(1) Consiliul Concurenței este constituit din conducere, aparat executiv, format din subdiviziuni specializate și operaționale, și filiale teritoriale. Consiliul Concurenței este condus de Plenul Consiliului Concurenței.

(2) Plenul Consiliului Concurenței este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sînt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței.

(3) Membrii Plenului Consiliului Concurenței exercită funcții de demnitate publică. Personalul Consiliului Concurenței este compus din personal de specialitate, care cade sub incidența Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și personal tehnic.

(4) În vederea exercitării atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței elaborează și aprobă un regulament de organizare și funcționare.

(5) Salariul de funcție al membrilor Plenului Consiliului Concurenței este stabilit de Plenul Consiliului Concurenței în mărime ce variază între 3 și 5 salarii medii lunare ale personalului de specialitate, calculat în raport cu ultimele 3 luni de activitate a Consiliului Concurenței. Condițiile de salarizare a angajaților Consiliului Concurenței se stabilesc prin legislația în vigoare.

(6) Membrii Plenului Consiliului Concurenței beneficiază de premii anuale în mărime de șase salarii medii lunare.

(7) Drepturile și responsabilitățile personalului tehnic al Consiliului Concurenței sînt reglementate de legislația muncii.

(8) Consiliul Concurenței va asigura formarea inițială și instruirea profesională continuă a personalului conform regulamentului de organizare și funcționare.

Articolul 36. Finanțarea Consiliului Concurenței

(1) Finanțarea Consiliului Concurenței va acoperi costul estimativ al tuturor activităților, astfel încât acesta să își exercite efectiv, eficient și plenar activitățile.

(2) Bugetul Consiliului Concurenței se formează din:

a) taxa de examinare a notificărilor privind concentrările economice prevăzută la art. 27;

b) mijloacele financiare alocate din bugetul de stat.

(3) Bugetul Consiliului Concurenței pe anul următor, limita numărului de unități de personal și schema de încadrare se aprobă de Parlament pînă la data de 1 iulie a anului în curs.

(4) Parlamentul remite Guvernului bugetul aprobat al Consiliului Concurenței pentru includerea lui în proiectul legii bugetului de stat pentru anul următor.

(5) Sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni aplicate de Consiliul Concurenței se fac venit la bugetul de stat, în condițiile legii.

Articolul 37. Evidența contabilă și auditul activității Consiliului Concurenței

(1) Consiliul Concurenței asigură înregistrarea contabilă a tuturor mijloacelor financiare încasate și alocate, autorizarea corespunzătoare a plăților din contul acestor mijloace financiare și controlul adecvat asupra patrimoniului Consiliului Concurenței.

(2) Anual, după efectuarea auditului intern al Consiliului Concurenței prin care sînt evaluate procesele de activitate, se raportează Plenului Consiliului Concurenței asupra suficienței și eficienței sistemelor de control intern și de contabilitate.

(3) Auditul de performanță se efectuează de către Curtea de Conturi.

Articolul 38. Responsabilități

(1) În exercitiul funcției, membrii Plenului Consiliului Concurenței și angajații Consiliului Concurenței exclud orice interes personal care ar putea influența îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

(2) Angajații Consiliului Concurenței nu pot desfășura alte activități remunerate, cu excepția activităților didactice, științifice, de creație sau activităților remunerate în cadrul organizațiilor internaționale în legătură cu activitatea Consiliului Concurenței.

(3) Membrii Plenului Consiliului Concurenței și angajații Consiliului Concurenței respectă strict regimul juridic al conflictului de interese prevăzut de legislația cu privire la conflictul de interese.

(4) Membrii Plenului Consiliului Concurenței, angajații Consiliului Concurenței și experții antrenați de Consiliul Concurenței sînt obligați să păstreze confidențialitatea informației ce constituie secret ocrotit de lege și a altei informații confidențiale la care au acces în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute de prezenta lege.

(5) Informațiile confidențiale colectate în procesul aplicării prezentei legi se utilizează de Consiliul Concurenței doar în scopul pentru care au fost obținute și nu pot fi divulgate decât cu consimțămîntul, exprimat într-o formă explicită, al persoanei de la care au fost obținute sau la cererea instanței de judecată ori a altor organe competente, dacă acest fapt este prevăzut de lege.

(6) Pentru divulgarea informației ce constituie secret ocrotit de lege, membrii Plenului Consiliului Concurenței,

angajații Consiliului Concurenței și experții antrenați de acesta poartă răspundere civilă, contravențională sau penală, după caz.

(7) Opinia oficială a Consiliului Concurenței este exprimată de președintele Consiliului Concurenței sau de vicepreședintele împuternicit în acest sens. Un angajat al Consiliului Concurenței poate exprima opinia oficială a Consiliului Concurenței numai dacă este împuternicit în acest sens.

Articolul 39. Atribuțiile Consiliului Concurenței

Consiliul Concurenței are următoarele atribuții principale:

a) promovează cultura concurențială;

b) elaborează actele normative necesare pentru implementarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale;

c) avizează proiectele de acte legislative și normative ce pot avea impact anticoncurențial;

d) sesizează organele competente privind incompatibilitatea actelor legislative și normative cu legislația din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale;

e) investighează practicile anticoncurențiale, concurența neloială și alte încălcări ale legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale;

f) constată încălcări ale legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, impune măsuri interimare în vederea încetării încălcărilor denunțate, impune măsuri corective și aplică sancțiuni pentru comiterea încălcărilor, în limitele competenței sale;

g) adoptă decizii prevăzute de lege pentru cazurile de concentrări economice;

h) autorizează, monitorizează și raportează ajutorul de stat;

i) înaintează în instanța de judecată acțiuni privind cazurile ce țin de competența sa;

j) realizează alte atribuții în conformitate cu legislația din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale.

Articolul 40. Atribuțiile președintelui Consiliului Concurenței

(1) Președintele Consiliului Concurenței:

a) poartă răspundere în fața Parlamentului pentru îndeplinirea de către Consiliul Concurenței a atribuțiilor acestuia prevăzute de actele legislative și normative din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității;

b) reprezintă Consiliul Concurenței în relațiile cu autoritățile publice, persoanele fizice și juridice, instanțele de judecată, precum și cu organisme internaționale de specialitate respective;

c) convoacă ședințele Plenului Consiliului Concurenței, le prezidează și monitorizează îndeplinirea deciziilor adoptate;

d) aprobă ordinea de zi a ședințelor Plenului Consiliului Concurenței;

e) repartizează atribuții vicepreședinților și membrilor Plenului Consiliului Concurenței, confirmate prin hotărîre a Plenului Consiliului Concurenței;

f) organizează activitatea Consiliului Concurenței;

g) organizează și desfășoară concursuri pentru ocuparea funcțiilor vacante;

h) numește în funcție, încheie, modifică, suspendă și desface contractele individuale de muncă cu angajații Consiliului Concurenței, în conformitate cu legislația. În caz

de necesitate, aplică angajaților sancțiuni disciplinare;

i) asigură pregătirea și instruirea profesională a angajaților Consiliului Concurenței;

j) semnează ordinele, delegațiile, acțiunile în judecată, corespondența;

k) semnează actele administrative, avizele, rapoartele Consiliului Concurenței;

l) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

(2) În caz de absență ori de indisponibilitate a președintelui, atribuțiile acestuia sînt exercitate de vicepreședintele desemnat al Consiliului Concurenței.

(3) Președintele Consiliului Concurenței este în drept să acorde împuterniciri oricărui membru al Plenului Consiliului Concurenței, angajaților Consiliului Concurenței, urmînd să specifice expres împuternicirile delegate și durata exercitării acestora.

Articolul 41. Atribuțiile Plenului Consiliului Concurenței

(1) Plenul Consiliului Concurenței are următoarele atribuții:

a) exercită conducerea Consiliului Concurenței în conformitate cu legislația;

b) aprobă limita numărului de unități de personal și schema de încadrare a Consiliului Concurenței, care ulterior se prezintă spre aprobare Parlamentului;

c) dispune elaborarea și adoptă acte normative necesare executării legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale, precum și acte interne;

d) emite avize pentru proiectele de acte legislative și normative care pot avea impact anticoncurențial și propune modificarea celor care au sau pot avea un impact anticoncurențial;

e) sesizează organele competente privind incompatibilitatea actelor legislative și normative cu legislația din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale;

f) dispune inițierea investigațiilor ce țin de competența Consiliului Concurenței;

g) examinează rapoartele de investigație, formulează observații cu privire la acestea și dispune asupra măsurilor ce se impun, în limitele competenței sale;

h) ia decizii de constatare a încălcării legii, de impunere a măsurilor corective, de aplicare a sancțiunilor, de aplicare a politicii de clementă și alte decizii prevăzute de prezenta lege, în limitele competenței sale, în urma investigațiilor efectuate;

i) ia decizii de retragere a beneficiului exceptării de la prevederile art. 5, stabilit prin regulamentul adoptat de Consiliul Concurenței pentru unele categorii de acorduri, dacă constată că acestea nu mai îndeplinesc prevederile art. 6 alin. (1);

j) ia decizii de refuz, de autorizare și de autorizare condiționată a concentrărilor economice, de revocare a unei decizii adoptate în conformitate cu art. 25 alin. (1) lit. b) sau alin. (2) lit. b) ori c);

k) ia decizii de constatare a faptului că măsura notificată nu constituie ajutor de stat, decizii de autorizare a ajutorului de stat, de autorizare condiționată, de interdicere a ajutorului de stat și de recuperare a ajutorului utilizat abuziv sau ilegal;

l) dispune măsuri interimare, în condițiile prevăzute de lege;

m) asigură aplicarea și executarea eficientă a deciziilor

proprii;

n) dispune efectuarea din oficiu a investigațiilor utile pentru cunoașterea pieței;

o) ia decizii cu privire la înaintarea în instanța de judecată a acțiunilor privind cazurile ce țin de competența sa;

p) ia decizii cu privire la sesizarea organelor de urmărire penală sau altor organe competente asupra posibilelor fapte de încălcare a legislației în vigoare;

q) urmărește aplicarea dispozițiilor legale și a altor acte normative din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în limitele competenței sale, conform legislației în vigoare;

r) face recomandări Guvernului și autorităților administrației publice centrale și locale, în diverse sectoare economice, pentru adoptarea de măsuri care să faciliteze dezvoltarea pieței și a concurenței, precum și îndrumări privind aspecte generale ale aplicării legislației în domeniul concurenței, luînd în considerare practica instanțelor de judecată naționale și europene;

s) dispune efectuarea studiilor și aprobă rapoarte privind domeniul său de activitate și furnizează Parlamentului, Guvernului, publicului și organizațiilor internaționale specializate informații de rigoare;

t) ia decizii de modificare, completare sau anulare a propriilor acte administrative, avize și rapoarte emise în îndeplinirea atribuțiilor ce decurg din prezenta lege sau din alte acte legislative;

u) ia decizii privind acceptarea angajamentelor propuse de întreprinderi conform prezentei legi;

v) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

(2) Dacă Plenul Consiliului Concurenței, acționînd ca urmare a unei plîngerii sau din oficiu, constată o încălcare a art. 5, 7, 9 sau 11, acesta solicită printr-o decizie întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi în cauză să înceteze respectiva încălcare. În acest scop, Plenul Consiliului Concurenței le poate impune orice măsuri corective comportamentale sau structurale care sînt proporționale cu încălcarea comisă și sînt necesare pentru încetarea efectivă a încălcării. Măsurile corective structurale nu ar trebui impuse decît atunci cînd nu există o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă sau atunci cînd o măsură corectivă comportamentală la fel de eficientă ar fi mai oneroasă pentru întreprinderea în cauză decît o măsură corectivă structurală. Plenul Consiliului Concurenței poate, de asemenea, constata că o încălcare s-a comis în trecut, dacă are un interes legitim de a acționa în acest mod.

(3) Dacă, după examinarea preliminară a plîngerii, consideră că există motive suficiente pentru a iniția o investigație asupra presupusului caz de încălcare a legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, Plenul Consiliului Concurenței, acționînd din oficiu, poate să dispună, în caz de urgență determinată de riscul unui prejudiciu grav și ireparabil adus concurenței, printr-o prescripție, măsuri interimare. Măsurile interimare pot fi dispuse numai dacă presupusa încălcare reprezintă o practică interzisă expres de lege și trebuie eliminată fără întârziere pentru a preveni sau a opri producerea unui prejudiciu grav și cert. Măsurile interimare trebuie să fie strict limitate, atît în durată, cît și în obiectul lor, la ceea ce este necesar pentru a corijă afectarea liberei concurențe. O astfel de prescripție poate fi reînnoită în măsura în care este necesar și adecvat.

(4) Atunci cînd Plenul Consiliului Concurenței intenționează să adopte o decizie care impune încetarea încălcării,

iar întreprinderea propune angajamente pentru a răspunde preocupărilor exprimate de Plenul Consiliului Concurenței în evaluarea sa preliminară, Plenul Consiliului Concurenței poate, printr-o decizie, să facă respectivele angajamente obligatorii pentru întreprindere. O astfel de decizie poate fi adoptată pe o durată determinată și poate concluziona că nu mai există motive pentru acțiunea Plenului Consiliului Concurenței.

(5) Plenul Consiliului Concurenței poate, la cerere sau din oficiu, să redeschidă procedura:

a) în cazul în care intervine o schimbare esențială privind oricare dintre faptele pe care s-a fundamentat decizia;

b) în cazul în care întreprinderile în cauză acționează contrar angajamentelor luate;

c) în cazul în care decizia a fost fundamentată pe informații incomplete, inexacte sau care induc în eroare, furnizate de părți.

(6) Deciziile sau prescripțiile emise de Plenul Consiliului Concurenței în aplicarea prevederilor alin. (2) și (3) vor fi expediate autorului plîngerii și întreprinderii sau asociației de întreprinderi care face obiectul plîngerii sau a investiției în termen de 10 zile calendaristice de la emitere și vor cuprinde motivarea deciziei sau prescripției, după caz. Aceste decizii sau prescripții pot fi atacate nemijlocit în instanța de contencios administrativ competentă în termen de 30 de zile de la primirea lor.

(7) Plenul Consiliului Concurenței, după caz, poate pune în discuție în ședință și rezolva unele chestiuni conform regulamentului de organizare și funcționare, consemnându-le în procesul-verbal al ședinței. Înscrierile protocolare se aplică doar în limitele în care nu este necesară adoptarea unei decizii, hotărîri, dispoziții sau prescripții.

Articolul 42. Calitatea de membru al Plenului Consiliului Concurenței. Incompatibilități și restricții

(1) Membrii Plenului Consiliului Concurenței, inclusiv președintele, sînt numiți în funcție prin hotărîre a Parlamentului, la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul comisiei parlamentare de profil.

(2) Membrii Plenului Consiliului Concurenței nu reprezintă autoritatea care i-a numit și sînt independenți în luarea deciziilor.

(3) Durata mandatului membrilor Plenului Consiliului Concurenței este de 5 ani. Fiecare membru al Plenului Consiliului Concurenței are dreptul la două mandate consecutive.

(4) Mandatele membrilor Plenului Consiliului Concurenței încep la data intrării în vigoare a hotărîrii respective a Parlamentului și încetează la expirarea termenului prevăzut la alin. (3) din prezentul articol, cu excepția încetării calității de membru în condițiile art. 44.

(5) În funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței poate fi numită persoana care deține cetățenia Republicii Moldova, are studii superioare, competență profesională, o bună reputație și vechime în muncă de cel puțin 10 ani în activități din domeniul: economic, al concurenței sau juridic.

(6) Președintele Consiliului Concurenței trebuie să fi îndeplinit o funcție de conducere, în care a făcut dovada competenței sale profesionale și manageriale.

(7) Calitatea de membru al Plenului Consiliului Concurenței este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte activități remunerate, profesionale sau de consultantță, cu participarea, directă sau prin persoane interpușe, la conducerea

sau administrarea unor întreprinderi publice sau private, cu excepția activității didactice și științifice. Membrii Plenului Consiliului Concurenței nu pot fi desemnați experți sau arbitri nici de părți și nici de instanța judecătorească sau de către o altă instituție.

(8) Membrii Plenului Consiliului Concurenței nu pot face parte din partide sau formațiuni politice.

(9) Membrii Plenului Consiliului Concurenței sînt responsabili pentru actele administrative adoptate de Plenul Consiliului Concurenței și pentru exercitarea atribuțiilor ce le revin.

(10) Membrii Plenului Consiliului Concurenței nu pot fi reținuți, arestați decît la cererea Procurorului General.

(11) Membrii Plenului Consiliului Concurenței sînt responsabili de sectorul ce ține de domeniul activității Consiliului Concurenței, încredințat de președintele Consiliului Concurenței.

(12) Membrii Plenului Consiliului Concurenței sînt obligați să participe la ședințele Plenului Consiliului Concurenței și să voteze „pentru” sau „contra” adoptării actelor administrative ale Plenului Consiliului Concurenței.

(13) Membrii Plenului Consiliului Concurenței depun declarații cu privire la venituri și proprietate în condițiile legii.

Articolul 43. Jurămîntul membrilor Plenului Consiliului Concurenței

(1) Membrii Plenului Consiliului Concurenței, inclusiv președintele și vicepreședinții, la numire în funcție, depun următorul jurămînt: „Jur să slujesc Republica Moldova cu credință, să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să protejiez proprietatea publică, democrația și bunăstarea poporului.”.

(2) Jurămîntul se depune în fața Parlamentului după adoptarea actului de numire.

Articolul 44. Încetarea calității de membru al Plenului Consiliului Concurenței

(1) Calitatea de membru al Plenului Consiliului Concurenței încetează în caz de:

a) expirare a duratei mandatului;

b) demisie;

c) revocare;

d) deces.

(2) Revocarea unui membru al Plenului Consiliului Concurenței se face de Parlament, la propunerea Președintelui Parlamentului sau a 1/3 din numărul deputaților aleși, în cazul în care:

a) a încălcat prevederile prezentei legi, fapt stabilit de către instanța de judecată, sau a fost condamnat prin hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă pentru săvîrșirea unei infracțiuni;

b) survine cel puțin una din situațiile prevăzute la art. 42 alin. (7) și (8);

c) nu-și poate îndeplini atribuțiile din cauza incapacității fizice sau psihice, constatată de către o comisie medicală;

d) a lipsit nemotivat de la trei sau mai multe ședințe consecutive ale Plenului Consiliului Concurenței. În acest caz, revocarea se face la propunerea președintelui Consiliului Concurenței.

(3) Membrii Plenului Consiliului Concurenței se revocă din funcție cu votul majorității deputaților aleși.

(4) Membrii Plenului Consiliului Concurenței ale căror mandate au expirat vor rămîne în funcție pînă la numirea succesorilor lor. Cel puțin cu o lună pînă la expirarea

mandatului membrului, președintele Consiliului Concurenței va notifica în acest sens Parlamentul, pentru demararea procesului de numire a unui nou membru.

(5) În caz de vacanță a unui loc în Plenul Consiliului Concurenței, pentru situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b)–d) din prezentul articol se va proceda, conform art. 42 alin. (1), la numirea unui nou membru în funcția devenită vacantă.

(6) Membrii Plenului Consiliului Concurenței sînt obligați să notifice de îndată Consiliului Concurenței survenirea oricărei situații de incompatibilitate prevăzute la art. 42 alin. (7) și (8), ei fiind de drept suspendați din funcție din momentul survenirii acestei situații, iar dacă situația se prelungește peste 10 zile calendaristice, mandatul încetează și se procedează conform prevederilor alin. (2) și (5) din prezentul articol.

Articolul 45. Modul de adoptare în plen a actelor administrative ale Consiliului Concurenței și intrarea în vigoare a acestora

(1) Actele administrative ale Consiliului Concurenței se adoptă la ședințele Plenului Consiliului Concurenței, care pot fi ordinare sau extraordinare. Procesele-verbale ale ședințelor sînt semnate de președintele Consiliului Concurenței, de membrii prezenți și de secretarul ședinței. Ședințele ordinare se convoacă în funcție de necesitate, dar nu mai rar de 2 ori pe lună. Ședințele extraordinare se convoacă din inițiativa președintelui sau a cel puțin 2 membri ai Plenului Consiliului Concurenței.

(2) Ședințele Plenului Consiliului Concurenței pot fi închise sau publice. Ședințele închise ale Consiliului Concurenței au loc în scopul protejării informației ce constituie secret de stat, secret comercial ori a unei alte informații confidențiale a cărei divulgare este restrînsă sau interzisă prin lege.

(3) Ședințele Plenului Consiliului Concurenței sînt deliberative dacă la ele participă cel puțin 3 membri, dintre care unul este președintele sau vicepreședintele, și dacă sînt prezidate de către președintele Consiliului Concurenței sau, în absența acestuia, de către vicepreședintele desemnat.

(4) Actele administrative ale Consiliului Concurenței se adoptă de Plenul Consiliului Concurenței cu votul majorității membrilor prezenți. Fiecare membru dispune de un vot. În caz de paritate a voturilor, votul președintelui sau, în absența acestuia, al vicepreședintelui care prezidează ședința este decisiv.

(5) Membrii Plenului Consiliului Concurenței nu au dreptul de a se abține de la vot. Membrii care au votat împotriva își pot consemna opinia separată în procesul-verbal al ședinței.

(6) Deciziile, dispozițiile și prescripțiile Consiliului Concurenței intră în vigoare la data adoptării, dacă decizia, dispoziția sau prescripția nu prevede o dată ulterioară. Hotărârile Consiliului Concurenței intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dacă hotărîrea nu prevede o dată ulterioară.

Articolul 46. Forma actelor administrative adoptate de Plenul Consiliului Concurenței

(1) Plenul Consiliului Concurenței adoptă următoarele acte administrative: decizii, dispoziții, prescripții și hotărîri, care se expun în scris și se semnează de președintele Consiliului Concurenței sau, în absența acestuia, de vicepreședintele desemnat.

(2) Deciziile sînt acte administrative cu caracter individual prin care se constată încălcarea prevederilor legale, se

impun măsuri corective, se aplică sancțiunile corespunzătoare, se soluționează notificările privind concentrările economice, conform atribuțiilor Consiliului Concurenței.

(3) Decizia privind aplicarea sancțiunilor trebuie să specifice termenul în care urmează a fi achitată sancțiunea. Data-limită la care urmează a fi achitată sancțiunea nu poate fi mai mică de 60 de zile lucrătoare de la data comunicării către întreprinderea sau asociația de întreprinderi obligată să achite sancțiunea a deciziei motivate privind aplicarea sancțiunii.

(4) Prin dispoziții se inițiază investigații ale presupuselor cazuri de încălcare a legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, se inițiază, din oficiu, investigații utile pentru cunoașterea pieței.

(5) Prin prescripții se dispun măsuri interimare, se obligă autoritățile administrației publice, precum și persoanele asimilate autorităților publice, să înceteze încălcarea legii și/sau să înlăture efectele negative aduse prin încălcarea legii, inclusiv să abroge sau să modifice un act normativ sau un act individual, să efectueze anumite acțiuni sau să se abțină de la efectuarea lor.

(6) Hotărârile sînt acte cu caracter normativ prin care se adoptă, se modifică sau se abrogă actele necesare pentru asigurarea organizării și activității Consiliului Concurenței și actele necesare pentru executarea prezentei legi, cum ar fi cele care vizează:

a) organizarea și funcționarea Consiliului Concurenței;

b) organizarea, funcționarea și atribuțiile Consiliului de experți de pe lângă Consiliul Concurenței;

c) evaluarea acordurilor anticoncurențiale, acordurile anticoncurențiale care nu intră în sfera de aplicare a art. 5 și exceptarea unor categorii de acorduri anticoncurențiale;

d) stabilirea poziției dominante pe piață și evaluarea abuzului de poziție dominantă;

e) concentrările economice;

f) acceptarea angajamentelor propuse de către întreprinderi;

g) alte aspecte ce țin de îndeplinirea atribuțiilor ce decurg din legislația din domeniul concurenței și ajutorului de stat.

(7) Consiliul Concurenței va elabora și va adopta în plen actele normative necesare aplicării prezentei legi, prevăzute la alin. (6) lit. c)–g), în concordanță cu prevederile Legii nr. 235-XVI din 20 iulie 2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Articolul 47. Modul de atacare a actelor administrative ale Consiliului Concurenței

(1) Deciziile și prescripțiile Consiliului Concurenței, precum și ordinele prevăzute la art. 56 alin. (1) pot fi atacate, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acestora de către părți, nemijlocit în instanța de contencios administrativ competentă, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.

(2) Dispozițiile prevăzute la art. 46 alin. (4) se atacă numai odată cu decizia sau prescripția adoptată în cazul respectiv, cu excepția prescripțiilor prin care se impun măsuri interimare.

(3) Intentarea acțiunii în justiție nu suspendă executarea deciziei sau prescripției Consiliului Concurenței pînă la soluționarea cauzei în fond de instanța de judecată, dacă instanța nu dispune altfel.

(4) În cazul în care decizia atacată în partea ce ține de aplicarea sancțiunilor a fost anulată, în tot sau în parte,

printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, suma corespunzătoare a amenzii se restituie plătitorului acesteia din bugetul de stat în termen de 45 de zile.

Articolul 48. Consiliul de experți

(1) Pe lângă Consiliul Concurenței poate fi constituit temporar, ca organism consultativ, Consiliul de experți. Modul de constituire, componența și atribuțiile acestui organ se stabilesc de către Plenul Consiliului Concurenței.

(2) Consiliul Concurenței poate antrena specialiști și experți pentru consultații, pentru efectuarea expertizelor și analizelor. Aceștia vor putea emite opinii, care nu sînt obligatorii, cu privire la principalele aspecte ale politicii de concurență.

Capitolul VII**EXAMINAREA PRELIMINARĂ,
INVESTIGAREA ȘI LUAREA DECIZIILOR****Articolul 49.** Temeiurile pentru inițierea procedurii de examinare

(1) Consiliul Concurenței inițiază procedura de examinare a presupusului caz de încălcare a legislației concurențiale:

a) la plîngerea unei persoane fizice sau întreprinderi afectate de presupusa încălcare a legii;
b) din oficiu, cu excepția încălcărilor prevăzute la cap. III.

(2) Pentru a fi abilitat să depună o plîngere privind presupusele acțiuni anticoncurențiale, autorul plîngerii trebuie să demonstreze interesul lui legitim.

(3) Autorul plîngerii are un interes legitim dacă comportamentul denunțat afectează în mod real și direct interesele lui. Interesul trebuie să fie bazat pe un drept prevăzut de legislație.

(4) Asociația de întreprinderi poate invoca un interes legitim chiar dacă nu este afectată în mod direct de comportamentul denunțat, cu condiția că, pe de o parte, asociația are dreptul de a reprezenta interesele membrilor săi și, pe de altă parte, comportamentul denunțat afectează în mod real și direct interesele colective ale membrilor asociației.

(5) Consiliul Concurenței poate începe examinarea din oficiu, în baza materialelor de care dispune referitoare la presupusa încălcare a legislației.

Articolul 50. Procedura de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale

Procedura de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale cuprinde examinarea preliminară și/sau investigarea. Investigarea pe marginea cazului se dispune în condițiile art. 55. În celelalte cazuri, etapa investigării va fi omisă.

Articolul 51. Plîngerea privind presupusele acțiuni anticoncurențiale

(1) Plîngerea privind presupusele acțiuni anticoncurențiale trebuie să conțină informațiile cuprinse în Formularul de plîngere, aprobat de Plenul Consiliului Concurenței prin hotărâre.

(2) Plîngerea se transmite prin scrisoare recomandată, cu aviz de primire sau se depune la Consiliul Concurenței pe suport de hîrtie, în două exemplare, și, în măsura posibilității, în versiune electronică.

(3) În cazul în care se solicită confidențialitatea pentru oricare dintre părțile plîngerii, autorul plîngerii trebuie să furnizeze și o versiune neconfidențială a plîngerii, precum și un rezumat al informațiilor confidențiale. În versiunea care conține informații confidențiale, autorul plîngerii trebuie să indice în mod obligatoriu temeiul de fapt și de drept în baza căruia informațiile sînt considerate confidențiale.

(4) Dacă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin. (1)–(3), plîngerea depusă nu constituie o plîngere privind presupusele acțiuni anticoncurențiale și este considerată de către Consiliul Concurenței drept o informație de ordin general.

(5) În cazul prevăzut la alin. (4), Consiliul Concurenței:

a) inițiază, printr-o dispoziție adoptată în plen, o investigație din oficiu, dacă constată un interes public major și consideră că sînt întrunite condițiile art. 55 pentru inițierea investigației;

b) la cerere, restituie plîngerea autorului.

(6) Despre cele prevăzute la alin. (4) și, după caz, despre dispoziția adoptată Consiliul Concurenței informează în scris autorul plîngerii în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii ei.

(7) În cazul restituirii plîngerii în conformitate cu alin. (5) lit. b), autorul plîngerii are dreptul să depună o nouă plîngere care să corespundă cerințelor prevăzute la alin. (1)–(3).

Articolul 52. Sarcina probei

(1) La sesizarea presupuselor acțiuni anticoncurențiale, autorul plîngerii trebuie să prezinte probe în susținerea faptelor pe care își întemeiază plîngerea.

(2) Întreprinderii sau asociației de întreprinderi care invocă beneficiul exceptării prevăzut la art. 6 îi revine sarcina de a dovedi că sînt îndeplinite condițiile din respectivul articol sau prevederile regulamentelor respective.

(3) În procedura de examinare a presupuselor cazuri de încălcare a legislației concurențiale, sarcina probei încălcării îi revine Consiliului Concurenței.

(4) În scopul aplicării prezentei legi, Consiliul Concurenței poate să utilizeze ca mijloc de probă orice element de fapt și de drept, inclusiv informații confidențiale dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea existenței sau lipsei încălcării.

(5) În scopul aplicării prezentei legi, Consiliul Concurenței admite atît probe directe, cît și probe indirecte. Probe directe sînt depozitiile martorilor sau ale altor persoane, probele materiale, înscrisurile, înregistrările audio și/sau video, concluziile experților și orice alte dovezi care probează în mod expres existența sau lipsa unei încălcări a legii. Probe indirecte sînt probele care dau naștere unei concluzii logice precum că o încălcare a legii există sau a existat la un moment dat ori nu există și nu a existat la un moment dat.

(6) Probe care stau la baza luării deciziei Plenului Consiliului Concurenței sînt probele obținute de angajații Consiliului Concurenței, precum și cele prezentate de părți sau terțe persoane.

Articolul 53. Examinarea preliminară a plîngerii

(1) Examinarea preliminară a plîngerii privind presupusele acțiuni anticoncurențiale se efectuează în termen de 30 de zile lucrătoare de la data depunerii.

(2) În cadrul examinării preliminare a plîngerii, Consiliul Concurenței determină dacă există temeiuri rezonabile pentru a suspecta încălcarea legislației concurențiale.

(3) Dacă consideră că, în baza informațiilor prezentate de autorul plîngerii și a celor acumulate pe parcursul examinării preliminare, nu există temeiurile menționate la alin. (2), Consiliul Concurenței va informa în scris autorul plîngerii despre aceasta, indicînd motivele unei asemenea concluzii, și îi va acorda un termen de 10 zile lucrătoare în care acesta să-și exprime în scris punctul de vedere. În cazul dat, termenul prevăzut la alin. (1) se suspendă. Consiliul Concurenței nu este obligat să ia în considerare orice alte

observații scrise prezentate după expirarea termenului de 10 zile lucrătoare.

(4) În cazul în care autorul plîngerii nu prezintă observații relevante în termenul menționat la alin. (3), plîngerea este considerată retrasă în mod tacit. În notificarea expediată autorului plîngerii, Consiliul Concurenței îl va informa și despre efectele neprezentării observațiilor.

(5) Dacă autorul plîngerii își expune observațiile în termenul menționat la alin. (3), Consiliul Concurenței:

a) respinge prin decizie plîngerea, în cazul în care obiecțiile primite nu conduc la o altă evaluare a plîngerii; sau

b) dispune prin dispoziție efectuarea investigației.

(6) Pentru a respinge o plîngere pe motiv că comportamentul sesizat nu contravine regulilor de concurență sau nu intră în sfera lor de aplicare, Consiliul Concurenței nu este obligat să țină cont de circumstanțele care nu i-au fost aduse la cunoștință de către autorul plîngerii și pe care nu le-ar fi putut descoperi decît investigînd cazul.

(7) Decizia de respingere a plîngerii, adoptată conform alin. (5) lit. a), împiedică autorul plîngerii să ceară redeschiderea procedurii de examinare preliminară a plîngerii sau să depună o nouă plîngere cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

(8) Consiliul Concurenței are dreptul să solicite autorului plîngerii informații complementare celor prezentate pentru a se putea determina asupra necesității inițierii unei investigații ca urmare a plîngerii depuse.

(9) În caz de ambiguitate a plîngerii, Consiliul Concurenței poate solicita autorului plîngerii precizarea obiectului plîngerii și temeiurilor acesteia.

Articolul 54. Solicitarea informațiilor

(1) În scopul exercitării atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței are dreptul să solicite și să obțină de la întreprinderi, asociații de întreprinderi, de la autorități ale administrației publice documentele și informațiile necesare.

(2) Consiliul Concurenței solicită în scris informațiile necesare, indică temeiul juridic și scopul solicitării informației, precizează informațiile solicitate și stabilește un termen rezonabil în care acestea trebuie furnizate, precum și specifică sancțiunile prevăzute de lege pentru nefurnizarea de informații ori pentru furnizarea unei informații inexacte, incomplete sau care induce în eroare.

(3) Întreprinderile și asociațiile de întreprinderi nu pot fi obligate să recunoască că au comis o încălcare, dar sînt obligate să răspundă la întrebări factuale și să furnizeze documente chiar dacă aceste documente sau informații pot fi folosite pentru a stabili împotriva lor sau altei întreprinderi existența unei încălcări.

(4) Obligația de a furniza informațiile solicitate în numele întreprinderii sau al asociației de întreprinderi în cauză îi revine proprietarilor întreprinderilor ori reprezentanților întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi, iar în cazul persoanelor juridice, societăților sau asociațiilor care nu au personalitate juridică, îi revine persoanelor autorizate să le reprezinte în temeiul legii sau al statutului. Avocații autorizați să acționeze în mod corespunzător vor furniza informațiile în numele clienților lor. Aceștia din urmă au în continuare întreaga responsabilitate în cazul în care informațiile furnizate sînt incomplete, inexacte sau induc în eroare.

(5) În scopul exercitării atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței are dreptul să intervieveze orice persoană fizică sau juridică care consimte să fie interviuată în scopul obținerii de informații privind obiectul investigației.

(6) În cazul în care doresc să intervieveze o persoană, angajații Consiliului Concurenței sînt obligați să indice, înainte de a începe interviul, temeiul juridic (dispoziția Plenului Consiliului Concurenței privind inițierea investigației) și scopul interviului, intenția lor de a înregistra interviul și dreptul persoanei de a refuza interviuarea.

(7) Interviul poate fi luat prin orice mijloace, inclusiv prin telefon sau internet. Consiliul Concurenței poate înregistra sub orice formă declarațiile făcute de persoanele interviuate. O copie a înregistrării trebuie pusă la dispoziția persoanei interviuate pentru aprobare. Totodată, Consiliul Concurenței stabilește un termen rezonabil în care persoana interviuată îi poate comunica orice corectare ce trebuie făcută în declarație. Corectările vor fi comunicate în scris.

Articolul 55. Investigarea

(1) Dacă după examinarea preliminară a plîngerii se consideră că, în baza informațiilor prezentate de autorul plîngerii și a celor acumulate pe parcursul examinării preliminare, există temeiuri rezonabile pentru a suspecta încălcarea legislației concurențiale, Plenul Consiliului Concurenței adoptă o dispoziție de inițiere a investigației concurențiale.

(2) Plenul Consiliului Concurenței este în drept să dispună din oficiu inițierea investigației în baza materialelor de care dispune.

(3) Prin dispoziția de inițiere a unei investigații, Plenul Consiliului Concurenței desemnează un raportor responsabil pentru întocmirea raportului asupra investigației, pentru comunicarea acestuia părților în cauză, pentru primirea observațiilor și prezentarea raportului în ședința Plenului Consiliului Concurenței. Raportorul desemnat instrumentează toate actele procedurii de investigație și propune Plenului Consiliului Concurenței dispunerea măsurilor care sînt de competența acestuia.

(4) Dispoziția de inițiere a investigației nu stabilește comiterea unei încălcări a legislației concurențiale. Încălcarea legislației concurențiale se constată prin decizie a Plenului Consiliului Concurenței.

(5) Consiliul Concurenței este abilitat să stabilească diferite grade de prioritate pentru cazurile pe care urmează să le investigheze, în dependentă de gravitatea încălcării și de interesul public.

Articolul 56. Efectuarea inspecțiilor. Drepturile și obligațiile angajaților Consiliului Concurenței și ale subiecților supuși inspecțiilor

(1) În scopul efectuării investigațiilor dispuse conform art. 55, Consiliul Concurenței poate să efectueze inspecțiile necesare la întreprinderi și la asociații de întreprinderi. Efectuarea inspecțiilor este dispusă prin ordin emis de președintele Consiliului Concurenței, în care se indică scopul și obiectul inspecției, data la care începe inspecția și sancțiunile prevăzute la art. 68–70 și 76, precum și dreptul de a ataca ordinul în instanța de judecată.

(2) Inspecția este exercitată de către angajații Consiliului Concurenței, cu excepția debutanților, numai dacă există indicii că pot fi găsite documente sau pot fi obținute informații considerate necesare pentru investigația presupusului caz de încălcare a legislației concurențiale, inițiată prin dispoziție a Plenului Consiliului Concurenței, fapt care nu necesită a fi demonstrat subiectului supus inspecției.

(3) Angajații Consiliului Concurenței abilitați să desfășoare o inspecție au următoarele drepturi de inspecție:

a) să intre în încăperi, pe terenuri sau în mijloace de

transport aflate în proprietatea sau în folosința întreprinderii, asociației de întreprinderi sau autorităților administrației publice, cu excepția încăperilor de locuit, a terenurilor aferente acestora și a mijloacelor de transport care aparțin persoanelor fizice;

b) să examineze registre și orice documente aflate în raport cu obiectul și scopul investigației, indiferent de suportul fizic sau electronic pe care sînt păstrate;

c) să ridice sau să obțină copii sau extrase, sub orice formă, din registrele și documentele menționate la lit. b). Ridicarea registrelor și documentelor se admite numai dacă asemenea măsură este necesară pentru prevenirea ascunderii, înlăturării, modificării sau distrugerii acestora sau dacă nu este posibil de a face copii de pe acestea în incinta respectivă;

d) să sigileze încăperile destinate activității întreprinderii sau asociației de întreprinderi, registrele și documentele aflate în raport cu obiectul și scopul investigației, pe perioada inspecției (dar nu mai mult de 72 de ore) și în măsura necesară inspecției, fără a suspenda activitatea întreprinderii sau asociației de întreprinderi supuse inspecției;

e) să solicite oricărui reprezentant sau angajat al întreprinderii, al asociației de întreprinderi sau al autorității administrației publice explicații asupra faptelor sau documentelor aflate în raport cu obiectul și scopul investigației și să înregistreze răspunsurile acestora;

f) să ceară ca informația aflată în raport cu obiectul și scopul investigației, păstrată pe calculator și accesibilă din încăperea, să fie prezentată într-o formă care ar permite ridicarea, precum și să fie vizibilă și lizibilă.

(4) În cazul în care angajații Consiliului Concurenței cer explicații reprezentanților sau angajaților unei întreprinderi sau ai unei asociații de întreprinderi, explicațiile vizate pot fi înregistrate sub orice formă. O copie de pe înregistrarea efectuată este pusă la dispoziția întreprinderii sau asociației de întreprinderi în cauză după inspecție. În cazul în care s-au cerut explicații unui angajat al întreprinderii sau al asociației de întreprinderi care nu este sau nu era autorizat de întreprindere sau de asociația de întreprinderi să dea explicații în numele acesteia, Consiliul Concurenței stabilește un termen în care întreprinderea sau asociația de întreprinderi poate transmite rectificări sau completări la explicațiile date de acest angajat. Rectificările și completările se suplimentează la explicațiile înregistrate.

(5) Angajații Consiliului Concurenței autorizați să desfășoare o inspecție își exercită drepturile de inspecție prin prezentarea ordinului menționat la alin. (1) și a unei delegații semnate de președintele Consiliului Concurenței, în care se indică împuternicirile acestora.

(6) În cazul în care nu este nicio persoană în încăperea în care urmează a fi efectuată inspecția, angajații Consiliului Concurenței autorizați să desfășoare inspecția sînt obligați:

a) înainte de începerea acesteia, să întreprindă toate acțiunile rezonabile pentru a informa persoana care ocupă sau operează încăperea despre intenția de a efectua inspecția;

b) după ce persoana respectivă a fost informată, să-i ofere acesteia sau reprezentantului ei posibilitatea rezonabilă de a asista la efectuarea inspecției;

c) în cazul în care nu s-a reușit informarea persoanei respective, să lase în încăpere, într-un loc proeminent, o copie de pe documentele menționate la alin. (5).

(7) În cazul în care încăperea nu este ocupată sau persoana care o ocupă este absentă temporar, angajații Consiliului Concurenței, după desfășurarea inspecției, vor părăsi încăperea lăsînd-o în starea de siguranță în care au găsit-o.

(8) Angajații Consiliului Concurenței autorizați să desfășoare o inspecție pot solicita sprijinul subdiviziunilor abilitate ale Ministerului Afacerilor Interne, care sînt obligate să acorde asistența necesară angajaților Consiliului Concurenței în exercițiul funcțiunii, în conformitate cu Legea nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție. La efectuarea inspecțiilor pot fi antrenați, după caz, și experți în anumite domenii, împuterniciți de Consiliul Concurenței, în condițiile alin. (5).

(9) Pe parcursul efectuării inspecției, angajații Consiliului Concurenței și experții autorizați sînt obligați:

a) să informeze persoana supusă inspecției despre drepturile și obligațiile acesteia;

b) să efectueze inspecția în conformitate cu împuternicirile atribuite și ținînd cont de obiectul și scopul acesteia;

(10) Pe parcursul efectuării inspecției, subiectul supus inspecției are următoarele drepturi:

a) să ia cunoștință de dispoziția de investigație a cazului, de ordinul în baza căruia a fost dispusă efectuarea inspecției și de delegația de inspecție și să obțină cîte o copie de pe acestea;

b) să obțină un exemplar al proceselor-verbale privind efectuarea inspecției;

c) să prezinte probe în cadrul efectuării inspecției;

d) să prezinte explicații înregistrate sub orice formă referitoare la obiectul și scopul inspecției;

e) să identifice datele și informațiile ce constituie secret comercial și alte informații confidențiale furnizate de el în procesul efectuării inspecției;

f) să obțină copii de pe toate registrele sau documentele ridicate pe parcursul inspecției și lista acestor registre și documente semnată de angajații Consiliului Concurenței care desfășoară inspecția;

g) să fie asistat de avocați, de alți reprezentanți împuterniciți conform legislației. Lipsa acestora nu poate fi invocată de subiectul supus inspecției drept temei pentru amînarea inspecției.

(11) Întreprinderea, asociația de întreprinderi, autoritatea administrației publice au obligația să se supună inspecției Consiliului Concurenței.

(12) Inspecția se desfășoară între orele 09:00 și 18:00 și trebuie efectuată în prezența persoanei supuse inspecției sau a reprezentantului ei. Inspecția poate continua și după ora 18:00 numai cu acordul persoanei supuse inspecției sau a reprezentantului ei.

(13) Termenul de efectuare a unei inspecții se stabilește în funcție de gravitatea presupusei încălcări, de durata acesteia, precum și de alte criterii care ar afecta durata de efectuare a inspecției, și nu poate depăși 10 zile lucrătoare.

(14) Rezultatul inspecției este consemnat într-un proces-verbal privind efectuarea inspecției, care se întocmește în două exemplare, se numerotează și se semnează pe fiecare pagină de toți angajații Consiliului Concurenței care au efectuat inspecția.

(15) Un exemplar al procesului-verbal se înmînează, contra unei confirmări înscrise în procesul-verbal, subiectului supus inspecției. Subiectul supus inspecției este

obligat să confirme prin semnătură, inclusiv prin intermediul persoanelor cu funcție de răspundere sau altui reprezentant al său, primirea exemplarului de proces-verbal, chiar și în caz de dezacord cu constatările expuse în acesta. În cazul în care reprezentantul subiectului supus inspecției refuză să primească sau să confirme prin semnătură primirea exemplarului de proces-verbal, pe procesul-verbal se face mențiunea privind refuzul de a primi exemplarul de proces-verbal și/sau de a confirma prin semnătură primirea exemplarului de proces-verbal, semnată de angajații Consiliului Concurenței care au efectuat inspecția, iar procesul-verbal va fi expediat subiectului supus inspecției prin scrisoare recomandată, cu aviz de primire.

(16) Registrele și documentele ridicate în baza prezentului articol pot fi reținute cel mult trei luni.

(17) Obligația de a prezenta documente sau informații și dreptul de a ridica documente nu se aplică comunicărilor dintre avocat sau consilier juridic independent și client făcute în scopul și în interesul exercitării dreptului la apărare al clientului în cadrul procedurilor prevăzute de prezenta lege.

Articolul 57. Efectuarea inspecțiilor în alte încăperi

(1) În cazul în care există o suspiciune întemeiată că registrele sau alte documente privind activitatea și obiectul inspecției care ar putea fi pertinente pentru a dovedi o încălcare gravă a art. 5 și 11 sînt păstrate în încăperi, terenuri și mijloace de transport ale persoanelor fizice, inclusiv în locuințele membrilor organelor de conducere sau ale membrilor personalului întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi în cauză, Plenul Consiliului Concurenței poate dispune, printr-o decizie, desfășurarea unei inspecții în aceste încăperi, terenuri sau mijloace de transport.

(2) Inspecția prevăzută la alin. (1) se efectuează în condițiile art. 56. Suplimentar la informația menționată la art. 56 alin. (1), ordinul privind efectuarea unei asemenea inspecții va indica motivul care a determinat Consiliul Concurenței să concluzioneze că există o suspiciune în sensul alin. (1) al prezentului articol.

(3) Accesul reprezentanților Consiliului Concurenței în încăperi, terenuri sau mijloace de transport ocupate de persoane fizice, în lipsa consimțământului lor, se permite numai în baza mandatului judecătoresc emis în condițiile prezentului articol și prezentat persoanei supuse inspecției.

(4) Mandatul judecătoresc poate fi eliberat numai dacă:

a) există o suspiciune întemeiată că în încăperile, terenurile sau mijloacele de transport ce urmează a fi supuse inspecției sînt păstrate registre sau alte documente a căror prezentare a fost solicitată de Consiliul Concurenței în conformitate cu prezenta lege, dar care nu au fost prezentate în termenul stabilit; sau

b) există o suspiciune întemeiată că în încăperile, terenurile sau mijloacele de transport ce urmează a fi supuse inspecției sînt păstrate registre sau alte documente a căror prezentare poate fi solicitată de Consiliul Concurenței în conformitate cu prezenta lege și care, dacă ar fi fost cerute, nu ar fi fost prezentate, dar ar fi fost ascunse, înlăturate, modificate sau distruse; sau

c) angajații Consiliului Concurenței au încercat să pătrundă în încăperile, terenurile sau mijloacele de transport ce urmează a fi supuse inspecției, dar nu au reușit și există o suspiciune întemeiată că în încăperile, terenurile sau mijloacele de transport respective sînt păstrate registre

sau alte documente a căror prezentare a fost solicitată de Consiliul Concurenței în conformitate cu prezenta lege.

(5) Mandatul judecătoresc va conține informația menționată la art. 56 alin. (1) și este valabil o lună de la data emiterii.

(6) În cazul solicitării unui mandat, instanța de judecată este obligată să verifice dacă ordinul președintelui Consiliului Concurenței privind efectuarea inspecției este autentic și dacă măsurile coercitive preconizate nu sînt arbitrar sau excesive, avînd în vedere obiectul investigației. Atunci cînd verifică proporționalitatea măsurilor coercitive, instanța de judecată poate solicita Consiliului Concurenței explicații detaliate, în special privind temeiurile care determină Consiliul Concurenței să suspecteze încălcarea art. 5 sau 11, precum și privind gravitatea încălcării suspectate, importanța probelor căutate, natura implicării întreprinderii în cauză și probabilitatea rezonabilă că registrele și documentele legate de obiectul investigației se păstrează în locul pentru care se solicită mandatul.

(7) Mandatul judecătoresc emis în conformitate cu prezentul articol poate fi atacat cu recurs, care nu este suspensiv de executare, dacă instanța de recurs nu dispune altfel.

Articolul 58. Exercitarea drepturilor la apărare

(1) Înainte de adoptarea deciziilor prevăzute la art. 65 alin. (1), Consiliul Concurenței, în cadrul procedurilor de investigație, garantează pe deplin drepturile la apărare ale părților în cauză prin acordarea dreptului de a-și exprima punctul de vedere cu privire la concluziile și propunerile din raportul de investigație, prin asigurarea accesului la dosar și dreptului la audieri.

(2) În cazul unei proceduri de investigație desfășurate în conformitate cu cap. IV, prevederile alin. (1) sînt aplicabile persoanelor și întreprinderilor implicate în concentrarea economică.

(3) Dacă intenționează să adopte o decizie în temeiul art. 41 alin. (4), Plenul Consiliului Concurenței publică un rezumat al cauzei și conținutul esențial al angajamentelor sau al acțiunii viitoare propuse. Terții interesați pot să-și prezinte observațiile într-un termen stabilit de Plenul Consiliului Concurenței în publicarea efectuată, care nu poate fi mai mic de o lună. Publicarea ia în considerare interesul legitim al întreprinderilor în protejarea secretului lor comercial.

(4) Plenul Consiliului Concurenței își bazează deciziile doar pe constatările din raportul de investigație asupra cărora părțile în cauză și-au putut prezenta observațiile.

Articolul 59. Transmiterea raportului de investigație și prezentarea observațiilor

(1) Raportul de investigație va conține obiectul investigației, faptele constatate, probele, concluziile și propunerile raportorului în urma finalizării investigației.

(2) După întocmirea raportului de investigație, o copie a versiunii neconfidențiale a raportului va fi transmisă, pentru informare, părților în cauză: autorului plingerii și întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi care au făcut obiectul investigației. La solicitare, o copie a versiunii neconfidențiale a raportului de investigație va fi transmisă și persoanelor a căror audiere a fost admisă conform prevederilor art. 64 alin. (3).

(3) În termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii raportului de investigație, părțile au dreptul să prezinte observații asupra acestuia.

(4) Termenul menționat la alin. (3) poate fi prelungit de

către Consiliul Concurenței, o singură dată, cu cel mult 30 de zile lucrătoare, în baza unei cereri întemeiate, la care se anexează probele ce dovedesc necesitatea prelungirii termenului. În acest caz, părții ce a înaintat cererea i se comunică în scris, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare, rezultatul examinării cererii.

(5) Părțile pot menționa în observațiile lor scrise temeiul legal și faptele pe care le cunosc și care sînt pertinente pentru apărarea lor împotriva pretențiilor înaintate de Consiliul Concurenței. Părțile pot anexa orice documente relevante care dovedesc faptele menționate și pot propune să fie audiate persoane care ar putea confirma faptele prezentate în observațiile lor.

(6) Raportul de investigație, împreună cu observațiile prezentate de părți și cu materialele întregului dosar al cauzei, se predă de către raportor secretariatului Plenului Consiliului Concurenței pentru audieri și, după caz, pentru adoptarea deciziei respective.

(7) Consiliul Concurenței poate solicita de la orice persoană, inclusiv de la o autoritate a administrației publice, să-și expună în scris punctul de vedere asupra raportului de investigație.

Articolul 60. Accesul la dosar

(1) Autorul plîngerii poate solicita accesul la documentele pe care Consiliul Concurenței și-a bazat examinarea preliminară. La cerere scrisă, autorului plîngerii i se va acorda o singură dată accesul la aceste documente, ca urmare a informării făcute de Consiliul Concurenței în conformitate cu art. 53 alin. (3).

(2) Întreprinderile și asociațiile de întreprinderi care fac obiectul procedurilor desfășurate de Consiliul Concurenței au dreptul de acces la dosarul Consiliului Concurenței, sub rezerva interesului legitim al întreprinderilor de a-și proteja secretele comerciale. Dreptul de acces la dosar nu include accesul la informațiile confidențiale și documentele interne ale Consiliului Concurenței, la corespondența Consiliului Concurenței cu autoritățile de concurență din alte state. Accesul la dosar va fi asigurat, la cerere scrisă, o singură dată ca urmare a transmiterii de către Consiliul Concurenței a raportului de investigație pentru prezentarea de observații.

(3) Accesul la dosar este acordat cu condiția ca informația din dosar să fie folosită numai în cadrul procedurii respective desfășurate de Consiliul Concurenței sau procedurii judiciare eventuale legate de această procedură.

Articolul 61. Modalitățile de acces la dosarul Consiliului Concurenței

(1) Președintele Consiliului Concurenței permite părților în cauză accesul la dosar la secretariatul Plenului Consiliului Concurenței și obținerea, la cerere, contra unui cost stabilit prin hotărâre a Consiliului Concurenței, a copiilor și a extraselor din dosar.

(2) Părților li se va comunica data stabilită pentru accesul la dosar în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.

(3) Consiliul Concurenței nu are obligația să furnizeze traducerea documentelor din dosar.

Articolul 62. Tratamentul documentelor și informațiilor din dosarul Consiliului Concurenței

(1) Documentele ridicate în cadrul inspecției desfășurate de Consiliul Concurenței care, ca urmare a unei cercetări mai detaliate, se dovedesc a nu avea legătură cu obiectul investigației se returnează întreprinderii de la care au fost

ridicate. După returnare aceste documente nu mai fac parte din dosarul cauzei.

(2) În cazul documentelor cu acces restricționat din dosarul Consiliului Concurenței, accesul va fi acordat, dacă este posibil, la versiunea neconfidențială a acestor documente, transmisă de întreprinderea care beneficiază de protecția caracterului confidențial. Cînd confidențialitatea poate fi asigurată prin rezumarea informațiilor relevante, accesul va fi acordat la rezumatul acestora.

(3) Procesele-verbale și notele întocmite în baza interviurilor, confirmate prin semnătură de către persoana sau întreprinderea în cauză, vor fi accesibile după înlăturarea din conținutul lor a secretelor comerciale sau a altor informații confidențiale.

Articolul 63. Criterii pentru acceptarea cererilor referitoare la tratamentul confidențial al informațiilor

(1) Informațiile ce pot constitui secret comercial sînt definite de Legea nr. 171-XIII din 6 iulie 1994 cu privire la secretul comercial.

(2) Informațiile, altele decît secretele comerciale, pot fi considerate ca fiind confidențiale în cazul și în măsura în care dezvăluirea acestora poate dăuna semnificativ unei persoane sau unei întreprinderi. Informațiile confidențiale pot include informații care ar permite părților să-i identifice pe autorii plîngerii sau pe alți terți, atunci cînd aceștia din urmă au un temei motivat, probat în scris, de a rămîne anonimi.

(3) Informațiile ce constituie secret comercial vor fi marcate corespunzător în conformitate cu Legea cu privire la secretul comercial.

(4) Informațiile, altele decît secretele comerciale, vor fi calificate ca fiind confidențiale în cazul în care persoana, întreprinderea sau asociația de întreprinderi în cauză depune o cerere motivată în acest sens și cererea respectivă este acceptată de Consiliul Concurenței.

(5) Cererea menționată la alin. (4) trebuie să se refere doar la informațiile obținute de Consiliul Concurenței de la autorul cererii. În cerere trebuie să fie identificate părțile față de care informațiile deținute de Consiliul Concurenței sînt considerate confidențiale.

(6) Calificarea unei informații ca fiind secret comercial sau altă informație confidențială nu împiedică Consiliul Concurenței să dezvăluie sau să utilizeze o astfel de informație dacă aceasta este necesară pentru a dovedi o pretinsă încălcare.

(7) În cazul în care Consiliul Concurenței intenționează să dezvăluie informații cu acces restricționat, persoanei sau întreprinderii interesate trebuie să îi fie garantată posibilitatea de a furniza o versiune neconfidențială a documentelor care conțin respectiva informație, cu aceeași valoare probantă ca a documentelor originale.

Articolul 64. Audierea părților și a altor persoane fizice sau juridice

(1) Părțile cărora le-a fost transmis raportul de investigație sînt în drept să solicite audieri. Audierile sînt solicitate de către părți în scris odată cu prezentarea observațiilor pe marginea raportului de investigație.

(2) Audierile pot fi dispuse, de asemenea, din oficiu, de președintele Consiliului Concurenței.

(3) În cazul în care consideră necesar, Președintele Consiliului Concurenței poate dispune sau admite audierea altor persoane fizice sau juridice. Cererile de audiere ale acestor persoane se aprobă dacă acestea demonstrează

suficient interes. Dacă cererile persoanelor menționate se aprobă, acestora li se transmite, la solicitare, o copie a versiunii neconfidențiale a raportului de investigație.

(4) Consiliul Concurenței poate invita orice persoană, inclusiv reprezentanți ai autorităților administrației publice, să asiste la audiere și să își exprime punctul de vedere pe parcursul desfășurării audierii.

(5) Persoanele invitate să participe la audieri se prezintă personal sau sînt reprezentate, după caz, de reprezentanți legali sau statutori ori de avocați imputerniciți legal.

(6) Audierile se desfășoară în cadrul ședințelor închise ale Plenului Consiliului Concurenței. Persoanele invitate sînt audiate în prezența altor părți ale cauzei, cu luarea măsurilor impuse pentru protejarea informațiilor ce constituie secret comercial sau au caracter confidențial. Dacă se consideră util, pentru asigurarea protecției informațiilor ce constituie secret comercial sau au caracter confidențial, persoanele invitate pot fi audiate separat.

(7) Audiarea se înregistrează pe suport magnetic sau se consemnează într-un proces-verbal care conține principalele declarații făcute de părți și care se anexează la dosar. Declarațiile trebuie să fie semnate de partea care le-a făcut. Consiliul Concurenței va informa persoana audiată despre intenția de a înregistra declarațiile făcute la audiere.

(8) Neprezentarea sau renunțarea la audiere, precum și refuzul oricărei declarații nu constituie impedimente pentru continuarea procedurii de investigație.

Articolul 65. Adoptarea și comunicarea deciziilor

(1) După examinarea observațiilor făcute de părți asupra raportului de investigație și, după caz, după desfășurarea audierilor, Plenul Consiliului Concurenței decide:

a) încetarea investigației cazului, deoarece pe parcursul desfășurării acesteia nu au fost descoperite probe suficiente privind încălcarea prevederilor legii care ar justifica aplicarea de măsuri corective sau sancțiuni; sau

b) adoptarea unei decizii sau prescripții în temeiul art. 41 alin. (1) lit. h)–l) și u).

(2) Dacă prezenta lege nu prevede altfel, deciziile și prescripțiile Plenului Consiliului Concurenței adoptate în vederea realizării atribuțiilor sale, prevăzute de prezenta lege, se comunică în scris persoanelor vizate în termen de 10 zile calendaristice de la data adoptării lor.

(3) Deciziile și prescripțiile Plenului Consiliului Concurenței se publică pe pagina web a Consiliului Concurenței. Publicarea deciziilor și a prescripțiilor se face cu luarea în considerare a interesului legitim al întreprinderilor în protejarea secretelor comerciale.

Articolul 66. Modul de executare a deciziilor și a prescripțiilor și urmărirea executării măsurilor aplicate

(1) Deciziile și prescripțiile Plenului Consiliului Concurenței adoptate în condițiile prezentei legi se execută, în termenul menționat în ele, de către întreprinderile, asociațiile de întreprinderi, autoritățile administrației publice cărora le sînt adresate.

(2) Persoanele vizate sînt obligate să informeze Consiliul Concurenței despre măsurile întreprinse în vederea executării deciziei, în termenul stabilit în aceasta.

(3) Executarea măsurilor aplicate autorităților publice, precum și urmărirea executării lor se efectuează în condițiile art. 13.

(4) În cazul neexecutării în termen de către întreprinderi și asociații de întreprinderi a deciziilor Plenului Consiliului Concurenței, executarea silită a acestora se efectuează în

conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Codului de executare.

Capitolul VIII **RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA** **LEGISLAȚIEI CONCURENȚIALE**

Secțiunea 1

Determinarea și individualizarea sancțiunilor pentru încălcarea legislației concurențiale

Articolul 67. Reguli generale de individualizare și determinare a amenzilor pentru încălcările legislației concurențiale

(1) Individualizarea amenzilor prevăzute de prezenta lege se efectuează ținînd seama de gravitatea și durata faptei.

(2) Stabilirea cuantumului amenzii se face prin determinarea nivelului de bază al acesteia, care se va majora în cazul existenței circumstanțelor agravante și se va reduce în cazul existenței circumstanțelor atenuante.

(3) Pentru determinarea nivelului de bază al amenzii, ca bază de calcul se ia cifra totală de afaceri realizată de întreprindere în anul anterior sancționării.

(4) În cazul în care cifra totală de afaceri realizată în anul anterior sancționării nu poate fi determinată, se ia în considerare ultimul an anterior sancționării în care întreprinderea sau asociația de întreprinderi a realizat o cifră de afaceri.

(5) Prin derogare de la Codul contravențional, amenzile pentru încălcarea legislației concurențiale se stabilesc conform prezentei legi.

Articolul 68. Faptele ce constituie încălcări ale normelor de procedură ale legislației concurențiale

(1) Plenul Consiliului Concurenței are dreptul să aplice, prin decizie, persoanelor menționate la art. 20 alin. (2) lit. b) sau întreprinderilor amenzi în cazul în care, în mod intenționat sau din neglijență:

a) ca răspuns la o solicitare făcută în temeiul art. 54, acestea furnizează informații inexacte, incomplete sau care induc în eroare ori furnizează documente incomplete sau nu furnizează în termenul stabilit informațiile sau documentele solicitate;

b) acestea furnizează informații inexacte, incomplete sau care induc în eroare într-o cerere, confirmare, notificare sau completare a acesteia, potrivit prevederilor art. 22;

c) în timpul inspecțiilor desfășurate potrivit art. 56 și 57, acestea prezintă registrele și celelalte documente solicitate, aflate în raport cu scopul și obiectul investigației, în formă incompletă;

d) acestea refuză să se supună unei inspecții desfășurate în conformitate cu art. 56 și 57;

e) ca răspuns la o întrebare adresată în conformitate cu art. 56 alin. (3) lit. e), acestea:

– dau un răspuns inexact sau care induce în eroare;

– nu rectifică, în termenul stabilit de președintele Consiliului Concurenței, un răspuns inexact, incomplet sau care induce în eroare dat de un membru al personalului; sau

– nu dau un răspuns complet sau refuză să dea acest răspuns cu privire la fapte care au legătură cu obiectul și scopul inspecției dispuse printr-un ordin adoptat în conformitate cu art. 56 alin. (1);

f) sigiliile aplicate în conformitate cu art. 56 alin. (3) lit. d) de către angajații autorizați ai Consiliului Concurenței au fost rupte.

(2) În apărarea sa, persoana, întreprinderea sau asociația de întreprinderi poate demonstra că informațiile solicitate nu se află în posesia sa sau sub controlul său și

că este imposibil ca ea să se conformeze cerinței Consiliului Concurenței, utilizând toate mijloacele rezonabile.

(3) Amenda prevăzută la prezentul articol nu se aplică dacă informația, registrele sau documentele au fost solicitate ori sigiliile au fost aplicate de Consiliul Concurenței sau reprezentanții acestuia cu încălcarea prevederilor prezentei legi.

Articolul 69. Determinarea nivelului de bază

al amenizii pentru încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale

(1) Nivelul de bază al amenizii pentru încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale se determină în funcție de gravitatea și durata faptei. Nivelul de bază se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.

(2) La evaluarea gravității încălcării se ține cont de natura faptei, în special dacă informațiile solicitate puteau avea impact semnificativ asupra soluționării cazului aflat în examinare la Consiliul Concurenței datorită naturii, importanței și caracterului util al acestora.

(3) În funcție de gravitate, faptele se împart în 3 categorii:

a) fapte de gravitate mică: nivelul de bază se stabilește în cuantum de până la 0,15% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67;

b) fapte de gravitate medie: nivelul de bază se stabilește în cuantum de la 0,15% până la 0,25% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67;

c) fapte de gravitate mare: nivelul de bază se stabilește în cuantum de la 0,25% până la 0,45% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67.

(4) Încălcările prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. d) și f) sînt considerate fapte de gravitate mare.

(5) În funcție de durată, faptele se împart în 3 categorii:

a) fapte de scurtă durată (mai puțin de 15 zile) sau cu consumare instantanee: factor 1;

b) fapte de durată medie (15 – 30 de zile): factor 1,2;

c) fapte de lungă durată (peste 30 de zile): factor 1,4.

Articolul 70. Adaptarea nivelului de bază al amenizii pentru încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale

(1) Nivelul de bază al amenizii pentru încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale poate fi majorat sau redus cu un procent cuprins între 5% și 10% din cuantumul nivelului de bază stabilit în conformitate cu art. 69 pentru fiecare circumstanță agravantă sau atenuantă constatată.

(2) Circumstanțe agravante care determină majorarea nivelului de bază pot fi:

a) continuarea sau repetarea de către o întreprindere a unei încălcări identice sau similare după ce Plenul Consiliului Concurenței a constatat că această întreprindere a comis o încălcare menționată la art. 68;

b) măsurile de intimidare asupra altor întreprinderi pentru a le determina să nu furnizeze informațiile solicitate de Consiliul Concurenței sau să le furnizeze de o manieră inexactă ori incompletă sau orice încercare de a determina astfel de atitudini.

(3) Circumstanțe atenuante care determină reducerea nivelului de bază pot fi:

a) colaborarea efectivă cu Consiliul Concurenței în cadrul procedurilor, dincolo de obligația legală de a coopera;

b) încetarea încălcării din propria voință a făptuitorului

sau de la primele intervenții ale Consiliului Concurenței;

c) alte împrejurări care demonstrează voința întreprinderii de a facilita examinarea cauzelor inițiate de Consiliul Concurenței;

d) dovada făcută de întreprindere privind faptul că încălcarea a fost comisă din neglijență.

(4) Lista circumstanțelor atenuante menționate la alin. (3) nu este exhaustivă.

(5) Pentru încălcările prevăzute la art. 68 alin. (1), săvîrșite de către o întreprindere nou-înființată care nu a realizat o cifră totală de afaceri în anul anterior sancționării, amenda se stabilește în cuantum de până la 500 000 lei.

(6) Atunci cînd, în urma aplicării criteriilor de individualizare, nivelul maxim stabilit la art. 69 alin. (3) este depășit, amenda va fi redusă pînă la un nivel maxim de 0,5% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67.

Articolul 71. Faptele ce constituie încălcări ale normelor materiale ale legislației concurențiale

Plenul Consiliului Concurenței are dreptul să aplice, prin decizie, întreprinderilor amenzi în cazul în care, în mod intenționat sau din neglijență, aceste întreprinderi:

a) încalcă prevederile art. 5 și 11;

b) contravin unei prescripții care dispune măsuri interimare în temeiul art. 41 alin. (3);

c) nu respectă un angajament care devine obligatoriu printr-o decizie în temeiul art. 41 alin. (4);

d) nu notifică o concentrare economică, definită la art. 22 alin. (1), înainte de punerea în aplicare a acesteia, cu excepția cazurilor în care sînt autorizate în mod expres în acest sens în conformitate cu art. 20 alin. (5) sau printr-o decizie adoptată în temeiul art. 20 alin. (6);

e) realizează o operațiune de concentrare economică cu încălcarea prevederilor art. 20 alin. (5);

f) pun în practică o operațiune de concentrare economică declarată incompatibilă cu mediul concurențial printr-o decizie a Consiliului Concurenței, potrivit prevederilor art. 25 alin. (2) lit. a).

Articolul 72. Determinarea nivelului de bază al amenizii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale

(1) Nivelul de bază al amenizii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale se determină în funcție de gravitatea și durata faptei. Nivelul de bază se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.

(2) La evaluarea gravității încălcării normelor materiale ale legislației concurențiale se iau în considerare, în special, natura faptei săvîrșite, ponderea în cifra totală de afaceri a vînzărilor de produse realizate de întreprindere pe piața geografică relevantă de pe teritoriul Republicii Moldova care au legătură directă sau indirectă cu încălcarea (atunci cînd este posibilă o astfel de estimare), cotele de piață cumulate ale tuturor întreprinderilor participante, impactul încălcării pe piață (atunci cînd acesta poate fi măsurat), probabilitatea ca o operațiune de concentrare economică să fi fost interzisă dacă ar fi fost notificată.

(3) Nivelul de bază al amenizii calculat pentru gravitatea faptei constituie:

a) pînă la 1% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67, pentru faptele de gravitate mică: acordurile anticoncurențiale verticale care au un impact redus asupra pieței sau care afectează o parte limitată a acesteia; încălcările prevăzute la art. 71 lit. d), e) și f) referitoare la operațiuni de concentrare

economică în privința cărora Consiliul Concurenței emite o decizie de autorizare fără obiecțiuni, deoarece nu există îndoieli privind compatibilitatea cu mediul concurențial sau deoarece îndoielile privind compatibilitatea cu mediul concurențial au fost înlăturate prin modificările propuse de întreprinderi și acceptate de Consiliul Concurenței; încălcările prevăzute la art. 11 care au un impact redus asupra pieței sau care afectează o parte limitată a acesteia; încălcările comise din neglijență;

b) de la 1% până la 2% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67, pentru faptele de gravitate medie: acordurile anticoncurențiale orizontale sau verticale, cu excepția celor prevăzute la lit. a) și c) din prezentul alineat; încălcările prevăzute la art. 11, cu excepția celor prevăzute la lit. a) și c) din prezentul alineat; încălcările prevăzute la art. 71 lit. d), e) și f) referitoare la operațiuni de concentrare economică în privința cărora Consiliul Concurenței, în urma desfășurării unei investigații, poate adopta o decizie de autorizare condiționată;

c) de la 2% până la 4% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67, pentru faptele de gravitate mare: acordurile orizontale de tipul cartelurilor dure; încălcările prevăzute la art. 71 lit. d), e) și f) referitoare la operațiuni de concentrare economică în privința cărora Consiliul Concurenței, în urma desfășurării unei investigații, poate adopta o decizie prin care va declara operațiunea de concentrare economică incompatibilă cu mediul concurențial; încălcările prevăzute la art. 11 care au avut consecințe deosebit de grave pentru piață, producând efecte pe zone întinse ale acesteia.

(4) În cazul în care o asociație de întreprinderi săvârșește o încălcare ce se referă la activitățile membrilor săi, nivelul de bază al amenzii se calculează din cifra totală de afaceri a fiecărui membru activ pe piața afectată de încălcarea săvârșită de asociație.

(5) În funcție de durată, faptele se împart în 3 categorii:

a) fapte de scurtă durată (mai puțin de un an) sau cu consumare instantanee: factor 1;

b) fapte de durată medie (de la un an la cinci ani): factor 1,2;

c) fapte de lungă durată (peste cinci ani): factor 1,4.

(6) În cazul unei întreprinderi nou-înființate care nu a realizat o cifră de afaceri în anul financiar anterior sancționării, amenda se stabilește în cuantum de până la 5 000 000 lei.

Articolul 73. Adaptarea nivelului de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale

(1) Nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale poate fi majorat sau redus cu un procent cuprins între 5% și 10% din cuantumul nivelului de bază stabilit în conformitate cu art. 72 pentru fiecare circumstanță agravantă ori atenuantă constatată. În cazul circumstanțelor agravante menționate la alin. (2) lit. a) din prezentul articol, nivelul de bază va fi majorat cu un procent cuprins între 10% și 25% pentru fiecare astfel de încălcare constatată de Consiliul Concurenței.

(2) Circumstanțe agravante care determină majorarea nivelului de bază pot fi:

a) continuarea sau repetarea de către o întreprindere a unei încălcări identice sau similare după ce Plenul Consiliului Concurenței a constatat că această întreprindere a încălcat dispozițiile art. 5 sau 11;

b) continuarea deliberată a încălcării în cursul desfășu-

rării investigației în cazurile referitoare la cartelurile dure;

c) refuzul de a coopera cu Consiliul Concurenței sau obstrucționarea acestuia în desfășurarea investigațiilor;

d) rolul de conducător sau de instigator la încălcare. Se iau în considerare măsurile întreprinse pentru a constrânge alte întreprinderi să participe la încălcare și/sau măsurile de retorsiune întreprinse împotriva altor întreprinderi cu scopul de a impune comiterea încălcării;

e) natura instituționalizată a cartelului dur.

(3) Circumstanțe atenuante care determină reducerea nivelului de bază pot fi:

a) furnizarea de către întreprindere a dovezilor de încetare a comiterii încălcării de la primele intervenții ale Consiliului Concurenței. Circumstanța atenuantă în cauză nu se aplică acordurilor sau practicilor de natură secretă (în special cartelurilor dure);

b) furnizarea de către întreprindere a dovezilor că participarea sa la încălcarea săvârșită este extrem de redusă și că, în cursul perioadei în care a fost parte la încălcare, în mod efectiv, a evitat punerea în aplicare a acesteia, adoptînd un comportament concurențial corect pe piață;

c) colaborarea efectivă a întreprinderii cu Consiliul Concurenței în afara domeniului de aplicare a politicii de clementă și dincolo de obligația sa legală de a coopera;

d) autorizarea sau încurajarea comportamentului anticoncurențial al întreprinderii de autorități publice ori de legislația existentă;

e) dovada făcută de întreprindere privind faptul că încălcarea a fost comisă din neglijență.

(4) Lista circumstanțelor atenuante menționate la alin.

(3) nu este exhaustivă.

(5) Consiliul Concurenței va lua în considerare necesitatea de a majora amenda pentru a depăși câștigurile ilicite realizate ca urmare a încălcării săvârșite, atunci cînd este posibilă estimarea acestui cuantum, însă nu mai mult decît nivelul maxim stabilit la alin. (7).

(6) În cazul încălcărilor prevăzute la art. 71 alin. (1) lit. a), dacă, după primirea raportului de investigație și exercitarea dreptului de acces la dosar sau în cadrul audierilor, întreprinderea recunoaște în mod expres săvîrșirea faptei anticoncurențiale, aceasta va fi reținută ca circumstanță atenuantă sub forma colaborării în cadrul procedurii de investigare a cazului și va determina diminuarea cuantumului amenzii cu un procent cuprins între 10% și 25% din nivelul de bază determinat potrivit prevederilor art. 72. La determinarea procentului cu care se va reduce nivelul de bază ca urmare a recunoașterii faptei, Consiliul Concurenței va avea în vedere, de la caz la caz, faptul că întreprinderea a recunoscut total sau parțial fapta constatată în raport. În caz de recunoaștere parțială, Consiliul Concurenței poate refuza acordarea reducerii, dacă recunoașterea este considerată insuficientă și nu denotă asumarea de către întreprindere a faptelor comise.

(7) Atunci cînd, în urma aplicării criteriilor de individualizare, nivelul maxim stabilit la art. 72 alin. (3) este depășit, amenda va fi redusă pînă la un nivel maxim de 5% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67.

Articolul 74. Posibilitatea de plată a amenzii

În cazuri excepționale, la solicitare, Consiliul Concurenței are dreptul să reducă amenda, ținînd seama de absența capacității de plată a unei întreprinderi într-un anumit context social și economic. Plenul Consiliului Concurenței nu acordă o reducere a amenzii într-un astfel de caz doar pe baza simplei constatări a unei situații financiare nefavorabile

sau precare. Reducerea se poate acorda numai pe baza unor probe obiective potrivit cărora aplicarea unei amenzi, în condițiile stabilite de prezenta lege, ar pune iremediabil în pericol viabilitatea economică a întreprinderii implicate și ar conduce la devalorizarea completă a activelor acesteia.

Articolul 75. Aplicarea amenzii unei asociații de întreprinderi

(1) În cazul în care o amendă se aplică unei asociații de întreprinderi luându-se în considerare cifra totală de afaceri a membrilor săi, iar asociația nu este solvabilă, ea are obligația să le ceară membrilor săi să acopere, prin contribuții, suma ce reprezintă amendă, dacă este constatată implicarea acestora în comiterea faptei anticoncurențiale.

(2) În cazul în care contribuțiile solicitate nu s-au acordat asociației în termenul stabilit de Plenul Consiliului Concurenței, plata amenzii sau a diferenței rămase se solicită direct de la fiecare membru al asociației care a fost implicat în comiterea faptei anticoncurențiale.

(3) Dacă, în urma solicitării efectuate în conformitate cu procedura prevăzută la alin. (1) și (2), nu s-a acoperit întregul quantum al amenzii, plata diferenței este cerută de la membrii asociației care erau activi pe piața relevantă pe care a fost încălcată legea, așa cum aceasta este definită în decizia Consiliului Concurenței prin care a fost sancționată încălcarea legii.

(4) Plenul Consiliului Concurenței nu solicită plata în temeiul alin. (2) sau (3) întreprinderilor care demonstrează că nu au pus în aplicare decizia asociației care a dus la încălcare sau că nu au avut cunoștință de existența acesteia, sau că s-au distanțat activ de aceasta înaintea inițierii investigației de către Plenul Consiliului Concurenței în cauza respectivă.

(5) Suma care revine spre plată fiecărei întreprinderi membru al asociației nu poate depăși nivelul maxim al amenzii stabilit prin prezenta lege pentru tipul de încălcare (procedural sau material) respectiv, calculat din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării.

Articolul 76. Penalități cu titlu cominatoriu

(1) Plenul Consiliului Concurenței poate aplica, prin decizie, persoanelor menționate la art. 20 alin. (2) lit. b), întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi penalități în sumă de până la 5% din cifra de afaceri zilnică medie realizată de întreprinderea sau asociația de întreprinderi în cauză în anul anterior sancționării, pentru fiecare zi de întârziere, calculate de la o dată ulterioară stabilită în decizie, pentru a le obliga:

a) să înceteze o încălcare a prevederilor art. 5 sau 11, în conformitate cu o decizie luată în temeiul art. 41 alin. (2);

b) să respecte o prescripție care dispune măsuri interimare în temeiul art. 41 alin. (3);

c) să respecte un angajament devenit obligatoriu printr-o decizie în temeiul art. 41 alin. (4);

d) să furnizeze în mod complet și corect informațiile și documentele care le-au fost cerute potrivit prevederilor art. 54;

e) să se supună inspecției dispuse prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței în condițiile art. 56 și 57;

f) să respecte o condiție sau o obligație impusă printr-o decizie adoptată în temeiul art. 25 alin. (1) lit. b) sau alin. (2) lit. c).

(2) În cazul în care persoanele menționate la art. 20 alin. (2) lit. b), întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi au îndeplinit obligația pentru executarea căreia au fost

aplicate penalitățile cu titlu cominatoriu, Plenul Consiliului Concurenței poate fixa suma definitivă a penalităților cu titlu cominatoriu la o valoare mai mică decât cea care rezultă din decizia inițială. Art. 75 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 77. Răspunderea pentru concurența neloială

(1) Prin derogare de la legea penală, comiterea faptelor de concurență neloială interzise la art. 15-19 din prezenta lege se sancționează de Consiliul Concurenței cu amendă în mărime de până la 0,5% din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării.

(2) Prejudiciul produs ca rezultat al acțiunilor constatate drept concurență neloială urmează a fi reparat, în conformitate cu prevederile Codului civil, de întreprinderea care l-a cauzat.

Articolul 78. Controlul deciziilor privind aplicarea amenzilor sau penalităților cu titlu cominatoriu

(1) Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel Chișinău au competență deplină în ceea ce privește controlul deciziilor prin care Plenul Consiliului Concurenței a aplicat o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu.

(2) Instanțele menționate la alin. (1) pot reduce sau majora amenzile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate, iar în cazul în care constată că decizia privind constatarea încălcării și/sau aplicarea amenzii sau a penalității este neîntemeiată și/sau este adoptată cu încălcarea procedurii, acestea pot anula amenzile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate.

Articolul 79. Repararea prejudiciului cauzat prin practici anticoncurențiale interzise

(1) Independent de sancțiunile aplicate potrivit prevederilor prezentei legi, dreptul la acțiune al persoanelor fizice și/sau juridice pentru repararea integrală a prejudiciului ce le-a fost cauzat printr-o practică anticoncurențială interzisă de prezenta lege rămâne rezervat.

(2) Persoanele fizice sau juridice care se consideră prejudiciate printr-o practică anticoncurențială interzisă de prezenta lege vor putea înainta cerere privind acordarea de despăgubiri în termen de un an de la data la care decizia Consiliului Concurenței pe care se întemeiază acțiunea a rămas definitivă sau a fost menținută, în tot sau în parte, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Articolul 80. Răspunderea pentru acțiuni de concurență neloială

(1) Instanța va obliga persoana care săvârșește o acțiune de concurență neloială să înceteze acțiunea sau să înlăture consecințele, să restituie documentele confidențiale însușite în mod ilicit de la deținătorul lor legitim și, după caz, să plătească despăgubiri pentru daunele pricinuite, conform legislației în vigoare.

(2) La cererea deținătorului legitim al secretului comercial, instanța poate dispune măsuri de interdicere a exploatării industriale și/sau comerciale a produselor rezultate din însușirea ilicită a secretului comercial sau distrugerea acestor produse. Interdicția încetează atunci când informația protejată a devenit publică.

(3) Dacă vreuna dintre acțiunile de concurență neloială cauzează daune patrimoniale sau morale, cel prejudiciat este în drept să se adreseze instanței competente cu acțiune în răspundere civilă corespunzătoare.

(4) Prin hotărârea dată asupra fondului, instanța poate dispune ca mărfurile sechestrate să fie vândute, după distrugerea falselor mențiuni. Din suma obținută în urma vânzării

se vor acoperi mai întâi despăgubirile acordate.

(5) Dreptul la acțiune în concurență neloială aparține persoanelor fizice și juridice care practică activitate de întreprinzător, cu condiția ca între acestea și autorul faptei să existe un raport de concurență, adică să exercite un gen de activitate identic sau similar.

(6) Dacă acțiunea de concurență neloială a fost săvârșită de un salariat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, patronul răspunde solidar cu salariatul pentru pagubele pricinuite, cu excepția cazului în care va putea dovedi că, potrivit uzanțelor, nu era în măsură să prevină comiterea faptei.

(7) Persoanele care au creat împreună prejudiciul răspund solidar pentru actele sau faptele de concurență neloială săvârșite.

(8) Pentru luarea unei măsuri ce nu suferă amânare se pot aplica dispozițiile art. 174–179 din Codul de procedură civilă.

(9) Dreptul la acțiune prevăzut de alin. (3) se prescrie în termen de un an de la data la care păgubitul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască dauna și pe cel care a cauzat-o, dar nu mai târziu de trei ani de la data săvârșirii faptei.

Secțiunea a 2-a

Termenele de prescripție

Articolul 81. Termenele de prescripție pentru aplicarea de sancțiuni

(1) Dreptul Consiliului Concurenței de a aplica sancțiuni pentru încălcarea prevederilor prezentei legi se supune următoarelor termene de prescripție:

- a) un an, în cazul încălcărilor ce țin de concurență neloială prevăzute la art. 15–19;
- b) trei ani, în cazul încălcării prevederilor art. 68;
- c) cinci ani, în cazul tuturor celorlalte încălcări ale prevederilor prezentei legi.

(2) Termenul de prescripție începe să curgă de la data comiterii încălcării. În cazul încălcărilor cu caracter continuu sau repetate, termenul de prescripție începe să curgă de la data încetării încălcării.

Articolul 82. Întreruperea termenului de prescripție pentru aplicarea de sancțiuni

(1) Orice act emis de către Consiliul Concurenței în scopul examinării preliminare sau investigării unei încălcări întrerupe cursul termenului de prescripție pentru aplicarea de sancțiuni prevăzut la art. 81. Întreruperea termenului de prescripție produce efect de la data comunicării de către Consiliul Concurenței a actului emis, comunicare făcută cel puțin unei întreprinderi sau asociații de întreprinderi care a participat la săvârșirea încălcării.

(2) Termenul de prescripție se întrerupe prin acte ale Consiliului Concurenței, cum ar fi:

- a) solicitare de informații, în scris;
- b) ordin privind desfășurarea inspecției;
- c) dispoziție privind inițierea procedurii de investigație.

(3) Întreruperea termenului de prescripție produce efecte pentru toate întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi care au participat la săvârșirea încălcării.

(4) După întreruperea cursului termenului de prescripție începe să curgă un nou termen, cu o durată similară, de la data la care Consiliul Concurenței a emis unul din actele menționate la alin. (2). Termenul de prescripție va expira cel târziu în ziua în care s-a scurs o perioadă egală cu dublul termenului de prescripție aplicabil pentru săvârșirea încălcării în cauză, fără să fi aplicat Consiliul Concurenței o sancțiune prevăzută de prezenta lege.

Articolul 83. Termenul de prescripție pentru executarea sancțiunilor

(1) Orice act al Consiliului Concurenței emis în scopul examinării preliminare sau investigării unei încălcări întrerupe cursul termenului de prescripție pentru aplicarea sancțiunilor prevăzut la art. 81. Întreruperea termenului de prescripție produce efect de la data comunicării actului de către Consiliul Concurenței, comunicare făcută cel puțin unei întreprinderi sau asociații de întreprinderi care a participat la săvârșirea încălcării.

(2) Termenul de prescripție se întrerupe prin acte ale Consiliului Concurenței, cum ar fi:

- a) solicitare de informații, în scris;
- b) ordin privind desfășurarea inspecției;
- c) dispoziție privind inițierea procedurii de investigație.

(3) Termenul de prescripție pentru executarea sancțiunilor este întrerupt:

a) prin comunicarea unei decizii de modificare a cuantumului inițial al sancțiunii sau de refuzare a unei cereri de modificare;

b) prin orice act al Consiliului Concurenței emis în scopul executării silită a sancțiunilor.

(4) După întreruperea cursului termenului de prescripție începe să curgă un nou termen, cu o durată similară, de la data la care Consiliul Concurenței a emis unul din actele menționate la alin. (2). Termenul de prescripție va expira cel târziu în ziua în care s-a scurs o perioadă egală cu dublul termenului de prescripție aplicabil pentru săvârșirea încălcării în cauză, fără să fi aplicat Consiliul Concurenței o sancțiune prevăzută de prezenta lege.

(5) Termenul de prescripție pentru executarea sancțiunilor se suspendă:

- a) pe perioada în care se poate efectua plata;
- b) pe perioada în care executarea silită a plății este suspendată în temeiul unei hotărâri a instanței de judecată.

Secțiunea a 3-a

Politica de clemență

Articolul 84. Sfera și condițiile de aplicare a politicii de clemență

(1) Clementa este recompensa acordată de Consiliul Concurenței pentru cooperarea întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi cu Consiliul Concurenței, în cazul în care acestea sint sau au fost parte a unui acord anticoncurențial.

(2) Politica de clemență nu se aplică acordurilor orizontale sau verticale care, conform legii, pot fi exceptate de la interdicția prevăzută la art. 5 alin. (1).

(3) Întreprinderile și asociațiile de întreprinderi pot obține imunitate la amendă sau reducerea cuantumului acesteia dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege.

(4) Orice declarație înaintată de o întreprindere Consiliului Concurenței în scopul beneficierii de clemență face parte integrantă din dosarul cauzei, dacă întreprinderea respective i se acordă clemența de către Consiliul Concurenței. Aceasta nu poate fi divulgată sau utilizată în alte scopuri decât pentru aplicarea art. 5.

(5) Accesul la explicații este acordat doar părților implicate, cu condiția ca acestea să se angajeze, împreună cu reprezentanții împuterniciți legal care primesc acces în numele lor, să nu facă copii, prin mijloace mecanice sau electronice, ale oricăror informații din explicațiile la care este acordat accesul. Aceste persoane trebuie să asigure faptul că informațiile obținute din explicație vor fi utilizate doar pentru scopurile menționate la alin. (4). Alte persoane,

precum autorii plingerilor, nu au acces la explicații. Consiliul Concurenței va considera că acest tip de protecție specifică nu se mai justifică din momentul în care solicitantul dezvăluie unor terțe persoane conținutul cererii.

(6) Consiliul Concurenței nu poate lua nicio decizie în ceea ce privește oportunitatea acordării imunității condiționate sau oportunitatea recompensării vreunei solicitări de clemență în cazul în care se constată că solicitarea se referă la încălcări care depășesc termenul de prescripție de 5 ani prevăzut la art. 81, deoarece o astfel de cerere nu ar mai avea obiect.

Articolul 85. Imunitatea la amendă

Imunitatea la amendă reprezintă exonerarea de la aplicarea amenzii pentru încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1). Există două tipuri de imunitate la amendă: de tip A și de tip B.

Articolul 86. Imunitatea de tip A

(1) Consiliul Concurenței va acorda imunitate de tip A la amendă dacă sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) întreprinderea sau asociația de întreprinderi este prima care furnizează informații și elemente probatorii care, în opinia Consiliului Concurenței, permit declanșarea procedurii de investigație și efectuarea de inspecții;

b) la data furnizării elementelor probatorii, Consiliul Concurenței nu deținea suficiente elemente pentru declanșarea procedurii de investigație sau efectuarea de inspecții;

c) sînt îndeplinite condițiile generale pentru acordarea clementei prevăzute la art. 90.

(2) Pentru ca Consiliul Concurenței să poată declanșa procedura de investigație și să poată efectua inspecții în conformitate cu prevederile alin. (1), întreprinderea sau asociația de întreprinderi trebuie să furnizeze următoarele informații și elemente probatorii:

1) o declarație care să includă, în măsura în care întreprinderea sau asociația de întreprinderi are cunoștință despre aceste elemente la momentul înaintării cererii:

a) o descriere detaliată a modului de organizare a presupusului acord, inclusiv:

– scopurile sale, activitățile și modalitatea de funcționare;

– produsele implicate, aria geografică, durata de funcționare și volumele de piață estimate a fi afectate de către presupusul acord;

– datele și locurile de întîlnire, conținutul discuțiilor și participanții la întîlnirile desfășurate în cadrul presupusului acord;

– toate explicațiile relevante în legătură cu elementele probatorii furnizate pentru a susține cererea;

b) numele și adresa întreprinderii sau asociației de întreprinderi care înaintează cererea pentru acordarea imunității, precum și numele și adresele tuturor celorlalte întreprinderi sau asociații de întreprinderi care participă sau au participat la presupusul acord;

c) numele, funcțiile, amplasarea birourilor și, în caz de necesitate, adresele de domiciliu ale persoanelor care, din informațiile întreprinderii sau asociației de întreprinderi, sînt sau au fost parte a presupusului acord, inclusiv a persoanelor care au fost implicate în numele solicitantului;

2) alte probe în legătură cu presupusul acord, aflate în posesia întreprinderii sau asociației de întreprinderi ori disponibile la momentul înaintării cererii, incluzînd în mod particular orice probe din perioada încălcării suspectate.

(3) Declarațiile pot lua forma unor documente scrise și semnate de către reprezentanții ai întreprinderii sau asociației de întreprinderi ori de împuterniciți în numele acestora sau pot fi efectuate oral, în acest caz fiind înregistrate pe suport magnetic.

Articolul 87. Imunitatea de tip B

(1) Consiliul Concurenței va acorda imunitate de tip B la amendă dacă sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) întreprinderea sau asociația de întreprinderi este prima care furnizează informații și elemente probatorii ce vor permite Consiliului Concurenței să stabilească încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1);

b) la data furnizării elementelor probatorii, Consiliul Concurenței nu deținea suficiente elemente pentru a stabili încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1);

c) nicio întreprindere sau asociație de întreprinderi nu obținuse imunitatea conform art. 86 în legătură cu presupusul acord;

d) sînt îndeplinite condițiile generale pentru acordarea clementei specificate la art. 90.

(2) Pentru a obține imunitatea de tip B, întreprinderea sau asociația de întreprinderi trebuie să furnizeze informații și elemente probatorii de natura celor prevăzute la art. 86 alin. (2).

Articolul 88. Întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi excluse de la beneficiul imunității la amendă

Întreprinderea sau asociația de întreprinderi inițitoare a acordului și/sau întreprinderea sau asociația de întreprinderi care a întreprins măsuri pentru a constrînge alte întreprinderi să participe la presupusul acord ori să rămînă parte a acestuia nu pot beneficia de imunitate la amendă. Acestea pot beneficia de o reducere a cuantumului amenzii, dacă îndeplinesc cerințele și condițiile prevăzute de prezenta lege.

Articolul 89. Reducerea cuantumului amenzii

(1) Întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi care dezvăluie participarea lor la un acord ce afectează concurența, dar care nu îndeplinesc condițiile pentru obținerea imunității, pot beneficia de o reducere a cuantumului amenzii față de nivelul care le-ar fi fost aplicat în mod normal.

(2) Pentru a putea beneficia de reducerea menționată la alin. (1), întreprinderea sau asociația de întreprinderi trebuie să furnizeze Consiliului Concurenței elemente probatorii referitoare la pretinsa încălcare a legii, care să aducă o contribuție suplimentară semnificativă în raport cu cele aflate deja în posesia acestuia și trebuie să îndeplinească condițiile generale pentru acordarea clementei.

(3) Contribuția suplimentară semnificativă se referă la măsura în care elementele probatorii, necunoscute pînă la acea dată, furnizate de o întreprindere sau asociație de întreprinderi consolidează, prin înseși natura lor și/sau prin gradul lor de precizie, capacitatea Consiliului Concurenței de a demonstra existența presupusului acord.

(4) Elementele probatorii scrise provenind din perioada la care faptele se raportează au o contribuție mai mare decît cele stabilite ulterior.

(5) Elementele probatorii care au o legătură directă cu faptele în cauză vor fi considerate ca fiind mai importante decît cele care nu au decît o legătură indirectă cu faptele respective.

(6) Elementele probatorii concludente vor fi considerate ca avînd o contribuție suplimentară mai importantă decît

elementele probatorii, precum declarațiile, care necesită verificarea și coroborarea cu alte surse, în situația în care sînt contestate.

(7) În toate deciziile emise, la sfîrșitul procedurii de investigație, Consiliul Concurenței va determina nivelul reducerii de care va beneficia întreprinderea sau asociația de întreprinderi, raportat la amenda care i-ar fi fost aplicată în mod normal:

a) pentru prima întreprindere care furnizează elemente probatorii ce aduc o contribuție suplimentară semnificativă – o reducere cuprinsă între 30% și 50%;

b) pentru a doua întreprindere care furnizează elemente probatorii ce aduc o contribuție suplimentară semnificativă – o reducere cuprinsă între 20% și 30%;

c) pentru celelalte întreprinderi care furnizează elemente probatorii ce aduc o contribuție suplimentară semnificativă – o reducere de maximum 20%.

(8) Pentru a determina nivelul reducerii în cadrul fiecăreia dintre tranșele menționate la alin. (7), Consiliul Concurenței va lua în considerare data la care i-au fost comunicate elementele probatorii ce îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. (2), precum și valoarea contribuției suplimentare aduse de acestea.

(9) Dacă întreprinderea sau asociația de întreprinderi care solicită reducerea cuantumului amenzii este prima care furnizează elemente probatorii, în sensul celor prevăzute la alin. (3)–(6), pe care Consiliul Concurenței le utilizează pentru a identifica fapte adiționale care conduc la creșterea gravității sau duratei încălcării, Consiliul Concurenței nu va lua în calcul aceste fapte adiționale la stabilirea cuantumului amenzii aplicate întreprinderii sau asociației de întreprinderi care le-a furnizat.

Articolul 90. Condițiile generale pentru acordarea clemenței

(1) Orice întreprindere sau asociație de întreprinderi care dorește să solicite imunitate la amendă trebuie să se adreseze Consiliului Concurenței.

(2) Întreprinderea sau asociația de întreprinderi poate beneficia de clemență dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) cooperează în mod real, total, continuu și prompt cu Consiliul Concurenței pe parcursul întregii proceduri de investigație, adică:

– furnizează Consiliului Concurenței toate informațiile relevante și elementele probatorii de care dispune sau ar trebui să dispună referitoare la încălcarea suspectată;

– rămîne la dispoziția Consiliului Concurenței pentru a răspunde oricărei solicitări care ar putea contribui la stabilirea faptelor în cauză;

– nu distruge, nu falsifică și nu ascunde informații relevante ori elemente probatorii referitoare la presupusul acord; și

– nu dezvăluie existența cererii pentru clemență sau conținutul acesteia înainte ca Consiliul Concurenței să transmită raportul de investigație părților, cu excepția cazului în care Consiliul Concurenței a stabilit altfel;

b) a încetat, la solicitarea Consiliului Concurenței, implicarea în presupusul acord;

c) nu a dezvăluit intenția sa de depunere a unei cereri pentru clemență sau elemente ale cererii.

Articolul 91. Procedura de acordare a imunității la amendă

(1) O întreprindere sau asociație de întreprinderi care înaintează o cerere pentru imunitate trebuie:

a) să furnizeze imediat Consiliului Concurenței, pe lângă declarații, toate informațiile și elementele probatorii de care dispune în legătură cu presupusa încălcare a legii; sau

b) să prezinte în primă fază informațiile de care dispune, într-o formă ipotetică. Întreprinderea sau asociația de întreprinderi trebuie să prezinte o listă descriptivă a elementelor probatorii propuse a fi divulgate la o dată ulterioară convenită. Această listă trebuie să reflecte cu exactitate natura și conținutul elementelor probatorii, păstrînd caracterul ipotetic al divulgării. Copiile documentelor, din care au fost eliminate pasaje sensibile, pot fi utilizate pentru a demonstra natura și conținutul elementelor probatorii prezentate în lista descriptivă. Numele întreprinderii sau asociației de întreprinderi solicitante, precum și numele altor întreprinderi implicate în presupusa înțelegere nu sînt necesare a fi divulgate pînă la momentul în care sînt furnizate elementele probatorii indicate în lista descriptivă. Trebuie identificate cu claritate tipul încălcării, produsul implicat în presupusul acord, aria geografică afectată, precum și durata estimată a presupusei încălcări.

(2) Consiliul Concurenței va confirma în scris primirea cererii de imunitate la amendă, precum și data și ora la care întreprinderea a furnizat elementele probatorii menționate.

(3) După ce a primit informațiile și elementele probatorii furnizate conform alin. (1) lit. a) din prezentul articol și a verificat dacă acestea îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. a) și b) sau la art. 87 alin. (1) lit. a), b) și c), Consiliul Concurenței acordă întreprinderii sau asociației de întreprinderi, în scris, imunitatea condiționată la amendă.

(4) În situația în care o întreprindere sau asociație de întreprinderi a prezentat informațiile și elementele probatorii în formă ipotetică, Consiliul Concurenței verifică dacă natura și conținutul elementelor probatorii descrise în lista menționată la alin. (1) lit. b) din prezentul articol îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. a) și b) sau la art. 87 alin. (1) lit. a), b) și c) și informează întreprinderea sau asociația de întreprinderi în acest sens. După furnizarea elementelor probatorii, dar nu mai tîrziu de data convenită, și după ce a verificat că acestea corespund descrierii făcute în listă, Consiliul Concurenței îi va acorda în scris întreprinderii sau asociației de întreprinderi imunitatea condiționată la amendă.

(5) Consiliul Concurenței va informa în scris întreprinderea sau asociația de întreprinderi despre neîndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 86 și 87.

(6) În situația în care există mai multe solicitări pentru acordarea imunității, Consiliul Concurenței examinează cererile referitoare la aceeași potențială încălcare a legii în ordinea cronologică a primirii lor.

(7) Dacă, la sfîrșitul procedurii de investigație, întreprinderea sau asociația de întreprinderi îndeplinește condițiile prevăzute la art. 86 sau 87, după caz, Consiliul Concurenței îi acordă prin decizie imunitate la amendă. În situația în care, la sfîrșitul procedurii de investigație, întreprinderea sau asociația de întreprinderi nu îndeplinește condițiile prevăzute la art. 86 sau 87, aceasta nu va beneficia de imunitate.

(8) Întreprinderea sau asociația de întreprinderi poate să informeze în orice moment Consiliul Concurenței că nu mai dorește continuarea procedurilor referitoare la cererea sa. În această situație, întreprinderea sau asociația de întreprinderi poate retrage informațiile și documentele înaintate Consiliului Concurenței în vederea acordării imunității sau poate solicita ca acestea să fie luate în considerare

pentru o eventuală reducere a amenzii. Acest lucru nu poate împiedica Consiliul Concurenței să se folosească de drepturile sale de investigație pentru a obține informațiile respective.

Articolul 92. Procedura beneficierei de reducere a amenzii

(1) O întreprindere sau asociație de întreprinderi care dorește să beneficieze de reducerea cuantumului amenzii conform art. 89 alin. (2) trebuie să înainteze o cerere Consiliului Concurenței și să prezinte suficiente elemente probatorii ale presupusului acord. Orice furnizare voluntară a unor elemente probatorii către Consiliul Concurenței, de natură a fi luată în considerare pentru a beneficia de tratamentul favorabil prevăzut la art. 89, trebuie să fie clar identificată la momentul transmiterii ca făcând parte dintr-o solicitare pentru reducerea cuantumului amenzii.

(2) Consiliul Concurenței confirmă în scris primirea cererii pentru reducerea cuantumului amenzii și fiecare furnizare ulterioară de elemente probatorii, indicând data și ora exactă a fiecărei furnizări. Consiliul Concurenței nu se pronunță asupra unei cereri pentru reducerea cuantumului amenzii înainte de a lua o decizie cu privire la o cerere existentă pentru imunitate condiționată la amendă referitoare la aceeași încălcare.

(3) În cazul în care Consiliul Concurenței ajunge la concluzia preliminară că elementele probatorii prezentate de întreprindere sau asociația de întreprinderi aduc o contribuție suplimentară semnificativă conform art. 89 alin. (2) și (3) și că întreprinderea sau asociația de întreprinderi a îndeplinit condițiile prevăzute la art. 90 alin. (2) și la alin. (1) al prezentului articol, acesta informează în scris întreprinderea sau asociația de întreprinderi cu privire la posibilitatea de a reduce cuantumul amenzii conform art. 89 alin. (7), dar nu mai târziu de data la care raportul de investigație este transmis părților implicate. În cadrul aceleiași perioade de timp, Consiliul Concurenței informează în scris întreprinderea sau asociația de întreprinderi, dacă ajunge la concluzia preliminară că respectiva întreprindere sau asociație de întreprinderi nu poate beneficia de reducerea cuantumului amenzii.

(4) În deciziile pe care le emite la finalizarea procedurii de investigație, Consiliul Concurenței va evalua situația finală a fiecărei întreprinderi sau asociații de întreprinderi care a înaintat o cerere pentru reducerea cuantumului amenzii și va determina:

a) dacă elementele probatorii furnizate de către întreprindere sau asociația de întreprinderi aduc o contribuție suplimentară semnificativă în raport cu elementele probatorii aflate deja în posesia Consiliului Concurenței;

b) dacă au fost îndeplinite condițiile prevăzute la art. 89 alin. (2);

c) nivelul exact al reducerii de care beneficiază întreprinderea sau asociația de întreprinderi conform art. 89 alin. (7).

(5) În cazul în care Consiliul Concurenței constată că întreprinderea sau asociația de întreprinderi nu a îndeplinit

condițiile prevăzute la art. 89 alin. (2), aceasta nu va beneficia de clemență.

Capitolul IX

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 93

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor ce țin de acceptarea angajamentelor propuse de întreprinderi, care se pun în aplicare cu începere de la 1 ianuarie 2015.

(2) În termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței se reorganizează în Consiliul Concurenței, care devine succesor al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței.

(3) Până la 1 noiembrie 2012, Guvernul, în comun cu Consiliul Concurenței, va prezenta Parlamentului propuneri privind modificarea legislației referitoare la nivelul de salarizare a Consiliului Concurenței, care nu va fi mai jos decât nivelul de salarizare a Curții de Conturi.

(4) Directorul general al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței și cei doi adjuncți ai acestuia, numiți în funcție în condițiile Legii nr. 1103-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la protecția concurenței, vor exercita funcția de președinte și, respectiv, de vicepreședinți ai Plenului Consiliului Concurenței până la desemnarea componentei Plenului Consiliului Concurenței în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(5) Plîngerile și cauzele ale căror proceduri de examinare de către Agenția Națională pentru Protecția Concurenței nu s-au încheiat până la data intrării în vigoare a prezentei legi se examinează conform normelor de procedură prevăzute de prezenta lege și normelor materiale, inclusiv celor privind răspunderea pentru încălcarea legislației concurențiale, prevăzute de legea în vigoare la data comiterii încălcării.

(6) Litigiile care la data intrării în vigoare a prezentei legi se află în proces de examinare se soluționează în conformitate cu normele legii în vigoare la data apariției litigiului.

Articolul 94

În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Consiliul Concurenței:

a) va elabora și va adopta actele normative necesare punerii în aplicare a prezentei legi;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi;

c) va prezenta, în comun cu Guvernul, propuneri de modificare a legislației în vigoare, în scopul asigurării compatibilității cu prezenta lege.

Articolul 95

La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă:

Legea nr. 906-XII din 29 ianuarie 1992 privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1992, nr. 2, art. 46), cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 1103-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la protecția concurenței (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 166-168, art. 1205), cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 183. Chișinău, 11 iulie 2012.